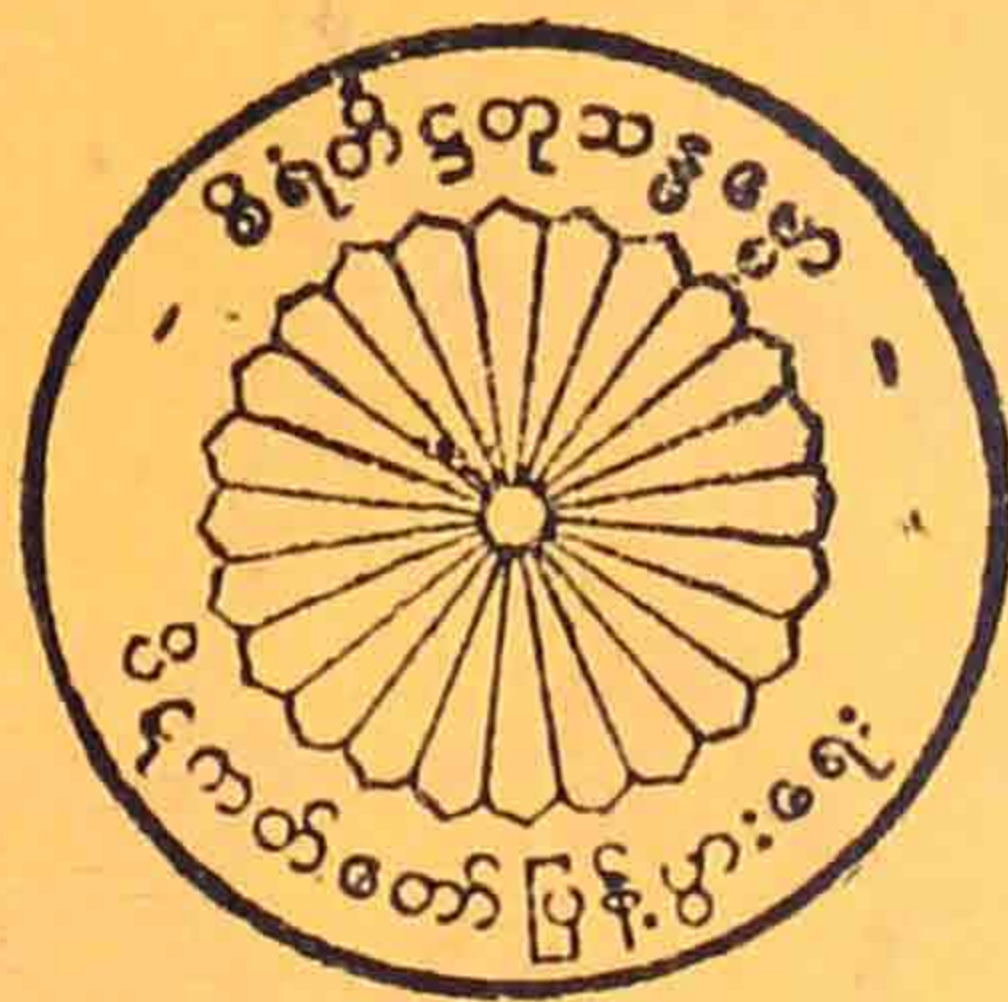

မန္တလေးမြို့၊ မိုးကောင်းတိုက်
ညောင်ရမ်းပင်တက္ကသိုလ်၊ ဝါးတန်းစာချကျောင်း
ဆရာတော်
နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့၊ ဓုတိယဥက္ကဋ္ဌ

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဘဒ္ဒန္တဉာဏာဘိဝံသ-ထေရ်
စီရင်ရေးသားအပ်သော

ဝိနည်းဓိရုလမ်းညွှန်ကျမ်း

* * *

သာသနာ - ၂၅၃၅။ ကောဇာ - ၃၃၅၃။ ခရစ် - ၁၉၉၂။

စာမူ ခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၄၁၁/၉၁) (ဂ)

ကင်းလွတ်ခွင့်အမှတ် (၁၆)

မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက် အမှတ် ()

ပုံနှိပ်သည့်အကြိမ် - ပထမအကြိမ်။

အုပ်ရေ - ၁၀၀၀။

တန်ဖိုး - ဓမ္မဒါန၊ ။

ပုံနှိပ်ပြီးသည့်နေ့ - ၁၆-၃-၉၂။

ထုတ်ဝေသူ - ဦးတေဇိန္ဒ

ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်၊ အခန်း (၄၇)
ကမ္ဘာအေး-ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်စန်းစန်းလွင် (၀၃၁၆၇)

ပိဋကတ်တော်ပြန်ပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်
အမှတ် ၄၃၊ ရာဇဓိရာဇ်လမ်း၊ ဗိုလ်တစ်ထောင်- ရန်ကုန်မြို့။

ကျမ်းပြုဆရာတော်

ဘဒ္ဒန္တဉာဏာဘိဝံသ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)
နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့
ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ

ကျေးဇူးတင်လွှာ

ဘဒ္ဒန္တဉာဏာဘိဝံသ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)

နိုင်ငံတော် သံဃမဟာ နာယကအဖွဲ့ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ
ဆရာတော် ရေးသားပြုစုသော ဤဝိနည်းစိရိလမ်းညွှန်ကျမ်း
စာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် အဘက်ဘက်မှခိုင်းဝန်းကူညီ
ကြသော သံဃာတော်များ

ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန ဝန်ကြီး
ဒုတိယ ဝန်ချုပ်ကြီး ဘုန်းမြင့်

သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်
ဦးအံ့မောင်

(သ-သ-န) ဝန်ထမ်းများနှင့် ဓမ္မဒါနစာအုပ် အလှူရှင်
များအား အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း မှတ်တမ်း
တင်အပ်ပါသည်။

အရှင်တေဇိန္ဒ

ထုတ်ဝေသူ

ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင် အခန်း ၄၇၊

ကမ္ဘာအေး၊ ရန်ကုန်။

ဝိနည်းစိုးရိလမ်းညွှန်ကျမ်း

နိဒါန်း

စိရံ တိဋ္ဌတု သဒ္ဓမ္မော။

ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဟေ ဆိုအပ်သော သဒ္ဓမ္မ သုံးဖြာ ဘုရား အဆုံးအမသာသနာသည် အနှစ်ငါးထောင် ရှည်မြင့်ကြာအောင် တည်ပါစေ။ ဝါ၊ မကောင်းမှုမှ ရှက် တတ်သောလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ တည်ပါစေ။

တိဝိဓော သဒ္ဓမ္မော ပရိယတ္တိ သဒ္ဓမ္မော ပဋိပတ္တိ သဒ္ဓမ္မော အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ) သဒ္ဓမ္မော။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၉၀)

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာသာသနာ။ ။ သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာ သည် (၁) ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ သာသနာ (၂) ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ သာသနာ (၃) အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ) သဒ္ဓမ္မသာသနာဟု သုံးပါးအပြားရှိ၏။ ထို သုံးပါးတို့တွင်-

(၁) ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ သာသနာဟူသည် “ပိဋကတ္တယ သင်္ဂဟိတံ သဗ္ဗမိဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မောနာမ”

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၉၀)

ပိဋကသုံးပုံဖြင့် သိမ်းယူအပ်သော အလုံးစုံသော ဘုရား စက္ကားတော်သည် ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ သာသနာမည်၏။

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာ၏ တည်ခြင်းသည် ပရိယတ္တိသာ
ပမာဏဖြစ်၏ ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုတော်မူ၏။

ပဏ္ဍိတော ဟိ တေပိဋကံ တွာ ဒွေပိပူရေတိ။

မှန်ပေ၏။ ပညာရှိသည် ပရိယတ္တိ (သဒ္ဓမ္မ) ဟူသော
ပိဋကသုံးပုံ ပါဠိအဋ္ဌကထာတို့ကို ကြားနာရ၍ ဝါ-
ကြားနာရသည်ရှိသော် ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓံ ဟူသော သဒ္ဓမ္မ
တရားတော်နှစ်ရပ်တို့ကိုလည်း ပြီးစေနိုင် - ပြည့်စုံစေနိုင်၏
ဟု မိန့်တော်မူ၏။

ပရိယတ္တိမူလ - ပဋိပတ္တိမူလ ငြင်းခုံကြ

ပရိယတ္တိနဲ့ခေါ် သာသနာသမုလံ ဥဒါဟုပဋိပတ္တိတိ။

(အင်၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၇၂၊ သာရတ္ထ၊ ဒို့၊ ၃၊ ၉၁)

ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မသာသနာသည် သာသနာတော်၏ မူလ
ဖြစ်သလော - ထိုသို့မဟုတ် ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ သာသနာသည်
သာသနာတော်၏ မူလဖြစ်သလော - ဤစကားမျိုး တစ်ချိန်
က သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ဖြစ်ခဲ့ဘူးလေ၏။ ထိုအခါ ဓမ္မကထိက
(ပရိယတ္တိဆောင်)မထေရ်တို့က -

ယောဝေါ အာနန္ဒ မယာ ဓမ္မောစ ဝိနယောစ
ဒေတိတော ပညတ္တော၊ သောဝေါ မမစ္စယေန
သတ္တာတိ။

(ဒိ၊ ၂၊ ၁၂၆)

အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားသည် သင်ချစ်သားတို့အားအကြင်
သုတ် - အဘိဓမ္မာကို လည်းကောင်း၊ အကြင်ဝိနည်းကို
လည်းကောင်း၊ ဟောလည်း ဟော်အပ်ပြီ၊ ထားလည်း
ထားအပ်ပြီ၊ ထိုသုတ်အဘိဓမ္မာဝိနည်းသည် ငါလွန်သဖြင့်

(ဆ)

နိဒါန်း

သင်ချစ်သံဃာတို့၏ဆရာဖြစ်ရစ်အံ့သတည်းဟူသောဤသုတ်ကို ထောက်၍ ပရိယတ္တိသည် သာသနာတော်၏ မူလဖြစ်၏ဟု ဆိုကုန်၏။

ပံသုကူလိက (ပဋိပတ္တိကျင့်) မထေရ်တို့ကလည်း-

ဣမေစ သုဘဒ္ဒ ဘိက္ခု သမ္မာဓိဟာ ရေယျ၊ အသု-
သော-လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ။

(ဒိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၅)

သုဘဒ္ဒ၊ ဤငါ၏ချစ်သံဃာ ရဟန်းတို့သည် ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်လျက်နေကုန်ငြားအံ့၊ လောကကြီးသည် ရဟန္တာ တို့ဖြင့် မဆိပ်သည်း သည်ဖြစ်ရာ၏-ဟူသော ဤသုတ်ကို ထောက်၍လည်းကောင်း။

ပဋိပတ္တိမူလက မဟာရာဇသတ္ထုသာသနံ၊ ပဋိပတ္တိ-
သာရကံမဟာရာဇ သတ္ထုသာသနံ။ ပဋိပတ္တိ တိဋ္ဌန္တိ
တိဋ္ဌတိတိ။

(သာရတ္ထ၊ ဋီ၊ ၃၊ ၉၁)

မြတ်သော မိလိန္ဒမင်းကြီး မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် သည် ပဋိပတ္တိမူလရှိ၏၊ မြတ်သောမိလိန္ဒမင်းကြီး မြတ်စွာ ဘုရားသာသနာတော်သည် ပဋိပတ္တိအနှစ်သာရရှိ၏၊ ပဋိပတ္တိ တည်သည်ရှိသော် တည်တော့၏ ဟူသော ဤသုတ်ကို ထောက်၍ လည်းကောင်း။ ပဋိပတ္တိသည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၏ မူလဖြစ်၏ဟု ဤသို့ ဆိုကုန်၍-

ယာဝဉ္စ ဘိက္ခု သမ္ပပဋိပန္နာ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တာဝ သာသနံ -
ဋ္ဌိတံဟောတိ - တိအာဟံသု။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၄၄)

အကြင်မျှလောက် ငါးပါးကုန်သော ရဟန်းတို့သည်
ကောင်းစွာကျင့်ကုန်သည်ရှိကုန်အံ့။ ထိုမျှလောက်သာသာ
တော်တည်၏ - ဟု ဆိုကုန်၏။

ထိုအခါ ခံ့မွက်ထိက (ပရိယတ္တိဆောင်) မထေရ်တို့က-

ပရိယတ္တိယာ အန္တရဟိတာယ သုပ္ပဋိပန္နပိ ဓမ္မာဘိ-
သမယောနတ္ထိ-တိ အာဟံသု။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၄၄)

ပရိယတ္တိသာသာသည် ကွယ်ပျောက်ခဲ့သည် ရှိသော်
ကောင်းစွာကျင့်သော်လည်း မဂ်တရား၊ ဖိုလ်တရားကို ရခြင်း
သည် မရှိဟုဆိုကုန်၏။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၄၄)
၌ ဆိုထားလေ၏။

တစ်နည်း။ ။အင်၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၇၁၊ ၅၅၅လည်း ဓမ္မကထိက
များ (ပရိယတ္တိဆောင်)များက- ဣမေစ
သုဘဒ္ဒ-စသောသုတ်၊ ပဋိပတ္တိမူလကံ မဘာရာဇ-စသော
သုတ်တို့ကိုကြားရ၍ မိမိတို့၏ အယူဝါဒကိုတားခြင်း အကျိုး
ငှာ အောက်ပါသုတ်ကိုဆောင်ကုန်ပြီ-

(၁) ယာဝ တိဋ္ဌန္တိ သုတ္တန္တာ၊
ဝိနယော ယာ ဒိဋ္ဌတိ၊
ကာဝ ဒက္ခန္တိ အာလောကံ၊
သုရိယေ အတ္တုဋ္ဌိတေ ယထာ။

(၂) သုတ္တန္တေသု အသန္တေသု၊ ပမုဋ္ဌေ ဝိနယမ္ပိစ၊
တမော ဘဝိသံကိလောကေ၊
သုရိယေ - အတ္တုဋ္ဌိတေ ယထာ။

(ခ)

နိဒါန်း

(၂) ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မသာသနာဟူသည်-

တေရသမုရုဏာ၊ စုဒ္ဓသခန္ဓကဝတ္ထာနိ၊ ဒွေဗ္ဗသီ-
တိမဟာဝတ္ထာနိ၊ သီလသမာဓိ၊ ဝိပဿနာတိ
အယံ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မော နာမ။

တစ်ဆယ့်သုံးပါးကုန်သော ဓုတင်ကျေးဇူး၊ တစ်ဆယ့်
လေးပါးကုန်သော ခန္ဓကဝတ်၊ ရှစ်ဆယ့်နှစ်ပါးကုန်သော
မဟာဝတ်၊ သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာတို့သည် ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မ-
သာသနာမည်၏။

(၃) အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ) သဒ္ဓမ္မသာသနာဟူသည်-

စတ္တာရောအရိယမဂ္ဂါ၊ စတ္တာရိစ သာမညာလာနိ၊
နိဗ္ဗနဇ္ဇတိ၊ အယံ အဓိဂမသဒ္ဓမ္မောနာမ။

လေးပါးကုန်သော အရိယာမဂ်၊ လေးပါးကုန်သော
သာမညဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သည်၊ အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ) သဒ္ဓမ္မသာသနာ
မည်၏။

ပရိယတ္တိသာ ပဓာဏ။ ဣသုံးပါးကုန်သော သဒ္ဓမ္မ
သာသနာတို့တွင်- ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မောနာမ တိဝိဓမ္မိသဒ္ဓမ္မံ
ပတ္တိဋ္ဌာပေတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၇၂)

ပိဋကသုံးပုံဖြင့်သိမ်းယူအပ်သော အလုံးစုံသော ဘုရား
စကားတော်ဟူသော ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ သာသနာသည်
သုံးပါးအပြားရှိသော ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မသာသနာ ပဋိပတ္တိ
သဒ္ဓမ္မသာသနာ အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ) သဒ္ဓမ္မသာသနာကို
တည်စေ၏ ဟူ၍လည်းကောင်း။

သာသနဋီတိယာ ပန ပရိယတ္တိပမာဏံ။

(ဗ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၈၂)

(၈)

နိဒါန်း

(၃) သုတ္တန္တေ ရက္ခိတေ သန္တေ၊
ပဋိပတ္တိဟောတိ ရက္ခိတာ၊
ပဋိပတ္တိယံ ဌိတော မိရော၊
ယောဂက္ခေပာ နဓံသတိ-တိ။

(၁) အကြင်မျှလောက် သုတ် အဘိဓမ္မာတို့သည် တည် ကုန်၏။ ဝိနည်းသည်ထွန်းလင်းကောက်ပ၏။ ထိုမျှလောက် အလင် ရောင်ကိုမြင်ကုန်လတံ့၊ ဥပမာ - နေမင်းသည်ရှေးရု တက်လတ်သော်အလင်းရောင်ကိုမြင်ရကုန်သကဲ့သို့ဖြစ်သည်။

(၂) သုတ်-အဘိဓမ္မာတို့သည် ထင်ရှား မရှိကုန်လတ် သော်၊ ဝိနည်းသည်လည်း ပျောက်ပျက်ခဲ့သည် ရှိသော် လောက် အမှိုက်မှောင်သည်ဖြစ်လတ္တံ့၊ ဥပမာ - နေဝင်ခဲ့ သည်ရှိသော် အမှိုက်မှောင်ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

(၃) သုတ် - အဘိဓမ္မာ - ဝိနည်းတရားတို့ကို စောင့် ရှောက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်လတ်သော် ပဋိပတ္တိသည်လည်း စောင့်ရှောက်အပ်ပြီးသည်ဖြစ်၏။ ပဋိပတ္တိအကျင့်၌ တည် သောပညာရှိသည် ယောဂလေးပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့် ဝါ၊ ယောဂလေးပါးတို့၏ကုန်ရာဖြစ်သောနိဗ္ဗာန်မှ မပျက်စီး နိုင်၊ မရွေ့လျားနိုင်ပါ။

သုတ်ကိုဆောင်အပ်သည်ရှိသော် ပံသုကူလိက (ပဋိပတ္တိ- ကျင့်) ထေရ်တို့သည် ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်ကုန်ပြီ၊ ဓမ္မကထိက (ပဋိပတ္တိဆောင်) မထေရ်တို့၏ စကားကိုသာလျှင် ရှေး၌ ဖြစ်ပြီ။

ဥပမာဆောင်၍ ပြအံ့

နွား အရာ၏ လည်းကောင်း၊ နွား အထောက်၏ လည်းကောင်း၊ အတွင်း၌ အနွယ်အစဉ်အဆက်ကို စောင့် ရှောက်တတ်သော နွားမ မရှိခဲ့သော် ထိုအနွယ် ထိုအစဉ်

အဆက်သည့် ဆက်စပ်မှု မရှိတော့သကဲ့သို့ ထိုအတူသာ
လျှင် အာရဒ္ဓဝိပဿက ရဟန်းတို့၏ အရာအယောင်သည်
ထင်ရှားရှိပါသော်လည်း ပရိယတ္တိမရှိခဲ့သော် အရိယာမဂ်
ကို ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ခြင်းမည်သည် မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

ဥပမာ တစ်မျိုး

မြေ၌မြုပ်ထားသော ရွှေအိုးငွေအိုးကို သိစေခြင်း
အကျိုးငှာ ကျောက်ဖျာအပြင်ဘက်၌ အကွရာစာလုံးထင်
ရှားရှိနေသမျှကာလပတ်လုံး မြုပ်ထားအပ်သော ရွှေအိုး
ငွေအိုး ပျောက်ခြင်းမရှိသကဲ့သို့ ထိုအတူသာလျှင် ပရိယတ္တိ
ထင်ရှားရှိခဲ့သော် သာသနာတော်၏ ကွယ်ပခြင်းမည်သည်
မရှိနိုင်ပါ။

ဝိနည်းဏည်မှ သာသနာတည်

ဝိဇ္ဇကသုံးပုံဖြင့်လိမ်းယူအပ်သော အလုံးစုံသောဘုရား
စကားတော်ဟူသော ပရိယတ္တိ သာသနာတို့တွင်လည်း
သာသနာတော်အရှည်ခန့်၍တည်တံ့ခြင်းမှာ ဝိနယောနာမ
ဗုဒ္ဓသာသနဿ အာယု၊ ဝိနယေ ဌိတေ သာသနံ ဌိတံ
ဟောတို့။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၁)

ဝိနည်းမည်သည် ဘုရားသာသနာတော် အသက်တော်
ပါတည်း၊ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသော် ဝိနည်းသည် ပါဠိ
အနက် မပျက်စုံညီ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ ဖြစ်တည်
လတ်သော် သာသနာတော်တည်သည် မည်သောကြောင့်
ဖြစ်သည်။

(၆)

နိဒါန်း

ဝိနည်းသည် လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္တာန်၌ဖြစ်သည် - ဟူရာ၌ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် -

သဗ္ဗိစ္စ အာပတ္တိ° နာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ° နပရိဂူဟတိ၊
အဂတိဂမနံ နဂစ္ဆတိ၊ ဧဒိသော ဝုစ္ဆတိ လဇ္ဇိပုဂ္ဂလော။
ဟု - လာသံဃ်အတိုင်း -

- (၁) သိလျက် - ဝါ - သိသည်ဖြစ်၍ အာပတ်သို့ မရောက်ခြင်း၊
- (၂) အာပတ်ကိုကြားသော၊ ထသော၊ အားဖြင့် မလျှို့ဝှက်ခြင်း၊
- (၃) အဂတိတို့ မလိုက်ခြင်း -

ဤအင်္ဂါ(၃)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ် ဟု ခေါ်ရပါသည်။ ဝိနည်းသည် ဤလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန် ၌ တည်ရှိမည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေး၌ဖြစ်သော မဟာထေရ် တို့သည် -

အနာဂတ်သာသနာ လဇ္ဇိစောင့်လတ္တံ့

အနာဂတေ လဇ္ဇိ ရက္ခိဿတိ၊ လဇ္ဇိရက္ခိဿတိ၊ လဇ္ဇိ -
ရက္ခိဿတိ - တိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၂၀၀)

နောင်သောအခါ၌ မကောင်းမှုတို့မှ ရှက်တတ်သော လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရားသာသနာတော်ကိုစောင့်ရှောက် လိမ့်မည်။ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရားသာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်လိမ့်မည်။ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘုရားသာသနာ တော်ကိုစောင့်ရှောက်လိမ့်မည်ဟုသုံးကြိမ်သုံးခါမိန့်ဆိုတော်

မူခဲ့ကြသည့်အတိုင်း ပထမ သံဃာယနာတင် အရှင်မဟာ
ကဿပမထေရ်မှစ၍ ယနေ့တိုင်အောင်လဇ္ဇိသူတော်ကောင်း
ဖြစ်ကြကုန်သော မဟာထေရ်အဆက်ဆက်တို့သည် ဘုရား
သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်တော် မူခဲ့ကြလေသည်။
ယခုလည်းစောင့်ရှောက်တော်မူကြဆဲ၊ နောင်လည်းစောင့်
ရှောက်တော်မူကြပေလိမ့်မည် ဖြစ်ပေသည်။

ငါးထောင်သာသနာ အဋ္ဌကထာလာ

သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာနှစ် (၅၀၀၀) ဆိုရာ၌ အနှစ်
(၅၀၀၀) ကို အဋ္ဌကထာ ကျမ်းများ၌ အသီးသီး ဖွင့်ပြ
ထား၏။

(က) ဒီ။ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၈၃။ လာ-သာသနာ (၅၀၀၀)။

- (၁) ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (၂) ဆဠာဘိညာ ရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (၃) တေဝိဇ္ဇာ ရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (၄) သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (၅) ပါတိမောက္ခသံဝရသီလခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊

(ခ) ဒီ၊ ဋ္ဌ၊ ၄။ ၃၂၇- လာ သာသနာ (၅၀၀၀၀)။

- (၁) ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (၂) သုက္ခဝိပဿက ရဟန္တာခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (၃) အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊

(ည)

နိဒါန်း

- (၄) သကဒါပါမ် ပုဂ္ဂိုလ်ခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (၅) သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ခေတ် နှစ်ပေါင်း ၁၀၀၀၊
- (အင်၊ ဌ၊ ၃၊ ၃၂၀-၌လည်း ဤအတူလာသည်။)

ဤသို့ (က) ၌ ပ- ဆ- တေ- သုတ် -ပါ- ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ (ခ) ၌ ပ- သုတ်- အ- သ- သော- ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သာသနာနှစ်ပေါင်း (၅၀၀၀) ရှိကြောင်းကို အဋ္ဌကထာများ၌ အသီးသီး ပြုထားသည်။

ဤသို့ အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ သဒ္ဓမ္မသာသနာသည် အနှစ်ငါးထောင်တည်လတံ၊ ပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မ သာသနာသည်လည်း ထို့အတူ အနှစ်ငါးထောင်တည်လတံ၊ ဟု မိန့်ကုန်၏။ မှန်၏။ ပရိယတ္တိမရှိခဲ့သော် ပဋိဝေဓမရှိနိုင်။ ပရိသတ္တိရှိခဲ့သော် ပဋိဝေဓ မရှိသည်မရှိ။ ကေနိရိရတော့သည်သာ ဖြစ်၏။

ပရိယတ္တိကွယ်ခဲ့သည်ရှိသော် ပဋိပတ္တိကွယ်ရ၏။ ပဋိပတ္တိကွယ်သည်ရှိသော် အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ) ကွယ်ရ၏။

အကြောင်းကိုဆိုအံ့။ ပရိယတ္တိသည်ပဋိပတ္တိ၏အကြောင်းဖြစ်၏။ ပဋိပတ္တိသည် အဓိဂမ (ပဋိဝေဓ) ၏ အကြောင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိပတ္တိကွယ် ပရိယတ္တိ သည်သာလျှင် ပမာဏဖြစ်လေ၏။

ထို့ကြောင့်ပင် သဒ္ဓမ္မ သုံးဖြာသာသနာကို ရှည်မြင့်စွာ တည်ရှိခြင်းကို အလိုရှိကြကုန်သော ဝါ၊ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားခြင်းကို အလိုရှိကြကုန်သော အရှင်မဟာကဿပ အစရှိကုန်သော အဆက်ဆက်သော မထေရ်မြတ်တို့သည် အဇာတသတ်မင်း အစရှိကုန်သော ဗုဒ္ဓိက ဓမ္မရက္ခိတ ဖြစ်ကြတဲ့ တရားရှိတရားစောင့်ကြကုန်သော သာသနာပြု မင်း

ကောင်းမင်းမြတ် အဆက်ဆက်တို့၏ ပစ္စည်းလေးပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့မှုကိုခံယူပြီးပရိယတ္တိသဒ္ဓမ္မသာသနာဟု ဆိုအပ်သော ပိဋကသုံးပုံ ဘုရားစကားတော်ကို (၆)ကြိမ် တိုင်တိုင် သံဂါယနာ တင်ကြကုန်၏။ သာသနာတော်ကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ခဲ့ကြကုန်ပြီ။

ပထမ သံဂါယနာ

ထိုစကားမှန်ပေ၏။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး၍ သုံးလလေးရက် - ဝါ - ဝါခေါင်လဆန်းလေးရက်နေ့၌ အရှင် မဟာကဿပထေရ်အမှူးရှိတဲ့ ရဟန္တာ (၅၀၀)တို့ ရာဇဂြိုဟ် ပြည်၌ အဇာတသတ် မင်း၏ ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့မှုကို ယူ၍ ပထမသံဂါယနာတင်ခဲ့သည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာ

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီး၍ အနှစ်(၁၀၀) ရှိသော အခါ၌ အရှင်မဟာယသထေရ်အမှူးရှိတဲ့ ရဟန္တာ (၇၀၀) တို့ ဝေသာလီပြည်၌ ကာလာသောကမင်း၏ ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့မှုကိုယူ၍ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ခဲ့သည်။

တတိယ သံဂါယနာ

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍ နှစ်ပေါင်း (၂၅၀) နှစ် ရှိသောအခါ၌ ဤ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿထေရ် အမှူးရှိတဲ့ ရဟန္တာ (၁၀၀၀)တို့ ပါဠိလိပုတ်ပြည်၌ ဓမ္မာ သောကမင်း၏ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့မှုကိုယူ၍ တတိယ သံဂါယနာတင်ခဲ့သည်။

စတုတ္ထ သံဂါယနာ

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်မှ (၄၅၀)နှစ်ရှိသော အခါ၌ မဟာဓမ္မရက္ခိတထေရ်အမှူးရှိတဲ့ ရာဘန္ဓာ(၅၀၀)တို့ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ဝဇ္ဇဂါမဏိမင်း၏ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့မှုကို ခံယူ၍ စတုတ္ထသံဂါယနာ တင်ခဲ့သည်။ ။ (ပေါတ္တကာ- ရောပနသင်္ဂီဟိ)ဟု ဆိုအပ်၏။

ပဉ္စမ သံဂါယနာ

မြတ်စွာဘုရားနှစ်(၀၇) သာသနာနှစ်(၂၄၁၅) ရှိသော အခါ၌ ဘဒ္ဒန္တဇောဂရထေရ်အမှူးရှိတဲ့ (၂၄၀၀) ကုန်သော မထေရ်တို့ မြန်မာပြည် မန္တလေးမြို့၌ မင်းဘုန်းမင်းကြီး ၏ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့မှုကိုယူ၍ ပဉ္စမသံဂါယနာ တင် ခဲ့သည်။ (သေသက္ခရာ ရောပနသင်္ဂီဟိ)ဟု ဆိုအပ်၏။

ဆဋ္ဌ သံဂါယနာ

မြတ်စွာဘုရား နှစ်-၀၇-သာသနာနှစ် (၂၄၉၀) နှစ် ရှိသောအခါ ဘဒ္ဒန္တရောတ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ-အဘိဓဇ- မဟာရဋ္ဌဂုရု)ထေရ်အမှူးရှိတဲ့ (၂၅၀၀) ကုန်သောမထေရ် တို့ မြန်မာပြည် ရန်ကုန်မြို့ ကန္တာအေးကုန်းမြေ။ မဟာ ပါသာဏလိုက်ဂူတော်ကြီး၌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အမှူးရှိ သော ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟအဖွဲ့ကြီး၏ ထူးချွန်ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့မှုကိုယူ၍ နှစ်နှစ်တိုင်တိုင် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင် ခဲ့သည်။

ဤကဲ့သို့ မဟာထေရ်မြတ် အဆက်ဆက် တို့သည် လည်းကောင်း၊ ဓမ္မိကဓမ္မရက္ခိတ္တဟုဆိုအပ် ကုန်သော တရား ရှိ တရားစောင့်ကြံကုန်သော သာသနာပြု မင်းကောင်းမင်း

မြတ်အဆက်ဆက်တို့သည် လည်းကောင်း၊ (၆) ကြိမ်တိုင်တိုင် သံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြခြင်းသည် မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီးကို ကြာရှည်စွာ တည်ရှိစေခြင်း အကျိုးငှာ ဝါ- မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားစေခြင်းအကျိုးငှာ၊ ရည်ရွယ်၍ သံဂါယနာတင်ခဲ့ ကြပါသည်။

သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး

ထိုရှေးရှေးသော သာသနာပြု မင်းကောင်းမင်းမြတ် အဆက်ဆက်တို့အတူ ယနေ့အချိန်အခါ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး စည်ပင်ထွန်းကားစေခြင်း အကျိုးငှာ လည်းကောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကြီး သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားစေခြင်းအကျိုးငှာ လည်းကောင်း စစ်မှန်၍ ထက်သန်သော စေတနာ၊ သဒ္ဓါ အပြည့်အဝ ရှိကုန်သော နိုင်ငံတော် အစိုးရက လည်းကောင်း၊ လုပ်သား ပြည်သူ ဒါယကာ ဒါယိကာမ အပေါင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ သွားမှု၊ လာမှုစသော လိုအပ်သော ကိစ္စဟူသမျှ တို့ကို လိုလေသေးမရှိအောင် ကာဝန်ယူ၍ လည်းကောင်း၊ ဆွမ်း ကျွမ်း စသော ပစ္စည်းလေးပါးကိုဖြင့် လိုလေသေးမရှိ ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့၍ လည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် အတွင်းရှိ ပြည်နယ်တိုင်းအသီးသီးရှိ သံဃာတော်ကင်္ဂသိန်း (၁၀၀၀၀၀)ကျော်တို့မှ သံဃာတော်အချင်းချင်း ရွေးချယ် တင်မြှောက်အပ်သော သံဃသမ္မုတိရ သံဃာ့ကိုယ်စားလှယ် ဆရာတော် (၁၀၀၀)ကျော်တို့အား ရန်ကုန်မြို့ ကမ္ဘာအေး သို့ပင့်ပြီး တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ဤကဲ့သို့ မပြုလုပ်ခဲ့ဖူးသော သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး (ပထမ- အကြိမ် ရိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီးကို ပြီးခဲ့ တဲ့ သာသနာ ၂၅၂၄၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၂၄-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း(၁၄)ရက်၊ (၁၉၀၀-) ပြည့်နှစ်၊ မေလ ၂၇

(၁)

နိဒါန်း

ရက်) အင်္ဂါနေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်၍ အောင်မြင်စွာပြီးစီးခဲ့ပါသည်။

ဝိနိစ္ဆယ (အက်) ပေါ်ပေါက်ခဲ့

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံ (ယခုပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်) တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ သံဃာတော် တစ်သိန်း(၁၀၀၀၀၀)ကျော်တို့၏ကိုယ်စား သံဃသမ္မုတိရ သံဃာ့ကိုယ်စားလှယ် (၁၀၀၀)ကျော် အစည်းအဝေးကြီးမှ တည်တညွတ်တည်း အတည်ပြုဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်၍ ပေါ်ပေါက်လာသော အခြေခံမူ လေးချက်အရ သံဃဝိနိစ္ဆယ (အက်) ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပေပြီ။

ဝိနည်းမိရ်များစွာ ပေါ်ထွက်လာ

ထိုဝိနိစ္ဆယ အက်ဥပဒေ ပေါ်ပေါက်လာပြီးနောက် ဝိနိစ္ဆယ(အက်) အရ သာသနာတော်သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကိစ္စမှ အရေးပါ အရာရောက်ဆုံးကဏ္ဍမှ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရမည့် ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်းပြည်နယ် တိုင်းအတွင်းရှိ မြို့နယ်အသီးသီးတွင် သံဃာ့ဆန္ဒအရ ရွေးချယ်တင်မြှောက် ဖွဲ့စည်းပြီးပါသဖြင့် ဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ် ရာပေါင်းများစွာ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပေသည်။

ဝိနည်းမိရ်ဆိုင်ရာကျမ်းရေးပါ

ထိုပေါ်ပေါက်လာသော ရာပေါင်းများစွာသော ဝိနည်းမိရ်ဆရာတော်တို့သည် ယခုရွေးချယ်ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်အများစုတို့ဟာ 'ဝိနိစ္ဆယအလုပ်၌ ကျွမ်းကျင်သူ နည်းပါးလှပါသည်။ ကျွမ်းကျင်ဖို့ သက်ဆိုင်ရာဝိနည်းပါဠိ

တော် အဋ္ဌကထာ ဒီကာ ဝိနိစ္ဆယများကို ကြည့်ရှု လေ့
 လာဖို့ကလည်း မလွယ်ကူလှပါ။” စသည်စသည်ဖြင့် အကြောင်း
 မျိုးစုံတွေပြပြီး ထိုဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ယနေ့
 အချိန်၌ မရှိမဖြစ် တကယ် လိုအပ်နေသော ဝိနည်း ဓမ္မကံ
 မှုခင်းများကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌ ဝိနည်းဒေသနာတော်နှင့်အညီ
 ဆုံးဖြတ်နိုင်မှုကို ဆရာတစ်ဆူပမာ ညွှန်ပြပေးနိုင်မည့် ဝိနည်း
 မိရ်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်ဆိုင်တဲ့ ကျမ်းတစ်ကျမ်းကို ရေးသား ချီး
 မြှောက်ပေးတော်မူပါဟု များစွာသော ဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ်
 များ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ လာရောက်ကြံ၍ လည်းကောင်း၊
 တယ်လီဖုန်းဖြင့် ဆက်၍လည်းကောင်း၊ စာတိုက်မှ စာထည့်
 ကြံ၍ လည်းကောင်း အမျိုးမျိုးလျှောက်ထားတောင်းပန်ကြ
 လေသည်။

ဝိနည်းမိရ်လမ်းညွှန်ကျမ်း

ထိုရာပေါင်းများစွာသော ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏လျှောက်
 ထား တောင်းပန်ချက်ကို ကတညူတ၊ ကတဝေဒီတရား
 အလေးထား၍ ဝိနည်း ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဒီကာ ဝိနိစ္ဆယ
 ကျမ်းတို့၌ လာသော ဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အများဆုံး
 သက်ဆိုင်သော အချက်အလက်တို့ကို ကျဉ်းကျဉ်းဖြင့် လိုရင်း
 တွေပါဝင်နိုင်သမျှ အများဆုံးပါဝင်နိုင်အောင် ရွေးချယ်ပြီး
 ဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ် ချရာမှာ ဆရာကိုယ်တိုင် ညွှန်ပြနေ
 သကဲ့သို့ စီမံစုပေါင်းရေးသားထားသောကြောင့် (ဝိနည်း
 မိရ်လမ်းညွှန်ကျမ်း) ဟု အမည်ပေးပြီး လွယ်လွယ်ကူကူ လေ့
 လာကြည့်ရှုနိုင်ရန် အကျိုးကိုရှေးရှု၍ ရေးသားထားပါ
 သည်။

ဤသို့ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ် အရှင်မြတ်များ ဝိနိစ္ဆယနှင့်စပ်တဲ့
 သိသင့်သိထိုက်သော ဝိနည်းပါဠိအဋ္ဌကထာဒီကာ ဝိနိစ္ဆယ
 များမှ သက်ဆိုင်ရာညွှန်ပြချက် အများဆုံးပါဝင်အောင်

(တ)

နိဒါန်း

နှလုံးသွင်းပြီး လွယ်လွယ်ကူကူကြည့်ရှုသိရှိနိုင်ရန် မွန်မြတ်
လှသောစေတနာဖြင့် (၂) ကျမ်းမြောက် ဤ “ဝိနည်းစိုရ်
လမ်းညွှန်ကျမ်း” ကို တင်ပြပြီး-

နိဒါးတိ ဒေသနံ ဒေသကာလာ ဒိဝသေန အဝိဒိတံ
ဝိဒိတံ ကတော နိဒေသေတိတိ နိဒါနံ။

(သၢရဇ္ဇ။ ဇိ၊ ၁၊ ၂၇)

ဇီကာဆရာ မိန့်ဆိုချက်အတိုင်း ထိုထိုကျမ်းဂန်များ၏
အစဉ် ဒေသ-ကာလ-ဒေသက-ဝတ္ထု စသည်တို့၏ အစွမ်း
အားဖြင့် မထင်ရှားစေပေ။ လွင်သည်ကို ထင်ရှားစေပေလွင်
အောင်ပြု၍ ညွှန်ပြတတ်သောကြောင့် နိဒါန်းခေါ်သည့်
နိဒါန်းမျိုး ရှိရပါမည်။

မွန်ပေ၏။ ယခု ရေးသားပြုစုစီရင်ယားသည့် ဝိနည်းစိုရ်
လမ်းညွှန်ကျမ်း ကို ရေးသားပြုစုရာ အရပ်ဒေသကား- မန္တ
လေးမြို့၊ မိုးကောင်းတိုက်၊ ညောင်ရမ်းပါဠိတက္ကသိုလ်၊ ဝါး
တန်းစာချကျောင်းဖြစ်သည်။ ရေးသားပြုစုသော အချိန်ကာ
လကား ၁၃၅၃-ခုနှစ်၊ ကဆုန်လပြည့်ကျော် (၁၅)ရက်နေ့
(၁၂၊ ၅၊ ၉၁) တနင်္ဂနွေနေ့ နံနက်အချိန်အခါ ဖြစ်သည်။
ဤကျမ်းကို ရေးသားပြုစုစီရင်သော ဒေသကခေါ် ကာရက
ပုဂ္ဂိုလ်ကား စာချဆရာတော် အရှင်ဉာဏာဘိဝံသ (အဂ္ဂ
မဟာပဏ္ဍိတ၊ နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့ဒုတိယ
ဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်) ဖြစ်ပါသည်။ ဤကျမ်းကို ရေးသား
ပြုစုရန်လျှောက်ထားတောင်းပန်ခြင်းဟူသော အကြောင်း
ဝတ္ထုကား- သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေး
ကိစ္စအတွက် နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ပြည်နယ်တိုင်းနှင့် နိုင်ငံ
တော် ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သည်။

ဤသို့လျှင် ဤဝိနည်းမိရ် လမ်းညွှန်ကျမ်း၌ မထင်ရှား
မပေါ်လွင်သော ဒေသကာလ - ဒေသကခေါ် ကာရက-
ဝတ္ထုစသည်တို့၏ ထင်ရှားပေါ်လွင်မှုကိုပြသော နိဒါန်း
အခန်းသည် ဤမျှဖြင့် နိဂုံးသတ်လိုက်ပါသည်။

ဘဒ္ဒန္တဉာဏာဘိဝံသ

အဂ္ဂမတဘပဏ္ဍိတ
ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်
နိုင်ငံတော် သံဃမဟာနာယကအဖွဲ့

ဝါးတန်းစာချကျောင်း
ညောင်ရမ်းပါဠိတက္ကသိုလ်
မိုးကောင်းဟိုက်
အနောင်တောင်မြို့နယ်၊ မန္တလေးမြို့။

ယုတ္တံယုတ္တံ ဝိစာရေတွာ၊ ယုတ္တံ ဂဏှေယျ ပဏ္ဍိကော။
အယုတ္တံ စေ ခမေယျာထ၊ မက္ခံ ဒေါသဉ္စ နာကရေ။

* * *

သင့်မသင့်များ စဉ်းစားချိန်လေ၊
အသင့်ကိုမျှ ယူကြကဝေ။
မသင့်စကား တွေငြားငှာနေ၊
သည်းခံငြား ပယ်ရှားပြစ်ဒေါသေ။

၁၃၅၃-ခု၊ ကဆုန်လကွယ်၊
တနင်္ဂနွေနေ့။

ဝိနည်းစိုရ်လမ်းညွှန်ကျမ်း

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ပဏာမနှင့် ပဋိညာဉ်	၁
(၁) ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ(ပထမ)လမ်းညွှန်	၅
စတုဗ္ဗိဓဝိနယလမ်းညွှန်	၅
စတုဗ္ဗိဓဝိနယသဘာဝက(၄)မျိုး	၇
အာကာရပုဒ်များအနက်	၇
ယင်းတို့အဓိပ္ပာယ်	၈
သုတ္တာဒိစတုနယဝိတ္ထာရ	၉
သုတ္တာနုလောမ	၉
၎င်းတို့၏အနက်	၁၀
အာစရိယဝါဒ	၁၁
အတ္တနောမတိ	၁၃
အပိ စ ဋီကာ	၁၄
အတ္တနောမတိပြောဆို	၁၄
အတ္တန ပါဠိ-ပါဠိယာ အတ္ထိ	၁၅
အတ္တနောမတိနှင့် အာစရိယဝါဒ	၁၅
အာစရိယဝါဒနှင့်သုတ္တာနုလောမ	၁၆
သုတ္တာနုလောမနှင့်သုတ္တ	၁၇
အဓိပ္ပာယ်နှင့်မှတ်ချက်	၁၈
သုတ္တနှင့်သုတ္တာနုလောမ	၁၉
သုတ္တနှင့်အာစရိယဝါဒ	၂၀
သုတ္တနှင့်အတ္တနောမတိ	၂၁
သုတ္တာနုလောမနှင့်သုတ္တ	၂၁
သုတ္တာနုလောမနှင့်အာစရိယဝါဒ	၂၃
သုတ္တာနုလောမနှင့်အတ္တနောမတိ	၂၄
အာစရိယဝါဒနှင့်သုတ္တာနုလောမ	၂၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အာစရိယဝါဒနှင့် အတ္တနောမတိ	၂၄
အတ္တနောမတိနှင့်သုတ္တ	၂၅
အတ္တနောမတိနှင့်သုတ္တာနုလောမ	၂၅
အတ္တနောမတိနှင့်အာစရိယဝါဒ	၂၅
တိုက်တွန်းချက်	၂၆
ဝိနည်းမိရ်လက္ခဏာ	၂၇
ဝိနည်းမိရ်၏လက္ခဏာသုံးပါး	၂၇
ဝိနည်းမိရ်လက္ခဏာအကျယ်	၂၀
၎င်းတို့၏အနက်	၂၉
ဆဋ္ဌာနဩလောကန လမ်းညွှန်	၃၃
အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ	၃၄
ဆဋ္ဌာနဩလောကန သရုပ်	၃၅
ဆဋ္ဌာနဩလောကနအကျယ်	၃၆
၎င်းတို့၏အနက်	၃၇
၆-ဋ္ဌာနကြည့်ရခြင်းအကျိုး	၃၀
မိမိလွန်ကျူးမှုကုက္ကုစ္စကိုမေးမြန်းခြင်း	၄၀
အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ	၄၄
အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ	၄၆
ပဉ္စဋ္ဌာနဩလောကန လမ်းညွှန်	၄၆
ဝတ္ထုဩလောကနအကျယ်	၄၀
ဘာဋီယမင်းဝတ္ထု	၅၀
၎င်းဝတ္ထုအနက်	၅၁
ကာလဩလောကနအကျယ်	၅၇
ဒေသဩလောကနအကျယ်	၅၀
အတ္ထုဩလောကနအကျယ်	၆၂
ပရိဘောဂဩလောကနအကျယ်	၆၃
ဂရုကေဋ္ဌာတဗ္ဗ-လမ်းညွှန်	၆၆
ဘုဏ္ဍာဒေသလမ်းညွှန်	၆၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ	၆၀
ပါဠိဝိနိမုတ္တကုဝိနိစ္ဆယပတ္ထစတုတ္တာဒိ	၇၁
ပထမသပိတ်	၇၁
ဒုတိယသပိတ်	၇၂
တတိယသပိတ်	၇၂
စတုတ္ထသပိတ်	၇၂
ပထမသပိတ်အနက်	၇၂
ဒုတိယသပိတ်အနက်	၇၃
တတိယသပိတ်အနက်	၇၄
စတုတ္ထသပိတ်အနက်	၇၄
သံဝိဒါဝဟာရကထာ လမ်းညွှန်	၇၅
သံဝိဒါဝဟာရ အသမ္မောဟစတုတ္ထ	၇၆
ကောဘဏ္ဍ ကောဌာန	၇၇
ကောဘဏ္ဍ နာနာဌာန	၇၇
နာနာဘဏ္ဍ ကောဌာန	၇၇
နာနာဘဏ္ဍ နာနာဌာန	၇၇
သံဝိဒါဝဟာရ အသမ္မောဟ စတုတ္ထအနက်	၈၁
ကောဘဏ္ဍ ကောဌာနအနက်	၈၂
ကောဘဏ္ဍ နာနာဌာနအနက်	၈၂
နာနာဘဏ္ဍ ကောဌာနအနက်	၈၃
နာနာဘဏ္ဍ နာနာဌာနအနက်	၈၃
သံဝိဒါဝဟာရကထာ၌ ဋီကာအဖွင့်	၈၄
ဝိဿသင်္ဂါဟယူ လမ်းညွှန်	၈၅
အဋ္ဌကထာအဖွင့်	၈၆
ဝိဿာသင်္ဂါဟယူအင်္ဂါငါးပါး	၈၇
ပထမအင်္ဂါသုံးပါး	၈၇
ဒုတိယအင်္ဂါသုံးပါး	၈၈
တတိယအင်္ဂါသုံးပါး	၈၈
ဝိဿာသင်္ဂါဟယူရာ မြောက်,ပမြောက်	၈၈

(၄)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဝိသာသဂ္ဂါဟယူရာ၌ သတိပြုရန်အချက်များ	၉၂
ပြန်ပေးရမည့်နည်းလမ်း	၉၂
ပိုင်ဆိုင်ထိုက်သူများ	၉၃
အဋ္ဌကထာဖွင့်အနက်	၉၄
ကုသသက်မနဝတ္ထုကထာ လမ်းညွှန်	၉၅
ထေယျာဝဟာရခိုးခြင်း	၉၅
ပသယှာဝဟာရခိုးခြင်း	၉၅
ပရိကပ္ပါဝဟာရခိုးခြင်း	၉၅
ပဋိစ္ဆန္ဒာဝဟာရခိုးခြင်း	၉၆
ကုသာဝဟာရခိုးခြင်း	၉၇
ထေယျာဝဟာရခိုးခြင်းအနက်	၉၈
ပသယှာဝဟာရခိုးခြင်းအနက်	၉၈
ပရိကပ္ပါဝဟာရခိုးခြင်းအနက်	၉၉
ဘဏ္ဍပရိကပ္ပအနက်	၁၀၀
ဩကာသပရိကပ္ပအနက်	၁၀၀
ပဋိစ္ဆန္ဒာဝဟာရခိုးခြင်းအနက်	၁၀၁
ကုသာဝဟာရခိုးခြင်းအနက်	၁၀၂

၂ ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယ) လမ်းညွှန်

နာသ (၃) ပါးလမ်းညွှန်	၁၀၅
လိင်္ဂနာသနအကျယ်	၁၀၅
သံဝါသနာသနအကျယ်	၁၀၅
ဒဏ္ဍကမ္မနာသနအကျယ်	၁၀၅
နာသနသုံးပါးအနက်	၁၀၅
လိင်္ဂနာသနအကျယ်အနက်	၁၀၆
သံဝါသနာသနအကျယ်အနက်	၁၀၆
ဒဏ္ဍကမ္မနာသနအကျယ်အနက်	၁၀၆
အမူလကာသရုပ်လမ်းညွှန်	၁၀၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အဒိဋ္ဌ, အသုတ, အပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအနက်	၁၀၉
ဒိဋ္ဌ, သုတ, ပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအနက်	၁၁၀
ဒိဋ္ဌ, သုတ အရာ၌တည်ပုံ	၁၁၀
ပရိသင်္ကိတ ပါရာဇိကအပြား	၁၁၃
ဒိဋ္ဌ, ပရိသင်္ကိတအကျယ်	၁၁၃
သုတ, ပရိသင်္ကိတအကျယ်	၁၁၄
မုတ, ပရိသင်္ကိတအကျယ်	၁၁၄
ဒိဋ္ဌ, ပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအကျယ်အနက်	၁၁၃
သုတ, ပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအကျယ်အနက်	၁၁၄
မုတပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအကျယ်	၁၁၄
အဓိပ္ပာယ် - ဋီကာ	၁၁၆
ဒိဋ္ဌသမူလက အမူလက	၁၁၆
ဒိဋ္ဌသညာသမူလက အမူလက	၁၁၆
ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတ သမူလက အမူလက	၁၁၆
ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတသညာ သမူလက အမူလက	၁၁၇
ဒိဋ္ဌအတ္ထိသမူလကအကျယ်	၁၁၇
ဒိဋ္ဌအတ္ထိအမူလကအကျယ်	၁၁၇
ဒိဋ္ဌသညာ သမူလကအကျယ်	၁၁၇
ဒိဋ္ဌသညာ အမူလကအကျယ်	၁၁၇
ဒိဋ္ဌ သမူလက အမူလက ပါရာဇိကအနက်	၁၁၀
ဒိဋ္ဌ သညာသမူလ အမူလက ပါရာဇိကအနက်	၁၁၀
ဒိဋ္ဌ ပရိသင်္ကိတ သမူလက အမူလက ပါရာဇိကအနက်	၁၁၀
ဒိဋ္ဌ ပရိသင်္ကိတ သညာသမူလက အမူလက - ပါရာဇိကအနက်	၁၁၀
ဒိဋ္ဌ အတ္ထိ သမူလကအကျယ်အနက်	၁၁၉
ဒိဋ္ဌ အတ္ထိ အမူလကအကျယ်အနက်	၁၁၉
ဒိဋ္ဌ သညာ သမူလကအကျယ်အနက်	၁၁၉
ဒိဋ္ဌ သညာ အမူလကအကျယ်အနက်	၁၁၉
အနာပတ္တိ အာပတ္တိ အထူးအနက်	၁၂၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ	၁၂၁
စောဒနာပွဲဘေဒလမ်းညွှန်	၁၂၁
ကေဝတ္ထု ကေစောဒက	၁၂၂၊
ကေဝတ္ထု နာနာစောဒက	၁၂၂၊
နာနာဝတ္ထု ကေစောဒက	၁၂၂၊
နာနာဝတ္ထု နာနာစောဒက	၁၂၂၊
၎င်းတို့အနက်	၁၂၂
ကေဝတ္ထု ကေစောဒကအနက်	၁၂၁
ကေဝတ္ထု နာနာစောဒကအနက်	၁၂၁
နာနာဝတ္ထု ကေစောဒကအနက်	၁၂၁
နာနာဝတ္ထု နာနာစောဒကအနက်	၁၂၂
တမနံစသည်ဖြင့် စောဒနာ ရောက်-မရောက်	၁၂၂
စောဒနာနှစ်ပါး	၁၂၂
စောဒနာသုံးပါး	၁၂၃
စောဒနာလေးပါး	၁၂၃
သီလဝိပတ္တိစောဒနာ	၁၂၃
အာစာရ ဝိပတ္တိစောဒနာ	၁၂၃
ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ	၁၂၃
အာဇီဝ ဝိပတ္တိစောဒနာ	၁၂၃
တစ်နည်း-စောဒနာလေးပါး	၁၂၃
ဝတ္ထုသန္ဓေသနာ စောဒနာအကျယ်	၁၂၄
အာပတ္တိ သန္ဓေသနာစောဒနာအကျယ်	၁၂၄
သံဝါသပဋိက္ခေပစောဒနာအကျယ်	၁၂၄
သာမိစိပဋိက္ခေပစောဒနာအကျယ်	၁၂၄
၎င်းအနက်များ	၁၂၄
၎င်းတို့၏အဓိပ္ပာယ်ဋီကာများ	၁၂၉
အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိ စောဒနာ	၁၃၁
လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိ စောဒနာ	၁၃၂
အလဇ္ဇိ အလဇ္ဇိ စောဒနာ	၁၃၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
လဇ္ဇိ လဇ္ဇိ စောဒနာ	၁၃၂
အစ အလယ် အဆုံး စသည်တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်- ဆုံးဖြတ်	၁၃၅
စောဒနာ၏အစ	၁၃၅
စောဒနာ၏အလယ်	၁၃၅
စောဒနာ၏အဆုံး	၁၃၅
စောဒနာ၏မူလ	၁၃၅
စောဒနာ၏ဝတ္ထု	၁၃၅
စောဒနာ၏ဘူမိ	၁၃၅
စုဒိတက၏ ဒွေပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ	၁၃၆

၃ - မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာလမ်းညွှန်

ဦးနိသတိဝဿလမ်းညွှန်	၁၄၁
ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿအဖွင့်	၁၄၁
၎င်းအနက်များ	၁၄၂
ယော ဒွါဒသမာယေ-စသည်၌ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း	၁၄၅
ကေသိံ ဝဿေ ဆ-စသည်၌ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း	၁၄၅
ဧတ္ထ ပန ယော-စသည်၌ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း	၁၄၆
အနာပတ္တိ ဦးနိသတိဝဿ စသည်၌အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း	၁၄၆
အသက် (၂၀) ရေတွက်ပုံများ	၁၄၇
အသက် (၂၀) ရေတွက်ပုံနမူနာတစ်မျိုး	၁၅၀
ရှေးဆရာတော်ကြီးများဝါဒ	၁၅၂
ရေတွက်ပုံ	၁၅၂
မွေးဖွားပြီးနောက်အသက် (၂၀) ပြည့်မှရဟန်းခံလျှင်	၁၅၃
ထေယျသံဝါသုကလမ်းညွှန်	၁၅၄
လိင်္ဂတ္ထေနက	၁၅၄

(၈)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
သံဝါသထွေနေက	၁၅၅
ဥဘယထွေနေက	၁၅၅
၎င်းတို့၏အနက်များ	၁၅၅
လိင်ထွေနေက အဓိပ္ပာယ်	၁၅၈
သံဝါသထွေနေက အဓိပ္ပာယ်	၁၅၈
သံဝါသ အဓိပ္ပာယ်	၁၅၉
ဥဘယထွေနေက အဓိပ္ပာယ်	၁၅၉
အသဗ္ဗောဟတ္ထ ပက်ဏ္ဍကလမ်းညွှန်	၁၅၉
ရ. ဇသုယထွေနေက	၁၆၀
၎င်းအနက်	၁၆၀
ဒုန္တိက္ခဘယထွေနေက	၁၆၃
၎င်းအနက်	၁၆၃
ကန္တဘရဘယထွေနေက	၁၆၃
၎င်းအနက်	၁၆၄
ရောဂဘယထွေနေက	၁၆၄
၎င်းအနက်	၁၆၄
ဝေရိဘယထွေနေက	၁၆၄
၎င်းအနက်	၁၆၅
စိဝရဟရဏတ္ထထွေနေက(က)	၁၆၅
၎င်းအနက်	၁၆၆
စိဝရဟရဏတ္ထထွေနေက(ခ)	၁၆၇
၎င်းအနက်	၁၇၀
စိဝရဟရဏတ္ထထွေနေက(ဂ)	၁၇၀
၎င်းအနက်	၁၇၀
သိက္ခာချမ်း - မေထုန်မှီဝဲမှုစတဲ့ဒုဿီလာအမှုပြုမပြု၌ ဝေယျ သံဝါသကဖြစ်ပုံ	၁၇၂
သိက္ခာမချမ်း ရဟန်းအသွင်၌တည်လျက် မေထုန်မှီဝဲမှု စသည်ပြုရာ၌ ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်ပုံ	၁၇၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

ရဟန်းသည် သင်္ကန်းပြန်ဝတ်မည်ဟု ဥဿာဟ ရှိလျက် -
 မေထုန်မှီဝဲပါက ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်ပုံ ၁၇၄
 သင်္ကန်း၌ဝန်ချ၍ အဝတ်ဖြူဝတ်လျက် မေထုန်မှီဝဲအံ့-
 ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်ပုံ ၁၇၅
 သာမဏေသည် မိမိအသွင်၌တည်လျက် မေထုန်မှီဝဲအံ့-
 ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်ပုံ ၁၇၅
 သာမဏေသည် သင်္ကန်း၌ဥဿာဟရှိသည့်ဖြစ်၍ သင်္ကန်း
 ကိုပယ်၍မေထုန်မှီဝဲအံ့၊ ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်ပုံ ၁၇၆
 သင်္ကန်း၌ဝန်ချ၍ အချည်းနှီး သို့မဟုတ် အဝတ်ဖြူဝတ်-
 လျက် မေထုန်မှီဝဲအံ့ ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်ပုံ ၁၇၆
 လူအဖြစ်ကိုတောင်းတလျက် သင်္ကန်းကိုခါးတောင်းကျိုက်-
 မြင်း စသည်ပြု၍ လူအသွင်တင့်တယ်၏လှ၏ဟု ဝန်ခံက
 ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်ပုံ ၁၇၇
 ဝတ်ထားသော သင်္ကန်း၏ အပေါ်က အဝတ်ဖြူထပ်-
 ဝတ်၍စူးစမ်းအံ့၊ လက်ခံအံ့၊ စောင့်ရှောက်သေးပုံ ၁၇၉
 ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိကရဟန်းကြီး၏ ဝေယျသံဝါသကမဖြစ်-မဖြစ် ၁၇၉
 ၎င်းတို့၏အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ ၁၈၂
 ဝေါတ္တန အနုဿာဝနာနန္ဒဇာနန လမ်းညွှန် ၁၈၃
 ကေုပဇ္ဇာယ-ကောစရိယာဒိ စတုတ္ထ လမ်းညွှန် ၁၈၅
 ကေုပဇ္ဇာယ-ကောစရိယ ၁၈၅
 ကေုပဇ္ဇာယ-နာနာစရိယ ၁၈၅
 နာနုပဇ္ဇာယ-နာနာစရိယ ၁၈၆
 နာနုပဇ္ဇာယ-ကောစရိယ(ပယ်) ၁၈၆
 ၎င်းတို့အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ ၁၈၉

ဥပဇ္ဈာယ်(၁) ရဟန်းလောင်း(၂-၃)ကမ္မဝါစာဆရာ-
 (၁) ဒွန်ကမ္မဝါစာ ဖတ်နိုင် ၁၉၀
 ဥပဇ္ဈာယ်(၁) ရဟန်းလောင်း (၂-၃) ဒွန်မတွဲဘဲ-
 တစ်ပါးစီ ဖတ်နိုင် ၁၉၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဥပဇ္ဈာယ်အသီးသီး၊ ရဟန်းလောင်း(၂-၃) - ကမ္မဝါစာဆရာ အသီးသီး၌ (ဆရာအလဲအလှယ်) - ဖတ်နိုင်	၁၉၁
ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ(၂-၃)ပါး၊ ကမ္မဝါစာဆရာ(၁)ပါး - (မအပ်)	၁၉၁
ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက ကမ္မဝါစာဆရာလုပ်နိုင်	၁၉၁
ရဟန်းလောင်း(၂-၃)ပါးထက်မပိုရ	၁၉၂
ရဟန်းလောင်း(၂)ပါး၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ(၂)ပါး - ရဟန်းခံရာ	၁၉၂
ပဉ္စလောင်း(၃)ပါး၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ(၃)ပါး - ရဟန်းခံရာ	၁၉၃
ကမ္မဝါစာဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ အရေအတွက်တူ၊ ကမ္မဝါစာဆရာကများသော်အပ်၏၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက များသော် မအပ်	၁၉၃
ဒွန်ကမ္မဝါစာဆိုပုံ	၁၉၃
ဈာနဝိဘင်းပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါစာ	၁၉၄
အာစရိယဝါဒ	၁၉၄
ဝိမတိဋီကာလာ	၁၉၄
ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်လာ	၁၉၄
ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်လာ	၁၉၇
ပရိပုဏ္ဏဿပုဒ် ဒွန်ကမ္မဝါစာ	၁၉၇
မတသန္တကလံဇ်ညွှန်	၁၉၈
၎င်းအနက်	၁၉၉
ဂိလာနုပဋ္ဌာကလာတပိနိစ္ဆယ	၁၉၉
ခွဲဝေပုံ ဝါဒများ	၂၀၀
ဂိလာနု ပဋ္ဌာက ဖြစ်-မဖြစ်	၂၀၀
မတသန္တကလာ အဋ္ဌကလာအနက်များ	၂၀၁
ဂိလာနု ပဋ္ဌာက ဖြစ်-မဖြစ်	၂၀၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မတသန္တကပါဠိတော်အဓိပ္ပာယ်	၂၀၀
မဟသန္တက သံဃိကပစ္စည်းများ	၂၀၉
ယင်းပစ္စည်းအပွေခံပုဂ္ဂိုလ်များ	၂၀၉
မတသန္တကကထာ အဋ္ဌကထာ အဓိပ္ပာယ်	၂၁၀
ခွဲဝေပုံဝါဒများ	၂၁၀
အဓိပ္ပာယ် ဋီကာ	၂၁၃

၄ - စူဠဝဂ္ဂါဒိအဋ္ဌကထာလမ်းညွှန်

သေနာသနဂ္ဂါဟာပကသမ္မုတိလမ်းညွှန်	၂၁၇
၎င်းအနက်	၂၁၇
ကျောင်းခံခြင်း(၃)မျိုး	၂၁၀
တတိယဘာဏဝါရ ဥပနန္ဒဝတ္ထုကထာလမ်းညွှန်	၂၂၀
အနက်	၂၂၁
အဓိပ္ပာယ်	၂၂၁
ဥပနန္ဒဝတ္ထုကထာဝိနိစ္စယ	၂၂၃
ပဋိပဿန္တနစတုတ္ထ	၂၂၃
၎င်းအနက်	၂၂၄
ဥပနန္ဒဝတ္ထုကထာအကျယ်	၂၂၄
ဂဟဇောန ဂဟဏပဋိပဿန္တန	၂၂၅
ဂဟဇောန အာလယပဋိပဿန္တန	၂၂၅
အာလယောန ဂဟဏ, အာလယောန အာလယ -	
ပဋိပဿန္တန	၂၂၆
ဋီကာအဓိပ္ပာယ်များ	၂၂၆
ကျောင်းခံကျောင်းယူခြင်းငြိမ်း - မငြိမ်း	၂၂၇
စူဠဝါအဋ္ဌကထာ	၂၂၉
အဝိဿန္တိယဝတ္ထုလမ်းညွှန်	၂၂၉
အဝေဘဂီယဝတ္ထု	၂၂၉
-အဝိဿန္တိယဝတ္ထုအနက်	၂၃၀

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အဝေသာနီယဝတ္ထု အနက်	၂၃၁
အဝိဿန္တိယဝတ္ထုကဿာ	၂၃၂
အဝိဿန္တိယဝတ္ထုကဿာအနက်	၂၃၃
ဂါထာအနက်	၂၃၄
အဓိပ္ပါယ်ဋီကာ	၂၃၆
သံဃသမဂ္ဂလမ်းညွှန်	၂၃၆
၎င်းအနက်	၂၃၇
နဝကမ္မဒါနကံဏာလမ်းညွှန်	၂၃၇
ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယ	၂၃၈
ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယအနက်	၂၃၈
ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယအဓိပ္ပါယ်	၂၄၀
ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ၌ဆိုစကား	၂၄၁
သံဃိကပစ္စည်း မပါဝင်သောကျောင်း	၂၄၁
ပြာသာဒ်ကျောင်း	၂၄၂
သံဃိကပစ္စည်းပါဝင်သောကျောင်း	၂၄၂
သံဃိကပစ္စည်းမပါဝင်သောကျောင်းအနက်	၂၄၃
ပြာသာဒ်ကျောင်းအနက်	၂၄၄
သံဃိကပစ္စည်းပါဝင်သောကျောင်းအနက်	၂၄၄
ကုရုန္တိအဋ္ဌကထာအဓိပ္ပာယ်	၂၄၅
သံဃိကပစ္စည်းမပါဝင်သောကျောင်းအဓိပ္ပာယ်	၂၄၆
ပြာသာဒ်ကျောင်းအဓိပ္ပာယ်	၂၄၆
သံဃိကပစ္စည်းပါဝင်သောကျောင်းအဓိပ္ပာယ်	၂၄၆
အစ္စယဒါနလမ်းညွှန်	၂၄၈
၎င်းတို့အနက်	၂၄၉
၅-ပရိဝါရ အဋ္ဌကထာလမ်းညွှန်	
ကျေတ္တရိကနယလမ်းညွှန်	၂၅၀
၎င်းတို့အနက်	၂၅၁

အကြောင်းအရာ

ပုံစံ

စတုတ္ထဝါရ	၂၅၁
၎င်းတို့အနက်	၂၅၂
နဝကဝါရဝတ္ထုနာ	၂၅၄
အဓိကဒါန (၉)ပါး	၂၅၄
၎င်းတို့အနက်	၂၅၅
ဓမ္မကါန (၃)ပါး	၂၅၆
၎င်းတို့အနက်	၂၅၆
အပရဂါယာ သင်္ဂဟိက	၂၅၆
စောဒနာဒိပုစ္ဆာ, ပိဿဇ္ဇနာလမ်းညွှန်	၂၅၆
အကြောင်းအကျိုး အမေးအဖြေ	၂၅၆
၎င်းတို့အနက်	၂၅၇
အကျိုးအဆင့်ဆင့် အမေး-အဖြေတွဲအမိပ္ပာယ်	၂၅၇
စောဒနာဒိပုစ္ဆာပိဿဇ္ဇနာဝတ္ထုနာ	၂၅၉
၎င်းတို့အနက်	၂၆၀
အနုဝိဇ္ဇက အနုယောဂကျင့်ဝတ်	၂၆၁
အနုဝိဇ္ဇက - အနုယောဂကျင့်ဝတ် အဋ္ဌကထာ	၂၆၂
၎င်းတို့အနက်	၂၆၂
အနုဝိဇ္ဇက-ဝိနည်းမိရိပြည့်စုံရမည့်အင်္ဂါ ၅-ပါး	၂၆၃
အဋ္ဌကထာအဖွင့်	၂၆၅
အနုဝိဇ္ဇက - အနုယောဂ ကျင့်ဝတ်	၂၆၆
ယင်းအဋ္ဌကထာအဖွင့်	၂၆၇
၎င်းတို့အနက်	၂၆၈
လဇ္ဇိကိုပဋိညာဉ် အလဇ္ဇိကို ဝတ္ထာနုသန္ဓိဖြင့်ဆုံးဖြတ်	၂၆၉
အဋ္ဌကထာအဖွင့်	၂၇၀
အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်လက္ခဏာအမေး-အဖြေ	၂၇၁
၎င်းတို့အနက်	၂၇၂
အလဇ္ဇိသိရုပ်	၂၇၂
လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်လက္ခဏာအမေး-အဖြေ	၂၇၂

အပြောင်းအပျက်	စာမျက်နှာ
၎င်းအဋ္ဌကထာအဖွင့်	၂၇၃
အဓမ္မစောဒက ပုဂ္ဂိုလ်အမေးအဖြေ	၂၇၄
ဓမ္မစောဒကလက္ခဏာအမေးအဖြေ	၂၇၄
ဗာလစောဒကလက္ခဏာအမေးအဖြေ	၂၇၅
ပဏ္ဍိတစောဒကလက္ခဏာအမေးအဖြေ	၂၇၆
စောဒနာအမေးအဖြေ	၂၇၆
စောဒနာ(၄)ပါး	၂၇၇
အဋ္ဌကထာအဖွင့်များ	၂၇၈
အနုဝိဇ္ဇက-အနုယောဂဝါဒီ	၂၈၀
အနုဝိဇ္ဇက-အနုယောဂဝါဒီဟော်အနက်	၂၈၃
အာမိဿနှင့် ပုဂ္ဂလကြဉ်ဂါထာ	၂၈၄
၎င်းအနက်	၂၈၄
စောဒကဘိဝဇ္ဇိပတ္တိလမ်းညွှန်	၂၈၅
စောဒနာဘူမိနှင့်စောဒကကျင့်ဝတ်	၂၈၅
စောဒကဘိဝဇ္ဇိတ္ထိ	၂၈၆
စောဒကဘိဝဇ္ဇိပတ္တိအနက်	၂၈၈
စောဒကပုစ္ဆာ-ဝိသုဒ္ဓိနာဝဏ္ဏနာ	၂၈၈
၎င်းတို့အနက်	၂၈၉
စောဒကပုစ္ဆိလ်ကျင့်ဝတ် ၅-ပါး အဓိပ္ပာယ်	၂၉၀
စူဠသင်္ဂါမသန္နိပါတ်ကျင့်ဝတ်	၂၉၁
၎င်းပါဠိတော်အနက်	၂၉၂
၎င်းအဋ္ဌကထာအဖွင့်	၂၉၃
သန္နိပါတ်ကျင့်ဝတ်-အဋ္ဌကထာအနက်	၂၉၅
သန္နိပါတ်ကျင့်ဝတ်-ဝိမတိဋီကာအဖွင့်	၂၉၈
အနုဝိဇ္ဇက-ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုဝါဒီတော်(၁၂)ပါး	၂၉၉
၎င်းပါဠိတော်အနက်	၃၀၀
အနုဝိဇ္ဇက ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထု အဋ္ဌကထာပါဌ်	၃၀၁
၎င်းအဋ္ဌကထာအနက်	၃၀၁

အကြောင်းအရာ

ပိုဒ်

အနုဝိဇ္ဇာ - အနုယောဂ ပဋိပဋိတဗ္ဗဝတ္ထုပါဠိတော်	၃၀၂
၎င်းပါဠိတော်အနက်	၃၀၅
အနုဝိဇ္ဇာ - အနုယောဂ ပဋိပဋိတဗ္ဗဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ	၃၀၀
၎င်းအဋ္ဌကထာအနက်	၃၀၀
အကျိုးအဆက်ဆက်	၃၀၀
၎င်းတို့အနက်	၃၀၂
မဟာသင်္ဂါမ	၃၀၅
ဝေါဟာရန္တေန ဇာနိတဗ္ဗာဒိကျင့်ဝတ် ၁၀-ပါး	၃၀၅
အဂတိ အဂန္တဗ္ဗကျင့်ဝတ်	၃၀၆
အဂတိ အဂမနကျင့်ဝတ်	၃၀၆
သညာပနိယာဒိကျင့်ဝတ်	၃၀၆
ပရပက္ခာဒိ အဝဇာနနကျင့်ဝတ်	၃၀၆
၎င်းတို့၏အနက်	၃၀၇
သီမာဗနိစ္ဆယလမ်းညွှန်	၃၀၈
ဗဒ္ဒသိမ်လက္ခဏာ	၃၀၈
ဝိပတ္တိသိမ်ပျက် ၁၁-လုံး	၃၀၉
သမ္ပတ္တိလက္ခဏာ ၃-ပါး	၃၂၀
နိမိတ္တသမ္ပတ္တိ-နိမိတ်၏ပြည့်စုံခြင်း	၃၂၀
နိမိတ် ၈-မျိုး	၃၂၀
ပရိသာသမ္ပတ္တိ-ပရိသတ်၏ပြည့်စုံခြင်း	၃၂၁
ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိ-ကမ္မဝါစာ၏ပြည့်စုံခြင်း	၃၂၂
နိမိတ္တေန နိမိတ္တဗန္ဓနသမ္ပတလက္ခဏာ	၃၂၃
နိမိတ်ကြားနည်း	၃၂၃
နိမိတ်မေးမြေကြားနည်း ၃-မျိုး	၃၂၃
ပါဠိသက်သက်မေး-မြေကြားနည်း	၃၂၄
မြန်မာသက်သက်မေး-မြေကြားနည်း	၃၂၄
ပါဠိမြန်မာ(ဝိဿက)ကြားနည်း	၃၂၄

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
ဗဒ္ဒသိမ်အပြား	၃၂၆
ဗဒ္ဒသိမ်သမုတ်နည်း	၃၂၇
ပကတိဂါမ၌ နယ်သိမ်း၍ သမုတ်ခြင်း	၃၂၇
သမုတ်ရမည့်အချိန်	၃၂၇
သိမ်သက်ရောက်ခြင်း	၃၂၈
အဝိပွဲဝါသသိမ်ထပ်သမုတ်ခြင်း	၃၂၈
ဝိသုံဂါမသိမ်သမုတ်ခြင်း	၃၂၈
ဝိသုံဂါမအင်္ဂါ ၄-ပါး	၃၂၉
ဝိသုံဂါမမြောက်-မမြောက်	၃၃၀
သိမ်နုတ်ခြင်း	၃၃၁
သိမ်နုတ်ရခြင်းအကျိုး	၃၃၁
သိမ်နုတ်နည်း	၃၃၂
အကွက်ချ၍ သိမ်နုတ်နည်း	၃၃၂
ခရုပျားကြီး၊ လယ်ဆုံစည်း၊ မြင်းစီးငါးမျိုးလာ - ဟူသောနည်းအမျိုးမျိုးများ	၃၃၂
သိမ်သမုတ်လမ်းညွှန်	၃၃၃
သိမ်သမုတ်လမ်းညွှန် ၉-မျိုး	၃၃၃
ဗဟုသုတလမ်းညွှန်	၃၃၉
အသက် (၂၀)ပြည့်ပြီထင်၍ ရဟန်းခံခြင်း	၃၃၉
ရဟန်းဖြစ်သည်ထင်၍ ရဟန်းဝတ်နေခြင်း	၃၃၉
ရဟန်းဟူသော အမှတ်ဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ - ရဟန်းခံပေးခြင်း	၃၄၀
ရဟန်းမဖြစ်သူ၊ ပါရာဒိကကျသူ ရဟန်းက - ကမ္မဝါစာဖတ်ခြင်း	၃၄၁
ပါရာဒိကကျသူ ရဟန်းထံ၌ သာမဏေပြုခြင်း	၃၄၃
ပါရာဒိကဖြင့် ယုံမှားသံသယရှိသူကို ရှိခိုးခြင်း - စသည်၌ အပြစ်ရှိမရှိ	၃၄၄
ပါရာဒိကကျသော ရဟန်းအကပ်ခံရာ -	

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
အကပ်ခံမြောက်၏	၃၄၆
ပါရာဇိကကျသူမှန်းသိလျက် ရှိခိုးခြင်း	၃၄၇
အလဇ္ဇိ-ဒုဿီလဟု သံသယရှိလျက်ယောက်ပံ့ခြင်း	၃၄၇
ပါရာဇိကကျသူဟု သံသယရှိလျက် ကံအတူပြုခြင်း	၃၄၉
ပါရာဇိကကျမှန်းမသိ၍ ရဟန်းဘောင်၌နေခြင်း	၃၅၀
ပါရာဇိက အာပတ်ကုစားခြင်း	၃၅၁
ပါရာဇိကကျသူထံ၌ ဒေသနာကြားခြင်း	၃၅၃
ဟတ္ထပါယ်၏ ပြင်ပ၌နေ၍ ဒေသနာကြားခြင်း .	၃၅၅
ရဟန်းတော် ၃-ပါး ဒေသနာကြားခြင်းအပ်-မအပ်	၃၅၅
ကံဆောင်ရာ၌ လိုအပ်သော် ဟတ္ထပါယ်	၃၅၆
ပါရိသုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုရာ သမာနသံဝါသကရဟန်းရှိက- ဝင်ဖြစ်ခြင်း	၃၅၇
ကမ္မဝါစာပြီးဆုံးခြင်းအင်္ဂါ	၃၅၇
အတိတကရဏအကြောင်း	၃၅၈
သံဃာကိုသင်းခဲ့လျှင် ပါရာဇိကအာပတ်သင့်	၃၅၈
အဝတ်ကိုသင်္ကန်းနှင့် လပ်ခြုံခြင်း	၃၆၀
အာပတ်ကိုမကုစားဘဲ သူထွက်ပြီး ရဟန်းပြန်ခံလျှင်- အာပတ်ဆက်သင့်	၃၆၀
ရဟန်းခံသော်လည်း ရဟန်းမဖြစ်သူများ	၃၆၂
ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမရှိဘဲ ရဟန်းခံခြင်း	၃၆၂
ပုဗ္ဗကိစ္စ ၈-ပါးကိုမပြုဘဲ ရဟန်းခံခြင်း	၃၆၄
ပုဗ္ဗကိစ္စနိဗ္ဗာန ၈-ပါး	၃၆၄
ရဟန်းလောင်း, ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အမည်ကိုမမှည့်ဘဲ- ရဟန်းခံခြင်း	၃၆၅
ရဟန်းလောင်းများကိုခွန်တွဲ၍ ကမ္မဝါစာဖတ်	၃၆၈
အာဂုဿော, ဘန္တေ အဆိုမှားက ကံပျက်-မပျက်	၃၇၀
ကမ္မဝါစာဆရာ၏ ဟတ္ထပါယ်၌- ရဟန်းလောင်းမရှိခြင်း	၃၇၁

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
မအပ်သောကျောင်းစသည်ကိုမသိ၍-	
သုံးဆောင်ခြင်း	၃၇၂
အကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့် တူးဖော်သည့်ရေတွင်းရေကန်	၃၇၃
ရွှေငွေဖြင့်ဝယ်ယူသောကျောင်းမြေ	၃၇၄
ရွှေချယားသောပေစာကို ရဟန်းတို့အသုံးပြု- ကြည့်ရှုခြင်း	၃၇၇
ရွှေကျောင်း၊ စသည် အပ်-မအပ်	၃၇၉
သေနာသနအပြား ၄-ပါး	၃၇၉
အပြစ်လွတ်အောင် ဇရပ်စသည်ရေစက်ချ	၃၈၀
ဘုရားအမှုရှိသော သံဃာကိုလှူဒါန်း	၃၈၂
ဘုရားဆွမ်းတော်ပွဲစား	၃၈၂
အနုဋ္ဌာပနီယပုဂ္ဂိုလ်လမ်းညွှန်	၃၈၄
အနုဋ္ဌာပနီယ မထစေအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ	၃၈၅
ကျမ်းပြုဆရာတော်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနိဂုံး	၃၉၂

မာတိကာပြီး၏။

ဝိနည်းစိုရ် လမ်းညွှန်ကျမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ပဏာမ နှင့် ပဋိညာဉ်

(က) မဟာကာရုဏိကံ နာထံ၊ သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ မောစယံ။
အတုလံ ဓမ္မရာဇာနံ၊ ဗုဒ္ဓံ ဝန္တာမိ သာဒရံ။

အဟံ၊ ငါသည်။ မဟာကာရုဏိကံ၊ သတ္တဝါပိုလ်ခြေ များ
ဝေနေကို မသွေရင်သား ပမာလားသို့ ကြီးမားသော မဟာ
ကရုဏာတော် ရှိတော်မူထသော။ နာထံ၊ လူအရပ်ရပ် နတ်
အဖြာဖြာ ဗြဟ္မာအဖုံဖုံ အလုံးစုံသော ဝေနေယျ သတ္တဝါ
တို့၏ ကိုးကွယ်ရာ အစစ်ဖြစ်တော်မူထသော။ သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ၊
အပါယ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲစသော အလုံးစုံသော
ဆင်းရဲဒုက္ခ အမျိုးမျိုးတို့မှ။ မောစယံ၊ ကင်းလွတ်တော်မူပြီး
ထသော။ အတုလံ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ၌ ပြိုင်လာ နှိုင်းသူ
အတူလည်းရှိတော် မမူထသော။ ဓမ္မရာဇာနံ၊ တရားဥသ္မံ
အလုံးစုံကို အကုန် အစင် သိမြင်မှုကြောင့် တရားမင်းကြီး
လည်း ဖြစ်တော်မူထသော။ ဗုဒ္ဓံ၊ သစ္စာလေးပါး မှန်
တရားကို ပိုင်းခြား သိမြင် ဘုရားရှင်ကို။ သာဒရံ၊ လေး
မြတ် ကြည်ညို ရိုသေခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝန္တာမိ၊ ရှိခိုး
ကန်တော့ပါ၏ အရှင်ဘုရား။

(ခ) ကိလေ ငံသစ ဝိဒ္ဓိသေန္တံ၊ သဗ္ဗဒုက္ခေဟိ ပူဇိတံ။
သဗ္ဗတ္ထိ ဒါယကံ ဝရံ၊ ဓမ္မံ ဝန္တာမိ သာဒရံ။

အဟံ၊ ငါသည်။ ကိလေသေ၊ လောဘ၊ စသား
ညစ်ညူး စေတတ်သော ကိလေသာ တရားတို့ကို။ ဝိဒ္ဓိ-

သေန္တံ၊ ပယ်ဖျောက် ဖျက်ဆီးတော်မူထသော။ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေ-
 ဟိ၊ ဂင်္ဂါ ဝါလု သဲရမက ပွင့်တော်မူကြတဲ့ အလုံးစုံသော
 ဘုရားရှင်တို့သည်။ ပူဇိတံ၊ အလေးအမြတ် ပူဇော်အပ်ထ
 သော။ သစ္စတ္တိဒါယကံ၊ လူ နတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော
 သစ္စတ္တိ ချမ်းသာကိုလည်း ပေးတော် မူထသော။ ဝရံ၊
 လောကီတရား အစားစားထက် မြတ်လည်း မြတ်ထသော။
 ဓမ္မံ၊ ဂေဇိလ် နိဗ္ဗာန် ဓမ္မက္ခန်ဟု ဆယ်တန်သော တရား
 တော်မြတ်ကို။ သာဒရံ၊ လေးမြတ် ကြည်ညို ရိုသေခြင်း ရှိ
 သည်ဖြစ်၍။ ဝန္ဒာမိ၊ ရှိခိုး ကန်တော့ပုဂါ၏ အရှင်ဘုရား။

(ဂ) သာသနံ စိရဓာတာရံ၊ ဒက္ခိဏေယျံ နိရင်္ဂံ။
 ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ၊ သံဃံ ဝန္ဒာမိ သာဒရံ။

အဟံ၊ ငါသည်။ သာသနံ၊ အံ့ဖွယ်ရှစ်ဖြာ ဂုဏ်အင်္ဂါ
 နှင့်ပြည့်စုံလေပြီးသော ဘုရားရှင်သာသနာတော်မြတ်ကြီးကို။
 စိရဓာတာရံ၊ ရှင်မဟာကဿပ စသည် လက်ထက် အဆက်
 ဆက်မှ ယနေ့ကျအောင် ပို့ချ သင်ယူ ဆောင်ရွက်တော်မူ
 ပေထသော။ ဒက္ခိဏေယျံ၊ လူနတ် နိဗ္ဗာန် သုံးတန် ချမ်း
 သာ ရည်ရွယ်ကာဖြင့် ပေးလှူသမျှ မြတ်ဒါနကို ခံယူခြင်း
 ငှါလည်း ထိုက်တော်မူထသော။ နိရင်္ဂံ၊ ရာဂ, စသည်
 ကိလေသာ အင်္ဂဏလည်း ရှိတော် မမူထသော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊
 ကုသိုလ်ကောင်းမှု မျိုးစေ့ရ၏ စိုက်ပျိုးကြံချရာ လယ်ယာမြေ
 ကောင်းသဖွယ်လည်း ဖြစ်တော် မူပေထသော။ အနုတ္တရံ၊
 အတုမှရှိ မြတ်ခေါင်ထိလည်း ဖြစ်ပေထသော။ သံဃံ၊ မဂ္ဂဋ္ဌ
 လေးယောက် ဖလဋ္ဌလေးယောက် ရှစ်ယောက်သော
 အရိယာ သံဃာတော်မြတ်နှင့် တကွ သမ္မုတိ သံဃာတော်
 မြတ်အပေါင်းကို။ သာဒရံ၊ လေးမြတ်ကြည်ညို ရိုသေခြင်း
 ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝန္ဒာမိ၊ ရှိခိုး ကန်တော့ပုဂါ၏ အရှင်ဘုရား။

(ဃ) သုဒ္ဓိသီလာ မဟာထေရာ၊ ပရိယတ္တိ ဝိသာရဒါ။
 ဂါရဝဘာဇနာ ဓိရာ၊ ဂုရူ ဝန္ဒာမိ သာဒရံ။

အဟံ၊ ငါသည်။ သုဒ္ဓိသီလာ၊ စတုပါရိ သုဒ္ဓိသီလာ
 ထိုလေးဝ၌ ညစ်ကြေး မတင် လွန်သန့်စင်၍ စင်ကြယ်သော
 အကျင့် သီလ ရှိတော်မူကုန်ထသော။ မဟာထေရာ၊ ဝါ
 (၂၀) ရပြီး မဟာထေရ်ကြီးများလည်း ဖြစ်ကုန်ထသော။
 ပရိယတ္တိ ဝိသဘာဝါ၊ သုံးပုံ ပိဋကတ် ပရိယတ် အတွင်း
 ခြင်္သေ့မင်းသို့ ကင်းသော ရှံရှားခြင်းလည်း ရှိကုန်ထသော။
 ဝိရာ၊ ခိုင်မာသော သမာဓိလည်း ရှိကုန်ထသော။ ဝါရဝဘာ -
 ဇနာ၊ ရိုသေ လေးစားအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်
 ရာ သီလသမာဓိစသော ဂုဏ်၏ တည်ရာလည်း ဖြစ်ကုန်
 ထသော။ ဂုရုံ (ဝါရဝေါ)၊ ကျောက်ထီးတန္တု၊ အလေး
 ပြုအပ်သော ဆရာမြတ်တို့ကို။ (ဝါ) ဝမ်းကွင်းမြို့နယ်။ ခိုင်
 ကောင်းကုန်းရွာ၊ ညောင်ပင်လှကျောင်း ဆရာတော်
 ဘဒ္ဒန္တတေဇ၊ မြူးမြို့ မင်းကျောင်း စာသင်တိုက်၊ (အဂ္ဂ
 မဟာပဏ္ဍိတ) ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တကုသလ၊ မန္တလေးမြို့၊
 မိုးကောင်းတိုက်၊ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) (အဘိဓမ္မော
 ရဋ္ဌဂုရု) ဘွဲ့ရ ညောင်ရမ်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ ရေဝတာဘိဝံသ၊
 (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) ဘွဲ့ရ ခုတိယ ညောင်ရမ်း ဆရာတော်
 ဘဒ္ဒန္တ လက္ခဏာဘိဝံသ၊ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) (အဘိဓဇ
 မဟာရဋ္ဌဂုရု) ဘွဲ့ရ တတိယညောင်ရမ်းဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တ
 ဇောတိကာဘိဝံသ စတဲ့ကျောက်ထီး တန္တု၊ အလေးပြုအပ်
 သော ဆရာမြတ်တို့ကို။ သာဒရံ၊ လေးမြတ် ကြည်ညို
 ရိုသေခြင်း ရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝန္ဒာဒိ၊ ရှိခိုး ကန်တော့ပါ၏
 အရှင်ဘုရား။

(င) အတ္ထာ ဓိပ္ပာယ သမ္ပန္နံ၊ ပဝက္ခာမိ ဝရံဂန္တံ။
 ဝိနည်းစိုရ်လမ်းညွှန် နာမဟံ၊ အနုဝိဇ္ဇေဟိ -
 ယာစိတော။

အဟံ၊ ငါသည်။ အတ္ထာ ဓိပ္ပာယ သမ္ပန္နံ၊ ဝိနည်းကျမ်း
 လာ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၏ အနက် ဝိနိစ္ဆယ

ဆိုင်ရာ အဓိပ္ပာယ်တို့ဖြင့် အပြည့်အစုံ ဖြစ်ပေထသော။
 ဝိနည်းမိရ်လမ်းညွှန် နာမကံ၊ ဝိနည်းမိရ်လမ်းညွှန် အမည်ရှိ
 သော။ ဝရံဂန္ထံ၊ မြတ်သောကျမ်းကို။ အနုပိဇ္ဇေဟိ၊ (အနု
 ပိဇ္ဇကော) သူရူး ဝါနိုင် အပြိုင်ဆိုင်ဖြင့် အနိုင်သုံးသပ်
 ဝိနိစ္ဆယ အဆုံးအဖြတ် တာဝန်ကျသော မြို့နယ် ဝိနည်းမိရ်၊
 ပြည်နယ်တိုင်း ဝိနည်းမိရ်၊ နိုင်ငံတော်ဝိနည်းမိရ် စတဲ့ ဆရာ
 တော်ကြီးတို့သည်။ ယာဖိတော၊ ဝိနိစ္ဆယလက်သန်း ဝိနည်းမိရ်
 လမ်းညွှန်ကျမ်းကို လွယ်ကူစွာ ကြည့်ရှုနိုင်ရန် အဖန်ဖန်
 အထပ်ထပ် ရေးသားရန် တောင်းပန်အပ်သည် ဖြစ်၍
 ပဝက္ခာမိ၊ ရေးသား စီရင် ဖွင့်ဆိုပေအံ့။

* * *

ပါရာဇိက ကဏ္ဍအဋ္ဌကထာ (ပထမ)

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁)

စတုဗ္ဗိဓ ဝိနယ လမ်းညွှန်

* * *

ဣဒါနိဿ အတ္ထံ ဝိဘဇန္တော “ယော ပနာတိ ယော ယာဒိသော” တိ အာဒိမာယ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၁၉၅)

(အနက်) ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုသိက္ခာ ပုဒ်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝိဘဇန္တော ဝေဖန်တော်မူလို သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍) ယောပနာတိ ယောယာ ဒိသောတိ အာဒိံ၊ ကို။ အာဟ၊ မူပြီ။ ။

တသ္မိံ ပန သိက္ခာ ပဒေစ၊ သိက္ခာပဒ ဝိဘင်္ဂေ သက လေစ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယေ ဧဝသဗ္ဗံ ပတ္တယန္တေန စတုဗ္ဗိ- ဓော ဝိနယော ဇာနိတဗ္ဗော။

စတုဗ္ဗိဓံ ဟိ ဝိနယံ၊ မဟာထေရာ ဖပိဒ္ဓိကာ။
နိဟရိတွာ ပကာသေသုံ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ပုရာ။ ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၉၅)

(အနက်) ပန၊ ဆက်။ တသ္မိံ သိက္ခာ ပဒေစ၊ ၌ လည်းကောင်း။ သိက္ခာပဒဝိဘင်္ဂေ၊ သိက္ခာပုဒ်၏ ဗဟင်း၌ လည်းကောင်း။ သကလေ၊ အလုံးစုံသော။ ဝိနယဝိနိစ္ဆ- ယေစ၊ ဝိနည်း အဆုံးအဖြတ်၌ လည်းကောင်း။ ကော- သဗ္ဗံ၊ လိမ်မာသောသူ၏ အဖြစ်ကို။ ပတ္တယန္တေန၊ တောင့် တသော အမျိုးကောင်း သားသည်။ စတုဗ္ဗိဓော၊ ဘော။ ဝိနယော၊ ကို။ ဇာနိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

ဟိ၊ ချဲ့။ ပုရာ၊ ရှေးအခါ၌။ ဓမ္မသင်္ဂါဟိကာ၊ သုတ်-
 အဘိဓမ္မာဝိနည်းကို သဘောတူရာပေါင်း၍ ယူကြကုန်သော။
 (ဝါ) သံဂါယနာတင် ကြကုန်သော။ မ ခိန္ဒိကာ၊ ကြီးသော
 တန်ခိုး ရှိကုန်သော။ မဟာထေရာ၊ အရှင်မဟာကဿပ အစ
 ရှိသော မဟာထေရ်တို့သည်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ဝိနယံ၊ ကို။
 နိယာရိတွာ၊ ပရိယတ္တိသာသနာတော်မှ ထုတ်ဖော်၍။ (ဝါ)
 ပါဠိတော်မှ ထုတ်ဖော်၍။ ပကာသေသ္မံ၊ ထင်ရှားပြကြ
 ကုန်ပြီ။

(အဓိပ္ပာယ်) ထိုသိက္ခာပုဒ်၌ လည်းကောင်း။ ထိုသိက္ခာ
 ပုဒ်၏ ဝိဘင်း၌လည်းကောင်း။ အလုံးစုံသော ဝိနည်းအဆုံး
 အဖြတ်၌ လည်းကောင်း။ လိမ္မာသော သူ၏ အဖြစ်ကို
 တောင့်တသော အမျိုးကောင်းသားသည် လေးပါးအပြား
 ရှိသော ဝိနည်းကို လိအပ်၏ (သိထားရမည် ဟူလို)

ကတမံ စတုဗ္ဗိဓံ သုတ္တံ၊ သုတ္တာနုလောမံ၊ အာစရိယ-
 ဝါဒံ၊ အတ္တနောမတိန္ဒိ။

(အနက်) ကတမံ စတုဗ္ဗိဓံ၊ အဘယ် လေးပါးအပြား
 ရှိသော ဝိနည်းကို။ ပကာသေသ္မံ၊ သနည်း။

- (၁) သုတ္တံ၊ သုတ်ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပါဠိတော်ကို
 လည်းကောင်း။
- (၂) သုတ္တာနုလောမံ၊ သုတ်အား လျော်သော မဟာ
 ပဒေသ လေးပါးကို လည်းကောင်း။
- (၃) အာစရိယဝါဒံ၊ ဆရာတို့၏ ဝါဒကိုလည်းကောင်း။
 ဝါ၊ အဋ္ဌကထာကို လည်းကောင်း။
- (၄) အတ္တနောမတိ၊ အတ္တနောမတိကို လည်းကောင်း။
 ဝါ၊ ဝိပိ၏ အလိုကို လည်းကောင်း။

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ပ) လမ်းညွှန် ၇

ဣတိ ဣမံ ဝိနယံ၊ ဤလေးပါးအပြား ရှိသော ဝိနည်းကို။ ပကာသေသံ၊ ကုန်ပြီ။

(အဓိပ္ပာယ်) စတုဗ္ဗိဓ ဝိနယ ဟူသည်-(၁) သုတ္တ (၂) သုတ္တာနုလောမ (၃) အာစရိယဝါဒ (၄) အတ္တနောမတိ ဤလေးပါးတို့ကို ခေါ်ပါသည်။

စတုဗ္ဗိဓ ဝိနယ သာဓက (၄) မျိုး

ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “အာဟစ္စပဒေန၊ ရသေန၊ အာစရိယဝံသေန၊ အဓိပ္ပာယာ” တိ။

- (၁) ဧတ္ထ ဟိ အာဟစ္စပဒန္တိ သုတ္တံ အဓိပ္ပေတံ၊
 - (၂) ရသော တိ သုတ္တာနုလောမံ၊
 - (၃) အာစရိယဝံသောတိ အာစရိယဝါဒေါ၊
 - (၄) အဓိပ္ပာယောတိ အတ္တနောမတိ။ ။
- (ပိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၆၉)

(အနက်) ယံ၊ ယင်း လေးပါးအပြားရှိသော ဝိနည်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အာဟစ္စပဒေန၊ ရသေန၊ အာစရိယဝံသေန၊ အဓိပ္ပာယာ၊ ဧတ္ထ ဟိ (ပ) အတ္တနောမတိတိ၊ အတ္တနောမတိ ဟူ၍။ (အာယသ္မတာ နာဂသေနတ္ထေ ရေန၊ သည်။ မိလိန္ဒပဉ္စေ၊ ၅) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

(မိလိန္ဒပဉ္စေ၊ ၅၊ ၁၅၀)

(အာကာရပုဒ်များ အနက်)

- (၁) အာဟစ္စပဒေန၊ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ဌာန ကရိုဏ်းတို့ကို ထိခိုက်၍ ဟောတော် မူအပ်သော ပုဒ်ဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ပါဠိတော်ဖြင့် လည်းကောင်း။
- (၂) ရသေန၊ သာမညလက္ခဏာဖြစ်သော မဟာပဒေသ လေးပါးဖြင့် လည်းကောင်း။

(၃) အာစရိယဝံသေန၊ ဆရာတို့၏ အနွယ်ဖြစ်သော အာစရိယဝါဒဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာဖြင့် လည်းကောင်း။

(၄) အဓိပ္ပာယာ၊ မိမိ၏ အလိုဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ အတ္တနောမတံဖြင့် လည်းကောင်း။ အတ္ထော၊ ကို။ သမ္ပဒိန္နိ-တဗ္ဗော၊ ဝန်ခံအပ်၏။

(အဖွင့်ပုဒ်များ အနက်)

(၁) ဟိ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤအာဟစ္စပဒ အစရှိသော ပုဒ်တို့တွင်။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ဝါ၊ ပါဠိတော်ကို။ အာဟစ္စပဒန္တိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။

(၂) သုတ္တာနုလောမံ၊ သုတ်အား လျော်သော မဟာပဒေသ လေးပါးကို။ ရသောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။

(၃) အာစရိယဝါဒေါ၊ ဆရာတို့၏ ဝါဒကို။ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာကို။ အာစရိယဝံသောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။

(၄) အတ္တနောမတိ၊ မိမိ၏ အလိုကို။ အဓိပ္ပာယောတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ အပ်၏။

- (အဓိပ္ပာယ်) (၁) သုတ္တနှင့် အာဟစ္စပဒ။
- (၂) သုတ္တာနုလောမ နှင့် ရသ။
- (၃) အာစရိယဝါဒနှင့် အာစရိယဝံသ။
- (၄) အတ္တနောမတိနှင့် အဓိပ္ပာယာ။

အတူတူ ဖြစ်သည်ကို သိပါ။

“သုတ္တာဒိ စတုနယ ဝိတ္တာရ”

တတ္ထ သုတ္တံ နာမ သကလေ ဝိနယပိဋကေ ပါဠိ။

(အနက်) တတ္ထ၊ လိုသုတ္တ စသည်တို့တွင်။ သုတ္တံ နာမ၊ သုတ္တမည်သည်။ သကလေ၊ အလုံးစုံသော။ ဝိနယပိဋကေ၊ ဌ။ ပါဠိ၊ ပါဠိတော်တည်း။

ဣမ ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယဿ အဓိကတတ္တာ တဒန္တိဝိက-
မေဝ သုတ္တံ ဒဿေန္တော အာဟ “သုတ္တံ နာမ သကလေ
ဝိနယပိဋကေ ပါဠိ” တိ။

(သာရတ္ထ၊ ဋီကာ-၂၊ ၄၅)

ဝိနယပိဋကေ ပါဠိတိ ဣမ အဓိကာရ ဝသေန ဝုတ္တံ၊
သေသပိဋကေသု ဝိ သုတ္တာဒိ စတုနယာ ယထာနုရူပံ
လက္ခန္တေ။

(ဝိမတိ ဋီကာ၊ ၁- ၁၂၀)

“သုတ္တာနုလောမ”

သုတ္တာနုလောမံ နာမ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ၊ ယေ
ဘဂဝတာ ဧဝံ ဝုတ္တာ။

(၁) “ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣဒံ န ကပ္ပတိ” တိ
အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ တဉ္စေ အကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ ကပ္ပိယံ
ပဋိဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ န ကပ္ပတိ။

(၂) “ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣဒံ န ကပ္ပတိ” တိ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊
တဉ္စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ အကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊ တံ
ဝေါ ကပ္ပတိ။

(၃) “ယံ ဘိက္ခဝေ မယာ ဣဒံ ကပ္ပတိ” တိ အနုနုညာ-
ဏံ၊ တဉ္စေ အကပ္ပိယံ အနု လောမေတိ၊ ကပ္ပိယံ ပဋိဗာဟတိ၊
တံ ဝေါ န ကပ္ပတိ။

(၄) “ယံ ဘိက္ခုဝေ မယာ ဣဒံ ကပ္ပတီ” တိ အနန္တညာ-
တံ၊ တဉ္စေ ကပ္ပိယံ အနုလောမေတိ၊ အကပ္ပိယံ ပဋိ-
ဗာဟတိ၊ တံ ဝေါ ကပ္ပတီ တိ။

(အနက်) သုတ္တာနုလောမံနာမာမည်သည်။ စတ္တာရော၊
ကုန်သော။ မဟာပဒေသာ၊ တို့တည်း။ ဝါ၊ ဝိနည်းကို
တည်စေတတ်သော ကျယ်ဝန်းသော အရာဌာနတို့တည်း။
ဝါ၊ ဝိနည်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ ကျယ်ဝန်းစွာသော
အကြောင်းတို့တည်း။

ယော၊ ယင်း မဟာပဒေသလေးပါးတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊
သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ (ကို၊ နည်း။)

(၁) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ၊ အကြင်အရာဝတ္ထု ကို။ မယာ၊
သည်။ ဣဒံ၊ ဤအရာဝတ္ထုသည်။ န ကပ္ပတီ၊ မအပ်။ ဣတိ၊
သို့။ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ ပယ်တော်မမူအပ်။ တံ၊ ထိုအရာဝတ္ထု
သည်။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်သောအရာဝတ္ထုကို။ စေ အနု-
လောမေတိ၊ အကယ်၍ လျော်စွာပြုအံ့။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သော
အရာဝတ္ထုကို။ စေ ပဋိဗာဟတိ၊ အကယ်၍တားမြစ်အံ့။ (ဧဝံ
သတိ၊ ဤသို့ တားမြစ်သည် ရှိသော်။) တံ၊ ထိုအရာဝတ္ထု
သည်။ ဝေါ၊ တို့အား။ န ကပ္ပတီ၊ မအပ်။

(၂) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဣဒံ၊
သည်။ န ကပ္ပတီ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပဋိက္ခိတ္တံ၊ မမူအပ်။
တံ၊ ထိုအရာဝတ္ထုသည်။ ကပ္ပိယံ၊ အပ်သောအရာဝတ္ထုကို။
စေ အနုလောမေတိ၊ အံ့။ အကပ္ပိယံ၊ မအပ်သောအရာ
ဝတ္ထုကို။ စေ ပဋိဗာဟတိ၊ အံ့။ (ဧဝံသတိ၊ သော်။) တံ၊
သည်။ ဝေါ၊ တို့အား။ ကပ္ပတီ၊ အပ်၏။

(၃) ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ယံ၊ ကို။ မယာ၊ သည်။ ဣဒံ၊
သည်။ ကပ္ပတီ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အနန္တညာတံ၊ ခွင့်ပြု
တော်မမူအပ်။ တံ၊ သည်။ အကပ္ပိယံ၊ ကို။ စေ အနုလော-

မေတိ၊ အံ။ ကပ္ပိယံ၊ ကို။ စေ ပဋိဗာဟတိ၊ အံ။ (ဧဝံ-
သတိ၊ သေဝ်။) တံ၊ သညံ။ ဝေါ၊ တို့အား။ န ကပ္ပတိ၊
မအံ။

(၄) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ၊ ကို။ မယာ၊ သညံ။ ဣဒံ၊
သညံ။ ကပ္ပတိ၊ ဤ။ ဣတိ၊ သို့။ အနနညာတံ၊ မမူအင်။
တံ၊ သညံ။ ကပ္ပိယံ၊ ကို။ စေ အနုလောမေတိ၊ အံ။
အကပ္ပိယံ၊ ကို။ စေ ပဋိဗာဟတိ၊ အံ။ (ဧဝံသတိ၊ သေဝ်။) တံ၊
သညံ။ ဝေါ၊ တို့အား။ ကပ္ပတိ၊ အင်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။

မှတ်ချက်။ ။ဤမဟာပဒေသ လေးပါးအကျယ်ကို (ဝိ၊
၃၊ ၃၄၈) မဟာဝါ ပါဠိတော်၊ ယင်း
အဋ္ဌကထာတို့၌ လည်းကောင်း၊ (သာရတ္ထ၊
ဋီ၊ ၂၊ ၄၅) နှင့် (ဝိမတိ ဋီ- ၁၊ ၁၂၁)
တို့၌ လည်းကောင်း၊ အကျယ်ရှုကြပါကုန်။

အာစရိယ ဝါဒ

အာစရိယဝါဒေါ နာမ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ပဉ္စဟိ အရ-
ဟန္တသတေဟိ ဌပိတာပါဠိဝိနိမုတ္တာ ဩက္ကန္တဝိနိစ္ဆယပူဝတ္တာ
အဋ္ဌကထာတန္တိ။

(အနက်) အာစရိအဝါဒေါ နာမ၊ မည်သည်။ ဓမ္မသင်္ဂါ-
ဟကေဟိ၊ သုတ် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်းကို သဘောတူရာ ငပါင်း
ယူတော်မူကြကုန်သော။ ဝါ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ အရ-
ဟန္တသတေဟိ၊ တို့သည်။ ဌပိတာ၊ ထားအပ်သော။ ပါဠိ-
ဝိနိမုတ္တာ၊ ပါဠိတော်မှ အလွတ်ဖြစ်သော။ ဩက္ကန္တဝိနိစ္ဆ-
ယပူဝတ္တာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ရောက်အပ်သော အဆုံးအဖြတ်
ဖြစ်သော။ အဋ္ဌကထာတန္တိ၊ အဋ္ဌကထာအစဉ်တည်း။

(အဓိပ္ပာယ်) အာစရိယဝါဒ-ဟူသည် သံဂါယနာ သုံး တန်တင်ရာ၌ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးတို့ ထွားတော်မူခဲ့သော ဆိုင်ရာ အဋ္ဌကထာပင်တည်း။

ယဒိပိ တတ္ထ တတ္ထ ဘဂဝတာ ပဝတ္တိတာ ပကိဏ္ဍက ဒေသနာဝ အဋ္ဌကထာ။

(သာရတ္ထ၊ ဒီ၊ ၂-၄၅)

(အဓိပ္ပာယ်) အဋ္ဌကထာဟူသည် (သီးခြား မဟုတ်) ဟိုမြို့-ဒီရွာ စသည်၌ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော ရောရောနှောနှော ဒေသနာပင် ဖြစ်သည်။

သာပန ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ ပဌမံ တိဏိဝိဋ္ဌကာနိ သင်္ဂါ-
ယိတော တဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာနုဇ္ဈပေနေဓ ဝါစနာမဂ္ဂံ အာ-
ရောပိတတ္တာ အာစရိယဝါဒေါကို ဝိစ္စတိ။

(သာရတ္ထ၊ ဒီ၊ ၂၊ ၄၅)

(အဓိပ္ပာယ်) သို့သော် သံဂါယနာတင်တေရ်တို့သည် ဝိဋ္ဌကတ်ပါဠိတော်များကို ပဌမ သံဂါယနာ တင်ကြပြီး နောက် ထိုဝိဋ္ဌကတ်အနက်အဖွင့် အနေအားဖြင့် ပိုချစဉ် သို့ တင်ထားအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ထိုအဋ္ဌကထာကို အာစရိယဝါဒဟု ခေါ်ထားသည်။

(အချုပ်) အာစရိယာ ဝဒန္တိ သံဝဏ္ဏန္တိ ပါဠိံ တေ-
နာတိ အာစရိယဝါဒေါ- ဟု ပိဂ္ဂဟပြု၍ ပါဠိတော်ဖွင့်ဆို
ကြောင်းဖြစ်သော သံဂါယနာတင်မထေရ်တို့၏ စကားကို
အာစရိယဝါဒဟု ခေါ်ရကား အာစရိယဝါဒ ဟူသည်မှာ
အဋ္ဌကထာပင်ဖြစ်၏။ ထိုအဋ္ဌကထာဟူသည်လည်း (နောက်
မှထည့်အပ်သော အချို့ စကားမှတစ်ပါး များသော
အားဖြင့်) ဘုရားဟောတော်မူအပ်သော စကားများသာ
ဖြစ်ပါသည်။

အတ္တနော မတိ

အတ္တနော မတိ နာမ သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ အာ-
စရိယဝါဒေ မုဉ္ဇိက္ခာ အနုမာနေန အတ္တနော အနုဗုဒ္ဓိယာ
နယဂ္ဂါဟေန ဥပဋ္ဌိတာကာရကထနံ။ ။

(အနုင်္ဂ) အတ္တနော မတိ နာမံ မည်သည်။ သုတ္တ
သုတ္တာနုလောမ အာစရိယဝါဒေ၊ သုတ္တ၊ သုတ္တာနုလောမ၊
အာစရိယဝါဒတို့ကို။ မုဉ္ဇိက္ခာ၊ လွှတ်၍။ အနုမာနေန၊ မှန်း
ဆတတ်သော ညှက်ဖြင့်။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ အနုဗုဒ္ဓိယာ၊ သုတ္တ
စသည်သို့ အစဉ်လိုက်သော ညှက်ဖြင့်။ နယဂ္ဂါဟေန၊ သုတ္တ
စသည်မှ ရအပ်သောနည်းကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဥပဋ္ဌိတာကာရ-
ကထနံ၊ ထင်လာသော အခြင်းအရာကို ပြောဆိုခြင်းသည်။
အတ္တနောမတိ နာမ၊ ၎င်း။

(အဓိပ္ပာယ်) အတ္တနောမတိဟူသည် သုတ္တ သုတ္တာနုလောမ
အာစရိယဝါဒတို့ကို လွှတ်၍ မှန်းဆတတ်သော ညှက်ဖြင့်
မိမိ၏ သုတ္တ စသည်သို့ အစဉ်လိုက်တတ်သော ညှက်ဖြင့်
သုတ္တ စသည်မှ ရအပ်သောနည်းကို ယူခြင်းဖြင့် ထင်လာ
သော အခြင်းအရာကို ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အပိစ သုတ္တန္တာ ဘိဓမ္မ ဝိနယဉ္ဇကထာသု အာဂတော
သဗ္ဗောပိ ဝေရဝါဒေါ အတ္တနောမတိ နာမ။

(အနုင်္ဂ) အပိစ၊ စင်စစ်ကား။ သုတ္တန္တာဘိဓမ္မ ဝိနယ-
ဉ္ဇကထာသု၊ သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်း အဋ္ဌကထာတို့၌။
အာဂတော၊ သော။ သဗ္ဗောပိ၊ သော။ ဝေရဝါဒေါ၊
ဝေရဝါဒသည်။ ဝါ၊ ဆရာတို့၏ ပြောဆိုကြောင်း စကား
တည်း။ အတ္တနောမတိ နာမ၊ မည်၏။

(အဓိပ္ပာယ်) စင်စစ်ကား သုတ္တန် အဘိဓမ္မာ ဝိနည်း အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသော အသုံးစုံဖြစ်သော ထေရဝါဒ သည်။ ဝါ၊ ဆရာတို့၏ ပြောဆိုကြောင်း စကားသည်။ အတ္တနောမတိ မည်ပါ၏။

အပိစ ဇီကာ

အတ္တိနောမတိ° သာမညတော ပဌမံ ဒေသေ ဣာ (သုတ္တ- သုတ္တာနုလောမ အာစရိဝါဒေ မုဉ္ဇိက္ခာ စသည်ဖြင့် သာ မည်ပြုပြီး၍) ဣဒါနိ တမေဝ ဝိသေသေက္ခာ ဒေသေန္တော “အပိစာ” တိ အာဒိမာဟ။

(သာရဏ္ဍဇီ၊ ၂၊ ၄၆။)

(မှတ်ချက်) အပိစ-ဝါကျပါ “သဗ္ဗောပိထေရဝါဒေါ စ”

သဗ္ဗောပိ ထေရဝါဒေါ-အရ (၁) မဟာပဒုမတ္ထေရော အာဟ၊ (၂) မဟာသုမတ္ထေရောပန အာဟ။ (၃) ဝေါ- ဒတ္ထေရောအာဟ-ကဲ့သို့သော ဝါဒန္တရမျိုးသည် ထိုမထေရ် အသီးသီးတို့၏ အတ္တနောမတိများ ဖြစ်သည်။

အတ္တနောမတိပြောဆို

တံ ပန အတ္တနောမတိ° ဂဟေတွာ ကထေန္တေန န ဒဠ္ဇဂ္ဂါဟံ ဂဟေက္ခာ ဝေါဟရိတဗ္ဗံ၊ ကာရဏံ သဏ္ဍက္ခေတွာ အတ္ထေန ပါဠိ° ပါဠိယာ စ အတ္ထံ သံသန္တိတွာ ကထေ- တဗ္ဗံ။ (ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၉၆။)

(အနက်) ပန၊ ဆက်။ တံ အတ္တနောမတိ°၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ လက်ကိုင်ထား၍။ ကထေန္တေန၊ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒဠ္ဇဂ္ဂါဟံ၊ ခိုင်မြဲစွာယူခြင်းကို။ ဝါ၊ အခိုင်အမာတား၍ ယူခြင်းမျိုးကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။

နံ ဝေါဟရိတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုခြင်း မပြုအပ်။ ဝါ၊ မပြောဆိုရ။
ကာရဏံ၊ အကြောင်းခြင်းရာကို။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်သား
၍။ အတ္ထေန၊ မိမိ ယူဆအပ်သော အနက် အဓိပ္ပာယ်နှင့်။
ပါဠိံ၊ ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်
နှင့်။ အတ္ထံ စ၊ မိမိ ယူဆအပ်သော အနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း
ကောင်း။ သံသန္နိတွာ၊ အပြန်အလှန် တိုက်ဆိုင် နှီးနှော၍။
ကထေတဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ပြောဆိုရမည်။

(အဓိပ္ပာယ်) အတ္တနောမတိကို ယူ၍။ ဝါ၊ လက်ကိုင်
ထား၍ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ခိုင်မြဲစွာ ယူခြင်းကို။
ဝါ၊ အခိုင်အမာထား၍ ယူခြင်းမျိုးကို ယူပြီး ပြောဆိုခြင်း
မပြုအပ်။ ဝါ၊ မပြောဆိုရ။ အကြောင်းခြင်းရာကို မှတ်
သား၍ မိမိ ယူဆအပ်သော အနက် အဓိပ္ပာယ်နှင့် ပါဠိ
တော်ကိုလည်းကောင်း၊ ပါဠိတော်နှင့် မိမိ ယူဆအပ်သော
အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို လည်းကောင်း အပြန်အလှန်တိုက်ဆိုင်
နှီးနှော၍ ပြောဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ပြောဆိုရမည်။

အတ္ထေန ပါဠိံ၊ ပါဠိယာ အတ္ထံ

အတ္ထေနာတိ အတ္တနာ နယတုဟိတေန အတ္ထေန။ ပါဠိန္တိ
အတ္ထေနာ ဝေါဟာသ နိဿယဘူတံ သာဋ္ဌကထံပါဠိံ။ ပါဠိ
ယာတိ တပွတိက္ခေပတ္ထံ ပရေနာဟဋ္ဌာယ သာဋ္ဌကထာယ
ပါဠိယာ။ အတ္တနာ ဂဟိတ္ထံ အတ္ထံ နိဿာယပါဠိံ စ သံ-
သန္နိတွာတိ အတ္ထော။

(ဝိမတိ၊ ဇူ၊ ၂၊ ၁၂၂။)

အတ္တနောမတိ နှင့် အာစရိယဝါဒ

အတ္တနောမတိ အာစရိယဝါဒေ ဩတာရေတဗ္ဗာ၊ သစေ
ဏတ္ထ ဩဟရတိ စေဝ သမေတိ စ ဂဟေတုဗ္ဗာ၊ သစေ-

နေဝ ဩတရတိ န သမေတိ၊ န ဂဟေတဗ္ဗာ။ အယဉ္ဇိ
အတ္တနောမဇိ နာမ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ၊ အတ္တနောမတိတော အာ-
စရိယဝါဒေါ ဗလဝတရော။

(အနက်) အတ္တနောမတိ၊ ကို။ အာစရိယဝါဒေါ ဌ။
ဩတာရေတဗ္ဗော၊ ဉာဏ်ဖြင့်သွင်း၍ ကြည့်အပ်၏။ တတ္ထ၊
ထိုအာစရိယဝါဒဌ။ သစေ ဩတရတိ ဝေ၊ အကယ်၍မူလည်း
သက်ဝင်အံ့။ သစေ သမေတိ စ၊ အကယ်၍မူလည်း ညီညွတ်
အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော။) ဂဟေတဗ္ဗာ၊ အတည်ယူထိုက်၏။
သစေ နေဝ ဩတရတိ၊ အကယ်၍မူလည်း မသက်ဝင်အံ့။ သစေ
န သမေတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော။) န ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ထိုက်။
ဟိ၊ မှန်။ အယံ အတ္တနောမတိ နာမ၊ မည်သည်။ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ၊
အလုံးစုံတို့အောက် အားနည်း၏။ အတ္တနောမတိတော၊
ထက်။ အာစရိယဝါဒေါ၊ သည်။ ဗလဝတရော၊ သာ၍
အားရှိ၏။

(အဓိပ္ပာယ်) မိမိ၏ အတ္တနောမတိ အယူအဆကို အာ
စရိယဝါဒဌ ဉာဏ်ဖြင့်သွင်းကြည့်။ ထိုအာစရိယဝါဒဌ သက်
ဝင်ညီညွတ်အံ့၊ အတည်ယူရမည်။ မသက်ဝင် မညီညွတ်အံ့၊
အတည်မယူရ။ အတ္တနောမတိဟူသည် အလုံးစုံတို့အောက်
အားနည်း၏။ အတ္တနောမတိထက် အာစရိယဝါဒသည် သာ
လွန်၍ အားကောင်း၏။ အတ္တနောမတိကို အာစရိယဝါဒ
နှင့် သက်ဝင်ညီညွတ်မှယူ၊ မသက်ဝင် မညီညွတ်လျှင် အတည်
မယူရ။ အာစရိယဝါဒနောက် လိုက်၍ ယူရမည်။

အာစရိယဝါဒနှင့် သုတ္တာနုလောမ

အာစရိယဝါဒေါ ပိ သုတ္တာနုလောမေ ဩတာရေတဗ္ဗော၊
တတ္ထ ဩတာရေန္တော သမေန္တော ယေဝ ဂဟေတဗ္ဗော။
ဣတရော န ဂဟေတဗ္ဗော။ အာစရိယဝါဒဟော ဟိ
သုတ္တာနုလောမံ ဗလဝတရံ။

(အနက်) အာစရိယဝါဒေါပိ၊ ကိုလည်း။ သုတ္တာနု-
လောမေ ဌ။ ဝါ၊ မဟာပဒေသလေးပါးဌ။ ဩတာရေတဗ္ဗော၊
ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်စေအပ်၏။

တတ္ထ၊ ထိုသုတ္တာနုလောမဌ။ ဩတရန္တောယေဝ၊ သက်ဝင်
သည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သမေန္တောယေဝ၊ ညီညွတ်သည်
သာလျှင်ဖြစ်သော။ အာစရိယဝါဒေါ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗော၊
အံ့တည်ယူအပ်၏။ ဣတရော၊ အခြားသောသုတ္တာနုလောမဌ
မသက်ဝင် မညီညွတ်သော အာစရိယဝါဒကို။ န ဂဟေတဗ္ဗော၊
အပ်။

ဟိ၊ မှန်။ အာစရိယဝါဒတော၊ ထက်။ သုတ္တာနုလောမံ၊
သည်။ ဗလဝကရံ၊ သာ၍အားကြီး၏။

(အဓိပ္ပာယ်) အာစရိယဝါဒကိုလည်း သုတ္တာနုလောမဌ
(ဝါ) မဟာပဒေသလေးပါးဌ ဉာဏ်ဖြင့်သက်ဝင်စေအပ်၏။
ထိုသုတ္တာနုလောမဌ သက်ဝင်ညီညွတ်သော အာစရိယဝါဒ
ကိုယူအပ်၏။ မသက်ဝင်မညီညွတ်သော် မယူအပ်။ အာစရိယ
ဝါဒထက် သုတ္တာနုလောမသည် သာ၍အားရှိ၏(သုတ္တာနု-
လောမနောက်သို့ လိုက်၍ အတည်ယူရမည်)။

သုတ္တာနုလောမနှင့် သုတ္တ

သုတ္တာနုလောမမ္ပိ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ ဩတာ-
ရေန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊
သုတ္တာနုလောမတော ဟိ သုတ္တမေဝ ဗလဝကရံ။ သုတ္တံ
ဟိ အပ္ပင်္ဂုတ္တိယံ၊ ကာရကသံသသဒိသံ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဌိတိကာ-
လသဒ္ဓိသံ၊

(အနက်) သုတ္တာနုလောမမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ သုတ္တေ၊ ပါဠိ-
တော်ဌ။ ဩတာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တတ္ထ၊ ထိုသုတ်ဌ။ ဩတာ-
ဝိ-၆ ၃။

ရေန္တမေဝ၊ သာလျှင်ဖြစ်သော။ သမေန္တမေဝ၊ သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ သုတ္တာနုလောမံ၊ ကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ဣတရံ၊
 အခြားသော (သုတ်၌မသက်ဝင် မညီညွတ်သော) သုတ္တာ-
 နုလောမကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။ ဟိ။ မှန်။ သုတ္တာနု-
 လောမတော၊ ထက်။ သုတ္တမေဝ၊ သာ။ မလဝတရံ၊ ၏။
 ဟိ။ မှန်။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သည်။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ၊
 တစ်စုံတစ်ယောက်မျှမတားမြစ်အပ်-မတားမြစ်နိုင်။ ကာရက
 သံဃသဒိသံ၊ သင်္ဂါယနာတင်မှုကိုပြုသော သံဃာတော်နှင့်
 အလားတူ၏။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏။ ဌိတကာလသဒိသံ၊ တည်ရာ
 ကာလနှင့် အလားတူ၏။

(အဓိပ္ပာယ်) သုတ္တာနုလောမကို သုတ်၌ချသွင်းကြည့်ပါ။
 ထိုသုတ်၌ သက်ဝင် ညီညွတ်သော သုတ္တာနုလောမကိုယူ။
 အခြားသော သုတ်၌မသက်ဝင်မညီညွတ်သော သုတ္တာ-
 နုလောမကို မယူရ။ သုတ္တာနုလောမထက် သုတ်သည်သာ
 အားရှိ၏။ မှန်၏။ သုတ္တခေါ် ပါဠိတော်ကို တစ်စုံတစ်
 ယောက်မျှ မတားမြစ်အပ်-မတားမြစ်နိုင်။ သင်္ဂါယနာတင်မှု
 ပြုသော သံဃာတော်နှင့် အလားတူ၏။ ဘုရားရှင်တို့၏
 သက်တော်ထင်ရှားရှိနေရာ အချိန်ကာလနှင့် အလားတူ၏။

မှတ်ချက်။ ။ စတုဗ္ဗိဓဝိနယ-လေးပါးတို့တွင် သုတ္တခေါ်
 ပါဠိတော်သည် ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်
 တိုက်ရိုက်ဟောတော်မူအပ်သော (သာမုက္ကံ
 သံက ဒေသနာ) ဖြစ်၍ မည်သူ တစ်စုံတစ်ဦး
 တစ်ယောက်ကမျှ တားဆီးခြင်းငှါမပြု မလုပ်
 နိုင်။ သုတ်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ဝိနည်းကို သင်္ဂါယ
 နာတင်ရာ၌ ပါဝင်သော ကာရကသံဃာ
 တော်များနှင့်လည်း တူ၏။ ဘုရားရှင်သက်
 တော် ထင်ရှားရှိနေသော အချိန်ကာလနှင့်

လည်း တူ၏။ ဒါ့ကြောင့် “သုတ္တေ ဟိ ပဋိဗာဟိတေ ဗုဒ္ဓေါ ပဋိဗာဟိတော ဟောတိ”။

(သာရတ္ထ၊ ဇို၊ ၂၊ ၄၆)

သုတ္တံသည် အဆင့်အမြင့်ဆုံးဖြစ်၍ သုတ္တာနုလောမ၊ အာစရိယဝါဒ၊ အတ္တနောမတိတို့ထက် အလွန်အားကောင်းပြီး သာလွန်သောကြောင့် နောက်ဆုံး အဆုံးအဖြတ်၏ တည်ရာဖြစ်လေသည်။ နောက်ဆုံးတွင် သုတ္တံသာ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ခြင်းပြုရမည်ဟု ညွှန်ပြတော်မူလေသည်။

သမေန္တံမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ - ပါဠိတော်သုတ္တံနှင့်လျော်မှသာ မဟာပဒေသကို အတည်ယူပါ။ မဟာပဒေသ၌ ဘုရားရှင်တိုက်ရိုက်ဟောတော် မူအပ်သော ပါဠိ မပါရှိသောကြောင့် သုတ္တံပါဠိတော်နှင့်မညီလျှင် အတည်မယူပါနှင့် - ဟူလို။

(ဝိ၊ ဘာသာ၊ နိဿယ၊ ၂၊ ၃၁၉။)

မှတ်ချက်။ ။ ဤမှ နောက်၌ သုတ္တံကိုမူထားပြီး (၁) သုတ္တာနုလောမ (၂) အာစရိယဝါဒ (၃) အတ္တနောမတိ - ဤသုံးမျိုးတို့ဖြင့် စက်လှည့် နည်းပြထားသည်။ ။

သုတ္တံနှင့် သုတ္တာနုလောမ

တသ္မာ ယဒါ ဋ္ဌေ ဘိက္ခု။ သာကစ္ဆန္တိ၊ သကဝါဒိ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ၊ ပရဝါဒိ သုတ္တာနုလောမံ။ တေဟိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ သုတ္တာနုလောမံ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုတ္တံသ္မိံ ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

(ဝိ၊ ဌ၊ ၁-၁၉၇)

(အနက်) တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ (အတ္တနောမတိထက် အာစရိယဝါဒ၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်၊ အာစရိယဝါဒထက် သုတ္တာနုလောမ၏ အားရှိသည်၏အဖြစ်၊ သုတ္တာနုလောမထက် သုတ္တ၏အားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်)။ ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ ဋေ၊ ကုန်သော။ တိက္ခံ၊ တို့သည်။ သာကန္တန္တိ၊ ဆွေးနွေးကြကုန်၏။ တဒါ၊ ၌။ သကဝါဒါ၊ မိမိဂိုဏ်း၏ အယူဝါဒရှိသူသည်။ သုတ္တံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဝါ၊ လက်ကိုင်ပြု၍။ ကထေတိ၊ ပြောအံ့။ ပရဝါဒါ၊ အခြားဂိုဏ်း၏ အယူဝါဒရှိသူသည်။ သုတ္တာနုလောမံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ကထေတိ၊ ၏။

တေဟိ။ ထိုဆွေးနွေးသော ရဟန်းတို့သည်။ အညံမညံ၊ အချင်းချင်း။ ခေပံ ဝါ၊ အယူဝါဒကို ပစ်ပယ်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဂရဟံ၊ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို လည်းကောင်း။ အကတွာ၊ ၍။ သုတ္တာနုလောမံ၊ ကို။ သုတ္တေ၊ ၌။ ဩတာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။

သုတ္တေ၊ ၌။ သစေ ဩတရတိ၊ အံ့။ သစေ သမေတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။ နော စေ ဩတရတိ၊ အံ့။ နော စေ သမေတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။ သုတ္တံသ္မိံ ယေဝ၊ မိမိတို့၏ ပါဠိ၌သာ။ ဌာတဗ္ဗံ၊ တုည့်ရာ၏။ ။

(အဓိပ္ပာယ်) ပါဠိ-အနက်ကိုရှုက၊ မခက်ပြီ။

သုတ္တ နှင့် အာစရိယဝါဒ

အထာယံ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ၊ ပရော အာစရိယဝါဒံ။ တေဟိ ပိ အညံမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ ဝါ အကတွာ အာစရိယဝါဒေါ သုတ္တေ ဩတာရေတဗ္ဗော။

သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗော။ အနောတရိန္ဒော
အသမေန္တော စ ဂါရယှာ အာစရိယဝါဒေါ န ဂဟေတဗ္ဗော။
သုတ္တသ္မိံ ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ ။

(အနက်) မခက်ပြီ။

(အဓိပ္ပာယ်) သုတ္တနှင့်သက်ဝင်ကိုက်ညီသော အာစရိယ
ဝါဒကိုယူ၍ မသက်ဝင် မကိုက်ညီလျှင် မယူရ။ သုတ္တသ္မိံသာ
တည်ရမည် - ဟူလို။ ။

သုတ္တ နှင့် အတ္တနောမတိ

အထာယံ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ၊ ပရော အတ္တ-
နောမတိ၊ တေဟိ ဝိ အညမညံ ခေပံ ဝါ ဂရဟံ စါ
အကတွာ အတ္တနောမတိ သုတ္တေ ဩတရိကဗ္ဗော။

သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗော။ နော စေ
န ဂဟေတဗ္ဗော။ သုတ္တသ္မိံ ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

(အနက်) မခက်ပြီ။

(အဓိပ္ပာယ်) ဤ၌ သုတ္တနှင့် အတ္တနောမတိ၊ သုတ်၌မသက်
က မယူရ။ သုတ်၌သာလျှင် တည်ရမည်။ အတည်ပြုရမည် -
ဟူလို။

သုတ္တာနုလောမနှင့် သုတ္တ

အထာ ပနာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ကထေတိ၊
ပရော သုတ္တံ။

သုတ္တံ သုတ္တာနုလောမေ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ဩ-
တရတိ သမေတိ၊ တိသော သက္ခိတိယော အာရုဠံ ပါဠိ
အာဂတံ ပညာယတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ နော စေ တထာ
ပညာယတိ န ဩတရတိ န သမေတိ၊ ဗာဟိရကသုတ္တံ ဝါ
ဟောတိ သိလောကော ဝါ အညံ ဝါ ဂါရယှာသုတ္တံ ဂုဠ-

အဘိဓမ္မာစာအုပ်တိုက်၊ ဘူမိပျံ့နှံ့ရေးဦးစီးဌာန

••• ကျင့်တိန်

ဝေဿန္တရ ဂူဠ ဝိနယဝေဒလ္လာဒီနံ အညီတရတော အာ-
ဂတံ၊ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ သုတ္တာနုလောမသ္မိံ ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

(အနက်) ပန၊ ကား။ အယံ၊ ဤထကဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
သုတ္တာနုလောမံ၊ ကို။ ဂဟေတံ၊ ရှိ။ အထ ကထေတိ၊
အကယ်၍ ပြောအံ့။ ပရော၊ ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သုတ္တံ၊ ပါဠိ
တော်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အထ ကထေတိ၊ အံ့။ သုတ္တံ၊
ပရဝါဒီ၏သုတ်ကို။ သုတ္တာနုလောမေ၊ ဌ။ သြတာရေတဗ္ဗံ၊
၏။ သုတ္တာနုလောမေ၊ ဌ။ သစေ သြတရတိ၊ အံ့။ သစေ
သမေတိ၊ အံ့။ တိဿော သင်္ဂီတိယော၊ သင်္ဂီယနာ
သုံးတန်သို့။ အာရူဠံ၊ တင်အပ်သော။ ပါဠိအာဂတံ၊ ပါဠိ
တော်၌ လာသော သုတ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ သစေ
ပညာယတိ၊ အကယ်၍ ထင်ရှားအံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ၏။

တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် (သင်္ဂီယနာသုံးတန်
တို့သို့ တင်အပ်သော ပါဠိတော်တွင် ပါဝင်သောသုတ်၏
အခြင်းအရာအားဖြင့်)။ နော စေ ပညာယတိ၊ အံ့။ စေ
န သြတရတိ၊ အံ့။ စေ န သမေတိ၊ အံ့။ ဗာဟိရက-
သုတ္တံ ဝါ၊ သာသနာတော်မှအပဖြစ်သော သုတ်သည်သော်
လည်းကောင်း။ သိလောကော ဝါ၊ သာသနာတော်မှ
အပဖြစ်သော ဂါထာသည်သော်လည်းကောင်း။ အညီ၊
တစ်ပါးသော။ ဂူဠဝေဿန္တရ ဂူဠဝိနယ ဝေဒလ္လာဒီနံ၊ ဂူဠ-
ဝေဿန္တရကျမ်း၊ ဂူဠဝိနယကျမ်း၊ ဝေဒလ္လာကျမ်း အစရှိ
သည်တို့တွင်။ အညတရတော၊ တစ်ပါးပါးသောကျမ်းမှ။
အာဂတံ၊ လာသော။ ဂါရယံသုတ္တံ ဝါ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော
သုတ်သည်လည်းကောင်း။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်
အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ အပ်။ သုတ္တာ-
နုလောမသ္မိံ ယေဝ၊ ဌာသာလျှင်။ ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်) အယံတိ သကဝါဒိ၊ ပရောတိ အညု-
နိကာယဝါဒိ။ ပရဝါဒိသည် အားရှိသော သုတ်ကို ကိုင်၍
ပြောသော်လည်း သူ၏သုတ်သည် ပါဠိတော်ရင်း ဟုတ်ချင်
မှဟုတ်မည် ဖြစ်သောကြောင့် သကဝါဒိ၏ သုတ္တာနုလောမဋ္ဌ
သွင်းချ၍ ညီညွတ်မှအတည်ယူပါ- ဟုဆိုသည်။

မှတ်ချက်။ ။ သုတ္တာနုလောမတော သုတ္တမေဝ ဗလဝတရန္တိ
ဟိ ဣဒံ သကမပေယေဝ သုတ္တံ သန္ဓာယ
ရုတ္တံ။ တတ္ထ ဟိ သကမတိပရိယာပန္နမေဝ
သုတ္တာဒိံ သန္ဓာယ “အတ္တနောမတိ သဗ္ဗ-
ဓုဗ္ဗလာ၊ အတ္တနောမတိတော အာစရိယ-
ဝါဒေါ ဗလဝတရော၊ အာစရိယဝါဒတော
သုတ္တာနုလောမံ ဗလဝတရံ၊ သုတ္တာနုလောမ-
တော သုတ္တမေဝ ဗလဝတရန္တိ စ ရုတ္တံ။

(ယာရတ္ထ - ဒီ၊ ၂-၄၇)

ဣဓ ပန ပရဝါဒိနာ အာနိတံ အညုနိကာယေ သုတ္တံ
သန္ဓာယ “သုတ္တာနုလောမေ သုတ္တံ ဩတာရေတဗ္ဗံ” န္တိ-
အာဒိ ရုတ္တံ။

တသ္မာ ပရဝါဒိနာ အာနိတံ သုတ္တာဒိံ အတ္တနော
သုတ္တာနုလောမ အာစရိယဝါဒ အတ္တနောမတိ သု ဩတာ-
ရေတွာ သမေန္တိယေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတံရံ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ
အယံ နယော ဣဓ ရုတ္တံ။

သုတ္တာနုလောမ နှင့် အာစရိယဝါဒ

အထာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေတွာ ဂဟေတိ၊
ပရော အာစရိယဝါဒိ။ အာစရိယဝါဒေါ သုတ္တာနုလော-

မေ ဩတာရေတဗ္ဗာ၊ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေ-
တဗ္ဗော။ နော စော န ဂဟေတဗ္ဗော။ သုတ္တာနုံလောမေ
ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

(အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်လွင် ထင်ရှားပြီ။)

သုတ္တာနုလောမ နှင့် အတ္တနောမတိ

အထာယံ သုတ္တာနုလောမံ ဂဟေက္ခာ ကထေတိ၊ ပရော
အတ္တနောမတိ။ အတ္တနောမတိ သုတ္တာနုလောမေ
ဩတာရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ။
နော စော န ဂဟေတဗ္ဗာ။ သုတ္တာနုလောမေ ယေဝ
ဌာတဗ္ဗံ။

(အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြီ။)

အာစရိယဝါဒ နှင့် သုတ္တာနုလောမ

အထာယံ အာစရိယဝါဒံ ဂဟေက္ခာ ကထေတိ၊ ပရော
သုတ္တာနုလောမံ။ သုတ္တာနုလောမံ အာစရိယဝါဒေ ဩ-
တာရေတဗ္ဗံ။ ဩတရန္တံ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣတရံ
န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အာစရိယဝါဒေ ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ ။

(အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်လွင် ထင်ရှားပြီ။)

အာစရိယဝါဒ နှင့် အတ္တနောမတိ

အထာယံ အာစရိယဝါဒံ ဂဟေက္ခာ ကထေတိ၊ ပရော
အတ္တနောမတိ။ အတ္တနောမတိ အာစရိယဝါဒေ ဩတာ-
ရေတဗ္ဗာ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗာ။ နော
စော န ဂဟေတဗ္ဗာ။ အာစရိယဝါဒေ ယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

(အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြီ။)

အတ္တနောမတိ နှင့် သုတ္တ

အထာ ပနာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတူာ ကထေတိ၊ ပရော သုတ္တံ။ သုတ္တံ အတ္တနောမတိယံ ဩတာရေတဗ္ဗံ။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣတရံ ဂါရယှ- သုတ္တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အတ္တနောမတိယေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

(အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြီ။)

အတ္တနောမတိ နှင့် သုတ္တာနုလောမ

အထာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတူာ ကထေတိ၊ ပရော သုတ္တာနုလောမံ။ သုတ္တာနုလောမံ အတ္တနောမတိယံ ဩတာ- ရေတဗ္ဗံ၊ ဩတရန္တိ သမေန္တမေဝ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ဣတရံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ အတ္တနောမတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ။

(အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြီ။)

အတ္တနောမတိ နှင့် အာစရိယဝါဒ

အထာယံ အတ္တနောမတိံ ဂဟေတူာ ကထေတိ၊ ပရော အာစရိယဝါဒံ။ အာစရိယဝါဒေါ အတ္တနောမတိယံ ဩတာ- ရေတဗ္ဗော။ သစေ ဩတရတိ သမေတိ၊ ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဣတ- ရော ဂါရယှာစရိယဝါဒေါ န ဂဟေတဗ္ဗော။ အတ္တနော မတိယမေဝ ဌာတဗ္ဗံ။ အတ္တနော ဂဟဏမေဝ ပလိယံ ကာ- တဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗဌာနေသု စ ခေပေါ ဝါ ဂရဟာ ဝါ န ကာ- တဗ္ဗာတိ။

(အနက်၊ အဓိပ္ပာယ်များ ပေါ်လွင်ထင်ရှားပြီ။)

မှတ်ချက်။ ။ အတ္တနောမတိယ မေဝ ဌာတဗ္ဗန္တိ ဣမိနာ
အညနိကာယတော အာနိတသုတ္တတောပိ
သကနိကာယေ အတ္တနောမတိယေဝ ဗလဝ
တရာတိ ဒဿေတိ။

(သာရတ္ထ-ဇီ၊ ၂-၄၇)

သကဝါဒီ သုတ္တံ ဂဟေတွာ ကထေတိ၊ ပရဝါဒီ သုတ္တ-
မေဝါတိ ဝေ မာဒိနာ သမာနဇာတိကဝနံ ဝသေန
ဝါရော န ဝုတ္တော၊ သုတ္တဿ သုတ္တေ ယေဝ ဩတရဏံ
တိန္တံ ဝိယ ဟုက္ခာ နပညာယတိ၊ ဝုတ္တနယေနောစ သက္ကာ
ယောဇေတုန္တိ။

(သတ္တာရ-ဇီ၊ ၂-၄၇)

သကဝါဒီနှင့် ပရဝါဒီတို့ သုတ္တချင်း၊ သုတ္တာနဲ့လော
မချင်း လက်ကိုင်ပြု၍ ငြင်းပုံကို မပြချေ။ ထိုသို့မပြခြင်းမှာ
သုတ်ကိုသုတ်၌သွင်း၍ ချခြင်းသည် ထူးခြားသကဲ့သို့လည်း
မထင်ရ။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးကို နည်းမှီး၍လည်း သိလောက်သော
ကြောင့်ဖြစ်သည်-ဟု ဇီကာဆိုသည်ဟု နိဿယမှာဆိုသည်။

(အမှာ) ကျန်ကပ္ပိယာ ကပ္ပိယ၊ အကပ္ပိယ ကပ္ပိယ၊
အနာပတ္တိ အာပတ္တိ ဝါဒ၊ အာပတ္တာနာပတ္တိ ဝါဒ၊ လဟုက-
ဂနကာပတ္တိဝါဒ၊ ဂရုကာလဟုကာပတ္တိဝါဒတို့၌ အဆုံး
အဖြတ်ကို ပြဆိုခဲ့ပြီးအတိုင်း နယဂ္ဂါဟဖြင့် သိနိုင်ပါပြီ-ဟု
ယူဆ၍ ချန်လှပ်ခဲ့ပါသည်။

“တိုက်တွန်းချက်”

ဝိနယ ဝိနိစ္ဆယ-ဝိနည်း အဆုံးအဖြတ်ကို ဆုံးဖြတ်ရာ၌
ပိနည်းမိရ် ဆရာတော်များအချင်းချင်း တစ်ပါးနှင့်တစ်ပါး
အယူအဆ သဘောထား ကွဲပြား ခြားနားမှု ရှိခဲ့လျှင်
အကြောင်းမဲ့စကားများဖြင့် ငြင်းခုံခြင်း မပြုကြမူ၍ ယခု
ပြဆိုခဲ့တဲ့ “စတုဗ္ဗိဓပိနယ” သို့ ချသွင်း တိုက်ဆိုင်ခြင်းပြု၍ ရရှိ

လာသော “သုတ္တံဒိစတုနယ” လာတိုင်းသာ လိုက်နာခြင်းဖြင့် ဝိနိစ္ဆယအဆုံးအဖြတ်အမှန်ကို ကော်မချ ရရှိမည်ဖြစ်ပါကြောင်း တိုက်တွန်းအပ်ပါသည်။

ဝိနည်းဓိုရ်လက္ခဏာ

ဣမဉ္စ ပန စတုဗ္ဗိဓံ ဝိနယံ ညတူပိ ဝိနယဓရေန ပုဂ္ဂလေန တိလက္ခဏသမန္တာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ။

ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၁၉၉။

(အနက်) ပန၊ ထပ်ဆက်။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ သော။ ဣမံ ဝိနယံ ၊ ကို။ ညတူပိ၊ သိပြီးပါသော်လည်း။ ဝိနယဓရေန၊ သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ တိလက္ခဏသမန္တာဂတေန၊ သုံးပါးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသူသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။

(အဓိပ္ပာယ်) လေးပါး အပြားရှိသော ဤဝိနည်းကို သိပြီး-သိပြီး ပါသော်လည်း ဝိနည်းဓိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သုံးပါးသော လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ရမည် - ဟူလို။

“ဝိနည်းဓိုရ်၏ လက္ခဏာသုံးပါး”

တိဏိဟိ ဝိနယဓရဿ လက္ခဏာနိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာနိ၊ ကတမာနိ တိဏိ။

- (၁) သုတ္တဉ္စဿ သွာဂတံ ဟောတိ သုပ္ပဝတ္ထိ၊ သံဝိနိစ္ဆိတံ၊ သုတ္တတော အနုဗျဉ္စနဘောတိ ဣဒမေတံ လက္ခဏံ။
- (၂) ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတိ အသံဟိ-ရောတိ ဣဒံ ဒုတ္တိယံ။
- (၃) အာစရိယ ပရမ္ပရာ ခေါ ပနဿ သုဂ္ဂဟိတာ ဟောတိ သုမနသိကတာ သူပခံာရိတာတိ ဣဒံ တတိယံ။

(အနက်) ဟိ၊ ချဲ့။ ဝိနယဓိရဿ၊ ဧ။ တိဏိ၊ သော၊ လက္ခဏာနိ၊ တိုကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏၊ ကတမာနိ တိဏိ၊ တိုကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာနိ၊ နည်း။

(၁) အဿ၊ ထိုဝိနည်းဝိရိဂ္ဂိုလ်၏၊ ဝါ၊ သည်။ သုတ္တံ၊ ဝိနည်းပါဠိတော်သည်။ သွာဂတံ၊ ကောင်းစွာနှုတ်၌ လာသည်။ သုပ္ပဝတ္တိ၊ ကောင်းစွာဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်လေ့ရှိသည်။ သုတ္တတော၊ ပါဠိတော် အားဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဗျဉ္ဇနတော၊ ပရိပုစ္ဆာအဋ္ဌကထာအားဖြင့်လည်းကောင်း။ သုဝိနိစ္ဆိတံ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤလက္ခဏာသည်။ ဧကံ၊ တစ်ပါးသော။ လက္ခဏံ၊ တည်း။

(၂) ပန၊ ကား။ ဝိနယေ၊ ဝိနည်းအကျင့်၌။ ဌိတော။ လဇ္ဇိအဖြစ်ဖြင့်တည်သည်။ အသံဟိရော၊ ပရဝါဒီတို့ မဆွဲဆောင်အပ် မဆွဲဆောင်နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဣဒံ၊ သည်။ ဒုတိယံ၊ သော။ လက္ခဏံ၊ တည်း။

(၃) ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထိုဝိနည်းဝိရိပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ အာစရိယပရဒ္ဓရာ၊ ဆရာအဆက်ဆက် အဆုံးအဖြတ်သည်။ ဝါ၊ တို။ သုပ္ပဟိတော၊ ကောင်းစွာ သင်ယူအပ်သည်။ သု မနသိတော၊ ကောင်းစွာစိတ်၌ ပြုအပ်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာနှလုံးသွင်းအပ်သည်။ သူပဓံာရိတော၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ရွက် ဖြစ်သောအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဣတိ ဣဒံ၊ သည်။ တတိယံ၊ သော။ လက္ခဏံ၊ တည်း။

ဝိနည်းဝိရိ လက္ခဏာအကျ်း

(၁) တတ္ထ သုတ္တံ နာမ သကလံ ဝိနယပိဋကံ၊ တဉ္စဿ သွာဂတံ ဟောတိတိ သုဠ၊ အာဂတံ။ သုပ္ပဝတ္တိတိ သုဠ၊ ပဝတ္တိ ပဂုဏံ ဝါစုဂ္ဂတံ။ သုဝိနိစ္ဆိတံ သုတ္တတော အနုဗျဉ္ဇန-

တောတိ ပါဠိတောစ ပရိပုစ္ဆိတောစ အဋ္ဌကထာတောစ
သုဝိနိစ္ဆိတံဟောတိ ကင်္ခန္ဓေဒိကတွာ ဥဂ္ဂဟိတံ။

(၂) ပိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတိတိ ပိနယေ
လန္ဇိဘာဝေန ပတိဌိတော ဟောတိ။ အလန္ဇိ ဟိ ဗဟုသ္မိ-
တောပ သမာနော လာဘဂရုတာယ တန္တိ° ဝိသံဝါဒေတွာ
ဥဒ္ဓမ္မံ ဥဗ္ဗိနယံ သတ္ထုသာသနံ၊ ဒီပေတွာ သာသနေ မဟန္တံ
ဥပဒ္ဓဝံ ကရေတိ။ ပ။ တထာ ဟိ ပုဗ္ဗေ မဟာထေရာ
တိက္ခတ္ထံ၊ ဝါစံ နိစ္ဆာရေသု “အနာဂတေ လန္ဇိရက္ခိဿတိ။
လန္ဇိရက္ခိဿတိ။ ပ။ အသံဟိရော တိ သံဟိရောနာမ ယော
ပါဠိယံ ဝါအဋ္ဌတထာ ယံဝါပ၊ သကဝါဒံ ဆဉ္စေတွာပရ-
ဝါဒံ ဂဏှာတိ။ပ။ ယော ပန ပါဠိ ယံဝါ အဋ္ဌာကထာယံ
ဝါ။ ပ။ အယံ ဝုစ္စတိ “အသံဟိရော” တိ။

(၃) အာစရိယ ပရမ္မရာ ခေါ ပနဿ သုဂ္ဂံဟိတာ
ဟောတိတိ ထေရပရမ္မရာ၊ ဝံသ ပရမ္မရာ စဿ သုဋ္ဌ၊ ဂဟိ
တာ ဟောတိ။ သုမနသိကတာတိ သုဋ္ဌ၊ မန သိကတာ၊
အာဝဇ္ဇိတမတ္ထေ ဥဂ္ဂဟိတပဒီပေါဝိယ ဟောတိ။ သုပဓာရိတာ
တိသုဋ္ဌ၊ ဥပဓာရိတာ၊ ပုဗ္ဗာပရာနသန္ဓိတော အတ္ထဘော၊
ကာရဏတောစ ဥပဓာရိတာ။ ပ။ ဧဝံ အသက္ကောန္တေန
ပန အဝဿံ ဒွေတယော ပရိဝဉ္စော ဥဂ္ဂဟေကဗ္ဗာ။ ။ သဗ္ဗ
ပစ္ဆိမေန ဟိ နယေနယထာ အာစရိယောစ အာစရိ
ယာစရိယောစ ပါဠိဉ္စ ပရိပုစ္ဆိဉ္စ ဝဒန္တိ၊ တထာ ဉ္ဉတုံ-
ဝဋ္ဋတိ။

၎င်းတို့၏ အနက်

တတ္ထ၊ ထိုလက္ခဏာသုံးပါးတို့၌၊ (အတ္ထော - ဧဝံ - ဝေဒိ
တဗ္ဗော)

(၁) သုတ္တံနာမ၊ သုတ္တမည်သည်။ သကလံ၊ သော။ ပိနယ-
ပိဋကံ၊ တည်း။ တဉ္စ၊ ထိုပိနည်း ပိဋကသည်လည်း။ အဿ၊

ထိုဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သွာဂတံ ဟောတိတိ၊ ကား၊ သုဠ၊
 ကောင်းစွာ။ အာဂတံ၊ နှုတ်၌လာသည်။ သုပ္ပဝတ္တိတိ၊ ကား။
 သုဠ၊ ကောင်းစွာ။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သည်။ ပဂုဏံ၊ အဝါးဝစွာ
 လေ့လာ အပ်ပြီးသည်။ ဝါစုဂ္ဂတ္တံ၊ နှုတ်အားဖြင့် တက်
 ရောက်သည်။ နှုတ်တက်ဆောင်ထားအပ်သည်။ သုဝိနိစ္ဆိတံ
 သုတ္တတော အနုဗျဉ္ဇနတောတိ၊ ကား။ ပါဠိတောစ၊ မူလ
 ပါဠိတော်ကို ဖွင့်ပြသော ပါဠိတော်အားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 ပရိပုစ္ဆတောစ၊ အဖန်ဖန်ဟောအပ်သော ထေရဝါဒ အံ့အား
 ဖြင့် လည်းကောင်း၊ အဋ္ဌကထာတောစ၊ ပါဠိတော်အနက်
 အဓိပ္ပာယ်ကို ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာအားဖြင့်လည်းကောင်း၊
 သုဝိနိစ္ဆိတံ၊ ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီးသည်။ ကင်္ခန္ဓဒံ၊
 ယုံမှားသံသယဖြတ်တောက်ခြင်းကို၊ ကထွာ၊ ဤ၊ ဥဝ္ဂတိတံ၊
 သင်ယူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

(၂) ဝိနယေ ခေါ ပန ဌိတော ဟောတိတိ၊ ကား၊
 ဝိနယေ၊ ဝိနည်းအကျင့်၌၊ လဇ္ဇိတာဝေန၊ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ပတိဌိတော၊ တည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 တိ၊ ချဲ့။ အလဇ္ဇိ၊ သည်။ မဟုဿုတော၊ များသောသုတ
 ရှိသည်။ သမာနောပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ လာဘဂရတာယ၊
 လာဘ၌ အလေးမြှင့်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တန္တံ၊ ဝိနည်း
 ပါဠိတော်အစဉ်ကို။ ဝိသံဝါဒေတွာ၊ ချွတ်ယွင်းစေ၍။ သတ္ထု၊
 မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ ကို။ ဥဒ္ဓမ္မံ၊ ထွက်သွားသော
 ဓမ္မရှိသည်ကို။ ဝါ၊ ဓမ္မမဟုတ်အောင်၊ ဥဗ္ဗိနယံ၊ ထွက်သွား
 သော ဝိနည်းရှိသည်ကို။ ဝါ၊ ဝိနည်း မဟုတ်အောင်။
 ဒီပေတွာ၊ ပြပြီး၍။ သာသနေ၊ ၌။ မဟန္တံ၊ သော။ ခပဒ္ဓဝံ၊
 ဘေးရန်ကို။ ကရောတိ၊ ပြုတတ်၏။ ပ။ တထာဟိ၊ ထို
 စကားမှန်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ မဟာသေရာ၊ တို့သည်။ အနာ-
 ဂကေ လဇ္ဇိ ရက္ခိဿတိ၊ လဇ္ဇိ ရက္ခိဿတိ၊ လဇ္ဇိ ရက္ခိဿ
 တိတိ၊ ဟူ၍။ တိဗ္ဗတ္တံ၊ သုံးကြိမ်။ ဝါစံ၊ ကို။ နိစ္ဆံ၊ ရေသို့၊
 မြက်ဆီလော် မူကြကုန်ပြီ။ (အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌

လဇ္ဈိ၊ လဇ္ဈိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ရက္ခိဿတိ၊ သာသနာတော်ကို
စောင့်ရှောက်ရစ်လိမ့်မည်။ ပ။) အသံဟိရောတိ ဧတ္ထ၊ ဌ။
ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပါဠိယံ ဝါ၊ ပါဠိတော်၌
သော်လည်းကောင်း။ အဋ္ဌကထာယံ ဝါ၊ အဋ္ဌကထာ၌
သော်လည်းကောင်း။ ပ။ သကဝါဒံ၊ မိမိ၏ အယူဝါဒကို။
ဆဇ္ဇော၊ စွန့်၍။ ပရဝါဒံ၊ သူတစ်ပါး၏ ဝါဒကို။
ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ပန၊ အနွယ်။ ယော၊ သည်။ ပါဠိယံ
ဝါ၊ ကောင်း။ အဋ္ဌကထာယံ ဝါ၊ ကောင်း။ ပ။ အသံ၊
ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အသံဟိရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎င်း။

(၃) အာစရိယပရမ္ပရာ ခေါ် ပနဿ သုဂ္ဂဟိ တာ
ဟောတီတိ၊ ကား။ အဿ၊ ထိုဝိနည်းမိရ် ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊
သည်။ ယေရပရမ္ပရာ၊ ယေရတို့၏ အဆုံးအဖြတ်အဆက်ဆက်
သည်လည်းကောင်း။ ဝံသပရမ္ပရာ စ၊ အနွယ်၏ အဆုံးအဖြတ်
အဆက်ဆက်သည်လည်းကောင်း။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ၊ ဂဟိ-
တာ၊ ယူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုမနသိကတာတိ၊
ကား။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကတာ၊ ပြုအပ်ပြီး
သည်။ အာဝဇ္ဇိတမတ္ထေ၊ ဆင်ခြင်အပ်ကာမျှ၌။ ဥဒ္ဓလိတ-
ပဒီပေါ ဝိယ၊ တောက်ပသော ဆီမီးကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
ဝါ၊ ထင်ရှား၏။

သုပဓာရိတာဟိ၊ ကား။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ ဥပဓာရိတာ၊
ဆောင်ရွက်မှတ်သားအပ်ပြီးသည်။ ပုဗ္ဗာပရာနုသန္နိတာယ၊
ရှေ့စကား၊ နောက်စကား၊ အနုသန္ဓေဟူသော အပိုင်း
အခြားအားဖြင့် လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရှေ့စကား၏ နောက်
စကားနှင့် အနက်အဓိပ္ပာယ် ဆက်သွယ်သော အားဖြင့်
လည်းကောင်း။ အတ္ထတော၊ အနက်အားဖြင့် လည်းကောင်း။
ကာရဏတော စ၊ အကြောင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း။
ဥပဓာရိတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပ။

ဝေံ၊ သို့၊ ဝါ၊ သို့ကလောက် ဆရာအဆက်ဆက်၏ အဆုံး
 အဖြတ်ကို သင်ယူခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တေန၊ မစွမ်းနိုင်သူ
 သည်။ အဝသံ၊ မချွတ်ကေန။ ဒွေ တယော၊ နှစ်ဆက်
 သော်လည်း ဖြစ်ကုန်၊ သုံးဆက်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။
 ပရိဝတ္တာ၊ အဆုံးအဖြတ် အဆက်ဆက်တို့ကို။ ဥဂ္ဂယေတဗ္ဗာ၊
 ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗပစ္စိမေန၊ အလုံးစုံတို့၏ နောက်၌
 ဖြစ်သော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ယထာ၊ အကြင် အခြင်း
 အရာအားဖြင့်။ အာစရိယော၊ မိမိဆရာသည် လည်းကောင်း။
 အာစရိယာစရိယော စ၊ ဆရာ့ ဆရာသည် လည်းကောင်း။
 ပါဠိဉ္စ၊ ပါဠိတော်ကိုလည်းကောင်း။ ပရိပုစ္ဆိဉ္စ၊ အဋ္ဌကထာ
 ကိုလည်းကောင်း။ ဝဒန္တိ၊ ပြောဆို ပို့ချကြကုန်၏။ တထာ၊
 ဖြင့်။ ဉာတုံ၊ သိခြင်းငှါ။ ဝဇ္ဇတိ၊ သင့်၏။

(အဓိပ္ပာယ်-ဒီကော) ဧတ္ထ စ “သုတ္တံ နာမ သကလံ
 ဝိနယပိဋက”န္တိ ဝုတ္တတ္တာ ပါဠိတောတိ တဒတ္ထဒီပိကာ
 အညာယေဝ ပါဠိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(သာရတ္ထ-ဒီ၊ ၂-၄၀)

အနုဗျဉ္ဇနသောတိ ဣမဿ ဝိဝရဏံ ပရိပုစ္ဆိတော စ
 အဋ္ဌကထာတော စာတိ။

ပါဠိ အနုဂန္ဓာ အတ္ထဿ ဗျဉ္ဇနတော ပကာသနတော
 အနုဗျဉ္ဇနန္တိဟိ ပရိပုစ္ဆာ အဋ္ဌကထာ စ ဝုစ္စတိ။

ဧတ္ထ စ အဋ္ဌကထာယ ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ-ပရိပုစ္ဆာတိ
 ထေရဝါဒေါ ဝုတ္တော။

သံသတေဒဿ ပုဗ္ဗဘာဝေ ပဝတ္ထကလဟဿေတံ အဓိ-
 ဝစနံ သံသရာဇိတိ။

အာစရိယပရမ္ပရာတိ အာစရိယာနံ ဝိနိစ္ဆယပရမ္ပရာ။
တေနေဝ ဝက္ခတိ-ယထာ အာစရိယော စ အာစရိယာ-
စရိယော စ ပါဠိ စ ပရိပုစ္ဆဉ္စ ဝဒန္တိ၊ တထာ ဉာတံ
ဝဋ္ဋတိတိ။

“ဆဋ္ဌာန ဩလောကန” လမ်းညွှန်

ဣမေဟိ စ ပန ဟိဟိ လက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတေန
ဝိနယဓရေန ဝတ္ထုဝိနိစ္ဆယတ္ထံ သန္နိပတိတေ သံဃေ ဩတိဇ္ဈေ
ဝတ္ထုသ္မိံ-စောဒကေန စုဒ္ဓိဒကေန စ ဝုတ္တေ ဝတ္ထဗ္ဗေ
သဟသာ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ ဆဋ္ဌာနာနိ ဩလောကေတဗ္ဗာနိ။

(ဝိ-ဋ္ဌ၊ ၁-၂၀၀။)

(အနက်) စ ပန၊ ယပ်ဆက်။ ဟိဟိ၊ ကုန်သော။
ဣမေဟိ လက္ခဏေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတေန၊ သော။
ဝိနယဓရေန၊ သည်။ ဝတ္ထုဝိနိစ္ဆယတ္ထံ၊ အကြောင်းဝတ္ထုကို
ဆုံးဖြတ်ခြင်း အကျိုးငှာ။ သံဃေ၊ သံဃာတော်သည်။ သန္နိ-
ပတိတေ၊ စည်းဝေးပြီးလတ်သော်။ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ စောဒနာ
ခြင်းဟူသော ဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကျူးလွန်မှု ဟူသော
အကြောင်းဝတ္ထုသည်။ ဩတိဇ္ဈေ၊ သက်ရောက်လတ်သော်။
စောဒကေန စ၊ စောဒနာတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်
လည်းကောင်း။ စုဒ္ဓိဒကေန စ၊ စောဒနာအပ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်သည် လည်းကောင်း။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆိုအပ်သော
စကားကို။ ဝုတ္တေ၊ ပြောဆို လျှောက်အပ်ပြီးသော်။ သဟသာ၊
အဆောတလျှင်။ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ၊ မဆုံးဖြတ်သေးမူ၍သာ။
ဆဋ္ဌာနာနိ၊ ခြောက်ဋ္ဌာနတို့ကို။ ဩလောကေတဗ္ဗာနိ၊
ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှုအပ်ကုန်၏။

(အဓိပ္ပာယ်-နိဗ္ဗာန်) ဣမေဟိ စ ပန တိဟိ လက္ခဏေ-
ပဟိတိ-သုတ္တမဿ သွာဂတံ ယောတိတိ အာဒိနာ ယေဋ္ဌာ
ဝုတ္တေဟိ တိဟိ လက္ခဏေတိ။

(သာရတ္ထ-ဋီ၊ ၂၊ ၄၉)

- (၁) ဣတ္ထ စ ပဌမေန လက္ခဏေန ဝိနယဿ သုဋ္ဌါ ဥဂ္ဂဟိ-
တဘာဝေါ ဝုတ္တော။
- (၂) ဒုတိယေန ဥဂ္ဂဟိတေန အစလတာ သုပ္ပဟိဋ္ဌိ-
တတာ ဝုတ္တော။
- (၃) တတိယေန ယံ ပါဠိယာ အဋ္ဌကထာယ စ နတ္ထိ၊
တံဝိ အာစရိယဝစနေန ဝိနိစ္ဆိနိဟံ သမတ္တတာ
ဝုတ္တော။

ဩတိဏ္ဏေ ဝတ္ထုသိန္တိ စောဒနာသင်္ခါတေ ဝိတိက္ကမသင်္ခါ-
တေ ဝါ ဝတ္ထုသိန္တိ သံဃမဇ္ဈေ ဩတိဏ္ဏေ။ ဩသဋ္ဌေတိ
အတ္ထော။

ဝုတ္တမေဝ ဝိဘာဝေန္တော-စောဒကေန စ စုဒ္ဓိတကေန
စ ဝုတ္တေ ဝတ္ထဗ္ဗေ-တိ အာဟ။

(သာရတ္ထ-ဋီ၊ ၂-၄၉။ ကေစိ, အပရေ-ရှိ၏)

(၁)နှင့်(၂) အလွန်မထူး။ ။(၃) ထူး၍-

(၃)။ ။စောဒကေန စုဒ္ဓိတကေန စ ဝုတ္တေ ဝတ္ထဗ္ဗေတိ-
ဝေံ ဩတိဏ္ဏေ ဝတ္ထု နိဿာယ စောဒကေန "ဒိဋ္ဌိ သုတ" နိ
အာဒိနာ စုဒ္ဓိတကေန "အတ္ထိ နတ္ထိ" တိ အာဒိနာ
စ ယံ ဝတ္ထဗ္ဌံ၊ တသိန္တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝုတ္တေတိ အတ္ထော။

(သာရတ္ထ-ဋီ၊ ၁-၁၂၅)

ဆဋ္ဌာန သြလောကန သရုပ်

ကတမာနိ ဆ-

- (၁)။ ဝတ္ထု သြလောကေတဗ္ဗံ။
- (၂)။ မာတိကာ သြလောကေတဗ္ဗာ။
- (၃)။ ပဒဘာဇနီယံ သြလောကေတဗ္ဗံ။
- (၄)။ တိကပရိစ္ဆေဒေါ သြလောကေတဗ္ဗော။
- (၅)။ အန္တရာပတ္တိ သြလောကေတဗ္ဗာ။
- (၆)။ အနာပတ္တိ သြလောကေတဗ္ဗာ တိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၀၁)

ကတမာနိ ဆ၊ အဘယ်ခြောက်ပါးတို့နည်းဟူမူ-

- (၁) ဝတ္ထု၊ ထိုထိုသိက္ခာပုဒ်၏ အကြောင်းဝတ္ထုကို။
သြလောကေတဗ္ဗံ၊ ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်ရှုအပ်၏။
- (၂) မာတိကာ၊ သိက္ခာပုဒ်တည်းဟူသော မာတိ
ကာကို။ သြလောကေတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။
- (၃) ပဒဘာဇနီယံ၊ သိက္ခာပုဒ်ပါဠိတော်၏ အဖွင့်
ဖြစ်သော ပဒဘာဇနီကို။ သြလောကေတဗ္ဗံ၊
၏။
- (၄) တိက ပရိစ္ဆေဒေါ၊ တိက် အပိုင်းအခြားကို။
သြလောကေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။
- (၅) အန္တရာပတ္တိ၊ အန္တရာပတ်ကို။ သြလောကေ-
တဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

(၆) အနာပတ္တိ၊ အနာပတ်ကို။ ဩလောကေတဗ္ဗာ၊
၏။ ဣတိ၊ ဤခြောက်ဌာနတို့ကို။ ဩလောကေ-
တဗ္ဗာနိ၊ ၏။

ဆဋ္ဌာန ဩလောကန အကျယ်

(၁)။ ။ဝတ္ထံ၊ ဩလောကေန္တောပိ ဟိ “တိဏေန
ဝါ။ ပ။ ဒုတ္တဋ္ဌဿာ” တိ ဧဝံ ကေစံ အာပတ္တိံ ပဿတိ၊
သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝုပသမေ
ဿတိ။

(ဝိ၊ ဌ၊ ၁-၂၀၁)

(၂)။ ။မာတိကံ ဩလောကေန္တောပိ “သမ္ပူဇာန-
မုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယ” န္တိ အာဒိနာ နယေန ပဉ္စန္တံ အာ-
ပတ္တိနံ အညတရံ အာပတ္တိံ ပဿတိ၊ သော တံ သုတ္တံ
အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝုပသမေဿတိ။

(၃)။ ။ပဒဘာဇနိယံ ဩလောကေန္တောပိ “အက္ခ-
ယိတေ။ ပ။ အာဒိနာ နယေန သတ္တန္တံ အာပတ္တိနံ အည-
တရံ အာပတ္တိံ ပဿတိ၊ သော ပဒဘာဇနိယတော သုတ္တံ
အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝုပသမေဿတိ။

(၄)။ ။တိကပရိစ္ဆေဒံ ဩလောကေန္တောပိ “တိက-
သံဃာဒိသေသံ ဝါ တိက ပါစိတ္တိယံ ဝါ တိက ဒုက္ကဋ္ဌံ
ဝါ အညတရံ ဝါ အာပတ္တိံ တိကပရိစ္ဆေဒေ ပဿတိ၊
သော တတော သုတ္တံ အာနေတွာ တံ အဓိကရဏံ ဝုပသ-
မေဿတိ။

(၅)။ ။အန္တရာပတ္တိံ ဩလောကေန္တောပိ “ ပဋိ-
လာတံ။ ပ။ တိ။ ဧဝံ ယာ သံက္ခာပဒန္တရေသု အန္တရာ-

ပတ္တိ ဟောတိ၊ တံ ပဿတိ၊ သော တံ သုတ္တံ အာနေ-
တွာ တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

(၆)။ ။ အနာပတ္တိံ ဩလောကေန္တောပိ “အနာပတ္တိ
။ပ။ အဇာနန္တဿာ”တိ ဧဝံ တသ္မိံ တသ္မိံ သိက္ခာပဒေ
နိဋ္ဌိဋ္ဌံ အနာပတ္တိံ ပဿတိ၊ သော တံ သုတ္တံ အာနေတွာ
တံ အဓိကရဏံ ဝူပသမေဿတိ။

(ဝိ၊ ဇ၊ ၁- ၂၀၂)

၎င်းတို့၏ အနက်

(၁) ဟိ၊ ချဲ့။ ဝတ္ထု၊ ကို။ ဩလောကေန္တောပိ၊ ဣဏ်
ဖြင့်ကြည့်သော ဝိနည်းစိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ တိဏေန ဝါ၊
မြက်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း။ ပ။ ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊ သို့။ အာ-
ပတ္တိ၊ ရောက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထိုဝိနည်း
စိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ သုတ္တံ၊ ထိုပါဠိဖော်ကို။ အာနေတွာ၊
၍။ တံ အဓိကရဏံ၊ ကို ဝူပသမေဿတိ၊ ငြိမ်းအေးစေ
လတ္တံ့။

(၂) မာတိကံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တောပိ၊ သည်လည်း။
သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပါစိတ္တိယန္တိ အာဒိနာ၊ သော။
နယေန၊ ဖြင့်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ကုန်သော။ အာပတ္တိနံ၊ တို့တွင်။
အညတရံ၊ သော။ အာပတ္တိံ။ ကို။ ပဿတိ၊ ၏။ သော၊
သည်။ တံ သုတ္တံ၊ ကို။ အာနေတွာ၊ ၍။ တံ အဓိကရဏံ၊
ကို။ ဝူပသမေဿတိ၊ ဣံ။

(၃)။ ပဒဘာဇနီယံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တောပိ၊
သည်လည်း။ အက္ခယိတော၊ ခွေး၊ မြေခွေး စသည်ကို မခဲ
စားအပ်သေးသော။ပ။ နယေန၊ ဖြင့်။ သတ္တန္ဒံ၊ ကုန်သော။
အာပတ္တိနံ၊ တို့တွင်။ အညတရံ၊ သော။ အာပတ္တိံ၊ ကို။

မသတိ၊ ၏။ သော၊သည်။ တံ သုတ္တံ၊ ကို။ အာနေတွာ၊
၍။ တံ အဓိကရဏံ၊ ကို။ ဝုပသမေသတိ၊တ္ထံ။

(၄) တိကပရိစ္ဆေဒံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တောပိ။
သော်လည်း။ တိကသံဃာဒိသေသံ ဝါ၊ သုံးချက်အတိုင်း
အရှည်ရှိသော သံဃာ ဒိသေသံ အာပတ်ကို သော်
လည်း ကောင်း။ ကိကပါစိတ္တိယံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။
တိက ဒုတ္တံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ အညတရံ၊
တစ်ပါးသော။ အာပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။
တိကပရိစ္ဆေဒေ၊ တိကအပိုင်းအခြား၌။ ပသတိ၊ ၏။ သော၊
သည်။ တဘော၊ ထိုတိကအပိုင်းအခြားမှ။ သုတ္တံ၊ ကို။
အာနေတွာ၊ ၍။ တံ အဓိကရဏံ၊ ကို။ ဝုပသမေသတိ၊ တ္ထံ။

(၅) အန္တရာပတ္တိံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တောပိ၊
သည်လည်း။ ပဋိလာတံ၊ အောက်သို့ သျှောကျသောမီးစ
ကို။ ပ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ သိက္ခာပဒန္တရေသု၊ သိက္ခာပုဒ်
အကြားတို့၌။ ယာ အန္တရာပတ္တိံ၊ သည်။ ဘောတိ၊ ၏။ တံ၊
ထိုအန္တရာပတ်ကို။ ပသတိ၊ ၏။ သော၊သည်။ တံ သုတ္တံ၊
ကို။ အာနေတွာ၊ ၍။ တံ အဓိကရဏံ၊ ကို။ ဝုပသမေ-
သတိ၊ တ္ထံ။

(၆) အနာပတ္တိံ၊ ကို။ ဩလောကေန္တောပိ၊ သည်
လည်း။ အဇာနန္တဿ၊ မသိသောသူအား။ ပ။ အနာ-
ပတ္တိံ၊ အာပတ်မသိ။-ဝေံ၊ ဤသို့။ တသ္မိံ ကသ္မိံ သိက္ခာ-
ပဇော၌။ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ၊ ညွှန်ပြအပ်သော။ အနာပတ္တိံ၊ ကို။
ပသတိ၊ ၏။ သော၊သည်။ တံ သုတ္တံ၊ကို။ အာနေတွာ၊
၍။ တံ အဓိကရဏံ၊ ကို။ ဝုပသမေသတိ၊ တ္ထံ။

၆-ဌာန ကြည့်ရခြင်းကကျိုး

ယော ဟိ တိက္ခာ စတုဗ္ဗိဓဝိနယကောဝိဒေါ တိ-
လက္ခဏသမ္ပန္နော ဣမာနိ ခ ဌာနာနိ ဩလောကေတွာ

အဓိကရုဏ် ဝုပသမေထိတိ၊ တဿ ဝိနိစ္ဆယော အပ္ပဋိ-
ဝတ္တိယော ဗုဒ္ဓေန သယံ နိဿိဒိတွာ ဝိနိစ္ဆယသဒိသော
ဟောတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၀၂)

(အနက်)

ဟိ၊ လဒ္ဓဂုဏ်။ ယော၊ တိက္ခ၊ အကြင်ရဟန်းသည်။
စတုဗ္ဗိမဝိနယကောဝိဒေါ၊ လေးပါးအပြားရှိသောဝိနည်း၌
ကျွမ်းကျင်သည်။ တိလက္ခဏသမ္ပန္နော၊ သုံးပါးသော
လက္ခဏာနှင့် ပြည့်စုံသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဣမာနိ ဆ
ဌာနာနိ၊ ထို့ကို။ သြလောကေတွာ၊ ၍။ အဓိကရုဏ်ကို။
ဝုပသမေထိ၊ ငြိမ်းစေ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဝိနိစ္ဆယော၊
သည်။ အပ္ပဋိဝတ္တိယော၊ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မတားမြစ်
အပ်၊ မတားမြစ်နိုင်သည်။ ဗုဒ္ဓေန၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်
တော်တိုင်။ နိဿိဒိတွာ၊ နှို၍။ ဝိနိစ္ဆယသဒိသော၊ ဆုံးဖြတ်တော်
မူအပ်သော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူသည်။ ဟောတိ၊ ၍။

(အဓိပ္ပာယ်)

- (၁) အကြင်ဝိနည်းစိုရ်ရဟန်းသည် လေးပါးအပြားရှိ
သော ဝိနည်း၌ ကျွမ်းကျင်ခြင်း၊
- (၂) သုံးပါးသောလက္ခဏာနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊
- (၃) ခြောက်ဌာနထို့ကိုကြည့်၍ အဓိကရုဏ်ကို ငြိမ်း
စေခြင်း၊

ဤအထက်ပါ အင်္ဂါ(၃)ပါးနှင့်ပြည့်စုံသော ဝိနည်းစိုရ်
ရဟန်း၏ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်သည်-

- (၁) တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မတားမြစ်အပ်၊ မတား
မြစ်နိုင်။

(၂) ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင် ထိုင်၍ ဆုံးဖြတ်တော် မူအပ်သော အဆုံးအဖြတ်နှင့်တူ၏။

မိမိ၏လွန်ကျူးမှုကုက္ကုစ္စကို မေးမြန်းခြင်း

တဗ္ဗေတံ ဝိနိစ္ဆယကုသလံ ဘိက္ခုံ ကောစိ ကတသိက္ခာ-
ပဒေဝီတိက္ကမော ဘိက္ခုံ ဥပသင်္ကမိတွာ အတ္တနော ကုက္ကုစ္စံ
ပုစ္ဆေယျ။ တေန သာဓုကံ သလ္လက္ခေတွာ သစေ အနာပတ္တိ
ဟောတိ “အနာပတ္တိ” တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ သစေ ပန အာပတ္တိ
ဟောတိ၊ အာပတ္တိတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သာ ဒေသနာဂါမိနိ စေ
“ဒေသနာဂါမိနိ” တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဝုဠာနဂါမိနိ စေ” ဝုဠာန-
ဂါမိနိ” တိ ဝတ္တဗ္ဗံ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၀၂)

(အနက်)

စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝိနိစ္ဆယကုသလံ၊ ဝိနိစ္ဆယ၌
ကျွမ်းကျင်သော။ တံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ ကောစိ၊ တစ်စုံ
တစ်ယောက်သော။ ကတသိက္ခာပဒေဝီတိက္ကမော၊ ပြုအပ်
ပြီးသော သိက္ခာပုဒ် လွန်ကျူးခြင်းရှိသော။ ဝါ၊ သိက္ခာပုဒ်
လွန်ကျူးခြင်းကို ပြုပြီးသော။ ဘိက္ခုံ သည်။ ဥပသင်္က-
မိတွာ၊ ၍။ အတ္တနော၊ ၏။ ကုက္ကုစ္စံကို။ ပုစ္ဆေယျ၊ မေးအံ့။
တေန၊ ထိုဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။
သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်သားပြီး၍။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ သစေ
ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အနာပတ္တိ၊ တိ၊ ဟူ၍။
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုရာ၏။ ပန၊ ကား။ အာပတ္တိသည်။ သစေ
ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အာပတ္တိတိ၊ ဟူ၍။
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။ သာ၊ ထိုအာပတ်သည်။ ဒေသနာဂါမိနိ၊ ဒေ
သနာဂါမ်အာပတ်သည်။ ဝါ၊ ဒေသနာပြောခြင်းသို့ ရောက်
စေတတ်သော အာပတ်သည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ
သတိ၊ သော်။) ဒေသနာဂါမိနိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၏။

ဂါမိနီ၊ သည်။ ဝါ၊ အာပတ်မှထမြောက်ကြောင်းဖြစ်သော
ပရိဝါသ်၊ မာနတ်သို့ရောက်စေတတ်သော အာပတ်သည်။
စေ ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဝုဠာနဂါမိနီတိ။
ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ၏။

အထသ ပါရာဇိကဏ္ဍာယာ ဒိဿတိ "ပါရာဇိကာပတ္တိ"
တိ န တာဝ ဝတ္ထုဗ္ဗံ။ ကသ္မာ-မေထုနဓမ္မဝီတိက္ကမော ဝီ
ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝီတိက္ကမော စ ဩဠာရိကော၊ အဒိန္နာဒါန-
မနုဿဝိဂ္ဂဟ ဝီတိက္ကမာ ပန သုခုမာ စိတ္တလဟုကာ၊ တေ
သုခုမေနော အာပဇ္ဇတိ၊ သုခုမေန ရက္ခတိ။ ပ။

(အနက်)

အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ အထ၊ ထိုစိနည်းကို ပုဂ္ဂိုလ်၏
(စိတ်၌)။ ပါရာဇိကဏ္ဍာယာ၊ ပါရာဇိကအရိပ်အရောင်သည်။
စေ ဒိဿတိ၊ အကယ်၍လင်အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
ပါရာဇိကာပတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ န တာဝ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဇ္ဈိမသို့ထိုက်
သေး။ ဝါ။ မဆုံးဖြတ်ထိုက်သေး။ ကသ္မာ၊ နည်း။ က-ယသ္မာ။
ကြောင့်။ မေထုနဓမ္မ - ဝီတိက္ကမော စ၊ မေထုနဓမ္မကို
လွန်ကျူးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝီတိက္က-
မော စ၊ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မကိုလွန်ကျူးခြင်းသည်လည်းကောင်း။
ဩဠာရိကော၊ ထင်ရှား၏။ ဝါ၊ သိသွယ်၏။

အဒိန္နာဒါန မနုဿဝိဂ္ဂဟဝီတိက္ကမော ပန၊ အဒိန္နာဒါန
လွန်ကျူးမှု၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟလွန်ကျူးမှုတို့သည်ကား။ သုခုမာ၊
သိမ်မွေ့ကုန်၏။ စိတ္တလဟုကာ၊ လျင်မြန်သောစိတ်ရှိကုန်
၏။ တေ၊ ထိုအဒိန္နာဒါန လွန်ကျူးမှု၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟလွန်ကျူး
မှုတို့သို့။ သုခုမေနော၊ သိမ်မွေ့သော စိတ်ဖြင့်ပင်လျှင်၊ အာ-
ပဇ္ဇတိ၊ ရောက်တတ်၏။ သုခုမေနော။ လျှင်၊ ရက္ခတိ၊
ဝိ-မ ၆။

စောင့်ရှောက်နိုင်၏။ တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ န တာဝ
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ သေး။ ပ။

အထ ဗဟရသမိ ပါရာဇိကစ္ဆယာဝ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တေ-
နာပိ “ပါရာဇိကောသီ” တိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ဒုလ္လဘော ဟိ
ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေါ၊ တတော ဒုလ္လဘကရာ ပဗ္ဗဇော စ ဥပသမ္ပဒေါ
စ။ ဧဝံ ပန ဝတ္တဗ္ဗော “ပိဝိတ္ထံ ဩကာသံ သမ္ပဇိတွာ
ဇိဝံ၊ ဝိဟာရံ နိသီဒိတွာ သီလံ ဝိသောဓေတွာ ဒုတ္တိံ သာ-
ကာရံ တာဝ မာနသိကရာ ဟိ” တိ။

(ဝိ။ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၀၂)

(အနက်)

ဗဟရသမိ၊ ပညာရှိရဟန်းငယ်၏ (ဉာဏ်၌) လည်း။ ပါရာ-
ဇိကစ္ဆယာဝ၊ ပါရာဇိကအရိပ်အရောင်သည်ပင်။ အထ ဥပ-
ဋ္ဌာတိ၊ အကယ်၍ထင်အံ့။ (ဧဝံ၊ သတိ။ သော်။) တေနပိ၊
ထိုပညာရှိရဟန်းငယ်သည်လည်း။ ပါရာဇိကော၊ သာသနာ
တော်မှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူသည်။ ဝါ၊ ပါရာဇိကကျသူသည်။
အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ အပ်။ ကသွာ၊
နည်း။ ဟိ-ယသွာ၊ ကြောင့်။ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေါ၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒ-နဝမ
ဇောကို။ ဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားပွင့်ရာအခါကို။ ဒုလ္လဘော၊
နွှဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်ခဲ့၏။ တတော၊ ထို ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒ
နဝမဇောထက်။ ပဗ္ဗဇော စ၊ ရှင်အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။
ဥပသမ္ပဒေါ စ၊ အထက်တန်းဖြစ်သော ပြည့်စုံခြင်း ကို
လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို လည်းကောင်း။
ဒုလ္လဘကရာ၊ သာ၍နွှဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်၏။ ဝါ၊ သာ၍ရနိုင်
ခဲ့၏။ တသွာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါရာဇိကောသီတိ၊ ပါရာဇိ
ကော အသိ-ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗော၊ အပ်။

ပန၊ အနွယ်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၏။ ကိံ၊ သို့။
ဝတ္တဗ္ဗော၊ နည်း။ ပိဝိတ္ထံ၊ သော။ ဩကာသံ၊ အရပ်ကို။

သမ္ပဇ္ဇိတွာ။ တံမြက်လှည်း၍။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေနေရာ၌။
နိသီဒိတွာ၊ နေ၍။ သီလနိ၊ ကြွင်းသော သီလတို့ကို။ သော-
ဓေတွာ၊ သုခ်သင်၍။ ဒုတ္တိံသာကာရံ၊ ဒုတ္တိံသာကာရ
ကမ္မဋ္ဌာန်းကို။ ဟာဝ မနသိကရောဟိ၊ နှလုံးသွင်းပါဦး
လေ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ၎င်း။

(အဓိပ္ပာယ်-ဇီကာ) .

သီလာနိ သောဓေတွာတိ ယံ ဝတ္ထုကံ ကုတ္တုစံ ဥပုန္နံ။
တံ အမနသိကရိတွာ အဝသေသသီလာနိ သောဓေတွာ
ပါက-ဋ္ဌဘာဝတော သုခပလဉ္ဇနတာယ စ ‘ဒုတ္တိံသာကာရံ
တာဝမနသိကရောဟိ’ တိ ဝုတ္တံ၊ အညသ္မိ ပန ကမ္မဋ္ဌာ-
နေ ကတပရိစယေန တဒေဝ မနသိကာတဗ္ဗံ။

(သာရတ္ထ-ဇီ၊ ၂-၅၀)

သစေ တဿ အရောဂံ သီလံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘဋ္ဌယတိ သင်္ခါ-
ရာ ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဥပစာရပုနာဝတ္ထံ ပိယ
စိတ္တမ္ပိ ဧကဝံ ဟောတိ၊ ဒိဝသံ အတိက္ကန္တမ္ပိ န ဇာနာဟိ၊
သော ဒိဝသာတိတ္ထမေ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတော ဧဝံ ဝတ္ထဗ္ဗော-
“ကိဒိသာ ဧတ စိတ္တပုဝတ္ထိ” တိ။

အာရောစိတာယ စိတ္တပုဝတ္ထိယာ ဝတ္ထဗ္ဗော- “ပဗ္ဗဉ္ဇာ
နာမ စိတ္တပိသုဒ္ဓတ္တာယ အပွဲမတ္ထော သမာဓမ္မံ ကရော-
ဟိ” တိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၀၃)

(အနက်)

တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အရောဂံ၊ ရောဂါမရှိသော။
(အဘေဒံ၊ ပျက်စီးခြင်းမရှိသော။) သီလံ၊ သည်း။ သစေ
ဟောဟိ၊ အံ။ (ဧဝံ၊ သတိ။ သေင်္ဂ။) ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်

အာရုံသည်။ ဃဋ္ဌယတိ၊ စိတ်အစဉ်နှင့်ဆက်စပ်၏။ သင်္ခါရာ၊
 တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ၊ ထင်ရှားကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ၊ ဥပဋ္ဌ-
 ဟန္တိ၊ ထင်လာကုန်၏။ ဥပစာရပွဲနာပတ္တိံ ဝိယ၊ ဥပစာရဈာန်၊
 ဥပနာဈာန်သို့ ရောက်နေသကဲ့သို့။ စိတ္တံမ္ပိ၊ သည်လည်း။
 ကေဝံ၊ တစ်ခုတည်းသော အာရုံရှိသည်။ ဝါ၊ တည်ကြည်သည်။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဒိဝသံ၊ နေ့အဖို့ကို၊ အတိက္ကန္တမ္ပိ၊ ကုန်လွန်သွား
 သည်ကိုလည်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိလိုက်။ သော၊ ထိုရဟန်း
 သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိဝသာတိက္ကမေ၊ နေ့ကိုလွန်ရာ၌။ ဝါ၊
 ညချမ်းအခါ၌။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ ဆည်းကပ်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဆည်းကပ်-
 ရာအရပ်သို့။ အာဂတော၊ သည်။ သမာနော၊ သော်။
 ဧဝံ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ မေးမြန်းအပ်၏။

ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ နည်း။ စိတ္တံပွဲဝတ္တိ၊ စိတ်၏
 ဖြစ်ခြင်းကို။ ကိဒိသာ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ရှုအပ်သနည်း။ ဝါ၊
 ဘယ်လိုနေသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၎င်း။

စိတ္တပွဲဝတ္တိယာ၊ စိတ်၏ဖြစ်ပုံကို။ အာရောစိတာယ၊
 လျှောက်အပ်သော်။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆက်၍ပြောဆိုအပ်၏။ ကိံ၊
 သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ နည်း။ ပဗ္ဗန္တာ နာမ၊ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်
 မည်သည်။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓတ္တာယ၊ စိတ်၏စင်ကြယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။
 ဟောတိ၊ ၎င်း။ အပ္ပမတ္တော၊ မမေ့မလျော့သည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။
 သမဏဓမ္မံ၊ ကို။ ကရောဟိ၊ ပြုပေတော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊
 ၎င်း။ ။

(အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ)

ကမ္မဋ္ဌာနံ ဃဋ္ဌယတိတိ အန္တရန္တရာ ခဏ္ဍံ အဒဿတွာ
 စိတ္တေန သဒ္ဓိံ အာလမ္ပနဘာဝေန စိရကာလံ ဃဋ္ဌယတိ။

သင်္ခါရာ ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိတိ ဝိပဿနာကမ္မ-
 ဋ္ဌာနိကော စေ၊ တဿ သင်္ခါရာ ပါကဋ္ဌာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌ-
 ဟန္တိ၊ သစေ ကတပါရာဇိကဝိတိက္ကမော ဘဝေယျ၊ တဿ

သတိပိ အသရိတုကာမတာယ ဝိပုဋ္ဌိသာရ ဝတ္ထုဝသေန ပုနပ္ပုန် တံ ဥပဋ္ဌဟတိတိ စိတ္တေကဂ္ဂတံ န ဝိနန္ဒတိ၊ တေန ဝုတ္တံ “ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဃဋ္ဌယတိ” တိ အာဒိ။

(သာရတ္ထ၊ ဒီ၊ ၂-၅၀)

ယဿ ပန သီလံ ဘိန္နံ ဟောတိ၊ တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ န ဃဋ္ဌယတိ၊ ပတောဒါဘိတုန္တံ ဝိယ စိတ္တံ ဝိကမ္ပတိ၊ ဝိပုဋ္ဌိသာရဂ္ဂိနဝ ခုပ္ပတိ၊ တတ္ထပါသာဓေ နိသိန္ဓော ဝိယ တင်္ဂဏညေဝ ဝုဋ္ဌာတိ၊ သော အာဂတော “ကာ တေ စိတ္တပုဝတ္တိ” တိ ပုစ္ဆိတဗျော။

အာရောစိတတာယ စ စိတ္တပုဝတ္တိ ယာ “နတ္ထိ လောကေ ရဟော နာမ ပါပကမ္မံ ပကုဗ္ဗတော၊ သဗ္ဗံ ပဋ္ဌမံ ဟိ ပါပံ ကရောန္တော အတ္တနာ ဇာနာတိ။ အထဿ အာရက္ခဒေဝတာ ပရစိတ္တဝိန သမဏဗြဟ္မဏာ အညာ စ ဒေဝတာ ဇာနန္တိ၊ တံ ယော ဒါနိ တာဂ သောတ္ထိ” ဝရိယေသာဘိ” တိ ဝတ္ထဗျော။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ။ ၁-၂၀၃)

(အနက်)

ပန၊ ပျာဉ်ရေက။ ယဿ၊ ၎င်း။ သီလံ၊ သည်း။ ဘိန္နံ၊ ပျက်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တဿ၊ ၎င်း။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ သည်း။ န ဃဋ္ဌယတိ၊ စိတ်အာဠာနနှင့်မဆက်စပ်။ ပတောဒါဘိတုန္တံ ဝိယ၊ နှင်တံဖြင့် ထိုးဆွအပ်သကဲ့သို့။ စိတ္တံ၊ သည်း။ ဝိကမ္ပတိ၊ တုန်လှုပ်၏။ ဝိပုဋ္ဌိသာရဂ္ဂိနာ၊ နောင် တတစ်ဖန် ပူပန်ခြင်းမီးသည်။ ခုပ္ပတိ၊ လောင်အပ်၏။ တတ္ထပါသာဓေ၊ လောလောပူသော ကျောက်ဖျာ၌။ နိသိန္ဓော ဝိယ၊ ထိုင်ရသူကဲ့သို့။ တင်္ဂဏညေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်။ ဝုဋ္ဌာတိ၊ သရ၏။ သော၊ ထိုရဟန်းကို။ ဥပဋ္ဌာနံ၊ သို့။

အာဂတော။ သည်။ သမာနေော၊ သော်။ “တေ၊ ဣ။ စိတ္တ - ပွဲဝတ္တိ၊ သည်။ ကာ၊ အသံယနည်း။” ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ - တဗ္ဗော၊ ဣ။

စ၊ ဆက်။ စိတ္တပွဲဝတ္တိယာ၊ ကို။ အာရောစိတာယ၊ သော်။ “လောကော ဌ္ဗ။ ပါပကမ္မံ၊ ကို။ ပကုဗ္ဗတော၊ ပြုသူ၏။ ရဟော နာမ၊ ဆိတ်ကွယ်သောအရပ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗပဌမံ၊ အလုံးစုံတို့၏ ရှေးဦးစွာ။ ပါပံ၊ ကို။ ကရောန္တော၊ သည်။ အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ ဇာ - နာတိ၊ သိ၏။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ အထ၊ ထိုမကောင်းမှု ပြုသူ၏။ အာရက္ခဒေဝတာ၊ ကိုယ်စောင့်နတ် သည် လည်းကောင်း။ ပရစိတ္တဝိဒ္ဓါ၊ သူတစ်ပါးစိတ်ကိုသိကုန်သော။ သမာဗြဟ္မဏာ၊ တို့သည်လည်းကောင်း။ အညာ၊ အခြား ကုန်သော။ ဒေဝတာ စ၊ နတ် တို့သည် လည်းကောင်း။ ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ တံ၊ ယေဝ၊ သင်သည်သာ။ ဝါ၊ သင် ကိုယ်တိုင်သာ။ ဒါနိ၊ ဌ္ဗ။ တဝ၊ သင်၏။ သောတ္ထိံ၊ ချမ်းသာကြောင်းကို။ ပရိယေသာဟိ၊ ရှားမှီးပေတော့။” ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ပြောဆိုအပ်၏။

(အဓိပ္ပာယ် - ဇီက)

အညာ စ ဒေဝတာ ဇာနန္တိတိ အာရက္ခဒေဝတာဟိ အညာ ပရစိတ္တဝိဒ္ဓါနိယော ဒေဝတာ စ ဇာနန္တိ။
(သာရတ္ထ - ဇီ၊ ၂-၅၀)

ပဉ္စဂ္ဂာန ဩလောကန လမ်းညွှန်

ဣမေသု စ ပန ပဉ္စသု ပဉ္စကေသု ကုသလေန ဝိနယမံရေန ဩတိဏ္ဏံ ဝတ္တံ၊ သဟသာ အဝိနိစ္ဆိနိတွာဝ ပဉ္စ ဌ္ဗာနာနိ ဩလောကေတဗ္ဗာနိ။ ယာနိ သန္ဓာယ ပေါရာဏာဟု -

“ဝတ္ထု ကာလဉ္စ ဒေသဉ္စ အပ္ပံ ပရိဘောဂ ပဉ္စမံ။
တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ၊ ဓာရေယုတ္ထံ ဝိစက္ခဏော”
တိ။ ။

(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၁-၂၆၅)

(အနက်)

ပန၊ ဆက်။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ ဣမေသု စ ပဉ္စကေသု၊
ဤပဉ္စကတ္ထိလည်း။ ကသလေန၊ ကျွမ်းကျင်သော။ ဝိနယ-
ရေန၊ ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဩတိတ္ထံ၊ သက်ရောက်လာ
သော။ ဝတ္ထု၊ ကို။ သဗ္ဗသာ၊ အဆောတလျင်၊ အပိနိစ္ဆိ-
နိတွာဝ၊ မဆုံးဖြတ်သေးမူ၍ သာလျှင်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါး ကုန်
သော။ ဌာနာနိ၊ တို့ကို။ ဩလောကေတဗ္ဗာနိ၊ ကြည့်ရှုအပ်
ကုန်၏။ ယာနိ၊ ယင်း ငါးဌာနတို့ကို။ သန္တာယ၊ ရည်၍။
ပေါရာဏာ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပေါ်ဆရာတော်တို့သည်။ အာဟု၊
ဆိုကုန်ပြီ။ ကိ၊ သို့။ အာဟု၊ နည်း။ -

“ဝတ္ထု ကာလဉ္စ။ ပ။ ဝိစက္ခဏော” တိ၊ ဟူ၍။ အာဟု၊
ကုန်ပြီ။

ဝိစက္ခဏော၊ စူးစမ်းမြင်ယိ ပညာရှိသည်။ ဝတ္ထုဉ္စ၊ ဝတ္ထု
ကိုလည်းကောင်း။ ကာလဉ္စ၊ အချိန်အခါကို လည်းကောင်း။
ဒေသဉ္စ၊ အရပ်ကို လည်းကောင်း။ အပ္ပံ၊ တန်ဖိုးကိုလည်း
ကောင်း။ ပဉ္စမံ၊ ငါးခုမြောက်ဖြစ်သော။ ပရိဘောဂံ၊ သုံးစွဲ
ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဌာနာနိ၊ တို့ကို။
တုလယိတွာန၊ နှိုင်းချိန်၍။ အတ္ထံ၊ ကို (အာပတ် အနာပတ်
စသောအနက်ကို)။ ဓာရေယု၊ ဆောင်ရွက်ရာ၏။ ။

(အဓိပ္ပာယ်)

ကျွမ်းကျင်သော ဝိနည်းမိရ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ထံသို့ သက်
ရောက်လာသောဝတ္ထုကို အဆောတလျင် မဆုံးဖြတ်သေး
မူ၍ ငါးဌာနတို့ကို ကြည့်ရှုအပ်ကုန်၏။ ငါးဌာနကား -

- (၁) ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို နှိုင်းချိန်၍ ဆောင်ရွက်၊
- (၂) ကာလ၊ အချိန်အခါကို နှိုင်းချိန်၍ဆောင်ရွက်၊
- (၃) ဒေသ၊ အရပ်ကိုနှိုင်းချိန်၍ ဆောင်ရွက်၊
- (၄) အတ္ထု၊ တန်ဖိုးကိုနှိုင်းချိန်၍ ဆောင်ရွက်၊
- (၅) ပရိဘောဂ၊ သုံးစွဲခြင်းကိုနှိုင်းချိန်၍ဆောင်ရွက်၊

ဤငါ့ဌာနတို့ကို နှိုင်းချိန်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပဉ္စဌာန ဩလောကန မှ ဝတ္ထုအကျယ်

တတ္ထ ဝတ္ထုန္တိ ဘဏ္ဍံ။ အဝဟာရကေန ဟံ “မယာ ဣဒံ နာမ အဝဟဋ္ဌ”န္တိ ဝုတ္တေပိ အာပတ္တိံ အနာရောပေတွာဝ တံ ဘဏ္ဍံ သဿာမိကံ ဝါ အဿာမိကံ ဝါ တိ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။

သဿာမိကေ ပိ သာမိကာနံ သာလယဘာဝေါ ဝါ နိရာလယဘာဝေါ ဝါ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော။ သစေ တေသံ သာလယကာလေ အဝဟဋ္ဌံ၊ ဘဏ္ဍံ အတ္ထုပေတွာ အာပတ္တိ ကာတဗ္ဗော။

သစေ နိရာလယကာလေ န ပါရာဇိကေန ကာရေတဗ္ဗော။ ဘဏ္ဍံ သာမိကေသု ပန ဘဏ္ဍံ အာဟာရပေန္တေသု ဘဏ္ဍံ ဒါတဗ္ဗံ။ အယမေတ္ထ သာမိပိ။

(ဝိ-ဋ္ဌ၊ ၁-၂၆၅။)

(အနက်)

တတ္ထ၊ တိုဝါလာဋ္ဌံ။ ဝတ္ထုန္တိ၊ ဝတ္ထု ဟူသည်ကား။ ဘဏ္ဍံ၊ ခိုးယူအပ်သောဘဏ္ဍာတည်း။ ဟံ၊ ချဲ့။ အဝဟာရကေန၊ ခိုးသောရဟန်းသည်။ မယာ၊ တပည့်တော်သည်။

ဣဒံ နာမ၊ ဤမည်သောဝတ္ထုကို။ အဝဟဋံ၊ ခိုးအပ်ပါပြီ။
ဝါ၊ ခိုးမိပါပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုတ္တေပိ၊ လျှောက်အပ်ပါ
သော်လည်း။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အနာရောပေတွာဝ၊ မတင်
သေးမူ၍သာ။ တံ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ သဿာမိကံ ဝါ၊ ဥစ္စာရှင်
ရှိလေသလော ဟူ၍လည်းကောင်း။ အဿာမိကန္တိ ဝါ၊
ဥစ္စာရှင် မရှိလေသလော ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဥပပရိက္ခိ-
တဗ္ဗံ၊ စူးစမ်းနှိုင်းချိန်အပ်၏။

လဿာမိကော၊ အရှင်ရှိသော ဥစ္စာသည်။ သမာနေပိ၊
ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ သာမိကာနံ၊ အရှင်တို့၏။ သာလယ-
ဘာဝေါ ဝါ၊ တွယ်တာခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း
ကောင်း။ နိရာလယဘာဝေါ ဝါ၊ တွယ်တာခြင်းမရှိကုန်
သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော၊ အပ်၏။
တေသံ၊ ထိုဥစ္စာရှင်တို့၏။ သာလယကာလေ၊ တွယ်တာခြင်း
ရှိရာအခါ၌။ ဟဋံ၊ ခိုးဆောင်အပ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊
အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ အဋ္ဌါပေတွာ၊
တန်ဖိုးဖြတ်စေ၍။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။

မှတ်ချက်။ ။ပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးကို လိုက်၍ (၁) ဒုက္ကဋ်၊
(၂) ထုလွှစည်း၊ (၃) ပါရာဇိက-ဟု ဆုံးဖြတ်
ပါ- ဟူလို။

နိရာလယကာလေ၊ ၌။ အဝဟဋံ၊ သည်။ သစေ
ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)။ အဝဟာရကော၊
ခိုးသောရဟန်းကို။ ပါရာဇိကေန၊ ဖြင့်။ န ကာရေတဗ္ဗော၊
မပြုစေအပ်။ ဝါ၊ မဆုံးဖြတ်ထိုက်။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပါရာဇိက
အာပတ်ဖြင့် မဆုံးဖြတ်အပ်ပါသော်လည်း။ ဘဏ္ဍာသာမိ-
ကေသု၊ တို့သည်။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ အာဟရာပေန္တေသု၊

ဆောင်စေကုန်လတ်သော်။ ဝါ၊ ပြန်ယူကုန်လတ်သော်။
သဏ္ဍံ၊ ကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပြန်ပေးအပ်၏။

အယံ၊ ဤသို့ ပြန်ပေးခြင်းသည်။ ဧတ္ထ၊ ဤသူတစ်ပါး
ဥစ္စာကို ယူမိရာ၌။ သာဓိစိ၊ လောကုတ္တရာတရား (၉)ပါး
အာ လျော်သော ကျင့်ဝတ်တည်း။

(အဓိပ္ပာယ် - ဇီကာ)

သာဓိစိတိ ဝတ္တံ။ အာပတ္တိ ပန နတ္ထိတိ အဓိပ္ပာယော။
(သာရတ္ထ - ဇီ၊ ၂ - ၁၃၀)

သာဓိစိတိ ဝတ္တံ။ သကသညာယ အဒေန္တယ
အာပတ္တိ နတ္ထိတိ ဝဒန္တိ။
(ဝိမတိ - ဇီ၊ ၁၊ ၁၇၄)

ဘာတိယမင်းဝတ္ထု

ဣမဿ ပနတ္ထဿ ဒိပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထု - ဘာတိယရာဇကော -
လေ ကိရ မဟာစေတီယပူဇာယ ဒက္ခိဏဒိသတော ကော -
ဘိက္ခု သတ္တဟတ္ထံ ပဏ္ဍုကာသဘဝံ အံသေ ကရိတွာ စေတီ -
ယင်္ဂဏ ပါဠိသံ၊ တင်္ဂဏ်မေဝ စ ရာဇာပိ စေတီယဝန္တနတ္ထံ
အာဂတော၊ တတ္ထ ဥဿာရဏာယ ဝတ္ထမာနာယ မဟာ -
ဇနသမ္ဗဒေါ အဟောသိ။

အထ သော ဘိက္ခု ဇနသမ္ဗဒ္ဓဝိဇ္ဇိတော အံသတော
ပတန္တိ ကာသဘဝံ အဒိသ္ဗာဝ နိက္ခန္တော၊ နိက္ခမိတွာ စ
ကာသဘဝံ အပဿန္တော - ကော ဤဒိသေ ဇနသမ္ဗဒေ
ကာသဘဝံ လစ္ဆတိ၊ “န ဒါနိ တံ မယျ”န္တိ ဓုရနိက္ခေပံ
ကတ္ထံ ဂတော။ အထညော ဘိက္ခု ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တော

တံ ကာသာဝံ ဒိသ္မာ ထေယျစိတ္တေန ဂဟေတွာ ပုန ဝိပု-
ဋိသာရိ ဟုတွာ-“အသမဏော ဒါနိဒ္ဓိ၊ ဝိဗ္ဗမိဿဝီ” ဝိ
စိတ္တေ၊ ဥပ္ပန္နေဝိ“ဝိနယဓရေ ပုစ္ဆိတွာ ညဿာဒိ” ဝိ
စိန္တေသိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၆၅)

၎င်းဝတ္ထု အနက်

ပန၊ ဆက်။ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပနတ္တံ၊
ငှာ။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ၊ ကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုအကြောင်း
တည်း။ ကိရ၊ ချဲ့။ ဘာတိယရာဇကောလေ၊ ဘာတိယ
မင်းလက်ထက်၌။ မဟာစေတီယပူဇာယ၊ မဟာစေတီ
ပူဇော်ပွဲ၌။ ဒက္ခိဏဒိသတော၊ တောင်အရပ်မှ။ ဧကော၊
သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတ္တဟတ္တံ၊ ခုနစ်တောင်ရှိသော။
ပဗ္ဗ၊ ကာသာဝံ၊ ဖျော့ဘော့သောအဆင်းရှိသော သက်န်း
ကို။ အံသေ၊ ပခုံးပေါ်၌။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ ဝါ၊ တင်၍။
စေတီယင်္ဂဏံ၊ စေတီယင်ပြင်သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ပြီ။ စ၊ ဆက်။
တင်္ဂဏမေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်။ ရာဇာဝိ၊ ဘာတိယမင်းသည်
လည်း။ စေတီယဝန္တနတ္တံ၊ စေတီတော်ကိုရှိခိုးခြင်းအကျိုး
ငှာ၊ အာဂတော၊ လာပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုရှင်ဘုရင်လာရာ၌။
ဥဿာရုဏာယ၊ ဘေးသို့ရွေ့လျားစေခြင်းသည်။ ဝါ၊
လမ်းရှင်းခြင်းသည်။ ဝတ္ထမာနာယ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ မဟာ
ဇနသမ္ပဒ္ဒေါ၊ များစွာသောလူအပေါင်း၏ အချင်းချင်း
နင်းမိခြင်းသည်။ အဟောသိ၊ ၏။

အထ၊ ထိုအခါ၌။ သော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဇနသမ္ပဒ္ဒ-
ဝိဋ္ဌိဘော၊ လူအပေါင်း၏ တိုးဝှေ့ခြင်းသည် နှိပ်စက်အပ်
သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အံသတော၊ ပခုံးမှ။ ပတန္တံ၊ ကျရစ်
သော။ ကာသာဝံ၊ ကို။ အဒိသ္မာ၊ ဝ သာ။ နိက္ခန္တော၊
ထွက်သွားပြီ။ စ၊ ဆက်။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်သွားပြီး၍။

ကာသာဝံ၊ ကို။ အာပဿန္တော၊ ပခုံးပေါ်၌ မမြင်သည်။
 ဟုတွာ၊ ရှိ။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဝိဒိသေ၊ ဤကဲ့သို့ရူအပ်
 သော။ ဇနသမ္ပဒ္ဒေ၊ လူအပေါင်း၏ အချင်းချင်းတိုးဝှေ့ရာ
 အရပ်၌။ ကာသာဝံ၊ ကို။ လစ္ဆတိ၊ ရတော့လတ္တံ့နည်း။
 “ဒါနိ၊ ဌ။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းသည်။ မယံ၊ ၎င်း ဥစ္စာသည်။
 န၊ မဟုတ်တော့။” ဣတိ၊ သို့။ ဓရနိက္ခေပံ၊ သင်္ကန်း
 ရမှု၌ လုံ့လကို လျှော့ချမှုကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ဂတော၊ ၎င်း။

အထ၊ ဌ။ အညော၊ သော၊ ဘိက္ခု၊ သည်။ ပစ္ဆာ၊ မှ။
 အာဂစ္ဆန္တော၊ သော်။ တံ ကာသာဝံ၊ ကို။ ဒိသွာ၊ ရှိ။
 ထေယျစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။ ဝိပုဋိ-
 သာရိ၊ ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ရှိ။ “ဒါနိ၊ ဌ။ အဿမဏော၊
 တော့သည်။ အနိ၊ ၎င်း။ ဝိဗ္ဗမိဿာမိ၊ အံ။” ဣတိ၊ သို့။
 စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေဝိ၊ သော်လည်း။ ဝိနယဓရေ၊ ဝိနည်း-
 စိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ပစ္စိတွာ၊ ရှိ။ ညဿာမိ၊ ပါရာဇိက ကျ-
 မကျကို သိအံ။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေသိ။ ၎င်း။

တေန စ သမယေန စူဠသုမနတ္ထေရော နာမ သဗ္ဗပရိ-
 ယတ္တိဓရော ဝိနယာစရိယပါမောက္ခော မဟာဝိဟာရေ
 ပဋိဝသတိ၊ သော။ ဘိက္ခု၊ ထေရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိတွာ
 ဩကာသံ ကာရေတွာ အတ္တနော ကုက္ကစ္စံ ပုစ္ဆိ၊ ထေရော
 တေန ဘဠေ ဇနကာယေ ပစ္ဆာ အာဂန္တော ဂဟိတဘာဝံ
 ညတွာ “အတ္ထိ ဒါနိ ဧတ္ထ ဩကာသော” တိ စိန္တေတွာ
 အာဟ “သံစေ ကာသာဝံသာမိကံ ဘိက္ခု၊ အာနေယျာသိ၊
 သက္ကာဘဝေယျံ တဝ ပတိဋ္ဌာ ကာတု” န္တိ။ “ကထာဟံ
 ဘန္တေ တံ ဒက္ခိဿာမိ”၊ တိ။ “တဟိံ တဟိံ ဂန္တော
 ဩလောကေဟိ” တိ။

သော ပဉ္စဝိ မဟာဝိဟာရေ ဩလောကေတွာ နေဝ
 အဒက္ခိ။ ကတော နံ ထေရော ပုစ္ဆိ-“ကတရာယ ဒိသံယ

ဗဟု - ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ”တိ၊ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဘန္တေတိ။ တေနဟိ ကာသိာဝံ ဒိဃတော စ တိရိယဉ္ဇ- မိနိတွာ ဌပေဟိ၊ ဌပေ ဟာ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ဝိဟာရ- ပဋိပါယာ ဝိစိနိကာ တံ ဘိက္ခု၊ အာနေဟိ”တိ၊ သော တထာ ကတွာ တံ ဘိက္ခု၊ ဒိသွာ ဝေရဿ သန္တိကံ အာနေသိ။

ထေရော ပုစ္ဆိ - “တဝေဒံ ကာသိာဝံ”န္တိ၊ အာမ- ဘန္တေ တိ၊ ကုဟိ တေ ပါတိတန္တိ၊ သော သဗ္ဗံ အာစိက္ခိ၊ ထေရော ပန တေန ကတံ မုရုဋိက္ခေပံ သုတွာ ဣတရံ ပုစ္ဆိ - “တယာ ဣဒံ ကုဟိ ဒိသွာ ဝဟိတ”န္တိ၊ သောဝိ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ ဘတော နံ ထေရော အာဟ- သစေ တေ သုဒ္ဓစိတ္တေန ဝဟိတံ အာဘဝိဿ၊ အနာပတ္တိ- ယေဝ တေ အဿ၊ ထေယျစိတ္တေန ပန ဝဟိတက္ကာ ဒုတ္တဋ္ဌံ အာပန္နောသိ၊ တံ ဒေသေတွာ အနာပတ္တိကော ဟောဘိ၊ ဣဒဉ္စ ကာသိာဝံ အက္ခနော သန္တိကံ ကတွာ တေသေဝ ဘိက္ခုနော ဒေဟိတိ၊ သော ဘိက္ခု အမတေနေဝ အဘိသိတ္တော ပရမဿသပ္ပတ္တော အဟောသိတိ။ ဧဝံ ဝတ္ထု၊ ဩလောကေတဗ္ဗံ။

(အနက်)

ပန ဆက်။ တေန သမယေန၊ ဌ။ စူဠသုမနတ္ထေရော- နာမ၊ စူဠသုမနထေရ်မည်သောသူသည်။ သဗ္ဗပရိယတ္တိမရော၊ အလုံးစုံသော ပရိယတ်ကိုဆောင်သော။ ဝိနယာစရိယပါ- မောက္ခော၊ ဝိနည်း။ မိရ်ဆရာတို့၏အကြီးအကဲသည်။ ဟုက္ခာ၊ ရှိ။ မဟာဝိဟာရေ၊ ဌ၊ ပဋိဝသတိ၊ နေတော်မူ၏။ သော- ဘိက္ခု၊ သည်။ ထေရံ၊ ကို။ ဝါ၊ လို့။ ဥပသင်္ဂမိတွာ ရှိ။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိ၊ ဩကာသံ၊ မေးလျှောက်ခွင့်ကို။ ကာရေတွာ၊ စေရ်၊ အတ္တနော၊ ၏။ ကုက္ကုစံ၊ ကို။ ပုစ္ဆိ၊ ပြီ။

ထေရော၊ သည်။ တေန၊ ထိုရဟန်းသည်။ ဇနကာယေ၊
 သည်။ ဘဌေ၊ ညောလတ်သော်။ ဝါ၊ ကင်းလတ်သော်။
 ပစ္ဆိမာ၊ နောက်မှ။ အာဂန္တု၊ ရှိ။ ဂဟိတဘာဝံ၊ ကို။
 ဥတု၊ ရှိ။ ဒါနိ၊ ဌ။ ဧတ္ထ၊ ဤသင်္ကန်းကို ယူရာ၌။
 သြကာယော၊ ပါရာဇိက မကျဖို့ရန် အခွင့်အလမ်းသည်။
 အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ စိန္တေတု၊ ရှိ။ အာဟ၊
 ၏။ ကိံ၊ သို့။ အာဟ၊ နည်း။ - ကာသာဝသမိကံ၊
 သင်္ကန်းရှင်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သုစေ အာနေယျာသိ၊
 အကယ်၍ ခေါ်ဆောင်နိုင်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
 တဝ၊ ၏။ ပတိဋ္ဌာ၊ ထောက်တည်ရာသည်။ ဝါ၊ ကို။
 ကာတုံ၊ ၎င်း။ သက္ကာ၊ ဟတ်ကောင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ ဧဟံ၊ သည်။
 ကထံ၊ အဘယ်အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ အဘယ်နည်း
 ဖြင့်။ တံ၊ ထိုသင်္ကန်းရှင်ရဟန်းကို။ ဒက္ခိဿာမိ၊ တွေ့နိုင်ပါ
 အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ညွှောက်ပြီ။ တဟိံ တဟိံ၊ ထိုထို
 အရပ်သို့။ ဝန္တု၊ ရှိ။ သြလောကေဟိ၊ ကြည့်လော့။
 ဣတိ၊ ပြီ။

သော၊ ထိုရဟန်းသည်။ ပဉ္စဝိ၊ ငါးတိုက်လည်းဖြစ်ကုန်
 သော။ မဘာဝိဟာရေ၊ ကျောင်းတိုက်ကြီးတို့ကို။
 သြလောကေတု၊ ရှိ။ နေဝ အဒက္ခိ၊ မတွေ့ရ။ တတော၊
 ထိုသို့မတွေ့ခြင်းကြောင့်။ နံ၊ ထိုရဟန်းကို။ ထေရော၊
 သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ကိံ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ နည်း။ - ကတရာယ
 ဒိသာယ၊ အဘယ်အရပ်မှ။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊
 တို့သည်။ အာဂန္တုန္တိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။ ဒက္ခိကာယ
 ဒိသာယ၊ မှ။ ဗဟူ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။
 အာဂန္တုန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ပြီ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။
 ကာသာဝံ၊ ကို။ ဒိဿတော၊ အလျားအားဖြင့်လည်း
 ကောင်း။ တိရိယဉ္စ၊ အနံအားဖြင့်လည်းကောင်း။ မိနိတု၊
 တိုင်းပြီး၍။ ဌပေဟိ၊ ထားလော့။ ဌပေတု၊ ထားပြီး၍။

ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယာ ဌ။ ဝိဟာရပဋိပါဋိယာ၊ ကျောင်း
အစဉ်အားဖြင့်။ ဝိစိနိတွာ၊ စူးစမ်းရှာဖွေ၍။ တံ ဘိက္ခု၊
ကို။ အာနေဟိ၊ ဆောင်ခဲ့လော့။ ဣတိ၊ သို့ မိန့်တော်မူပြီ။
သော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုစေခိုင်းသည့်အတိုင်း။ ကတွာ၊
၍။ တံ ဘိက္ခု၊ ထိုသင်္ကန်းရှင် ရဟန်းကို။ ဒိသွာ၊ တွေ့၍။
ထေရဿ၊ ၏။ သန္တိကံ၊ သို့။ အာနေသိ၊ ပြီ။ ထေရော၊
သည်။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ကိံ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ နည်း။

ဣဒံ၊ ဤသင်္ကန်းသည်။ တဝ၊ ၏။ ကာသာဝံ၊ သင်္ကန်း
လော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ အာမ၊
မှန်ပါ။ ဣတိ၊ ပြီ။ တေ၊ သည်။ ကုဟိံ၊ ဌ။ ပါတိတံ၊
ကျစေအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ပြီ။ သော၊ ထိုသင်္ကန်းရှင်ရဟန်း
သည်။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ အာစိက္ခိ၊ ဈေးကွက်ထားပြီ။

ပန၊ ဆက်။ ထေရော၊ သည်။ တေန၊ သည်။ ကတံ၊
သော။ ဓရနိက္ခေပံ၊ ကို။ သုတွာ၊ ၍။ ဣတရံ၊ ဤသင်္ကန်း
ရှင်ရဟန်းမှ အခြားသော သင်္ကန်းကောက်ယူခဲ့သော
ရဟန်းကို။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ကိံ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ နည်း။

တယာ၊ သည်။ ဣဒံ၊ ဤသင်္ကန်းကို။ ကုဟိံ၊ ဌ။
ဒိသွာ၊ ၍။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊
၏။ သောဝိ၊ ထိုသင်္ကန်းကောက်ယူခဲ့သော ရဟန်းသည်
လည်း။ သဗ္ဗံ၊ ကို။ အာရောစေသိ၊ ၏။ တတော၊ ထိုမှ
နောက်၌။ နံ၊ ထိုသင်္ကန်းကောက်ယူခဲ့သော ရဟန်းကို။
ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ၏။ ကိံ၊ သို့။ အာဟ၊
နည်း။

တေ၊ သည်။ သုဒ္ဓစိတ္တေန၊ စင်ကြယ်သောစိတ်ဖြင့်၊
ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်။ သစေ အဘိဿ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊
သော်။)တေ၊၏။ အနာပတ္တိယေဝ၊ အာပတ်မသင့်သည်သာ။
အိဿ၊၏။ ထေယျစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာ ပန၊ ယူအပ်

သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ကား။ ဒုက္ကဋ်၊ သို့။ အာပန္နော၊
 သည။ အသိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုဒုက္ကဋ်အာပတ်ကို။ ဒေသေတွာ။
 ဒေသနာပြော၍။ အနာပတ္တိကော၊ အာပတ်မရှိသူသည်။
 ဟောဟိ၊ လေ့။ ဣဒဉ္စ ကာသာဝံ၊ ကိုလည်း။ အတ္တ-
 နော၊ ၏။ သန္တကံ၊ ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဧကသေဝတိက္ခ-
 နော၊ အားသာလျှင်။ ဒေဟိ၊ ပေးလိုက်လေ့။ ဣတိ၊
 သို့။ အာဟ၊ ပြော၏။

သော ဘိက္ခု၊ ထိုသင်္ကန်းကောက်ယူခဲသောရဟန်းသည်။
 အမတေန၊ အမြိုက်ရေစင်ဖြင့်။ အဘိသိတ္တော ဣဝ၊ ဦးထိပ်၌
 သွန်းလောင်းအပ်သူကဲ့သို့။ ပရမသာသပ္ပတ္တော၊ အလွန်
 သက်သာရာသို့ရောက်သည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။ ဧဝံ၊ လျှင်။
 ဝတ္ထု၊ ဘဏ္ဍာဟူသောဝတ္ထုကို။ ဩလောကေတဗ္ဗံ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်)

ဣဒဉ္စ။ ပ။ ဒေဟိ။ သင်္ကန်းရှင်သည် ဓုရနိက္ခေပပြုပြီး
 ဖြစ်၍ သူမပိုင်တော့။ သို့သော် ပြန်တွေ့သောအခါ “တပည့်
 တော်၏ဥစ္စာပဲ” ဟု လျှောက်၏။ ထိုအခါ သင်္ကန်းယူထား
 သောရဟန်းသည်လည်း ထိုသင်္ကန်း၌ အလယ်ပြတ်သွား
 တော့၏။ ထိုကြောင့်-နှစ်ပါးလုံးမဆိုင်။ ထို့ကြောင့် မူလ
 သင်္ကန်းရှင်ကယူသွားလျှင် ယူထားသောရဟန်းမှာ “ငါက
 ပြန်ပေးရမည့်ဘဏ္ဍာကို ငါ့လက်ဖြင့်မပေးပဲ ယူသွားပြီ၊
 ငါ့မှာဘဏ္ဍာ စားထိုက်ဦးမှာလား” ဟု သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိ
 ၏။ မူလသင်္ကန်းရှင်မှာလည်း “ငါ ဓုရနိက္ခေပပြုပြီးသင်္ကန်း
 ကို သူကမပေးပဲယူဖို့ပြီ။ ငါ့မှာအာပတ်သင့်လေသလား”
 ဟု သံသယဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏။ ထိုသို့ မဖြစ်ရအောင် “ကိုယ်ပိုင်
 လုပ်ပြီးပေးလိုက်ပါ” ဟု မိန့်၏။

(နိဿယအမှာ)

အတ္တနော သန္တကံ ကတွာ ဧကသေဝ ဘိက္ခုနော
 ဒေဟိတိ ဣဒံ ဥဘိန္ဒမိ ကုက္ကုစ္စဝိနောဒုနတ္ထံ ဝုတ္ထံ။ အဝ-

ဟာရကဿ ဟိ “မယာ သဟတ္ထေန န ဒိန္နံ၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ-
ကေ’ နိ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။” ဣတရဿ စ “မယာ ပဌမံ
ဓုရနိက္ခေပံ ကတွာ ပစ္ဆာ အဒိန္နံ ဂဟိတ” နိ ကုက္ကုစ္စံ
ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ။

(ဝိမတိ-ဋီကာ၊ ၁၊ ၁၆၄)

(၂) ကာလဩလောကန အကျယ်

ကာလောတိ အဝဟာရကာလော။ ဘဒေဝ ဟိ၊ ဘဏ္ဍံ
ကဒါစိ သမဋ္ဌံ-ဟောတိ၊ ကဒါစိ မဟဋ္ဌံ။ တသ္မာ တံ ဘဏ္ဍံ
ယသ္မံ ကာလေ အဝဟဋ္ဌံ၊ တသ္မိံ ယေဝ ကာလေ
ယော ဟဿ အဋ္ဌေါ ဟောတိ၊ တေန အဋ္ဌေန အာပတ္တိ
ကာရေတဗ္ဗာ။ ဧဝံ ကာလောဩလောကေတဗ္ဗာ။

(အနက်)

ကာလောတိ၊ ကား။ အဝဟာရကာလော၊ ခိုးအပ်ရာ
အခါတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။

တဒေဝဘဏ္ဍံ၊ ထိုဘဏ္ဍာသည်ပင်။ ကဒါစိ၊ ဤ။ သမဋ္ဌံ၊
နည်းသောအဖိုးရှိသည်။ ဝါ၊ အဖိုးချိုသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။
ကဒါစိ၊ ဤ။ မဟဋ္ဌံ၊ များသောအဖိုးရှိသည်။ ဝါ၊ အဖိုး
တန်သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံ ဘဏ္ဍံ၊
ကို။ ယသ္မံ ကာလေ၊ ဤ။ အဝဟဋ္ဌံ၊ ပြီ။ တသ္မိံ ယေဝ
ကာလေ၊ ထိုခိုးအပ်ရာအခါ၌သာလျှင်။ တဿ၊ ထိုဘဏ္ဍာ
၏။ ယော အဋ္ဌော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တေန
အဋ္ဌေန၊ ဖြင့်။ အာပတ္တိ၊ ကို။ ကာရေတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဧဝံ၊
လျှင်။ ကာလော၊ ခိုးအပ်ရာ အခါကို။ ဩလောကေ-
တဗ္ဗာ၊ ၏။

(၃) ဒေသဩလောကန အကျယ်

ဒေသောတိ အဝဟာရဒေသော။ ယဉ္ဇိ ဘဏ္ဍံ ယသ္မိံ ဒေသေ အဝဟဋံ၊ တသ္မိံ ယေဝ ဒေသေ ယော တဿ အဋ္ဌေါ ဟောတိ၊ တေန အဋ္ဌေန အာပတ္တိ ကာရေတဗ္ဗာ၊ ဘဏ္ဍုဋ္ဌာနဒေသေ ဟိ ဘဏ္ဍံ သမဋ္ဌံ ဟောတိ၊ အညတ္တ ဟေဋ္ဌံ။

ဣမဿာပိ စ အတ္ထဿ ဒီပနတ္ထမိဒံ ဝတ္ထ - အန္တရသမုဒ္ဒေ ကိရ ဧကော ဘိက္ခု သုကဏ္ဍာနံ နာဋ္ဌိကေရံ လဘိက္ခာ ဘမံ အာရောပေတွာ သင်္ခယာလကသဒ္ဓိသံ မနောရမံ ပါနိယထာလကံ ကတွာ တတ္ထေဝ ဌပေတွာ စေတိယဂိရိံ အဂမာသိ၊ အထ ညော ဘိက္ခု အန္တရသမုဒ္ဓံ ဂန္ဓာ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ပဋိဝသန္ဓော တံ ထာလကံ ဒိသွာ ထေယျ- စိတ္တေန ဂဟေတွာ စေတိယဂိရိမေဝ အာဂတော၊ တဿ တတ္ထ ယာဂံ ပိဝန္တဿ တံ ထာလကံ ဒိသွာ ထာလက- သာမိကော ဘိက္ခု အာဟ “ကုတော တေ ဣဒံ လဒ္ဓ”န္တိ၊ အန္တရသမုဒ္ဓတော မေ အာနိတန္တိ၊ သော တံ “နေတံ တဝ သန္တကံ၊ ထေယျာယ ဟေ ဂဟိတ” န္တိ၊ သံဃမဇ္ဈိ အာကမ္မံ၊ တတ္ထ စ ဝိနိစ္ဆယံ အလဘိက္ခာ မဟာဝိဟာရံ အာဂမိံသု၊ တတ္ထ ဘေရိံ ပဟာရပေတွာ မဟာစေတိယ သမိပေ သန္ဓိပါတံ ကတွာ ဝိနိစ္ဆယံ အာရဘိံသု၊ ဝိနယဓရတ္ထေရာ အဝဟာရံ သညာပေသု။

(အနက်)

ဒေသောတိ၊ ကား။ အဝဟာရဒေသော၊ ခိုးယူအပ်ရာ အရပ်တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ယံ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ယသ္မိံ ဒေသေ၊ ဌ။ အဝဟဋံ၊ ပြီ။ တသ္မိံ ယေဝ ဒေသေ၊ လျှင်။ တဿ၊ ထိုဘဏ္ဍာ၏။ ယော အဋ္ဌေါ၊ အကြင်အဖိုးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဏ္ဍုဋ္ဌာနဒေသေ၊ ဘဏ္ဍာထွက်ပေါ်ရာ

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (၁) လမ်းညွှန် ၅၉

အရပ်၌။ ဘုဏ္ဏံ။ သည်။ သမဋ္ဌံ။ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။
အညတ္ထ။ ဘဏ္ဏာသွက်ပေါ်ရာအရပ်မှ တစ်ပါးသောအရပ်၌။
မဟဋ္ဌံ။ သည်။ ဟောတိ။ ဧ။

၈။ ဆက်။ ဣမဿာပိ အတ္ထဿ။ ဤဒေသကိုကြည့်ရမည်
ဟူသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကိုလည်း။ ဒီပနတ္ထံ။ ငှါ။ ဣဒံ။
ကား။ ဝတ္ထု။ ဝတ္ထုတည်း။

ကိရ။ ချဲ့။ အန္တရသမုဒ္ဒေ။ အန္တရသမုဒ္ဒအရပ်၌။
ဧကော။ သော။ တိက္ခု။ သည်။ သုသဏ္ဍာနံ။ ကောင်း
သော ပုံသဏ္ဍာန်ရှိသော။ နာဠိကေရံ။ အုန်းမှုတ်ကို။
လတိတွာ။ ဤ။ ဘမံ။ ပွတ်သို့။ အာရောဒေဘဘွာ။ တင်၍။
သင်္ခထာလကသဒိသံ။ ခရုသင်းခွက်နှင့်တူစွာ။ မဒောရမ္ပံ။ မိတ်
၏ မွေ့လျော်ရာဖြစ်သော။ ပါနိယထာလကံ။ သောက်ရေ
ခွက်ကို။ ကတွာ။ ဤ။ တတ္ထေဝ။ ထိုအန္တရသမုဒ္ဒအရပ်၌ပင်။
ဌပေတွာ။ လားခဲ့၍။ ဝေတိယဂိရိံ။ ဝေတိယတောင်သို့။
အဂမာသိ။ သွားပြီ။ အယ။ ထိုအခါ၌။ အညော တိက္ခု။
သည်။ ပ။ အာဂတော။ လာပြီ။ တဿ။ ထိုခွက်ခိုးရဟန်း
သည်။ တတ္ထ။ ထိုဝေတိယတောင်၌။ ယာဂံ။ ယာဂကို။
ပိဝန္တဿ။ သောက်၍။ တံ ထာလကံ။ ကို။ ဒိသွာ။ ဤ။
ထာလကသံမိကော။ ခွက်ရှင်ဖြစ်သော။ တိက္ခု။ သည်။
အာဟ။ ပြီ။ ကိံ။ သို့။ အာဟ။ နည်း။ ကုတော။ မှ။ ဣဒံ။
ဤခွက်ကို။ လဒ္ဓံ။ နည်း။ ဣတိ။ ဤသို့မေးပြီ။ မေ။
သည်။ အန္တရသမုဒ္ဒတော။ မှ။ အာနိတံ။ ဆောင်ယူအပ်
ပါပြီ။ ဣတိ။ ဤသို့လျှောက်ပြီး။ သော။ ထိုခွက်ရှင်ရဟန်း
သည်။ တံ။ ထိုခွက်ခိုးရဟန်းကို။ ဧတံ။ ဤခွက်သည်။ တဝ။
၏။ န သန္တကံ။ ဥစ္စာမဟုတ်။ တေ။ သည်။ ဝေယျာယ။
ခိုးသူ၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဂဟိတံ။ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ။ ဤသို့ပြော၍။
သံဃမဇ္ဈံ။ သို့။ အာကခါ။ ဆွင်ပြီ။ ၈။ ဆက်။ တတ္ထ။
ထိုဝေတိယတောင်၌။ ပ။ အဂမိံ။ သူ။ ကုန်ပြီ။

တတ္ထ၊ လိုမဟာပိဟာရကျောင်း၌။ ဘေရိ၊ စည်ကို။
 ပဟရာပေတွာ၊ တီးစေ၍။ မဟာစေဘိယသမိပေ။ မဟာ
 စေတီတော်၏အနီး၌။ သန္နိပါတံ၊ အစည်းအဝေးကို။
 ကတွာ၊ ၍။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ အာရတိံသု၊
 ပြီ။ ဝိနယခရတ္ထရာ၊ တို့သည်။ အဝဟာရံ၊ ခိုးယူလာခဲ့
 ပုံကို။ သညာပေသံ၊ သိစေကြကုန်ပြီ။

တသ္မိံ စ သန္နိပါတေ အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္ထတ္ထေ -
 ရောနာမ ဝိနယကုသလောဟောတိ၊ သော ဝေ-
 မာဟ“ဣဓိနာ ဣဒံ တာလကံ ကုဟိံ အဝဟဋ္ဌ” န္တိ၊
 အန္တိရသမုဒ္ဒေ အဝဟဋ္ဌန္တိ၊ တကြိဒံ ကိံ အဂ္ဂတိတိ၊ န
 ကိဉ္စိ အဂ္ဂတိ၊ တကြ ဟိ နာဋိကေရံ ဘိန္တိတွာ မိဉ္စ ခါဒိ-
 တွာ ကပါလံ ဆဇ္ဇန္တိ၊ ဒါရုအတ္ထံ ပန ဖရကိတိ၊ ဣမသ
 ဘိက္ခုနော ထေ ဟတ္ထကမ္ပံ ကိံ အဂ္ဂတိတိ၊ မာသကံ၊
 ဝါ ဝိနမာသကံ ဝါ တိ၊ အတ္ထိ ပန ကတ္ထစိ သမ္မာသ-
 မ္မုဒ္ဒေန မာသကေန ဝါ ဝိနမာသကေန ဝါ ပါရာဇိကံ
 ပညတ္တန္တိ။

ဧဝံ ဝုတ္ထေ“သာဓု သံာဓု သုကထိတံ သုဝိနိစ္ဆိတ” န္တိ၊
 ကေသာဓုကာရော အဟောသိ၊ တေန စ သမယေန
 အာတိယရာဇာပိ စေတိယဝန္ဓနတ္ထံ နဂရတော နိက္ခ-
 မန္တော တံ သဒ္ဓံ သုတွာ” ကိံ ဣဒ “န္တိပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗံ
 ပဋိပင်္ဂါယာ သုတွာ နဂရေ ဘေရိစရာပေသိ-” မယိ
 သန္တေ ဘိက္ခုနမ္ပိ ဘိက္ခုနိနမ္ပိ ဝိဟိနမ္ပိ အမိကရဏံ အာ-
 ဘိဓမ္မိက ဂေါဒတ္ထတ္ထေရေန ဝိနိစ္ဆိတံ၊ သုဝိနိစ္ဆိတံ၊ တသ
 ဝိနိစ္ဆယေ အဘိဋ္ဌမာနံ ရာဇာဏာယ ဌပေမိ” တိ၊
 ဧဝံ ဒေသော ဩလောကေတဗျော။

(အနက်)

စ၊ ဆက်။ တသ္မိံ သန္နိပါတေ၊ ၌။ အာဘိဓမ္မိက-
 ဂေါဒတ္ထတ္ထေရော နာမ၊ အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္ထထေရ်မဋ္ဌ

သံညံ။ ဝိနယကုသံလော၊ သံညံ။ ဟောတိ၊ ဧ။ သော၊
ထိုထေရ်သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ အာဟ၊ ဧ။ (ကိံ၊ သို့၊ အာဟ၊
နည်း။) ဣမိနာ၊ ဤရဟန်းသည်။ ဣဒံ ထာလကံ၊ ကိ။
ကုဟိံ၊ ဤ။ အဝဟဋံ၊ ခိုးယူအပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့
မေးပြီ။ အန္တရသဒုဒ္ဓေါ၊ ဤ။ အဝဟဋံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
လျှောက်ပြီ။ တတြ၊ ထိုအန္တရမုဒ္ဓအရပ်၌။ ဣဒံ၊ ဤခွက်သည်။
ကိံ၊ ကိ။ အဂ္ဂတိ၊ ထိုက်တန်သနည်း။ (တစ်နည်း) ကိံ
အဂ္ဂတိ။ ဘယ်လောက်တန်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့မေးပြီ။

ကိဉ္စိ၊ တစ်စုံတစ်ခုကို။ န အဂ္ဂတိ၊ မတန်ပါ။ (တစ်
နည်း) န ကိဉ္စိ အဂ္ဂတိ၊ ဘယ်လောက်မျှ မတန်ပါ။ ဟိ၊
မှန်။ တတြ၊ ထိုအန္တရသမုဒ္ဓအရပ်၌။ နာဠိကေရံ၊ အုန်းသီး
ကို။ ဘိန္ဒိကာ၊ ခွေ၍။ မိဉ္စိ၊ အဆန်ကို။ ခါဒိတွာ၊ ခဲ၍။
ကပါလံ၊ အုန်းမှုတ်ကို။ ဆဒ္ဓန္တိ၊ စွန့်ပစ်ကြကုန်၏။ ပန၊
ဆက်။ ဒါရုအတ္ထံ၊ ထင်းအကျိုးကို။ ဝါ၊ ထင်းကိစ္စကို။
ဖရတိ၊ ပြီးစေပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ပြီ။ ဣမဿ
ဘိက္ခုနော၊ ဤခွက်ရှင်ရဟန်း၏။ ဧတ္ထ၊ ဤခွက်လုပ်ရာ၌။
ဟတ္ထကမ္ပံ၊ ဟတ္ထကမ်သည်။ ဝါ၊ လက်ဖြင့်ပြုအပ်သောအမှု-
သည်။ ကိံ အဂ္ဂတိ၊ ဘယ်လောက်တန်သနည်း။ ဣတိ၊
ပြီ။ မာသကံ ဝါ၊ တစ်ပဲကိုသော်လည်းကောင်း။ ဦနမာ-
သကံ၊ တစ်ပဲအောက် ယုတ်လျော့သော အဖိုးကိုလည်း
ကောင်း။ အဂ္ဂတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ပြီ။

ကတ္ထစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အရပ်၌။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန၊
သည်။ မာသေန ဝါ၊ တစ်ပဲဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဦန-
မာသေန ဝါ၊ တစ်ပဲအောက်ယုတ်လျော့သော အဖိုးဖြင့်
သော်လည်းကောင်း။ ပညတ္ထံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော။
ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ ပန။ ရှိပါသလော။ ဣတိ ဧဝံ၊
သို့။ ဝုတ္ထေ၊ မိန့်တော်မူအပ်သော်။ သာဓု သာဓု၊ သာဓု-
သာဓု သုကထိတံ၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်ပါပေစွ။ သုဝိနိန္ဒိတံ၊

ကောင်းစွာ ဆုံးဖြတ်အပ်ပေစွ။ ဣတိ၊ သို့။ ကေသာဓုကာ-
ရာ၊ တစ်ပြိုင်နက်သော သာဓုသံသည်။ အဟောသိ၊ ပြီ။

စ၊ ဆက်။ တေန သမယေန၊ ဌ။ ဘာတိယရာဇာဝိ၊
သည်လည်း။ စေတိယဝန္တနတ္ထံ၊ ၄။ နဂရတော၊ မှ။
နိက္ခမန္တော၊ ထွက်လာလတ်သော်။ တံ သဒ္ဓံ၊ ထိုသာဓု
သံကို။ သုတွာ၊ ရှိ။ ဣဒံ၊ ဤအသံသည်။ ကိ၊ အဘယ်နည်း။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ပုစ္ဆိတွာ၊ မေး၍။ ပ။ ပဋိပါဋိယာ၊ အစဉ်
အားဖြင့်။ ပ။ စရာပေသိ၊ လည်စေပြီ။ (ကိ၊ သို့။ စရာ-
ပေသိ၊ နည်း။) မယိ၊ သည်။ သန္တေ၊ ထင်ရှားရှိစဉ်။
ဘိက္ခုနမ္ပိ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ ဘိက္ခုနိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်း
ကောင်း။ ဝိဟိနမ္ပိ၊ တို့၏လည်းကောင်း။ အဓိကရဏံ၊ ကို။
အာဘိဓမ္မိကဂေါဒတ္ထတ္ထေရေန၊ သည်။ ဝိနိစ္ဆိတံ၊ ဆုံးဖြတ်
အပ်သည်။ သမာနံ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သုဝိနိစ္ဆိတံ၊ ကောင်း
စွာ ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။ တဿ၊ ထိုမထေရ်၏။ ဝိနိစ္ဆယေ၊ ဌ။
အတိဋ္ဌမာနံ၊ မတည်သူကို။ ရာဇာဏာယ၊ မင်းအာဏာ
ဖြင့်။ ဌပေမိ၊ ထားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စရာပေသိ၊ လည်စေ
၏။ ဣတိ၊ ဤသို့အပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကြောင်း
တည်း။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒေသော၊ ကို။ သြလောကေဘဗ္ဗော၊
၏။

(၄) အဋ္ဌိ သြလောကေန အကျယ်

အဋ္ဌေတိ ဘဏ္ဍေတိ။ နဝဘဏ္ဍဿ ဟိ ယော အဋ္ဌေ
ဟောတိ၊ သော ပစ္ဆာ ပရိဟာယတိ။ ယထာ နဝဇော-
တော ပတ္တော အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ အဋ္ဌတိ သော ပစ္ဆာ
ဘိန္နော ဝါ ဆိဒ္ဓေါ ဝါ အာဏိဂဏ္ဍိကာဟတော ဝါ
အပ္ပဋ္ဌေတိ ဟောတိ၊ တသ္မာ န သဗ္ဗဒါ ဘဏ္ဍံ ပကတိ-
အဋ္ဌေနော ကာဟဗ္ဗန္တိ။ ဧဝံ အဋ္ဌေတိ သြလောကေ-
တဗ္ဗော။

(အနက်)

အရွှေ့တိ၊ ကား။ ဘဏ္ဍာရွှေ့၊ ဘဏ္ဍာ၏တန်ဖိုးတည်း။
ဟိ၊ ချဲ့။ နဝဘဏ္ဍာဿ၊ ၎င်း။ ယော အရွှေ့၊ အကြင်အဖိုး
သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ သော၊ ထိုအဖိုးသည်။ ပစ္ဆာ၊ ခွံ။
ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့၏။ ယထာ၊ ဥပမာကား။ နဝ-
ဓောတော၊ ပွတ်ခံအပ်ပြီး၍ အသစ်ဖြစ်သော။ ပတ္တော၊
သည်။ အဋ္ဌ ဝါ၊ ရှစ်အသပြာတို့ကိုသော်လည်းကောင်း။
ဒသ ဝါ၊ ဆယ်အသပြာတို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ အရွှေ့တိ၊
၏။ သော၊ သည်။ ပစ္ဆာ၊ ခွံ။ ဘိန္နော၊ ကွဲအက်သည်။
ဟုတွာ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓေါ၊ ပေါက်သည်။
ဟုတွာ ဝါ၊ သော်လည်းကောင်း။ အာဏိ ဂဏ္ဍိကာဟ-
တော၊ ထည့်သွင်းအပ်သော စို၊ မယ်န၊ ထည့်သွင်းအပ်။
သော အထုံးအဖွဲ့ရှိသည်။ သမာနော၊ ဖြစ်လတ်သော်၊
အပ္ပရွှေ့၊ နည်းသောအဖိုးရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊
ကြောင့်။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ပကတိ-
အရွှေ့နေဝ၊ ပင်ကိုတန်ဖိုးဖြင့်သာလျှင်။ န ကာတဗ္ဗံ၊ အပ်။
ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ဧဝံ၊ သို့။ အရွှေ့၊ ကို။ သြလော-
ကေတဗ္ဗော၊ ၎င်း။

(၅) ပရိဘောဂသြလောကန အကျယ်

ပရိဘောဂေါတိ ဘဏ္ဍပရိဘောဂေါ။ ပရိဘောဂေနာပိ
ဟိ ဝါသိ အာဒိဘဏ္ဍာဿ အရွှေ့ ပရိဟာယတိ၊ တသ္မာ
ဧဝံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။ သစေ ကောစိ ကဿစိ ပါဒရွှေ့နကံ
ဝါသိ ဟရတိ၊ တကြ ဝါသိသာမိကာ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော-
“တယာ အယံ ဝါသိ ကိတ္တကေန ကိတာ” တိ ပါဒေန
ဘန္တေတိ၊ ကိံ ပန တေ ကိဏိတွာဝ ဌပိတာ၊ ဥဒါဟု
တံ ဝဠုဇ္ဇေသီတိ။ ပ။ တသ္မာ ယံကိဉ္စိ ပါဒရွှေ့နကံ ပုတ္တ-
နယေနေဝ သာမိကေဟိ ပရိဘောဂေန ဦနံ ကတံ
ဟောတိ၊ န တံ အဝဟဇ္ဇော ဘိက္ခု ပါရာဇိကေန ကဉ-

တဗ္ဗော။ ဧဝံ ဣမာနိ တုလယိတွာ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဓာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏော အာပတ္တိံ ဝါ အနာပတ္တိံ ဝါ ဂရုံကံ ဝါ လဟုကံ ဝါ အာပတ္တိံ ယထာဌာနေ ဌပေယျာတိ။

(အနက်)

ပရိဘောဂေါကိ၊ ကား။ ဘဏ္ဍံပရိဘောဂေါ၊ ဘဏ္ဍံကိုသုံးစွဲခြင်းတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ပရိဘောဂေနာပိ၊ သုံးစွဲခြင်းကြောင့်လည်း။ ဝါသိအာဒိဘဏ္ဍံသ၊ ဓား အစရှိသော ဘဏ္ဍာ၏။ အရွေ့၊ သည်။ ပရိဟာတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝံ၊ သို့။ ဥပရိက္ခိတဗ္ဗံ၊ စူးစမ်း ဆင်ခြင်အပ်၏။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်းသည်။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်၏။ ပါဒဂ္ဂနကံ၊ တစ်မတ်တန်သော။ ဝါသိ၊ ဓားကို။ သစေ ဟရတိ၊ အကယ်၍ ခိုးဆောင်အံ့။ တတြ၊ ထိုသို့ ခိုးဆောင်ရာ၌။ ဝါသိသာမိကံ၊ ဓားရှင်ကို။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၏။ ကိံ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ နည်း။ တယာ၊ သည်။ အယံ ဝါသိ၊ ကို။ ကိတ္တကေန၊ အဘယ်မျှလောက်သော အဖိုးဖြင့်။ ကိတာ၊ ဝယ်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။ ပါဒေန၊ တစ်မတ်ဖြင့်။ ကိတာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့ လျှောက်အံ့။ ကိံ ပန၊ အသို့နည်း။ တေ၊ သည်။ ကိကံတွာဝ၊ ဝယ်ပြီး၍သာလျှင်။ ဌပိတာ၊ သိမ်းထားအပ်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ တံ၊ ထိုဓားကို။ ဝလဂ္ဂသိ၊ သုံးငသေးသလော။ ဣတိ၊ သို့မေးထိုက်၏။ (သစေ ဝဒတိ၊ အကယ်၍ လျှောက်အံ့။) ကိံ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ နည်း။ ကေဒိဝသံ၊ တစ်နေ့သ၌။ မေ၊ သည်။ ဒဏ္ဍကဋ္ဌံ၊ ဒန်ပူကို။ ဘိန္နံ၊ ဖြတ်အပ်ပါပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်လည်းကောင်း။ ရဇနသဏ္ဍိ၊ ဆိုးရေခေါက်ကို။ ဘိန္နာ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ ကောင်း။ ပတ္တပစနကဒါရ၊ သပိတ်ဖုတ်ထင်းကို။ ဘိန္နံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ ကောင်း။ ဓံသိတွာ၊ ပွတ်တိုက်၍။ ပ။

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ပ) လမ်းညွှန် ၆၅

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ပါဒဂ္ဂနကံ၊ တစ်
မတ်ထိုက်တန်သော ဘဏ္ဍာကို။ ဝုတ္တယေနော၊ ဖြင့်သာ။
သာမိကောဟံ၊ တို့သည်။ ပရိဘောဂေန၊ ကြောင့်။ ဦနံ၊
ယုတ်လျော့သည်ကို။ ကတံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ ။ ထို
ဘဏ္ဍာကို။ အဝဟဋေ၊ ခိုးသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ ပါရာဇိ-
ကေန၊ ဖြင့်။ နကာရေတဗ္ဗော၊ မပြုစေအပ်။ ဝါ၊ မဆုံး
ဖြတ်အပ်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပရိဘောဂေါ၊ ကို။ ဩလောကေ-
တဗ္ဗော၊ ။ ။

၃၂

ဧဝံ၊ လျှင်။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ ဌာနာနိ၊ တို့ကို။
တုလယိတွာ၊ ရှိ။ ဝိစက္ခဏော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ကို။ ဝာရေ-
ယျ၊ ။ ။ အာပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ အနာ-
ပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဂရုကအာပတ္တိံ ဝါ၊
ကိုသော်လည်းကောင်း။ လဟုကအာပတ္တိံ ဝါ၊ ကိုသော်
လည်းကောင်း။ ယထာ ဌာနေ၊ ထားမြဲတိုင်းသောအရာ
၌။ ဌပေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ ။ ။

(အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ)

ကေဒိဝသံ ဒန္တကဋ္ဌဇ္ဈဒနာဒိနာ ယာ အယံ အဂ္ဂ-
ဟာနိ ဝုတ္တာ၊ သာ သဗ္ဗာ ဘဏ္ဍာသာမိနာ ကိဏ္ဍိတွာ ဂဟ်-
တမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ၊ သဗ္ဗံ ပနေတံ အဋ္ဌကထာ-
စရိယပုံမာဏေန ဂဟေတဗ္ဗံ။

(သာရံတ္ထ-ဋီ၊ ၂-၁၃၁)

မာရေယျတ္ထံ ဝိစက္ခဏောတိ ဣမသေဝ ဝိဝရဏံ 'အာ-
ပတ္တိံ ဝါ အနာပတ္တိံ ဝါ' တိ အာဒိ။

ဝိနည်းမိုရ် လမ်းညွှန်ကျမ်း

ဂရုကောဋ္ဌာတဗ္ဗ လမ်းညွှန်

ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ ဟိ အာဂတေ ဂရုကော ဌာတဗ္ဗံ၊ သော
ဝိနယဓမ္မတာ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၇၆)

(အနုကံ)

ဟိ၊ မှန်။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ၊ သည်။ အာဂတေ၊ ရောက်
လသော်။ ဂရုကော၊ လေးသောအရာ၌။ ဌာတဗ္ဗံ၊ တည်ရာ
၏။ သော၊ ဤလေသော အရာ၌တည်ရခြင်းသည်။ ဝိနယ
ဓမ္မတာ၊ ဝိနည်း၏ ထုံးစံတည်း။ ဝါ၊ ဝိနည်း၌အလေးပြုသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထုံးစံတည်း။

(အဓိပ္ပာယ် - ဝိကံ)

နနံ စ အဋ္ဌာကထစရိယပ္ပမာဏေန သင်္ခေပဋ္ဌကထာ -
ဒိသု ဝုတ္တမ္ပိ ကသ္မာ န ဂဟေတဗ္ဗန္တိ အာဟာ "ဝိနယဝိနိစ္ဆ-
ယေ ဟိ။ ပ။ ဌာတဗ္ဗံ" န္တိ။ ဝိနယဓမ္မတာတိ ဝိနယဂရု-
ကာနံ ဓမ္မတာ။ ဝိနယဂရုကာ ဟိ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ အာ-
ဂတေ ဂရုကော ဣဋ္ဌန္တိ၊ ဝိနယဂရုကာတာ ဗျာပနတ္ထဉ္စိ ဝိနယ-
ဂရုကောယေဝေတ္ထ ဝိနယသဒ္ဓေန ဝုတ္တော။ ဝိနယသ ဝါ
သော ဓမ္မတာ၊ တေသံ ဂရုဂါရဝဋ္ဌာနသ ဝိနယ-
ဝိသယတ္တာ။

(သာရတ္ထ။ ၂-၁၃၆)

ဘဏ္ဍဒေယျလမ်းညွှန်

ဘဏ္ဍဒေယျံ နာမ ယံ ပရဿ နဋ္ဌံ၊ တသ မူလံ ဝါ
တဒေဝ ဝါ ဘဏ္ဍံ ဒါတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ နေဒ္ဒ စေ ဒေတိ၊
သာမိကသ မုရန်ကွေပေ ပါရာဇိကံ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၇၇)

(အနက်)

ဘဏ္ဍဒေယျံ နာမာ သည်။ ပရဿ၊ အခြားသူ၏။ ယံ၊ အကြင်ဘဏ္ဍာသည်။ နဋ္ဌံ၊ ပျက်စီးပြီ။ တဿ၊ ထိုပျက်စီးသော ဘဏ္ဍာ၏။ မူလံ ဝါ၊ တန်ဖိုးကိုသော်လည်းကောင်း။ တဒေဝ ဝါ ဘဏ္ဍံ၊ ထိုဘဏ္ဍာကိုပင်လျှင်သော်လည်းကောင်း။ ဒါတဗ္ဗံ၊ အစားပေးအပ်၏။ ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ ဘဏ္ဍဒေယျံ - ပုဒ်၏အနက်တည်း။ နော စေ ဒေတိ။ အံ။ (ဝေ သဘိ၊ သော်။) သာမိကဿ၊ ၏။ မုရနိက္ခေပေ၊ ကြောင့်။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်)

ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒေယျံ၊ ဘဏ္ဍဿ ဒေယျံ ဘဏ္ဍဒေယျံ၊ ဤအလို-ဘဏ္ဍာ၏ တန်ဖိုးငွေကိုပေး- ဟုဆိုလိုသည်။

ဒါတဗ္ဗန္တိ ဒေယျံ၊ ဘဏ္ဍံမေဝ ဒေယျံ ဘဏ္ဍဒေယျံ။ ဤအလို- အစားပေးထိုက်သောဘဏ္ဍာ (ဝါ) ဘဏ္ဍာစား- ဟုဆိုလိုသည်။

(ဆီတစ်ဆယ်သား ပျက်လျှင် ဆီတစ်ဆယ်သားကိုပင် အစားပေး)ဟုဆိုလိုသည်။ (နိဿယ)

အာပတ္တိပါရာဇိကဿာတိ န ကေဝလံ တဿေဝ သဉ္စိစ္စ တဿ အတ္ထသာမနေ ပဝတ္တာနံ ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယိကာနမ္ပိ၊ ကုဋ္ဌသက္ခိနမ္ပိ၊ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။ ဧတ္ထ စ သာမိကဿ မုရနိက္ခေပဝေသေနေဝ ပရာဇယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အနိက္ခိတ္တမုရော ဟိ အပုရာဇိတောာ ဟောတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-၂၉၅)

(အနက်)

အာပတ္တိပါရာဇိတဿ ငတိ၊ ကား။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ မ္ပံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ စရန္တဿ၊ ပြုသော။ တဿေဝ

ဘိက္ခုနော၊ အားသံသယျင်။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 သည်။ န၊ သေး။ သဗ္ဗိစ္စ၊ အရှင်ကိုရှုံးစေလိုသောစေ
 တနာရှိသည်ဖြစ်၍။ ဓိဗ္ဗံ၊ ကို။ စရန္တံ၊ ကဿသော။ ဘိက္ခု-
 နော၊ ဧ။ အတ္တသာဓနေ၊ အကျိုးကိုပြီးစေခြင်း၌။ ပဝ-
 ဣာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော၊ ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယိကာနံ၊ စဉ်းလဲကုန်သော
 အဆုံးအဖြတ်ကို ပြုတတ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနမ္ပိ၊ တို့အား
 လည်းဟောင်း။ ကုဋ္ဌသက္ကိနံ၊ စဉ်းလဲသောသက်သေဖြစ်ကုန်
 သော။ ဘိက္ခုနမ္ပိ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ သဗ္ဗေသံ၊
 ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ-တေသ္မိ' သာမိကံ ပရာဇေတီဟိ
 ဝစနေ၊ ။ သာမိကဿ၊ ဧ။ ဓရနိက္ခေပဝသေနော၊
 ဖြင့်သာလျှင်။ ပရာဇေယော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ဧ။ ဟိ-
 ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိက္ခိတ္တရော၊ မချအပ်သေးသော
 ဝန်ရှိသော၊ သာမိကော၊ သည်။ အပရာဇိတော၊ မရှုံး
 စေအပ်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သတည်း။

(အဓိပ္ပာယ် - နိကာ)

ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယိကာနန္တိ ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယ နိယုတ္တာနံ ဝိနယဓ-
 ရာနံ။ “ဂဏှာ”တိ အဝတွာ”အသာမိကဿ သာမိကော
 အယ” နိအာဒိနာ ပရိယာယေန ဝုတ္တေပိ တဿ သန္တိ-
 ကဘာဝံ ပရိစ္စိန္တိတွာ ပဝတ္တဝစနတ္တော ကုဋ္ဌဝိနိစ္ဆယံ
 ကရောန္တာနံ ကုဋ္ဌသက္ကိနဉ္စ ပါရာဇိကမေဝ။

(သာရတ္ထ၊ ဒီ၊ ၂-၁၄၃)

(အသတိ ပိ စေတ္ထ ဌာနာစာဝနေ ဗုဒ္ဓိန္ဒ ဓရနိက္ခေ-
 ပေါ ယေဝ ဌာနာစာဝနဌာနေ တိဌတိ၊ ဣမသ္မိ' ! ဓရ-

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ပ) လမ်းညွှန် ၆၉

နိက္ခေပေပါရာဇိကေ သာမိကဿ ဝိမတုပ္ပာဒနပမူယောဂေ
ကတေ ထုလ္လစ္စယံ၊ တဿေဝ ဝုရနိက္ခေပပယောဂေ နိပ္ပာ-
ဒိတေ ပါရာဇိကံ။)

အဘိယောဂေ ဝိ ဂေတ္ထ စတုဒ္ဓိသံ သံသံ ဥဒ္ဓိဿ
ဘိက္ခုနံ ဒိန္နံ ဝိဟာရံ ဝါ ပရိဝေဏံ ဝါ အာဝါသံ ဝါ
မဟန္တမ္ပိ ခဒ္ဒကမ္ပိ အဘိယုတ္တိတော အဘိယောဂေါ န ရဟ-
တိ။ အတ္ထိန္ဒိတော ဝဏ္ဏိကမ္ပိ န သက္ကောတိ။ ကသ္မာ-သံဗြေသံ
ဝုရနိက္ခေပါဘာဝတော။ န ဟေတ္ထ သဗ္ဗေ စတုဒ္ဓိသာ
ဘိက္ခု။ ဝုရနိက္ခေပံ ကရေန္တိတိ။

ဒိဿတာဏကာဒိဘေဒဿ ပန ဝဏ္ဏဿ၊ ဧကပုဂ္ဂလဿ
ဝါ သန္တိကံ အဘိယုတ္တော ဝဏ္ဏန္တော သက္ကောတိ တေ
ဝိရံ နိက္ခိပါပေဘုံ၊ ဘသ္မာ ကဗ္ဗ အာရာဒေ ဝုဘ္ဘနံသေန
ဝိနိန္တိယော ဝေဒိတံဗြေသတိ။

(ဝိ၊ ဝု၊ ၁-၂၃၆)

(အနက်)

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ-တေလိ* ဝိဟာဂေ၊ ဣကျောင်း၌
တည်သော ဘဏ္ဍာန်။ အဘိယောဂေဝိ၊ ဝိလည်း။ စတုဒ္ဓိ-
သံ၊ လေးခုသောအရပ်၌ နေသော။ သံသံ၊ ကိ။ ဥဒ္ဓိဿ၊
၍။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ဒိန္နံ၊ ပြီးသော။ မဟန္တမ္ပိ၊ သော်
လည်းကြီးသော။ ခဒ္ဒကမ္ပိ၊ ငယ်သော်လည်းငယ်သော။
ဝိဟာရံ ဝါ၊ များစွာသော ကျောင်းကို သော်လည်း
ကောင်း။ ပရိဝေဏံ ဝါ၊ များစွာသောကျောင်းအတွင်း
၌ အသီးသီး တံတိုင်းဖြင့် ရံအပ်သော ပရိဝုဏ်ကိသော်
လည်းကောင်း။ အာဝါသံ ဝါ၊ တစ်ခုသော လာရ်ကမ်း
ခုရာဖြစ်သော ကျောင်းကိုသော်လည်းကောင်း။ အဘိယု-
တော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ နေရာ။ အာ၊ အဘိယောဂေဝိ၊
သည့်လည်း။ န ရဟတိ၊ မရောက်။ အတ္ထိန္ဒိတော၊ ၍။ ဝဏ္ဏိ-

တုမ္ဗိ၊ ငှာလည်း။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ရဟတိ၊ နည်း။ န သက္ကောတိ၊ သနည်း။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ တိက္ခံ၊ နံတို့၏။ ဗုရနိက္ခေပါဘာဝတော၊ ဝန်ကိုချခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ န ရဟတိ၊ သတည်း။ န သက္ကောတိ၊ သတည်း။

ပန၊ အနွယ်။ ဒိဃဘဏ္ဍကောဒိတေဒဿ၊ ဒိဃနိကာယ် ကို ဆိုတတ်ကုန်သော မထေရ်တို့ အစရှိကုန်သည် အပြား တို့ရှိသော။ ဂဏဿ ဝါ၊ ၏သော်လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊ ၏ သော်လည်းကောင်း။ သန္တိကံ၊ သော။ ဝိဟာရံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပရိဝေဏံ ဝါ၊ ကို သော်လည်းကောင်း။ အာဝါသံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ အဘိယုဒ္ဓိတွာ၊ ရှိ။ ဂဏန္တော၊ သော။ တိက္ခံ၊ သည်။ တေ ဂဏပုဂ္ဂလေ၊ တို့ကို။ ဗုရံ၊ ကို။ နိက္ခိပါပေတံ၊ ငှာ။ သက္ကောတိ၊ ၏။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တတ္ထ-တသ္မိံ သန္တကေ၊ ထိုဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ဥစ္စာဖြစ်သော ကျောင်းအစရှိသည်။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ အာရာမေ၊ ဌ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ)

ဝိဟာရဋ္ဌကံဘာယံ ဝိဟာရောပိ ပရိဝေဏမ္ပိ အာဝါ-
သောပိ ဝိဟာရောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိတိ အာဟာ “ဝိ-
ဟာရံ ဝါ” တိအာဒိ။ တတ္ထ ဝိဟာရန္တိ မဟာဝိဟာရံ။ ပရိ-
ဝေဏန္တိ မဟာဝိဟာရဿ အပ္ပန္တရေ ဝိသု ဝိသု ပါကာ-
ရပရိစ္ဆိန္နဋ္ဌာနံ။ အာဝါသန္တိ ဧကံ အာဝါသယံ။ အဘိ-
ယောဂေါ ကတေပိ အဝဟာရဿ အသိဇ္ဈနတော
ဝုတ္တံ” အဘိယောဂေါ န ရဟတိ” တိ။ ဂဏသန္တကေ

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (၁) လမ်းညွှန် ၇၁

ပန ပရိစ္ဆိန္ဒသမိကတ္တာ သက္ကာ ဝရံ နိက္ခိပါပေတုန္တိ
အာဟာဒိသဘာဏကာဒိဘေဒဿ ပန ဂဏဿာ”တိ။

ဣဓာ ပိ သစေ ဧကော ပိ ဝရံ န နိက္ခိပတိ၊ ရက္ခ
တိယေဝ၊ သဗ္ဗေသံ ဝရုနိက္ခေပေနေဝ ဟိ ပါရာဇိကံ။

(သာရတ္ထ-ဇီ၊ ၂-၁၄၄)

* * *

ပါဠိ ဝိနိဗုတ္တကဝိနိစ္ဆယပတ္တစတုက္ကာဒိ

(ဝိ၊ ဌ၊ ၁-၃၀၆)

(၁) ပထမ သင်္ခတ်

ဧကော ဤရ ဘိက္ခု ပရဿ မဟဋ္ဌေ ပတ္တေ လောဘံ
ဥပ္ပာဒေတွာ ဤ ဟရိတုကာမော ဌပိတဋ္ဌာနမဿ သုဋ္ဌါ
သလ္လက္ခေတွာ အတ္တနောပိ ပတ္တံ ဘဿေဝ သန္တိကော
ဌပေသိ၊ သော ပစ္စုသသမယေ အာဂန္တာ ဓမ္မံ ပါစာပေတွာ
နဒ္ဓါယမာနံ မဟာထေရမာဟာ “ဝန္တာမိ ဘန္တေ” တိ၊
ကော သောတိ၊ အဟံ ဘန္တေ အာဂန္တာကဘိက္ခု၊ ဂာလ-
ဿေဝဗ္ဗိ ဝန္တာကာမော၊ အသုကသ္မံ” စ မေ ဌာနေ ဤ-
ဒိသေန၊ နာမ အံသဗန္ဓကေန ဤဒိသာယ ပတ္တထင်္ဂကာယ
ပတ္တော ဌပိတော၊ သာဓာဟံ ဘန္တေ ဤ လဘောယုန္တ၊
ထေရော ပဝိသံတွာ တံ ဂဏီ၊ ဥဒ္ဓါရေယေဝ ထေရဿ
ပါရာဇိကံ။

သစေ အာဂန္တာ “ဂော သိ တွ အဝေလဝယ
အာဂတော” ဤ ဝုတ္တော ဘိတော ပလာယတိ၊ ပါရာဇိကံ
ပတ္တာဝ ပလာယတိ။ ထေရဿ ပန သုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ အနာ-
ပတ္တိ။

(၂) ဒုတိယသမိတ်

ထေ ရော တံ ဂဏိယာမိတိ အညံ ဂဏိ၊ ဧသေဝ
နယော၊ အယံ ပန အညံ တာဒိသမေဝ ဂဏှန္တေ ယုဇ္ဇ-
တိ၊ မနုဿဝိဂ္ဂဟေ အာဏတ္တသဒိသဝတ္ထိသ္မိံ ဝိယ၊ ဣ-
ရုန္တိယံ ပန “ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော” တိ ဝုတ္တံ၊ တံ
အတဝသဒိမေဝ ဂဏှန္တေ ယုဇ္ဇတိ။

(၃) တတိယသမိတ်

တံ မညမာနော အတ္တနော ပတ္တံ ဂဏိတွာ အဒါသိ၊ စောရ
ဿ သာမိကေန ဒိန္နတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊ အသုဒ္ဓမိတ္တေနံ
ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋ်။

(၄) စတုတ္ထသမိတ်

တံ မညမာနော စောရဿေဝ ပတ္တံ ဂဏိတွာ အဒါသိ၊
ဣမာပိ စောရဿ သတ္တနော အန္တိကတ္တာ ပါရာဇိကံ နတ္ထိ၊
အသုဒ္ဓမိတ္တေနံ ပန ဂဟိတတ္တာ ဒုက္ကဋ်မေဝ၊ သဗ္ဗတ္ထ ထေရဿ
အနာပတ္တိ။

(အနက်)

ပန၊ အဖို့တစ်ပါး။ ဣတ္ထေတေသ္မိံ ဥပ နိမိမိ၊ ဤအပ်နှံထား
အပ်သော ဘဏ္ဍာ၌။ပ။

(၁) ပထမသမိတ်အနက်

ဧကော၊ သော။ တိက္ခ၊ သညံ။ အပရဿ၊ သော။ တိက္ခ၊
ဿ၊ ဧ။ မဟဇ္ဈေ၊ သော။ ပတ္တေ၊ ဌ။ လောဘံ၊ တပ်ခြင်းကို။
ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ တံ ပတ္တံ၊ ကို။ ဟရိတုကာမော၊
သည်။ ဟုဒ္ဓာ၊ ၍။ အဿ ပတ္တဿ၊ ကို။ ဌပိတဌာ၊ နံ၊
ထားအပ်ရာဖြစ်သောအရပ်ကို။ သုဋ္ဌ၊ စွာ။ သလ္လက္ခေတွာ
၍။ အတ္တနော၊ ဧ။ ပတ္တမိံ၊ ကိုလည်း။ တသေဝ ပတ္တဿ
ဧသာလျှင်။ သန္တိကော၊ ဌ။ ဌပေတိ ကိရ၊ သတတ်။ သော

ဘိက္ခု၊ သည်။ ပစ္စုသသမယေ၊ ဌ။ အာဂန္တု၊ ဤ။ ဓမ္မံ၊
ပရိယတ်ကို။ ဝါစေတွာ၊ ပို့ချပြီး၍။ နိဒ္ဒါယမာနံ၊ အိပ်ပျော်
သော။ မဟာထေရံ၊ ကို။ “ဘန္တေ၊ ရား။ ဝန္ဒာမိ၊ ပါ၏။”
ဣတိ၊ သို့။ အာဟ ကိရ၊ သတတ်။ ဒေသော၊ သည်။ ကော၊
အဘယ်သူနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိ၊ ၏။ ဘန္တေ၊ ရား။
အဟံ၊ သည်။ အာဂန္တုကဘိက္ခု၊ ဧည့်သည်ဖြစ်သောရဟန်း
ပါတည်း။ အဟံ၊ သည်။ ကာလသေဝ၊ စောစောကောင်
လျှင်။ ဂန္တုကာမောဝ၊ သည်လည်း။ အမှိ၊ ၏။ မေ၊ သည်။
အသုကသ္မိံ၊ သော။ ဌာနေ၊ ဌ။ ဤဒိသေန နာမ၊ သော။
အံသဗန္ဓကေန၊ လွယ်တိဖြင့်။ ဤဒိသာယ၊ သော။ ပတ္တတ္ထ-
ဝိကာယ၊ သပိတ်အိတ်၌။ ပတ္တော၊ ကို။ ဌပိတော၊ ထား
အပ်ပါပြီ။ ဘန္တေ၊ ရား။ သာဓု အာယာစာမိ၊ ၏။ အဟံ၊
သည်။ တံ ပတ္တံ၊ ကို။ လဘေယျံ၊ ရလိုပါ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အာဟ၊ ၏။ ထေရော၊ သည်။ ပဝိသိတွာ၊ ဤ။ တံ ပတ္တံ၊
ကို။ ဂဏှိ၊ အံ။ ဥဒ္ဓါရေယေဝ၊ ဌပင်လျှင်။ ထေရဿ၊ အား။
ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာဂန္တု၊ ဤ။ တံ၊ သည်။ ကော၊ သည်။ အသိ၊နည်း။
အဝေလာယ၊ ဌ။ အာဂတော၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊
သော်။ ဘိတော၊ သည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ သစေပလာယတိ၊
အံ။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ ပတွာဝ၊ ဤသာလျှင်။ ပလာယတိ၊ ၏။
ထေရဿ ပန၊ အားကား။ သုဒ္ဓစိတ္တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အနာ-
ပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ။

(၂) ဒုတိယသပိတ်အနက်

ထေရော၊ သည်။ တံ ပတ္တံ၊ ထိုစေအပ်သောသပိတ်ကို။
ဂဏှိသာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ စိန္တေတွာ၊ ဤ။ အညံ၊ ထို
စေအပ်သောသပိတ်မှတစ်ပါးသော။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဂဏှိ၊ အံ။

သေဝနယော၊ ထိုဥဒ္ဓါရေယေဝ စောရဿ ပါရာဒိကံ၊
ဟူသောနည်းကိုပင်လျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

ပန၊ ဆက်။ အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ မနုဿ-
ဝိဂ္ဂဟေ၊-ဟသိက္ခာပုဒ်၌။ အာဏတ္တသဒိသဝတ္ထုသ္မိ၊ စေအပ်
သည်နှင့်တူသောဝတ္ထု၌။ ယုဇ္ဇတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ ထေရေ၊
သည်။ အညံ၊ သပိတ်မှတစ်ပါးသော။ တာဒိသမေဝ၊
ထိုသပိတ်ကဲ့သို့ရူအပ်သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပတ္တံ၊ ကို။
ဂဏ္ဍန္တေ၊ သော်။ ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။ ကုရုန္တိယံ ပန၊ ၌ကား။
“ပဒဝါရေန ကာရေတဗ္ဗော”တို့၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ထေ-
ရေန၊ သည်။ ဂဏ္ဍိတွာန၊ ၍။ ဒိန္နံ၊ သော။ ပတ္တံ၊ ကို။
ဂဏ္ဍန္တော၊ သော။ စောရော၊ ကို။ (ထည့်။) ပဒဝါရေန၊
ဖြင့်။ ကာရေတဗ္ဗော၊ ၏။ တံ ဝစနံ၊ ထိုကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ
၌ဆိုအပ်ပြီးသော စကားသည်။ ထေရေ၊ သည်။ အညံ၊
သော။ တာဒိသမေဝ၊ သော။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍန္တေ၊ သော်။
ယုဇ္ဇတိ၊ ၏။

(၃) တတိယအပိတ်အနက်

ထေရော၊ သည်။ တံမညမာနေော၊ ထိုခိုးသူသည် ယူ
စေအပ်သောသပိတ်ဟူ၍ မှတ်ထင်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။
အတ္တနေော၊ ၏။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍိတွာ၊ ၍။ အဒါယိ၊ အံ။
တေရဿ၊ အား။ သာမိကေန၊ သည်။ ဒိန္နတ္တာ၊ ကြောင့်။
ပါရာဒိကံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသုဒ္ဓစိတ္တေန၊ ဖြင့်။
ဂဟိတတ္တာ။ ကြောင့်။ ဒုက္ကဋံ ပန၊ သည်ကား။ အတ္ထိ၊ ၏။

(၄) စတုတ္ထအပိတ်အနက်

ထေရော၊ သည်။ တံမညမာနေော၊ သည်။ ဟုတွာ၍။
စောရဿေဝ၊ ၏သာလျှင်။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍိတွာ၊ ၍။
အဒါယိ၊ အံ။ ဣဝံပိ-ဣမသ္မိံပိ ဒါနေ၊ ၌လည်း။ စော-
ရဿ၊ အား။ အတ္တနေော၊ ၏။ သန္တကတ္တာ၊ ကြောင့်။

ပါရာဇိကံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသုဒ္ဓစိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ဂ ဝိ-
တတ္ထာ၊ ကြောင့်။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ ပန၊ သည်သာလျှင်ကား။
အတ္ထိ၊ ၏။ သဗ္ဗတ္ထ-သဗ္ဗသိ၊ သော။ ဒါနေ၊ ဌ။ ဝေရ-
ယ၊ အား။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဝုတ္တော၊ ပြီ။

(မှတ်ချက်) ကြွင်းစတုက္ကများနည်းယူ၍သိပါ။

သံဝိဒါဝဟာရကထာ လမ်းညွှန်

(ဝိ၊ ဌ၊ ၁၊ ၃၂၁)

သံဝိဒေယ အဝဟာရော သံဝိဒါဝဟာရော။ အည-
မညသညတ္တိယာ ကတာဝဟာရော တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။
သံဝိဒတိတွာတိ ကေစ္ဆန္တတာယ ကေဠာသယတာယ
သမ္ပန္တယိတွာတိ အတ္ထော။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယော-သမ္ပဟုလာ ဘိက္ခူ။ အသုကံ
နာမ ဂေဟံ ဂန္ဓာ ဆဒနံ ဘိန္ဒိတွာ သန္ဓိ ဝါ ဆိန္ဒိတွာ
ဘဏ္ဍံ ဟရိသာမာတိ သံဝိဒဟိတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသု
ဧကော ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊ တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာ-
ဇိကံ။

ပရိဝါရေပိ စေတံ ဝုတ္တံ-

“စတုရော ဇနာ သံဝိဒေယ ဂရုဘဏ္ဍံ အဝဟရံ။
တယောပါရာဇိကာ၊ ဧကော န ပါရာဇိကော။
ပဉ္စ မေသာ ကုသလေဟိ စိန္တိတာ”တိ။

တဿာယံ အတ္ထော-

စတ္တာရော ဇနာ အာစရိယန္တေဝါသိကာ ဆ မာသကံ
ဂရုဘဏ္ဍံ အာဟရိတုကာမာ ဇောတာ။ တတ္ထ အာစရိယော

“တံ ဧကံ မာသကံ ဟရ၊ တံ ဧကံ၊ တံ ဧကံ၊ အဟံ တယော ဟရိဿာမိ”တိ အာဟ။

အန္တေဝါသိကေသု ပန ပဌမော “တုမေ ဘန္တေ တယော ဟရထ၊ တံ ဧကံ ဟရ၊ တံ ဧကံ၊ အဟံ ဧကံ ဟရိဿာမိ” တိ အာဟ။ ဣတရေပိ ဌေ ဧဝမေဝ အာဟံသု။

တတ္ထ အန္တေဝါသိကေသု ဧကမေကဿ ဧကေကော မာသကော သာဟတ္ထိကော ဟောတိ၊ တေန နေသံ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိယော၊ တဉ္စ အာဏတ္ထိကာ၊ တေဟိ တိဏ္ဍိပိ ပါရာဇိကံ။ အာစရိယဿ ပန တယော သာဟတ္ထိကာ၊ တေဟိဿ ထုလ္လစ္စယံ၊ တယော အာဏတ္ထိကာ၊ တေဟိပိ ထုလ္လစ္စယမေဝ။

ဣမသ္မိဉ္စိ အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပဒေ သာဟတ္ထိကံ ဝါ အာဏတ္ထိကဿ၊ အာဏတ္ထိကံ ဝါ သာဟတ္ထိကဿ အင်္ဂံ န ဟောတိ။ သာဟတ္ထိကံ ပန သာဟတ္ထိကေနေဝ ကာ- ရေတဗ္ဗံ၊ အာဏတ္ထိကံ အာဏတ္ထိကေနေဝ၊ တေန ဝုတ္တိ- စတုရော ဇနာ။ ပ။ စိန္တိတာတိ။

သံဝိဓာ အဝဟာရေ အသမ္ပောဟစတုက္က

အပိ စ သံဝိဓာဝဟာရေ အသမ္ပောဟတ္ထိ-

- (၁) ကေဘဏ္ဍံ ကေဌာနံ။
- (၂) ကေဘဏ္ဍံ နာနာဌာနံ။
- (၃) နာနာဘဏ္ဍံ ကေဌာနံ။
- (၄) နာနာဘဏ္ဍံ နာနာဌာနန္တိ - ဣဒံပိ စတုက္ကံ အတ္ထတော သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ။

(၁) ကေဘဏ္ဍိ ကေဋ္ဌာနံ

တတ္ထ ကေဘဏ္ဍိ ကေဋ္ဌာနန္တိ ကေကုလဿ အာပဏ-
ဖလကေ ပဉ္စ မာသကံ ဘဏ္ဍိ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသ္မာ သမ္ပဟုလာ
ဘိက္ခု ဧကံ အာဏာပေန္တိ "ဂစ္ဆေတံ အာဟရာ" တိ၊
တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။

(၂) ကေဘဏ္ဍိ နာနာဋ္ဌာနံ

ကေဘဏ္ဍိ နာနာဋ္ဌာနန္တိ ကေကုလဿ ပဉ္စသု အာပဏ-
ဖလကေသု ဧကေကမာသကံ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသ္မာ သမ္ပဟုလာ
ဧကံ အာဏာပေန္တိ "ဂစ္ဆေတေ အာဟရာ" တိ၊ ပဉ္စမဿ
မာသကဿ ဥဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။

(၃) နာနာဘဏ္ဍိ ကေဋ္ဌာနံ

နာနာဘဏ္ဍိ ကေဋ္ဌာနန္တိ ဗဟူနံ သန္တကံ ပဉ္စဓာသကံ
ဝါ အတိရေက ပဉ္စမာသကံ ဝါ အပ္ပနကံ ဘဏ္ဍိကေသ္မိ
ဋ္ဌာနေ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသ္မာ သမ္ပဟုလာ ဧကံ အာဏာပေန္တိ
"ဂစ္ဆေတံ အာဟရာ" တိ၊ တဿုဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကံ။

(၄) နာနာဘဏ္ဍိ နာနာဋ္ဌာနံ

နာနာဘဏ္ဍိ နာနာဋ္ဌာနန္တိ ပဉ္စန္တိ ကုလာနံ ပဉ္စသု
အာပဏဖလကေသု ဧကေကမာသကံ ဒုဋ္ဌပိတံ ဒိသ္မာ
သမ္ပဟုလာ ဧကံ အာဏာပေန္တိ "ဂစ္ဆေတေ အာဟရာ" တိ။
ပဉ္စမဿ မာသကဿ ဥဒ္ဓါရေ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကန္တိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၃၂၂)

၎င်းတို့၏ အနက်များ

သံဝိဓာယ၊ တိုင်ပင်ကြကုန်၍။ ဝါ၊ ညီညွတ်ကြကုန်၍။
အဝဟာရော၊ ခိုးခြင်းတည်း။ သံဝိဓာဝဟာရော၊ ခြင်း။

အညီမညသည့်တ္တိယာ၊ တစ်ယောက်သည် တစ်ယောက်ကို
 အမှတ်ကိုပြုကြကုန်၍ သိစေခြင်းဖြင့်။ ကတောဝဟာရော၊ ပြု
 အပ်သော ခိုးခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊
 ၏။ သံဝိဒဟိက္ခာတိ၊ ကား။ ဧကန္တန္တတောယ၊ ဧကန္တာ-
 သယတောယ၊ တူသော အလိုရှိကြကုန်သည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။
 သမ္ပန္တယိတွာ၊ တကွတိုင်ပင်ကြကုန်၍။ ဣတိ အယံ၊ ကား။
 အတ္ထော၊ တည်း။

တံတြ-တသ္မိံ သံဝိဓာဝဟာရော၊ ထိုသို့တိုင်ပင်ကြကုန်၍
 ခိုးခြင်း၌။ အယံ၊ သည်ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။ သမ္မ-
 ဟူလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ မယံ၊ တို့သည်။
 အသုကံ နာမ၊ သော။ ဂေဟံ၊ သို့။ ဂန္တာ၊ ကုန်၍။ ဆဒနံ
 ဝါ၊ ကိုသော်လည်း။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ၍။ သန္တိံ ဝါ၊ ကိုသော်
 လည်း။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ၍။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဟရိသာမ၊ ကုန်စို့။
 ဣတိ သံဝိဒဟိတွာ၊ ကုန်ပြီး၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကုန်အံ့။ တေသု
 ဘိက္ခူသု၊ တို့တွင်။ ဧကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘဏ္ဍံ၊
 ကို။ အာဟရတိ၊ အံ့။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ ဥဒ္ဓါရော၊
 ဘဏ္ဍာကိုထုတ်ခြင်း၌။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့
 အား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စ.သစ္စံ၊ ၏။ ပရိဝါ-
 ရေပိ၊ ၌လည်း။ စတုရော၊ ပ။ စိန္တိ တာတိ၊ ဟူ၍။ ဝါ၊ ဟူ
 သော။ ဧတံ ဝစနံ၊ ကို။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ၊ တို့သည်။
 ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

(ဂါထာအနက်)

စတုရော၊ လေးယောက်ကုန်သော။ ဇနာ၊ ရဟန်းတို့
 သံညံ။ သံဝိဓာယ၊ ၍။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ လေးသောဘဏ္ဍာကို။
 အဝဟရံ၊ ခိုးကြကုန်ပြီ။ တယော၊ ကုန်သော။ ဇနာ၊ တို့ကို။
 ပါရာဇိကာ။ သာသနာတော်မှ ရှုံးကုန်သည်တို့၏အဖြစ်သို့
 ရောက်ကုန်သည်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ။ ကုန်၏။ ဧကော၊ သော။

ဇနော၊ ကို။ ပါရာဇိကော၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ သော
ပဉ္စာ၊ ကို။ ကုသလေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ တို့သည်။
စိန္တိတော၊ အပ်ကုန်၏။

စတုရော၊ တစ်ယောက်သောဆရာ၊ သုံးယောက်ကုန်
သော အတွင်းနေတပည့်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် လေး-
ယောက်ကုန်သော။ ဇနော၊ တို့သည်။ သံဝိဓာယ၊ ကုန်ပြီး၍။
ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ခြောက်ပုံသော လေးသောဂရုဘဏ်ကို။ အဝ-
ယရုံ၊ ကုန်ပြီ။ တယော၊ ကုန်သော။ ဇနော၊ အတွင်းနေ-
တပည့်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့ကို။ ပါရာဇိက၊ သာဟတ္ထိ-
က တစ်ပုစိ၊ အာဏတ္ထိက ငါးပုစိ၏ အဖြစ်ကြောင့် သာသနာ-
တော်မှ ရှုံးကုန်သည်တို့၏အဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်ပြီ ဟူ၍။
ဝုတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဧကော၊ သော။ ဇနော၊ ဆရာဖြစ်သော
ရဟန်းကို။ ပါရာဇိကော၊ သာဟတ္ထိကသုံးပုံ အာဏတ္ထိက
သုံးပုစိ၏အဖြစ်ကြောင့် သာသနာတော်မှ ရှုံးသည်၏ အဖြစ်
သို့ ရောက်၏ဟူ၍။ န ဝုတ္တော၊ အပ်။ သော ပဉ္စာ၊ ကို။
ကုသလေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ တို့သည်။ စိန္တိတော၊
အာဏတ္ထိကချင်းမတူကြဟူ၍ ကြံအပ်ကုန်၏။

အယံ၊ သည်ကား။ ဟဿာ ဂါယာယ၊ ၏။ အတ္ထော။
တည်း။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာစရိယန္တေ ဝါသိကာ၊
ဆရာ၊ အတွင်းနေတပည့်ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနော၊ တို့သည်။
ဆ မာသကံ၊ ခြောက်ပုံသော။ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ ကို။ အဝဟရိ-
တုဏ္ဏာမာ၊ ကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ-တေသု
ဇနေသု၊ တို့တွင်။ အာစရိယော၊ သော။ ဇနော၊ သည်။
တံ၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ မာသကံ၊ ကို။ ဟရ၊ ချီးလော့။
တံ၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ မာသကံကို။ ဟရ၊ လော့။ တံ၊
သည်။ ဧကံ၊ သော။ မာသကံ၊ ကို။ ဟရ၊ လော့။ အယံ၊
သည်။ တယော၊ သော။ မာသကော၊ တို့ကို။ ဟရိသာမိ၊
အံ။ ဣတိ။ သို့။ အာဟ၊ ၏။

ပန၊ ဆရာဖြစ်သောရဟန်း၏ စေခိုင်းခြင်းမှတစ်ပါး။
 တပည့်ဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းတို့၏ စေခိုင်းခြင်းကို ဆိုဦးအံ့၊
 အန္တေဝါသိကေသု၊ ကုန်သော။ တီသု၊ ကုန်သော။ ဇနေ-
 သု၊ တို့တွင်။ ပဌမော၊ သော။ အန္တေဝါသိကော၊
 သော။ ဇနေ၊ သည်။ ဘန္တေ၊ ရာ။ တုမှေ၊
 တို့သည်။ တယော၊ ကုန်သော။ ကဟာပဏေ၊ တို့ကို။
 ဟရထ၊ ကုန်လေ့။ တံ၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ ကဟာပဏံ၊
 ကို။ ဟရ၊ လေ့။ တံ၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ ကဟာပဏံ၊
 ကို။ ဟရ၊ လေ့။ အဟံ၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။
 ကဟာပဏံ၊ ကို။ ဟရိဿ၊ မိ၊ အံ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ၏။
 ဣတရေ၊ ဤရှေးဦးစွာသော အတွင်း၌နေသော တပည့်ဖြစ်
 သောရဟန်းမှ တစ်ပါးကုန်သော။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ အန္တေ-
 ဝါသိကော၊ ကုန်သော။ ဇနာဝိ၊ တို့သည်လည်း။ ဧဝမေဝ၊
 ဤအတူပင်လျှင်၊ အာဟံသု၊ ကုန်၏။ စတုသု၊ ကုန်သော။
 တတ္ထ-ဧကသု ဇနေသု၊ တို့တွင်၊ ဧကမေကဿ၊ သော။ အန္တေ-
 ဝါသိကဿ၊ သော။ ဇနဿ၊ အား။ ဧကမေကော၊ သော။
 မာသကော။ သည်။ သာဟတ္ထိကော၊ မိမိလက်ဖြင့်ခိုးအပ်
 သည်။ ဟောတ္ထိ၊ ၏။

တေန မာသကေန၊ ထိုကပ်ခုတပ်ခုသောပဲဖြင့်။ နေသံ-
 ဇနာနံ၊ ထိုသုံးယောက်ကုန်သော အတွင်းနေ တပည့်ဖြစ်
 ကုန်သော ရဟန်းတို့အား။ ဒုက္ကဋ္ဌာပတ္တိယော၊ တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပဉ္စ၊ တုန်သော။ မာသကာ၊ တို့သည်။
 ဒဿာဏတ္ထိကာ၊ စေခိုင်းခြင်းဖြင့် ခိုးအပ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
 ကုန်၏။

တေဟိ မသာ ကေဟိ၊ ထိုငါးခုကုန်သော ပဲတို့ဖြင့်။
 တိဏ္ဍဋ္ဌိ၊ ကုန်သော။ အန္တေဝါသိကာနံ၊ ကုန်သော။ ဇနာနံ၊
 တို့အား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောဟိ၊ ၏။ ပန၊ ဆရာ
 ဖြစ်သော ရဟန်းအား ဖြစ်သည်ကိုဆိုဦးအံ့။ အာစရိယဿ၊

သော။ ဇနဿ၊ အာ။ တယော၊ ကုန်သော။ မာသကာ၊
တို့သည်။ သာဟတ္ထိကာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။
တေဟံ မာသကေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ အဿ ဇနဿ၊ တို့ဆရာ
ဖြစ်သော ရဟန်းအား။ ထုလ္လစ္စယံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်
၏။ တယော၊ ကုန်သော။ မာသကာ၊ တို့သည်။ အာဏ-
တ္ထိကာ၊ ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေဟိပိ မာသ-
ကေဟိ၊ ထိုသုံးခုကုန်သော ပဲတို့ဖြင့်လည်း။ အဿ ဇနဿ၊
အား။ ထုလ္လစ္စယံ၊ သည်။ ဧတိ၊ ဖြစ်၏။ ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဟိ-ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ
အဒိန္နာဒါနသိက္ခာပဒေါ ဌ။ သာဟတ္ထိကံ၊ မိမိလက်ဖြင့် ခိုး
အပ်သော။ ဘဏ္ဍံ ဝါ၊ သည်လည်း။ အာဏတ္ထိကာ၊ စေ
ခိုင်းခြင်းဖြင့် ခိုးအပ်သော။ ဘဏ္ဍုဿ၊ ၏။ အင်္ဂံ၊ သည်။
န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာဏတ္ထိကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ ဝါ၊
သည်လည်း။ သာဟတ္ထိကာဿ၊ သော။ ဘဏ္ဍုဿ၊ ၏။ အင်္ဂံ၊
သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန၊ စင်စစ်သော်ကား။ သာ-
ဟတ္ထိကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ သာဟတ္ထိကေနေဝ၊ သော။
ဘဏ္ဍေန၊ ဖြင့်။ ကာရေတဗ္ဗံ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
ဟောတိ၊ တည်း။ တေန၊ ကြောင့်။ “စဟုရော။ ပ။
စိန္တိတာ” တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ အယံ၊ သည်ကား။
ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

သံဝိဓာဝဟာရအသမ္ဗောဟတေက္က အနက်
(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂-၃၂၂)

အပရော၊ သော။ ဝိနိစ္ဆယောအပိ စ၊ ကိုလည်း။
မယာ၊ သည်။ ဝုစ္စတေ၊ ၏။ သံဝိဓာဝဟာရေ၊ ဌ။ အသ-
မ္ဗောဟတ္ထိ၊ ၄၇။ (၁) ကေဋ္ဌာနံ၊ တစ်ခုသော အရပ်ရှိသော။
ကေဘဏ္ဍံ၊ တစ်ခုသော အမျိုး၏ ဘဏ္ဍာကိုလည်းကောင်း။
ဝိ-ဇ ၁၁။

(၂) နာနာဌာနံ၊ အထူးထူးသော အရပ်ရှိသော၊ ဧက-
ဘဏ္ဍံ၊ လည်းကောင်း။ (၃) ဧကဌာနံ၊ သော။ နာနာ-
ဘဏ္ဍံ၊ လည်းကောင်း။ (၄) နာနာဌာနံ၊ သော။ နာနာ
ဘဏ္ဍံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံပိ စ ဘုတ္တံ၊ ကိုလည်း။
အတ္ထတော၊ အနက် အားဖြင့်။ သလ္လက္ခေတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

(၁) ဧကဘဏ္ဍ ကေဌာန အနက်

တတ္ထ-တသ္မိံ စ ဘုတ္တော၊ ဌံ။ ဧကဘဏ္ဍံ ကေဌာနန္တိ၊
ကား။ ဧကကုလဿ၊ တစ်ဦးသော အမျိုး၏။ အာပဏဖလ
ကေ၊ အိမ်းဈေး၏ပျဉ်၌။ ပဉ္စမာသကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။
ဒုဋ္ဌပိတံ၊ မကောင်းစွာထားအပ်သည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ ကုန်၍။
သဗ္ဗဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧကံ၊ တစ်ပါး
သော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းကို။ အာဏာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိံ၊
သို့။ အာဏာပေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ တံ၊ သည်။ ဂစ္ဆ၊ လော့။
ဧကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ အာဟရ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။
အာဏာပေန္တိ၊ ကုန်သတည်း။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ထို
ခေခိုင်းသော ရဟန်းအား။ ဥဒ္ဓါရေ၊ ဌံ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်
သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟော-
တိ၊ ၎င်း။

(၂) ဧကဘဏ္ဍ နာနာဌာန အနက်

ဧကဘဏ္ဍံ နာနာဌာနန္တိ၊ ကား။ ဧကကုလဿ၊ ၎င်း။
ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ အာပဏဖလကေသု၊ အိမ်းဈေးတို့၏
ပျဉ်တို့၌။ ဧကေကမာသကံ၊ ကို။ ဒုဋ္ဌပိတံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၎င်း။
သဗ္ဗဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧကံ၊ သော။
ဘိက္ခု၊ ကို။ အာဏာပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိံ၊ သို့။ အာဏာ-
ပေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ တံ၊ သည်။ ဂစ္ဆ၊ သွားချေ။ ဧကေက
ကဟာပဏေ၊ တို့ကို။ အာဟရ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာ-

ဏာပေန္တိ။ ကုန်သတည်း။ ပဉ္စမဿ၊ သော။ မာသကဿ၊
ကို။ ဥဒ္ဓါရေ၊ ဌ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။
ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

(၃) နာနာဘဏ္ဍံ ကေဋ္ဌာန အနက်

နာနာဘဏ္ဍံ ကေဋ္ဌာနန္တိ၊ ကား။ ဗဟုနံ၊ ကုန်သော။
ကုလာနံ၊ တို့၏။ သန္တကံ၊ သော။ ပဉ္စမာသကံ ဝါ၊ ကို
သော်လည်းကောင်း။ အဘိရေက ပဉ္စမာသကံ ဝါ၊ ကို
သော်လည်းကောင်း။ အတ္တနကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။
ဧကသ္မိံ၊ သော။ ဌာနေ၊ ဌ။ ဒုဋ္ဌပိတံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ကုန်
၍။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧကံ၊
သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ အာဏာပေန္တိ၊ အံ။ ကိံ၊ သို့။
အာဏာပေန္တိ။ ကုန်သနည်း။ တံ၊ သည်။ ဂစ္ဆံ၊ ချေ။
ဧတံ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ အာဟရ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဏာ-
ပေန္တိ၊ ကုန်သတည်း။ တဿ ဘဏ္ဍဿ၊ ကို။ ဥဒ္ဓါရေ၊
ဌ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ပါရာဇိ ဝံ၊
သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

(၄) နာနာဘဏ္ဍံ နာနာဌာန အနက်

နာနာဘဏ္ဍံ နာနာဌာနန္တိ၊ ကား။ ပဉ္စန္တံ၊ ကုန်သော။
ကုလာနံ၊ တို့၏။ ပဉ္စသု၊ ကုန်သော။ အာပဏာဖလကေသု၊
တို့ဌ။ ဧကေက မာသကံ၊ ကို။ ဒုဋ္ဌပိတံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ကုန်
၍။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧကံ၊ သော။
ဘိက္ခု၊ ကို။ အာဏာပေန္တိ၊ အံ။ ကိံ၊ သို့။ အာဏာ-
ပေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ တံ၊ သည်။ ဂစ္ဆံ၊ ချေ။ ဧတေ
မာသကေ၊ တို့ကို။ အာဟရ၊ လော့။ ဣတိ၊ သို့။ အာဏာ-
ပေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝါ၊ ကုန်သတည်း။ ပဉ္စမဿ၊ သော။ မာ-
သဿ၊ ကို။ ဥဒ္ဓါရေ၊ ဌ။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။

ဘိက္ခုနံ၊ 'တို့အား။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ သဗ္ဗက္ခေတဗ္ဗံ၊ ၏။

သံဝိဒါဝဟာရကထာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

* * *

သံဝိဒါဝဟာရကထာ၌ ဣကာအဖွင့်

သံမ္ဗဟုလာ သံဝိဒဟိတော ကေတော ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊
အာပတ္တိ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိကဿာ- တိ ပါဠိယံ အဝိ-
သေသေန ဝုတ္တတ္တာ အာဏာပကာနံ အာဏတ္တိက္ခဏေ
အာပတ္တိ၊ အဝဟာရကဿ ဥဒ္ဓါရေတိ ယထာသမ္ဘဝံ ယော-
ဇေတွာ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော။ အာဏတ္တိကထာယံ
“သော တံ ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊ အာပတ္တိ သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိ-
ကဿာ” တိ အာဒိသု ပိယ။

(သာရတ္ထ၊ ၂-၁၅၅)

တေသု ဧကော ဘဏ္ဍံ အဝဟရတိ၊ တသ္မုဒ္ဓါရေ
သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိက-န္တိ ကသ္မာ ဝုတ္တန္တိ-နာယံ ဒေါသော၊
တ္ထေ ဟိ သဗ္ဗေသံ ယေဝ ဟိ အာပတ္တိဒဿနတ္ထံ၊ အဝဟာ-
ရဿာပိ အာပတ္တိသမ္ဘဝဋ္ဌာနံ ဒေသေန္တော “တသ္မုဒ္ဓါရေ
သဗ္ဗေသံ ပါရာဇိက”န္တိ အာဟာ၊ န ပန အာဏာပကာနမ္ပိ
ဥဒ္ဓါရေယေဝ အာပတ္တိဒဿနတ္ထံန္တိ ဝေမတ္ထော ဂဟေ-
တဗ္ဗော။

သာဟတ္တိကံ ဝါ အာဏတ္တိကဿံ အာဏတ္တိကံ ဝါ
သာဟတ္တိကဿ အင်္ဂံ န ဟောတိတိ ဘိန္နကာလဝိသ-
ယတ္တာ အညမညဿ အင်္ဂံ န ဟောတိ၊ တထာ ဟိ
သဟတ္တာ အဝဟရန္တဿ ဌာနာစာဝနေ အာပတ္တိ၊ အာ-

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ပ) လမ်းညွှန် ၈၅

ဏတ္တိယာ ပန အာဏတ္တိက္ခဏေ ယေဝါတိ ဘိန္နကာလဝိ-
သယာ သာဟတ္တိကာဏတ္တိကေဟိ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗာပတ္တိယော။

(သာရတ္ထ၊ ဇို၊ ၂-၁၅၆)

ဝိဿာသက္ခါဟယုလမ်းညွှန်

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စေဟင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတဿ
ဝိဿာသံ ဂဟေတုံ။ သဒ္ဓိဋ္ဌော စ ဟောတိ၊ သမ္ဘိတ္တော
စ၊ အာလပိတော စ၊ ဇိဝတိ စ၊ ဇာနာတိ စ၊ ဂဟိတေ
မေ အတ္တမနော ဘဝိဿတိတိ။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ
ဣမေဟိ ပဉ္စ ဘင်္ဂေဟိ သမန္ဓာဂတဿ ဝိဿာသံ ဂဟေတုန္တိ။

(ဝိ၊ ၃- ၄၁၁)

(အနက်)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ပဉ္စ၊ ဘင်္ဂေဟိ၊ ငါးပါးကုန်သော အင်္ဂါ
တို့နှင့်။ သမန္ဓာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသောရဟန်းအား။ ဝါ၊
၏ဥစ္စာကို။ ဝိဿာသံ၊ အကျမ်းဝင်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတုံ၊
ငှာ။ အနုဇာနာမိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

- (၁) သဒ္ဓိဋ္ဌော စ၊ တကွမြင်ဖူးသဖြင့်ဖြစ်သော အဆွေ-
ခင်ပွန်းလည်းကောင်း။
- (၂) သမ္ဘိတ္တော စ၊ အတူနေ၊ အတူစား၊ တကွ
သုံးဆောင် စားသောက်ဖူးသော အဆွေ-
ခင်ပွန်းလည်းကောင်း။
- (၃) အာလပိတော စ၊ ငါ၏ ပစ္စည်းကို အလိုရှိမှု
ပန်ကြားဖွယ်မရှိ ယူလော့ဟု ဆိုဖူးခြင်း
လည်းကောင်း။

- (၄) ဇီဝတိ စ၊ ပစ္စည်းရှင် အသက် ထင်ရှားရှိ
ခြင်း လည်းကောင်း။
- (၅) ဇာနာတိ စ ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘိဝိ-
သတိ ၊ ငါယူသည်ရှိသော် ငါအား ဥစ္စာရှင်
ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့ ဟု သိခြင်း
လည်းကောင်းတည်း။

အဋ္ဌကထာအဖွင့်

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁ - ၃၂၆)

တတ္ထ သန္တိဋ္ဌောတိ ဒိဋ္ဌမတ္တကမိတ္တော။ သမ္ဘတ္တောတိ
ဒဠမိတ္တော။ အာလပိတောတိ “မေ သန္တကံ ယံ ဣန္ဒြိယံ၊
တံ ဂဟေယျာသိ၊ အာပုစ္ဆိတွာ ဂဟဏေ ကာရဏံ နတ္ထိ”
တိ ဝုတ္တော။

ဇီဝတိတိ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ သယိတောပိ ယာဝ
ဇိဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒံ န ပါပုဏာတိ။ ဂဟိတေ စ အတ္တမနော-
တိ ဂဟိတေ တုဋ္ဌဝိတ္တော ဟောတိ။ ဧဝရူပဿ သန္တကံ
“ဂဟိတေ မေ အတ္တမနော ဘိဝိသတိ”တိ ဇာနန္ဓေန
ဂဟေတုံ ဝဋ္ဌတိ၊ အနဝသေသပရိယာဒါနဝသေန ဝေ-
တာနိ ပဉ္စင်္ဂါနိ ဝုတ္တာနိ။ ဝိဿာသဂ္ဂါဟော ပန တိဟ-
ဂေဟိ ရူဟတိ။

အကြွင်းမရှိသော သိမ်းယူခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်
ဝိဿာသဂ္ဂါဟ အင်္ဂါငါးပါးကို ဟောထားသည်။ အမှန်
မှာ ဝိဿာသဂ္ဂါဟယူရာ၌ အင်္ဂါ (၃)ပါးဖြင့်ပင် အယူ
မြောက်သည်။

ဝိသာသဂ္ဂါဟယူ အင်္ဂါငါးပါး

- (၁) သန္တိဋ္ဌ၊ မြင်ဖူးကာမျှဖြစ်သော အဆွေခင်ပွန်း၊
- (၂) သန္တိဋ္ဌ၊ အတူနေ အတူစားဖူးသော မြေမြေ
သော အဆွေခင်ပွန်း၊
- (၃) အာလပိတ၊ အကြင် ငါ၏ဥစ္စာကိုအလိုရှိ၏၊
ထိုဥစ္စာကို ယူလော့၊ ပန်ကြား၍ ယူခြင်း၌
အကြောင်းမရှိ၊ ဤသို့ဆိုအပ်သော အဆွေ
ခင်ပွန်း။
- (၄) ဇိဝတိ၊ မထသော အိပ်ခြင်းဖြင့်အိပ်သော်လည်း
အကြင်မျှလောက် ဇိဝိတိန္ဒြေ ဖြတ် ခြင်း သို့
မရောက်သေး၊ ထိုမျှလောက် အသက်ရှင်သည်
မည်၏။
- (၅) ဂဟိတေ အတ္တမနာ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်
နှစ်လိုသောစိတ်ရှိ၏။
ဤအင်္ဂါငါးပါးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ယူသည်၏
အစွမ်းအားဖြင့် မိန့်ကုန်အပ်၏။

* * *

ဝိသာသဂ္ဂ အင်္ဂါ(၃)ပါးတို့ဖြင့်ရောက်

ပထမအင်္ဂါ (၃)ပါး

- (၁) သန္တိဋ္ဌ၊ မြင်ဖူးသော အဆွေ ခင်ပွန်းလည်း
ဖြစ်အံ့၊
- (၂) ဇိဝတိ၊ အသက်လည်းရှင်အံ့၊
- (၃) ဂဟိတေ အတ္တမနာ၊ ယူအပ်သည် ရှိသော်
နှစ်လိုဝမ်းသာသည်လည်း ဖြစ်အံ့။

ဒုတိယအင်္ဂါ(၃)ပါး

- (၁) သမ္ဘတ္တ၊ အတူနေ၊ အတူစား မြဲမြံသော အဆွေခင်ပွန်းလည်းဖြစ်အံ့၊
- (၂) ဇီဝတိ၊ အသက်လည်းရှင်အံ့၊
- (၃) ဂဟိတေ အတ္တမန၊ ယူအပ်သည်ရှိသော် နှစ်လိုဝမ်းသာသည်လည်းဖြစ်အံ့။

တတိယအင်္ဂါ (၃) ပါး

- (၁) အာလပိတ၊ အလိုရှိတိုင်း ယူ ဟူ၍ ဆိုအပ် သည်လည်းဖြစ်အံ့၊
- (၂) ဇီဝတိ၊ အသက်လည်း ရှင်အံ့၊
- (၃) ဂဟိတေ အတ္တမန၊ ယူ အပ် သည် ရှိ သော် နှစ်လိုဝမ်းသာသည်လည်းဖြစ်အံ့။

(က) ယော ပန (န) ဇီဝတိ၊ န စ ဂဟိတေ အတ္တမနော ဟောတိ၊ တဿ သန္တကံ ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန ဂဟိတမ္ပိ ပုန ဒါတဗ္ဗံ။

(အနက်)

ပနာမ္ပိမ ရောက် သေး သည် ကို ဆို ဦး အံ့။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ဇီဝတိ၊ ၏။ (န-မပါသင့်။) ဂဟိတေ၊ သော်၊ အတ္တမနော၊ သည်။ န စ ဟောတိ၊ ဖြစ်ကား မဖြစ်။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ သန္တကံ၊ ကို ဝိဿာသဂ္ဂါဟေန၊ ဖြင့်။ ဂဟိတမ္ပိ။ သော်လည်း။ ပုန၊ ဖန်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပြန်ပေး အပ်၏။

(အဓိပ္ပာယ်)

အကြင်ရဟန်းသည် အသက်ရှင်၏။ ယူအပ်သော် မနှစ်သက်၊ ထိုရဟန်း၏ ဥစ္စာကို ပိဿာသဂ္ဂါဟ ယူအပ်သော် လည်း တစ်ဖန် ပြန်ပေးအပ်၏။

(ခ) ဒဒမာနေန စ မတကဓနံ တာဝ ယေ တဿ ဓံနေ ဣဿရာ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ၊ တေသံ ဒါတဗ္ဗံ။ အနတ္တမနဿ သန္တကံ တဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ။

(အနက်)

ဒဒမာနေန၊ ပေးသော။ ဘိက္ခုနော၊ သည်။ တာဝ၊ စွာ။ မတကဓနံ၊ သေသောရဟန်း၏ ဥစ္စာကို။ ယေ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ၊ အကြင်လူတို့သည်လည်းကောင်း။ ယေ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ၊ အကြင် ရှင်ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ တဿ မတကဿ၊ ၏။ ဓနေ၊ ဌ။ ဣဿရာ။ ကုန်၏။ တေသံ ဂဟဋ္ဌာနံ ဝါ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ တေသံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဝါ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ အနတ္တမနဿ၊ သေဘိက္ခုနော၊ ၏။ သန္တကံ၊ ကို။ အနတ္တမနဿ၊ သော။ တဿေဝ ဘိက္ခုနော၊ အားသာလျှင်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်)

ပေးသော ရဟန်းသည် ရှေးဦးစွာ သေသော ရဟန်း၏ ဥစ္စာကို လူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း-တို့သည် အစိုးရကုန်၏။ ထိုလူ၊ ရှင်၊ ရဟန်း-တို့အား ပေးအပ်၏။ မနှစ်သက်သောရဟန်း၏ ဥစ္စာကို ထိုရဟန်းအားသာ ပေးအပ်၏။

(ဂ) ယော ပန ပဌမံ ယေဝ “သုဋ္ဌ၊ ကတံ တယာ မမ သန္တကံ ဂဏ္ဍန္တေန နာ” တိ ဝစီဗောဒေန ဝါ စိတ္တုပ္ပါဒ-ပိ-ဖ ၁၂။

မတ္တေန ဝါ အနုမောဒိတွာ ပစ္ဆာ ကေနစိ ကာရဏေန
ကုပိတော၊ ပစ္ဆာ ဟရာပေတုံ န လဘတိ။

(အနက်)

ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ပဌမံ ယေဝ၊ စွာသာလျှင်။
မမ၊ ဇာ။ သန္တကံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍန္တေန၊ သော။ တယာ၊
သည်။ သုဋ္ဌ၊ ကောင်းစွာ။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပေပြီ။ ဣတိ၊
သို့။ ဝစီဘောဒေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ စိတ္တုပ္ပါဒ
မတ္တေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ အနုမောဒိတွာ၊
ပြီး၍။ ပစ္ဆာ၊ ဌ၊ ကေနစိ၊ သော။ ကာရဏေန၊
ကြောင့်။ ကုပိတော၊ အံ။ သော ပန ဘိက္ခု၊ သည်ကား။
ပစ္ဆာဟရာပေတုံ၊ တစ်ဖန်ဆောင်စေခြင်းငှါ။ န လဘတိ၊
မရ။

(အဓိပ္ပာယ်)

အကြင် ရဟန်းသည် ရှေးဦးကပင် ငါ၏ ဥစ္စာကိုယူ
သော သင်သည် ကောင်းစွာ ပြုအပ်ပေပြီ။ ဤသို့ နှုတ်မြက်
သဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ စိတ်ဖြစ်ကာမျှဖြင့်သော်လည်း
ကောင်း ဝမ်းမြောက်ပြီး၍ နောက်မှ တစ်စုံတစ်ခုသော
အကြောင်းကြောင့် အမျက်ထွက်အံ့၊ ထိုရဟန်းသည်ကား
တစ်ဖန်ဆောင်စေခြင်းငှါ မရ။

(ဃ) ယော ပိ အဒါတုကာမော၊ စိတ္တေန ပန
အဓိဝါသေတိ၊ န ကိဉ္စိ ဝဒ္ဓတိ၊ သောပိ ပုန ပစ္ဆာ
ဟရာပေတုံ န လဘတိ။

(အနက်)

ယောပိ ဘိက္ခု၊ သည်လည်း။ အဒါတုကာမော၊ မရှိ။
ပန၊ ထိုသို့ပင် ပေးခြင်းငှါ အလိုမရှိသော်လည်း။ စိတ္တေန၊

ဖြင့်။ အဓိဝါသေတိ၊ သည်းခံအံ။ ကိဉ္စိ၊ ကို။ န ဝဒတိ၊
အံ။ သောဝိ ဘိက္ခု၊ သည်လည်း။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ပစ္ဆာ-
ဟရာပေတုံ၊ ငှါ။ န လဘတိ၊ မရ။

(အဓိပ္ပာယ်)

အကြင်ရဟန်းသည်လည်း ပေးခြင်းငှါအလိုမရှိ။ ထိုသို့
ပေးခြင်းငှါအလိုမရှိသော်လည်း စိတ်ဖြင့်သည်းခံအံ။ တစ်ခု
တစ်ခုမျှမပြော။ ထိုရဟန်းသည်လည်း တစ်ဖန်ဆောင်စေ
ခြင်းငှါ မရ။

(၄) ယော ပန “မယာ တုမှာကံ သန္တကံ ဂဟိတံ
ဝါ ပရိဘုတ္တံ ဝါ” တိ ဝုတ္တေ “ဂဟိတံ ဝါ ဟော ဘု
ပရိဘုတ္တံ ဝါ၊ မယာ ပန တံ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန
ဌပိတံ။ ပါကတိကံ ကာဘုံ ဝဋ္ဋတိ” တိ ဝဒတိ၊ အယံ
ပစ္ဆာဟရာပေတုံ လဘတိ။ ။

(အနက်)

ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ မယာ၊ သည်။ တုမှာကံ၊ တို့
၏။ သန္တကံ၊ ကို။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့
သော်လည်းကောင်း။ ပရိဘုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့
သော်လည်းကောင်း။ ဝုတ္တေ၊ သော်။ တယာ၊ သည်။
အမှာကံ၊ တို့၏။ သန္တကံ၊ ကို။ ဂဟိတံ ဝါ၊ သည်မှ
လည်း။ ဟောတု၊ စေ။ ပရိဘုတ္တံ ဝါ၊ သည်မှလည်း။
ဟောတု၊ စေ။ မယာ ပန၊ သည်ကား။ တံ သန္တကံ၊
ကို။ ကေနစိ ဒေဝ၊ သော။ ကရဏီယေန၊ ဖြင့်။ ဌပိတံ၊
ပြီ။ ပါကတိကံ၊ ဖြစ်တော့အားဖြင့် ဖြစ်သည်ကို။ ကာဘုံ၊
ငှါ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ အံ။ အယံ ဘိက္ခု၊
သည်။ ပစ္ဆာဟရာပေတုံ၊ ငှါ။ လဘတိ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်)

အကြင်ရဟန်းသည် ငါသည် သင်တို့၏ ဥစ္စာကို ယူအပ်ပြီ။ ဤသို့ဆိုလာသော် ယူအပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ပရိဘုတ်အပ်သည်ဖြစ်စေ၊ ငါသည်ကား ထိုဥစ္စာကို တစ်စုံတစ်ခုသံ့လျှင် ဖြစ်သော ပြုစွယ်ကိစ္စဖြင့် ထားအပ်ပြီ။ ပြုကတေ့အားဖြင့်ဖြစ်သည်ကိုပြုခြင်းငှါသင့်၏။ ဤသို့ဆိုအံ့၊ ဤရဟန်းသည် တစ်ဖန်ဆောင်စေခြင်းငှါရ၏။

(ဒီကာ)

ယော ပန ပရိသမဇ္ဈေ လဇ္ဇာယ အဓိဝါသေတိ၊ န ကိဉ္စိ ဝဒတိတိ အတ္ထော၊ ပုန ဝတ္တုကာမတာ ဝိပ္ပာယေန ပန သောပိ ပစ္ဆာဟရာပေထံ လဘတိတိ ဝုတ္တံ။

(ဝဇီရ-ဇီ-၁၃၉)

ဝိဿာသဂ္ဂါဟယူရာ၌ - သဟိပြုရန်အချက်များ

- (၁) ဥစ္စာရှင်ရဟန်း သေလွန်ပြီးကာမှ ဝိဿာသဂ္ဂါဟယူခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊
- (၂) ဥစ္စာရှင် ရဟန်းက အသက် ရှင် နေ ဆဲ-ပင် ဖြစ်သော်လည်း ယူသူက ဝိဿာသဂ္ဂါဟ ယူသောအခါ၌ နှစ်သက်ကျေနပ်မှု မရှိခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ၊ ထိုသို့ယူခြင်းသည် ဝိဿာသဂ္ဂါဟ အယူ မမြောက် သောကြောင့် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များအား ပြန်၍ပေးရမည်။

ပြန်ပေးရမည့်နည်းလမ်း

- (၁) နံပါတ်ဖြစ်သော ဥစ္စာရှင် သေလွန်ပြီးကာမှ ဝိဿာသဂ္ဂါဟဖြင့် ယူသော ပစ္စည်းများကို သေသူ၏ဥစ္စာကို ပိုင်ဆိုင် အစိုးရထိုက်ကုန်

သော လူ, ရှင်, ရဟန်း - တို့အား ပြန်၍ပေးရမည်။

(၂) နံပါတ်ဖြစ်သော အသက်ရှင်ဆဲ၌ ဥစ္စာရှင် ရဟန်းက မကျေနပ်ဘဲ ယူသော ဥစ္စာကိုကား ပိုင်ရှင်အားသာ ပြန်၍ပေးရမည်။

ပိုင်ဆိုင်ထိုက်သူများ

(၁) ဂိလာနုပဋ္ဌာက။ ။ သေသော ရဟန်း၏မကျန်းမမာနေစဉ်အခါ၌လုပ်ကျွေး ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့သော ဂိလာနုပဋ္ဌာက ဖြစ်သော လူ, ရှင်, ရဟန်းတို့သည် ဂိလာနုပဋ္ဌာကအဖို့ကို ပိုင်ဆိုင်အစိုးရ၏။

(၂) ကြွေးမြီရစရာရှိသူ။ ။ သေဆုံးသူ ရဟန်းထံမှ ကြွေးမြီ အချေးအငှား ပြုလုပ်ထားသဖြင့် ရစရာရှိသော ရဟန်း, ရှင်, လူ - မည်သူမဆို ကြွေးရှင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိတို့ရစရာရှိသော ကြွေးမြီပမာဏအတိုင်း ပိုင်ဆိုင်အစိုးရကုန်၏။

(၃) သေဆုံးသူရဟန်းက မသေမီကပင် သူ၏မိဘစသူများအတွက်သက်မှတ်ပိုင်းခြားကာ ရည်မှန်းပြောကြား ထားခဲ့သော ဥစ္စာပစ္စည်းများကို ၎င်း၏ မိဘစသူများ ပိုင်ဆိုင် အစိုးရကုန်၏။

ထို့ကြောင့် သေဆုံးသူရဟန်း၏ မတသန္တက ပစ္စည်း ဥစ္စာတို့မှ အဝေဘင်္ဂိယ ဂရုဏဏ်ပစ္စည်းများကိုချန်ထား၍ အခြားပစ္စည်းများကို-

- (၁) ဂိလာနုပဋ္ဌာကပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၂) ကြွေးမြီရစရာရှိသူ၊

(၃) မိဘတို့အတွက်ဟု ပိုင်းခြား၍ သတ်မှတ်ထား
ခဲ့သော ဥစ္စာရှိခဲ့လျှင် ၎င်းမိဘများ။

ဤပုဂ္ဂိုလ် သုံးဦးတို့သည် သေဆုံးသူ ရဟန်း၏
မတသန္တကဥစ္စာကို လိုက်သင့်သလို သူတို့အဖို့ဘာဝကို
ပြန်၍ပေးရမည်။

အဋ္ဌကထာ အဖွင့်အနက်

တတ္ထ တသ္မိံ သုတ္တေ၊ ဌ။ သန္နိဋ္ဌောတိ၊ ကား။ ဒိဋ္ဌ-
မတ္တကမိတ္တော၊ မြင်အပ်ဖူးကာမျှဖြစ်သော အဆွေခင်ပွန်း
သည်။ သမ္ဘတ္တောတိ၊ ကား။ ဒဠမိတ္တော၊ အတူနေ၊
အတူစား ခြံမြံသော အဆွေခင်ပွန်းသည်။ အာလပိ-
တောတိ၊ ကား။ မမ၊ ငါ၏၊ သန္တကံ၊ ကို။ ယံ သန္တကံ၊
ကို။ ဂဟိတံ၊ ၎င်း။ ဣတ္ထိတိ၊ အံ။ တံ သန္တကံ၊ ကို။ ဂဏှေ-
ယျာသိ၊ ရာ၏။ အာပုစ္ဆိတွာ၊ ပန်ကြား၍။ ဝဟဏေ။
ယူခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊
ဆိုအပ်ဖူးသည်။ ဇိဝတိတိ၊ ကား။ အနုဋ္ဌာနသေယျာယ၊
မထခြင်းဟုဆိုအပ်သော အိပ်ခြင်းဖြင့်။ သယိတောပိ၊ အိပ်
ခြင်းသို့ရောက်သော်လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။ ဇိပိတိန္ဒြယု-
ပစ္ဆေဒံ၊ ဇိပိတိန္ဒြေ၏ပြတ်ခြင်းသို့၊ န ပါပုဏာတိ၊ သေး။
တာဝ၊ လောက်။ ဇိဝတိ နာမ၊ အသက်ရှင်သည်မည်၏။

ဂဟိတေ စ အတ္ထမနေောတိ၊ ကား။ ဂဟိဏေ၊ သော်။
တုဋ္ဌမိတ္တော၊ နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
ဝေဇ္ဇပဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၎င်း။ သန္တကံ၊ ကို။ မေ၊
အား။ ဝါ၊ သည်။ ဂဟိတေ၊ သော်။ အတ္ထမနေော၊
နှစ်သက်သောစိတ်ရှိသည်။ ဣပိဿတိ၊ လတ္ထံ။ ဣတိ၊ သို့။
ဇာနန္တေန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ ဂဟေတံ၊ ၎င်း။
ဝဠတိ၊ ၎င်း။

ကုသသင်္ကာမန ဝတ္ထုကထာလမ်းညွှန်

ကုသံ သင်္ကာမေတွာ စိဝရံ အဂ္ဂဟေသိတိ ပုဗ္ဗေ "အာဒိယေယျာ" တိ ဣမဿ ပဒဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာယံ နာမမတ္ထေန ဒဿိတေသု- (၁) ထေယျာဝဟာရ (၂) ပဿယျာဝဟာရ (၃) ပရိကပ္ပာဝဟာရ (၄) ပဋိစ္ဆန္ဒာဝဟာရ (၅) ကုသာဝဟာရေသု ကုသာဝဟာရေန အဝဟာရိ တိ အတ္ထော။ ဣမေသံပန အဝဟာရာနံ ဧဝံ နာနတ္ထံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၃၃၀)

(၁) ထေယျာဝဟာရ=စဉ်းလဲသော ချိန်၊ တင်း၊ အသပြာဖြင့် ခိုးခြင်း။

ယောဟိ ကောစိ သသာမိကံ ဘဏ္ဍံ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ ဒိဝသဘာဂေ ဟိ သန္တိန္ဒေ၊ ဒါဒိနိ ကတွာ အဒိ ယမာနော အဝဟရတိ၊ ကုဋမာနာ ကုဋကဟာပဏာဒိဟိ ဝါ ဝဇ္ဇေတွာ ဝဏ္ဏာထိ၊ တဿေဝံ ဝဏ္ဏတော အဝဟာရော "ထေယျာဝဟာရော" တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၂) ပဿယျာဝဟာရ=အနိုင်အထတ် နှိပ်စက်၍ ခိုးခြင်း။

ယော ပန ပရေ ပဿယျ ဗလဿ အဘိဘုဿ၊ အသဝါ ပန သန္တိန္ဒေတွာ ဘယံ ဒဿေတွာ ဧဝံသံ သန္တိကံ ဝဏ္ဏာတိ၊ ပန္နဃာတဂါမဃာတာဒိနိ ကရောန္တော ဒါမရိကစောရာ ဝယ ကောဝေသေနံ ပရဃရဒိလောပံ ကရောန္တော အတ္ထလိနော ပတ္တဝတော စ အမိဂံ၊ ဗလက္ကာရေန ဝဏ္ဏန္တ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယော ဝိယ တဿေဝံ ဝဏ္ဏတော အဝဟာရော "ပဿယျာဝဟာရော" တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(၃) ပရိကပ္ပာဝဟာရော- ကြံဆ၍ခိုးခြင်း

ပရိကပ္ပေတွာ ဝဏ္ဏတော ပန အဝဟာရော "ပရိကပ္ပာဝဟာရော"

ဟာရော” တိ ဝုစ္စတိ။ သော ဘဏ္ဍပရိကပ္ပ၊ ဩကာသ-
ပရိကပ္ပဝသေန ဒုဝိဓော။

(၁) ဘဏ္ဍပရိကပ္ပ

တကြာယံ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေါ-ဣဓေကစ္စော သာဋကတ္ထိ-
ကော အန္တောဂတ္တံ ပဝိသိတွာ “သစေ သာဋကော ဘဝိ-
သတိ၊ ဂဏှိဿာမိ၊ သစေ သုတ္တံ၊ န ဂဏှိဿာမိ” တိ
ပရိကပ္ပေတွာ အန္တကာရေ ပသိဗ္ဗကံ ဂဏှာတိ။ ပ။ တတ္ထ
ယွာယံ သစေ သာဋကော ဘဝိသတိ၊ ဂဏှိဿာမိ” တိ
အာဒိနာ နယေန ပပတ္တော ပရိကပ္ပေါ၊ အယံ ဘဏ္ဍပရိ
ကပ္ပေါ နာမ။

(၂) ဩကာသ ပရိကပ္ပ .

ဩကာသပရိကပ္ပေါ ပန ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော-ဣဓေကစ္စော
လောလဘိက္ခု ပရပရိဝေဏံ ဝါ ကုလဃရံ ဝါ အရညေ
ကမ္မန္တသာလာယံ ဝါ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ကထာသလ္လာပေန
နိသန္ဓော ကိဉ္စိ လောဘာနေယျံ ပရိက္ခာရံ ဩလောကေတိ၊
ပ။ တတြိ ယွာယံ “သစေ မံ ဧတ္ထန္တရေ ပသိသန္တိ၊
ဒုဠုကာမတာယ ဂဟေတွာ ဝိစရန္တော ဝိယ ဧတေသံ-
ယေဝ ဒဿာမိ” တိ ပပတ္တော ပရိကပ္ပေါ။ အယံ
ဩကာသပရိကပ္ပေါ နာမ။

ဝေဓိမေသံ ဒိန္နမ္ပိ “ကရိကပ္ပေါနဝသေန ပရိကပ္ပေတွာ
ဂဏှတော အဝဟာရော “ပရိကပ္ပေါဟာရော” တိ ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။

(၄) ပဋိစ္ဆန္တာဝဟာရ-ဖုံးလွှမ်း၍ ခိုးခြင်း

ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပန အဝဟရဏံ ပဋိစ္ဆန္တာဝဟာရော။
သော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော ဘိက္ခု မနုဿာနံ ဥယျာ-

နာဒိယု ကိဠန္တာနံ ဝါ ပဝိသန္တာနံ ဝါ ဩမုဋ္ဌိတွာ
ဌပိတံ အလင်္ကာရဘူဏ္ဍံ ဒိသ္မာ “သဝေ ဩနမိတွာ ဂဟေ-
သာမိ၊ ကိံ သမဏော ဂဏှာတိတိ မံ ဇာနိတွာ ပိယေဋ္ဌေ
ယျန္တိ ပုံသုနာ ဝါ ပဏ္ဍေန ဝါ ပဋိစ္ဆာဒေတိ ပစ္ဆာ
ဂဏှိဿာမိ” တိ။ ပ။ ယော ပန တထာရူပံ ဘဏ္ဍံ ဒိသ္မာ
ယထာဌာနေ ဌိတံ ယေဝ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ထေယျဗိ-
တ္တော ပါဒေန အတ္တမိတွာ ကဒ္ဒမေ ဝါ ဝါလိကာယ ဝါ
ပဝေသေတိ၊ တဿ ပဝေသိတမတ္တေ ယေဝ ပါရာဇိကံ။

(၅) ကုသဝဟာရ-ကမ္ပည်းကိုပြောင်း၍ခိုးခြင်း

ကုသံ သင်္ကာမေတွာ ပန အဝဟရဏ္ဍံ “ကုသဝဟာ-
ရော” တိ ဝုစ္စတိ။ သောပိ ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယော-
ဘိက္ခု၊ ကုသံ ပါတေတွာ စိဝရေ ဘာဇနိယမာနေ အတ္တ-
နော ကောဌာသဿ သမိပေ ဌိတံ အပ္ပစ္ဆိတရံ ဝါ မဟန္တ
တရံ ဝါ သမသမံ ဝါ အဋ္ဌေန ပရဿ ကောဌာသံ
ဟဝိတုကာမော အတ္တနော ကောဌာသေ ပတိတံ ကုသ-
ဒဏ္ဍကံ ပရဿ ဗောဌာသေ ပါတေတုကာမော ဥဒ္ဓရတိ၊
ရက္ခတိ ဣာဝ။ ပ။

အဋ္ဌကထာသု ပန ဝုတ္တံ “ဣမသ္မိ” ဌာနေ ကုသသင်္ကာ-
မနဝသေန စိဝရ ဘာဇနိယမေဝ ဧကံ အာဂတံ၊ စတုန္ဒမ္ပိ
ပန ပစ္စယာနံ ဥပ္ပတ္တိန္ဒ ဘာဇနိယဉ္စ နိဟဝိတွာ ဒုဿေ-
တဗ္ဗ” န္တိ။ ပ။

(ကုသသင်္ကာမနဝတ္ထု ကထာများ အနက်)

ကုသံသင်္ကာ မေတွာ စိဝရံအဂ္ဂ ဖောသိတိ၊ ကား။ ပူဗ္ဗေ၊
သော။ ကာလေ၊ ဌ။ အာဒိယေယျာဟိ ဣမဿ ပဒဿ၊
၏။ အတ္တသံဝဏ္ဏနာယံ၊ အနက်ကို ဖွင့်ပြရာ ဖြစ်သော။
အဋ္ဌကထာယံ၊ ဌ။ နာမမတ္တေန၊ အမည်မျှဖြင့်။ ဒဿိ-
မိ-ဖ ၁၃။

တေသု၊ ပြအပ်ခွဲကုန်ပြီးသော။ ထေယျာဝဟာရေသု၊ (၁) စဉ်းလဲသောချိန်၊ စဉ်းလဲသော တင်း၊ စဉ်းလဲသော အသ-
 ပြာ-ဖြင့် ခိုးခြင်း (၂) အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ ခိုးခြင်း
 (၃) ကြံဆ၍ ခိုးခြင်း (၄) ဖုံးလွှမ်း၍ခိုးခြင်း (၅) ကမ္မည်း
 ကိုပြောင်း၍ခိုးခြင်းတို့တွင်။ ကုသဝဟာရေန၊ ဖြင့်။ စိစရံ၊
 ကို။ အဝဟရံ၊ ပြီ။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။
 ပန၊ ဆက်။ ဣမေသံ အဝဟာရနံ၊ တို့၏။ နာနတ္ထံ၊ ထူး
 ကုန်သည်တို့၏အဖြစ်ကို။ ဝေံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၏။

(၁). ထေယျာဝဟာရ=စဉ်းလဲသောချိန်၊ တင်း၊ အသ
 ပြာတို့ဖြင့် ခိုးခြင်း-အနက်

ဟိ၊ ခွဲ။ ကောစိ၊ သော။ ယော၊ အကြင်သူသည်။
 သဿာမိကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ရတ္တိဘာဂေ ဝါ၊ ဥသော်
 လည်းကောင်း။ ဒီဝသဘာဂေ ဝါ၊ ဥသော်လည်းကောင်း။
 သန္ဓုတ္ထေဒါဒိနိ၊ တို့ကို။ ကတွာ၊ ၍။ အဒိဿမာနော၊
 ထေင်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ အဝဟရတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ သို့။
 အဝဟရတော၊ သော။ တဿ၊ ၏။ အဝဟာရော၊ ကို။
 ထေယျာဝဟာရောတိ၊ ဟူ၍၊ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

ဝါ၊ ကား။ ကောစိ၊ သော။ ယော၊ သည်။ သဿာ-
 မိကံ၊ သော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ကုဋ်မာန ကုဋ်ကဟာပဏာဒိ-
 ဟိ၊ စဉ်းလဲသောတင်း၊ စဉ်းလဲသော အသပြာ-စသည်တို့
 ဖြင့်။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ဝဏှာတိ၊ ၏။ ဝေံ၊ သို့။ ဝဏှတော၊
 သော။ တဿ၊ ၏။ အဝဟာရော၊ ကို။ ထေယျာဝဟာ-
 ရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

(၂) ပသယျာဝဟာရ=အနိုင်အထက်နှိပ်စက်၍
 ခိုးခြင်း-အနက်

ပန၊ တစ်ပါး။ ယော၊ သည်။ ဝရေ၊ တို့ကို။ ပသယျံ၊

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (၁) လမ်းညွှန် ၉၉

ဗလသိ၍ အဘိဘုယျအားဖြင့် နှိပ်စက်၍။ ပရေသံ၊ တို့၏။
သန္တကံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂဏှဘော၊ သော။
တဿ၊ ၏။ အဝဟာရော၊ ကို။ ပသယျာဝဟာရောတိ၊
ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

အထ ဝါ ပန၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ ပန္နဃာတဂါမ-
ဃာတဒိနိ၊ ခရီး၌ ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ရွာ၌ဖျက်ဆီးခြင်း-အစ
ရှိသည်တို့ကို။ ကရောန္တော၊ ကုန်သော။ ဒါမရိကဘောရား
မင်း၏အဖြစ်ကို တောင့်တကုန်သော ခိုးသူတို့သည်။ ပရေ
တို့ကို။ သန္တဇ္ဇေတွာ၊ ကုန်၍။ ဘယံ၊ ကို။ ဒသေတွာ၊
ကုန်၍။ ပရေသံ၊ တို့၏။ သန္တကံ၊ ကို။ ဂဏှန္တိ ဝိယ စ၊
ကုန်သကဲ့သို့လည်း။

ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ပရေ တို့ကို။ သန္တဇ္ဇေတွာ၊ ၍။
ဘယံ၊ ကို။ ဒသေတွာ၊ ၍။ တေသံ ပရေသံ။ တို့၏။
သန္တကံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ အတ္တနော၊ အား။ ပတ္တပလိ-
တော၊ ရောက်သောအခွန်ထက်။ အဓိကံ၊ လွန်သော။ ဗလိံ၊
ကို။ ဗလက္ကာရေန၊ အားဖြင့်ပြုခြင်းဖြင့်။ ဝါ၊ အနိုင်အထက်
ပြုခြင်းဖြင့်။ ဂဏှန္တော၊ ကုန်သော။ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ--
ဒယော၊ မင်း၊ မင်း၏အမတ်ကြီး - အစရှိသည်တို့သည်။
ပရေသံ၊ တို့၏။ သန္တကံ၊ ကို။ ဂဏှန္တိ ဝိယ စ၊ ကုန်
သကဲ့သို့လည်း။ ကောဓဝသေန၊ အမျက်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပရ-
ဃရဝိလောပံ၊ တစ်ပါးကုန်သောသူတို့၏ အိမ်၌လုယက်ခြင်း
ကို။ ကရောန္တော၊ လျက်။ ဂဏှာတိ၊ ၏။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂဏှ-
တော၊ သော။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အဝဟာရော၊ ကို။
ပသယျာဝဟာရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

(၃) ပရိကပ္ပာဝဟာရ=ကြံဆ၍ခိုးခြင်းအနက်

ပန၊ ကား။ ပရိကပ္ပေတွာ၊ ၍။ ဂဏှတော၊ သော။
ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အဝဟာရော၊ ကို။ ပရိကပ္ပာဝဟာရော-

တိ၊ ရှိ။ ပုစ္ဆတိ၊ ဧ။ သော ပရိကပ္ပော။ သည်။ ဘဏ္ဍ-
ပရိကပ္ပံ၊ ဩကာသပရိကပ္ပဝသေန၊ ဘဏ္ဍာကိုကြံခြင်း၊
အရပ်ကိုကြံခြင်း - တို့၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒုဝိဓော၊ ဧ။
တတြ၊ တို့ယွင်။ အယံ၊ ကာ။ သဏ္ဍပရိကပ္ပော၊ တည်း။

(၁) ဘဏ္ဍပရိကပ္ပ အနက်

ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကစ္စော၊ သော။ သာဠ-
ကတ္ထိကော၊ ပုဆိုးဖြင့် အလိုရိသော။ တိက္ခ၊ သည်။
အန္ဓောဂဗ္ဘံ၊ သို။ ပဝိသိတွာ၊ ရှိ။ သာဠကော၊ သည်။
သစေ ဘဝိဿတိ၊ အံ။ ဂဏ္ဍာဿာမိ၊ အံ။ သုတ္တံ၊ သည်။
သစေ ဘဝိဿာတိ၊ အံ။ န ဂဏ္ဍိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊ သို့။
ပရိကပ္ပေတွာ၊ ရှိ။ အန္တကာရေ၊ ၌။ ပသိဗ္ဗတံ၊ ကို။ ဂဏ္ဍာတိ၊
အံ။ တတြ။ ၌။ သာဠကော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။
ဥဒ္ဓါရေ သေဝ၊ ၌ပင်လျှင်။ ဝါရာဇိကော၊ သည်။ ဟော်တိ၊
၏။ ပ။

တတ္ထ တေသု ပရိကပ္ပေသုတို့တွင်။ ယှပ်ယံ ယောအယံ
ပရိကပ္ပေါ၊ သည်။ သာဠကော ဘဝိဿတိ ဂဏ္ဍာဿာမိတိ
အံဒိနာ၊ သော၊ နယေန၊ ဖြင့်။ ပဝတ္ထောံ၊ သော။ အယံ
ပရိကပ္ပေါ၊ သည်။ ဘဏ္ဍပရိကပ္ပေါ နာမ၊ မည်၏။

(၂) ဩကာသပရိကပ္ပ အနက်

ပန၊ ကာ။ ဩကာသပရိကပ္ပေါ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗောံ၊ ဧ။ ဣဓ ဣမသိံ နာသနေ၊ ၌။ ဧကစ္စော၊ သော။
လောလဘိက္ခံ၊ လျှင်ပေါ်သော ရဟန်းသည်။ ပရပရိ-
ဝေဏံ ဝါ၊ တစ်ပါးကုန် သောသူတို့၏ ပရိဝုဏ်သို့သော်
လည်းကောင်း။ ကုလဃရံ ဝါ၊ အမျိုးတို့၏အိမ်သို့ သော်
လည်းကောင်း။ အရညော၊ ၌။ ကမ္မန္တသာလံ ဝါ၊ အမှုကို
ပြုကုန်ရာဖြစ်သော ဇရပ်သို့သော်လည်းကောင်း။ ပဝိသိတွာ၊

၍၊ တတ္ထ-တသ္မိံ ပရိဝေဏေ ဝါ၊ ဌိသော်လည်းကော်စင်။
တတ္ထ-တသ္မိံ ကုလသရေ ဝါ၊ ဌိသော်လည်းကော်စင်။ တတ္ထ
တိသံ ကမ္မန္တသလာယံ ဝါ၊ ဌိသော်လည်းကော်စင်။ ကထာ-
သလ္လာ ပန၊ စကားပြောခြင်းဖြင့်။ နိသိန္နော၊ လျက်။
ကိဉ္စိ၊ သော။ လောဘနေယျံ၊ တပ်ခြင်းငှာထိုက်သော။
ပရိက္ခာရံ၊ ကို။ ဩလောကေတိ စ၊ ၏။ ပ။ တတြ-တေသု
ပရိကပ္ပေသု၊ တို့တင်။ ယွာယံ-ယော အယံ ပရိကပ္ပေ၊
သည်။ သစေ ပိ။ ပ။ ဒဿာမိတိ၊ ဟူ၍။ ပဝတ္ထော၊
သော။ အယံ ပရိကပ္ပေ၊ သည်။ ဩကာသပရိကပ္ပေ၊
နာမ၊ ၏။

ဧဝံ သိ။ ဒွိန္ဒရိကုန်သော။ ဣမေသံ ပရိကနာနံ၊ တို့၏။
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ပရိကပ္ပေတွာ၊ ၍။ ဂဏ္ဍတော၊ သော။
ဘိက္ခုနော၊ ၏။ အဝဟာရော၊ ကို။ ပရိကပ္ပာဝဟာ-
ရောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

(၄) ပဋိစ္စန္ဒာဝဟာရ=ဖုံးလွှမ်း၍ခိုးခြင်းအနက်

ပန၊ ကား။ ပဋိစ္စန္ဒာဒေတွာ၊ ၍။ အဝဟရဏံ၊ သည်။
ပဋိစ္စန္ဒာဝဟာရော၊ ၏။ သော ပဋိစ္စန္ဒာဝဟာရော၊ ထို
ဖုံးလွှမ်း၍ခိုးခြင်းကို။ ဧဝံ သိ။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။ သော
ဘိက္ခု၊ သည်။ မနဿာနံ၊ တို့သည်။ ဥယျာနာဒိသု၊ တို့၌။
ကိဉ္စန္ဒာနံ ဝါ၊ ကစားကြကုန်စဉ်သော်လည်းကော်စင်။ ပဝိ-
သန္တာနံ ဝါ၊ ဝင်ကြကုန်စဉ် သော်လည်းကော်စင်။ ပဝိ-
သန္တာနံ၊ ကုန်သော။ မနဿာနံ ဝါ၊ တို့သည်လည်း
ကော်စင်။ ဩမုဉ္စိတွာ၊ ချွတ်ကြကုန်၏။ ဌရိတံ၊ သော။
အလင်္ကာရဘဏ္ဍံ၊ တန်ဆာဘဏ္ဍာကို။ ဒိသု၊ ၍။ အဟံ၊
သည်။ ဩနမိတွာ၊ အောက်သို့ညွတ်၍။ ဝါ၊ ကုန်း၍။
သစေ ဂဟေဿာမိ၊ အကယ်၍ကောက်ယူအံ့။ ကိ။ ကို။
သမဏော၊ သည်။ ဂဏ္ဍာတိ၊ သနည်း။ ဣတိ၊ သိ။ မ။

ကို၊ ဇာနိတွာ၊ ကုန်၍။ ဝိပေဋ္ဌေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ ဣတိ၊
 သို့။ မညိတွာ၊ ၍။ ပစ္စာ၊ ဌ။ ဂဏိဿာမိ၊ အံ။ ဣတိ၊
 သို့။ စိန္တေတွာ၊ ၍၊ ပံသုနာ၊ ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။
 ပဏ္ဍေန ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ပဋိစ္စာဒေတိ၊
 ၍။ ပ။

ပန၊ ဘဏ္ဍာဒေယျံ၊ ဖြစ်သည့်မှတစ်ပါး ပါရာဇိကဖြစ်
 သည်ကိုဆိုဦးအံ။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့
 ထားအပ်သောသဘောရှိသော။ ဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။
 ယထာ ဌာနေ၊ ထားအပ်မြဲတိုင်းသောအရပ်၌။ ဌိတံ ယေဝ၊
 သော။ ဘဏ္ဍံ။ အပုဋိစ္စာဒေတွာ၊ မှ၍။ ယေယျစိတ္တော၊
 သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ ပါဒေန၊ ဖြင့်။ အက္ခမိတွာ၊ ၍။
 ကဒ္ဒမေ ဝါ၊ ဌိသော်လည်းကောင်း။ ဝါလိကာယ ဝါ၊
 ဌိသော်လည်းကောင်း။ ပဝေသေတိ၊ အံ။ တဿ ဘိက္ခု-
 နော၊ အာ။ ဘဏ္ဍေ၊ ကို။ ပဝေသိတမတ္ထေ ယေဝ၊
 သော်သာလျှင်။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ပ။

(၅) ကုသာဝဟာရ=ကမ္မည်းပြောင်း၍ ခိုးခြင်းအနက်

ပန၊ တစ်ပါး။ ကုသံ၊ ကမ္မည်းတံကို။ သင်္ကာမေတွာ၊
 ပြောင်း၍။ အဝဟရဏံ၊ ကို။ ကုသာဝဟာရောတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၍။ သောပိ ကုသာဝဟာရော၊ ကိုလည်း။ ဧဝံ၊
 သို့။ ဝေဒိတဉ္ဇော၊ ၍။ ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ ကုသံ၊ ကို။
 ပါတေတွာ၊ ၍။ စိဝရေ၊ ကို။ ဘာဇိယမာနေ၊ သော်။
 အတ္တနော၊ ၍။ ကောဌာသဿ၊ အဖို့၏။ ဝါ၊ အစု၏။
 သမိပေ၊ ဌ။ ဌိတံ၊ သော။ အပ္ပဂ္ဂတရံ၊ အထူးသဖြင့်နည်း
 သောအဖိုးရှိသော။ ပရဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ၍။
 ကောဌာသံ ဝါ၊ ကိုသော်လည်းကောင်း။ မဟဂ္ဂတရံ၊ အထူး
 သဖြင့် များသောအဖိုးရှိသော။ ပရဿ၊ သော။ ဘိက္ခု-
 နော၊ ၍။ ကောဌာသံ ဝါ၊ ကောင်း။ အဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သမ-

၁- ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (၁) လမ်းညွှန် ၁၀၃

သံမံ၊ တုဗ္ဗသော။ ပရဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ ။ ။
ကောဋ္ဌသံ ဝါ၊ ကောင်း။ ဟရိတုကာမော၊ သည်။
ဟုတွာ၊ ။ ။ အတ္တနော၊ ။ ။ ကောဋ္ဌာသေ၊ ။ ။ ပတိတံ၊
ပြီးသော။ ကုသဒဏ္ဍကံ၊ ကို။ ပရဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊
၏။ ကောဋ္ဌာသေ၊ ။ ။ ပါတေတုကာမော၊ သည်။
ဟုတွာ၊ ။ ။ ဥဒ္ဓရတိ၊ အံ။ တဿ ဘိက္ခုနော၊ အား။
တဝ၊ စွာ၊ ရက္ခတိ၊ ။ ။ ပ။

ပန၊ စကားချပ်ကိုဆိုဦးအံ့။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။
ဣမသ္မိံ ဌာနေ။ ပ။ ပဿေတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဉ္စ၊ ပြီ။
ဣမသ္မိံ ဌာနေ၊ ။ ။ ကုသကံမနဝသေန၊ ကမ္မည်းဘန်ကို
ပြောင်းရွှေ့ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ကေ၊ သော။ စီဝရတာ-
ဇနိယမေဝ၊ ဝေဖန်အပ်သော သက်န်းသည်သာလျှင်။
အာဂတံ၊ ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင်လာပြီးသော်လည်း။ စတုန္နံ၊
ကုန်သော။ ပစ္စယာနမ္ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ဥပ္ပတ္တိဉ္စ၊ ကိုသော်-
လည်းကောင်း။ ဘာဇနိယဉ္စ၊ ဝေဖန်အပ်သည်ကို
လည်းကောင်း။ နိဘရိတွာ၊ ထုတ်၍။ ဒဿေတဗ္ဗံ၊ ။ ။

(၈၊ ဌ၊ ၁-ပြီး)

* * *

ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ဒုတိယ)

(ဝိ၊ ဋ၊ ၂)

နာသန (၃) ပါး လမ်းညွှန်

(၁) လိင်္ဂနာသန (၂) သံဝါသနာသန (၃) ဒဏ္ဍကမ္မနာ ပန။

(၁) လိင်္ဂ နာသန အကျယ်

တာသု “ဒူသကော နာသေတဗ္ဗော” တိ။ အယံ လိင်္ဂနာသနာ။

(၂) သံဝါသနာသနအကျယ်

အာပတ္တိယာ အဒဿနေ ဝါ အပ္ပဋိကဓမ္မ ဝါ ပါပိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အပ္ပဋိနိဿာဂ္ဂေ ဝါ ဥက္ခေပနိယကမ္မံ ကရောန္တိ၊ အယံ သံဝါသနာသနာ။

(၃) ဒဏ္ဍကမ္မနာသနအကျယ်

“စရ ပိရေ ဝိနဿာ” တိ ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောန္တိ၊ အယံ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ။ ဣဓ ပန လိင်္ဂနာသနံ သန္ဓာယာဟ “မေတ္တိယံ တိက္ခုနိံ နာသေထာ” တိ။

အနင်္ဂ။ ။ (၁) လိင်္ဂနာသနာ၊ အသွင်ကိုဖျက်ဆီးခြင်း လည်းကောင်း။

(၂) သံဝါသနာသနာ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကိုဖျက်ဆီးခြင်း လည်းကောင်း။

(၃) ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ၊ ဒဏ်ကိုပြုခြင်းဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဿော၊ ကုန်သော။ နာသနာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တာသု နာသနာသု၊ တို့တွင်။-

(၁) လိင်္ဂနာသန အကျယ်အနက်

နုသကော နာသေတဗ္ဗောတိ၊ ဟူသော။ အယံ နာသနာ၊ ဤဖျက်ဆီးခြင်းသည်။ လိင်္ဂနာသနာ၊ အသွင်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းတည်း။ (နုသကော၊ ဖျက်ဆီးတတ်သော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ နာသေတဗ္ဗော၊ အသွင်ကိုဖျက်ဆီးခြင်းဖြင့် ဖျက်ဆီးအပ်၏။)

(၂) သံဝါသနာသန အကျယ်အနက်

အာပတ္တိယာ၊ ကို။ အဒဿနေ ဝါ၊ မရှုခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ အပ္ပဋိကမ္မေ ဝါ၊ မကုစားခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ပါပိကာယ၊ ယုတ်မာသော။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အယူကို။ အပ္ပဋိနိဿဂ္ဂေဝါ၊ မစွန့်ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း။ ဥက္ခေပနိယကမ္မံ၊ နှင်ထုတ်အပ်ကြောင်း ဖြစ်သောကံကို။ ကရောကိ၊ ၏။ အယံ နာသနာ၊ သည်။ သံဝါသနာသနာ၊ တည်း။

(၃) ဒဏ္ဍကမ္မနာသနအကျယ် အနက်

ပိရေ အမာမကာ၊ မမြတ်နိုးအပ်သောသူ။ စရ၊ သွားလေလော့။ ဝိနဿ၊ ပျောက်ပျက်လေလော့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဏ္ဍကမ္မံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ အယံ နာသနာ၊ သည်။ ဒဏ္ဍကမ္မနာသနာ၊ တည်း။ ပန၊ အတ္ထုဒ္ဓေသမှတစ်ပါး အတ္ထာဓိပေတကိုဆိုဦးအံ့။ ဣဓ၊ ဤ။ လိင်္ဂနာသနာ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ မူ၍။ “မေတ္တိယံ ဘိက္ခုနိံ နာသေထာ” ဟိ၊ ဟူ၍။ အာယ၊ ၏။

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ဒု) လမ်းညွှန် ၁၀၇

အမူလကသရုပ်လမ်းညွှန်

အမူလကေန ပါရာဇိကေန (ပါဠိတော်) ပဒဘာဇနေ
“အမူလကံ နာမ (၁) အဒိဋ္ဌံ (၂) အသုတံ (၃) အပ-
ရိသင်္ကိတံ” န္တိ အာဟ။

အဒိဋ္ဌံ, အသုတံ, အပရိသင်္ကိတံ-ပါရာဇိကများ

တတ္ထံ (၁) အဒိဋ္ဌံ နာမ အတ္တနော ပသာဒစက္ခန္ဓာ
ဝါ, ဒိဗ္ဗစက္ခန္ဓာ ဝါ အဒိဋ္ဌံ။ (၂) အသုတံ နာမ တထေဝ
ကေနစိ ဝုစ္စမာနံ န သုတံ။ (၃) အပရိသင်္ကိတံ နာမ
စိတ္တေန အပရိသင်္ကိတံ။

ဒိဋ္ဌံ, သုတံ, ပရိသင်္ကိတံ-ပါရာဇိကများ

(၁) ဒိဋ္ဌံ နာမ အတ္တနာ ဝါ ပရေန ဝါ ပသာဒ-
စက္ခန္ဓာ ဝါ, ဒိဗ္ဗစက္ခန္ဓာ ဝါ ဒိဋ္ဌံ။ (၂) သုတံ နာမ
တထေဝ သုတံ။ (၃) ပရိသင်္ကိတံ အတ္တနာ ဝါ ပရေန
ဝါ ပရိသင်္ကိတံ။

ဒိဋ္ဌံ, သုတံ- အရာ၌ တည်ပုံ

တတ္ထံ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌမေဝ၊ ပရေဟိ ဒိဋ္ဌံ အတ္တနာ
သုတံ၊ ပရေဟိ သုတံ ပရေဟိ ပရိသင်္ကိတံ ဣဒံ ပန
သဗ္ဗမ္ပိ အတ္တနာ သုတဋ္ဌာနေ ယေဝ တိဋ္ဌတိ။

ပရိသင်္ကိတံအပြား

သရိသင်္ကိတံ ပန တိဝိဓံ။ (၁) ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ (၂) သုတ-
ပရိသင်္ကိတံ (၃) မုတပရိသင်္ကိတံ န္တိ။

(၁) ဒိဋ္ဌ၊ ပရိသင်္ကိတ-ပါရာဇိကအကျယ်

တတ္ထ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ နာမ-ဧကော ဘိက္ခု ဥစ္စာရ-
ပဿာဝကမ္မေန ဝါမသမိပေ ဧကံ ဂုဗ္ဗံ ပဝိဋ္ဌော၊ အည-
တရာ ပိ ဣတ္ထိံ ကေနစိဒေဝ ကရဏိယေန တံ ဂုဗ္ဗံ ပဝိ-
သိတွာ နိဝတ္တာ၊ နာပိ ဘိက္ခု ဣတ္ထိံ အဒ္ဓဿ၊ န ဣတ္ထိ
ဘိက္ခု၊ အဒိသ္မာဝ ဥဘောပိ ယထာရစိ ပက္ကန္တာ၊ အည-
တရော ဘိက္ခု၊ ဥဘိန္နံ တတော နိက္ခမနံ သလ္လက္ခေတွာ
“အဒ္ဓါ ဣမေသံ ကတံ ဝါ၊ ကရိဿန္တိ ဝါ” တိ ပရိ-
သင်္ကိတိ၊ ဣဒံ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ နာမ။

(၂) သုတပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအကျယ်

သုတပရိသင်္ကိတံ နာမ-ဣဇေကစ္စော အန္ဓကာရေ ဝါ၊
ပဋိစ္စန္ဓေ ဝါ ဩကာသေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဘိက္ခု-
နော တာဒိသံ ပဋိသန္တာရဝစနံ သုဏာတိ၊ သမိပေ
အညံ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ “အတ္ထိ၊ နတ္ထိ” တိ နံ ဇာနိာတိ၊ သော
“အဒ္ဓါ ဣမေသံ ကတံ ဝါ၊ ကရိဿန္တိ ဝါ” တိ ပရိ-
သင်္ကိတိ၊ ဣဒံ သုတပရိသင်္ကိတံ နာမ။

(၃) မုတပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအကျယ်

မုတပရိသင်္ကိတံ နာမ-သမ္ပဟုလာ ဓုတ္တာ ရတ္ထိဘာဂေ-
ပုပ္ဖ ဂန္ဓ နံသ သုရာဒိနိ ဂဏေတွာ ဣတ္ထိဟိ သဒ္ဓိံ ဧကံပစ္စန္ဓ-
ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ မဏ္ဍပေ ဝါ၊ ဘောဇနသာလာဒိသု ဝါ၊
ယထာသုခံ ကိဋ္ဌိတွာ ပုပ္ဖါဒိနိ ဝိကိရိတွာ ဂတာ၊ ပုနဒိ-
ဒိဝသေ ဘိက္ခု။ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသ္မာ “ကဿိဒံ ကမ္မ”န္တိ
ဝိစိနန္တိ။ တတြ စ ဧကေနစိ ဘိက္ခုနာ ပဂေဝ ဓုဋ္ဌဟိတွာ
ဝတ္ထသိသေန မဏ္ဍပံ ဝါ၊ ဘောဇနသာလံ ဝါ၊ ပဋိဇဂ္ဂ-
န္ဓေန ပုပ္ဖါဒိနိ အာမဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ ဧကေနစိ ဥပဋ္ဌာက
ကုလတော အာဘတေဟိ ပုပ္ဖါဒိဟိ ပူဇာ ကတာ ဟောတိ။

ကေနစ် ကေသဇ္ဇတ္ထံ အရိဋ္ဌံ ပီတံ ဟောတိ။ အထ
တေ “ကဿိဒံ ကမ္မ” န္တိ ဝိစိနန္တာ ဘိက္ခု။ တေ ဟတ္ထ-
ဂန္ဓဉ္စ မုခဂန္ဓဉ္စ ခာယိတွာ တေ ဘိက္ခု။ ပရိသင်္ကန္တိ။ ဣဒံ
မူတပရိသင်္ကိတံ နာမ။

(အနက်)

အမူလကသရုပ်အနက်

အမူလကေန၊ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ရှုံ့ရှာခြင်း-အရင်း
မရှိသော။ ပါရာဇိကေန၊ ဖြင့်။ (ပါဠိတော်အနက်)။ ပဒ-
ဘာဇနေ၊ ဌ။ အမူလကံ နာမ အဒိဋ္ဌံ အသုတံ အပရိ-
သင်္ကိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မူ၏။

အဒိဋ္ဌံ၊ အသုတ၊ အပရိသင်္ကိတ-ပါရာဇိကအနက်

တတ္ထ-တသ္မိံ အဒိဋ္ဌံ။ ပ။ တန္တိ ဝစနေ၊ ဌ။ (၁) ယံ
ပါရာဇိကံ၊ ကိ။ အတ္တနော၊ ၏။ ပသာဒစက္ခုနာ ဝါ၊
ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။
အဒိဋ္ဌံ၊ အပ်။ တံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အဒိဋ္ဌံ၊ သော။ ပါ-
ရာဇိကံ နာမ၊ ၏။

(၂) ယံ ပါရာဇိကံ၊ ကိ။ တဏှေဝ၊ လိုစက္ခုနှင့်အတူ
သာလျှင်။ အတ္တနော၊ သည်။ ပသာဒသောတေန ဝါ၊
ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗ သောတေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်း
ကောင်း။ ကေနစ်၊ တစ်ခုတစ်ယောက်သောသူသည်။ ဝုစ္စ-
မာနံ၊ ဆိုအပ်သည်ကို။ န သုတံ၊ အပ်။ တံ ပါရာဇိကံ၊
သည်။ အသုတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊ ၏။

(၃) ယံ ပါရာဇိကံ၊ ကိ။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ အပရိသင်္ကိ-
တံ၊ အပ်။ တံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အပရိသင်္ကိတံ၊ သော။
ပါရာဇိကံ နာမ၊ ၏။

ဒိဋ္ဌ၊ သုတ၊ ပရိသင်္ကိတ-ပါရာဇိကအနက်

(၁) ယံ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ အတ္တနာ ဝါ၊ သညလည်းကောင်း။ ပရေန ဝါ၊ တစ်ပါးသော သူသည်လည်းကောင်း။ ပသာဒစက္ခုနာ ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌ၊ ပြီ။ တံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊ ဧ။

(၂) ယံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ တထေဝ၊ တူသာလျှင်၊ အတ္တနာ ဝါ၊ သညလည်းကောင်း။ ပရေန ဝါ၊ သညလည်းကောင်း။ ပသာဒသောတေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိဗ္ဗသောတေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ သုတံ၊ ပြီ။ တံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ သုတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ၊ နာမ၊ ဧ။

(၃) ယံ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ အတ္တနာ ဝါ၊ သညလည်းကောင်း။ ပရေန ဝါ၊ သညလည်းကောင်း။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပရိသင်္ကိတံ၊ ပြီ။ တံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ပရိသင်္ကိတံ၊ သော။ ပါရာဇိကမ္ပိ၊ လည်း မည်၏။

ဒိဋ္ဌ၊ သုတ-အရာ၌တည်ပုံ အနက်

တတ္ထ-တေသု ဒိဋ္ဌသုတပရိသင်္ကိတေသု၊ ထိုမြင်အပ်သော ပါရာဇိက၊ ကြားအပ်သောပါရာဇိက၊ ရှိရှာအပ်သော ပါရာဇိက-တို့တွင်။ အတ္တနာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌ၊ သော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌမေဝ၊ တည်း။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ ဒိဋ္ဌ၊ သော။ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ အတ္တနာ၊ သည်။ သုတံ၊ ဧ။ ပန၊ တစ်ပါး။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ သုတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ၊ သော်လည်းကောင်း။ ပရေဟိ၊ တို့သည်။ ပရိသင်္ကိတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ၊ သော်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ သော။ ဣဒံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္တနာ၊ သည်။ သုတဋ္ဌာနေ ယေဝ၊ ကြားအပ်သော ပါရာဇိက၏ အရာ၌သာလျှင်။ တိဋ္ဌတိ၊ ဧ။

ပရိသင်္ကိတပါရာဇိကအပြား

“ ပန၊ တစ်ပါး။ ပရိသင်္ကိတံ၊ ရှိရှာအပ်သော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ (၁) ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ၊ မြင်သဖြင့် ရှိရှာအပ်သော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်လည်းကောင်း။ (၂) သုတပရိသင်္ကိတံ၊ ကြားသဖြင့် ရှိရှာအပ်သော။ ပါရာဇိကံ၊ ကောင်း။ (၃) မုတပရိသင်္ကိတံ၊ တွေ့သဖြင့် ရှိရှာအပ်သော။ ပါရာဇိကံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတ္ထိ၊ သို့။ တိပိဓံ၊ ၏။

(၁) ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတပါရာဇိက အကျယ်အနက်

တတ္ထ-တေသု ပါရာဇိကေသု၊ တို့တွင်။ ယံ ပါရာဇိကံ၊ ဣ။ ဧကော၊ သော။ ဘိက္ခုပိ၊ သည်လည်း။ ဥစ္စာရပုညာဝကမ္ပေန၊ ကျင်ကြီးကျင်ငယ် စွန့်ခြင်းအမှုဖြင့်။ ဝါ၊ ကျင်ကြီးကိုစွန့်ခြင်းအမှု၊ ကျင်ငယ်ကိုစွန့်ခြင်းအမှုဖြင့်။ ဂါမသမိပေ၊ ရှာ၏အနီး၌။ ဧက္ခံ၊ သော။ ဂုဗ္ဗံ၊ ချံသို့။ ပဝိဋ္ဌော၊ ဝင်ပြီ။ အညတရော၊ ရဟန်းမှတစ်ပါး တစ်ယောက်ယောက်သော။ ဣတ္ထိပု၊ သည်လည်း။ ဧကေနပိ ဒေဝ၊ တစ်စုံတစ်ခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ကရဏီယေန၊ ပြုအပ်သော။ ကမ္ပမ္ပေန၊ အမှုဖြင့်။ တံ ဂုဗ္ဗံ၊ ထိုရဟန်း၏ဝင်ရာဖြစ်သော ချံသို့။ ပဝိသိတွာ၊ ပြီး၍။ နိဝတ္တာ၊ နှစ်ခဲ့ပြီ။ ဝါ၊ ပြန်ခဲ့ပြီ။ ဘိက္ခုအပိ၊ သည်လည်း။ ဣတ္ထိပိ၊ ကု။န အဒ္ဓသ၊ မမြင်ပြီ။ ဣတ္ထိအပိ၊ သည်လည်း။ ဘိက္ခု၊ ဣ။ န အဒ္ဓသ၊ ပြီ။ အဒိသ္မာဝ၊ မမြင်ကြကုန်မူ၍သာလျှင်။ ဥတောပိ၊ နှစ်ယောက် ကုန်သောရဟန်း၊ မိန်းမတို့သည်လည်း။ ယထာရူပိ၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ဝါ၊ အလိုအတိုင်း။ ပက္ကန္တာ၊ ဖွဲ့သွားကြကုန်၏။

အညတရော၊ ရဟန်း၊ မိန်းမတို့မှတစ်ပါး တစ်ယောက်ယောက်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဥဘိန္နံ၊ တို့၏။ တတောဂုဗ္ဗတော၊ ထိုဝင်ကြကုန်ရာဖြစ်သော မြေ။ နိက္ခမနံ၊ ထွက်

ကြခြင်းကို။ သလ္လက္ခေတွာ၊ ဤ။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ဣမေသံ ဥဘိန္နံ၊ တို့သည်။ မေထုနကမ္မံ၊ ကို။ ကတံ ဝါ၊ ပြုအပ်မှု လည်း ပြုအပ်ပြီ။ ဣမေ ဥဘော၊ တို့သည်။ မေထုနကမ္မံ၊ ကို။ ကရိဿန္တိ ဝါ။ ပြုကုန်မှုလည်း ပြုကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိသင်္ကတိ၊ ယုံမှား၏။ တံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊ မည်၏။ ဣဒံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊ ၏။

(၂) သုတပရိသင်္ကတပါရာဇိကအကျယ်အနက်

ယံ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ ဣမ-ဣမသ္မိံ လောကေ၊ ဌ။ ကေစ္စော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အန္ဓကာရေ ဝါ၊ ဌ လည်းကောင်း။ ပဋိစ္ဆန္ဓေ၊ နံရံအစရှိသည် ဖုံးလွှမ်းအပ် သော။ ဩကာသေ ဝါ၊ ဌလည်းကောင်း။ မာတုဂါမေန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဘိက္ခုနော၊ ၏။ တာဒိသံ၊ ထိုစကား ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပဋိသန္ဓာရဝစနံ၊ အစေ့အစပ်ကို ပြု အပ်ကြောင်းဖြစ်သော စကားကို။ သုဏာတိ၊ ကြား၏။ သမိပေ၊ ဌ။ အညံ၊ ရဟန်း၊ မာတုဂါမတို့မှတစ်ပါးသော သူကို။ ဝိဇ္ဇမာနမ္ပိ၊ ထင်ရှား ရှိသည်ကိုလည်း။ အတ္ထိ၊ ၏။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုကြားသောရဟန်းသည်။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်။ ဣမေသံ၊ ဤ ရဟန်း၊ မာတုဂါမတို့သည်။ ကတံ ဝါ၊ ပြီ။ ဣမေ တို့ သည်။ ကရိဿန္တိ ဝါ၊ ကုန်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိသင်္က တိ၊ ၏။ တံ ပါရာဇိကံ။ သည်။ သုတပရိသင်္ကတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊ ၏။ ဣဒံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ သုတပရိ သင်္ကတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ၊ နာမ၊ ၏။

(၃) မုတပရိသင်္ကတပါရာဇိကအကျယ်အနက်

ယံ ပါရာဇိကံ၊ ကို။ သမ္ပဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဓုတ္တာ - သေသောကံကြူးသူ၊ မိန်းမကြူးသောသူတို့သည်။ ရတ္ထိ -

ဘာဝေ၊ ဌ။ ပုပ္ဖဂန္ဓမံသသူရာဒိနိ၊ ပန်း၊ နံ့သာ၊ အသား၊
သေ အစရှိသည်တို့ကို။ ဂဟေဗ္ဗာ၊ ကုန်၍။ ဣတ္ထိဟိ၊ တို့နှင့်။
သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဧကံ၊ သော။ ပစ္စန္ဒဝိဟာရံ၊ အစွန်၌ ဆောက်
လုပ်သောကျောင်းသို့၊ ဂန္ဓာ၊ ကုန်၍။ မဏ္ဍပေ၊ ၌လည်း
ကောင်း။ ဘောဇနာသာလာဒိသု ဝါ၊ ဆွမ်းကိုစားကုန်ရာ
ဖြစ်သော ဇရပ်အစရှိသည်တို့၌ လည်းကောင်း။ ယထာ-
သုခံ၊ ချမ်းသာသည့်အားလျော်စွာ။ ဝါ၊ ချမ်းသာတိုင်း။
ကိဋ္ဌိတွာ၊ ကုန်ပြီး၍။ ပုပ္ဖါဒိနိ၊ တို့ကို။ ဝိကိရိဗ္ဗာ၊ ဖရိုဖရဲ
ကြဲကြဲကုန်ပြီး၍။ ဂတာ၊ သွားကြကုန်ပြီ။ ပုန နိဝသေ၊ ၌။
ဘိက္ခူ၊ တို့သည်။ တံ ဝိပွကာရံ၊ ထိုဖရိုဖရဲကြဲသဖြင့်
ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊ ကုန်၍။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ သည်။
ဣဿ၊ အဘယ်သူ၏။ ကမ္မံ၊ နည်း။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။
ဝိစိနန္တိ၊ စူးစမ်းကြကုန်၏။

တကြ-ကသ္မိံ ဝိစိနနေ၊ ထိုသို့ စူးစမ်းကြကုန်ရာ၌။
ကေနစိ၊ သော။ ပဂေဝ၊ ရှေးဦးကပင်လျှင်။ ဟိတွာ၊ ၍။
ဝတ္ထသိ သန၊ သဖြင့်။ မဏ္ဍဝ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။
သောဇနသာလံ ဝါ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပဋိဇဂ္ဂန္ဓေန၊
ညုတ်သင်သော။ ဘိက္ခုနာ စ၊ သည်လည်း။ ပုပ္ဖါဒိနိ၊ ပန်း
အစရှိသည်တို့ကို။ ဝါ၊ ပန်း၊ နံ့သာ၊ အသား၊ သေ-
အစရှိသည်တို့ကို။ အာမဋ္ဌာနိ၊ သုံးသပ်အပ်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေနစိ၊ သော။ ဘိက္ခုနာ စ၊
သည်လည်း။ ဥပဋ္ဌာကကုလတော၊ အလုပ်အကျွေး ဖြစ်
သော အမျိုးမှ။ အာဘဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ ပုပ္ဖါဒိဟိ၊ ပန်း
အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝါ၊ ပန်း၊ နံ့သာ - တို့ဖြင့်။ ပူဇော၊ ကို။
ကတာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ ကေနစိ၊ သော။ ဘိက္ခုနာ-
စ၊ သည်လည်း။ ဘေသဇ္ဇတ္ထံ၊ ဆေးအကျိုးငှါ။ ဧရိဋ္ဌံ၊
သေ၏အဆင်းအနံ့နှင့်တူသော အဆင်းအနံ့ရှိသော အပ်
သောဆေးကို။ ဝီတံ၊ သောက်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၍။

အထ-တသ္မိံ သမယေ၊ ထိုသို့ စူးစမ်းကြကုန်ရာဖြစ်
 သောအခါ၌။ တေသံ ဘိက္ခုနံ၊ ထိုသို့ သုံးသပ်သော
 ရဟန်း၊ ပူဇော်ခြင်းပြုသော ရဟန်း၊ ဆေးကိုသောက်
 သော ရဟန်းတို့၏။ ဟတ္ထဂန္ဓဉ္စ၊ လက်တို့၏ အနံ့ကို
 လည်းကောင်း။ မုခဂန္ဓဉ္စ၊ ခံတွင်း၏အနံ့ကိုလည်းကောင်း။
 ဗာယိတွာ၊ နမ်းကုန်၍။ ဣဒံ ကမ္မံ၊ သည်။ ကဿ၊ ၏။
 ကမ္မံ၊ နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိစိနန္တာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊
 တို့သည်။ ဘေ ဘိက္ခု၊ ထိုသုံးသပ်သော ရဟန်း၊ ပူဇော်
 ခြင်းကိုပြုသော ရဟန်း၊ ဆေးကိုသောက်သော ရဟန်းတို့
 ကို။ ပရိသင်္ကန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ မုဟပရိ-
 သင်္ကိတံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ)

ဘယေဝါတိ ပသာဒသောတေန ဒိဗ္ဗသောတေန ဝါ-
 တိ ဣမမတ္ထံ အတိဒိဿတိ၊ သုတွာဝ ဇာနိတဗ္ဗတော-
 “သုတဋ္ဌာနေယေဝ တိဋ္ဌတိ” တိ ဝုတ္တံ။

(သာရတ္ထ၊ ဋီ၊ ၂-၃၄၀)

- (၁) ဒိဋ္ဌသမူလက၊ အမူလက
 တတ္ထ-ဒိဋ္ဌိ အတ္ထိ သမူလကံ၊ အတ္ထိ အမူလကံ။
- (၂) ဒိဋ္ဌသညာ - သမူလကအမူလက
 ဒိဋ္ဌမေဝ အတ္ထိ သညာသမူလကံ၊ အတ္ထိ သညာအမူလကံ။
- (၃) ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတသမူလက၊ အမူလက
 ပရိသင်္ကိတေ ပန ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ အတ္ထိ သမူလကံ၊
 အတ္ထိ အမူလကံ။

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ဒု) လမ်းညွှန် ၁၁၇

(၄) ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတ သညာသမူလက, အမူလက
ဒိဋ္ဌပရိသအတ မေဝ အတ္ထိ သညာသမူလကံ, အတ္ထိ
သညာအမူလကံ။ သေ နယော သုတမုတပရိသင်္ကိတေသု။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၇၀)

(၁) ဒိဋ္ဌအတ္ထိသမူလကအကျယ်

တတ္ထ ဒိဋ္ဌိ သမူလကံ နာမ ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇန္တိ
ဒိသ္မာဝ “ဒိဋ္ဌော မယာ” တိ ဝဒတိ။

(၂) ဒိဋ္ဌ, အတ္ထိ အမူလက အကျယ်

အမူလကံ နာမ ပဋိစ္ဆန္ဓောကာသိတော နိက္ခမန္တံ
ဒိသ္မာ ဝိတိက္ကမံ အဒိသ္မာ “ဒိဋ္ဌော မယာ” တိ ဝဒတိ။

(၃) ဒိဋ္ဌ, သညာ သမူလကအကျယ်

ဒိဋ္ဌမေဝ သညာသမူလကံ နာမ ဒိသ္မာဝ ဒိဋ္ဌသညိ ဟု-
တ္တာ စောဒေတိ။

(၄) ဒိဋ္ဌ သညာ အမူလကအကျယ်

သညာအမူလကံ နာမ ပုဗ္ဗေ ပါရာဇိကဝိတိက္ကမံ ဒိသ္မာ-
ပစ္စာ အဒိဋ္ဌသညိ ဇာတော၊ သော သညာယ အမူ-
လကံ ကတ္တာ “ဒိဋ္ဌော မယာ” တိ စောဒေတိ။

ဧတေန နယေန သုတမုတပရိသင်္ကိတာနိပိ ပိတ္တာရ-
တော ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ ဧတ္ထ စ သဗ္ဗပွဲကာရေနာဂိ သမူလ-
ကေန ဝါ, သညာသမူလကေန ဝါ စောဒေန္တဿ အနာ-
ပတ္တိ။ အမူလကေန ဝါ ပန သညာအမူလကေန ဝါ
စောဒေန္တဿေဝ အာပတ္တိ။

(အနက်)

တတ္ထ- တေသု ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ၊ သုတ ပရိသင်္ကိတံ၊ မုတပရိသင်္ကိတေသု၊ တို့ဘွင်။ (၁) ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်အပ်သော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ သမူလကံ၊ မြင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အရင်းရှိသော၊ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အမူလကံ၊ မြင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အရင်း မရှိသော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။

(၂) ဒိဋ္ဌသညာ သမူလက၊ အမူလက ပါရာဇိကအနက်

ဒိဋ္ဌမေဝ၊ သော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ သညာသမူလကံ၊ မြင်အပ်၏ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်ဖြင့် မြင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အရင်းရှိသော၊ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သညာအမူလကံ၊ မြင်အပ်၏ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်ဖြင့် မြင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အရင်းမရှိသော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ သုတေ၊ ကြားအပ်သော။ ပါရာဇိကေဝိ၊ ဌလည်း။ ဝေဒနယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၏။

(၃) ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတသမူလက၊ အမူလကပါရာဇိကအနက်

ပန၊ အထူး။ ပရိသတေ၊ ရုံရှာအပ်သော။ ပါရာဇိကေ၊ ဌ၊ ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတံ၊ မြင်အပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ရုံရှာအပ်သော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ သမူလကံ၊ မြင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အရင်းရှိသော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ အမူလကံ၊ မြင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အရင်းမရှိသော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။

(၄) ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတ သညာသမူလက၊ အမူလက ပါရာဇိက အနက်

ဒိဋ္ဌပရိသင်္ကိတမေဝ၊ မြင်အပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ရုံရှာအပ်သော။ ပါရာဇိကံ၊ သည်။ သညာသမူလကံ၊ သော။

ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ သညာအမူလကံ၊ သော၊
ပါရာဇိကံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ဧ။ သုတမုတပရိသင်္ကိတေသု၊
ကြားအပ်သည်၏အစွမ်းဖြင့် ရှံရှာအပ်၊ တွေ့အပ်သည်၏
အစွမ်းဖြင့် ရှံရှာအပ်ကုန်သော။ ပါရာဇိကေသု၊ တို့၌။
ဧသ-နယော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗျော၊ ဧ။

(၁) ဒိဋ္ဌိ၊ အတ္ထိ သမူလကအကျယ်အနက်

တတ္ထ တေသု ဒိဋ္ဌိ အတ္ထိ သမူလကန္တိ အာဒိသု၊ တို့၌။
ဒိဋ္ဌိ၊ သော။ သမူလကံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊ ကို။
ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇန္တံ၊
ရောက်သည်ကို။ ဒိသ္မာဝါ၊ ရှိသာလျှင်။ မယာ၊ သည်။ ဒိဋ္ဌော၊
ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ဧ။

(၂) ဒိဋ္ဌိ အတ္ထိ အမူလကအကျယ်အနက်

ဒိဋ္ဌိ မေဝ၊ သော။ အမူလကံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ နာမ၊
ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပရိစ္ဆန္ဒောကာသတော၊
ဖုံးလွှမ်းအပ်သောအရပ်မှ။ နိက္ခမန္တံ၊ ထွက်သည်ကို။ ဒိသ္မာ၊
ရှိ။ ဝိတိက္ကမံ၊ လွန်ကျူးခြင်းကို။ အဒိသ္မာ၊ မူ၍။ “မယာ၊
သည်။ ဒိဋ္ဌော၊ ပြီ” ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ဧ။

(၃) ဒိဋ္ဌိသညာသမူလကအကျယ်အနက်

ဒိဋ္ဌိမေဝ၊ သော။ သညာသမူလကံ၊ သော။ ပါရာဇိကံ-
နာမ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ဒိသ္မာဝါ၊ ရှိသာ
လျှင်။ ဒိဋ္ဌသညိ၊ မြင်အပ်၏ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်ရှိသည်။
ဟုတွာ၊ ရှိ။ စောဒေတိ၊ ဧ။

(၄) ဒိဋ္ဌိသညာအမူလက အကျယ်အနက်

ဒိဋ္ဌိမေဝ၊ သော။ သညာအမူလကံ၊ သော။ ပါရာ-
ဇိကံ နာမ၊ ကို။ ဧဝံ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။

ပါရာဇိကဝိတိက္ကမံ၊ ပါရာဇိကကိုကျူးလွန်ခြင်းကို။ ဒိသ္မာ၊
 ရှိ။ ပစ္ဆံ၊ ဌ။ အဒိဋ္ဌသညီ၊ မမြင်အပ်ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်
 ရှိသည်။ ဇာတော၊ ဇာ။ သော တိက္ခ၊ သည်။ သညာယ၊
 မြင်အပ်၏ဟူ၍ဖြစ်သော အမှတ်ဖြင့်။ အမူလကံ၊ ကို။
 ကတ္တာ၊ ရှိ။ “မယာ၊ ငါသည်။ ဒိဋ္ဌော၊ ငြိ”။ ဣတိ၊
 သို့။ စောဒေတိ၊ ဇာ။

ဧတေန နယေန၊ ဖြင့်။ သုတ၊ မုတ၊ ပရိသင်္ကိတာနိဝိ၊
 တို့ကိုလည်း။ ဝိက္ကာရတော၊ အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ၊
 ကုန်၏။

အနာပတ္တိ-အာပတ္တိအထူးအနက်

၈။ ဆက်။ ဧတ္ထ-တေသ္မိ* ဒိဋ္ဌိ သမူလကံ နာမာတိ-
 အာဒိဝစနေ၊ ဌ။ သဗ္ဗပ္ပကာရေနပိ၊ အလုံးစုံသော အပြား
 အားဖြင့်လည်း။ သမူလကေန၊ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ရွံရှာ
 ခြင်း-ဟုဆိုအပ်သော အရင်းရှိသော။ ပါရာဇိကေန ဝါ၊
 ဖြင့်လည်းကောင်း။ သညာသမူလကေန၊ မြင်အပ်၏ဟူ၍ဖြစ်
 သောအမှတ်၊ ကြားအပ်၏ဟူ၍ဖြစ်သောအမှတ် ရွံရှာအပ်
 ၏ဟူ၍ဖြစ်သောအမှတ်ဖြင့် မြင်ခြင်းဟုဆိုအပ်သော အရင်း၊
 ကြားခြင်းဟု ဆိုအပ်သောအရင်း၊ ရွံရှာခြင်းဟုဆိုအပ်သော
 အရင်း ရှိသော။ ပါရာဇိကေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။
 စောဒေန္တဿ၊ သော။ ဘိက္ခူနော၊ အား။ အနာပတ္တိ၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ဇာ။ ပန၊ အာပတ္တိ-ကိုဆိုဦးအံ့။ အမူလ-
 ကေန၊ မြင်ခြင်း၊ ကြားခြင်း၊ ရွံရှာခြင်းဟုဆိုအပ်သော
 အရင်းမရှိသော။ ပါရာဇိကေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။
 သညာသမူလကေန၊ မြင်အပ်၏ဟူ၍ ဖြစ်သောအမှတ်၊
 ကြားအပ်၏ဟူ၍ ဖြစ်သောအမှတ်၊ ရွံရှာအပ်၏ ဟူ၍ဖြစ်
 သောအမှတ်ဖြင့် မြင်ခြင်းဟု ဆိုအပ်သောအရင်း၊ ကြားခြင်း
 ဟု ဆိုအပ်သောအရင်း၊ ရွံရှာခြင်းဟု ဆိုအပ်သော အရင်း

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (၄) လမ်းညွှန် ၁၂၁

မရှိသော။ ပါရာဇိကေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။
စောဒေန္တဿ၊ သော။ ဘိက္ခုသေဝ၊ အားသံလျှင်။ အာ -
ပတ္တိ၊ သညိ။ ဟောတိ၊ ဧ။

(အဓိပ္ပာယ်ဦးစွာ)

ဒိဋ္ဌိ အတ္ထိ သမူလကံ အတ္ထိအမူလကန္တိ ဣဒံ အဇ္ဈာစာ -
ရဿ သမ္ဘာဝါ သမ္ဘာဝံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ အတ္ထိ သညာ -
သမူလကန္တိ ဣဒံ ပန ဒိဋ္ဌသညာယ သမ္ဘာဝါ သမ္ဘာဝံ
သန္ဓာယ။

သမိပေ ဌတူတိ ဒွါရဿ ဟတ္ထဗ္ဗန္တရေ သမိပေ
ဌတူတိ ဝဒန္တိတိ တိသုပိ ဂဏ္ဍိပဒေသု ဝုတ္တံ။

ပရတော ပန “ဒူတံ ပဏ္ဍံ ဝါ ပဏ္ဍံ ဝါ သာသနံ
ပေသေဇော စောဒေန္တဿ သိသံ န ဧတိတိ ပရမ္ပုခါ
စောဒနာယ ဧဝ အနာပတ္တိယာ ဝုတ္တတ္တာ “သမိပေ -
ဌတူ”တိ ဣဒံ သမ္ပုခဘာဝမတ္ထဒဿနတ္ထိ ဝုတ္တန္တိ အမှာကံ -
ခန္တိ။ ဟေနေဝ မာတိကာဌကထာယံ ဒမံ ဒဿန္တေန”
စာဝနာဓိပ္ပာယ်ေန သမ္ပုခါစောဒနာ” တိ ဝုတ္တံ။ န စ
သမ္ပုခဘာဝေါ ဒွါဒသဟတ္ထဗ္ဗန္တရေ ယေဝါတိ နိယမော
သက္ကာ ဝတ္တံ။ (ဝိနယဝိနိစ္ဆယဉ္စ ပပွာ ဂရုကေယေဝ
ဌာတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ) ဣသ္မာ ဥပပရိက္ခိတွာ ယုတ္တတရံ ဂတေတဗ္ဗံ။

(သာရတ္ထ၊ ဇီ၊ ၂။ ၃၄၁-၉)

စောဒနာပွဏေဒ လမ်းညွှန်

(ဝိ၊ ဌ ၂၊ ၁၇၂)

စောဒနာပွဏေဒ ကောယဗ္ဗတ္တံ ပနေတ္ထိ ဧကပတ္တိ၊
ကေစောဒနာဒိစတုတ္ထံ တာဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ -

(၁) ကေဝတ္ထု ကေစောဒက

ကော ဘိက္ခု ကံ ဘိက္ခု ကေန ပတ္တနာ စောဒေတိ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ ကံ ဝတ္ထု ကော စောဒကော။

(၂) ကေဝတ္ထု နာနာစောဒက

သမ္ဗဟုလာ ကံ ကေဝတ္ထုနာ စောဒေန္တိ ပဉ္စသတာ မေတ္တိယဘူမဇကပ္ပမုခါ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ ဘိက္ခု အာယသ္မန္တိ ဒဗ္ဗိ မလ္လပုတ္တမိဝ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ ကံ ဝတ္ထု နာနာစောဒကော။

(၃) နာနာဝတ္ထု ကေစောဒက

ကော ဘိက္ခု ကံ ဘိက္ခု သမ္ဗဟုလေဟိ ဝတ္ထုဟိ စောဒေတိ ဣမိဿာ စောဒနာယ နာနာဝတ္ထုနိ ကော စောဒကော။

(၄) နာနာဝတ္ထု နာနာစောဒက

သမ္ဗဟုလာ သမ္ဗဟုလေ သမ္ဗဟုလေဟိ ဝတ္ထုဟိ စောဒေန္တိ၊ ဣမိဿာ စောဒနာယ နာနာဝတ္ထုနိ နာနာစောဒကော။

(အနက်)

ပန၊ အတူ။ ဧတ္ထ-ဧတသ္မိံ စောဒေတိ ဝါ စောဒါပေတိ ဝါတိ ဝစနေ၊ ဌ။ စောဒနာပွဘေဒကောသလ္လတ္ထိ၊ စောဒနာခြင်းအပြား၌ လိမ္မာသောသူ၏ အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ညွှန်အကျိုးငှါ။ ကေဝတ္ထု ကေစောဒနာဒိစတုက္ကံ၊ တစ်ခုသောဝတ္ထု၊ တစ်ယောက်သော စောဒက အစရှိသည်တို့၏ လေးခုတို့၏အပေါင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗိ၏။ တတ္ထ-တသ္မိံ ကေဝတ္ထု ကေစောဒကောဒိ စတုက္ကော ဌ။

(၁) ကေဝတ္ထု ကေစောဒကအနက်

ကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ ဘိက္ခု၊
ကို။ ဧကေန၊ သော။ ဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ စောဒေတိ၊ အံ။
ဣမိဿာ စောဒနာယ၊ ဌ။ ဧကံ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဧ။

(၂) ကေဝတ္ထုနာနာစောဒကအနက်

ကော၊ သော။ စောဒကော၊ သည်။ တောတိ၊ ဧ။
ပဉ္စသတာ၊ ငါးရာကုန်သော။ မေတ္တိယဘူမဇကပ္ပမုခါ၊
မေတ္တိယဘူမဇက အမှူးရှိကုန်သော။ ဆဗ္ဗဂ္ဂိယာ၊ ကုန်သော။
ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ မလ္လပုတ္တံ၊ သော။ အာယသ္မန္တံ ဒဗ္ဗံ၊
ကို။ စောဒေန္တိ ဣဝ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ ဟထာ၊ တူ။ သမ္မ-
ဟုလာ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဧကံ၊ သော။
ဘိက္ခု၊ ကို။ ကေဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ စောဒေန္တိ၊ ကုန်အံ။
ဣမိဿာ စောဒနာယ၊ ဌ။ ဧကံ၊ သော။ ဝတ္ထု၊ သည်။
ဟောတိ၊ ဧ။ နာနာ၊ ထူးကုန်သော။ စောဒကာ၊ တို့
သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

(၃) နာနာဝတ္ထု ကေစောဒကအနက်

ကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဧကံ၊ သော။ ဘိက္ခု၊
ကို။ သမ္မဟုလေဟိ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စော-
ဒေတိ၊ အံ။ ဣမိဿာယ စောဒနာယ၊ ဌ။ နာနာ၊ ကုန်
သော။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကော၊
သော။ စောဒကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

(၄) နာနာဝတ္ထု နာနာစောဒကအနက်

သမ္မဟုလော၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခု။ တို့သည်။ သမ္မဟုလော၊
ကုန်သော။ ဘိက္ခု။ တို့ကို။ သမ္မဟုလောဟိ၊ ကုန်သော။
ဝတ္ထုဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စောဒေန္တိ၊ ကုန်အံ့။ ဣမိဿာယ
စောဒနာယ၊ နှ။ နာနာ၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။
ယောန္တိ၊ ကုန်၏။ နာနာ၊ ကုန်သော။ စောဒကာ၊ တို့
သည်။ ယောန္တိ၊ ကုန်၏။

တမန်စသည်ဖြင့် စောဒနာရောက်၊မရောက်

အယံ ပန စောဒနာ နာမ ဒူတံ ဝါ၊ ပဏ္ဍိ ဝါ၊
သာသနံ ဝါ၊ ပေသေတွာ စောဒေန္တဿ သီသံ န ဇတိ။
ပုဂ္ဂလဿ ပန သမိပေ ဌတွာဝ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ ဝစီဘေ-
ဒေန ဝါ စောဒေန္တဿေဝ သီသံ ဇတိ။ သိက္ခာပစ္စက္ခာဏ-
မေဝ ဟိ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ သီသံ န ဇတိ။ ဣဒံ ပန အနုဒ္ဓိ-
သနံ အဘူတာရောစနဉ္စ ဇတိ ယေဝ။

(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၂-၁၇၃)

သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ အဘူတာရောစနံ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ၊ အတ္ထ-
ကာမ၊ ဒုဋ္ဌဒေါသ၊ ဘူတာရောစန သိက္ခာပဒါနိ၊ တိ သဗ္ဗာ-
နေဝ ဟိ ဣမာနိ ကေပရိစ္ဆေဒါနိ။

ငဝံ ကာယဝါစာဝသေန ဣယံ ဒုဝိဓာဝိ စောဒနာ၊
ပုန -

စောဒနာနှစ်ပါး

- (၁) ကာယစောဒနာ (၂) ဝါစာစောဒနာ

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ဒု) လမ်းညွှန် ၁၂၃

စောဒနာသုံးပါး

(၁) ဒိဋ္ဌစောဒနာ (၂) သုတစောဒနာ (၃) ပရိ-
သင်္ကိတစောဒနာ။

စောဒနာလေးပါး

(၁) သီလဝိပတ္တိစောဒနာ (၂) အာစာရဝိပတ္တိ
စောဒနာ (၃) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ (၄) အာဇီဝဝိပတ္တိ
စောဒနာ။

(၁) သီလဝိပတ္တိစောဒနာ

တတ္ထ ဂရုကာနံ ဒွိန္ဒူ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ ဝသေန သီလဝိ-
ပတ္တိစောဒနာ ဝေဒိတဗျာ။

(၂) အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ

အဝသေသာနံ ဝသေန အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ။

(၃) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဝသေန ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ။

(၄) အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ

အာဇီဝဟေတု ပညတ္တာနံ ဆန္ဒံ သိက္ခာပဒါနံ ဝသေန
အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ ဝေဒိတဗျာ။

တစ်နည်း-စောဒနာ (၄) ပါး

(၁) ဝတ္ထုသန္ဓေသနာ (၂) အာပတ္တိသန္ဓေသနာ။
(၃) သံဝါသပဋိက္ခေပေါ (၄) သာမိစိပဋိက္ခေပစောဒနာ

(၁) ဝတ္ထုသန္ဓေသနာ စောဒနာအကျယ်

တတ္ထ ဝတ္ထုသန္ဓေသနာ နာမ “တံ မေထုနံ ဓံမ္မံ ပဋိသေဝိတ္ထ၊ အာဒိန္နံ အာဒိယိတ္ထ၊ မနုဿံ ဗာယိတတ္ထ၊ အဘူတံ အာရောစယိတ္ထာ” တိ ဧဝံ ပဝတ္ထာ။

(၂) အာပတ္တိသန္ဓေသနာစောဒနာအကျယ်

အာပတ္တိသန္ဓေသနာ နာမ “တံ မေထုနဓမ္မပါရာဇိကာ - ပတ္တိံ အာပန္နော” တိ ဧဝမာဒိနယ ဝတ္ထော။

(၃) သံဝါသပဋိက္ခေပစောဒနာအကျယ်

သံဝါသပဋိက္ခေပေါ နာမ “နတ္ထိ တယာ သဒ္ဓိံ ဥပေါ - သထော ဝါ ပဝါရဏာ ဝါ သံသကမ္ပံ ဝါ” တိ ဧဝံ ပဝတ္ထာ။ ဧတ္တာဝတာ ပန သီသံ နံ ဧတိ၊ “အဿမဏော - သိ၊ အသကျပုတ္တိယောသိ” တိ အာဒိဝစနေဟိ သဒ္ဓိံ သဋ္ဌိ - တေ ယေဝ သီသံ ဧတိ။

(၄) သာမိစိပဋိက္ခေပစောဒနာအကျယ်

သာမိစိပဋိက္ခေပေါ နာမ - အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဗ္ဗု - လိကမ္မဇီဇနာဒိကမ္မာနံ အဏရဏံ၊ တံ ပဋိပါဋိယာ ဝန္ဓနာဒိနိ ကရောတော ဧကဿ အကတွာ သေသာနံ ကရဏကာ - လေ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ပ။ ယာဂုဘတ္တာဒိနာ ပန ယံ ဣစ္ဆတိ၊ တံ ပုစ္ဆတိ၊ န တာဝတာ စောဒနာ ဟောတိ။

(အနက်)

ပန၊ ဆက်။ အယံ စောဒနာ နာမ၊ သည်။ ဒူတံ ဝါ၊ တမန်ကို လည်းကောင်း။ ပတ္ထံ ဝါ၊ သဝန်စာရင်း ကို လည်းကောင်း။ သာသနံ ဝါ၊ သတင်းစကားကို လည်းကောင်း။ ပေသေတွာ၊ ဤ။ စောဒေန္တဿ၊ သော။

ဘိက္ခုနော၊ အား။ သီသံ၊ အဆုံးသို့။ ဝါ၊ သံသာဒိသေသိ-
သို့။ န ဇတိ၊ မရောက်။ ပန၊ ရောက်သည့် ဆိုဦးအံ့။ ပုဂ္ဂ-
လဿ၊ ဤ။ သဒိပေ၊ မြင်ကောင်းသော ဥပစာ၊ ကြား-
ကောင်းသော ဥပစာဟုဆိုအပ်သော အနီး၌။ ဌတ္တာဝံ၊
၍သာလျှင်။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ ဝါ၊ ဖြင့် လည်းကောင်း။
ဝစီဘေဒေန ဝါ၊ ဖြင့်လည်းကောင်း။ စောဒေန္တဿံ၊
သော။ ဘိက္ခုသေဝ၊ အားသာလျှင်။ သီသံ၊ သို့။ ဝါ၊
သို့။ ဇတိ၊ ဤ။ ဟိ၊ မှန်။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနမေဝ၊ သည်သာ
လျှင်။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ၊ ဖြင့်။ သီသံ၊ သို့။ န ဇတိ၊ မရောက်။
ဣဒံ ပနံ အနုဒ္ဓိသနဉ္စ၊ သည်လည်းကောင်း။ အဘူတာ-
ရောစနဉ္စ၊ မဟုတ်သော ဥတ္တရိမနဿမေဓမ္မကို ကြားခြင်းသည်
လည်းကောင်း။ ဟတ္ထမုဒ္ဒါယ၊ ဖြင့်။ သီသံ၊ သို့။ ဇတိ၊
ဤ။

ဟိ၊ မှန်၏။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ၊ လည်းကောင်း။ အဘူ-
ဟာရောစနံ၊ လည်းကောင်း။ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ အတ္တကာမ
ဒုဋ္ဌဒေါသ ဘူတာရောစနသိက္ခာပဒါနိ၊ ဒုဋ္ဌုလ္လဝါစာ-
သိက္ခာပုဒ်၊ ။ပ။ ဘူတာရောစနသိက္ခာပုဒ်- တို့လည်း
ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ သဗ္ဗာနေဝ၊ ကုန်သော။ ဣမာနိ
သိက္ခာပဒါနိ၊ တို့သည်။ ဧကဝရိစ္ဆေဒါနိ၊ တူသောအပိုင်း
အခြား ရှိကုန်၏။ စ၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ သို့။ ကာယဝါစာ-
ဝသေနိ၊ ဖြင့်။ ဒုဝိဓာဝိ၊ သော။ အယံ စောဒနာ၊ သည်။
ပုန၊ တစ်ဖန်-

စောဒနာ (၂) ပါးအနက်

- (၁) ကိုယ်ဖြင့်စေဒနာခြင်း (၂) နှုတ်ဖြင့်စောဒနာခြင်း
- (၁) ဒိဋ္ဌစောဒနာ၊ မြင်ခြင်းဖြင့် စောဒနာခြင်း လည်း
ကောင်း။

- (၂) သုတစောဒနာ၊ ကြားခြင်းဖြင့် စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း။
- (၃) ပရိသင်္ကိတစောဒနာ၊ ရုံးရှာခြင်းဖြင့် စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း။

ဣတိ၊ သို့။ ကိရိဓာ၊ သည်။ ဟောတို့၊ ၏။

စောဒနာ (၄) ပါးအနက်

- (၁) သီလဝိပတ္တိစောဒနာ၊ သီလပျက်စီးခြင်း၌ စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း။
- (၂) အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ၊ အကျင့်၏ပျက်စီးခြင်း၌ စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း။
- (၃) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာ၊ အယူ၏ပျက်စီးခြင်း၌ စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း။
- (၄) အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ၊ အသက်မွေးခြင်း၏ပျက်စီးခြင်း၌ စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း။

ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၁) သီလဝိပတ္တိစောဒနာအနက်

တတ္ထ-တာသု စောဒနာသု၊ တို့တွင်။ ဂရုကာနံ၊ လေးကုန်သော။ ဒိန္နံ၊ ပါရာဇိကအာပတ်၏အစု၊ သံဃာဒိ-သေသ်အာပတ်၏အစုတို့၏ အစွမ်းဖြင့် နှစ်ပါးကုန်သော။ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ၊ အာပတ်တို့၏အစုတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ သီလဝိပတ္တိစောဒနာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗိဓာ၊ ၏။

(၂) အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာအနက်

အဝသေသာနံ၊ နှစ်ပါးကုန်သော အာပတ်တို့၏အစုတို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာစာရဝိပတ္တိစောဒနာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

(၃) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိစောဒနာအနက်

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအန္တဂါဟိကဒိဋ္ဌိဝသေန၊ နတ္ထိဒိန္နံ-အစရှိသည်ဖြင့် ဖြစ်သော ဆယ်ပါးသောအကြောင်း ရှိသော ဖောက်ပြန် သောအယူ၊ သဿတ-ဥစ္ဆေဒဟုဆိုအပ်သော အဆုံးကိုယူ တတ်သော 'အန္တဝါလောကော၊ အနန္တဝါလောကော' အစရှိသောနည်းဖြင့်ဖြစ်သော အယူတို့၏အစွမ်းဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိ-ဝိပတ္တိစောဒနာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

(၄) အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာအနက်

အာဇီဝဟေ ဟု၊ အသက်မွေးခြင်းဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ပညတ္တာနံ၊ မူအပ်ကုန်ပြီးသော။ ဆန္နံ၊ ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသေသံ၊ ထုလွှစဉ်း၊ ပါစိတ်၊ ပါဠိဒေနိယ၊ ဒုက္ကဋ်-တို့၏အစွမ်းအားဖြင့် မြောက်ပါးကုန်သော။ သိက္ခာ-ပဒါနံ၊ တို့၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ အာဇီဝဝိပတ္တိစောဒနာ၊ ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။

တစ်နည်း စောဒနာ လေးပါးအနက်

- (၁) ဝတ္ထုသန္ဓဿနာ၊ ဝတ္ထုကိုပြခြင်း လည်းကောင်း၊
- (၂) အာပတ္တိသန္ဓဿနာ၊ အာပတ်ကိုပြခြင်းလည်း ကောင်း။
- (၃) သံဝါသပဋိက္ခေပေါ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို ပယ်ခြင်း လည်းကောင်း။
- (၄) သာမိစိပဋိက္ခေပေါ၊ အရှိအသေပြု ခြင်းကို ပယ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စကုဗ္ဗိဓာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

တစ်နည်းစောဒနာလေးပါးအကျယ်အနက်

(၁) ဝတ္ထုသန္ဓ်သနာစောဒနာအနက်

တတ္ထ-တာသု စောဒနာသု၊ တို့တွင်။(၁) ဝတ္ထုသန္ဓ်သနာ နာမာ သည်။ တံ၊ သည်။ မေထုနံ၊ သော။ ဓမ္မံ၊ကို။ပဋိသေဝိတ္ထ၊ ပြီ။ အဒိန္နံ၊ကို။ အာဒိယိတ္ထ၊ ပြီ။ မနုဿံ၊ ကို။ ဗာတယိတ္ထ၊ ပြီ။ အဘူတံ၊သော။ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ၊ ကို။ အာရောစယိတ္ထ၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပဝတ္ထာ၊သော။ စောဒနာ၊ တည်း။

(၂) အာပတ္တိသန္ဓ်သနာစောဒနာအနက်

အာပတ္တိသန္ဓ်သနာ နာမာ သည်။ တံ၊သည်။ မေထုန - ဓမ္မပါရာဇိကာပတ္တိံ၊ မေထုနိအကျင့်ကို မှီဝဲခြင်းကြောင့် ရောက်အပ်သော ပါရာဇိကအာပတ်သို့။ အာပန္နော၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေမာဒိနယပဝတ္ထာ၊ ဤသို့ အစရှိသောနည်းဖြင့် ဖြစ်သော။ စောဒနာ၊ တည်း။

(၃) သံဝါသပဋိက္ခေပစောဒနာအနက်

သံဝါသပဋိက္ခေပေါ နာမာ သည်။ တယာ၊ နှင့်။သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ဥပေါသထောဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပဝါရဏာဝါ၊ သည်းလည်းကောင်း။ သံဗကမ္မံ ဝါ။ သည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိံ၊ မရှိ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။ ပဝတ္ထာ၊ သော။ စောဒနာ၊ တည်း။ ဣတ္ထာဝတာ၊ သော။ သံဝါသပဋိက္ခေပေန၊ ဖြင့်။ သီသ။ သို့။ န ဧတိ၊ သေး။ တံ၊ သည်။ အဿမဏော၊ သည်။ အသိ၊ ပြီ။ အသကျပုတ္တိယော၊ သည်။ အသိ၊ ပြီ။ ဣတိ အာဒိဝစနေဟိ၊ တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ကွ။ သံဝါသပဋိ- က္ခေပေ၊ ကို။ ဗဒ္ဓိံတေယေဝ၊ သော်သာလျှင်၊ သီသံ၊ သို့။ ဧတိ၊ ဧါ။

(၄) သာမိစိပဋိက္ခေပဝေဝေဒနာအနက်

သာမိစိပဋိက္ခေပေါ နာမ၊ သည်။ အဘိဝါဒန ပစ္စု-
ဋ္ဌာန အဗ္ဗလိကမ္မ ဗိဇနာဒိကမ္မာန်၊ ရှိခိုးခြင်း၊ နေရာမှ
ရှေးရှုထခြင်း၊ လက်အုပ်ကိုချီခြင်း၊ ယပ်ဖြင့်ခပ်ခြင်း- အစရှိ
သည်တို့ကို။ အကရဏံ၊ တည်း။ တံ အကရဏံ၊ ကို။ ပဋိ-
ပါဋိယာ၊ ဖြင့်။ ဝန္တနာဒိနိ၊ ရှိခိုးခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။
ဝါ၊ ရှိခိုးခြင်း၊ နေရာမှ ရှေးရှုထခြင်း၊ လက်အုပ်ကိုချီခြင်း၊
ယပ်ဖြင့်ခပ်ခြင်း-တို့ကို။ ဝေဝေဟော၊ သော။ ဘိက္ခု နော၊
၏။ ဧကဿ၊ သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အကတွာ၊ မူ၍။
သေသာနံ၊ တစ်ယောက်သော ရဟန်းမှ ကြွင်းကျန်သော။
ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ ကရဏကာလေ၊ ပြုရာဖြစ်သောအခါ၌။
ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏ ။ပ။ ပန၊ မဖြစ်သည်ကိုဆိုခြင်းအံ့။ ယာဂု-
ဘတ္တာဒိနာ၊ ယာဂုဆွမ်းအစရှိသည်ဖြင့်။ ယံ ဘိက္ခု၊ ကို။
အာပုစ္ဆိတံ၊ ၄။ အစ္ဆတိ၊ ၏။ တံ၊ ကို။ အာပုစ္ဆတိ၊
၏။ တာဝတာ၊ သော။ အာပုစ္ဆာမတ္တေန၊ ပန်ခြင်းမျှဖြင့်။
ဝေဝေဒနာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ သေး။

(အဓိပ္ပာယ် - ဋီကာ)

“နတ္ထိ ဝိန္ဒ” နှစ် အာဒိ ဒယပတ္တုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအန္တဝါ
လောကော အနန္တဝါ လောကောတိ အာဒိနယပုဝတ္တာ ဒိဋ္ဌိ
သဿတုစ္ဆေဒသင်္ခါတံ အန္တ ဝဏ္ဏာဟိတိ အန္တဂ္ဂါဟိကာ။

(သာရတ္ထ၊ ၂-၃၅၀)

အာဇိဝဟေတု မဉ္ဇတ္တာနံ ဆန္တံ သိက္ခာပဒါနံ ဝသေ-
နာတိ အာဇိဝဟေတု အာဇိဝကာရဏာ -

(၁) ပါဝိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အာန္တံ အဘူတံ

ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ အာပတ္တိ ပါရာဇိ--
ကဿ။

(၂) သဗ္ဗရိတ္တံ သမာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ သံဃာဒိယေ-
သဿ။

(၃) ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသတိ၊ သော တိက္ခု
အရဟတံ ဘဏတိ၊ ပဋိဝိဇာနန္တဿ အာပတ္တိ
ထုလ္လစ္စယဿ။

(၄) တိက္ခု ပဏိတဘောဇနာနိ အဂိလာနော အတ္တ-
နော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ
ပါစိတ္တိယဿ။

(၅) တိက္ခုနိ ပဏိတဘောဇနာနိ အဂိလာနော အတ္တ-
နော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ
ပါဋိဒေသနိယဿ။

(၆) တိက္ခု သူပံ ဝါ ဩဒနံ ဝါ အဂိလာနော အတ္တ-
နော အတ္ထာယ ဝိညာပေတွာ ဘုဉ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ
ဒုက္ကဋ္ဌဿ။

အာဇီဝဝိပတ္တိပနုယာ ဣမာ ဆ အာပတ္တိယော အာ-
ပဇ္ဇတိ။

“ကသ္မာ မံ န ဝန္တသိ” တိ ပုစ္ဆိတေ “အဿမဏောသိ၊
အသကျပုတ္တိယောသိ” တိ အဝန္တနကာရဏဿ ဝုတ္တတ္တာ
အန္တိမဝတ္ထု အဇ္ဈာပန္နော န ဝန္တိတဗျောတိ ဝန္တိ။

စောဒေတုကာမတာယ ပေ အဝန္တိတွာ အတ္တနာ
ဝတ္တဗ္ဗဿ ဝုတ္တမတ္တံ ဌပေတွာ အဝန္တိယဘာဝေ တံ ကာရဏံ
ဝိဟောတိတိ စူဠဂဏ္ဍိပဒေ မဇ္ဈိမဂဏ္ဍိပဒေ စ ဝုတ္တိ။

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ဒု) လမ်းညွှန် ၁၃၁

အန္တိမဝတ္ထံ၊ အဇ္ဈာပန္နဿ အဝန္တနိယေသု အဝုတ္တက္ကာ၊
စောန သဒ္ဓိံ သယန္တဿ သဟသေယျာပတ္တိယာ ဖံဘာ-
ဝတော၊ တဿ စ ပဋိဂ္ဂဟဏဿ ရူပဏတော၊ ကဒေဝ
ယုတ္တတရန္တိ ဝိညာယတိ။

ကိဉ္ဇာဝိ ယာဝ ယေ ဘိက္ခုဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ။
တာဝ ဝန္တိတဗ္ဗောတိ အယမေတ္ထ ဂိသေသော ဝေဒိ-
တဗ္ဗော။

အန္တိမဝတ္ထံ၊ အဇ္ဈာပန္နဿ ဟိ ဘိက္ခုဘာဝံ ပဋိဇာ-
နန္တဿေဝ ဘိက္ခုဘာဝေါ၊န တတော ပရံ၊ ဘိက္ခုဘာဝံ
အပုဋိဇာနန္တော ဟိ အနုပသမ္ပန္နပက္ခံ ဘဇတိ။

ယသ္မာ အာမိသံ ဒေန္တော အတ္တနော ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနေ
ယေဝ ဒေတိ၊ တသ္မာ ပဋိပဂါတိယာ နိသိန္နာနံ ယာဂု-
ဘတ္တာဒိနိ ဒေန္တေန ဧကဿ စောဒေတုကာမဘာယ
အဒိန္နေပိ စောဒနာ နာမ န ဟောတိတိ အာဟ “န
တာဝတာ စောဒနာ ဟောတိ” တိ။

(သဘရတ္ထ-ဇီ၊ ၃၅၁)

(၁) အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိံ စောဒနာ

(ဝိ-ဋ္ဌ၊ ၁၇၅)

ကတြ စေ အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ သော စ အလဇ္ဇိ
ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ နာဿ နယော ဒါဘ-
ဗ္ဗော။ ပ။ သံစေ ပန သော အလဇ္ဇိ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ
ဗျတ္တော၊ ဒိဋ္ဌေန ဝါ သုတေန ဝါ အဇ္ဈောတ္တရိတွာ
သံမှာဒေတုံ သက္ကောတိ။ ဧဟဿ အနုယောဂံဒက္ခာ
လဇ္ဇိဿေဝ ပဋိညာယ ကမ္ပံ ကာတဗ္ဗံ။

(၂) လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိံ စောဒနာ

သစေ လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော စ လဇ္ဇိ ဗာလော ဟောတိ အဗျတ္တော၊ န သတ္တောတိ အနယော-
ဂံ ဒါတုံ၊ တဿ နယော ဒါတဗ္ဗော။ ပ။ (အလဇ္ဇိ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဟိ လဇ္ဇိပဂ္ဂဟတ္ထာယ စ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ)။
သစေ ပန သော လဇ္ဇိ ပဏ္ဍိတော ဟောတိ ဗျတ္တော၊
ပိတိဋ္ဌာယ ကထေတိ အလဇ္ဇိ စ “တေဒိ နတ္ထိ၊ တေမိ
နတ္ထိ” တိ ပဋိညံ န ဒေတိ၊ အလဇ္ဇိဿ ပဋိညာယ ဝေ
ကာတဗ္ဗံ။ ပ။ ဧဝံ လဇ္ဇိနာ စောဒိယမာနော အလဇ္ဇိ
ဗဟူသုပိ ဝတ္ထုသု ဥပ္ပန္နေသု ပဋိညံ န ဒေတိ။ သော
နေဝ “သုဒ္ဓေါ” တိ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ န “အသုဒ္ဓေါ” တိ။ ဇိဝ-
မတကော နာမ အာမကပူတိကော နာမ စေသ။

(၃) အလဇ္ဇိ အလဇ္ဇိံ စောဒနာ

သစေ ပန အလဇ္ဇိယေဝ အလဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ သော
ဝတ္ထုဗ္ဗော “အာဂုသော တဝ ဝစနေနာယံ ကိံ သက္ကာ
ဝတ္ထု” ဟိ။ ပ။ ဣယျောဇေတဗ္ဗော၊ သီလတ္ထာယ တေသံ
ဝိနိစ္ဆယော န ကာတဗ္ဗော၊ ပတ္တစိဝရပရိဝေဏာဒိ-
အတ္ထာယ ပန ပတိရူပံ သက္ခိံ လဘိတွာ ကာတဗ္ဗော။

(၄) လဇ္ဇိ လဇ္ဇိံ စောဒနာ

အထ လဇ္ဇိ လဇ္ဇိံ စောဒေတိ၊ ဝိဝါဒေါ စ နေသံ
ကိသ္မိဉ္ဇိဒေဝ အပ္ပမတ္တကော ဟောတိ။ ပ။ ဝိနိစ္ဆယော န
ဒါတဗ္ဗော။

(၁) အလဇ္ဇိ လဇ္ဇိံ စောဒနာအနက်

တတြ-တသ္မိံ ဂူပသမေ၊ ထိုသို့ငြိမ်းအေးရာ၌။ အလဇ္ဇိ၊
သညံ။ လဇ္ဇိံ၊ ကို။ စေ စောဒေတိ၊ အံ။ သော စ အလဇ္ဇိ၊

သည်လည်း။ ဗာလော၊ ဝိနည်းကိုမသိသည်။ အဗျတ္တော၊
ဝိနည်း၌မလိမ်မာသည်။ ဟောတိ၊ အံ။ အဿ အလဇ္ဇိ-
နော၊ အား။ နယော၊ ကို။ န ဒါတဗ္ဗော၊ အပ်။ ပ။
ပန၊ ထိုသို့မဟုတ်။ သော အလဇ္ဇိ၊ သည်။ ပဏ္ဍိတော၊
သည်။ ဗျတ္တော၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ဒိဋ္ဌေန ဝါ၊
မြင်ခြင်းဖြင့်လည်း ကောင်း။ သုတေန ဝါ၊ ကြားခြင်းဖြင့်
လည်းကောင်း။ အဇ္ဈောတ္တရိယော၊ ဤ။ သမ္ပာဒေတုံ၊ ငှာ။
သစေ သက္ကောတိ၊ အံ။ ဧကဿ အလဇ္ဇိနော၊ အား။
အနုယောဂံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ဤ။ လဇ္ဇိယော၊ ၎င်းသာလျှင်။
ပဋိညာယ၊ ဖြင့်။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။

(၂) လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိံ စောဒနာအနက်

လဇ္ဇိ၊ သည်။ အလဇ္ဇိံ၊ ကို။ သစေ စောဒေတိ၊ အံ။
သော စ လဇ္ဇိ၊ သည်လည်း။ ဗာလော၊ သည်။ အဗျတ္တော၊
သည်။ ဟောတိ၊ အံ။ အနုယောဂံ၊ ကို။ ဒါတုံ၊ ငှာ။ န
သက္ကောတိ၊ အံ။ ဧကဿ လဇ္ဇိနော၊ အား။ နယော၊ ကို။
ဒါတဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ပ။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဇေယော၊ သည်။
ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော နာမ၊ သနံ။ ဟိ-လသ္မာ၊ ကြောင့်။
အလဇ္ဇိနိဂ္ဂဟတ္ထယ စ၊ အလဇ္ဇိတို့ကိုနှိမ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။
လဇ္ဇိပဂ္ဂဟတ္ထာယ စ၊ လဇ္ဇိတို့ကိုချီ ခြောက်ခြင်း အကျိုးငှာ
လည်းကောင်း။ သိက္ခာပဒံ၊ ကို။ ပညတ္တံ၊ ဖြစ်။ ပန၊ ပါး။
သော စ လဇ္ဇိ၊ သည်လည်း။ ပဏ္ဍိတော၊ သည်။ ဗျတ္တော၊
သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ပတိဋ္ဌာယ၊ မြင်အပ်သော
အစဉ်၊ ကြားအပ်သောအစဉ်-၌တစ်၌။ သစေ ကထေတိ၊
အံ။ လဇ္ဇိဝါ သည်လည်း။ တေမ္ပိ ဝတ္ထု၊ သည်လည်း။ နတ္ထိ၊
မရှိ။ တေမ္ပိ ဝတ္ထု၊ သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။
ဝတွာ၊ ဤ။ ပဋိညံ၊ ကို။ သစေ န ဒေတိ၊ အံ။ အလဇ္ဇိယ၊
၎င်း။ ပဋိညာယ ဝေါ ဝါသည်မစင်ကြယ်ကု၍ အမြစ်ကိုဝန်ခံ
ခြင်းဖြင့်သာလျှင်။ အာပတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ ကာတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပ။

ဝေံ၊ သို့။ လဇ္ဇိနာ၊ သည်။ စောဒိယမာနော၊ သော။
 အလဇ္ဇိ၊ သည်။ ဗဟူသု၊ ကုန်သော။ ဝတ္ထုသု၊ တို့သည်။
 ဥပ္ပန္နေသုဝိ၊ ကုန်ပြီးသော်လည်း။ ပဋိညံ၊ ကို။ န ဒေတိ၊
 အံ။ သော အလဇ္ဇိ၊ ကို။ သုဒ္ဓေါတိ၊ စင်ကြယ်၏ဟူ၍။
 နေဝ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ တည်း။ အသုဒ္ဓေါတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထုဗ္ဗော၊
 တည်း။ သေ-သော အလဇ္ဇိ၊ သည်။ ဇီဝမတဏှော စံ နာမ၊
 အသက်ရှိလျက်-သေသည်လည်းမည်၏။ အာမကပ္ပတိကော
 စနာ မ၊ စိမ်းလျက်ပုပ်သည်လည်း မည်၏။

(၃) အလဇ္ဇိ အလဇ္ဇိံ စောဒနာအနက်

ပန၊ ပါး။ အလဇ္ဇိယေဝ၊ သည်သာလျှင်။ အလဇ္ဇိံ၊ ကို။
 သစေ စောဒေတိ၊ အံ။ ကိံ၊ သို့။ ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ သနည်း။
 အာဝုသော၊ ရှင်။ တဝ၊ ၏။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ အယံ ဘိက္ခု၊
 ကို။ ကိံ၊ သို့။ ဝတ္ထု၊ ၄။ သက္ကာ၊ အံနည်း။ ဣတိ၊ သို့။
 ဝတ္ထုဗ္ဗော၊ သတည်း။ ပ။ ဥယျောဇေတဗ္ဗော၊ လွတ်လိုက်အပ်
 ကုန်၏။ တေသံ အလဇ္ဇိနံ၊ တို့အား။ သီလတ္ထာယ၊ သီလ
 ၏အကျိုး၄။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ အပ်။
 ပတ္တစီဝရပရိဝေဏာဒိအတ္တာယ ပန၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊
 ပရိဝုဏ်-အစရှိသည့်တို့၏ အကျိုး၄ကား။ ပဋိရူပံ၊ လျောက်
 ပတ်သော။ သက္ကိံ၊ သက်သေကို။ လဘိဘွာ၊ ၍။ ဝါ၊
 သော်။ တေသံ အလဇ္ဇိနံ၊ တို့အား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ ကို။
 ကာတဗ္ဗော၊ ၏။

(၄) လဇ္ဇိ လဇ္ဇိံ စောဒနာအနက်

လဇ္ဇိ ၁၊ သည်လည်း။ လဇ္ဇိံ၊ ကို။ အထ စောဒေတိ၊
 အံ။ နေသံ လဇ္ဇိနံ၊ တို့အား။ ကိသ္မိန္တိ ဒေဝ၊ တစ်စုံတစ်ခု
 သာလျှင်ဖြစ်သော။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းကြောင့်။ ဝိဝါ-
 ဒေါ၊ ဆန့်ကျင်သောစကားကို ဆိုခြင်းသည်။ အပွမတ္ထကော၊

နည်းသောအတိုင်းအရှုပြုရှိသည်။ အထ ဟောတိ၊ ခန္ဓံ။ပ။
ဝိနိစ္ဆယော၊ ကိ။ န ဒါတဗ္ဗော၊ အပ်။

ဝေ ယာယကာယစိ စောဒနာယ ဝသေန သိက္ခမဇ္ဈေ
ဩသဇေ ဝတ္ထုသ္မိံ စုဒ္ဓိတဏှစောဒကေသု ပဋိဂတ္ထိံ ဥတွာ
တဿာယေဝ စောဒနာယ သမ္ပန္နိဝိပတ္တိဇာနနတ္ထိံ အာဒိ-
မဇ္ဈပရိယောသာနာဒိနံ ဝသေန ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။
သေယုထိဒံ-

(၁) စောဒနာယ ကော အာဒိ-

စောဒနာယ “အဟံ တံ ပတ္ထုကာမော၊ ကရောတု မေ
အာယသ္မာ ဩကာသ” န္တိ ဝေ ဩကာသကမ္ပံ အာဒိ။

(၂) ကိံ မဇ္ဈေ-

ဩတိဇ္ဈေန ဝတ္ထုနာ ဖောဒေတွာ သာရေတွာ ဝိနိစ္ဆ-
ယော မဇ္ဈေ။

(၃) ကိံ ပရိယောသာနံ-

အာပတ္တိယံ ဝါ အနာပတ္တိယံ ဝါ ပတ္တိဋ္ဌာပနေန သမ-
ထော ပရိယောသာနံ။

(၄) စောဒနာယ ကတိ မူလာနိ-

စောဒနာယ ဒွေ မူလာနိ- သမူလိကာ၊ ဝါ အမူလိကာ
ဝါ။

(၅) ကတိ ဝတ္ထုနိ-

ဟိန္တိ ဝတ္ထုနိ ဒိဋ္ဌံ၊ သုတံ၊ ပရိသင်္ကတံ။

(၆) ကတိ ဟူမိယော-

ပဉ္စ ဘူမိယော-

- (၁) ကာလေန ဝက္ခာမိ၊ နော အကာလေန၊
- (၂) ဘူတေန ဝက္ခာမိ၊ နောအဘူတေန၊
- (၃) သက္ခေန ဝက္ခာမိ၊ နော ဖရသေန၊
- (၄) အတ္တသံဟိတေန ဝက္ခာမိ၊ နော အနတ္တသံဟိ-
တေန၊
- (၅) မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ၊ နော ဒေါသန္တရောတိ။

ဣမာယ စ ပန စောဒနာယ စောဒကေန ပုဂ္ဂလေန
“ပရိသုဒ္ဓကာယ သမာဓာရော န ခေါမ္ဘိ” တိ အဒိနာ
နယေန ဥပါယိပဉ္စကော ဝုတ္တေသု ပန္နရသသု ဓမ္မေသု ပတိ-
ဋ္ဌာတဗ္ဗံ။

(၇) စုဒ္ဓိတက ဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ

စုဒ္ဓိတကေန ဣသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗ-

- (၁) သစ္စေ စ၊
- (၂) အကုပ္ပေ စာတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၇၇)

ပုတ္တပ္ပဟေဒါသု ပန ဣမာသုစောဒနာသု ယာယကာ-
ယစိ စောဒနာယဝ သေန သိဗဇ္ဈေ ဩယဇေ ဝတ္ထုသ္မိ’
စုဒ္ဓိတကစောဒကာ ဝတ္တဗ္ဗာ။ “တုမေ အမှာကံ ဝိနိစ္ဆ-

ယေန တုဋ္ဌာ ဘဝိဿထာ”တိ။ သစေ “ဘူဝိဿာမာ”
တိ ဝဒန္တိ။ သံဃေန တံ အဓိကရဏံ သမ္ပဋိန္ဒြိယဗ္ဗံ။ ပ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၇၅)

(အနက်)

ဝေ။ သို့။ ယာယ ကာယစိ။ သော။ စောဒနာယ။ ။
ဝသေန။ ဖြင့်။ ဝတ္ထုသို့။ သည်။ သံဃမဇ္ဈေ။ ဗ္ဗံ။ ဩသဇ္ဇေ။
သော်။ စုဒ္ဓိတကစောဒကောသု။ ကုန်သော။ ပုပ္ဖလေသု။
တို့ဗ္ဗံ။ ပဋိပတ္တိ။ တုမှေ အမှာကံ-အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုအပ်
ပြီးသော ကျင့်ခြင်းကို။ ဥတုာ။ ရှိ။ တဿာယောဝ ဖော-
ဒနာယ။ ။ ။ သာယျင်။ သမ္ပတ္တိပတ္တိစောဒနာနတ္ထံ။ ပြည့်စုံ
ခြင်း၊ ပျက်စီးခြင်းတို့၏အပြားကို သိခြင်းငှာ။ အာဒိမဇ္ဈ-
ပရိယောသာနာဒိနံ။ တို့၏။ ဝသေန။ ဖြင့်။ ပိနိစ္ဆယော
ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ။ ။ ဣဒံ-ဣမာနိ အာဒိမဇ္ဈပရိယော-
သာနာဒိနိ။ တို့သည်။ သေယျထာ-ကတမာနိ။ နည်း။

(၁) စောဒနာယ ကော အာဒိ။

စောဒနာယ။ ။ အာဒိ။ သည်။ ကော။ နည်း။
စောဒနာယ။ ။ အာဒိ။ သည်။ အဟံ။ သည်။ တံ။ ကို။
ဝတ္ထုကာမော။ ဆိုခြင်းငှာအလိုရှိပါ၏။ မေ။ အာဒိ။
အာယသ္မာ။ သည်။ ဩကာဘံ။ အခွင့်ကို။ ကရောကု
ပါလော။ ။ ။ ဣတိ ဝေ။ သို့။ ဩကာသကမ္မံ။ အခွင့်ကို
တောင်းခြင်းကို ပြုခြင်းတည်း။

(၂) ကိံ မဇ္ဈေ။

မဇ္ဈေ။ သည်။ ကိံ။ နည်း။ ဩတိဏ္ဏေန။ သော။
ဝတ္ထုနာ။ ဖြင့်။ စောဒေတွာ။ ရှိ။ သာရေတွာ။ ရှိ။ ပိနိစ္ဆ-
ယော။ ခြင်းတည်း။

(၃) ကိ° ပရိယောသာနံ၊

ပရိယောသာနံ၊ သည်။ ကိ°၊ နည်း။ အာပတ္တိယံ ဝါ၊ ဌလည်းကောင်း။ အနာပတ္တိယံ ဝါ၊ ဌလည်းကောင်း။ ပတိ-ဋ္ဌာပနေန၊ တည်စေခြင်းဖြင့်။ သမယော၊ ငြိမ်းစေခြင်းတည်း။

(၄) စောဒနာယ ကတိ မူလာနိ၊

စောဒနာယ၊ ၏။ မူလာနိ၊ အရင်းတို့သည်။ ကတိ၊ အဘယ်မျှတို့နည်း။ စောဒနာယ၊ ၏။ မူလာနိ၊ တို့သည်။ သမူလိကာ၊ အရင်းရှိသော။ စောဒနာ၊ လည်းကောင်း။ အမူလိကာ၊ သော။ စောဒနာ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဧ၊ တည်း။

(၅) ကတိ ဝတ္ထုနိ၊

ဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ ကတိ၊ နည်း။ ဒိဋ္ဌံ၊ မြင်ခြင်းလည်းကောင်း။ သုတံ၊ ကြားခြင်းလည်းကောင်း။ ပရိ-ယကိတံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဏိ၊ တည်း။

(၆) ဣတိ ဘူမိယော၊

ဘူမိယော၊ တို့သည်။ ကတိ၊ နည်း။

- (၁) ကာလေန၊ အခါ၌။ ဝက္ခာမိ၊ အံ။ အကာ-လေန၊ ၌။ နော ဝက္ခာမိ၊ အံ။
- (၂) ဘူတေန၊ ဟုတ်မှန်သော။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ ဝက္ခာမိ၊ အံ။ အဘူတေန၊ သော။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။ နော ဝက္ခာမိ၊ အံ။
- (၃) သဇက္ခန၊ နူးညံ့သော။ ဝစနေန၊ ဖြင့်။

၁-ပါရာဇိကကဏ္ဍ အဋ္ဌကထာ (ဒု) လမ်းညွှန် ၁၃၉

ဝက္ခာမိ၊ ဆိုအံ့။ ဖရုသေန၊ ကြမ်းတမ်း
သော။ ဝရုနေန၊ ဖြင့်။ နော ဝက္ခာမိ၊ အံ့။
(၄) အတ္ထသံဟိတေန၊ အကျိုးနှင့်စပ်သော။ ပ။ အံ့။
အနတ္ထသံဟိတေန၊ သော။ ပ။ နော ဝက္ခာမိ၊
အံ့။

(၅) မေတ္တစိတ္တော၊ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်
ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ဝက္ခာမိ၊ အံ့။ ဒေါသ -
န္တရော၊ ဒေါသနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ရှိသည်။
ဟုတွာ၊ ဤ။ နော ဝက္ခာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ သို့။
ပဉ္စ၊ တည်း။ ။

ပန၊ ဆက်။ ဣမာယ စောဒနာယ စ၊ ဖြင့်လည်း။
စောဒကေန၊ သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ ပရိသုဒ္ဓါ ကာယ -
သမာစာရော န ဝေါမှိတိ အာဒိနာ၊ သော။ နယေန၊
ဖြင့်။ ဥပါလိပဉ္စကော၊ ဤ။ ဝုတ္တေသု၊ ကုန်ပြီးသော။ ပန္နရ -
သသု၊ တစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မေသု။ တို့၌။ ပတိ -
ဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ တည်ရာ၏။

(၇) စုဒ္ဓိတက ဒွေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ

စုဒ္ဓိတကေနံ၊ သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ ဒွိသု၊ ကုန်သော။
ဓမ္မေသု၊ တို့၌။ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ ၏။

- (၁) သစ္စေ စ - မှန်သောစကား၌လည်းကောင်း။
- (၂) အကုပ္ပေ စ - အမျက်မရှိ ခံသည်၌လည်းကောင်း -
တည်း။

* * *

မဟာဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ

(၈ နှ၊ ၃)

ဥဒ္ဓိဝိသကိဿသိက္ခာပဒ-လမ်းညွှန်

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၃၅)

ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿောတိ ပဋိသန္တိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ
ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿော။ ဂဗ္ဘဝိသောဝိ ဟိ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိ-
ဝဿောတောဝ သင်္ချံ ဂစ္ဆတိ။

ယထာဟ-တေန ခေါ ပန သမယေန အာယသ္မာ
ကမာရကဿပေါ ဂဗ္ဘဝိသော ဥပသမ္ပန္နော ဟောတိ။ ပ။
ယံ ဘိက္ခဝေ မဒံတုကုတ္တိန္ဒိ ပထမံ စိတ္တံ ဥပပန္နံ။ ပထမံ
ဝိညာဏံ ပါတုဘူတံ၊ ဟဒုပါဒါယ သာဝဿ ဘေတိ၊ အန-
ဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂဗ္ဘဝိသံ ဥပသမ္ပာဒေတုန္တိ။

တတ္ထ ယာ ဋ္ဌါဒသမာသေ မာကုကုတ္တိသ္မိံ ဝသိက္ခာ
မဟာပဝါရဏာယ ဇာတော၊ သော တတော ပဋ္ဌာယ
ယာဝ ကောနဝိသတိမေဝဿေ မဟာပဝါရဏာ၊ တံ အတိ-
က္ကမိတ္တာ ပါဋိပဒေ ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော။ ဧတေနာဂါယေန
ဟာယန-ဝစုနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပေါရာဏကတ္တေရာ ပန ကေန ဝိသတိဝဿံ သာ-
မဇောရံ နိက္ခမနိယာဏ္ဏမာတ် အတိက္ကမ္ပ ပါဋိပဒဒိဝဿေ
ဥပသမ္ပာဒေန္တိ၊ တံ ကသ္မာတိ - ဝုဗ္ဗတေ၊ ကေသ္မိံ
ဝဿေ ဆ စာတုဒ္ဓသိက ပေါသလာ ကောန္တိ၊ ဣတိ
ဝိသတိယာ ဝဿေသု စက္ကာရော မာသာ ပရိဟာဏန္တိ၊
ရာဇာနော တတိယေ ဝဿေ ဝဿံ ဗုဒ္ဓဇေနိ၊ ဣတိ
အဋ္ဌာရသသု ဝဿေသု ဆ မာသာ ဝစုန္တိ။ တတော

ဥပေါသထဝသေန ပရိဟီနေ စတ္တာရော မာသေ အပ-
နေတွာ ဒွေ မာသာ အဝသေသာ ဟောန္တိ၊ ဟေ ဒွေ
မာသေ ဂဟေတွာ ဝိသတိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ ဟော-
န္တိတိ နိက္ကင်္ဂါ ဟုတွာ နိက္ခမနိယပုဏ္ဏမာသိ၊ အတိက္ကမ္မ
ပါဠိပဒေ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ။

ဧတ္ထ ပန ယော ပဝါရေတွာ ဝိသတိဝသော ဘဝိ-
သတိ၊ တံ သန္ဓာယ “ဧကေနဝိသတိဝသ”န္တိ ဝုတ္တံ။

တသ္မာ ယော မာတုကုန္တိသ္မိ၊ ဒွါသမာသေ ဝသိ၊
သော ဧကဝိသတိဝသော ဟောတိ။ ယော သတ္တမာသေ
ဝသိ၊ သော သတ္တမာသာမိကဝိသတိဝသော။ ဆ မာသ-
ဇာတော ပန န ဇီဝတိ။

အနာပတ္တိ ဦးနဝိသတိဝသံ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝသ သညိတိ
ဧတ္ထ ကိဉ္စာပိ ဥပသမ္ပာဒေန္တံသ အနာပတ္တိ၊ ပုဂ္ဂလော
ပန အနုပသမ္ပန္နောဝ ဟောတိ။ သစေ ပန သော ဒသ-
ဝဿစ္စယေန အညံ ဥပသမ္ပာဒေတိ၊ တဉ္စေ မုဉ္စိတွာ
ဂဏော ပူရတိ၊ သူပသမ္ပန္နော။

သောပိ စ ယာဝ န ဇာနာတိ၊ တာဝဿ နေဝ သဂ္ဂ-
န္တရာယော၊ န မောက္ခန္တရာယော။ ညံတွာ ပန ပန
ဥပသမ္ပန္နိတဗ္ဗံ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၃၅/ ၆/ ၇)

(အနက်)

ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝသောတိ၊ ဟူသည့်ကား။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟ-
ဏတော၊ ပဋိသန္ဓေယူသည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊ ဤ။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိ-
ဝသော၊ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သည်။ ဟိ- သစ္စံ၊ မှန်၏။

ဂစ္ဆရိသောပိ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့်တကွ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်သော သူသည်လည်း။ ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝသောတေဝ သင်္ချံ၊ အသက် နှစ်ဆယ်ပြည့်သော အရေအတွက်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ဤ။

ယထာ ကိံ အာဟ၊ ဘုရားအဘယ်ကဲ့သို့ ဟော သနည်းဟူမူကား။--တေန ခေါ ပန သမယေန။ ပ။ ဥပ- သမ္ပာဒေတုန္တံ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဟောတော်မူ၏။ (အနက် သိသာ၏။ စိုးစဉ်းမျှဆိုပေအံ့။) ဘိက္ခဝေ၊ ဟို။ မာတုကု- ဣယံ၊ ဤ။ ယံ ပဌမံ စိတ္တံ၊ အကြင် ပထမစိတ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ။ ယံ ပဌမံ ဝိညာဏံ၊ အကြင် ပထမဝိညာဉ်သည်။ ပါတုဘူတံ၊ ။ ယံ ပဌမံ စိတ္တံ၊ ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ အဿ သတ္တဿ။ အား။ သာဝ ပဋိသန္ဓိ၊ ထိုပဋိသန္ဓေစိတ်သည် သာလျှင်။ ဇာတိ၊ တစ်ဘဝမည်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ဟို။ ဂစ္ဆ- ရိသံ၊ ပဋိသန္ဓေနှင့်တကွ အသက်နှစ်ဆယ်ရှိသောသူကို။ ဥပ- သမ္ပာဒေတုံ၊ ငှါ။ အနုဇာနာမိ၊ ။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ ။

တတ္ထ-ဝစနေ၊ ဤ။ ယော၊ သူသည်။ ဒွါဒသမာသေ၊ တစ်ဆယ့်နှစ်လပတ်လုံး။ မာတုကုဣယံ၊ ဤ။ ဝသိတွာ၊ ၍။ မဘာပဝါရဏာယ၊ သီတင်းကျွတ်လပြည့်၍။ ဇာဟော၊ ဖွား၏။ သော၊ သည်။ တတော ပဌာယ၊ ၍။ ယာဝ၊ လောက်။ ဧကေနဝိသတိမေဝသေ၊ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်မြောက် သောနေ့၍။ ပဝါရဏာယ စ၊ သီတင်းကျွတ် လပြည့်နေ့၍ လည်းကောင်း။ တံ၊ ထိုလပြည့်ကို။ အတိက္ကမိတွာ၊ ၍။ ပါဠိပဒေ စ၊ လပြည့်အတွက် တစ်ရက်နေ့၍လည်းကောင်း။ ဥပသမ္ပာဒေကဗ္ဗော၊ ။

ဧတေနုပါယေန၊ မြင့်။ ဟာယန-ဝခုနံ၊ ယုတ်ခြင်း- ပွားခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ။

ပေါရာဏကတ္တရာ ပန၊ တို့သော်ကား။ ဧကေနဝိသတိ- ဝသံ၊ တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ် ပြည့်ပြီးသော။ သာမဏေရံ၊ ကို။

နိက္ခမနိယပုဏ္ဏမာသိံ၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကို။ အတိက္ကမ္မ၊
 လွန်၍။ ပါဠိပဒေဒိဝသေ၊ အထွက်တစ်ရက်နေ၌။ ဥပသမ္မာ-
 ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တံ ဥပသမ္မာဒနံ၊ ထိုပဉ္စင်းခံခြင်းသည်ကား။
 ကသ္မာ။ ကြောင့်။ ဥပသမ္မာဒေန္တိ၊ ကုန်သနည်း။ ဣတိ၊
 သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ ပရိဟာရော၊ အဖြေကို။ ဝုစ္စတေ၊
 အံ။ ကေသိံ ဝသေ၊ တစ်နှစ်တည်း၌။ ဆ စာတုဒ္ဒသိက-
 ဥပေါသထာ၊ ခြောက်ပါးသော စာတုဒ္ဒသိ ဥပုသ်တို့သည်။
 ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ-တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိသတိ-
 ယာ ဝသေသု၊ အနှစ်နှစ်ဆယ်တို့၌။ စတ္တာရော
 မာသာ၊ လေးလတို့သည်။ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုန်၏။ (ဝိသတိ
 ဝသေသု ဟူသည်ကား - ပဋိသန္ဓေနှင့်တကွကိုယူ။)

ရာဇောနော၊ တို့သည်။ တတိယေ တတိယေ ဝသေ၊ သုံးနှစ်
 သုံးနှစ်မြောက်လတ်သော်။ ဝသံ၊ ကို။ ဥက္ကမ္ပန္တိ၊ ငင်ကုန်
 ၏။ ဣတိ ဥက္ကမ္ပနေန၊ ဤသို့ငင်သဖြင့်။ အဋ္ဌာရသသု
 ဝသေသု၊ တစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်တို့၌။ ဆ မာသာ၊ ခြောက်လ
 တို့သည်။ ဝမုန္တိ၊ ကုန်၏။ တတော ဆ မာသတော၊ မှ။
 ဥပေါသထဝသေန၊ စာတုဒ္ဒသိဥပုသ်အားဖြင့်။ ပရိဟိနေ၊
 ယုတ်ကုန်သော။ စတ္တာရော မာသေ၊ တို့ကို။ အပနေတွာ၊
 ပယ်၍။ ဒွေ မာသာ၊ နှစ်လတို့သည်။ အဝသေသာ၊
 ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တေ ဒွေ မာသာ၊ တို့ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝိသတိ ဝသောနိ၊ တို့သည်။ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊
 ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိသို့။ နိက္ကမ္ပိ၊ ယုံမှား
 ခြင်းမရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ နိက္ခမနိယပုဏ္ဏမာသိံ၊
 ဝါခေါင်လပြည့်ကို။ အတိက္ကမ္မ၊ ၍။ ပါဠိပဒေဒိဝသေ၊ ဥပသမ္မာ-
 ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။

တ္ထေ ပန ဝစနေ၊ ၌။ ယော၊ သူသည်။ ပဝါရေတွာ၊
 ၍။ ဝိသတိဝသော၊ အသက်နှစ်ဆယ်ရှိသည်။ ဘဝိသတိ၊
 လတ္တံ၊ ဟံ။ သူကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကေုနဇိသတိဝသန္တိ၊
 ဟူ၍။ ဝုတ္တိ၊ ၏။

(က) ယော ဒွါဗသမာဓေ။ ၈။ ဥပသပ္ပာဒေ-
တဗ္ဗော၊ ဌိ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း

တစ်ဆယ့်နှစ်လ ပဋိသန္ဓေနေ၍ သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့
ဖွားသောသားကို ထိုသီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှစ၍ တစ်
ဆယ့်ကိုးနှစ်မြောက်လတ်သော သီတင်းကျွတ်လပြည့်အထွက်
တစ်ရက်နေ့၌ ပဉ္စင်းခံအပ်၏။ နေ့ငင်-လင် သုံးသတ်ဘဲ
နှစ်ဆယ်ပြည့်ပြီ-ဟူလို။

(ခ) ကေသ္မိံ ဝသေ အ။ ၈။ ဥပသပ္ပာဒေန္တိ-ဌိ
အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်း

သီတင်းကျွတ်လပြည့် ပဋိသန္ဓေယူ၍ ဝါခေါင်လပြည့်
နေ့ ဖွားသောသားသည် တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ် မြောက်သော
ဝါခေါင်လပြည့်တိုင် လမူကား-တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့် ဆယ်လ
ဖြစ်၏။ ဤတစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့်ဆယ်လကိုလျှင် (ဥုံနသင်္ချာ)
အားဖြင့် ပဋိသန္ဓေဆယ်လကိုမယူမူ၍ “ဂေဟနဝိသတိဝသံ
သာမဏေရံ”ဟူ၍ အောက်၌ ဆိုလေသတည်း။ အထက်၌
ကား (အဓိကသင်္ချာ)အားဖြင့် အလွန် နှစ်လ ကြိမ်းအံ့သည်
ကို အကြောင်းပြု၍ “ဝိသတိယာ ဝသေသု”ဟု ဆိုလေ
သည်။

ဤနှစ်-နှစ်ဆယ်အရေအတွက်၌ တစ်နှစ်လျှင် ဘာဘုဒ္ဓသီ
မြောက်ဥပုသ်ယုတ်၍ အားလုံးဝေါ်ပါး လေးလ ပုထ (ဤ
ကား လ-ယုတ်)။ ယိုးနှစ်တစ်ကြိမ် လ-ငင်ရာကား တစ်
ဆယ့်ရှစ်နှစ် မြောက်လလွန် (ဤကား လ-လွန်)။ ထိုလ
လွန်မြောက်လထည်းမှ လ-ယုတ်လေးလနုတ်က နှစ်လကျန်၊
(ဝါခေါင်လပြည့်အထွက် တစ်ရက်မှ သီတင်းကျွတ်လပြည့်

နေ့အထိ နှစ်လ) တစ်ဆယ့်ကိုးနှစ်နှင့် ဆယ်လတွင် လ-
ပွား နှစ်လထည့်ကာ အသက်နှစ်ဆယ်ပြည့်ပါသည်။

“ဣ ပန ယော။ ပ။ ဝုတ္တံ-၌ အဓိပ္ပာယ်ကျဉ်း။”

တစ်ဆယ် ကိုးနှစ်နှင့်ဆယ်လရှိသောသူသည် လလွန်နှစ်
လွန်ကို မလည်သည့်ရှိသော် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့ ပဝါ
ရဏာနေ့ရောက်မှ နှစ်ဆယ်ပြည့်လတ္တံ့။ ဤသို့ ပဋိသန္ဓေဆယ်
လနှင့် တစ်ဆယ် ကိုးနှစ်မြောက်ပြီးသော သူကိုသာ ရည်၍
“ဧဇ္ဇနဝိသတိဝဿံ” ဟုဆိုသည်။ ပဋိသန္ဓေကိုးလသာနေ
သောသူ၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနစ်လသာနေသောသူတို့ကို ရည်၍
မဆို-ဟူလို။ (နိဿယ)။

ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဂဟ္တမာသာပိ၊ ပဋိသန္ဓေနေ
သောလ - တို့သည်လည်း။ ဂဏနူပဂါ၊ ရေတွက်ခြင်းသို့
ရောက်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဤ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယော၊
သူသည်။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ ။ ။ ဒွါသမာသေ၊ တစ်ဆယ်
နှစ်လတို့ပတ်လုံး။ ဝသိ၊ နေ၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဧက-
ဝိသတိဝသော၊ နှစ်ဆယ် တစ်နှစ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။
ယော၊ သူသည်။ သတ္ထ မာသေ၊ ခုနစ်လ။ ဝသိ၊ နေ၏။
သော၊ သူသည်။ သတ္ထ မာသာမိကဝိသတိဝသော၊ အနှစ်
နှစ်ဆယ် ခုနစ်လရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဆ မာသဇာ-
တော ပန၊ ခြောက်လဖွားသော သားသည်ကား။ န ဇိဝတိ၊
ရှင်။ (ဤ၍ကား-ဖွားသည်မှစ၍ နှစ်ဆယ်ပြည့်နှစ်ကို ဆို
သည်။)

အနာပတ္တိ ဦးနဝိသတိဝဿံ ပရိပုဏ္ဏသညီတိ ဧတ္ထ၊ ။ ။ ဥပ-
သဗ္ဗာဒေန္တဿ၊ ပဉ္စင်းခံသောရဟန်းအား။ ကိဇ္ဇာပိ အနာ-
ပတ္တိ၊ အကယ်၍ကား အာပတ်မသင့်။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့
အာပတ်မသင့်သော်လည်း။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အနုပသမ္ပ-
နောဝ၊ ပဉ္စင်းမဖြစ်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဤ။

သစေ ပန၊ အကယ်၍။ သော၊ သည်။ ဒသဝယန-
ယေန၊ ဆယ်ဝါလှန်သဖြင့်။ အညံ၊ ကို။ ဥပသမ္ဘာဒေတိ၊
၏။ တံ ပုဂ္ဂလံ၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်ကို။ မုဗ္ဗိတွာ၊ ၍။ ဂဏော
ပူရတိ၊ ရိုက်ပြည့်အံ့။ သူပသမ္ပန္နော၊ ကောင်းစွာ ပဉ္စင်း
ဖြစ်၏။ (ကမ္မဝါစာရှုတ်သသူ - ပဉ္စင်းမဟုတ်သော်လည်း
ဤအတူ ထိုသူကိုလွှတ်၍ ရိုက်ပြည့်သည်သာအကြောင်း။)

သောပိ စ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်လည်း။ ယာဝ၊ လောက်။
န ဇာနာတိ၊ မသိ။ တာဝ၊ လိုမျှလောက်။ အဿ၊ ထို
ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သဂ္ဂန္တယော၊ နတ်ပြည်ခရီး၏ အန္တရာယ်
သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မဂ္ဂန္တရာယော၊ မဂ်၏
အန္တရာယ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပန တထာဝါလည်း။
ဥတွာ၊ ၍။ သော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ ဥပ-
သမ္ပုဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၍။

အသက် (၂၀) တွက်ပုံ။ ။အသက်နှစ်ဆယ် ရေတွက်
ရာ၌ ပဋိသန္ဓေ တည်သည်မှ
စ၍ ရေတွက်ရသည်။ ပဋိသန္ဓေတည်၍ အဓိဝမ်း၌အောင်း
စဉ် တစ်ချို့မှာ ၇-လ, ၈-လ, ၉-လ, ၁၀-လ, ၁၁-လ,
၁၂-လ အမျိုးမျိုးကြာ၏။

မွေးဖွားပြီးနောက် နှစ်များနှင့် အဓိဝမ်းတွင်း၌အောင်း
ခဲ့ရသောလများကို စုပေါင်း ရေတွက်၍ အသက် (၂၀)
ပြည့်လျှင် “ပရိပုဏ္ဏဝိသတိဝဿ” ပြည့်သောအသက်နှစ်ဆယ်
(၂၀) ရှိသူ-ဟု ခေါ်၏။ တစ်ရက်မျှဖြစ်စေ လိုနေသေး
လျှင် ‘ဦးနဝိသတိဝဿ’ ယုတ်သောအသက် (၂၀) ရှိသူ-ဟု
ခေါ်၏။

ဆက်ဦးအံ့။ အဓိဝမ်း၌ ခုနစ်လ ကြာလျှင် ဖွား
ပြီးနောက် (၁၉)နှစ်နှင့် (၅)လပြည့်မှ အသက်(၂၀)ပြည့်

၏။ အမိဝမ်း၌ (၁၂) လကြာလျှင် ဖွားပြီး နောက် (၁၉)နှစ်ပြည့်က အသက်(၂၀)ပြည့်၏။ ဤသို့ စံသည်ဖြင့် အတိုး - အဆုတ်ကိုသိရာ၏။ သို့ရာတွင် အမိဝမ်းတွင်း၌အောင်း ခဲ့ရသောလကို သေသေချာချာသိနိုင်ရန် မလွယ်ကူလှသောကြောင့် အမိဝမ်းတွင်း၌ အနည်းဆုံး (၇)လထား၍ ရေ တွက်သင့်သည်။

ပေါရာဏကတေရဝါဒ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ပြအပ်သော

ရှေးဆရာတို့ကား - အမိဝမ်း၌

အောင်းခဲ့ရသောလကို မရေတွက်ဘဲ ဖွားပြီးနောက် ဝါထပ် လပိုနှင့်တကွ ရေတွက်ကြသည်။ ချီးအံ့ - (၃) နှစ်တစ်ကြိမ် ဝါထပ်လေ့ရှိစေ (၁၉)နှစ်ကြာလျှင် ဝါထပ်သည့်အတွက်လ ပေါင်း (၆)လ - ပိုလာ၏။ သို့ရာတွင် (၁၉)နှစ် အတွင်း၌ တစ်နှစ်လျှင် ရက်မစုံ(၆)လအတွက် (၆)ရက် လျော့ခဲ့ရ သောကြောင့်(၃) လနှင့်(၂၄)ရက် လျော့ခဲ့လေ၏။ လျော့ခဲ့ သောရက်များကို (၆)လအပိုမျှဖြည့်လျှင်(၂)လနှင့်(၆)ရက် သာ အပိုကျန်တော့၏။ ထို့ကြောင့် သီတင်းကျွတ်လပြည့် နေ၌ ဖွားသူသည်(၁၉)နှစ်ပြည့်ပြီးနောက် (၁၉ - နှစ်မြောက် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နောက်) တန်ဆောင်မုန်း၊ နတ်တော် - စသည်သွား၍ ဝါခေါင်လပြည့်ကျလျှင် (၁၉)နှစ်နှင့် (၁၀) လရှိရကား အပို(၂)လ (၆)ရက်နှင့်ပေါင်းသော် အသက် (၂၀)နှင့်(၆)ရက်ရှိတော့၏။ ထို့ကြောင့် ဝါခေါင်လပြည့် ကျော်(၁)ရက်နေ့၌ စိတ်ချလက်ချ ရဟန်းခံပေးကြတော့ သည်။ ထိုရဟန်းလောင်း၌ အမိဝမ်း ဘလများပါ ရေတွက် လျှင် အသက် (၂၀)နှင့် (၇)လကျော် အနည်းဆုံးရှိနေ သောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ယခုခေတ်ဝါဒ။ ။ ယခုခေတ် အချို့ဆရာတို့ကား အမိ

ဝမ်းတွင်း၌ အောင်းခဲ့ရသော လ - များကိုလည်းကောင်း၊ ဝါထပ်သည့်အတွက် (ရက်မစုံဖြည့်

၍) အပိုထွက်လာသော (၂)လ ကျော်ကို လည်းကောင်း၊
ယူ၍ တွက်ကြ၏။

(ဥမော) အပိဝမ်း၌ မိခင်ဖြစ်သူကို မေး၍ (၁၀)
လကြာသည်ဟု သိရလျှင် ဖွားမြင်ပြီးနောက် (၉)နှစ်ပြည့်က
အပို(၂)လကျော်ပါ အသက် (၂၀)ပြည့်ပြီဟု ယူကြသည်။

သို့ရာတွင် ဤဝါဒသည် အဋ္ဌကထာ၌ ပထမပြုသော
ဝါဒ နှင့် လည်းကောင်း၊ ပေါရာဏထေရဝါဒ နှင့်
လည်းကောင်း မထပ်ဝိချေ။ ထို့ပြင် ဘုရားရှင်လည်း
လောကသုံးစွဲရိုးကိုလိုက်၍ အသက် (၂၀)ဟု ပထမတော်
မူရကား-အသက်(၂၀)မပြည့် ဖြည့်အောင် ဝါထပ်ရက်ပို၍
ရေတွက်ခြင်းကို ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်ကျမည်ဟုလည်း
မထင်ပေ။

(ပေါရာဏထေရဝါဒ၌ ဝါထပ်ရက်ပိုယူ၍ တွက်ထား
သော်လည်း အပိဝမ်း၌ အောင်းခဲ့ရာ လများကိုမယူသော
ကြောင့် သံသယဖြစ်ဖွယ်မရှိတော့။) ဟူသော ပန အနုပ-
သမ္ပန္နော ဟောတိ-ပြခဲ့သော ရေတွက်နည်းအတိုင်းအသက်
(၂၀)မပြည့်သူကို ရဟန်းခံပေးလျှင် ရဟန်းအစစ်မဖြစ်နိုင်၊
ရဟန်းအစစ်ဖြစ်ဖို့ရာ အင်္ဂါ(၅)ပါးရှိ၏။

(၁) ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း၊ (ရဟန်းလောင်းကို ဝတ္ထု
ခေါ်၏။ ထိုဝတ္ထုက အသက် (၂၀) မြင့်ခြင်း၊ အဘဗ္ဗ
ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ခြင်းသည် ဝတ္ထု၏ပြည့်စုံခြင်း၊)

(၂) သိမ်၏ပြည့်စုံခြင်း၊ (၃) ပရိသတ်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊

(၄) ညွတ်၏ပြည့်စုံခြင်း၊ (၅) ဓမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံ
ခြင်း။ ထိုဝါးပါးတို့တွင် တစ်ခုခုချွတ်ယွင်း၍ ပိပတ္တိဖြစ်လျှင်
ရဟန်းမဖြစ်။

ဝတ်, ဥတ်, ကမ္မဝါ, သိမ်, ပရိသာ, ငါးဖြာသမ္ပတ္တိ။
 ရဟန်းမဖြစ်သော်လည်း အကျိုးမယုတ်။ ထိုသူသည်
 ရဟန်းမဖြစ်မှန်းမသိဘဲ မိမိကိုယ်ကို ရဟန်းဟု အထင်ရှိ
 နေကာ နတ်ရွာ, နိဗ္ဗာန်, မင်္ဂ, ဖိုလ်, ဈာန်၏- အန္တရာယ်
 မဖြစ်ပါ။ သို့ရာတွင် ရဟန်းမဖြစ်မှန်းသိသောအခါထပ်မံ၍
 ရဟန်းခံရမည်။

ထို့ပြင် ရဟန်းမဖြစ်သူပင် ဆယ်ဝါကျော်၍ ဥပဇ္ဈာယ်
 လုပ်လျက် သူတစ်ပါးကို ရဟန်းခံပေးလျှင်လည်း သူမှတစ်
 ပါး အခြားရဟန်းများဖြင့် ရဟန်းခံဂိုဏ်းပြည့်စုံလျှင် ရဟန်း
 အစစ်ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ဥပဇ္ဈာယ်က ရဟန်း မဖြစ်သော်လည်း
 တပည့်မှာ ရဟန်းအစစ်ဖြစ်သည်- ဟူလို။

အသက် (၂၀) ရေတွက်ပုံ၊ မှုတစ်မျိုး။

အသက်(၂၀) ရေတွက်ရာ၌ ပဋိသန္ဓေ တည်နေသည်မှ
 စ၍ ရေတွက်ရ၏။ ပဋိသန္ဓေတည်နေသည်မှ အမိဝမ်း၌
 ကိန်းအောင်းရသည့် အချိန်ကာလသည်များမှာ တစ်ချို့မှာ
 (၇)လ၊ တစ်ချို့မှာ (၈)လ၊ တစ်ချို့မှာ (၉)၊ တစ်ချို့မှာ (၁၀)
 လ၊ တစ်ချို့မှာ (၁၁)လ၊ တစ်ချို့မှာ (၁၂)လ အမျိုးမျိုး
 ရှိကြ၏။

မွေးဖွားပြီးသည့်နောက် ရောက်ရှိသည့်နှစ်များနှင့် အမိ
 ဝမ်း၌ ကိန်းအောင်းခဲ့သည့် လများကို စုပေါင်းကာရေ
 တွက်၍ အသက်(၂၀) ပြည့်လျှင် ပရိပုဏ္ဏ ဝိသတိဝဿ
 အသက်(၂၀)ပြည့်သူဟု ခေါ်ဆိုရ၏။ နာရီပိုင်း၊ ရက်ပိုင်း
 လိုနေသေးလျှင် ဦးနစ်သံတိဝဿ-လုတ်သော အသက်(၂၀)
 ရှိသူ၊ အသက်(၂၀)မပြည့်သေးသူ- ဟုခေါ်ဆိုရ၏။

(က) အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ(၁၂)လနေခဲ့ရသူပုံစံထူး၍
 ကွက်ကြည့်ပုံမှာ- သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှာမွေး

ဖွားသည်ဆိုကြပါစို့။ ။ ၎င်းသူသည် အသက် (၁၉) နှစ်မြောက် သီတင်းကျွတ်လပြည့်နေ့မှာ အသက် (၁၉) နှစ် ပြည့်တော့၏။ သီတင်းကျွတ်လပြည့် ကျော် (၁) ရက်နေ့မှာ ရဟန်းခံကောင်း၏။

အကြောင်းကား- အမိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေက (၁၂) လ၊ မွေးဖွားပြီး ရောက်သည့်နှစ်က (၁၉) နှစ်၊ နှစ် ရပ်ပေါင်းအသက် (၂၀) ပြည့်တော့၏။

- (ခ) (၁၁) လ ပဋိသန္ဓေနေခဲ့ရသူဖြစ်အံ့ - တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်ကျော် (၁) ရက်နေ့မှာ အသက် (၂၀) ပြည့်၏။

တွက်ပုံ။ ။ ပဋိသန္ဓေက (၁၁) လ၊ မွေးဖွားပြီးနောက် ရောက်သည့် အသက်က (၁၉) နှစ် (၁) လ။ ပေါင်းအသက် (၂၀) ပြည့်၏။

- (ဂ) (၁၀) လ ပဋိသန္ဓေနေခဲ့ရသူဖြစ်အံ့ - နတ်တော် လပြည့်ကျော် (၁) နေ့မှာ အသက် (၂၀) ပြည့်၏။

တွက်ပုံ။ ။ ပဋိသန္ဓေက (၁၀) လ၊ ရောက်သက်က (၁၉) နှစ် (၂) လ၊ ပေါင်းအသက် (၂၀) ပြည့်၏။

- (ဃ) (၉) လ ပဋိသန္ဓေနေခဲ့ရသူဖြစ်အံ့ - ပြာသိုလပြည့် ကျော် (၁) ရက်နေ့မှာ အသက် (၂၀) ပြည့်၏။

တွက်ပုံ။ ။ပဋိသန္ဓေက (၉) လ၊
ရောက်သက် (၁၉)နှစ် (၃) လ၊
ပေါင်းအသက် (၂၀) ပြည့်၏။

(င) (ဂ)လ- ပဋိသန္ဓေ နေခဲ့ရသူဖြစ်အံ့ -
အသက် ရှင်နိုင်။

(စ) ခုနစ်(လ)-ပဋိသန္ဓေနေခဲ့ရသူဖြစ်အံ့-
တပေါင်းလပြည့်ကျော် (၁)ရက်နေ့မှာ အသက် (၂၀)
ပြည့်၏။

တွက်ပုံ။ ။ပဋိသန္ဓေက ခုနစ်လ၊
ရောက်သက်က (၁၉)နှစ် (၅)လ၊
ပေါင်း-အသက် (၂၀) ပြည့်၏။

မှတ်ချက်။ ။အားလုံးအသက်(၂၀)နှင့် (၁)ရက်စီရှိကြ
သောကြောင့် အသက်ပြည့်ကာ ရဟန်းခံ
ကောင်းပါသည်။

ရှေးဆရာတော်များပါဒ

ရှေးဆရာတော်များကား- အမိဝမ်း၌ ကိန်းအောင်း
ခဲ့သော လ များကိုမယူဘဲ မွေးဖွားပြီးနောက် ဝါယပ်
ရက်ငင်-လ-အပိုများဖြင့် ရေးတွက်ကြ၏။

ရေတွက်ပုံမှာ-

သီကင်းပွင့် လပြည့်နေ့မှာပဲ မွေးဖွားသည်ဆိုကြပါစို့-
မွေးဖွားပြီးနောက် (၁၉)နှစ်ပြည့်ရာ သီတင်းကျွတ် လပြည့်

နေ့၌ နောက်ထပ်ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ အထိ (၁၀)လ၊ နှစ်
ရပ်ပေါင်း (၁၉) နှစ်နှင့် (၁၀)လရ၏။

(၃)နှစ် တစ်ကြိမ် ဝါထပ်သောကြောင့် (၁၉) နှစ်
အတွင်းမှာ (၆) ကြိမ်- ဝါထပ်သဖြင့် (၆)လရ၏။

(၁၉)နှစ်အတွင်းမှာ (၁)နှစ်တွင် ရက်မစုံ(၆) လဖြစ်၍
(၆)ရက်စီ လျော့ လျော့နေသဖြင့် (၃)လ (၂၄) ရက်ရ၏။
၎င်းကို ဝါထပ် (၆)လမှာ နုတ်လျှင် (၂)လနှင့် (၆)ရက်သာ
ကျန်တော့၏။ ပေါင်း မူလ (၁၉)နှစ်နှင့် (၁၀)လ။ ဝါထပ်
၌ ကျန် (၂)လနှင့် (၆)ရက်၊ ပေါင်း (၂၀)နှစ်နှင့် (၆)ရက်
ရ၏။ (ရဟန်းခံကောင်း၏။)

* * *

မွေးဖွားပြီးသည့်နောက် အသက်(၂၀) ပြည့်မှ
ရဟန်းခံလျှင်

- ၁။ ပဋိသန္ဓေ (၁၂) လ-နေ့ခွဲသူဖြစ်လျှင် အသက်(၂၀) နှစ်
ရဟန်းဖြစ်၏။
- ၂။ ။ (၁၁) လ နေ့ခွဲသူဖြစ်လျှင် အသက် (၂၀)နှစ်
နှင့် (၁၁)လ။
- ၃။ ။ (၁၀)လ နေ့ခွဲသူဖြစ်လျှင် အသက် (၂၀) နှစ်
နှင့် (၁၀)လ။
- ၄။ ။ (၉)လ နေ့ခွဲသူဖြစ်လျှင် အသက် (၂၀) နှစ်
နှင့် (၉)လ။
- ၅။ ။ (၈)လ ပဋိသန္ဓေနေ၍ မွေးဖွားသူလေး
အသက်မရှင်။

၆။ ။ (၇)လ နေ့ခွဲသူဖြစ်လျှင် အသက် (၂၀) နှစ် နှင့် (၇) လ။

၇။ ။ (၆) လနှင့် မွေးဖွားသူကလေးကား နုနယ် လွန်းသဖြင့် အသက်မရှင်။ ဤသို့ ပဋိသန္ဓေနှင့် ပေါင်း၍ တွက်ပါလေ။

* * *

မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ
(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃)

ထေယျသံဝါသက လမ်းညွှန်

ထေယျသံဝါသကော ဘိက္ခုဝေ အနုပသမ္ပန္နော န ဥပ-
သမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော။
(ဝိ၊ ၃၊ ၁၂၀)

ထေယျသံဝါသကော ဘိက္ခုဝေတိ ဧတ္ထ တယောထေယျ
သံဝါသကာ (၁) လိင်္ဂတ္ထေနကော၊ (၂) သံဝါသတ္ထေ
နကော၊ (၃) ဥဘယတ္ထေနကောတိ။
(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၉၀)

(၁) လိင်္ဂတ္ထေနက

ဇာတ္ထိ ယော သယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဟာရံ ဝန္တော န ဘိက္ခု-
ဝဿာနိ ဝဏေတိ။ န ယထာဝုခုံ ဝန္တနံ သာဒယတိ၊ န
အာသနေန၊ ပဋိဗာဟတိ၊ န ဥပေါသထပဝါရဏာဒိသု
သန္တိဿတိ၊ အယံ လိင်္ဂမတ္ထသေဝ ထေနိတတ္တာ လိင်္ဂတ္ထေ-
နကော နာမ။

(၂) သံဝါသတ္ထေနက

ယော ပန ဘိက္ခုဟိ ပဗ္ဗဇိတော သာမဏေရော သမာနောပိ ဝိဒေသံ ဂန္ဓာ “အဟံ ဒေဝဝယော ဝါ ဇိသုတိဝယော ဝါ”တိ မုသာ ဝတ္တာ ဘိက္ခုဝဿာနိ ဂဏေတိ၊ ယထာရုခံ ဝန္ဓနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒိသု သန္ဓိဿတိ၊ အယံ သံဝါသမတ္ထဿေဝ ထေနိတတ္တာ၊ သံဝါသတ္ထေနကော နာမ။

ဘိက္ခုဝဿဂဏနာဒိကော ဟိ သဗ္ဗေပိ ကိရိယဘေဒေါ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ “သံဝါသော” တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ “န မံ ကောစိ ဇာနာတိ”တိ ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇန္တေပိ ဧသေဝ နယော။

(၃) ဥဘယတ္ထေနက

ယော ပန သယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဘိက္ခုဝဿာနိစ ဂဏေတိ၊ ယထာရုခံ ဝန္ဓနံ သာဒိယတိ၊ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ၊ ဥပေါသထပဝါရဏာဒိသု သန္ဓိဿတိ၊ အယံ လိင်္ဂဿ ဧဝ သံဝါသဿ စ ထေနိတတ္တာ ဥဘယတ္ထေနကော နာမ။

အယံ တိဝိဇောပိ ထေယျသံဝါသကော အနုပသမ္ပန္နော န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ဥပသမ္ပန္နော နာသေတဗ္ဗော။ ပုန ပဗ္ဗဇိံ ယာစန္တောပိ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

(အနက်)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ထေယျသံဝါသကော၊ လိင်္ဂကိုခိုးသောသူ၊ သံဝါသကိုခိုးသောသူ၊ လိင်္ဂ-သံဝါသ နှစ်ပါးစုံကို ခိုး

သောသူသည်။ အနုပသမ္ပန္နော၊ ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့မရောက်။
န ဥပသမ္ပာဒေတဗ္ဗော၊ ပဉ္စင်း မ ခံ အပ်။ ဥပသမ္ပန္နော၊
ပဉ္စင်းခံဒိသော်။ နာသေကဗ္ဗော၊ ဖျက်အပ်၏။ (လူထွက်၊
ဟူလိုသကတ်) (ပါဠိတော်အနက်)။

ထေယျသံဝါသကော ဘိက္ခုဝေတိ ဧတ္ထ၊ ဤ။ ထေယျသံဝါ-
သကာ၊ ထေယျသံဝါသကတ္တိသည်။ လိင်္ဂတ္ထေနကော၊
ကောင်း။ သံဝါသတ္ထေနကော၊ ကောင်း။ ဥဘယတ္ထေန
ကော၊ ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ သုံးယောက်တို့တည်း။

(၁) လိင်္ဂတ္ထေနက အနက်

တတ္ထ ထိုသုံးယောက်တို့တွင်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။
သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ဤ။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဝန္တာ၊
ဤ။ ဘိက္ခုဝေတိ၊ ရဟန်းဝါတို့ကို။ န ဝဏေတိ၊ မရေ
တွက်။ ယထာရုဗျ၊ ငြိမ်းစဉ်ငယ်လိုက်။ ဝန္တနံ၊ ရှိခိုးခြင်းကို။
န သာဒယတိ၊ မသာယာ၊ အသနေန၊ နေရာဖြင့်။ န
ပဋိဗာဟတိ၊ မဘားဖြစ်။ ဥပေါသထပဝါရ၊ ဘာဒိသု၊ ဥပုသ်၊
ပဝါရဏာ--အစရှိသော သံဃကံတို့၌။ န သန္ဓိဿတိ၊ မဘွဲ့
မြင်အပ်။ အယံ၊ သူသည်။ လိင်္ဂမတ္ထသေဝ၊ ရှင်ရဟန်း
အသွင် မျှ၏သာ။ ဝါ၊ ကိုသာ။ ထေနိတတ္တာ၊ ခိုးအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လိင်္ဂတ္ထေနကော နာမ၊ မည်၏။

(၂) သံဝါသတ္ထေနက အနက်

ပန၊ ကား။ ယော၊ သည်။ ဘိက္ခုဗြိ၊ တို့သည်။ ပဗ္ဗာ-
ဇိတော၊ ရှင်ဖြစ်စေအပ်စေ။ သာမဝဏရော၊ သည်။
သမာနေဝရိ၊ သော်လည်း။ ဝိဒေသံ၊ အရပ်တစ်ပါးသို့။
ဝန္တာ၊ ဤ။ အယံ၊ သည်။ ဒသဝသော၊ ဆယ်ဝါရှိသည်။
အမှီ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ကောင်း။ ဝိသတိဝသော၊ ဝါ
နှစ်ဆယ်ရှိသည်။ အမှီ၊ ၏။ ဣတိ ဝါ၊ ကောင်း။ မုသော၊

မုသားကို။ ဝတ္တာ၊ ရှိ။ ဘိက္ခုဝဿာနိ၊ တို့ကို။ ဝဏေတိ၊
၏။ ယထာဝုဗ္ဗံ၊ လိုက်။ ဝန္တနံ၊ ကို။ သာဒိယတိ၊ ၏။
အာသနေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဗာဟတိ၊ ၏။ ဥပေါသထ-
ပဝါရဏာဒိသု၊ တို့၌။ သန္တိ၊ တိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ သံဝါ-
သမတ္တဿေဝ၊ ပေါင်းသင်းခြင်းမျှ၏သာ။ ဝါ၊ ကိုသာ။
ထေနိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သံဝါသတ္ထေနကော နာမ၊
မည်၏။

ဟိ၊ မှန်။ ဘိက္ခုဝဿဝဏနာဒိကော၊ ရဟန်းဝါကို
ရေတွက်ခြင်း အစရှိသော။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်
သော။ ကိရိယာဘေဒေါ၊ အမူအရာအထူးအပြားကို၊ ဣမသ္မိံ
အတ္ထေ၊ ဤထေယျသံဝါသကော-ဟူသော ပါဠိ၏အနက်၌။
သံဝါသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

သိက္ခံ၊ ကို၊ ပစ္စက္ခာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ခံ၊ ကို။ ကောစိ၊
သည်။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့ (ရဟန်းဝါ
ကိုရေတွက်ခြင်း စသည်ကို)။ ပဋိပဇ္ဇန္တေပိ၊ ကျင့်သု၌လည်း။
ဧသေဝ နယော၊ ထည်း။

(၃) ဥပသယတ္ထေနာ အနက်

ပန၊ ပါး။ ယော၊ သည်။ သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပဗ္ဗာ-
ဇိတွာ၊ ရှိ။ လိင်္ဂတ္ထေနကကိုပြသည်။)။ ဝိဘာရံ၊ သို့။ ဝန္တာ၊
ရှိ။ ဘိက္ခုဝဿာနိ၊ တို့ကို။ ဝဏေတိ၊ ၏။ ယထာဝုဗ္ဗံ။
တိုင်း။ ဝန္တနံ၊ ကို။ သာဒိယတိ၊ ၏။ အာသနေန၊ ဖြင့်။
ပဋိဗာဟတိ၊ ၏။ ဥပေါသထပဝါရဏာဒိသု၊ တို့၌။ သန္တိ-
ယတိ၊ ၏။ အယံ၊ သည်။ လိင်္ဂဿ ဝေဝ၊ ရှင်ရဟန်း
အသွင်၏လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ကိုယ်လည်းကောင်း။ သံဝါ-
သဿ စ၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း၏လည်းကောင်း။ ဝါ၊
ကိုယ်လည်းကောင်း၊ ထေနိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပသယတ္ထေန-
ကော နာမ၊ မည်၏။

ကိရိဇောဝိ၊ သုံးပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အယံ
ထေယျသံဝါသကော၊ ကို။ အနုပသမ္ပန္နော၊ မြင့်မြတ်သော
ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ပြီးသူကို။ နာသေတဗ္ဗော၊ အသွင်ကို
ဖျက် လှူထွက်စေအပ်၏။

ပုန၊ ဖန်။ ပဗ္ဗန္တံ၊ ရှင်အဖြစ်ကို။ ယာစန္တောဝိ၊ တောင်း
ပါသော်လည်း။ ဝါ၊ တောင်းသူကိုလည်း။ န ပဗ္ဗာဇေ-
ကဗ္ဗော၊ အပ်။

(အဓိပ္ပာယ်)

(၁) လိင်္ဂတ္ထေနကအဓိပ္ပာယ်

အကြင်သူသည် ကိုယ်တိုင်ရှင်ပြု၍ ကျောင်းသို့ သွား၍
ရဟန်းဝါတို့ကိုမရေတွက်၊ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရှိခိုးခြင်းကို
မသာယာ၊ နေရာဖြင့် မတားမြစ်၊ ဥပုသ်ကံ၊ ပဝါရဏာ
ကံ-စသော သံသကံတို့၌မထင်၊ ဝါ-မတွေ့မြင်အပ်။ ဤသူ
သည် ရှင်၊ ရဟန်းအသွင်မျှ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ ခိုးအပ်
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လိင်္ဂတ္ထေနက (အသွင်ခိုးသူ) မည်၏။

(၂) သံဝါသတ္ထေနကအဓိပ္ပာယ်

အကြင်သူသည် ရဟန်းတို့သည် ရှင်ဖြစ်စေအပ်သော
သံသကံဖြစ်သော်လည်း အရပ်တစ်ပါးသို့ သွား၍ ငါ
သည် ဆယ်ဝါရှိသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်းကောင်း၊ ဝါ-
နှစ်ဆယ်ရှိသည်ဖြစ်၏။ ဤသို့လည်းကောင်း မုသားဆို၍
ရဟန်းဝါတို့ကိုရေတွက်၏။ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရှိခိုးခြင်းကို
သာယာ၊ နေရာဖြင့်တားမြစ်၊ ဥပုသ်ကံ၊ ပဝါရဏကံစသော
သံသကံတို့၌ ထင်ရှား၏။ ဝါ-တွေ့မြင်အပ်၏။ ဤသူသည်
ပေါင်းသင်းခြင်း မျှ၏သာ၊ ဝါ-ကိုသာ ခိုးအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် သံဝါသတ္ထေနက (ပေါင်းသင်းခိုးသူ) မည်၏။

သံဝါသ-အဓိပ္ပာယ်

ရဟန်းဝါကိုရေတွက်ခြင်း အစရှိသော အလုံးစုံသော အမှုအရာ အထူးအပြားကို ဤ-ထေယျသံဝါသကော- ဟူသောပါဌ်၏ အနက်၌ “သံဝါသ-ဟူ၍သိအပ်၏။” ဝါ- ခေါ်အပ်၏။

သိက္ခာကိုချ၍၊ ဝါ-ပယ်စွန့်၍ “ငါ့ကို တစ်စုံတစ်ယောက် သောသူသည် မသိ” ဟု ဤသို့ ရဟန်းဝါကို ရေတွက်ခြင်း စသည်ကို ကျင့်သူ၌လည်း ဤနည်းအတူ မှတ်ပါ။

(၃) ဥဘယတ္ထေနကအဓိပ္ပာယ်

အကြင်သူသည် ကိုယ်တိုင်ရှင်ပြု၍ ကျောင်းသို့ သွား၍ ရဟန်းဝါတို့ကိုရေတွက်၏။ ကြီးစဉ်ငယ်လိုက် ရှိခိုးခြင်းကို သာယာ၏။ နေရာမြင့် တားမြစ်၏။ ဥပုသ်ကံ၊ ပဝါရဏာ ကံ-စသော သံသကံတို့၌ ထင်၏။ ဝါ-တွေ့မြင်အပ်၏။ ဤသူသည် ရှင်ရဟန်း အသွင်၏လှည်းကောင်း၊ ဝါ-ကို လည်းကောင်း၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်း၏လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကိုလည်းကောင်း၊ ခိုးအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ဥဘ- ယတ္ထေနက (နှစ်ပါးစုံသော လိင်-အသွင်၊ ပေါင်းဖော် ခြင်းကိုခိုးသောသူ) မည်၏။

တ္ထေ စ အသမ္မောဟတ္ထံ ဣဒံ ပကိဏ္ဍကံ ဝေဒိတဗ္ဗ- ရာဇဒုမ္ဘိက္ခကန္တာရ၊ ရောဂဝေရိဘယေတိ ဝါ၊ စီဝရ ဟရဏတ္ထံ ဝါ၊ လိင်္ဂံ အဒိယတိဓ ယော။ သံဝါသံ နာမိဝါသေတိ၊ ယာဝ သော သုဒ္ဓ- မာနသော။

ထေယျသံဝါသကော နာမ၊ တာဝ ဇေယ န ဝုစ္စတိ-တိ။

တကြာယံ ဝိတ္ထာရနယော-

(၁) ရာဇဘယဇ္ဈနိက

ဤကောစ္စဿ ရာဇာ ကုဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ သော “ဧဝံ-
မေ သောတ္ထိံ ဝိပိဿတိ”တိ သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ
ပလာယတိ၊ တံ ဒိသွာ ရညော အာရောစေန္တိ၊ ရာဇာ
“သစေ ပဗ္ဗဇိတော၊ န တံ လဟ္တာ ကိဉ္စိ ကာတု”န္တိ
တသ္မိံ ကောဓံ ပဋိပိနေတိ၊ သော “ရူပသန္တံ မေ ရာဇ-
ဘယ”န္တိ သံစာမဗျံ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ
ဂဟေတွာ အာဂတော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

အထာပိ “သာသနံ နိဿာယ မယာ ဝိပိတံ၊ လဒ္ဓိံ၊
ဗန္ဓု ဒါနိ အဟံ ပုဗ္ဗဇာမိ” တိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ တေ-
နေဝ လိင်္ဂေန အာဂန္တာ အာဂန္တုကဝတ္ထံ န သာယေတိ၊
ဘိက္ခုဟိ ပုဗ္ဗော ဝါ အပုဗ္ဗော ဝါ ယထာဘူတမတ္တာနံ
အာဝိကတွာ ပဗ္ဗန္တံ ယာစတိ၊ လိင်္ဂံ အဂနေတွာ ပဗ္ဗာ-
ဇေတဗ္ဗော။

သစေ ပန ဝတ္ထံ သာဒယတိ၊ ပဗ္ဗဇိတာလယံ ဒသေ-
တိ၊ သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ ဝတ္ထံ ဝဿနာဒိဘေဒိ ဖမိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊
အယံ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

(အနက်)

စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤထေယျသံဝါသကအရာ၌။ အသံ-
မောဗဟုတ္ထိံ၊ မတွေဝေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဝါ၊ ရှင်းရှင်း
လင်းလင်း နားလည်ခြင်းအကျိုးငှာ၊ ဣခံ ပကိဏ္ဍကံ၊ ဤ
ရောပြွမ်းသောစကားကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ကိံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊
နည်း။

ရာဇဂုဗ္ဗိက္ခကန္တာရ ရောဂဝေရိဘယေန ဝါ၊ မင်းဘေး၊
ငယ်ငွယ်ခေါင်းပါးခြင်းဘေး၊ ခရီးခွဲဘေး၊ ရောဂါဘေး၊ ရန်သူ

ဘေးကြောင့်သော်လည်းကောင်း။ စီဝရဏရ ဣဝါ။ သင်္ကန်း
ကို ဆောင်ယူခြင်းအကျိုးငှာသော်လည်းကောင်း။ ဝယာ။
သည်။ ဣဓ။ ဤသာသနာတော်၌။ လိင်္ဂံ။ ရှစ်ရဟန်းအတွင်းကို။
အာဒိယတိ။ ၏။ ယာဝါ။ အကြင်မျှလောက်။ သော။
သည်။ သုဒ္ဓမာနသော။ စင်ကြယ်သောစိတ်ရှိသည်။ ဟုတွာ။
၍။ သံဝါသံ။ ရဟန်းဝါရေတွက်ခြင်းစသော ဝေါသကို။
နာမိဝါသေတိ။ လက်မခံ။ ဝါ။ မသောယာ။ တာဝါ။ ထို
မျှလောက်။ သော။ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝဟ။ သံဝါ။ ကော
နာမာမည်၏ဟူ၍။ န ပုစ္ဆတိ။ ဝဆိုအပ်။ ဣတိ။ ဤ။ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ။ ၏။ တတြိ။ ထိုစကားရပ်၌။ အယံ။ ကာ။ ပိဗ္ဗာရ-
နယော။ တည်း။

(၁) ရာဇအယဗ္ဗေနမ အနက်

ဣဓ။ ဤသာသနာတော်၌။ ကေစ္စယာ။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်
အား။ ဝါ။ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌။ ရာဇော။ သည်။
ကုဇ္ဈေါ။ စိတ်ဆိုးသည်။ ဟောတိ။ ၏။ သော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ဧဝံ။ ဤသို့ ရှင်ရဟန်းအတွင်းကိုယူရသော်။ ဝေ။ ၏။
သောတ္ထိ။ မင်းဘေးကင်း၍ ရှမ်းသာခြင်းသည်။ သင်္ဂယတိ။
တ္ထံ။ ဣတိ။ သို့ကြံ၍။ သယမေဝါ။ အာလျှင်။ လိင်္ဂံ။ ကို။
ဂဟေတွာ။ ၍။ ပလောယတိ။ တွက်ပြေး၏။ တံ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
ကို။ ဒိသ္မာ။ မြင်၍။ ရညော။ မင်းအား။ အာပနာဓေန္တံ။
သံတော်ဦးတင်ကြကုန်၏။ ရာဇော။ သည်။ ဝဗ္ဗင်တော။
သည်။ ဝေ ဟောတိ။ အံ။ (ဝေ သတိ။ ဝေယံ။) တံ။
ကို။ ကိုဦး။ ဘာကိုမျှ။ ကာတုံ။ ငှာ။ န ယဗ္ဗံ။ မရ
အပ်။ ဣတိ။ ဤသို့ပြော၍။ တသ္မံ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်။ ကောဓံ။
ဒေါသကို။ ပဋိပိနေတိ။ ပယ်ဖျောက်၏။ သော။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
ကို။ ဝေ။ ၏။ ရာဇပူယံ။ မင်းဘေးသည်။ ဝူပသန္တံ။ မြင်း

အေးငြိ။ ဣတိ။ ဤသို့ကြံ၍။ သံဃမဇ္ဈိ။ သို့။ အနော -
သရိတွာဝါ။ မသက်ရောက်မှု၍သာ။ ဝိဟိသိင်္ဂံ။ ကို။ ဝဟေတွာ။
၍။ အာဂတော။ ရှင်ရဟန်းပြုဖို့ရန်လာသည်။ သမာနော။
သော်။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ဧ။

သာသနံ။ ကို။ နိဿယာ။ ၍။ မယာ။ သည်။ ဇိဝိတံ။
ကို။ လဒ္ဓံ။ ရအပ်ပေပြီ။ ဟန္တု။ ချက်ချင်းလက်ငင်း။ ဒါနိ။
ဘေးရန်လွယ်ရာယခုအခါ၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇာမိ။ အံ။ ဣတိ။ ဤသို့
ကြံ၍။ ဥပ္ပန္နသဇေဂေါ။ ဖြစ်သောသံဝေဂရှိသည်။ ဟုတွာ။
၍။ တေနော။ လိင်္ဂေန။ ဖြင့်။ သာဂန္ဓာ။ ၍။ အဂန္တု -
ကဝတ္တံ။ ကို။ အဟာပိ န သာဒယတိ။ အကယ်၍မူလည်း
မသာယာအံ။ အိက္ခယတိ။ ရဟန်းစစ်တို့သည်။ ပုဗ္ဗော။ မေး
အပ်သည်။ ဟုတွာ ဝါ။ ဖြစ်၍သော်လည်းကောင်း။ အ -
ပုဗ္ဗော။ မမေးအပ်သည်။ ဟုတွာ ဝါ။ သော်လည်းကောင်း။
ယထာဘူတံ။ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ။ အတ္တာနံ။ မိမိကို။ အာပိ -
ကတွာ။ ဖတ်စွာပြု၍။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ။ ကို။ အဟာပိ ယာစတိ။ အံ။
(ဧဝံ သတိ။ သော်။) သော။ ထိုသူကို။ လိင်္ဂံ။ အသွင်
ကို။ အပနောတွာ။ ဖယ်ရှား၍။ (သူ့ဘာသာဝတ်လာသော
သင်္ကန်းကိုချွတ်၍။) ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ထိုသင်္ကန်းကိုပြန်ဝတ်
စေ၍ ဖြစ်စေ၊ အခြားသင်္ကန်းကို ဝတ်၍ဖြစ်စေ ရှင်ပြုပေး
အပ်၏။

ပနာ။ ဆက်။ ဝတ္တံ။ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ကို။ သစေ သာ -
ဒယတိ။ အံ။ ပဗ္ဗဇိတာလသံ။ ရှင်ရဟန်းတို့၏ အာလယ
ကို။ သစေ ဒသေတိ။ အကယ်၍ပြုအံ။ သဗ္ဗံ။ အလုံးစုံ
သော။ ပုဗ္ဗော။ ရှေး၌။ ဝုတ္တဝသဂဏနာဒိဘေဒံ။ ဆိုအပ်
ပြီးသော ဝါကိုရေတွက်ခြင်း အပြားရှိသော။ ဝိမိံ။ အစီ
အရင်ကို။ သစေ ပဋိပဇ္ဇတိ။ အကယ်၍ကျင့်အံ။ (ဧဝံ သတိ။
သော်။) (ထိုသို့ကျင့်လျှင် သံဝါသ - ခိုးရာရောက်သည်။)
အယံ။ ဤသူ့ကို။ န ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ အပ်။

(၂) ဒုန္တိက္ခဘယတ္ထေနက

ဣဓ ပနေကဇ္ဇော ဒုန္တိက္ခေ ဇိဝိတုံ အသက္ကောန္တော သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ ဘုဉ္ဇန္တော ဒုန္တိက္ခေ ဝိတိဝတ္ထေ သံဃမဇ္ဈိ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

(အနက်)

ပန၊ ပါး။ ဣဓ၊ ဣလောက၌။ ဧကနေော၊ အချို့သုကို။ ဒုန္တိက္ခေ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်သော ထမင်းရှိရာအခါ၌။ ဝါ၊ ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး အစာရှားရာ အခါ၌။ ဇိဝိတုံ၊ အသက်မွေးခြင်းငှာ။ အသက္ကောန္တော။ မစွမ်းနိုင်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သယမေဝ၊ သာ။ လိင်္ဂံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဗ္ဗပါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ၊ အလုံးစုံ ပါသည့်အယူရှိသူတို့နှင့် ဆက်ဆံသော ဘတ်တို့ကို။ ဘုဉ္ဇန္တော၊ စားလျက်။ ဒုန္တိက္ခေ၊ သည်။ ဝိတိဝတ္ထေ၊ ကျော်လွန်လတ်သော်။ သံဃမဇ္ဈိ၊ သို့။ အနောသရိတွာဝ၊ ၍သာ။ ဂိဟိလိင်္ဂံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ အာဂတော၊ လာသည်။ သမာနေော၊ သော်။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ ဣတိ။ ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော အစီအရင်သည်။ ပုရိမသဒိသမေဝ၊ ရှေးရာဇာယ၌ဆိုအပ်သော အစီအရင်နှင့်တူသည်သာ။

(၃) ကန္တာရဘယတ္ထေနက

အပရော မဟာကန္တာရံ နိတ္တရိယ၊ ကာမောဟောတိ၊ သတ္တဝါဟော စ ပဗ္ဗဇိတေ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သော “ဧဝံ မိ သတ္တဝါဟော ဂဟေတွာ ဂမိဿတိ” တိ သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ သတ္တဝါဟေန သဒ္ဓိံ ကန္တာရံ နိတ္တရိတွာ ခေမန္တံ ပတွာ သံဃမဇ္ဈိ အနောသရိတွာဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။

(အနက်)

အပရော၊ သည်။ မဟာကန္တာရံ၊ ကြီးစွာသောခရီးခဲကို။
 နိတ္တရိတုကာမော၊ လန်မြောက်လိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
 သတ္တဝါဟော၊ စ၊ ကုန်သည်သည်လည်း။ ပဗ္ဗဇိတေ၊ တို့ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ၏။ ဂဏတိ၊ သွားကတ်၏။ သေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
 ကိ။ ဝါ၊ သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ရှင်ရဟန်းအသွင်ကိုယူလသော။
 ဧ၊ ကို။ သတ္တဝါဟော၊ သည်။ ဂဟေတွာ၊ ၏။ ဂမိဿတိ၊
 သွားလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သယမေဝ၊ သာ။ လိင်္ဂံ၊ ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ၏။ သတ္တဝါဟောန၊ နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကွ။ ကန္တာရံ၊
 ခရီးခဲကို။ နိတ္တရိတုကာ၊ လန်မြောက်၍။ ခေမန္တံ၊ ဘေးမရှိရာ
 အရပ်သို့။ ပတ္တာ၊ ရောက်၍။ ဂံဗာမဇ္ဈံ၊ သို့။ ။ပ။ အာဂ-
 တော၊ သည်။ သမာနော၊ လသော်။ ပဗ္ဗာဇေတံဗ္ဗော၊ ၏။

(၄) ရောဂဘယက္ခေနက

အပရော ရောဂဘယေ ဥပ္ပနေ ဇိဝိတုံ အသက္ကောန္တော
 သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ သဗ္ဗဝါသဏ္ဍိယဘတ္တာနိ ဘုဉ္ဇ-
 န္တော ရောဂဘယေ ဝူပသန္တေ ဂံဗာမဇ္ဈံ အနောသရိတွာဝ
 ဝိဇိလိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသ-
 မေဝ။

(အနက်)

အပရော၊ သည်။ ရောဂဘယေ၊ ရောဂါဘေးသည်။
 ဥပ္ပနေ၊ ခြစ်သတ်သော်။ ဇိဝိတုံ၊ ငှါ။ပ။ရောဂဘယေ၊ သည်။
 ဝူပသန္တေ၊ ငြိမ်းအေးလသော်။ ပ။ ပုရိမသဒိသမေဝ၊ တူ
 သည်သာတည်း။

(၅) ဝေရိဘယက္ခေနက

အပရဿ ကော ဝေရိကော ကုဒ္ဓေါ ဟောကိ-
 ဓာတေတုကာမော နံ ဝိစရတိ၊ သော "ဧဝံ မေ သောတ္ထိ

ဘဝိဿတီ”တိ သယမေဝ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ ပလာယတိ၊
ဝေရိကော “ကုဟိ” သော”တိ ပရိယေသန္တော “ပဗ္ဗဇိတွာ
ပလာတော”တိ သုတွာ “သမေ ပဗ္ဗဇိတော န တံ လဗ္ဘာ
ကိဉ္စိ ကာတု” ဣ တသ္မိံ ကောဝံ ပဋိန္ဒရေဘိ သော ‘ဂူပ--
သန္တံ မေ ဝေရိဘယ”န္တိ သာသမဉ္စိ အနောသရိတွာ ဝဂိဟိ-
လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ အာဂတောတိ သဗ္ဗံ ဗုရိမသဒိသမေဝ။

(အနက်)

အပရဿ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်၏အပေါ်၌။ ကော၊ သော။
ဝေရိကော၊ ရန်သူသည်။ ကုဒေ၊ စိတ်ဆိုးသည်၊ ဟောတိ၊
၏။ နံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဆံ၊ တေကုကာမေ၊ သတ်ခြင်းငှါ
အလိုရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ဖိစရတိ၊ လှည့်သည်၏။ သော၊
သည်။ ဧဝံ၊ သော်၊ မေ၊ ၏။ သောတ္ထိ၊ မေးရန်ကင်း၍
ချမ်းသာခြင်းသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့
ကြံ၍။ သယမေဝ၊ သာလျှင်။ လိင်္ဂံ”ကို။ ဂဟေတွာ၊ ဤ။
ပလာယတိ၊ ၏။ ဝေရိကော။ သည်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ကုဟိ”၊ အဘယ်အရပ်၌နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပရိ-
ယေသန္တော၊ သော်။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြု၍။ ပလာတော၊
ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သုတွာ၊ ဤ။ ပ။ ပဋိဗိဇေတိ၊ ၏။ သော၊
သည်။ မေ၊ ၏။ ဝေရိဘယံ၊ သည်။ ဂူပသန္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊
သို့။ ပ။ ဗုရိမသဒိသမေဝ၊ သာ။

(၆) စိဝရဟရဏဋ္ဌာနတ္ထိ (က)

အပရော ဉှတိကုလံ ဂန္ဓာ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဂိဟိ
ဟုတွာ “ဣမာနိ စိဝရာနိ ဣဓ ဝိနသယိဿာ”၊ သဇေဝိ
ဣမာနိ ဂဟေတွာ ဝိဟာရံ ဝိသာဒိ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ မံ
‘စောရော’တိ ဂဟေသယိ၊ “ပိန္နဲနာယံ ကာယပရိဟာရိ-
ယာနိ ဣတွာ ဂန္ထေယျ”န္တိ စိဝရဟရဏဋ္ဌံ နိဝါသောတွာ

စိ ပါရုပိတွာ စ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ၊ တံ ဒူရတောဝ
 အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သာမဏေရာ စ ဒဟရာ စ အပ္ပါဂ္ဂ-
 ခန္တိန္တိ၊ ဝတ္တံ ဒေသေန္တိ၊ သော န သာဒိယာနိ၊ ယထာ-
 ဘူဘမတ္တာနံ အာဝိကဇရာတိ၊ သံဝေ တိက္ခူ။ “န ဒါနိ
 မယံ တံ မုဉ္ဇိဿာမာ” တိ ဗလက္ကာဇေန ပဗ္ဗာဇေတု-
 ကာမာ ဟောန္တိ၊ ကာသာယာနိ အပနေတွာ ပုန ပဗ္ဗာ-
 ဇေတဗ္ဗော။

သစေ ပန “န ယိမေ မမ ဟိနာယဝိဝတ္တဘာဝံ
 ဇာနန္တိ”တိ တံယေဝ တိက္ခူဘာဝံ ပဋိဇာနိတွာ သဗ္ဗ
 ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိမိ’ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အယံ န
 ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။

(အနက်)

အပရော၊ သည်။ ဉ္ဇတိကုလံ၊ ဆွေမျိုးအိမ်သို့။ ဂန္တော၊
 ရှိ။ သိက္ခံ၊ ကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဝိဟိ၊ လှူသည်။
 ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဣမာနိ စိဝရာနိ၊ တို့သည်။ ဣဓ၊ ဤအိမ်၌။
 ဝိနသိယန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်လတ္တံ့။ ဣမာနိ၊ ဤသင်္ကန်းတို့ကို။
 ဂဟေဘူ၊ ရှိ။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ သစေပိ ဂမိဿာမိ၊ အံ၊
 (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ ဧ၊
 ကို။ “စောဇရာတိ၊ ဟူ၍” ဂဟေဿန္တိ၊ ဖမ်းယူကုန်လတ္တံ့။
 အဟံ၊ သည်။ ကာယပရိဘာဝရိယာနိ၊ ကိုယ်ဖြင့်ဆောင်ယူ
 အပ်သည်တို့ကို။ ကတွာ၊ ရှိ။ ယံနုန ဂစ္ဆေယျံ၊ သွားရ
 ပါမူကား ကောင်းလေစွ။ ဣတိ၊ သို့ ကြံ၍။ စိဝရဟရ-
 ဏတ္တံ၊ သင်္ကန်းကိုဆောင်းခြင်းအကျိုးငှာ။ နိဝါသေတွာ စ၊
 သင်းပိုင်ကိုဝတ်၍လည်းကောင်း။ ပါရုပိတွာ စ၊ ကေသီ-
 ကိုရမ်း၍လည်းကောင်း။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တံ၊
 ထိုသူကို။ ဒူရတောဝ၊ အဝေး၌ပင်။ အာဂစ္ဆန္တံ၊ လာနေ
 သည်ကို။ ဒိသွာ၊ ရှိ။ သာမဏေရာ စ၊ တို့သည်

လည်းကောင်း။ ဒဟရာ စ၊ ရဟန်း ငယ် တို့ သည်
လည်းကောင်း။ အပ္ပုဂ္ဂန္တိ၊ ခရီးဦးကြိုဆိုကြကုန်၏။ ဝတ္တံ၊ ကို။
ဒယေန္တ၊ ပြကြကုန်အံ့။ သော၊ သည်။ န သာဒိယံ၊
မသာယာ။ ယထာဘူတံ၊ စွာ။ အတ္တာနံ၊ ကို။ အာဝိ-
ကရောတိ။ ၏။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။ ဒါနိ၊ ဌ။ မယံ၊ တို့သည်။
တံ၊ သင့်ကို။ န မုဉ္ဇိဿာမ၊ မလွှတ်ကုန်တော့အံ့။ ဣတိ၊
ဤသို့ပြော၍။ ဗလက္ခာရေန၊ အားကိုပြုခြင်းဖြင့်။ ပဗ္ဗာ-
ဇေတုကာမာ၊ ရှင်ဖြစ်စေခြင်းငှာ အလိုရှိ ကုန်သည်။ ယောန္တိ၊
ကုန်၏။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ကာသာယာနံ၊ တို့ကို။
အပနေတွာ၊ ဖယ်ရှား၍။ (အသွင်ကိုဖျက်ပြီး၍။) ပုန၊
တစ်ဖန်။ ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ ၏။

ပုန၊ သို့မဟုတ်။ ဣမေ၊ ဤရဟန်း၊ သာမဏေတို့သည်။
မမ၊ ၏။ ဟိနာယ၊ ယုတ်ညံ့သော လူအဖြစ်အံ့ကျိုးငှာ။
အာဝတ္တဘာဝံ၊ လည်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကို။ န ဇာနန္တံ၊ မသိ
ကြကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ တံယေဝ ဘိက္ခုဘာဝံ၊ ထို
ရှေးရဟန်းအဖြစ်ကိုပင်။ ပဋိဇာနိတွာ၊ ဝန်ခံ၍။ သဗ္ဗံ၊
သော။ ပုဗ္ဗော ဌ။ (သံဝါသတ္ထေန၊ အခန်း၌။) ဝုတ္တံ၊
သော။ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ၊ သော။ ဝိမိ၊ ကို။ စေ ပဋိ-
ပဇ္ဇေတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယံ၊ ကို။ န
ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော၊ အပ်။

(၇) စိဝရဟရဏတ္ထတ္ထေနက (ခ)

အပရော မဟာသာမဏေရော ဣတိကုလံ ဝန္တာ
ဥပ္ပဗုဇ္ဈိတွာ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန ပဗ္ဗာဇ္ဇော ဟုတွာ ပုန
“ဒါနိ အဟံ သမဏောဝ ဘဝိဿာမိ၊ ယေရောပိ မေ
ဥပ္ပဗုဇ္ဈိတဘာဝံ န ဇာနာတိ”တိ တဒေဝ ပတ္တစိဝရံ
အာဒါယ ဝိဟာရံ အာဂစ္ဆတိ၊ နာပိ တမတ္ထံ ဘိက္ခုနံ
အာရောစေတိ၊ သာမဏေရဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ၊ အယံ
ယေယျသံဝါသကော ယေဝ၊ ပဗ္ဗန္တံ န လဘတိ။

သစေပိဿ လိင်္ဂဂ္ဂဟဏ.ကာလေ ဧဝံ ဟောတိ “နာဟံ ကဿမိ အာရောစေဿာမိ”တိ၊ ဝိဟာရဉ္စ အာရောစေတိ၊ ဂဟဏေနေဝ ယေယျသံဝါသကော။

အထာပိဿ “ဂဟဏကာလေ အာစိက္ခိဿာမိ” တိ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ၊ ပိ ဘရဉ္စ ဂန္ဓာ ကုဟိံ တံ အာဝုသော ဂတော”တိ ဝုတ္တော “န ဝါနိ မ ဣမေ ဇာနန္တိ တိ ဝဉ္စေတော နာစိက္ခတိ၊ “နာစိက္ခိဿာမိ”တိ သဟ ဓုရနိဂ္ဂေပေန အယမ္ဘံ ယေယျသံဝါသကော။

သစေ ပနဿ ဂဟဏကာလေပိ “အာစိက္ခိဿာမိ” တိ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟာရံ ဂန္ဓာ အာစိက္ခတိ၊ အယံ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘတိ။

(အနက်)

အပရော၊ သည်။ မဟာသာမဏေရော၊ သာမဏေကြီးသည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ညတိကုလံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ဤ။ ဥပ္ပဗ္ဗဇ္ဇံတွာ၊ လူထွက်ပြီး၍။ ကမ္မန္တာနုဋ္ဌာနေန၊ အလုပ်၌ ထ-ထ-ကြွ-ကြွ မရှိခြင်းသည်။(ပျင်းရိခြင်းသည်။) ဥပ္ပဇ္ဇော၊ အိမ်မှ ထွက်သွားစေအပ်သည်။ ဝါ၊ နှိပ်စက်အပ်သည်။ ဟုတွာ၊ ဤ။ ပုန၊ ဖန်။ ဒါနိ၊ ၌။ အဟံ၊ သည်။ သမဏောဝ၊ ရဟန်းသည်သာ။ ဟပိဿာမိ၊ အံ။ ထေရောပိ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ထေရ်သည်လည်း။ မေ၊ ဤ။ ဥပ္ပဗ္ဗဇ္ဇိတဘာဝံ၊ လူထွက်ပြီး၏အဖြစ်ကို။ န ဇာတိ၊ မသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြ၍။ တဒေဝ ပတ္တစိဝရံ၊ ကိုပင်။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ အာဂစ္ဆတိ၊ လာအံ။ တမတ္ထမ္ပိ၊ ထိုအကြောင်းကိုလည်း။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ န အာရောစေတိ၊ မလျှောက်အံ။ သာမဏေရဘာဝံ၊ သာမဏေ၏အဖြစ်ကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံအံ။ အယံ၊ သည်။ ယေယျသံဝါသကောယေဝ၊ ယေယျသံဝါသကဖြစ်သည်သာ။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ကို။ န လဘတိ၊ မရ။

အဿ၊ ထိုရှင်လူထွက်၏။ လိင်္ဂဂဟဏကာလေ၊ အသွင်
ကိုယူရာအခါ၌။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံသည်။ သစေ
ဟောတိ၊ အံ။(ကိံ၊ သို့။ ဟောတိ၊ နည်း။) အဟံ၊ သည်
ကဿမိ၊ အား။ န အာရောစေဿာမိ၊ မပြောအံ။ ဣတိ။
ဤအကြံသည်။ သစေပိ ဟောတိ၊ အံ။ ဝိဟာရံ၊ သို့။
ဂတော၊ ရောက်သည်။ သမာနော စ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။
သစေပိ အာရောစေတိ၊ အံ။(ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဂဟ-
ဏေနော၊ အသွင်ကိုယူခြင်းဖြင့်ပင်။ ထေယျသံဝါသကော၊
သည်။ ဟောတိ။ ၏။

အဿ၊ ထိုရှင်လူထွက်၏။ ဂဟဏကာလေ၊ အသွင်ကိုယူ
ရာအခါ၌။ အာစိက္ခိဿာမိ၊ ပြောအံ။ ဣတိ၊ သို့။ စိတ္တံ၊
သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သည်။ အထာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍
မူလည်း ဖြစ်စေဦးတော့။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂန္ထာ စ၊ ရောက်
၍ကား။ အာဝုသော၊ ရှင်။ တံ၊ သည်။ ကုဟိံ၊ သို့။
ဂတော၊ သွားသနည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တော၊ မိန့်အပ်
သည်။ သမာနော၊ သော်။ ဒါနိ၊ ၌။ မံ၊ ကို။ ဣမေ ဤ
ရဟန်း၊ သာမဏေတို့သည်။ န ဇာနန္တိ၊ မသိကြကုန်။ ဣတိ၊
ဤသို့ကြံ၍။ ဝဇ္ဇေတွာ၊ လှည့်ပတ်၍။ နာစိက္ခတိ၊ မှန်သည့်
အတိုင်းမပြော။ နာစိက္ခိဿာမိ၊ မပြောဟော၌အံ။ ဣတိ၊
သို့။ ဓုရနိက္ခေပေန၊ ပြောဖို့ရန် လုံ့လစီရိယကို လျှော့ချ
ခြင်းနှင့်။ သဟ၊ တစ်ပြိုင်နက်။ အယမ္ပိ၊ ဤရှင်လူထွက်သည်
လည်း။ ထေယျသံဝါသကော၊ ထေယျသံဝါသကသည်
သာ။ ဟောတိ။ ၏။

ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုရှင်လူထွက်၏။ ဂဟဏကာလေပိ၊
၌လည်း။ အာစိက္ခိဿာမိ၊ မှန်သည့်အတိုင်း ပြောအံ။
(မိမိဘာသာ အသွင်ကိုယူလာကြောင်း ပြောအံ။) ဣတိ။

သို့။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။
ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာဝိ၊ ရောက်၍လည်း။ သစေ အာစိက္ခ-
တိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အယံ၊ ဤရှင်လူထွက်သည်။
ပုန၊ တစ်ဖန်။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ၏။ (ထေယျသံဝါ-
သက မဖြစ်။)

(ဂ) ဝိဝေဒနာရဟန္တာတ္ထိနက(ဂ)

အပရော ဒဟရသာမဏေရော မဟန္တော ဝါ ပန
အဗျတ္တော၊ သော ပုရိမနယေနော ဥပ္ပဗုဇ္ဈိတွာ သရေ
ဝန္တကရက္ခဏာဒိနိ ကမ္မာနိ ကာတုံ န ဣစ္ဆတိ၊ တမေနံ
ဉ္ဇတယာ တာနိယေဝ ကာသာယာနိ အစ္ဆာဒေတွာ
လာလကံ ဝါ၊ ပတ္တံ ဝါ ဟတ္ထေ ဒတွာံ “ဂစ္ဆ သမ-
ဏောဝ ဟောတိ”တိ ဃရာ နိဟရန္တိ၊ သော ဝိဟာရံ
ဂစ္ဆတိ၊ နေဝ နံ ဘိက္ခုန္တိ ဇာနန္တိ “အယံ ဥပ္ပဗုဇ္ဈိတွာ ပုန
သယမေဝ ပဗ္ဗဇ္ဈိတော”တိ၊ နာပိ သယံ ဇာနာတိ၊ “ယော
ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဈိတိ၊ သော ထေယျသံဝါသကောနာမဟောတိ”တိ။

သဗော တံ ပရိပုဏ္ဏဝဿံ ဥပသမ္ပာဒေန္တိ၊ သူပသမ္ပန္နော၊
သစေ ပန အနုပပ မ္ပန္နကာလေ ယေဝ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ
ဝတ္တမာနေ သုဏာတိ “ယော ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဈိတိ၊ သော
ထေယျသံဝါသကော နာမ ဟောတိ”တိ။

တေန “မယာ ဧဝံ ကတ” န္တိ ဘိက္ခုနံ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊
ဧဝံ ပုန ပဗ္ဗဇ္ဈိ လဘတိ၊ သစေ “န ဒါနိ မံ ကောစိ
ဇာနာတိ” တိ နာရောစေတိ၊ ဗုရံ နိက္ခိတ္တမတ္ထေ ထေယျ-
သံဝါသကော။

(အနက်)

ပန၊ ဆက်။ အပရော၊ သည်။ ဒဟရသာမဏေရော။
သာမဏေဝယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ မဟန္တော၊ ကြီးသည်။

သိမာနော ဝါ၊ ဖြစ်ပြန်သော်လည်း။ အဗျတ္တော၊ ဝိနည်း
သိက္ခာပုဒ်မကျမ်းကျင်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊ ထို
သာမဏေသည်။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ဥပ္ပဗုဇိတွာ၊ ရှိ
ဗံရေ၊ အိမ်၌။ ဝစ္ဆကရက္ခဏာဒိနိ၊ နွားငယ်ကို ထိန်း
ကျောင်းခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ အလုပ်တို့ကို။
ကာတုံ၊ ၄၁။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ တမေနံ၊ ထိုရှင်လူ
ထွက်ကို။ ဉာတကာ၊ တို့သည်။ တာနိ ယေဝ ကာသာ-
ယာနိ၊ ထိုသင်္ကန်းတို့ကိုပင်။ အစ္ဆာဒေတွာ၊ ဖုံးလွှမ်းရုံ။
ထာလကံ ဝါ၊ ခွက်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပတ္တံ ဝါ၊
သီပိတ်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဟတ္ထံ၊ လက်၌။ ဒတွာ၊
ပေးလိုက်၍။ ဝစ္ဆိ၊ သွားတော့။ သမဏောဝ၊ ရဟန်း
သည်သာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်လေ့တော့။ (သင့်လို ပျင်းတဲ့သူ
ဟာ လူ့ဘောင်နှင့်မတော်ဘူး၊ ဘုန်းကြီးလုပ်ချေတော့-
ဟုလို။) ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဗံရာ၊ အိမ်မှ။ နိဟရန္တိ၊
နှင်ထုတ်ကြကုန်အံ့။ သော၊ သည်။ ဝိဟာရံ၊ သို့။ ဝစ္ဆတိ၊
အံ့။ နံ။ ထိုရှင်လူထွက်ကို။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ နေဝ ဇာ-
နန္တိ၊ ကုန်။ ကိံ၊ အသို့။ နေဝ ဇာနန္တိ၊ ကုန်သနည်း။
အယံ၊ ဤသူသည်။ ဥပ္ပဗုဇိတွာ၊ ရှိ။ ပုန၊ ဖန်။ သယမ-
ဝ၊ သာလျှင်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ သူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နေဝ
ဇာနန္တိ၊ ကုန်။ သယမိံ၊ သည်လည်း။ (မိမိဘာသာ
သင်္ကန်းဝတ်သူကိုယ်တိုင်လည်း)။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ကိံ၊
အဘယ်သို့။ န ဇာနာတိ၊ သနည်း။ သော၊ အကြင်သူ
သည်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ (လူထွက်ပြီး၍ မိမိဘာသာ)။ ပဗ္ဗဇတိ၊
၏။ သော၊ သည်။ ထေယျသံဝါသကော နာမ၊ မည်
သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။

တံ၊ လိုသူကို။ ပရိပုဏ္ဏဝသံ၊ ပြည့်သောအသက်(၂၀)
ရှိသူကို။ သစေ ဥပသမ္မာဒေန္တိ၊ ကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊
သော်။) သူပသမ္မန္နော၊ ကောင်းစွာမြင့်မြတ်သော ရဟန်း
အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပန၊ သို့မဟုတ်။

အနုပသမ္ပန္နကာလေ ယေဝါ လူ၊ သာမဏေ-ဖြစ်ရာအခါ
 ဌပင်။ ဝိနယဝိနိစ္ဆယေ၊ ဝိနည်းအဆုံးအဖြတ်သည်။ ဝတ္တ-
 မာနေ၊ ဖြစ်လတ်သော်။ သစေ သုဏာတိ၊ အကယ်၍
 ကြားအံ့။ ကိံ၊ သို့။ သုဏာတိ၊ သနည်း။ ယော၊ သည်။
 ဧဝံ၊ သို့။ ပဗ္ဗဇ္ဇတိ၊ ၏။ သေဝါ၊ သည်။ ယေယျံသံဝါ-
 သကော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။
 သစေ သုဏာတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)-

တေန၊ ထိုသူသည်။ မယာ၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ကတံ၊
 ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့အား။ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ပြောပြ
 ရာ၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ပြောပြလတ်သော်။ ပုန၊ ဖန်။ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ကို။
 လဘတိ၊ ၏။ ဒါနိ၊ ဤ။ မံ၊ ကို။ ကောစိ၊ သည်။ န ဇာနာတိ၊
 မသိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သစေ နာရောစေတိ၊ အံ့။
 (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဓုရံ၊ တာဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တမတ္ထေ၊
 ချအပ်ကာမျှဖြစ်လတ်သော်။ ယေယျံသံဝါသကော၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။

(၁)။ ဘိက္ခု သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ လိင်္ဂံ အနုပနေတွာ
 ဒုဿိလကမ္ပံ ကတွာ ဝါ အကတွာ ဝါ ပုန သဗ္ဗံ ပုဗ္ဗေ
 ဝုတ္တံ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိမိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ယေယျံသံဝါ-
 သကော ဟောတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၀၀)

(အနက်)

ဘိက္ခု၊ သည်။ သိက္ခံ၊ ကို။ ပစ္စက္ခာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဝါ၊
 ချ၍။ လိင်္ဂံ၊ ရဟန်းအသွင်ကို။ အနုပနေတွာ၊ မပယ်ရှား
 မှု၍။ ဒုဿိလကမ္ပံ၊ ဒုဿိလ၏ အလုပ်ကို။ (မေထုန်မှီဝဲမှု၊

ခိုးမှုစသည်ကို။) ကတွာ ဝါ၊ ပြု၍လည်းကောင်း။ အကတွာ ဝါ၊ ကောင်း။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ပုဗ္ဗေ၊ ဌှံ။ ဝုတ္တံ။ သော။ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ၊ သော။ ဝိမိံ၊ ကို။ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ အံ။ ထေယျသံဝါသကောသညံ။ ဟောတိ၊ န။

(အဓိပ္ပာယ်) ရဟန်းသည် သိက္ခာချ၍ ရဟန်းအသွင်ကို မပယ်ရှားမှု၍ ဒုဿိလအလုပ်ကို (ဝါ) မေထုန် မှီဝဲမှု စသည်ကို ပြု၍ သော်လည်းကောင်း၊ မပြုဘဲ သော်လည်းကောင်း တစ်ဖန် အလုံးစုံသော ရှေး၌ဆိုအပ်သော ဝါကိုရေတွက်ခြင်း စသည်အပြား ရှိသော အစီအရင်ကို ကျင့်၏။ ထေယျသံဝါသက ဖြစ်၏။

(၂)။ သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ သလိင်္ဂေ ဌိတော မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ဝဿဂဏနာဒိဘေဒံ ဝိမိံ အာပဇ္ဇန္တော ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇောမတ္တံ လဘတိ။

(အနက်)

သိက္ခံ၊ ကို။ အပစ္စက္ခာယ၊ မပယ်စွန့်မှု၍။ ဝါ၊ မချ မှု၍။ သလိင်္ဂေ၊ မိမိ၏ရဟန်းအသွင်၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။ မေထုနံ၊ မေထုန်ကို။ ပဋိသေဝိတွာ၊ မှီဝဲပြီး၍၊ ဝဿဂဏနာဒိ ဘေဒံ၊ သော။ ဝိမိံ။ သို့။ အာပဇ္ဇန္တော၊ ရောက်လတ် သော်။ ထေယျသံဝါသကော၊ သညံ။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပဗ္ဗဇောမတ္တံ၊ ရှင်အဖြစ်မျှကို။ လဘတိ၊ န။

(အဓိပ္ပာယ်) သိက္ခာမချမှု၍ မိမိရဟန်း အသွင်၌တည် လျက် မေထုန်မှီဝဲပြီး၍ ဝါကို ရေတွက်ခြင်း စသည်အပြားရှိသော အစီအရင်သို့ရောက် လတ်သော် ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ပါ။ ရှင်အဖြစ်မျှကို ရ၏။

(၃)။ အန္ဓကဋကထာယံ ပန “ဧသော ထေယျသံဝါ-
သကော” တိ ဗုတ္တံ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊

(အနက်)

။ပန၊ ဝါဒန္တရ၊ အန္ဓကဋကထာယံ၊ ဌ။ ဧသော၊ ဤသူ
သည်၊ (သိက္ခာမချဘဲ မေထုန် မှီဝဲသူသည်။) ထေယျသံ-
ဝါသကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့၊ ဗုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထိုစကား
ကို။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူအပ်။ ဝါ၊ မမှတ်အပ်ပါ။

(အဓိပ္ပာယ်)။ ဝါဒန္တရကား အန္ဓကဋကထာ၌ ဤသူသည်
(သိက္ခာမချဘဲ မေထုန်မှီဝဲသူတည်း။ ထေယျ
သံဝါသကတည်း-ဟု ဆိုအပ်ပြီ။ ထိုစကားကို
မယူအပ်ပါ။ မမှတ်အပ်ပါ။

(၄)။ ဧကော ဘိက္ခု ကာသာယေ သဉ္ဇဿာဟောဝ
ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ပုန ကာ-
သာယာနိ နိဝါသေတွာ ဝဿဂဏနံ ဘဒိဘေဒံ သဗ္ဗံ ဝိမိ-
အာပဇ္ဇတိ၊ အယမ္ပိ ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တံ လဘတိ။

(အနက်)

ဧကော၊ သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာသာယေ၊
၌။ သဉ္ဇဿာဟောဝ၊ (ပြန်၍ ဝတ်မည်ဟု) အားထုတ်
ခြင်းရှိသည်သာ။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဩဒါတံ၊ အဝတ်ဖြူကို။
နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ မေထုနံ၊ ကို။ ပဋိသေဝိတွာ၊ မှီဝဲ
ပြီး၍။ ပ။ အာပဇ္ဇတိ၊ အံ။ အယမ္ပိ၊ ဤရဟန်းသည်လည်း။
ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မပြစ်။ ပဗ္ဗဇ္ဇာ-
မတ္တံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ၎င်း။

(အဓိပ္ပာယ်) တစ်ပါးသောရဟန်းသည် သင်္ကန်း၌ ပြန်၍ ဝတ်မည်ဟု အားထုတ်ခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍၊ အဝတ်ဖြူကိုဝတ်၍ မေထုန် မှီဝဲပြီး၍ ။ပ။ ရောက်အံ့၊ ဤရဟန်းသည်လည်း (သင်္ကန်း၌ ပြန်ဝတ်မည်ဟု ဥဿာဟရှိသောကြောင့်) ထေယျသံဝါသက မဖြစ်။ ပဗ္ဗဇောမတ္တကို သာ ရ၏။

(၅)။ သစေ ပန ကာသာယေ ဓုရံ နိက္ခိပိတွာ ဩဒါ-
 တံ နိဝါသေတွာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ပုန ကာသာယာ-
 နိ နိဝါသေတွာ ပဿဂ ဣနာဒိက္ခေ သဗ္ဗံ ဝိမိ အာပဇ္ဇတိ၊
 ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

(အနက်)

ပန၊ သို့မဟုတ်။ ကာသာယေ၊ ၌။ ဓုရံ၊ တာဝန်
 ကို။ (ပြန်၍ဝတ်ဖို့ရန် လုံ့လဝီရိယကို။) နိက္ခိပိတွာ၊ ချ၍။
 ။ပ။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်) သို့မဟုတ် သင်္ကန်း၌ တာဝန်ကို (ပြန်၍ဝတ်
 ဖို့ရန် လုံ့လဝီရိယကို) ချ၍။ ပ။ ထေယျ-
 သံဝါသက ဖြစ်ပါသည်။

(၆)။ သာမဏေရော သလိင်္ဂေ ဌိတော မေထုနာဒိ-
 အသမဏကရဏဓမ္မံ အာပဇ္ဇိတွာပိ ထေယျသံဝါသကော
 န ဟောတိ။

(အနက်)

သာမဏေရော၊ သည်။ သလိင်္ဂေ၊ မိမိ၏ သာမဏေ
 အသွင်၌။ ဌိတော၊ လျက်။ မေထုနာဒိ အသမဏကရဏ-

ဓမ္မံ၊ မေထုန်အစရှိသော ရဟန်းမဟုတ်သူ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောအကျင့်ကို။ အာပဇ္ဇိက္ခာပိ၊ လည်း။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

(အဓိပ္ပာယ်) သာမဏေသည် မိမိ၏ သာမဏေအသွင်၌ တည်လျက် မေထုန်အစရှိသော ရဟန်းမဟုတ်သူ၏အဖြစ်ကို ပြုတတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ပြီးသော်လည်း ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ပါ။

(၇) သစေပိ ကာသာယေ သဥဿာဟောဝ ကာသာယာနိ အပနေဟ္တာ မေထုနံ ပဋိသေဝိတွာ ပုန ကာသာယာနိ နိဝါသေတိ၊ နေဝ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

(အနက်)

ကာသာယေ၊ ။ သဥဿာဟောဝ၊ သည်သာ။ ဟူတွာ၊ ။ ။ ပ။ သစေပိ နိဝါသေတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။

(အဓိပ္ပာယ်) သင်္ကန်း၌ ဥဿာဟ ရှိသည်ဖြစ်၍။ ပ။ အကယ်၍ဝတ်အံ၊ ဤသို့ဝတ်သည်ရှိသော် ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ပါ။

(၈) သစေ ပန ကာသာယေ ဓုရံ နိက္ခိရိတွာ နဂ္ဂေါဝါ သြဒါတနိဝတ္ထော ဝါ မေထုနသေဝနာဒိဟိ အသမဏော ဟူတွာ ကာသာယံ နိဝါသေတိ၊ ထေယျသံဝါသကော ဟောတိ။

(အနက်)

ပန။ ကား။ ကာသာယေ၊ ဌ။ ဗုရံ၊ ကို။ နိက္ခိပိတွာ၊ ဤ။
နဂ္ဂေါ။ အဝတ်မစည်းအချည်းနှီးသည်။ ဟုတွာ ဝါ၊ ကောင်း။
ဩဒါတနိဝတ္ထော။ ဝတ်အပ်သော အဝတ်ဖြူရှိသည်။ ဝါ၊
အဝတ်ဖြူကိုဝတ်သည်။ ဟုတွာ ဝါ၊ ကောင်း။ မေထုနသေ-
ဝနာဒိတံ၊ မေထုန်မှီဝဲခြင်းအစရှိသည်တို့ကြောင့်။ အသမဏော၊
သည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ကာသာယံ၊ ကို။ နိဝါသေတိ၊ အံ့။
ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်) သင်္ကန်း၌ ဝန်ချ၍ (ပြန်၍ဝတ်ဖို့ရန် လုံ့လ
စီရိယကိုချ၍) အဝတ်မစည်းအချည်းနှီးသည်
ဖြစ်၍လည်းကောင်း၊ အဝတ်ဖြူကို ဝတ်သည်
ဖြစ်၍သော် လည်းကောင်း မေထုန်မှီဝဲခြင်း
အစရှိသည် တို့ကြောင့် ရဟန်း မဟုတ်သည်
ဖြစ်၍ သင်္ကန်းဝတ်အံ့။ ထေယျသံဝါသက
ဖြစ်ပါသည်။ (သင်္ကန်း၌ ဓုရန်ကွေပပြုခဲ့သော
ကြောင့် ထေယျသံဝါသကဖြစ်ပါသည်။)

(၉) သဗေပိ ဂိဟိတာဝံ ပတ္တယမာနော ကာသာဝံ
ဩဝဠိကံ ဝါ ကတွာ အညေန ဝါ အာကာရေန ဂိဟိနိ-
ဝါတိနေန နိဝါသေတိ“သောဘတိ န ခေါ မေဂိဟိလိဂံ”
နေ သာဘတိ”တိ ဝိမံသနတ္ထံ၊ ရက္ခတိတာဝ။ “သောဘတိ”
သ သမ္ပုဋိန္ဒိတွာ ပန ပုန လိဂံ သာဒိယန္တော ထေယျ-
သံဝါသကော ဟောတိ။

(၁၀) ဩဒါတံ နိဝါသေတွာ ဝိမံသနသမ္ပုဋိန္ဒိနေသုပိ
သေဝနယော။

(အနက်)

ဂိဟိဘာဝံ၊ လူ့အဖြစ်ကို။ ပတ္တယမာနော၊ တောင့်တလျက်။ ကာသာဝံ၊ကို။ ဩဝဇ္ဇိကံ၊အောက်ဘက်၌လုံအောင်ပြုအပ်သည်ကို။ ဝါ၊ ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကို။ ကတွာ ဝါ၊ ကောင်း။ အညေန၊ အခြားသော။ အကာရေန ဝါ၊ အချင်းအရာအားဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဂိဟိနိဝါသနေန၊ လူတို့၏ဝတ်နည်းဖြင့်။ မေ၊၏။ ဂိဟိလိဂံ၊လူ့အသွင်သည်။ သောဘတိ နှ ခေါ၊ တင့်တယ်လေသလော။ ဝါ၊ လှလေသလော။ န သောဘတိ နှ ခေါ၊မတင့်တယ်လေသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိမံသနတ္ထံ၊ နိဝါသေတိ၊ဝတ်အံ။ တာဝစုံစမ်းခြင်းအကျိုးငှာ။ ရက္ခတိ၊ စောင့်ရှောက်သေး၏။ သောဘတိ၊ တင့်တယ်၏။ ဝါ၊ လှ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပဋိန္ဒိတှာ ပန၊ လက်ခံပြီး၍ကား။ ပုန၊ တစ်ဖန်။ လိဂံ၊ သာမဏေအသွင်ကို။ သာဒယန္တော၊ သာယာလတ်သော်။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(၁၀)။ ဩဒါတံ၊ ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ၍။ ဝိမံသန- သမ္ပဋိန္ဒိနေသုပိ၊ စုံစမ်းခြင်း၊ လက်ခံခြင်းတို့၌လည်း။ သေဝနယော၊ တည်း။

(အဓိပ္ပာယ်)

လူ့အဖြစ်ကို တောင့်တလျက် သက်န်းကို အောက်ဘက်၌ လုံအောင်ပြုသည်ကို၊ဝါ- ခါးတောင်းကျိုက်ခြင်းကိုပြု၍လည်းကောင်း အခြားသော အချင်းအရာအားဖြင့် သော်လည်းကောင်း လူတို့၏ဝတ်နည်းဖြင့် “ဝါ ၏ လူ့အသွင်သည် တင့်တယ်လေသလော၊ ဝါ - လှလေသလော၊ မတင့်တယ် လေသလော” ဤသို့ စုံစမ်းခြင်း အကျိုးငှာ ဝတ်အံ၊ စောင့်ရှောက်သေး၏။ တင့်တယ်၏၊ ဝါ-လှ၏၊ ဤသို့ လက်ခံပြီး၍ကား

(တစ်ဖန် သာမဏေအသွင်ကို သာယာလတ်
သော် ထေယျသံဝါသက ဖြစ်ပါသည်။

အဝတ်ဖြူကိုဝတ်၍၊ စုံစမ်းခြင်း လက်ခံခြင်းတို့၌လည်း
ဤနည်းအတိုင်းသာဖြစ်ပါသည်။

(၁၁)။ သစေ ပန နိဝတ္ထကာသာယဿ ဥပရိ ဩဒါတံ
နိဝါသေတွာ ဝိမံသတိဝါ သမ္ပဋိစ္ဆတိ ဝါ၊ ရက္ခတိ ဝေဝ။

(အနက်)

ပန၊ ဆက်။ နိဝတ္ထကာသာယဿ၊ ဝတ်အပ်သော
သင်္ကန်း၏။ ဥပရိ၊ အပေါ်၌။ (အပေါ်က)။ ဩဒါတံ၊
ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ထပ်ဝတ်၍၊ သစေ ဝိမံသတိ ဝါ၊
အကယ်၍မူလည်း စုံစမ်းအံ့။ သစေ သမ္ပဋိစ္ဆတိ ဝါ၊ အကယ်
၍မူလည်း လက်ခံအံ့။ ရက္ခတိ ဝေဝ၊ စောင့်ရှောက်သေး
သည်ပင်။

(အဓိပ္ပာယ်) ဝတ်ထားအပ်သော သင်္ကန်း၏ အပေါ်က
အဝတ်ဖြူ ထပ်ဝတ်၍ အကယ်၍ မူလည်း
စုံစမ်းအံ့အကယ်၍မူလည်း လက်ခံအံ့၊ စောင့်
ရှောက်သေးသည်ပင် - ဟူလို။

(၁၂)။ သစေ ကောစိ ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇ္ဇိတော ဝဿာနိ အဂ
ဏေတွာ ပါဠိယမ္ပိ အဋ္ဌတွာ ကေပသေနာဂန္ဓာ မဟာ-
ပေဠာဒီသု ကဋ္ဌန္တုနာ ဥက္ခိတ္တေ ဘတ္တပိဇ္ဈေ ပတ္တိဥပနာ-
မေတွာ သေနော ဝိယ မံသပေသိ ဝဟေတွာ ဝစ္ဆတိ၊
ထေယျသံဝါသကော န ဟောတိ၊

ဘိက္ခုဝဿာနိ ပန ဝဏေတွာ ဝဏ္ဏန္တော ကေယျသံ-
ဝါသကော ဟောတိ။

(အနက်)

ကောစိ၊ သော။ ဝုခိပဗ္ဗဇ္ဇိတော၊ ကြီးရင့်သံဃ်ဖြစ်၍
 ရဟန်း ဖြစ်သူသည်။ ဝါ၊ တောထွက် ရဟန်းကြီးသည်။
 ဝဿာနိ၊ ဝါတို့ကို။ အဂဏေတွာ၊ မရေတွက်မူ၍။ ပါဠိ-
 ယမ္ဗိ၊ သံဃာအစဉ်အတန်း၌လည်း။ အဋ္ဌတွာ၊ မတည်မူ၍။
 (သံဃာအစဉ် အတန်းထဲ၌ မလိုက်မူ၍)။ ကေပဿေန၊
 တစ်ခုသောဘေးဖြင့်။ ဝါ၊ ဘေးတစ်ဖက်က။ အဂန္တော၊
 လိုက်လာ၍။ မဟာပေဠာဒိယု၊ ပေဠိကြီး အစရှိသည်တို့၌။
 ဝါ၊ တောင်းကြီး၊ ပဠာင်ကြီး အစရှိသည်တို့၌။ ကဋ္ဌန္တုနာ၊
 ယောက်ချိုဖြင့်။ ဝါ၊ ဇွန်းဖြင့်။ အတ္တပိဏ္ဍေ၊ ယမင်းခဲကို။
 ဥက္ခိတ္တေ၊ မြှောက်ချီအပ်သော်။ (လောင်းဖို့ရန် မြှောက်ချီအပ်
 သော်)။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဥပနာမေက္ကာ၊ အနားသို့ညွှတ်စေ၍။
 သေနော၊ သိန်းစွန်သည်။ မံသပေသိ၊ အသားတစ်ကို။
 ဂဟေတွာ၊ သုတ်ယူ၍။ ဝါ၊ ကုတ်ယူ၍။ ဂန္တတိ ဝိယ၊
 သွားသကဲ့သို့။ တထာ၊ ထူ။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ဂန္တတိ၊ အံ့။
 ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ပန၊ အနုယ။ ဘိက္ခုဝဿာနိ၊ တို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ရေ-
 တွက်၍။ ဂဏ္ဍန္တော၊ ယူလသော်။ ထေယျသံဝါသကော၊
 သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဟစ်စုံတစ်ယောက်သော် ကောထွက်ရဟန်း
 ကြီးသည် ဝါတို့ကို မရေတွက်မူ၍ သံဃာ
 အစဉ်အတန်း၌လည်း မတည်မူ၍ ဘေး
 တစ်ဘက် ကလိုက်လာ၍ ပေဠိကြီး အစရှိ
 သည်တို့၌၊ ဝါ-တောင်းကြီးပဠာင်ကြီး အစရှိ
 သည်တို့၌ ယောက်ချိုဖြင့် ဝါ-ဇွန်းဖြင့်ယမင်း
 ခဲကို မြှောက်ချီအပ်သော် (လောင်းဖို့ရန်
 မြှောက်ချီအပ်သော်) သပိတ်ကို အနားသို့
 ညွှတ်စေ၍ သိန်းစွန်သည် အသားတစ်ကို

သုတ်ယူ၍ သွားသကဲ့သို့ ထို့အတူ သုတ်ယူ
သွားအံ့ ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ပါ။

အနွယ်။ ။ရဟန်းဝါ-တို့ကို ရေတွက်၍ ယူလသော်
ထေယျသံဝါသက ဖြစ်ပါသည်။

(၁၃)။ သယံ သာမဏေရောဝ သာမဏေရပဋိပါဠိ-
ယာ ကုဋ္ဌဝဿာနိ ဂဏေတွာ ဂဏှန္တော ထေယျသံဝါ-
ကောန ဟောတိ။

(၁၄)။ ဘိက္ခု ဘိက္ခုပဋိပါဠိယာ ကုဋ္ဌဝဿာနိ
ဂဏေတွာ ဂဏှန္တော ဘဏ္ဍဋ္ဌေန ကာရေတဗ္ဗောတိ။
ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၀၂။

(အနက်)

သယံ၊ ကိုယ်တိုင်။ သာမဏေရော၊ သည်။ သမာ-
နောဝ၊ ဖြစ်လျက်ပင်။ သာမဏေရပဋိပါဠိယာ၊ သာမဏေ
တို့၏အစဉ်အားဖြင့်။ ကုဋ္ဌဝဿာနိ၊ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ
သော ဝါတို့ကို။ ဝါ၊ မမှန်သောဝါတို့ကို။ ဂဏေတွာ၊ ၍။
ဂဏှန္တော၊ ယူသောသာမဏေသည်။ ထေယျသံဝါသကော၊
သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဘိက္ခု၊ ကို။ ဘိက္ခုပဋိပါဠိယာ၊ ရဟန်းတို့၏ အစဉ်
အားဖြင့်။ ကုဋ္ဌဝဿာနိ၊ တို့ကို။ ဂဏေတွာ၊ ၍။ ဂဏှန္တော၊
ယူလသော်။ ဘဏ္ဍဋ္ဌေန၊ ဘဏ္ဍာ၏တန်ဖိုးဖြင့်။ ကာရေတဗ္ဗော၊
ပြုစေအပ်၏။ (ရှေးခေတ်၌ ဝါကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
ကောင်းသောဘဏ္ဍာကိုရ၏။ ထို့ကြောင့် “ဘဏ္ဍဋ္ဌေန” ဟု
ဆိုသည်။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

(အဓိပ္ပာယ်)

ကိုယ်တိုင်သာမဏေဖြစ်လျက်ပင် သာမဏေတို့၏ အစဉ်
အားဖြင့် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသောဝါတို့ကို၊ ဝါ-မမှန်ကန်

သောဝါတို့ကို ရေတွက်၍ ယူသောသာမဏေသည် ထေယျသံဝါသက မဖြစ်ပါ။ ရကန်းကို ရဟန်းတို့၏ အစဉ်အားဖြင့် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော ဝါတို့ကို ဝါ- မမှန်ကန်သောဝါတို့ကို ရေတွက်၍ ယူလသော် ဘဏ္ဍာ၏တန်ဖိုးဖြင့် ပြုစေအပ်၏။

(အဓိပ္ပာယ် - ဇီကာ)

တယော ထေယျသံဝါသိကာ။ (သာရတ္ထဇီ။ ၃၊ ၂၅၇)

သံဝါသမှုကို ခိုးသူကိုသာ ဤနေရာ၌ အလိုရှိအပ်သည် မဟုတ်၊ အသွင်ခိုးသူ၊ သံဝါသ အသွင်နှစ်မျိုးစုံ ခိုးသူတို့ကိုလည်း ဤ၌ အလိုရှိအပ်သောကြောင့် 'တယော ထေယျသံဝါသကာ' စသည်ကို မိန့်ဆိုပါသည်။

သံဝါသံ နာမိဝါသေတိ၊ ယာ စ သော သုဒ္ဓမာနသော - တိ ရာဇဘယာဒိဟိ ဂဟိတလိင်္ဂတာယ သော သုဒ္ဓမာနသော ယာ သံဝါသံ နာမိဝါသေတိတိ အတ္ထော။

ယော ဟိ ရာဇဘယာဒိ ဝိနာ ကေဝလံ ဘိက္ခု။ ဝဇ္ဇေတွာ တေဟိ သဒ္ဓိ သံဝသိတုကာမတာယ လိင်္ဂံ ဂဏှာတိ၊ သော အသုဒ္ဓစိတ္တတာယ လိင်္ဂဝ္ဂဟဇောန ထေယျသံဝါသကော နာမ ဟောတိ။

အယံ ပန တာဒိသေန အသုဒ္ဓစိတ္တေန ဘိက္ခု။ ဝဇ္ဇေ- တုကာမတာယ အဘာဝတော ယာဝ သံဝါသံ နာမိဝါ- သေတိ၊ တာဝ။ ထေယျသံဝါသကော နာမ န ဟောတိ။

တေနေဝ "ရာဇဘယာဒိဟိ ဂဟိတလိင်္ဂါနံ ဂိဟိ မံ သမဏောတိ ဇာနန္တ။" တိ ဝဇ္ဇနစိတ္တေ သတိဝိ ဘိက္ခုနံ ဝဇ္ဇေတုကာမတာယ အဘာဝါဒေါသော န ဇာတော" တိ တီသုပိ ဂဏှိပဒေသု ဝုတ္တံ။

သဗ္ဗပါသုဏ္ဍိယဘတ္တာနီတိ သဗ္ဗသာမယိကဉာနံ သာဓာ-
ရဏံ ကတွာ ဝိသတိစကုက္ကာဒိသု ဋ္ဌပေတွာ ဒါတဗ္ဗ-
ဘတ္တာနီ။

သိက္ခံ အပစ္စက္ခာယ။ ပ။ ထေယျသံဝါသကော န
ဟောတီတိ ဣဒံ ဘိက္ခုဟိ ဒိန္နလိင်္ဂဿ အပရိစ္ဆတ္တတ္တာ န
လိင်္ဂတ္ထေနကော ဟောကိ၊ လိင်္ဂါနုရူပဿ သံဝါသဿ
သာဒိတတ္တာ နာပိ သံဝါသတ္ထေနကော ဟောတီတိ ဝုတ္တံ။

ကော ဘိက္ခု ကာသာယေ သဉ္ဇဿာဟောဝ ဩဒါတံ
နိဝါသေတွာတိ ဧတ္တာပိ ဣဒမေဝ ကာရဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ပရတော သာမဏေရော သလိင်္ဂေ ဌိတောတိ အာဒိ-
နာ သာမဏေရဿ ဝုတ္တဝိဓာနေသုပိ အထေယျသံဝါသက-
ပက္ခေ အယမေဝ နယော။

ယော ကောစိ ဝုဗ္ဗပဗ္ဗဇိတောတိ သာမဏေရံ
သန္ဓဝယ ဝုတ္တံ။

သယံ သာမဏေရောဝ။ပ။ ထေယျသံဝါသကော န
ဟောတီတိ ဧတ္ထ ကိဗ္ဗာပိ ထေယျသံဝါသကော န
ဟောတိ၊ ပါရာဇိကံ ပန အာပဇ္ဇတိယေဝ။

မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ

ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃။

ဝေါတ္ထေနအနုဿ နောနုဇာနုန လမ်းညွှန်

- (၁) အနုဇာနာမိ ဘိ ဗ္ဗဝေ ဝေါတ္ထေနပိ အနုဿာ-
ဝေက္ခေ။

(၂) အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေ ကောနုဿာဝနေ ကာတုန္တိ။

(၃) အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဒွေ တယော ကော-
နုဿာဝနေ ကာတုံ၊ တဉ္စ ခေါ ဧကေန ဥပ-
ဇ္ဈာယေန၊ န တွေဝ နာနုပဇ္ဈာယေနာတိ။

(ဝိ၊ ၃၊ ၁၂၉)

(အနက်)

(၁) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဂေါတ္ထေနပိ၊ အမျိုးအနွယ်ဖြင့်
လည်း အနုဿာဝေတုံ၊ ရွတ်စိမ့်သောငှာ။ အနုဇာနာမိ၊
၏။ (ဂေါတ္ထေနပိ-ဟူသည်ကား ကဿပအမျိုးတည်း။)

(၂) ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒွေ (ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ)၊ ပဉ္စင်း
လောင်းနှစ်ယောက်တို့ကို။ ကောနုဿာဝနေ၊ တစ်ပြိုင်နက်
ကမ္မဝါစာရွတ်ခြင်းတို့ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ အနုဇာနာမိ၊၏။
(ကမ္မဝါစာရွတ်သောဆရာနှစ်ယောက်-ဟူလို။)

(၃) ဘိက္ခဝေ၊ တို့၊ ဒွေ တယော၊ နှစ်ယောက်၊ သုံး
ယောက်သော ပဉ္စင်းလောင်းတို့ကို။ ကောနုဿာဝနေ၊
တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရွတ်သည်တို့ကို။ ကာတုံ၊ ပြုစိမ့်သော
ငှာ။ အနုဇာနာမိ၊ ၏။ တဉ္စ ခေါ ကိရိယံ၊ ထိုသို့ရွတ်စိမ့်သည်
ကိုလည်း။ ဧကေန ဥပဇ္ဈာယေန-ဧကော ဥပဇ္ဈာယော
ဟုတွာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ယောက်သာဖြစ်၍။ ကာတုံ၊ ပြုစိမ့်
သောငှာ။ အနုဇာနာမိ၊ ၏။

(၁) ဂေါတ္ထေနပိ အနုဿာဝေတုံ- ဝိ၊ ၄။ ၃၊ ၃၁၅။
ဂေါတ္ထေနပိ။ ပ။ ကုန္တိ “ဟောကဿပဿဥပသမ္ပ-
ဒါပေက္ခော”တိ စေ ဂေါတ္ထံ ဝတ္တာ အနုဿာ-
ဝေတုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။

(၂) ဒွေ ဧကော နံဿာဝေ-

ဋ္ဌေ။ ပ။ သာဝေတိ ဒွေ ဧကတော အနုဿာဝနေ၊ ဧကေန ဧကဿ၊ အညေန ဣတရဿာတိ ဧဝံ ဋ္ဌိဟိ၊ ဝါ အာစရိယေဟိ၊ ဧကေန ဝါ ဧကက္ခဏေ ကမ္မဝါစံ အနုဿာဝေန္တေဟိ ဥပသမ္ပာဒေတုံ အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။

(၃) ဒွေ တယော ဧကောနုဿာဝနေ ကာတုံ၊ တဉ္စ ခေါ ဧကေန ဥပဇ္ဈာယေန ဒွေ တယော။ ပ။ ဥပဇ္ဈာယေနာတိ။ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ ဇနေ ပုရိမနယေနော ဧကတော အနုဿာဝနေ ကာတုံ အနုဇာနာမိ။ တဉ္စ ခေါ အနုဿာဝနက်ရိယံ ဧကေန ဥပဇ္ဈာယေန အနုဇာနာမိတိ အတ္ထော။ တသ္မာ-

ဧကပဇ္ဈာယ-ဧကောစရိယာဒိစတုက္ကလမ်းညွှန်

(က) ဧကပဇ္ဈာယ ဧကောစရိယ

ဧကေန အာစရိယေန ဒွေ ဝါ တယော ဝါ အနုဿာဝေတဗ္ဗာ၊

(ခ) ဧကပဇ္ဈာယ နာနာစရိယ

ဒ္ဌိဟိ ဝါ တိဟိ ဝါ အာစရိယေဟိ ဝိသုံ ဝိသုံဧကေန ဧကဿာတိ ဧဝံ ဧကပ္ပဟာရေနော ဒွေ၊ တိဿော ဝါ ကမ္မဝါစာ ကာတဗ္ဗာ။

(၈) နာနုပဏ္ဍာယ - နာနာစရိယ

သစေ ပန နာနာစရိယာ နာနုပဏ္ဍာယာ ဟောန္တိ၊
တိဿတ္ထေရော သုမနတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ သုမန-
တ္ထေရော တိဿတ္ထေရဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ အနုဿာဝေတိ၊
အညမညဉ္စ ဂဏပူရဏ ဟောန္တိ၊ ဝဇ္ဇတိ။

(ဆ) နာနုပဏ္ဍာယ - ကောစရိယ (ပယ်)

သစေ ပန နာနာဥပဏ္ဍာယာ ဟောန္တိ၊ ဧကော အာ-
စရိယော ဟောတိ၊ “န တွေဝ နာနုပဏ္ဍာယေနာ” တိ
ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ န ပဇ္ဇတိ၊ ဣဒံ သန္ဓာယ တိ သေ ပဋိက္ခေ-
ပေါ။

ဝိ၊ ဋ္ဌ။ ၃။ ၃၁၅။

၎င်းတို့အနက်များ

(၁) ဂေါတ္ထေနပိ အနုဿာဝေတံတိ၊ ကာမံ။ မဟာ-
ကဿပဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိ၊ ဟူ၍။ (အရှင်မဟာ-
ကဿပ၏ပဉ္စင်းလေ့ဝင်းပါတည်း - ဟူ၍)။ ဧဝံ၊ သို့။ ဂေါတ္ထံ၊
(အမျိုးအနွယ်)ကို။ ဝတွာ၊ ရွတ်ဆို၍။ အနုဿာဝေတံ၊
အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်းငှာ။ အနုဇောနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ
အတ္ထေ၊ တည်း။

(၂) ဧဒ္ဓ ကောနုဿာဝေတိ။ ကာမံ။ ဧဒ္ဓ၊ နှစ်ပါး
သောရဟန်းလောင်းတို့ကို။ ဧကတော အနုဿာဝနေ၊
တစ်ပြိုင်နက်ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို။ ဧကေန၊ တစ်ပါးသော
ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ ဧကဿ၊ တစ်ပါးသောရဟန်း
လောင်းအတွက် လည်းကောင်း။ အညေန၊ အခြားသော
ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ ဣတရဿ၊ အခြားသော ရဟန်း
လောင်းအတွက် လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဒ္ဓိတိ။

နှစ်ပါးကုန်သော။ အာစရိယေဟိ ဝါ၊ ကမ္မဝါစာဆရာ
တို့သည် လည်းကောင်း။ ဧကေန ဝါ၊ တစ်ပါးသော
ကမ္မဝါစာဆရာသည် လည်းကောင်း။ ဧကက္ခဏေ၊ တစ်ပြိုင်
နက်သောဓာတ်။ ကမ္မဝါစံ၊ ကမ္မဝါစာကို။ အနုဿာဝေ-
န္တေဟိ။ အဖန်ဖန် ကြားသိစေကုန်လျက်။ ဥပသမ္ပာဒေတုံ၊
၄၁။ အနုဇာနာမိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။

(၃) ဒွေ တယော။ ပ။ ဥပဇ္ဈာယေနာတိ၊ ကား။ ဒွေ
ဝါ၊ နှစ်ပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တယော ဝါ၊
သုံးပါးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနေ၊ ရဟန်းလောင်း
တို့ကို။ ပုရိမနယေနော၊ ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧကတော
အနုဿာဝနေ၊ တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရှိသူတို့ကို။ ကာတုံ၊
၄၁။ အနုဇာနာမိ၊ ၎င်း။ တဉ္စ အနုဿာဝနကိရိယံ၊ ထို
အဖန်ဖန် ကြားသိစေခြင်း ကိရိယာကိုလည်း။ ဝါ၊ သို့ကမ္မ
ဝါစာရွတ်ဆိုခြင်း ကိရိယာကိုလည်း။ ဧကေန၊ တစ်ပါး
သော။ ဥပဇ္ဈာယေန၊ ဥပဇ္ဈာယ်အားဖြင့်၊ အနုဇာနာမိ၊
၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ရဟန်း
လောင်းနှစ်ပါး၊ သုံးပါးတို့ကို ဧကတောအနုဿာဝန ပြုဖို့
ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခြင်းကြောင့်)။

(က) ကေပဇ္ဈာယ-ကောစရိယ အနက်

ဧကေန၊ တစ်ပါးသော။ အာစရိယေန၊ ကမ္မဝါစာ
ဆရာသည်။ ဒွေ ဝါ၊ နှစ်ပါးသော ရဟန်းလောင်းတို့ကို
သော်လည်းကောင်း။ တယော ဝါ၊ သုံးပါးသောရဟန်း
လောင်းတို့ကို သော်လည်းကောင်း။ အနုဿာဝေတဗ္ဗာ၊
အဖန်ဖန်ကြားသိစေနိုင်ကုန်၏။ ဝါ၊ ကမ္မဝါစာရွတ်ခေးနိုင်
ကုန်၏။

(ခ) ကေုပဇ္ဈာယ - နာနာစရိယ အနက်

ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ အာစရိယေဟိ ဝါ၊ ကမ္မဝါစာ ဆရာတို့သည် သော်လည်းကောင်း။ (ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါးရှိရာကိုဆိုသည်။) တိဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ အာစရိယေဟိ ဝါ။ တို့သည် သော်လည်းကောင်း။ (ရဟန်းလောင်းသုံးပါးရှိရာကို ဆိုသည်။) ဝိသုံ ဝိသုံ၊ အသီးအသီး။ ဧကေန၊ တစ်ပါးသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ ဧကဿ၊ တစ်ပါးသောရဟန်းအတွက်။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဧကဗ္ဗဟာရေနော၊ တစ်ပြိုင်နက်တည်းသာလျှင်။ ဒွေ ဝါ၊ နှစ်မျိုး သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ (နှစ်ပါးအတွက် ဆိုသည်။) တိဿော ဝါ၊ သုံးမျိုးသော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော (သုံးပါးအတွက် ဆိုသည်။) ကမ္မဝါစာတို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

(ဂ) နာနုပဇ္ဈာယ - နာနာစရိယ အနက်

ပန၊ ဆက်။ နာနာစရိယာ၊ အမျိုးမျိုးသော ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည် လည်းကောင်း။ နာနုပဇ္ဈာယာ၊ အမျိုးမျိုးသော ဥပဇ္ဈာယ် တို့သည်လည်းကောင်း။ သစေ ဟောန္တိ၊ ကုန်အံ။ (ထိုနာနာ ဖြစ်ပုံကိုပြလို၍ တိဿတ္ထေရော စသည်မိန့်။)

တိဿတ္ထေရော၊ တိဿထေရ်ဟူသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ သုမနံတ္ထေရဿ၊ သုမနထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ အတူနေတပည့်ကိုလည်းကောင်း။ သုမနံတ္ထေရော၊ သုမထေရ်ဟူသော ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ တိဿတ္ထေရဿ၊ တိဿထေရ်ဟူသော ဥပဇ္ဈာယ်၏။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကံ၊ အတူနေတပည့်ကို လည်းကောင်း။ အနုဿာဝေတိ၊ အဖန်ဖန်ကြားသိစေအံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အညံမညံ။

အချင်းချင်းလည်း။ ဂဏပူရဏာ၊ ဂိုဏ်းကို ပြည့်စေတတ်သူ
တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။

(သ) နာနုပဇ္ဈာယကောစရိယ အနက်

ပန၊ သို့မဟုတ်။ နာနာဥပဇ္ဈာယာ၊ အမျိုးမျိုးသော
ဥပဇ္ဈာယ်တို့သည်။ သစေ ဟောန္တိ။ ကုန်အံ။ ဧကော၊
တစ်ပါးသော။ အာစရိယော၊ ကမ္မဝါစာ ဆရာသည်။
သစေ ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) နုတ္တေဝ
နာနုပဇ္ဈာယေနာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တတ္တာ၊ ပယ်မြစ်တော်
မူအပ်ပြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဣ၊ မှန်။
ဣဒံ၊ ဤနာနုပဇ္ဈာယဖြင့် ဧကောစရိယ၏ ကမ္မဝါစာရွတ်
ဆိုခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်တော်မူ၍။ ယေ-ဧသော
ပဋိက္ခေပေါ၊ ဤ “နုတ္တေဝ နာနုပဇ္ဈာယေန” ဟု ပယ်မြစ်
ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

(အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ)

တသ္မာ စဘိဠိဓောယု နာမေသု ယေန ကေနပိ နာမေန
အနုဿာဝနာ ကာတဗ္ဗာတိ ဝဒန္တိ။ ဧကဿ ဗဟုနိ
နာမာနိ ဟောန္တိ၊ တတ္ထ ဧကံ နာမံ ဥတ္တိယာ ဧကံ
အနုဿာဝနာယ ကာတံ န ဝဇ္ဇတိ၊ အတ္ထတော ဗျဉ္ဇ-
နတော စ အတိန္နာဟိ အနုဿာဝနာဟိ ဘဝိတံဗ္ဗန္တိ။

(သာရတ္ထ၊ ဋီ၊ ၃-၂၆၆။

တတ္ထ ဧကတောတိ၊ ဧကက္ခဏေတိ အတ္ထော။ ပုရိမ-
နယေနော။ ပ။ ကာတုန္တိ “ဧကေန ဧကဿ၊ အညေန
ဣတရဿာတိအာဒိနာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန ခြိဟိ ဝါဝတိဟိ
ဝါ အာစရိယေဟိ ဧကေန ဝါ ဧကတော အနုဿာ-
ဝနေ ကာတံ။

(သာရတ္ထ၊ ဋီ၊ ၃-၂၆၇။

ဆရာတစ်ဦးသည် ရဟန်းလောင်းတစ်ဦးအတွက် အခြား ဆရာတစ်ဦးသည် အခြား ရဟန်းလောင်း တစ်ဦးအတွက် စသည်ဖြင့် ရှေး၌ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ဆရာနှစ်ပါး သုံးပါး တို့သည် သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသည် သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ပြိုင်နက်ဖတ်ခြင်းငှာ ခွင့်ပြုတော် မူ၏။

* * *

(က) ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ပါး၊ ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး သုံးပါးကို ကမ္မဝါစာ ဆရာတစ်ပါးတည်း က ခွန်ကမ္မဝါစာ ဖတ်နိုင်။

ဧကေန။ ပ။ အနိဿာဝေတဗ္ဗိာ။ ဥပဇ္ဈာယ်ကတစ်ပါး တည်း ရဟန်းလောင်းကနှစ်ပါးဖြစ်လျှင် ကမ္မဝါစာဆရာ တစ်ပါးတည်းက ထိုနှစ်ပါးအတွက် ခွန်ကမ္မဝါစာ ရှုတ်ဆို နိုင်၏။ ရဟန်းလောင်းက သုံးပါး ဖြစ်လျှင်လည်း ထို အတူပင် ခွန်ကမ္မဝါစာ ရှုတ်ဆိုနိုင်၏။

(ခ) ဥပဇ္ဈာယ်တစ်ပါး၊ ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး— သုံးပါးကို ခွန်မတွဲဘဲ တစ်ပါးစီ ရည်ရွယ်၍၊ ဝါ-ဇံ၍ ကမ္မဝါစာရှုတ်ဆိုနိုင်

ဒ္ဓိဟိ ဝါ။ ပ။ ဧကဿ။ ဥပဇ္ဈာယ် တစ်ပါးတည်းဝယ် ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါးရှိရာ၌ ခွန်မတွဲဘဲ ကမ္မဝါစာ ဆရာ နှစ်ပါးက ရဟန်းလောင်း တစ်ပါးစီအတွက် တစ်ပြိုင်နက် (ရည်ရွယ်၍၊ ဝါ-ဇံ၍) ကမ္မဝါစာ ရှုတ်ဆိုနိုင်၏။ ရဟန်း လောင်းသုံးပါးရှိရာ၌လည်း ဆရာသုံးပါးကရဟန်းလောင်း တစ်ပါးစီအတွက် တစ်ပြိုင်နက် (ရည်ရွယ်၍ ဝါ-ဇံ၍) ကမ္မ ဝါစာ ရှုတ်ဆိုနိုင်၏။

(ဂ) ဥပဇ္ဈာယ်အသီးသီး-ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး-
သုံးပါး၊ ကမ္မဝါစာ ဆရာအသီးသီး၌ (ဆရာ
အလဲအလှယ်) ရွတ်ဆိုနိုင်။

သစေ ပန နာနာ။ ပ။ဝဋ္ဋတိ-ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါး၊
သုံးပါးမှာ ဥပဇ္ဈာယ်အသီးအသီး၊ ကမ္မဝါစာ ဆရာလည်း
အသီးသီးဖြစ်နေစေ ဘာမူ တစ်ပြိုင်နက် ကမ္မဝါစာရွတ်ဆို
ကောင်း၏။ ထိုသို့ရွတ်ဆိုရာ၌ (၁) နံပါတ် ဥပဇ္ဈာယ်
သည် (၂) နံပါတ် ရဟန်းလောင်းအတွက် ရွတ်ဆိုခြင်း၊
ဤ(ဆရာအလဲအလှယ်) ရွတ်ဆိုကောင်း၏။ ထိုရွတ်ဆိုသော
ကမ္မဝါစာဆရာများလည်း ထိုသံဃာကို ပြည့်စေနိုင်၏။

(ဆ) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာနှစ်ပါး သုံးပါး၊ ကမ္မဝါစာဆရာ
တစ်ပါး (မအပ်)။

သစေ ပန နာနာ ဥပဇ္ဈာယာ။ ပ။ ပဋိက္ခေပေါ။
ဥပဇ္ဈာယ်ကနှစ်ပါး၊ သုံးပါးဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်နက် ရွတ်ဆိုမည့်
ကမ္မဝါစာဆရာက တစ်ပါးတည်းသာဖြစ်လျှင် မအပ်။ ဤသို့
သောအရာကို ရည်ရွယ်တော်မူ၍ “န တွေဝ နာနုပဇ္ဈာ-
ယေန” ဟု ပယ်မြစ်တော်မူလေသည်။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာက ကမ္မဝါစာဆရာ ဖြစ်နိုင်ပုံ

သစေ ပန ဥပဇ္ဈာယော သယမေဝ အတ္တနော သဒ္ဓိပိ-
ဗာရိကံ အနုဿာဝေတိ။ ဧတ္ထိဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ကမ္မံ
သုကတမေဝ ဟောတိ။ အနုပဇ္ဈာယကဿာပိ (ဥပဇ္ဈာယ်
မရှိသူအတွက်သော်မှလည်း) ယေနကေနစိ အနုဿာပိတေ
ဥပသမ္ပဒေါ ဟောတိ။ ကိမင်္ဂ ပန သဥပဇ္ဈာယဿ ဥပဇ္ဈာ-
ယေနေဝ အနုဿာပိတေဟိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ (ဝိမုတိ၊ ဇို၊ ၂၊ ၁၃၂။

ရဟန်းလောင်း (၂/၃) ပါးထက် မပိုရ

“ဧွေ တယော ကောနံသာဝနေ ကာတုံ” ဟု မိန့်တော် မူသောကြောင့် ရဟန်းလောင်း (၃)ပါးထက် ပို၍ကား ဥပဇ္ဈာယ်အသီးသီး ကမ္မဝါစာဆရာအသီးသီး ဖြစ်စေကာမူ တစ်ပြိုင်နက် မရွတ်ကောင်း - ဟု မှတ်ပါ။

တိတ္ထံ ဥဒ္ဓံ န ကေနစိ အာကာရေန ကေတော ဝဇ္ဇတိတိ ဝုတ္တံ၊ တံ ယုတ္တံ၊ န ဟိ သံဃော သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိတိ အာစရိယော။

ဣဒံ ပနေတ္ထ စိန္တေတဗ္ဗံ၊ ကထံ စတ္တာရော ဝါအတိရေ ကာ ဝါ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ သံဃဝေါဟာရံ န လဘန္တိ တိက္ခာဘာဝံ အပ္ပတ္တတ္တာ၊ ကေဝလံ ဘဂဝတော ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္တာ” တယောတိ ဝုတ္တတ္တာ တတော ဥဒ္ဓံ န ဝဇ္ဇတိတိ နော တက္ကောတိ အာစရိယော။

ဝဇ္ဇိရာ၊ ဇို၊ ၄၄၁။

နာနာဝါဒများ

(၁) ပဉ္စင်းလောင်းနှစ်ပါး ဥပဇ္ဈာယ်နှစ်ပါး ရဟန်း ခံရာ၌ -

ပဉ္စင်းလောင်းနှစ်ပါး ဥပဇ္ဈာယ်နှစ်ပါး ရဟန်းခံရာ၌

(က) တိဿထေရိသည် (က) သုမနထေရ်၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက(အတူနေ)တပည့်ကိုလည်းကောင်း၊ (ခ) သုမနထေရိသည် (ခ) တိဿထေရ်၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက(အတူနေ)တပည့်ကိုလည်းကောင်း (ရည်ရွယ်၍၊ ဝါ-ဝဲ ၍) ကမ္မဝါစာဖတ်ကြားအံ့။ အချင်းချင်းဂိုဏ်းပြည့်လည်းဖြစ်၏။ ရဟန်းအဖြစ်လည်းအပ်၏။ ဝါ- သင့်၏။

(၂) ပဉ္စင်းလောင်း သုံးပါး၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သုံးပါး
ရဟန်းခံရာ၌-

ပဉ္စင်းလောင်းသုံးပါး၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသုံးပါး ရဟန်း
ခံရာ၌ (က) တိဿမထေရ်သည် (က) သုမနထေရ်၏
သဒ္ဓိဝိဟာရိကတပည့်ကိုလည်းကောင်း၊ (ခ) သုမနထေရ်
သည်။ (ခ) နန္ဒထေရ်၏ သဒ္ဓိဝိဟာရိက တပည့်ကို လည်း
ကောင်း၊ (ဂ) နန္ဒထေရ်သည် (ဂ) တိဿထေရ်၏ သဒ္ဓိ
ဝိဟာရိက တပည့်ကိုလည်းကောင်း (ရည်ရွယ်၍၊ ပါ-၉၅)
ကမ္မဝါစာဖတ်ကြားအံ့၊ အချင်းချင်းဂိုဏ်းပြည့်လည်းဖြစ်၏၊
ရဟန်းအဖြစ်လည်း အပ်၏။ ဝါ-သင့်၏။

(၃) ကမ္မဝါစာဆရာ - ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတူက အပ်
ဥပဇ္ဈာယ်များက မအပ်။

(က) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာနှင့် ကမ္မဝါစာဆရာတူမျှသော်
လည်းကောင်း၊ (ခ) ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာထက် - ကမ္မဝါစာဆရာ
ကများသော်လည်းကောင်း။ အပ်၏၊ (ဂ) ကမ္မဝါစာဆရာ
ထက် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကများသော် မအပ်ဟုမှတ်ပါ။

ဒွန်ကမ္မဝါစာဆိုပုံ

ဥပဇ္ဈာယ်တူသော ရဟန်းလောင်း နှစ်ပါး သုံးပါးကို
တစ်ပြိုင်နက် ရဟန်းဖြစ်စေလိုလျှင် - ကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲ၍
ရွတ်ဆိုရ၏။ ထိုကမ္မဝါစာကို ဒွန်ကမ္မဝါစာဟုခေါ်၏။ ထို
ကမ္မဝါစာသည် ဤနေရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် တိုက်ရိုက်မလာ
ပါ။ ထို့ကြောင့် အခြားပါဠိတော်လာ ဒွန်ကမ္မဝါစာကို
နည်းမှီး၍ ဆရာတို့ရွတ်ဆိုတော်မူကြသည်။

ချာနဝိဘင်းပါဠိတော်၌--

(က) “အယဉ္ဇ ဝိတက္ကော၊ အယဉ္ဇ ဝိစာရော” ဟု ဧကဝစနန္တိ ကတ္တားနှစ်ခု အစိတ်အစိတ်ကိုရှု၍ “သန္တာ ဟောန္တိ” ဟု အင်္ဂါသိတနည်းအားဖြင့် ဗဟုဝစ်ထာဝံသည်။ ဤနည်းကိုမှီး၍ ဇွန်ကုဝါစာများ၌ “အယဉ္ဇ နာဂေါ အယဉ္ဇ ဒတ္တော အာယသ္မတော ဟိဿဿ ဥပသမ္ပဒါ- ပေက္ခာ” စသည်ဖြင့် ဗဟုဝစ်သင်္ချာ သုံးစွဲကြ၏။

အာစရိယဝါဒ

ဆုပုလ္လိကာ - ကုလဒူသနသိက္ခာပုဒ်၌ သမ္ပုတိပေး ကမ္မဝါစာကိုနည်းမှီး၍ “ဣမေ နာဂဒတ္တာ” ဟု ကတ္တား ပုဒ်မှစ၍ ဗဟုဝစ်သင်္ချာ သုံးစွဲတော်မူကြသည်။

ဝိမတိဒီကာ

(င) ဝိမတိဒီကာ၊ ၂၊ ၁၃၁။ ၌ကား “အယံဗုဒ္ဓရက္ခိ- တော စ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော စ အာယသ္မတော သံဃ- ရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” တိအာဒိနာ နယေန ဧကေန အာစရိယေန ဌိန္တိ ဧကသ္မိံ ခဏေ အနုဿာပန- နယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣမိနာ နယေန ဟိက္ခမ္ပိ ဧကေန အာစ- ရိယေန ဧကက္ခဏေ အနုဿာဝနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

(ဝိမတိ-ဒီ၊ ၂၊ ၁၃၁)

(ဤဒီကာပါဠိရှိ “ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော” ကို “ပေက္ခာ” ဟု ရှိသင့်၏။)

ကုဒ္ဓိကာရသိက္ခာပုဒ်

(ဂ) ကုဒ္ဓိကာရသိက္ခာပုဒ် ကုဒ္ဓိဝတ္ထု ဩဇောကန သမ္ပုတိပေးခန်း၌- “သံဃော ဣတ္တာန္နာမဉ္ဇ ဣတ္တာန္နာမဉ္ဇ

ဘိက္ခု သမ္ပနေယျ”။ ဤပဋိတော်များ၌ အစိတ်၌သာ ကေရုဏ်ထား၍ အပေါင်း၌ မဟုတ်ဘဲ ကြသည်ကို ဟော ရသည်။

(မှတ်ချက်) ။ရဟန်းလောင်းများကို ခွန်တွဲရာ၌ “အယံ နာဂေါ စ အယံ နာဂေါ စ” ဟု နိဂ္ဂဟိ- တန္တအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ “အယဉ္ဇ နာ- ဂေါ အယဉ္ဇ နာဂေါ” ဟု ပိမုတ္တ (ဝဋ္ဌန္တ- နိဂ္ဂဟိတန္တ) အားဖြင့်လည်းကောင်း ရှုတ် ဖတ်ခြင်းငှာ အပ်၏။ အလိုရှိသလို ဖတ်ကြကုန်။

“အနိဇာနာမိ ဘိက္ခုဝေ ခွေ တယော ကောနိဿာဝဇ္ဇေ ကာတုံ” ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် တစ်နိုင်နက်တည်း သေဝံ့အဖွင့် ကမ္မဝါစာဖတ်ခြင်းရှိကုန်သော နှစ်ယောက်၊ သုံး ယောက်သော ရဟန်းလောင်းတို့ကိုဖြင့် ငှာခွင့်ပြုတော်မူ၏။

(ဝိ၊ ၃၊ ၁၂၉)

(က) ဧတေနာစရိယေန ခွေ ဝါ တယော ဝါ အနု- သာဝေတဗ္ဗာ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်ဖြင့် တစ်ယောက် သော ကမ္မဝါစာဆရာသည် နှစ်ယောက်၊ သုံးယောက်သော ရဟန်းလောင်းတို့ကို (ခွန်ကမ္မဝါစာ) ဖတ်ရှုတ်အပ်ကုန်၏ ဟုပြု၏။

(ခ) ဒွိဟိ ဝါ တိဟိ ဝါ အာစရိယေဟိ။ ပ ။ ကာ- တဗ္ဗာ” ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်ဖြင့် နှစ်ယောက်သော ကမ္မဝါစာဆရာ၊ သုံးယောက်သော ကမ္မဝါစာဆရာတို့သည် အသီးအသီး တစ်ယောက်သော ရဟန်းလောင်းအား (ရည်၍

၉.၅) တစ်ပြိုင်နက်တည်းသော ခဏ၌ပင် နှစ်ကြိမ်သော်
ကမ္မဝါစာကိုလည်းကောင်း၊ သို့ ကြိမ်သော ကမ္မဝါစာကို
လည်းကောင်းဖတ်ရှုတ်အပ်ကုန်၏ ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ကိုပြု၏။

ဝိမတိဒီကာ

(က) “ဧကေနာစရိယေန။ ပ။ အနုဿာဝေတဗ္ဗာ”
ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့် “အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ
အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အာယသ္မတော သံဃရက္ခိတဿ
ဥပသမ္ပဒါဝေက္ခောတိ အာဒိနာ နယေန ဧကေန အာ-
စရိယေန ဒိန္နံ ကေသ္မိံ ခဏေ အနုဿာဝနနယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။
ဣမိနာ နယေန တိဏ္ဏမ္ပိ ဧကေန အာစရိယေန ကေက္ခိ-
ဏေ အနုဿာဝနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ” ဟု ဒွန် (သမုစ္စယဒွန်) ၏
အဖြစ်ကို ဝိမတိ ဒီကာ ပြု၏။

ဝိမတိ ဒီကာ ဆရာသည် ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ ကေဝစန-
ဒေသနာကို ကေဝစနမှ ဖောက်ပြန်၍ ဗဟုဝစနပြုလုပ်ပါက
ကေဝစနဒေသနာ ပျက်စီးရကား ကံလည်း ပျက်စီးနိုင်၍
သမုစ္စယဒွန်၏အစွမ်းဖြင့် ပြတော်မူ၏။

“အက္ခရံ ဝါ ပဒံ ဝါ ဆဋ္ဌန္တောပိ ဒုရုတ္တံ ကရော-
န္တောပိ အနုဿာဝနံ ဟာပေတိ ယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”
ဟူသော အဋ္ဌကထာ “အက္ခရပရိဟိနေ ယေဝ ဟိ သဒေါ-
သော၊ အက္ခရာမိကေပိ နိဒ္ဒေါသော ယေဝါတိ ဝေဒိ-
တဗ္ဗံ” ။ ဝဇီရ ဒီကာ တို့၌ အက္ခရာဟိန ပဒဟိနဖြစ်သော်
အပြစ်ရှိသည်။ အက္ခရာမိက ပဒါပိကဖြစ်သော် အပြစ်မရှိ။
ထို့ကြောင့် ကေဝစန-သမုစ္စယဒွန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖတ်ရှုတ်
ရမည်ဟု ပိန့်ကော်ပူ၏။

ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်လာ

(ခ) “သုဏာတု မေ ဘန္တေ သံဃော ဣမေ အဿ-
ဇိပုနဗ္ဗသုကာဘိက္ခု။ ကုလဒူသကပါပသမာစာရာ”။ သံဃာ-
ဒီသိသ် ကုသဒူသကသိက္ခာပုဒ်လာ ပဗ္ဗာဇနိယကမ္မဝါစာ၊
ဗဟုဝစနဒေသနာ-ဧတူ ဤနည်း၌လည်း “သုဏာတု မေ
ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ နာဂါ အယသ္မတော တိဿဿ
ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ” စသည်ဖြင့်၊ သို့မဟုတ် “သုဏာတု မေ
ဘန္တေ သံဃော၊ ဣမေ ဗုဒ္ဓရက္ခိတ၊ ဓမ္မရက္ခိတာ အာယ-
သ္မတော တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ” စသည်ဖြင့် ဗဟု-
ဝစန၏အစွမ်းဖြင့် ဖတ်ရှုတ်ရန် ပြတော်မူဘဲ နှစ်ယောက်
သောကမ္မဝါစာဆရာ၊ သုံးရောက်သော ကမ္မဝါစာဆရာတို့
သည် အသီးအသီး တစ်ယောက်သော ကမ္မဝါစာဆရာ
သည် တစ်ယောက်သော ရဟန်းလောင်းအား (ရည်၍၊
ဝါ-၀၅၅) တစ်ပြိုင်နက်ဖတ်ရမည်-ဟု မိန့်၏။

အကြောင်းပြကား = ဧကဝစနဒေသနာကို ဗဟုဝစ
ပြင်လိုက်က ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ ဧကဝစနဒေသနာပျက်၍
ဥပသမ္ပဒကံလည်း ပျက်စီးသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

ပရိပုဏ္ဏဿပတ္တစိဝရ်ပုဒ်ကို ဒွန်ကမ္မဝါစာဖတ်ရာ၌-

- (က) ပရိပုဏ္ဏဿ စ အဿ စ၊
- (ခ) ပရိပုဏ္ဏံ အဿ စ အဿ စ၊
- (ဂ) ပရိပုဏ္ဏဿ အဿ စ၊
- (ဃ) ပရိပုဏ္ဏဿ စ ပရိပုဏ္ဏဿစ ဟု ရှုတ်ဖတ်ကြ
ကုန်၏။

ဤဒွန်လေးဝါဒတို့တွင် (က) ပထမဝါဒ ပရိပုဏ္ဏဿ
စ အဿ စ-ဝါဒသည် ကောင်းမြတ်သော ဝါဒဖြစ်သည်။

ဥပသမ္ပန္နဥတ္တိစတုတ္ထကမ္မဝါစာ၌ ဒွန်သည် သမုစ္စယဒွန်
 လေးမျိုးတို့တွင် သမဏဿ စ ဗြာဟ္မဏဿ စ ဒါနံ ဒေတိ
 ဟူသောဝါကျဝယ် ဒေတိ ကြိယာတစ်ခုတည်း၌ သမဏဿ၊
 ဗြာဟ္မဏဿ ဟူသောစတုတ္ထုန္တံ သမ္ပဒါနကာရက အချင်းချင်း
 ဆည်းသော သမုစ္စယဒွန်ကဲ့သို့၊ ထို့အတူ “ပရိပုဏ္ဏဿ
 ပတ္တစိဝရံ” ဟူသောဝါကျကိုလည်း ပရိပုရဏကြိယာ တစ်ခု
 တည်း၌ “အံဿ၊ အဿ” ဟူသော စတုတ္ထုန္တံ သမ္ပဒါန
 ကာရက အချင်းချင်း ဆည်းသော သမုစ္စယဒွန်ဟူ၍ ကြိ
 တော်မူလျက် “ပရိပုဏ္ဏဿံ စ အဿ စ ပတ္တစိဝရံ” ဟု
 ရှုတ်ဖတ်ကော်မူခြင်းသည် သဒ္ဒယုတ္တိ၊ အတ္ထယုတ္တိ၊ အာဂမ
 ယုတ္တိ-ရှိ၍ အသင့်လျော်ဆုံး အကောင်းမြတ်ဆုံး ဝါဒဖြစ်
 သည်ဟု - ဆုံးဖြတ်၏။

* * *

မတသန္တကကဏာ လမ်းညွှန်

(က) တိက္ခဿ တိက္ခံဝေ ကာလင်္ကတေ သံဇော
 သံဗေ ပတ္တစိဝရေ။ အပိစ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ ဗဟူပကာရာ။
 အနုဇာနာမိ တိက္ခဝေ သံဇေန တိစိဝရဉ္စ ပတ္တဉ္စ ဂိသံာ -
 နုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတုံ။

(ဝိ၊ ၃၊ ၄၁၉)

(ခ) ယံ တတ္ထ လဟုဘဏ္ဍံ လဟုပရိက္ခာရံ၊ တံ သမ္မု -
 ဝိဘူတေန သံဇေန ဘာဇေတုံ။

(ဂ) ယံ တတ္ထံ ဂရုဘဏ္ဍံ ဂရုပရိက္ခာရံ၊ အာဂတာ -
 နာဂတဿ စာတုဒ္ဓိသဿ သံဃဿ အဝိဿန္တိကံ အဝေ -
 ဘဂီကန္တိ။

(ဝိ၊ ၃၊ ၄၂၁)

(အနက်)

(က) ဘိက္ခုဝေတို့။ ကာလင်္ကတေ၊ သေခွဲသော်။ ဘိက္ခုယာ၊
၏။ ပတ္တစိဝရေ၊ တို့ကို။ သံသော၊ သည်။ သာမိ-ဣဿ-
ရော၊ အစိုးရ၏။ အပိစ၊ စစ်စစ်သော်ကား။ ဂိလာနုပဋ္ဌာ-
ကာ၊ သူနာကိုလုပ်ကျွေးသော သူတို့သည်။ မဟူပကာရာ၊
ကုန်၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ သံသေန၊ သည်။ တိစိဝရဉ္စ၊ ကို
လည်းကောင်း။ ပတ္တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ဂိလာနုပဋ္ဌာ-
ကာနံ၊ တို့အား။ ဒါတုံ၊ ဌာ။ အနုဇာနာမိ၊ ၏။

(ခ) တတ္ထ၊ ထိုပရိက္ခရာ၌။ ဝါ၊ တွင်။ ယံ လဟုဘဏ္ဍံ၊
အကြင်လဟုဘဏ်သည်။ ယံ လဟူပရိက္ခာရံ၊ အကြင်လဟူ
ပရိက္ခရာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ လဟုဘဏ္ဍံ၊ ကို။ တံ
လဟူပရိက္ခာရံ၊ ကို။ သမ္ပုဒိဘူတေန၊ သော၊ သံသေန။
သည်။ ဘာဇေတုံ၊ ဝေဖန်စိမ့်သောဌာ။ အနုဇာနာမိ၊ ၏။

(ဂ) တတ္ထ၊ ထိုပရိက္ခရာတို့၌။ ဝါ၊ တွင်။ ယံ ဂရုဘဏ္ဍံ၊
အကြင်ဂရုဘဏ်သည်။ ယံ ဂရုပရိက္ခာရံ၊ အကြင်ဂရုပရိက္ခရာ
သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ဂရုဘဏ္ဍံ၊ သည်။ တံ ဂရုပရိက္ခာရံ၊
သည်။ အာဂတာနာဂတဿ၊ လာပြီး မလာသေးသော၊
စာဟုဒ္ဓိသဿ သံဃဿ၊ စာဟုဒ္ဓိသော သံဃာ၏။ သန္တကံ၊
ဥစ္စာတည်း။ အပိဿန္တိကံ၊ စွန့်လည်းမစွန့်အပ်။ အဝေ-
ဘဂီကံ၊ ဝေလည်းမဝေဖန်အပ်။ (မခွဲဝေအပ်။)

ဂိလာနုပဋ္ဌာကလာဘ ဝိနိစ္ဆယ

(က) ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံဒါတုန္တိ-တ္ထေ အနန္တံရံ ဝုတ္တံယ
ကမ္မဝါစာယ ဒိန္နမ္ပိ၊ အပလောကောက္ခာ ဒိန္နမ္ပိ၊ ဒိန္နမေဝ
ဟောတိ၊ ဝဋ္ဋဟိ။

(ခ) သစေ သကလေ သိက္ခာသံဃော ဥပဋ္ဌဟန္တေ ကာလံ ကရောတိ၊ သဗ္ဗေပိ သာမိကာ။

ခွဲခေပုံဝါဒများ

(ဂ) အထ ကေစ္စေဟိ ဝါရေ ကတေ ကေစ္စေဟိ အကဘေယေဝ ကာလံ ကရောတိ၊ တတ္ထ ကေစ္စေ အာစရိယာ ဝဒန္တိ - “သဗ္ဗေပိ အတ္တနေ၊ ဝါရေ သုမ္ပတ္တေ ကရေယျံ၊ တသ္မာ သဗ္ဗေပိ သာမိနော” တိ။ ကေစ္စေ ဝဒန္တိ “ယေဟိ ဇဂ္ဂိတော ဟေ ဝေ လဘန္တိ၊ ဣတရေ နံ လဘန္တိ” တိ။

ဝိလာနုပဋ္ဌာက ဖြစ် မဖြစ်

(ဆ) သာမဏေရေ ကာယကံတေ သစေ စိဝရံ အတ္ထိ၊ ဝိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ နော စေ အတ္ထိ၊ ယံ အတ္ထိ၊ တံ ဒါတဗ္ဗံ၊ အညသ္မံ ပရိက္ခာရေ သတိ စိဝရဘာဝံ ဣတွာ ဒါတဗ္ဗံ။

(ဇ) သိက္ခာ စ သာမဏေရော စ သစေ သမံ ဥပဋ္ဌဟိံသု၊ သမကော ဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော၊ အထ သာမဏေရောဝ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ သိက္ခာယ သင်္ဂဟနမတ္ထမေဝ ဟောတိ၊ သာမဏေရယ ဇေဋ္ဌကဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော၊ သစေ သာမဏေရော သိက္ခာနာ အာနိတဥဒကေန သာဂု ဗစိတွာ ပဋိဂ္ဂါဟာပနမတ္ထမေဝ ကရောတိ၊ သိက္ခာ ဥပဋ္ဌဟတ္ထိ၊ သိက္ခာယ ဇေဋ္ဌကဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော။

(စ) ဗဟူ သိက္ခာ သမဂ္ဂါ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ သဗ္ဗေသိ သမကောဘာဝေါ ဒါတဗ္ဗော။ ယော ပနေတ္ထ ဝိသေသေန ဥပဋ္ဌဟတိ၊ တဿ ဝိသေသော ကာတဗ္ဗော။ ယေန ပန ကေဝိဝသန္တိ ဝိလာနုပဋ္ဌာကဝသေန ယာဂုဘတ္တံ ဝါ

ပစိတွာ ဒိန္နံ၊ နဟာနံ ဝါ ပရိယာဒိတံ၊ သောပိ ဂိလာ
နုပဋ္ဌာကောဝ။ ယော သမိပံ အနာဂန္တာ ဘေသန္တတဏှာ-
လာဒိနိ ပေသေတိ အယံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကော န ဟောတိ။
ယော ပရိယေသိတွာ ဂါတာပေတွာ အာဂစ္ဆတိ၊ အယံ
ဂိလာနုပဋ္ဌာကောဝ။

(ဆ) ကော ဝတ္ထသိသေန ဖဂ္ဂတိ၊ ကော ပစ္စာ-
သာယ။ မတကာလေ ဥဘောပိ ပစ္စာသိသန္တိ၊ ဥဘံန္တဗ္ဗိ
ဒါတဗ္ဗံ။ ကော ဥပဋ္ဌဟိတွာ ဂိလာနုပဋ္ဌာ ဝါ ကဗ္ဗေန အတ္ထ-
နော ဝါ ကဗ္ဗေန ကတ္ထမိ ဂတော “ဗုဒ္ဓ အာဂန္တာ ဖပိ-
ဿာမိ”တိ။ ဧတဿပိ ဒါတဗ္ဗံ ။ ကော စိဝရံဥပဋ္ဌဟိတွာ
“ဣဒါနိ န သက္ကောဒိ” တိ ဗုဒ္ဓံ နိက္ခိပိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ သစေပိ
တံ ဒိဝသမေဝ ဂိလာနော ကာလံ ကရောတိ ဥပဋ္ဌာက-
ဘာဂေါ န ဒါတဗ္ဗော။

(ဇ) ဂိလာနုပဋ္ဌာကော နာမ ဂိဟိ ဝါ ဟောဟု
ပဗ္ဗဇ္ဇိတော ဝါ အန္တမသော မာတုဂါမောပိ၊ သဗ္ဗေ
ဘာဂံ လဘန္တိ။ သစေ တဿ ဘိက္ခုနော ပတ္တစိဝရမတ္ထ-
မေဝ ဟောတိ၊ အညံ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗံ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံယေဝ
ဒါတဗ္ဗံ။ သစေပိ သဟသာ အဂ္ဂေါ၊ အညံ ပန ဗဟုဗ္ဗိ
ပရိက္ခာရံ တေ န လဘန္တိ။ သံဃသေဝ ဟောတိ။ အဝ-
သေသံ ဘဏ္ဍံ ဗဟုကဉ္ဇေဝ မဂ္ဂဉ္ဇ၊ တိစိဝရံ အပ္ပတ္တိ၊ တတော
ဂဟေတွာ တိစိဝရပရိက္ခာရော ဒါတဗ္ဗော၊ သဗ္ဗမဉ္ဇေဝ တံ
သံဃိက္ခတောဝ လဘတိ။

(ဈ) သစေ ပန သော ဇိဝမာနောယေဝ သဗ္ဗံ အတ္ထ-
နော ပရိက္ခာရံ နိဿဇ္ဇိတွာ ကဿမိ အဒါသိ၊ ကောစိဝ
ပိဿာသံ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယဿ ဒိန္နံ ယေန စ ဂဟိတံ၊

တထေဝံ ဟောတိ၊ ဟဿ ရုစိယာ ဝေ ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ
လဘန္တိ။

(ည) အညေသံ အဒတွာ ခူရေ ဌပိတပရိက္ခာရာပိ တတ္ထ
တတ္ထ သံဃထေဝံ ဟောန္တိ။

(ဋ) ဣန္ဒိ သန္တကံ ဟောတိ အပိဘတ္ထံ၊ ကေသိံ
ကာလင်္ဂိတေ ဣတဓော သာမိ၊ ဗဟုနမ္ပိ သန္တကေ
ထေဝံ နယော။ သုဗ္ဗေသု မတေသု သံဃိကံ ဟောတိ၊
သဓေပိ အပိဘဇိတွာ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနံ ဒေန္တိ၊ အဒိန္န-
ဇေဝ ဟောတိ။ ဝိဘဇိတွာ ဒိန္နံ ပန သုဒိန္နံ၊ တံ တေသု
မတေသုပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနံ ဇေဝ ဟောတိ၊ န သံဃဿ။

ဒေဝသန္တကကဿ အဋ္ဌကုသံ အနင်္ဂိ

(က) ဂိလာနုပဋ္ဌာကာနံ ဒါ ဣန္ဒိ-ဇတ္ထံ၊ ဣ။ အနန္တရံ၊
အဗြာဒေဣ။ ဣတ္ထာယ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီးသော။ ကုမ္မဝါ-
စာယ၊ ဖြင့်။ ဒိန္နမ္ပိ။ ပေးအပ်သော သုဒိတ် သင်္ကန်းသည်
လည်းကောင်း။ အပလောကေတွာ၊ ပြန်ပြော၍ (အပလော
က နကံပြု၍)။ ဒိန္နမ္ပိ၊ သည်လည်းကောင်း။ ဒိန္နမေ ဝ၊ ပေးအပ်
ပြီးမည်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝဇ္ဇကိ၊ ၎င်း။

(ခ) သကဓေ၊ အလုံးစုံသော။ ဘိက္ခုသံဃေ၊ သည်။
ဥပဋ္ဌဟန္တေ၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးလတ်သော်။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။
(သေခြင်းကို။) သဗေ ကုရောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့ သည်လည်း။ သာမိကာ၊
ဥစ္စာရှင်တို့တည်း။

ခွဲပေပုံဝါဒများ

(ဂ) အထ၊ သို့မဟုတ်၊ ကေစ္စေဟိ၊ အချို့သော ရဟန်း
တို့သည်။ ဝါရေ၊ အလှည့်အကြိမ်ကို။ ကာဘေ၊ ပြုအပ်ပြီး

သော်။ ဧကစ္စေဟိ၊ တို့သံညံ။ ဝါရေ၊ ကို။ အကတေယောဝ၊ မပြု
အပ်သေးမိပင်၊ ကာလံ၊ ကို။ သဗေ ကရောတိ၊ အံ။
(ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဧတ္ထ၊ ထိုသေခြင်းကိုပြုရာ၌။

(၁) ဧကစ္စေ၊ ကုန်သော။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊
ဆိုကြကုန်၏။ (ကိံ၊ သိ။ ဝဒန္တိ၊ နည်း။) သဗ္ဗေပိ၊ အလုံး
စုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း အတ္တနော၊ ၏။ ဝါရေ၊
သည်။ သမ္ပတ္တေ၊ ရောက်လတ်သော်။ ကရေယျံ၊ မြို့ကုန်
ရာ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗေပိ၊ တို့သည်လည်း။ သာမိ-
နော။ ဥစ္စာရှင်တို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

(၂) ဧကစ္စေ၊ ကုန်သော။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။
ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ကိံ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ နည်း။ ယေဟိ၊
အကြင်ရဟန်းတို့သည်။ ဇဂ္ဂိတော၊ ပြုစုလုပ်ကျွေးအပ်ပြီ။
တေ ဧဝ၊ ကိုရဟန်းတို့သည်သာ။ လဘန္တိ၊ ရနိုင်ကုန်၏။
ဣတရေ၊ အခြားသောရဟန်းကိုသည်။ န လဘန္တိ၊ ကုန်။
ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဣဒုတိယဝါဒကို နှစ်သက်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာ
ဆရာ နောက်ယား၍ဆိုသည်။)

ဝိလာနုပဋ္ဌာက ဖြစ်-မဖြစ်

(ဃ) သာမဏေရေ၊ သည်။ ကာလင်္ကတေ၊ ပျံလွန်
လတ်သော်။ စီဝရံ၊ သည်။ သဗေ အတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊
သော်။) ဝိလာနုပဋ္ဌာကာနံ၊ တို့အား။ ဒါတဗ္ဗံ၊ အပ်၏။
စီဝရံ၊ သည်။ နော စေ အတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
ယံ၊ အကျပ်ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုပစ္စည်း
ဝတ္ထုကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။ အညသိံ၊ အခြားသော။ ပရိက္ခာ-
ရေ။ သည်။ သတိ၊ သော်။ စီဝရဘာဝံ၊ သင်္ကန်း၏အဖို့
ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ၏။

(င) တိက္ခာ စ၊ ကောင်း။ သံမဏေရော စ၊ ကောင်း။ သမံ၊ အညီအမျှ၊ သစေ ဥပဋ္ဌဟိ သု၊ ကုန်အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) သမကော၊ ညီမျှသော။ ဘာဂေါ၊ အဖို့ကို။ ဒါ-တဗ္ဗော၊ ၏။ သာမဏေရော၊ သည်သာ။ အထ ဥပဋ္ဌ-ဟဟိ၊ အံ။ တိက္ခာ၊ ၏။ သံဂိဒကနမတ္ထမေဝ၊ စီမံခြင်း မျှသည်သာ။ အထ ဟောဟိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) သာမဏေရဿ၊ အား။ ဇေဋ္ဌကဘာဂေါ၊ ကြီးသောအဖို့ ကို။ ဒါတဗ္ဗော၊ ၏။ သာမဏေရော၊ သည်။ တိက္ခာနာ၊ သည်။ အာနိတညဒကေန၊ ဆောင်ယူအပ်ပြီးသောရေဖြင့်။ ယာဂု၊ ကို။ ပစိတာ၊ ကျိန်။ ပဋိဂ္ဂါဟာပနမတ္ထမေဝ၊ ခံယူစေခြင်းမျှကိုသာ (ကပ်ခြင်းမျှကိုသာ)။ သစေ ကရော တိ။ အံ။ တိက္ခာ၊ သည်။ သစေ ဥပဋ္ဌဟဟိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တိက္ခာဿ၊ အား။ ဇေဋ္ဌကဘာဂေါ၊ ကို။ ဒါတဗ္ဗော၊ ၏။

(စ) မဟူ၊ ကုန်သော၊ တိက္ခာ၊ တို့သည်။ သမဂ္ဂါ၊ ညီညွတ်ကုန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ သစေ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ကုန်အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောရဟန်း တို့အား။ သမဗော၊ သော။ ဘာဂေါ၊ ကို။ ဒါတဗ္ဗော၊ ၏။ ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤရဟန်းတို့တွင်။ ယော၊ အကြင် ရဟန်းသည်။ ဝိသေသေန၊ အတူးသဖြင့်။ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်းအား။ ဝိသေသော၊ ကို။ ကာတဗ္ဗော၊ ၏။

ပန။ ဆက်။ ယေန၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဧကဒိဝသဒ္ဓိ၊ တစ်နေ့ပတ်လုံးလည်း။ ဝိလာနုပဋ္ဌာကာသေန၊ ဝိလာနု-ပဋ္ဌာက၏အဖြစ်ဖြင့်။ ယာဂုဘတ္တံ ဝါ၊ ယာဂုဆွမ်းကိုသော် လည်း။ ပစိတာ၊ ကျိချက်၍။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ပြီ။ နဟာနံ ဝါ၊ ချီးရေကိုသော်လည်း။ ပဋိယာဒိတံ၊ စီရင်အပ်ပြီ။ သောဝိ၊ ထိုရဟန်း သည်လည်း။ ဝိလာနုပဋ္ဌာကောဝါ၊ ပင်တည်း။

ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သဒိပံ၊ အနီးသို့။ အနာ-
ဝန္နော၊ မလာမူ၍။ ဘေသဇ္ဇ တဏှိလာဒိနိ၊ ဆေး၊ ဆန်
အစရှိသည်တို့ကို။ ပေသေတိ၊ ပို၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။
ဂိလာနံပဋ္ဌာကော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ ပဖြစ်။

ယော၊ သည်။ ဝရိယေသိတွာ၊ ရှာပြီး၍။ ဝါဟာ-
ပေတွာ၊ ယူစေပြီး၍။ အာဝန္တိတိ၊ လာ၏။ အယံ၊ ဤ
ရဟန်းသည်။ ဂိလာနံပဋ္ဌာကော၊ ပင်တည်း။

(ဆ) ဧကော၊ တစ်ပါးသောရဟန်းသည်။ ဝတ္ထသိ-
သေန၊ ဝတ်ကို အညှိုးပခဲာနပြုသဖြင့်။ ဇဂ္ဂတိ၊ ၏။ ဧကော၊
သည်။ ပစ္စာသာယ၊ တောင့်တသဖြင့်။ ဇဂ္ဂတိ၊ ၏။ မတ-
ကာလေ၊ ဗျံလှန်တော်မူရာအခါ၌။ ဥဘောဝိ၊ နှစ်ပါး
လုံးတို့သည်လည်း။ သဗေ ပစ္စာသိသဋ္ဌိ၊ အဘယ်၍ အဖို့
ကိုတောင့်တကြကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဥဘိန္ဒမိ၊
တို့အားလည်း။ ဒါတဗ္ဗ၊ ၏။

ဧကော၊ တစ်ပါးသည်။ ဥပဋ္ဌဟိတွာ၊ ခြံစုလုပ်ကျွေးပြီး၍။
ဂိလာနဿ၊ ၏။ ကမ္ပေန ဝါ၊ အလုပ်ကြောင့်သော်
လည်းကောင်း။ အတ္တနော၊ ဖိမိ၏။ ကမ္ပေန ဝါ၊ ကြောင့်
သော်လည်းကောင်း။ ကတ္တစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသောအရပ်သို့။
ဂတော၊ သွားပြီ။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ကြိ၍၊ ဂတော၊ သွား
သနည်း။) ပုန၊ တစ်ဖန်။ အာဝန္နော၊ ပြန်လာ၍။ ဇဂ္ဂိ-
ယာမိ၊ အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြိ၍။ ဂတော၊ သွားပြီ။ ဧတသ္မာပိ၊
ဤရဟန်းအားလည်း။ ဒါတဗ္ဗာ၊ ပေးရာ၏။

ဧကော၊ သည်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဥပဋ္ဌဟိတွာ၊ ၍။
ဣဒါနိ၊ ၍။ ဥပဋ္ဌာတံ၊ ၎ာ။ န သက္ကောမိ၊ မစွမ်းနိုင်။
ဣတိ၊ သို့။ ၎ရံ၊ လုံ့လ-ပီရိယကို။ နိက္ခိပိတွာ၊ ဝျှော့ချ၍။
ဝန္တိတိ၊ ၏။ တံဒိဝသမေဝ၊ ထိုသွားရာနေ၌ပင်။ ဂိလာ-

နော၊ သည်။ ကာလံ၊ ကို။ သစေပိ ကရောတိ၊ အကယ်
၍မူလည်း ပြုစေဦးတော့။ (ဧဝံ သတိဝိ၊လည်း။) ဥပဋ္ဌာ ၈-
ဘာဝေါ၊ အလုပ်အကျွေး၏အဖို့ကို၊ န ဒါတဗ္ဗော၊ အပ်။

(၉) ဝိလာနုပဋ္ဌာကော နာမ၊မည်သည်။ ဝိဟိ ဝါ၊လူဝတ်
ကြောင်သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေ။ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ၊
ရှင်ရဟန်းသည်မူလည်း။ ဟောတု၊ စေ။ အန္တမသော၊
အောက်ထစ်ဆုံး အားဖြင့်။ ဖာတုဂါမောပိ၊ မာတုဂါမ
သည်မူလည်း။ ဟောတု၊ စေ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဘာဝံ၊ အဖို့ကို။ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။

တဿ တိက္ခ၊နော၊ ထိုပျံလွန်တော်မူသော ရဟန်း၏။
ပတ္တစိဝရမတ္တမော၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်းမျှသည်သာ။ သစေ
ဟောတိ။ အံ။ အညံ၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်းမှ တစ်ပါးသော
ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ သစေ နတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊သော်။)
ပတ္တစိဝရံ၊ သည်။ သဟဿံ၊ တစ်ထောင်ကို၊ သစေပိ
အဂ္ဂတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ထိုက်တန်စေဦးတော့။ (ဧဝံ
သတိဝိ၊ လည်း။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော သပိတ်၊သင်္ကန်းကို၊
ဝိလာနုပဋ္ဌာကောနံယေဝ၊ တို့အားသာ။ ဒါတဗ္ဗံ၊၏။

သဟဿံ၊ တစ်ထောင်ကို။ သစေပိ အဂ္ဂတိ၊ အံ။
ပန၊ သော်လည်း။ အညံ၊ သပိတ်သင်္ကန်းမှ တစ်ပါးသော။
ဗဟံပိ၊ များစွာလည်းဖြစ်သော။ ပရိက္ခာရံ၊ ကို။ ဘေ၊ ထို
ဝိလာနုပဋ္ဌာကတို့သည်။ န လဘန္တိ၊ ကုန်။ သံဃဿေဝ၊
၏သာ။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝသေသံ၊ ကြွင်းသော။ ဘဏ္ဍံ၊
သည်။ ဗဟုကဉ္ဇေဝ၊ များသည့်လည်းကောင်း။ မဟဉ္ဇူ၊
များသောအဖိုးရှိသည် လည်းကောင်း။ သစေ ဟောတိ၊
အံ။ တိစိဝရံ၊ သည်။ အပ္ပတ္တံ၊ နည်းသော အဖိုးရှိသည်။
သစေ ဟောတိ၊ အံ။ တတော၊ ထိုသပိတ်၊သင်္ကန်းမှကြွင်း
သောဘဏ္ဍာမှ။ ဝဟေတွာ၊ယူ၍။ တိစိဝရပရိက္ခာရော၊ တိစိ-
ဝရိတ်၏ အခြံအရံဖြစ်သော ပရိက္ခရာကို၊ ဒါတဗ္ဗော။ ၏။

စ၊ ဆက်ဦးအံ့။ သဗ္ဗံ၊ ယော။ ဇေတံ၊ ဤသင်္ဂါယန၊ သင်္ဂါယနံ၊ နှင့်ကကွသော ပရိက္ခရာကို။ သံသိကဏောဝ၊ သံသဝ၏ ဥစ္စာထဲမှသာ။ လဟ္ပတိ၊ ၏။

(ဈ) ပန၊ ဆက်။ ယော၊ ထိုရဟန်းသည်။ (ပျံလွန်တော် မူသောရဟန်းသည်။) ဇီဝမာနောယေဝ။ အသက်ရှင်စဉ် ပင်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ အတ္ထနော၊ ၏။ ပရိက္ခရာ၊ ကို။ နိဿ- ဇ္ဇိတွာ၊ စွန့်၍။ ကဿာဒိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်အား။ သစေ အဒါသံ၊ အကယ်၍ ပေးခဲ့ပြီးဖြစ်အံ့၊ ကောစိ ဝါ၊ တစ်စုံ တစ်ယောက်သည်မူလည်း။ ဝိဿာသံ၊ အချွမ်းဝင်သဖြင့်။ သစေ အဂ္ဂဟေသံ၊ အကယ်၍ယူပြီးဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ယဿ၊ အကြင်သူအား။ ဒိန္နံ၊ ပေးအပ်ပြီး။ ယေန စ၊ အကြင်သူသည်လည်း။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီး။ တဿေဝ၊ ထိုသူ၏ဥစ္စာသည်သာ (ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်၊ ယူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသည်သာ)။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (ပေးရာ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ယူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏)။ ဣဝိယာဝေ၊ အလိုအား ဖြင့်သာ။ ဝိလာနုပဋ္ဌာကာ၊ တို့သည်။ လဘန္တိ၊ ကုန်၏။

(ည) အညေသံ၊ အခြားသူတို့အား။ အဒတွာ၊ မပေး ခဲ့မူ၍။ နူရေ၊ အဝေး၌။ ယဂိကပရိက္ခရာပိ၊ ယားအပ် သောပရိက္ခရာတို့သည်လည်း။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုကျောင်း တိုက်၌။ သံသယေဝ၊ ၏သာ။ သန္တကာနိ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

(ဋ) ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးကုန်သောရဟန်းတို့၏။ (ပျံလွန်တော် မူသောရဟန်း၊ ကျန်ရစ်သော ရဟန်းတို့၏။) သန္တကံ၊ သည်။ အပိတတ္ထံ၊ မဝေဖန်အပ်သေးသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဧကသ္မိံ၊ တစ်ပါးသော ရဟန်း သည်။ ကာလင်္ဂိတေ၊ ပျံလွန်တော်မူလသော်။ ဣတရော၊

အခြားသောရဟန်းသည်။ သာမီ၊ ဥစ္စာရှင်တည်း။ ဗဟု-
နမ္ပိ၊ များသောရဟန်းတို့၏လည်း။ သန္တံေသာ၊ ဤ။ ဧဝေဝ
နယော၊ တည်း။

သဗ္ဗေသု၊ အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည်။ မတေသု၊ ပျံလွန်
တော်မူပြီးကုန်လသော်။ သံဃိကံ၊ သံဃာ့ဥစ္စာသည်။ ဟောတိ၊
၏။ အဝိဘဇိတွာ၊ မဝေဖန်မူ၍။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနံ၊ သဒ္ဓိ-
ဝိဟာရိက စသုတို့အား။ သစေပိ၊ ဒေန္တံ၊ အကယ်၍မူ
လည်း ပေးကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိပိ၊ လည်း။) အဒိန္နမေဝ၊
မပေးအပ်သည်သာ (ပေ၊ ရောပရောက်သည်သာ)။ ဟောတိ၊
၏။ ဝိဘဇိတွာ၊ ပေဖန်ပြီး၍။ ဒိန္နံ ပန၊ ပေးအပ်သော
ဥစ္စာသည်ကား။ သုဒိန္နံ၊ ကောင်းစွာပေးအပ်သည်။ (အပေး
မြောက်သည်)။ ဟောတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုသုဒိန္နံ ဖြစ်သော
ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ တေသု၊ လိုဥစ္စာရှင်စသုတို့သည်။ မတေ-
သုပိ၊ ကုန်သော်လည်း။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒိနံ ယေဝ၊ တို့၏
သာ။ သန္တကံ။ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သံဃဿ၊ ၏။
သန္တကံ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ ဝိနိစ္ဆ-
ယော၊ တည်း။

တေသန္တကကယာ ပါဠိတော် အဓိပ္ပာယ်

(က) ရဟန်းတော်တစ်ပါးသေခဲ့သော် (ပျံလွန်တော်
မူခဲ့သော်) သေသော (ပျံလွန်တော်မူသော) ရဟန်း၏သပိုတ်
သင်္ကန်းတို့ကို သံဃာသည် အစိုးရ၏။ စင်စစ်သော်ကား-
ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့သည် (သူနာကို လုပ်ကျွေးသော သူတို့
သည်) ကျေးဇူးများကုန်၏။ “ရဟန်းတို့၊ သံဃာသည် တိစိ-
ဝရိတ်သင်္ကန်းကိုလည်း ကောင်း၊ သပိုတ်ကိုလည်း ကောင်း၊
ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့အား ဥတ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ၊ သို့မဟုတ်
အပလောကန - လုံခြုံ ပေးခြင်းမှာ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

(ခ) ထိုပရိက္ခရာတို့တွင် လဟုဘဏ်-လဟုပရိက္ခရာတို့ကို သမ္မုဒ္ဓိဘူတ (မျက်မှောက်) ဥပစာသိမ်အတွင်းရှိ သံဃာအား ပေးစိမ့်သောငှာ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

(ဂ) ဂရုဘဏ်-ဂရုပရိက္ခရာတို့ကို၊ လာပြီ-မလာသေး (ရောက်ဆဲ-ရောက်လတ္တံ့) သော စာတုဒ္ဓိသာ သံဃာ၏ ဥစ္စာကည်း။ စွန့်လည်းမစွန့်အပ်၊ ဝေလည်း မဝေဖန်အပ်။

မတောသန္တကသံသိကပစ္စည်းများ

- (၁) တိစိဝရိက်နှင့်သပိတ်ပစ္စည်း၊
- (၂) လဟုဘဏ်လဟုပရိက္ခရာပစ္စည်း၊
- (၃) ဂရုဘဏ်ဂရုပရိက္ခရာပစ္စည်း--ဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။

ယင်းပစ္စည်းအမွေခံပုဂ္ဂိုလ်များ

- (၁) ဂိလာနုပဋ္ဌာကပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၂) သမ္မုဒ္ဓိဘူတသံဃာ၊
- (၃) စာတုဒ္ဓိသာသံဃာ - ဟူ၍ သုံးပါးရှိ၏။ (အစဉ်အတိုင်းမှတ်ပါ)။

(မှတ်ချက်)

ဣဒိနာ ဣတော တိဝိဓာဏ္ဍတော အညှိ
ဘိက္ခု ဘဏ္ဍံ နာမ နတ္ထိ၊ ဣမေဟိ တိဝိ-
ဇေဟိ ပုဂ္ဂလေဟိ ဒါယာဒေါ နာမ နတ္ထိတိ
ဒသေတိ။

မတသန္တကကထာ အဋ္ဌကထာအဓိပ္ပာယ်

(က) ဂိလာနုပဋ္ဌာကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား သင်္ကန်း၊ သပိတ် ပေးရာ၌ (၁) အခြားမဲ့ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီး သော ဥတ်ကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးသော်လည်းကောင်း။

(၂) အပလောကနကံဖြင့် (ပန်ကြား၍) ပေးသော် လည်းကောင်း ပေးအပ်သည်မည်၏၊ အပ်၏။

(ခ) အလုံးစုံသော ရဟန်းသံဃာများ အညီအမျှ ပြုစု လုပ်ကျွေးနေစဉ် စုတေခွဲသော် အလုံးစုံသော ရဟန်း သံဃာ တို့အား အညီအမျှပေးအပ်၏။

ခွဲဝေပုံဝါဒများ

(၀) သို့မဟုတ်- အချို့ရဟန်းတို့သည် အလှည့်အကြိမ် ပြုအပ်ပြီးသော် အချို့ရဟန်းတို့သည် အလှည့်အကြိမ် မပြု သေးမီ စုတေခွဲ၏၊ ထိုသို့ စုတေခြင်းကိုပြုရာ၌ (၁) အချို့ ဆရာတို့သည် ‘အလုံးစုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း မိမိ၏ အလှည့်အကြိမ်ရောက်လတ်သော် ပြုစုကုန်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် အလုံးစုံသောရဟန်းတို့သည် ဥစ္စာရှင်တို့ ဖြစ်သတည်း’ ဟု ဆိုကုန်၏။ (၂) အချို့ ဆရာတို့သည် ‘အကြင်ရဟန်းတို့ သည် ပြုစုလုပ်ကျွေးအပ်သည်’ ထိုရဟန်း တို့သည်ကား ရနိုင်ကုန်၏၊ အခြားရဟန်းတို့မရနိုင်ကုန်-ဟု ဆိုကုန်၏။

(မှတ်ချက်)

(ဤဒုတိယဝါဒကိုနှစ်သက်သောကြောင့် အဋ္ဌ- ကထာ နောက်ထား၍ဆိုသည်။

ဂိလာနုပဋ္ဌာန ဖြစ်-မဖြစ်

(ဃ) သာမဏေစုတေခွဲသော် သင်္ကန်းရှိအံ့၊ ထိုသင်္ကန်းကို ဂိလာနုပဋ္ဌာကတို့အား ပေးအပ်၏။ သင်္ကန်းမရှိ-အခြားဝတ္ထုပစ္စည်းရှိအံ့၊ ထိုရှိသောဝတ္ထုပစ္စည်းကို ပေးအပ်၏။ အခြားပရိက္ခရာရှိခွဲသော် သင်္ကန်းဖိုးပြု၍ ပေးအပ်၏။

(င) ရဟန်းနှင့်သာမဏေ အညီအမျှ လုပ်ကျွေးကုန်အံ့၊ ညီမျှသောအဖို့ကို ပေးအပ်၏။ သာမဏေသည်သာ လုပ်ကျွေးအံ့၊ ရဟန်း စီးခြင်းမျှသာဖြစ်အံ့၊ သာမဏေအား ကြီးသောအဖို့ကို ပေးအပ်၏။ သာမဏေသည် ရဟန်းဆောင်ယူအပ်သောရေဖြင့် ယာဂုကိုကျို၍တပ်ခြင်းမျှကိုသာ ပြုအံ့၊ ရဟန်းသည်လုပ်ကျွေးအံ့၊ ရဟန်းအား ကြီးသောအဖို့ကိုပေးအပ်၏။

(စ) များသောရဟန်းတို့ ညီညီညွတ်ညွတ် လုပ်ကျွေးကုန်အံ့၊ အလုံးစုံသောရဟန်းတို့အား မျှသောအဖို့ကိုပေးအပ်၏။ ဤရဟန်းတို့တွင် အကြင်ရဟန်းသည် အထူးသဖြင့် လုပ်ကျွေး၏၊ ထိုရဟန်းအား အထူးပြုအပ်၏။ အကြင်ရဟန်းသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံးလည်း ဂိလာနုပဋ္ဌာကအဖြစ်ဖြင့် ယာဂုဆွမ်းကျိုချက်ပေး၊ ချိုးရေစီစဉ်ပေး၏။ လိုရဟန်းသည်လည်း ဂိလာနုပဋ္ဌာကပင်ဖြစ်၏။ အကြင်ရဟန်းသည် အနီးသို့မလာမူ၍ ဘေးမှ ဆန်အစရှိသည်တို့ကိုပို၏။ ဤရဟန်း ဂိလာနုပဋ္ဌာကမဖြစ်။ အကြင်ရဟန်းသည် ရှာမှီး၍ ယူစေပြီး၍ လာ၏။ ဤရဟန်း ဂိလာနုပဋ္ဌာကပင် ဖြစ်တော့၏။

(ဆ) ရဟန်းတော်တစ်ပါးသည် ဝတ်ကိုအဦး ပခာနပြုသံဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ တစ်ပါးသည် တောင့်ဟသဖြင့် ပြုစုလုပ်ကျွေး၏။ ပျံလွန်တော်မူရာ အခါ၌နှစ်ပါးလုံးတောင့်တ

ကြာသဖြင့် နှစ်ပါးတို့အား ပေးအပ်၏။ တစ်ပါးသည် ပြုစု
 လုပ် ကျွေး ပြီး ၍ ဂိလာန၏ အလုပ် ကိစ္စကြောင့်သော်
 လည်းကောင်း မိမိ၏အလုပ်ကိစ္စကြောင့်သော်လည်းကောင်း
 တစ်စုံတစ်ခုသော် အရပ်သို့သွားပြီး တစ်ဖန်ပြန်လာ၍ ပြုစု
 လုပ်ကျွေးအံ့၊ ဤသို့ကြံ၍သွားပြီ၊ ဤရဟန်းအားလည်းပေး
 ရာ၏။ တစ်ပါးသည် ကြာမြင့်စွာလုပ်ကျွေး၍ ယခုအခါ
 လုပ်ကျွေးခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်၊ ဤသို့ဝန်ချ၍သွား၏၊ ထိုသွား
 သောနေ့၌ပင် ဂိလာနကတေ့၏၊ အလုပ်အကျွေးအဖို့မပေး
 အပ်တော့။

(၉) ဂိလာနပဋ္ဌာက မည်သည်ကို (၁) လူဝတ်ကြောင်
 (၂) ရှင်ရဟန်း၊ (၃) အောက် ထစ် ဆုံး အားဖြင့်
 မာတုဂါမ-ဤအလုံးစုံသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဖို့ကိုရကြကုန်
 ၍။ ထိုပျံလွန်တော်မူသောရဟန်း၏ သပိတ်သင်္ကန်းမျှသည်
 သာရှိ၏။ သပိတ်သင်္ကန်းမှတစ်ပါး သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်
 မရှိ၊ သပိတ်သင်္ကန်းတစ်လောင်းထိုက်ပေလည်း ဂိလာန-
 ပဋ္ဌာကတို့အားသာ ပေးအပ်၏။ သပိတ် သင်္ကန်း တစ်
 လောင်းထိုက်သော်လည်း သပိတ် သင်္ကန်းမှတစ်ပါးများစွာ
 သော် ပရိက္ခရာတို့ကို ဂိလာနပဋ္ဌာကတို့သည် မရအပ်ကုန်၊
 သံဃာ၏သာဖြစ်၏။ ကြွင်းသော ဘဏ္ဍာသည် များသည်
 လည်းကောင်း၊ များ သော အဖို့ရှိသည်လည်းကောင်း ဖြစ်အံ့၊
 တိစီဝရိက်သည်နည်းသော အဖို့ရှိသည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုသပိတ်
 သင်္ကန်းမှ ကြွင်းသောဘဏ္ဍာမှယူ၍ တိစီဝရိက် အခြံအရံ
 ဖြစ်သောပရိက္ခရာကို ပေးအပ်၏။ အလုံးစုံသော သပိတ်
 သင်္ကန်းနှင့်တကွသော ပရိက္ခရာကို သံဃာ၏ဥစ္စာထဲမှသာ
 ရအပ်၏။

(၁၀) ပျံလွန်တော်မူသောရဟန်းသည် အသက်ရှင်စဉ်ပင်
 အလုံးစုံသော မိမိ၏ ပရိက္ခရာကိုစွန့်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်

အားပေးခဲ့ပြီးဖြစ်အံ့၊ အကြင်သူအား ပေးအပ်ပြီး ထိုသူ၏ ဥစ္စာသည်သာ (ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသည်သာ) ဖြစ်၏။ တစ်စုံ တစ်ယောက်သည်မူလည်း အကျွမ်းဝင်သဖြင့် ယူအံ့၊ အကြင် သူသည် ယူအပ်ပြီ၊ ထိုသူ၏ဥစ္စာသည်သာ (ယူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာသည်သာ) ဖြစ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ (ပေးရာ ပုဂ္ဂိုလ်-ယူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏) အလိုအားဖြင့်သာ ဂိလာန ပဋ္ဌာကတို့သည် ရကုန်၏။

(ည) အခြားသူတို့အား မပေးခဲ့မူ၍ အဝေး၌ကားအပ် သော ပရိက္ခရာတို့သည်လည်း ထိုထိုကျောင်းတိုက်၌ နေ ကုန်သော သံဃာ၏ ဥစ္စာတို့ ဖြစ်ကုန်၏။

(ဋ) နှစ်ပါးသော ရဟန်းတို့၏ (ပျံလွန်တော် မူသော ရဟန်း-ကျန်ရစ်သော ရဟန်းတို့၏) ဥစ္စာသည် မဝေဖန် အပ်သေးသည်ဖြစ်အံ့၊ တစ်ပါးပျံလွန်ခဲ့သော် အခြား တစ် ပါးသည် ဥစ္စာရှင်ဖြစ်၏။ များစွာသော ရဟန်းတို့၏ဥစ္စာ၌ လည်း ဤနည်းအတူသာမှတ်။ အလုံးစုံဘော ရဟန်းတို့ ပျံ လွန်တော် မူပြီးကုန်လတ်သော် သံဃိက-သံဃာ့ဥစ္စာဖြစ်၏။ မဝေဖန်မူ၍ သဒ္ဓိဝိဟာရိက-စသူတို့အား ပေးကုန်အံ့၊ မပေးအပ်။ (ပေးရာမရောက်သည်သာ။)

ဝေဖန်ပြီး၍ ပေးအပ်သော ဥစ္စာသည်ကား-ကျောင်း စွာ ပေးအပ်သည်သာ။ (အပေးမြောက်၏။) ထို သုဒိန္နဖြစ် သောပစ္စည်း ဝတ္ထုသည် ထိုဥစ္စာရှင်ဆရာတို့ ပျံလွန်တော် မူကုန်သော်လည်း သဒ္ဓိဝိဟာရိက စသည်တို့၏သာ ဥစ္စာ ဖြစ်၏။ သံဃာ၏ဥစ္စာမဖြစ်-မှတ်။

(အဓိပ္ပါယ်ရှိကာ) (အဋ္ဌကထာ အက္ခရာစဉ် အတိုင်း သတိပြုပါ)။

(က) အပလောကေတွာ - သိမ်ထံ၌ သံဃာစည်းဝေး၍ ဤမည်သောပုဂ္ဂိုလ် ပျံလွန်တော် မူပါသည်။ သူ၏ ဤမည်သောဥစ္စာများ ကျန်ရစ်ပါသည်။ ထိုပစ္စည်း များတွင် သင်္ဂါတံနှင့်သင်္ကန်းကို ဝိလောနံပဋ္ဌာကဖြစ်သော မည်သူမည်သူ အားပေးရပါမည်။ သံဃာကနှစ်သက်လျှင် ဆိတ်ဆိတ် နေကြပါ။ ဤသို့သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အခွင့်ပန်ခြင်းကို (အပလောကေတွာ) ဟု ဆိုသည်။

(ခ) အညသ္မိံ။ ပ။ ဒါတဗ္ဗံ - သင်္ကန်းမရှိဘဲ အခြားပစ္စည်းများသံာရှိလျှင် ထိုပစ္စည်းများကို သင်္ကန်းအတွက် ရထိုက်သောအဖို့ကိုပြု၍ (သင်္ကန်းအစားထိုပစ္စည်းကို) ဝိလောနံပဋ္ဌာက ထိုအား ပေးပါ- ဟူလို။

(ဂ) တိစိဝရော - မတသန္တက ဖြစ်သော တိစိဝရိက်က ဟောင်းနွမ်း၍ ညံ့နေလျှင် တိစိဝရိက်မှကြွင်းသော ဘဏ္ဍာထဲမှယူ၍ တိစိဝရိက်၌ အခြံအရံပရိက္ခရာအဖြစ် ပေးပါ။

(ဃ) တတ္ထ တတ္ထ သံဃဿေဝါ - တိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိဟာရေ ဌိတဿ သံဃဿေဝ။ ဣဒံ ဝိဟာရေ ဌဝိတ-ပရိက္ခာရေ သန္ဓာယ ဝတ္ထံ။ (ကျောင်းတိုက်တွင် တည်ရှိသော ပရိက္ခရာကို ရည်ရွယ်၍ “တတ္ထ တတ္ထ သံဃဿေဝ” ဟု ဆိုသည်။) သစေ ဝါမေ ဝါ အရညေ ဝါ ဌဝိတာ ဟောန္တိ၊ သကလောဝ သံဃော ဣဿရော၊ ကသ္မာ - သံဃဿေဝ ဒါယန္တဘာဝတော။ ရှာထံ၌ တည်ရှိလျှင် စာတုန္ဒိ - သာသံဃိကသာဖြစ်။ ရောက်ရာ ရောက်ရာအရပ်၌ တည်ရှိသော ရဟန်းများ ဝေယူနိုင်။

(င) သုစေဝိ။ ပ။ အဒိန္နဓိမေဝ - ဗဟုသန္တက ပစ္စည်းတို့တွင် “ဤပစ္စည်းကို မည်သူရသည်၊ ဤပစ္စည်းကို မည်သူရ

သည်”ဟု မူလပိုင်ရှင်တို့ကနှုတ်အပြောအားဖြင့် အချင်းချင်း
မခွဲဝေဘဲ တစ်လုံးတစ်စည်းတည်းထားရာမှ သဒ္ဓိဝိဟာရိက
စသူတို့အား ပေးလိုက်ကြလျှင် အပေးမမြောက်၊ဘဒ္ဒကြောင့်
နည်း-အများဆိုင် ဗဟုသန္တက ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ဘာဇိတွာ။ပ။သုဒိန္နံ - အချင်းချင်းခွဲဝေပြီးမှ သဒ္ဓိဝိဟာရိက
စသည်တို့အား ပေးလိုက်ကြလျှင် သုဒိန္နံဖြစ်၏။ ဘဒ္ဒကြောင့်
နည်း-အသီးအသီး၏ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်နေသောကြောင့်တည်း။
ထို သုဒိန္နံဖြစ်ပြီးသော ပစ္စည်းများသည် မူလဆရာများ
ပျံ့လွန်တော်မူသော်လည်း နဂိုအပေးခံရသော သဒ္ဓိဝိဟာရိ-
ရိက စသူတို့၏ အပိုင်သာဖြစ်၏။ သံဃာ၏အပိုင်မဟုတ်။

စူဠဝဂ္ဂါဒိ အဋ္ဌကထာ

(ဝိ၊ ၅၊ ၄)

သေနာသနဂ္ဂါဟာပက သမ္ပုတိလင်းညွှန်

“ကေန န ခေါ သေနာသနံ ဂါဟေတဗ္ဗ” ဣ၊ ဝျောကံ-

အနုဇာနာမိ တိက္ခဝေ ပဉ္စဟင်္ဂေဘိ သမန္တာဂတံ တိက္ခံ၊
သေနာသနဂ္ဂါဟာပကံ သမ္ပုဋ္ဌိယံ။

- (က) ယော န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ။
- (ခ) န ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ။
- (ဂ) န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ။
- (ဆ) န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆေယျ။
- (င) ဂဟိတာဂဟိတဉ္စ ဇာနေယျ။

(ဝိ၊ ၄၊ ၃၁၇)

(အနက်)

ကေန၊ အဘယ်သူသည်။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာ
နေရာကို။ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ ယူစေအပ်သနည်း။

(က) (ခ) (ဂ) (ဆ) တိက္ခဝေ၊ တို့။ ပ။ န ဂစ္ဆေယျ၊
မလားရာ။

(င) ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဂဟိတာ ဂဟိတဉ္စ၊
ယူပြီးသည်၊ မယူအပ်သေးသည်ကိုလည်း။ ဇာနေယျ၊ သိရာ

၏။ ဣတိ။ သို့။ ပဉ္စဟင်္ဂေဟိ။ ငါးပါးသော အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္တာဂတံ။ ပြည့်စုံသော။ ဘိက္ခု၊ ကို။ သေနာသနဂ္ဂါ-ဟာပကံ။ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ယူစေအပ်သောရဟန်း ဟူ၍။ သမ္ပန္နိတံ။ ၄။ အနုဇာနာမိ။ ၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့သည် သိမ်ပဉ္စ တည်သော ရဟန်း အား ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို ယူစေကြကုန်၏။ ဝါ-အပ် ပေးကြကုန်၏။ ဘုရားအားလျှောက်-

န ဘိက္ခဝေ နိဿိမေ ဌိတဿ သေနာသနံ ဂါဟေတဗ္ဗံ။
ယော ဂါဟေယျ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ။

(အနက်)

ဘိက္ခဝေ။ တို့။ နိဿိမေ။ သိမ်ပဉ္စ။ ဌိတဿ။ တည် သောရဟန်းအား။ သေနာသနံ။ ကျောင်းကို။ န ဂါဟေ- တဗ္ဗံ။ ပယူစေအပ်။ ယော။ သည်။ ဂါဟေယျ။ ယူငြားအံ့။ ဒုက္ကဋ္ဌဿ။ သို့။ အာပတ္တိ-အာပဇ္ဇနံ။ သည်။ ဟောတိ။ ၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့အား အကြံဖြစ်၏။ “ကတ္တိ နံ ခေါ သေနာသနဂ္ဂါဟာ” တိ- မေးလျှောက်။

တယောမေ ဘိက္ခဝေ သေနာသနဂ္ဂါဟာ-

(က) ပုရိမကော (ခ) ပစ္ဆိမကော (ဂ) အန္တရာမုတ္တိ- ကော။

(က) အပရဇ္ဇဂတာယ အာသဠိယာ ပုရိမကော ဂါဟေတဗ္ဗော။

(ခ) မာသဂတာယ အာသဠိယာ ပစ္ဆိမကော ဂါဟေ- တဗ္ဗော။

(ဂ) အပရဇ္ဈ၊ ဝတဘယ ပဏီရဏဘယ အာယတိံ ဝဿဝါသတ္ထဘယ အန္တရာမုတ္တကော ဝါဟေတဗ္ဗော ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကယော သေနာသနဂ္ဂါဟာဂီ။

(အနက်)

သေနာသနဂ္ဂါဟာ၊ ကျောင်းကို ခံယူစေခြင်း တို့သည်။ ဝါ၊ ကျောင်းကို အပ်ပေးခြင်း တို့သည်။ အဘိ နှု ခေါ၊ အဘယ်မျှရှိကုန်သည်။ မေးလျှောက် -

ဘိက္ခဝေ။ တို့။ သေနာသနဂ္ဂါဟာ၊ တို့သည်။

(က) ပုရိမကော၊ ပုရိမဝါ၌ ကျောင်းခံခြင်း လည်း ကောင်း။

(ခ) ပစ္ဆိမကော၊ ပစ္ဆိမဝါ၌ ကျောင်းခံခြင်း လည်း ကောင်း။

(ဂ) အန္တရာမုတ္တကော၊ ဝါပ၌ကျောင်းခံခြင်း လည်း ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဝေ တယော၊ ရှိသုံးပါး တို့တည်း။

(က) အပရဇ္ဈ၊ ဝတဘယ၊ လွန်လေပြီးသော အလွတ်တစ် ရက်နေ့ရှိသော။ အသဠိယာ၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့၌။ ဝါ၊ ဝါဆို လပြည့်ကျော်တစ်ရက်နေ့၌။ ဝါ၊ ပုရိမ ဝါကပ်သောနေ့၌။ ပုရိမကော၊ ပုရိမဝါကျောင်းခံခြင်းကို။ ဝါဟေတဗ္ဗော၊ ယူ စေအပ်၏။

(ခ) မာသဝတဘယ၊ လွန်လေပြီးသော တစ်လရှိသော။ အသဠိယာ၊ ၌။ ဝါ၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့၌။ ဝါ၊ ဒုတိယဝါဆိုသောနေ့၌။ ပစ္ဆိမကော၊ ပစ္ဆိမဝါ ကျောင်း ခံခြင်းကို။ ဝါဟေတဗ္ဗော၊ အပ်၏။

(ဂ) အပရဇ္ဈဂတာယ၊ လွန်ပြီးသော အထွက်တစ်ရက် ရှိသော။ ပဝါရဏာယ၊ ပဝါရဏာနေ့၌။ ဝါ၊ သီတင်း ကျွတ်လပြည့်ကျော်(၁)ရက်နေ့၌။ အာယတိံ၊ နောင်အခါ ၌။ ဝဿ ဝါသတ္ထာယ၊ ဝါဆို၍နေခြင်းငှာ။ အန္တရာမုတ္တ- ကော၊ ဝါပကျောင်းခံခြင်းကို။ ဂီတေတဗ္ဗော၊ အပ်၏။ သေနာသနဂ္ဂါဟာ၊ ကျောင်းကိုခံယူစေခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ကျောင်းကိုအပ်ပေးခြင်းတို့သည်။ ဣမေ တယော၊ တို့တည်း။

တတိယဘာဏဝါရ - ဥပနန္ဒဝတ္ထုလမ်းညွှန်

တေန ခေါပနံ သမယေန၊ အယသွာ ဥပနန္ဒော သံကျပုတ္တော သာဝတ္ထိယံ သေနာသနံ ဝဟေက္ခာ အည- တရံ ဝါမကာဝါသံ အဂမာသိ၊ တတ္ထပိ သေနာသနံ အဂ္ဂ- ဟေသိ။

(အနက်)

တေန ခေါပနံ သမယေန၊ ၌။ သံကျပုတ္တော၊ သာဝါ ဝင်မင်းသားဖြစ်သော။ အာယသွာ ဥပနန္ဒော၊ သည်။ သာဝတ္ထိယံ၊ ၌။ သေနာသနံ၊ ကျောင်းအိပ်ရာနေရာကို။ ဝဟေက္ခာ၊ ရှိ။ အညတရံ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဝါမကာ- ဝါသံ၊ ရွာငယ်ကျောင်းသို့။ အဂမာသိ၊ ၎င်း။ တတ္ထပိ၊ ထို ရွာငယ်ကျောင်း၌လည်း။ သေနာသနံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေသိ၊ ယူပြီ။

ထိုအခါ ရဟန်းတို့အား အကြံဖြစ်၏။ ငါ့ရှင်တို့ ဤ အရှင်ဥပနန္ဒသည် ဘန္ဓနကာရက စတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ အတူ နေရက အေးချမ်းမှုမရနိုင်။ အကျိုး အကြောင်း ဘုရား အားလျှောက်။

ကထံဟိ နာမ တံ မောဃပုရိသ ဧကော ဒေ ပဋိ- မဒကိဿသိ၊ ကတ္ထ တယာ မောဃပုရိသ ဝဟိတံ ဣမံ

မုတ္တံ၊ ဣဓ တယာ ဂဟိတံ တတြ မုတ္တံ၊ ဧဝံ ခေါ တံ
မောဃပုရိသ ဥဘယတ္ထ ပရိဗာဟိဓော။

“န တိက္ခဝေ ဧကေန ဒွေ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗဿ ဟော
ပဋိဗာဟေယျ၊ အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿာ”တိ။

(အနက်)

မောဃပုရိသ၊ ယောကျ်ား။ ကထံ ဟိ နာမ၊ အဘယ့်
ကြောင့်။ တံ။ သည့်။ ဧကေ၊ တစ်ယောက်တည်းဖြစ်လျက်။
ဒွေ၊ နှစ်ကျောင်းတို့ကို။ ပဋိဗာဟိဿာဟိ၊ တားမြစ်လေဘိ
သနည်း။

မောဃပုရိသ၊ ယောကျ်ား။ တယာ၊ သည့်။ တတ္ထ၊ ထို
သာဝတ္ထိပြည်၌။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်သည်ရှိသော်။ ဣဓ၊ ဤ
ရွာငယ်ကျောင်း၌။ မုတ္တံ၊ လွတ်ပြီ။ တယဇ၊ သည်။ ဣဓ၊
ဤရွာငယ်ကျောင်း၌၊ ဂဟိတံ၊ သော်။ တတြ၊ ထိုသာဝတ္ထိ
ပြည်၌။ မုတ္တံ၊ လွတ်ပြီ။ မောဃပုရိသ၊ ယောကျ်ား။ တံ။
သည့်။ ဧဝံ ခေါ၊ ယျှင်း။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသော ရွာငယ်
ကျောင်း၊ သာဝတ္ထိပြည်ကျောင်း၌။ ပရိဗာဟိဓော၊ အပ
မြစ်ပြီ။

တိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧကေန၊ တစ်ယောက်တည်း ဖြစ်သော
ရဟန်းသတ်။ ဒွေ၊ နှစ်ကျောင်းတို့ကို။ န ပဋိဗာဟိတဗ္ဗဿ၊
မတားမြစ်အပ်ကုန်။ ယော၊ သည်။ ပဋိဗာဟေ ယျ၊ အံ။ ဒုက္ကဋ္ဌ၊
သို့။ အာပတ္တိ - အာပဒ္ဒနံ၊ သည့်။ အဿ၊ ဤ။

(အဓိပ္ပာယ်)

တတ္ထ ကယာ မောဃပုရိသ ဂဟိတံ ဣဓ မုတ္တံ၊ ဣဓ
ကယာ ဂဟိတံ တတြ မုတ္တံ၊ ဧတ္ထ အဟမဇ္ဇော။ ယံ

တယာ တတ္ထိ သေနာသနံ ဂဟိတံ၊ တံ တေ ဂဏှန္တေ-
နေဝ ဣဓ မုတ္တိံ ဟောတိ၊ “ဣဓ ဒါနာယံ အာဝုသော
မုဉ္ဇာမိ” ကိ ဝဒန္တေန ပန တံ တကြာပိ မုတ္တိံ။ ဧဝံ တံ
ဥဘယတ္ထ ပရိဗာဟိရောတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၇၅)

(အနက်)

တတ္ထ တယာ။ ပ။ မုတ္တိန္နိ-တ္ထေ ပါဠိ၊ ဌ။ အယံ၊
ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တယာ၊ သည်။ တတ္ထံ ဂါ-
မကာဝါသေ၊ ထိုရွာငယ်ကျောင်း၌။ ယံ သေနာသနံ၊ ကို။
ဂဟိတံ၊ ခံယူအပ်၏။ ဝါ၊ နောက်မှယူအပ်ပြီ။ တံ သေနာ-
သနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ထိုနောက်မှ ယူအပ်သော ကျောင်းကို။
ဂဏှန္တေနော၊ ခံသဖြင့်လျှင်။ ဝါ၊ ယူလိုက်လျှင်ပင်။ ဣဓ-
သာဂတ္ထိယံ၊ ဌ။ သေနာသနံ။ ရှေးခံအပ်သော ကျောင်း
သည်။ ဝါ၊ ပထမယူသောကျောင်းသည် (ထည့်)။ မုတ္တိံ၊
လွတ်သည်။ ဝါ၊ လက်လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာဝုသော၊ ထို့။ ဣဓ- ဂါမကာဝါသေ၊ ဌ။ အယံ၊
သည်။ ဒါ၊ ယခု၊ မုဉ္ဇာမိတိ၊ လွတ်၏ဟူ၍။ ဝဒန္တေန
ပန၊ ဆိုသဖြင့်ကား။ တကြာပိ ဂါမကာဝါသေ၊ ထိုရွာငယ်
ကျောင်း၌လည်း။ တံ ဂဟိတသေနာသနံ၊ ထို နောက်ခံ
ပြီးသောကျောင်းသည်။ မုတ္တိံ၊ လွတ်ခဲ့၏။ ဧဝံ။ သို့။ တံ၊
သည်။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသော သာဂတ္ထိမြို့၊ ရွာငယ်
ကျောင်းအရပ်တို့၌။ ပရိဗာဟိရော၊ ကျောင်းမှအပဖြစ်ခဲ့
၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

(အဓိပ္ပာယ်)

သင်သည် ထိုရွာငယ်ကျောင်း၌ အကြင်ကျောင်းကို
ောက်မှယူအပ်ပြီ။ ထိုနောက်မှ ယူအပ်သော ကျောင်းကို

ယူလိုက်လျှင်ပင် ဤသာဝတ္ထိမြို့၌ ပထမယူအပ်သောကျောင်း သည် လွတ်သည်၊ ဝါ-လက်လွတ်သည် ဖြစ်၏။

ဣဓ ဒါနာဟံ အာရုသော? မုဗ္ဗာမီတိ၊ ဟူ၍ဆိုသော သင်သည် ထိုနောက်မှ ယူအပ်သောကျောင်းသည်၊ ဝါ- ကျောင်းကို ထိုရွာ ယ်၌လည်း လွတ်သည်၊ ဝါ-လက်လွတ် သည်ဖြစ်၏။ ဤသို့လျှင် သင်သည်နှစ်ပါးစုံသော သာဝတ္ထိမြို့ ရွာငယ်တို့၌ ကျောင်းမှအပသည် ဖြစ်၏။

ယံ တယာ တတ္ထ သေနာသနံ ဂဟိတံ။ ပ။ ဣဓ မုတ္တိ ဟောတီတိ ယံ တယာ တတ္ထာ ဂါမကာဝါသေ ဝစ္ဆာ သေနာသနံ ဂဟိတံ၊ တံ ဟေ ဂဏန္တနေေဝ ဣဓ သာဝတ္ထိယံ ပဌမဂဟိတသေနာသနံ မုတ္တိ ဟောတိ။

ဣဓ ဒါနာဟံ။ ပ။ တတြိပိ မုတ္တိနိ ဣဒါနာဟံ အာရုသော ဣမသ္မိံ ဂါမကာဝါသေ ဂဟိတသေနာသနံ မုဗ္ဗာမီတိ ဝဒန္တေန တတြိပိ ဂါမကာဝါသေ ဂဟိတသေ- နာသနံ မုတ္တိ။

(သာရတ္ထ- ဇုံ၊ ၃-၄၀၃)

ဥပနန္ဒပတ္တကထာ ဝိနိစ္ဆယ

- အယံ ဂနေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယော-
- (က) ဓူဟဏေန ဂဟဏံ ပဋိပုဿန္တတိ။
- (ခ) ဂဟဏေန အာလယော ပဋိပုဿန္တတိ၊
- (ဂ) အာလယေန ဂဟဏံ ပဋိပုဿန္တတိ၊
- (ဃ) အာလယေန အာလယော ပဋိပုဿန္တတိ။

(အနက်)

ပန၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤဥပနန္ဒဝတ္ထု၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်
လတ္တံ့ကား။ ဝိနိစ္ဆယော၊ တည်း။

(က) ဂဟဏေန၊ နောက်ခံသဖြင့်။ ဝါ၊ နောက်ယူခြင်း
ကြောင့်။ ဂဟဏံ၊ ရှေးခံခြင်းသည်။ ဝါ၊ ရှေးယူခြင်းသည်။
ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ငြိမ်း၏။

(ခ) ဂဟဏေန၊ နောက်ခံသဖြင့်။ အာလယော၊
ရှေးအာလယသည်။ ဝါ၊ ကျောင်း၌ တွယ်တာခြင်းသည်။
ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ၏။

(ဂ) အာလယေန၊ နောက် အာလယဖြင့်။ ဝါ၊
ကျောင်း၌ တွယ်တာခြင်းကြောင့်။ ဂဟဏံ၊ ရှေးခံခြင်းသည်။
ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ၏။

(ဃ) အာလယေန၊ နောက်အာလယဖြင့်။ အာလယော၊
ရှေးအာလယသည်။ ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ၏။

ဥပနန္ဒဝတ္ထုကလံအကျယ်

(က) ဣဓေကဗ္ဗာ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ ဧကသ္မိံ
ဝိဟာရေ သေနာသနံ ဂဟေတွာ သမန္တဝိဟာရံ ဂန္ဓာ
တကြာဝိ ဂဏှာတိ၊ တဿ ဣမိနာ ဂဟဏေန ပုရိမံ ဂဟဏံ
ပဋိပ္ပဿန္တတိ။

(ခ) အပရော ဣမ ဝထိဿာဒီတိ အာလယမတ္ထံ
ကတွာ သမန္တဝိဟာရံ ဂန္ဓာ တတ္ထ သေနာသနံ ဂဏှာတိ၊
တဿ ဣမိနာ ဂဟဏေန ပုရိမော အာလယော ပဋိပ္ပ-
ဿန္တတိ။

(ဂ-ဃ) ဧကော ဣဓ ဝသိဿာမိတိ သေနာသနံ
ဂတေတွာ အလယံ ကတွာ သာမန္တဝိဟာရံ ဂန္ဓာ ဣဓေဝ
ဒါနိ ဝသိဿာမိတိ အာလယံ ကရေတိ၊ ဣစ္စဿ အာ-
လယေန ဝါ ဂဟဏံ၊ အာလယေန ဝါ အလယော ပဋိ-
ပ္ပဿန္တတိ။

သဗ္ဗတ္ထ ပစ္စိမေ ဂဟဏေ ဝါ၊ အာလယေ ဝါတိဋ္ဌတိ။

(က) ဂဟဏေန ဂဟဏပဋိပ္ပဿန္တန အနက်

ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဧကော၊ အချို့သော
ရဟန်းသည်။ ဝဿူပနာယိကဒိဝသေ၊ ဝါကပ်ရာနေ၌။
ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ၊ ၌။ သေနာသနံ၊ ကို။ ဂဟေဟွာ၊ ခံ၍။
ဝါ၊ ယူပြီး၍။ သာမန္တဝိဟာရံ၊ အနီးဖြစ်သော ကျောင်း
သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တတြာပိ၊ ထိုအနီးဖြစ်သော ကျောင်း၌
လည်း။ ဂဏှာတိ၊ ခံ၏။ ဝါ၊ ကျောင်းကိုယူပြန်၏။ တဿ၊
ထိုရဟန်း၏။ ဣမိနာ ဂဟဏေန၊ ဤနောက်ခံသဖြင့်။ ဝါ၊
ဤနောက်ယူခြင်းကြောင့်။ ပုရိမံ၊ ရှေးဖြစ်သော။ ဂဟဏံ၊
ခံခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကျောင်းကိုယူခြင်းသည်။ ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ၍။

(ခ) ဂဟဏေန အာလယပဋိပ္ပဿန္တန အနက်

အပရော၊ အခြားသောရဟန်းသည်။ ဣဓ၊ ဤကျောင်း၌။
ဝသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ အာလယမတ္ထံ၊ စိတ်ငြိကာမျှကို။
ဝါ၊ တွယ်တာခြင်းမျှကို။ ကတွာ၊ ၍။ သာမန္တဝိဟာရံ၊
သို့။ ဂန္ဓာ၊ ၍။ တတ္ထ-ဝိဟာရေ၊ ၌။ ဝါ၊ ထိုအနီးဖြစ်
သောကျောင်း၌။ သေနာသနံ၊ ကို။ ဂဏှာတိ၊ ခံ၏။ ဝါ၊
ယူ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဣမိနာ ဂဟဏေန၊ ဤ
နောက်ခံသဖြင့်။ ဝါ၊ ဤနောက်ယူခြင်းကြောင့်။ ပုရိမေ၊

ရှေးဖြစ်သော။ အာလယော၊ သံည။ ဝါ၊ ကျောင်း၌ တွယ်တာခြင်းသည်။ ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ၏။

(ဂ-ဃ) အာလယေနဂဟဏ ပဋိပ္ပဿန္တန အနက်

ကျော၊ တစ်ပါးသောရဟန်းသည်။ ဣဓ၊ ဤကျောင်း၌။ ဝသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ သေနာသနံ၊ ကို။ ဂဟေတွာ ဝါ၊ ခံပြီး ရှိလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ယူပြီးရှိလည်းကောင်း၊ အာလယံ၊ ကို။ ကတွာ ဝါ၊ ရှိလည်းကောင်း။ သာမန္တဝိဟာရံ၊ သို့။ ဂန္ဓာ၊ ရှိ။ ဣဓေဝ၊ ဤကျောင်း၌သာ။ ဝသိဿာမိတိ၊ အံ့ဟု။ အာလယံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှင်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အာလယေန၊ နောက်အာလယဖြင့်။ ဂဟဏံ ဝါ၊ ရှေးခံခြင်းသည်လည်းကောင်း။ အာလယေန၊ နောက် အာလယကြောင့်။ အာလယော ဝါ၊ ရှေးအာလယသည် လည်းကောင်း။ ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ၏။

သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော လေးဝါရတို့၌။ ပစ္ဆိမေ၊ နောက် ဖြစ်သော။ ဂဟဏေ ဝါ၊ ယူခြင်း၌သော်လည်းကောင်း။ အာ- လယေ ဝါ၊ တွယ်တာခြင်း၌သော်လည်းကောင်း။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဝါ၊ အတည်ဖြစ်၏။

ဥပနန္ဒဝတ္ထ၊ ကထာဝတ္ထနာ

(သာရတ္ထ-ဋီ၊ ၃၊ ၄၀၃)

ယံ တယာ တတ္ထ သေနာသနံ ဂဟိတံ။ ပ။ ဣဓ မုတ္တိ ဟောတီတိ ယံ တယာ တတ္ထ ဂါမကာဝါသေ ပစ္ဆာ သေနာသနံ ဂဟိတံ၊ တံ တေ ဂါမန္တေနေဝ ဣဓ သာ- ဝတ္ထိယံ ပဋ္ဌမဂဟိတသေနာသနံ မုတ္တိ ဟောတိ။

ဣဓံ ဒါနာဟံ။ ပ။ တကြာပိ မုတ္တန္တိ “ဣဒါနာဟံ အာဝုသော ဣမသ္မိ” ဂါမကာဝါယေ ဂဟိတသေနာသနံ မုဉ္ဇာမိတိ ဝဒန္တေန တကြာပိ ဂါမကာဝါယေ ဂဟိတသေနာသနံ မုတ္တိ။

ကျောင်းခံခြင်း၊ ကျောင်းယူခြင်း ငြိမ်း-မငြိမ်း

ယော ပန ဧကသ္မိံ ဝိဟာရေ သေနာသနံ ဂဟေတွာ အညိသ္မိံ ဝိဟာရေ ဝသိဿာမိတိ ဂစ္ဆတိ။ တဿ ဥပစာရသမတိက္ကမေ သေနာသနဂ္ဂါဟော ပဋိပ္ပဿန္တတိ။

ယဒိ ပန “တတ္ထ ဖာသု ဘဝိဿတိ၊ ဝသိဿာမိ၊ နော စေ၊ အာဂမိဿာမိ” တိ ဂန္ဓာ အဖာသုကာဝံ ဥတွာ ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ ဝဋ္ဋတိ။

(အနက်)

ပန၊ ဆက်။ ယော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဧကသ္မိံ၊ သော။ ဝိဟာရေ၊ ဌ။ ဝသိဿာမိတိ၊ နေအံ့ဟု။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားအံ့။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဥပစာရသမတိက္ကမေ၊ ဥပစာရ သိမ်ကိုလွန်ရာအခါ၌၊ သေနာသနဂ္ဂါဟော၊ ကျောင်းကိုခံယူခြင်းသည်။ ပဋိပ္ပဿန္တတိ၊ ။

ပန၊ ဆက်။ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်းတိုက်၌ ဖာသု၊ ချမ်းသာသည်။ ယဒိ ဘဝိဿတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ဝသိဿာမိ၊ အံ့။ ဖာသု၊ သည်။ နော စေ ဘဝိဿတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အာဂမိဿာမိ၊ ပြန်လာအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဂန္ဓာ၊ ။ အဖာသုကာကာဝံ၊ မချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကို။ ဥတွာ၊ ။ ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ပြန်လာအံ့။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ (သေနာသနဂ္ဂါဟ မငြိမ်း-သေး-ဟူလို။)

(အဓိပ္ပာယ်)

အကြင်ရဟန်းသည် တစ်ခုသော ကျောင်း၌ နေအံ့ဟု သွားအံ့၊ ထိုသွားသောရဟန်း ဥပစာရသိမ်သို့ လွန်ရာအခါ ၌ ကျောင်းကိုခံယူခြင်းသည် ငြိမ်း၏။ ထိုကျောင်း၌အကယ် ၍ ချမ်းသာသည်ဖြစ်အံ့၊ ဤသို့ ချမ်းသာသည်ရှိသော် နေအံ့၊ မချမ်းသာခဲ့သော် မနေဘဲပြန်လာအံ့ဟု နှလုံးသွင်းသွား၍ မချမ်းသာသည်၏အဖြစ်ကိုသိ၍ တစ်ဖန်ပြန်လာအံ့၊ အပ်၏- ဟူလို။

ဥဘယတ္ထ ပရိဗောဟိရောတိ ကမေန ဥဘယသာပိ မုတ္တတ္တာ ဝုတ္တံ။ န သဗ္ဗယာ ဥဘယတော ပရိဗောဟိရတ္တာ။

(ဝိမတိ-ဇီ၊ ၂-၂၄၄)

(အဓိပ္ပာယ်)

သာဝတ္ထိ၌ ကျောင်းကိုယူပြီးနောက် ဝါမကာဝါသ၌ ထပ်၍ယူသောအခါ သာဝတ္ထိမြို့ကကျောင်းသည် လွတ်အပ် ပြီးသား (လက်လွတ်ပြီးသား) ဖြစ်၏။

ဣဒံ မုဗ္ဗာမိ၊ ဗတ္ထ ဝဏ္ဏာမိ-ဟုပြောသောအခါ ဝါမ- ကာဝါသကျောင်းလည်း လွတ်အပ်ပြီး ဖြစ်ပြန်၏။ ဤသို့ အစဉ်အတိုင်း လွတ်အပ်ပုံ (လက်လွတ်ပုံ) ကို ရည်ရွယ်၍ “ဥဘယတ္ထ ပရိဗောဟိရော” ဟု ဝိန့်တော်မူသည်။ အလုံးစုံ သောအချင်းအရာအားဖြင့် (တစ်ပြိုင်နက်) လက်လွတ်ပုံ ကိုရည်ရွယ်၍ ဝိန့်တော်မူအပ်သည်မဟုတ်။

စုဥဝဂ္ဂါ အဋ္ဌကထာ

ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄။

(၁) အဝိဿန္တိယ လမ်းညွှန်

ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ အဝိဿန္တိယာနိ န ဝိဿန္တေတဗ္ဗာနိ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ၊ ဝိဿန္တိတာနိဝိ အဝိဿန္တိတာနိ ဟောန္တိ။ ယော ဝိဿန္တေယျ။ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။

ကတမာနိ ပဋ္ဌ-

(က) အာရာမော၊ အာရာမဝတ္ထု၊ ဣဒံ ပဋ္ဌမံ အဝိဿန္တိယံ၊ န ဝိဿန္တေတဗ္ဗံ၊ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ၊ ဝိဿန္တိတဗ္ဗံ အဝိဿန္တိတံ ဟောတိ၊ ယော ဝိဿန္တေယျ အာပတ္တိ ထုလ္လစ္စယဿ။

(ခ) ဝိဟာရော၊ ဝိဟာရဝတ္ထု၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အဝိဿန္တိယံ။ပ။

(ဂ) မဇ္ဈော ဝိဋ္ဌံ ဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနံ၊ ဣဒံ တတိယံ အဝိဿန္တိယံ။ ပ။

(ဃ) လောဟကုန္တိ လောဟဘာဏကံ။ပ။ ဣဒံ စတုတ္ထံ အဝိဿန္တိယံ။ပ။

(င) ဝလ္လိ၊ ဝေဠု၊ ခုဋ္ဌံ။ပ။ ဣဒံ ပဋ္ဌမံ အဝိဿန္တိယံ။ပ။

(၂) အဝေဘဂီယ ဝတ္ထု

ပဋိမာနိ ဘိက္ခဝေ၊ အဝေဘဂီယာနိ၊ န ဝိဘဇိတဗ္ဗာနိ သံဃေန ဝါ ဂဏေန ဝါ ပုဂ္ဂလေန ဝါ၊ ဝိဘတ္တာနိဝိ အဝိဘတ္တာနိ ဟောန္တိ။ ပ။

တယာ တတ္ထံ သေနာသနံ ဂဟိတံ၊ တံ တေ ဂဏှန္တေ-
နေဝ ဣဓ မုတ္တံ ဟောတိ၊ “ဣဓ ဒါနာယံ အာဝုဿော
မုဉ္ဇာမီ” ကိ ဝဒန္တေန ပန တံ တကြာပိ မုတ္တံ။ ဧဝံ တံ
ဥဘယတ္ထ ပရိဗာဟိရောတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၇၅)

(အနက်)

တတ္ထ တယာ။ ပ။ မုတ္တန္တိ-တ္ထေ ပါဌေ၊ ဌ။ အယံ၊
ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။ တယာ၊ သည်။ တတ္ထံ ဂါ-
မကာဝါသေ၊ ထိုရွာငယ်ကျောင်း၌။ ယံ သေနာသနံ၊ ကို။
ဂဟိတံ၊ ခံယူအပ်၏။ ဝါ၊ နောက်မှယူအပ်ပြီ။ တံ သေနာ-
သနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ထိုနောက်မှ ယူအပ်သော ကျောင်းကို။
ဂဏှန္တေနေဝ၊ ခံသဖြင့်လျှင်။ ဝါ၊ ယူလိုက်လျှင်ပင်။ ဣဓ-
သာဂတ္ထိယံ၊ ဌ။ သေနာသနံ။ ရှေးခံအပ်သော ကျောင်း
သည်။ ဝါ၊ ပထမယူသော ကျောင်းသည် (ထည့်)။ မုတ္တံ၊
လွတ်သည်။ ဝါ၊ လက်လွတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

အာဝုဿော၊ တို့။ ဣဓ-ဂါမကာဝါသေ၊ ဌ။ အယံ၊
သည်။ ဒါ၊ ယခု၊ မုဉ္ဇာမီတိ၊ လွတ်၏ဟူ၍။ ဝဒန္တေန
ပန၊ ဆိုသဖြင့်ကား။ တကြာပိ ဂါမကာဝါသေ၊ ထိုရွာငယ်
ကျောင်း၌လည်း။ တံ ဂဟိတသေနာသနံ၊ ထို နောက်ခံ
ပြီးသော ကျောင်းသည်။ မုတ္တံ၊ လွတ်ခဲ့၏။ ဧဝံ၊ သို့။ တံ၊
သည်။ ဥဘယတ္ထ၊ နှစ်ပါးစုံသော သာဂတ္ထိမြို့၊ ရွာငယ်
ကျောင်းအရပ်တို့၌။ ပရိဗာဟိရော၊ ကျောင်းမှအပဖြစ်ခဲ့
၏။ ဣတိ-အယံ၊ ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

(အဓိပ္ပာယ်)

သင်သည် ထိုရွာငယ်ကျောင်း၌ အကြင်ကျောင်းကို
ောက်မှယူအပ်ပြီ။ ထိုနောက်မှ ယူအပ်သော ကျောင်းကို

(ဂ) မဇ္ဈော၊ ညှောင်စောင်းသည် လည်းကောင်း။ ဒိဋ္ဌိ၊ အင်းပျဉ်သည် လည်းကောင်း။ ဘိသိ၊ ဘုံလျှိုသည် လည်းကောင်း။ ဗိဓ္ဓောဟနံ၊ ခေါင်းအုံးသည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤညှောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊ ဘုံလျှို၊ ခေါင်းအုံးသည်။ ပ။

(ဃ) လောဟကုမ္ဘိ၊ ကြေးအိုးသည် လည်းကောင်း။ လောဟဘာဏကံ၊ ကြေးအိုး စရည်း ကြီးသည် လည်းကောင်း။ ပ။

(င) ဝလ္လိ၊ နွယ်သည် လည်းကောင်း။ ဝေဠု၊ ဝါးသည် လည်းကောင်း။ မုဇ္ဇံ၊ ဖြူဆံမြက်သည် လည်းကောင်း။ ပ။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣဒံ၊ ဤသည်ကား။ ပဉ္စမ၊ ငါးခုမြောက်သော။ အဝိဿန္တိယံ၊ မစွန့်အပ်သောဘုဏ္ဍာမည်၏။ ပ။

(၂) အဝေဘဂီယ ဝတ္ထုအနက်

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤငါးပါးတို့ကို။ အပေဘဂီယာနိ၊ မဝေဖန်အပ်ကုန်။ သံသေန ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ပ။ န ဝိဘန္တိတဗ္ဗာနိ၊ မဝေဖန်အပ်ကုန်။ ဝိဘုတ္တာနိပိ၊ ဝေဖန်အပ် ကုန်သော်လည်း။ အဝိဘုတ္တာနိ၊ ဝေဖန်အပ်သည် မမည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပ။

ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့ဟူသည်။ ကတမာနိ၊ ကား။ ပ။ ဣဒံ၊ ကား။ ပဌမံ၊ ရှေ့ဦးစွာသော။ အဝေဘဂီယံ၊ မဝေဖန်အပ်သောဘုဏ္ဍာမည်၏။ ပ။ ဝိဘုတ္တိ၊ ဝေဖန်အပ်သော်လည်း။ အဝိဘုတ္တိ၊ ဝေဖန်သည်မမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပ။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဝိဘန္တေယျ၊ ငြားအံ့။ အဿ၊ အား။ ဣလ္လန္တယာ၊ သော၊ အာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

အဝိဿဒိယဝတ္ထုကထာ

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၇၆)

ပဉ္စိမာနိတိ ရာသိဝသေန ပဉ္စ၊ သရူပဝသေန ပနေ-
တာနိ ဗဟူနိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ အာရာမော နာမ ပုပ္ဖါရာ-
မော ဝါ ဖလာရာမော ဝါ။

အာရာမဝတ္ထု နာမ တေသံ ယေဝ အာရာမာနံ
အတ္ထာယ ပရိန္တိန္တိတွာ ဌဝိတောကာသော၊ တေသု ဝါ
အာရာမေသု ဝိနဋ္ဌေသု တေသံ ပေါရာဏာဘူမိဘာဂေါ။
ဝိဟာရော နာမ ယံကိုဉ္စ ဝါယာဒါဒိလေနာသနံ။

ဝိဟာရပတ္ထု နာမ တဿ ပတ္ထိဋ္ဌာနောကာသေဝ။ပ။

ဧဝံ-ဒွိသင်္ဂဟာနံ ဋ္ဌေ ဟောန္တိ၊ တဒိယံ စတုသင်္ဂဟံ။
စတုတ္ထံ နဝ ကောဉ္စာသိ၊ ပဉ္စမံ အဋ္ဌတေဒနံ၊
ဣတိ ပဉ္စဟိ ရာသိဟိ၊ ပဉ္စ နိမ္မလယောစနော၊
ပဉ္စဝိသင်္ဂံ နာလော၊ ပရုဘဏ္ဍံ ပကာသယိ။

တကြာယံ ဝိနိစ္ဆယကာယာ။ ဣဒံ ဣံ သဗ္ဗမ္ဘိ ဂရုဘဏ္ဍံ
ဣစ အဝိဿဒိယံ၊ ယိတာဂိရိပတ္ထုယျံ အဝေဘဂီယန္တ
ဝုတ္တံ။ ပ။

တသ္မာ မူလဗန္ဓေဇဝသေန အဝိဿဒိယံ အဝေဘဂီယန္တ၊
ပရိဝတ္ထနဝသေန ပန ဝိဿဒေန္တဿ ပရိဘုဉ္စန္တဿ စ
အနာပတ္တိတိ။

ဣဒံ တာဝ ပဉ္စဝိဓမ္မိ စိဝရပိဏ္ဍပါတဘောသဇ္ဇတ္တာယ ဥပ-
နေတျံ န ဝဋ္ဋတိ။ တာဝရေန စ ဘာဝရံ ဂရုဘဏ္ဍေန စ
ဂရုဘဏ္ဍံ ပရိဝတ္ထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ထာဝရေ ပန ခေတ္တံ ဝတ္ထု

တဠာကံ မာတိကာတိ ဧဝရူပံ ဘိက္ခုသံဃဿ ဝိစာရေတုံ
ဝါ သမ္ပုဋိန္ဒြိယံ တုံ ဝါ အဓိပါသေတုံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ ကပ္ပိယကာ-
ရကေ ယေဝ ဝိစာရိတတော ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ ဝဋ္ဋတိ။ အာရာ-
မေ ငန အာရာမော အာရာမဝတ္ထု၊ ဝိဟာရံ ဝိဟာရဝတ္ထုန္တိ
ဣမာနိ စတ္တာရိ ပရိဝတ္ထေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

(၁) အဝိဿဇ္ဇိယဝတ္ထုကထာ အနက်

ပဋိမာနိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ရာသိဝသေန၊ အစု၏အပြား
အားဖြင့်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ သရူပဝသေန ပန၊
သရုပ်သကောင်၏အပြားအားဖြင့်ကား။ တောနိ၊ ဤ အဝိ-
ဿဇ္ဇိယဝတ္ထုတို့သည်။ မဟူနိ၊ များကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုအဝိဿဇ္ဇိယဝတ္ထုတို့တွင်။ အာရာမော နာမ၊
သည်။ ပုပ္ဖါရာမောဝါ၊ ပန်းအရာမ်သည်သော်လည်းကောင်း။
ဝါ၊ ပန်းခြံသည်သော် လည်းကောင်း။ ဖလာရာမော ဝါ၊
သစ်သီးအရာမ်သည်သော်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ သစ်သီးခြံ
သည်သော်လည်းကောင်း။

အာရာမဝတ္ထု နာမ၊ မည်သည်။ တေသံ ယေဝ အာရာ-
မာနံ၊ ထိုအရာမ်တို့၏ပင်။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ ပရိန္ဒြိ-
န္ဒိတွာ၊ ပိုင်းခြား၍။ ဌပိတောကာသော၊ ထားအပ်သော
အရပ်တည်း။ ဝါ၊ တစ်နည်း။ တေသု အာရာမေသု၊ ထို
အရာမ်တို့သည်။ ဝိနဋ္ဌေသု၊ ပျက်စီးကုန်ပြီးသော်။ တေသံ၊
ထိုအရာမ်တို့၏။ ပေါရာဏကဗျမိဘာဂေါ၊ အဟောင်းဖြစ်
သော မြေအဖို့တည်း။

ဝိဟာရော နာမ၊ မည်သည်။ ယံကိဉ္စိ၊ သော။ ပါသာ-
ဒါဒိသေနာသနံ၊ ပြာသာဒ်အစရှိသော ကျောင်း၊ အိပ်ရာ-
နေရာတည်း။

ဝိဟာရဝတ္ထု နာမာမည်သည်။ တဿ၊ ထိုကျောင်း၏။ ပတိဋ္ဌာနောဏှာသော၊ တည်ရာအရပ်တည်း။ ပ။ ဧဝံ၊ လျှင်။ -

ဂါထာအနက်

ဒွေ၊ နှစ်ပါးသော အဝိဿန္တိယဘဏ္ဍာတို့သည်။ ဒွေ သင်္ဂဟာနိ၊ နှစ်မျိုးစီတို့ကို သိမ်းယူကြောင်း တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ တတိယံ၊ သုံးခုမြောက်သော အဝိဿန္တိယဘဏ္ဍာသည်။ စတုသင်္ဂဟံ၊ လေးမျိုးတို့ကို သိမ်းယူကြောင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ စတုတ္ထံ၊ လေးခုမြောက် အဝိဿန္တိယဘဏ္ဍာသည်။ နဝ ကောဋ္ဌာသံ၊ ကိုးမျိုးသော အဖို့အစုရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဉ္စမံ၊ သည်။ အဋ္ဌဘေဒနံ၊ ရှစ်ပါးအပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤနည်းဖြင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ငါးမျိုးကုန်သော။ ရာသီဟိ၊ အစုတို့ဖြင့်။ ပဉ္စနိမ္မလလောစနော၊ အညစ်အကြေး မရှိသော ငါးမျိုးသော မျက်လုံးရှိတော်မူသော။ နာထော၊ သည်။ ပဉ္စဝိသဝိဓံ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးပါး အပြားရှိသော။ ဝရုဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဝါ၊ အလေးပြုအပ်သောဘဏ္ဍာကို။ ပကာသယိ၊ ပြတော်မူပြီ။

တတြ၊ ထိုဝရုဘဏ္ဍာတို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ ဝိနိစ္ဆယကထာ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း။ ဟိ။ ချဲ့။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဣဒံ ဝရုဘဏ္ဍံ၊ ကို။ ဣဓ၊ ဤဝတ္ထု၌။ အဝိဿန္တိယံ၊ အဝိဿန္တိယဟူ၍ လည်းကောင်း။ ကိဋ္ဌာဂိရိဝတ္ထုသ္မိံ၊ ၌။ အဝေဘဂီယန္တိ၊ အဝေဘဂီယဟူ၍ လည်းကောင်း။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပ။

တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မူလစ္ဆန္ဒေဝသေန၊ အခြေအမြစ်ကို ဖြတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် (အပိုင်ပေးသောအားဖြင့်)။ အဝိဿန္တိယံ၊ မစွန့်အပ်သည် လည်းကောင်း။ အဝေဘဂီယဉ္စ၊

မဝေဖန်အပ်လည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဧ။ ပန၊ ထိုသို့ အဝိသံဇ္ဇိယ၊ အဝေဘဂီယဖြစ်ပါသော်လည်း။ ပရိဝတ္တန ဝသေန၊ လဲလှယ်ခြင်း၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဇန္တံ၊ အားလည်းကောင်း။ ပရိဘူန္တံ၊ အားလည်းကောင်း။ အနာပတ္တိ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ဧ။

တာဝ၊ လဲလှယ်ခြင်းမှ ရှေးဦးစွာ။ ပဉ္စဒိဓ္မိ၊ ငါးပါး အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဣဒံ၊ ဤဘုရားကို။ စီဝရ- ပြိဏ္ဍပါတတေသဇ္ဇတ္ထာယ၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ဆေး - အကျိုး ငှာ။ ဥပနေတုံ၊ ကပ်ဆောင်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ စ၊ အန္တယ။ ထာဝနေရ၊ ထာဝရဝတ္ထုဖြင့်။ ထာဝရံ၊ ထာဝရ ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ ဝရဘဏ္ဍေန၊ ဝရဘဏ်ဖြင့်။ ဝရ- ဘဏ္ဍံ စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ ပရိဝတ္တေတုံ၊ လဲလှယ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧ။

ပန၊ ဆက်။ ထာဝရေ၊ ထာဝရဝတ္ထု၌။ ခေတ္တံ၊ လယ် ဝတ္ထု (ယာ)။ တဠာကံ၊ တစ်ဘက်ဆည်းကန်။ မာတိကာ၊ ရေမြောင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဇ္ဇပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသောဝတ္ထုသည်။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ အား။ ဝိစာ- ရေတုံ ဝါ၊ စီမံခြင်းငှာလည်းကောင်း။ သမ္ပဋိန္ဒြိတုံ ဝါ၊ လက်ခံခြင်းငှာလည်းကောင်း။ အဝိဝါသေတုံ ဝါ၊ သာယာ ခြင်းငှာ လည်းကောင်း။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ကပ္ပိယ- ကာရကေယေဝ၊ ကပ္ပိယကာရက တို့သည်သာ။ ဝိစာရိ- တတော၊ စီမံအပ်သောလယ် (ယာ) စသည်မှ။ ကပ္ပိယဘဏ္ဍံ၊ အပ်သောဘဏ္ဍာကို။ ဝိစာရေတုံ ဝါ၊ ကောင်း။ သမ္ပဋိန္ဒြိတုံ ဝါ၊ ကောင်း။ အဝိဝါသေတုံ ဝါ၊ ကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ဧ။

ပန၊ ကား။ အာရာမေန၊ ဖြင့်။ အာရာမံ၊ လည်းကောင်း။ အာရာမဝတ္ထံ၊ လည်းကောင်း။ ဝိဟာရံ၊ လည်းကောင်း။ ဝိဟာရဝတ္ထံ၊ ကျောင်းရာလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမာနိ

စတ္တာရိ၊ ဤလေးမျိုးတို့ကို။ ပရိဝတ္တိတုံ၊ ၄၁။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၈။
(ထာဝရဝတ္ထုချင်းဖြစ်သောကြောင့် လဲလှယ်ကောင်းသည်။)

(အဓိပ္ပာယ်-ဋီကာ)

ထာဝရေန စ ထာဝရံ ဂရုဘဏ္ဍေန စ ဂရုဘဏ္ဍန္တိ
တ္ထေ ပဉ္စသု ကောဋ္ဌာသေသု ပုရိမဒ္ဒယံ ထာဝရံ၊ ပဉ္စမတ္ထယံ
ဂရုဘဏ္ဍန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ “ပုရိမဒ္ဒယံ” အရ-အာရာမနှင့်အာရာမ
ဝတ္ထု၊ ဝိဟာရနှင့် ဝိဟာရဝတ္ထု-ယူပါ။

ဒွိသင်္ဂဟာနိ။ ပ။ အဋ္ဌ ဘေဒနံ

(၁) အာရာမ, အာရာမဝတ္ထု-ဟူသောနှစ်ပါး၊ (၂)
ဝိဟာရ, ဝိဟာရဝတ္ထု ဟူသောနှစ်ပါးကို “ဒွိ သင်္ဂဟာနိ”
ဟု ဆိုသည်။ (၃) မဒ္ဒ, ဝိဋ္ဌ, ဘိသိ, ဗိမ္ဗောဟန-ဟု လေး
မျိုးရှိသောကြောင့် တတိယအဝိဿန္တိယ ကို “စတုသင်္ဂဟံ”
ဟုဆိုသည်။ (၄) လောဟကုမ္ဘိ- စသည်ဖြင့် ပါဠိတော်၌
(၉)မျိုး ရှိသောကြောင့် စတုတ္ထအဝိဿန္တိယကို “နဝ
ကောဋ္ဌာသံ”ဟုဆိုသည်။ (၅) ဝဋ္ဋိ, ဝေဠု- စသည်ဖြင့်
ပါဠိတော်၌ (၈)မျိုးရှိသောကြောင့် ပဉ္စမအဝိဿန္တိယ-ကို
“အဋ္ဌ ဘေဒနံ”ဟု ဆိုသည်။

သံသသမဂ္ဂ လမ်းညွှန်

ဘိန္တံ ပန ဘန္တေ သံသံ သမဂ္ဂံ ကတူာ ကိံ သော
ပသဝတိတိ။ ဘိန္တံ ဝေါ ဥပါလိ လံသံ သမဂ္ဂံ ကတူာ
ဗြဟ္မံ ပုညံ ပသဝတိ၊ ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ဘိ မောဒသိ။

(ဝိ၊ ပါ၊ ၄-၃၆၉)

“သုံခါ သံဃံဿ သာမဂ္ဂိ၊ သမဂ္ဂါနဉ္စ အနံဂ္ဂဟော။
သမဂ္ဂရတော ဓမ္မဋ္ဌော၊ ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတိ။
သံဃံ သမဂ္ဂံ ကတောန၊ ကပ္ပံ သဂ္ဂမ္ပိ မောဒတိ”တိ။

(အနက်)

ဘန္တေ၊ ဘုရား။ ဘိန္နံ၊ ကွလေပြီးသော။ သံဃံ၊ ကို။
သမဂ္ဂံ၊ ညီညွတ်သည်ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။ သော၊
ထိုညီညွတ်အောင်ပြုသောရဟန်းသည်။ ကိံ၊ အဘယ်တရား
ကို။ ပသဝတိ ပန၊ ပွားစေသည် မည်ဘိသနည်း။ ဣတိ၊
သို့။ အဝေါစ၊ ၏။ ဥပါလိ၊ လိ။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဘိန္နံ၊
သော။ သံဃံကို။ သမဂ္ဂံ၊ ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။
ဗြဟ္မံ၊ မြတ်သော။ ပုညံ၊ ကို။ ပသဝတိ၊ ၏။ သဂ္ဂမ္ပိ၊
နတ်ရွာ၌။ မောဒတိ၊ မွေ့လျော်ရ၏။

သံဃံဿ၊ ၏။ သာမဂ္ဂိ၊ ညီညွတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။
ဝါ၊ ညီညွတ်ခြင်းသည်။ သုခါ၊ ချမ်းသာ၏။ ဝါ၊ ချမ်းသာ
ခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၏။ သမဂ္ဂါနဉ္စ၊ ညီညွတ်သောရဟန်း
တို့ကိုလည်း။ အနဂ္ဂဟော၊ ချီးမြှောက်တတ်သော ရဟန်း
သည်။ သမဂ္ဂရတော၊ ရှိ။ ဓမ္မဋ္ဌော၊ ရှိ။ ယောဂက္ခေမာ၊
ယောဂ၏ကုန်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှ။ န ဓံသတိ၊
မပျက်စီး။ ဝါ၊ မယုတ်။ ဘိန္နံ၊ သော။ သံဃံ၊ ကို။ သမဂ္ဂံ၊
ကို။ ကတောန၊ ကြောင့်။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ သဂ္ဂမ္ပိ၊
နတ်ရွာ၌။ မောဒတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဝေါစ၊ ၏။

နဝကမ္ပဒါနကထာ လမ်းညွှန်

(၁) နဝကမ္ပိကော ဘိက္ခု၊ အန္တောဝဿေ တံ အာ-
ဝါသံ လဘတိ ဥတုကာလေ ပဋိဗာဟိတုံ န လဘတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၈၅)

ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယ

(၂) သစေ သော အာဝါသော ဇီရတိ၊ အာဝါ-
သသာမိကဿ ဝါ တဿ ငံသေ ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကဿစ်
ကထေတဗ္ဗံ “အာဝါသော တေ နဿတိ၊ ဇဂ္ဂထ တေ
အာဝါသ” န္တိ။ သစေ သော န သက္ကောတိ၊ ဘိက္ခုဟိ
ဣတိ ဝါ၊ ဥပဋ္ဌာကေ ဝါ သုခဒပေတွာ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော။
သစေ တေပိ န သက္ကောန္တိ၊ သံဃိကေန ပစ္စယေန ဇဂ္ဂိ-
တဗ္ဗော။ တသ္မိံပိ အသတိ ဧကံ အာဝါသံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ
အဝသေသံ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗံ။ ဗဟူ ဝိဿဇ္ဇိတွာ ဧကံ သဏ္ဍာပေ-
တံပိ ဝဇ္ဇတိယေဝ။

(၃) ဒုဗ္ဗိက္ခေ ဘိက္ခုသု ပက္ကန္တေသု အာဝါသံ န-
ဿန္တိ၊ တသ္မာ ဧကံ ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ အာဝါ-
သေ ဝိဿဇ္ဇိတွာ တတော ယာဂုဘတ္တစိဝရာဒိနိ ပရိ-
ဘုဉ္ဇန္တေဟိ ဧသာဝါသာ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော ယေဝ။ ကုရုန္တိယံပန
ဝုတ္တံ။ ပ။ ဇဂ္ဂါဓေတဗ္ဗောတိ။

(အနက်)

နဝကမ္ပိကော၊ အမှုသစ်၌ယှဉ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။
အန္တောဝသေ၊ ဝါတွင်း၌။ တံ အဝါသံ၊ ကို။ လဘတိ၊
၏။ ဥတုကာသေ၊ ဆောင်းဥတု၊ နွေဥဘုအခါ၌။ ပရိဗာဟိ
တံ၊ ၄၁။ န လဘတိ၊ မရ။

ပါဠိမုတ္တကဝိနိစ္ဆယ အနက်

(၂) သော အာဝါသော၊ သည်။ သစေ ဇီရတိ၊ အကယ်
၍ ဆွေ့မြည့်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) အာဝါသ-
သာမိကဿ ဝါ၊ ကျောင်းရှင် ဒါယကာအား လည်း
ကောင်း။ တဿ၊ ၏။ ငံသေ၊ အနှယ်၌။ ဥပ္ပန္နဿ၊

သော။ ကဿပိဝါ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်အားလည်း ကောင်း။
 ကုထေတဗ္ဗံ၊ ပြောရ၏။ (ကိံ၊ သို့။ ကုထေတဗ္ဗံ၊ နည်း။)
 တေ။ သင်၏။ အာဝါသော၊ သည်။ နဿတို့၊ ပျက်စီး
 နေ၏။ ဧတံ အာဝါသံ၊ ကို။ ဇဂ္ဂယ၊ စောင့်ရှောက်သုတ်
 သင်ကြပါကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ကုထေတဗ္ဗံ၊ ရ၏။ (ပြင်နိုင်
 လျှင်ပြင်ဖို့ ပြောဆိုရမည်။) သော၊ ထိုကျောင်းရှင်ဒါယကာ
 သည်။ ဇဂ္ဂိတုံ၊ ငှာ။ သစေ န သက္ကောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ
 သတိ၊ သော်။) ဘိက္ခုဟိ၊ တို့သည်။ ဣတိ ဝါ၊ ဝေဇ္ဇာမျိုးတို့
 ကိုသော်လည်းကောင်း။ ဥပဋ္ဌာကေ ဝါ၊ အလုပ်အကျွေး
 တို့ကိုသော်လည်းကောင်း။ (ပစ္စည်းအသုံးပါ၊ ဒါယကာတို့
 ကို ဆိုသည်။) သမာဒပေတွာ၊ ဆောက်တည်စေပြီး၍။
 ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ၏။

တေပိ၊ ထိုဆွေမျိုး၊ အလုပ်အကျွေးတို့သည်လည်း။ ဇဂ္ဂိတုံ၊
 ငှာ။ သစေ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
 သံခိကေန၊ သော။ ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ၏။
 တသ္မိမ္ပံ၊ ထိုသံခိကပစ္စည်းသည်လည်း။ အသတိ၊ သော်။
 ဧတံ အာဝါသံ၊ ကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ အဝသေသံ၊
 ကို။ ဇဂ္ဂိတဗ္ဗော၊ ကုန်၏။ ဗဟူ၊ များစွာသော ကျောင်း
 တို့ကို။ ဝိဿဇ္ဇေတွာ၊ ၍။ ဧကံ၊ ကျောင်း တစ်ကျောင်း
 ကို။ သဏ္ဍာပေတုပိ၊ တည်တံ့စေခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ-
 ယေဝ၊ အပ်သည်သာ။

(၃) ဒုဗ္ဘိက္ခေ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့်ရအပ်သော ယမင်းရှိရာ
 အခါ၌(ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးအစားရှားရာအခါ၌)။ ဘိက္ခု-
 သု၊ တို့သည်။ ပက္ကန္တေသု၊ အရပ်တစ်ပါးသို့ ဖဲသွားကုန်
 လတ်သော်။ သဗ္ဗော၊ သော။ အာဝါသော၊ တို့သည်။ နဿန္တိ၊
 ပျက်စီးတတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပ။ ဇဂ္ဂိပေတဗ္ဗော၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကုရန္တိယံ၊ ၌။ ဝုတ္တံ၊ အပ်၏။

ဝါဒီမုတ္တမကိနိစ္ဆယ အဓိပ္ပာယ်

(၁) အမှုသစ်၌ ယှဉ်သောရဟန်းသည် ဝါတွင်း၌ ထိုကျောင်းကိုရ၏။ ဆောင်းဥတု၊ နွေဥတု အခါ၌ကား မြစ်ခြင်းငှာမရ။

(၂) ထိုကျောင်းသည် အကယ်၍ ဆွေးမြည့်အံ့၊ ဤသို့ ဆွေးမြည့်သည်ရှိသော် ကျောင်းရှင် ဒါယကာ အားလည်းကောင်း၊ ထိုကျောင်းဒါယကာ၏အနွယ်ဖြစ်သော တစ်စုံတစ်ယောက်အားလည်းကောင်း ပြောရ၏။ ပြောပုံ- “သင်၏ကျောင်းသည် ပျက်စီးနေ၏။ ဤကျောင်းကို စောင့်ရှောက်သုတ်သင်ကြပါကုန်” ဤသို့ပြောဆိုရ၏။ (ပြင်နိုင်လျှင်ပြင်ဖို့ပြောရမည်။)

ကျောင်းရှင် ဒါယကာ မပြင်နိုင်ပါက ရဟန်းများက ဆွေးမျိုးများထ၊ သို့မဟုတ် ဥပဋ္ဌာက အလုပ်အကျွေးတို့ထံ (ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာတို့ထံ) ဆောက်တည်စေ၍ စောင့်ရှောက်သုတ်သင်စေအပ်၏။

ဆွေးမျိုး၊ အလုပ်အကျွေး၊ ဥပဋ္ဌာကတို့ မပြင်နိုင်ပါက သံဃိကဖြစ်သောပစ္စည်းဖြင့် စောင့်ရှောက်အပ်၏။

ထိုကျောင်း၌ သံဃိက ပစ္စည်း မရှိခဲ့သော် သံဃိက ကျောင်းတစ်ကျောင်းကိုစွန့်၍ ကြွင်းသော ကျောင်းတို့ကို စောင့်ရှောက်အပ်၏။

ဗျာစွာသောကျောင်းတို့ကိုစွန့်၍ တစ်ကျောင်း တည်စေခြင်းငှာလည်း အပ်သည်သာ။

(၃) ခဲယဉ်းသဖြင့် ရအပ်သော ထမင်းရှိရာအခါ၌ (ငတ် မွတ် ခေါင်းပါး အစာရှားရာအခါ၌) ရဟန်းတို့

အရပ်တစ်ပါး ဖဲသွားကုန်သည်ရှိသော် အလုံးစုံသော
ကျောင်းတို့သည် ပျက်စီးတတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် တစ်
ကျောင်း၊ နှစ်ကျောင်း၊ သုံးကျောင်းတို့ကို စွန့်၍ ထို့
နောက်မှ ယာဂု၊ တမင်း၊ သင်္ကန်း-စသည်ကို သုံးဆောင်
ကုန်သောရဟန်းတို့သည် ကြွင်းသောကျောင်းတို့ကို စောင့်
ရှောက်အပ်သည်သာတည်း။

* * *

ကျရဋ္ဌိအဋ္ဌကထာ၌ သို့စကား

(၄) ဣဒံ ဝိ စ အညံ ဟတ္ထေဝ ဝုတ္တံ-ဒွေ တိက္ခူ သံဃိကံ
ဘူမိ၊ ဂဟေဗ္ဗာ သောဓေတွာ သံဃိကံ သေနာသိနံ က-
ရောန္တိ။ ယေန သာ ဘူမိ ပဌမံ ဂဟိတာ။ သော သာမီ။
ဥဘောဝိ ပုဂ္ဂလိကံ ကရောန္တိ၊ သောယေဝ သာမီ။ သော
သံဃိကံ ကရောတိ၊ ဣတရော ပုဂ္ဂလိကံ ဟရောတိ၊ အညံ
စေ ဗဟုသေနာသနဋ္ဌာနံ အတ္ထိ၊ ပုဂ္ဂလိကံ ကရောန္တောပိ
န ဝါရေတဗ္ဗော။ အညသ္မိ ပန တာဒိသေ ပဋိရူပေ
ဌာနေ အသတိ တံ ပဋိဗဟိတွာ သံဃိကံ ကရောန္တေ-
နေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ယံ ပန တဿ တတ္ထ ဝယကမ္မံ ကတံ၊
တံ ဒါတဗ္ဗံ။ ပ။

သံဃိကံ-စွည်းမပ ဝင်သောကျောင်း

(၅) ယော ပန သံဃိကဝလ္လိမတ္တံဝိ အဂ္ဂဏေတွာ
အာဟရိမေန ဥပကာရကေန သံဃိကာယ ဘူမိယာ ပုဂ္ဂ-
လိကဝိဟာရံ ကာရေတိ၊ ဥပခု သံဃိကံ ဖောတိ၊ ဥပခု
ပုဂ္ဂလိကံ။

ဖြာသဘင်ကျောင်း

ပါသာဒေါ စေ ဟောတိ၊ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေါ သံသိ-
ကော၊ ဥပရိ ပုဂ္ဂလိကော။ သစေ သော ဟေဋ္ဌာပါ-
သာဒံ ဣစ္ဆတိ၊ တဿ ဟောတိ၊ အထ ဟေဋ္ဌာ စ ဥပရိ
စ ဣစ္ဆတိ၊ ဥဘုလတ္ထ ဥပခုံ လဘတိ။ ဒွေ သေနာသနာနိ
ကာရေတိ၊ ဧကံ သံဃိကံ၊ ဧကံ ပုဂ္ဂလိကံ။

သံသိကပစ္စည်းပါဝင်သောကျောင်း

(၆) သစေ ဝိဘာရေ ဥဋ္ဌိတေန ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေန
ကာရေတိ၊ တတိယဘာဝံ လဘတိ။ သစေ အကတဋ္ဌာ-
နေ စ ယံ ဝါ၊ ပမုခံ ဝါ၊ ကရေတိ၊ ပဟိကုဋ္ဌေ ဥပခုံ
သံဃဿ၊ ဥပခုံ တဿ။ အယ မဟန္တံ ဝိသမံ ပူရေတွာ
အပဒေ ပဒံ ဒဿေတွာ ကတံ ဟောတိ၊ အနိဿရော
တတ္ထ သံသော။

(အ၊ က်)

(၄) စ ဆက်။ အညံ၊ သော။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤစကားကိုလည်း။
တတ္ထေဝ၊ ထိုကုရုန္တိအဋ္ဌကထာ၌ပင်။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ကိံ၊ သို့။
ဝုတ္တံ၊ နည်း။ ဒွေ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ တို့သည်။
သံဃိကံ၊ သော။ ဘူမိံ၊ မြေကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူပြီး၍။
သောဇေတွာ၊ သုတ်သင်ပြီး၍။ သံဃိကံ၊ သော။ သေနာ-
သနံ၊ ကျောင်းကို။ ကရေန္တိ၊ ပြုကြကုန်၏။ (ကိုယ်စီ ကိုယ်စီ
သံဃိက ကျောင်းဆောက်ကြသည်။) ယေန၊ အကြင်ရဟန်း
သည်။ သာ ဘူမိံ၊ ထိုမြေကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဂဟိတံ၊ ယူ
အပ်ပြီ။ သော၊ ထိုမြေကို ပထမယူသော ရဟန်းသည်။
သာမိံ၊ အရှင်တည်း။

ဥဘောပိ၊ နှစ်ပါးစုံသောရဟန်းတို့သည်လည်း။ ပုဂ္ဂလိ-
ကံ၊ ကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်အံ့။ သော ယေဝ၊ ထိုမြေကို

ပထမယူသောရဟန်းသံဃ်ပင်။ သာမီ၊ တည်း။ သော။ ထို
 မြေကို ပထမယူသော ရဟန်းသည်။ သံဃိကံကို။ ကရောတိ၊
 ပြု၏။ ဣတရော၊ သည်။ ပုဂ္ဂလိကံ၊ ကို။ ကရောတိ၊ ၏။
 အညံ၊ သော။ ဗဟံ၊ သော။ သေနာသနဋ္ဌာနံ၊ ကျောင်း
 နေရာသည်။ စေ အတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သေ။) ပုဂ္ဂ-
 လိကံ၊ ကို။ ကရောန္တောပိ၊ ပြုသော ရဟန်းကိုလည်း။ န
 ဝါရေတံဗ္ဗော၊ မတားမြစ်အပ်။ ပန၊ ဆက်။ အညသ္မိံ၊
 အခြားသော။ တာဒိသေ၊ ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သော။ ပဋိချပေ၊
 လျှောက်ပတ်သော။ ဌာနေ၊ အရပ်သည်။ အသတိ၊ မရှိ
 လတ်သော်။ (ကျောင်းဆောက်ဖို့ရန် အရပ်မရှိလတ်သော်။)
 တံ၊ ထိုရဟန်းကို။ (ပုဂ္ဂလိကကျောင်းဆောက်သော ရဟန်း
 ကို။) ပဋိဗာဟိတွံ၊ ရှိ။ သံဃိကံ၊ သံဃိကကျောင်းကို။
 ကရောန္တော ယေဝ၊ ပြုသဖြင့်သာ။ ကာဘဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။

ပန၊ ဆက်။ တဿိ၊ ထိုပုဂ္ဂလိကကျောင်းဆောက်သော
 ရဟန်းအား၊ တတ္ထ၊ ထိုကျောင်းနေရာ၌။ ယံ ဝယကမ္ပံ၊
 အကြင်ကုန်ကျမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီး။ တံ၊ ထိုကုန်ကျမှုကို၊
 ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးအပ်၏။ ပ။

သံဃိကပစ္စည်း မပါဝင်သောကျောင်းအနက်

(၅) ပန၊ ဆက်။ ယော၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ သံဃိက-
 ဝလ္လိမတ္တမ္ပိ၊ သံဃိကနွယ်မျှကိုလည်း။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။
 အာဟရိမေန၊ ဆောင်ယူခြင်းဖြင့် ဖြစ်စေအပ်သော။ ဝါ၊
 ဆောင်ယူအပ်သော။ ဥပကရဏေန၊ မိမိ၏ အဆောက်
 အအုံဖြင့်။ သံဃိကာယ၊ သော။ ဘူမိယာ၊ ၌။ ပုဂ္ဂလိက-
 ဝိဟာရံ၊ ကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေ၏။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏။
 ဥပစုံ၊ ထက်ဝက်သော ကျောင်းသည်။ သံဃိကံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဥပစုံ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပြာသင်ကျောင်းအနက်

ပါသင်ဒေါ၊ သည်။ စေ ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊
 သော်။) ဟေဋ္ဌာပါသင်ဒေါ၊ ပြာသင်၏အောက်ထပ်သည်။
 သံဃိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဥပရိ၊ ပြာသင်၏
 အထက်ထပ်သည်။ ပုဂ္ဂလိကော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သော၊
 ထိုရဟန်းသည်။ ဟေဋ္ဌာပါသင်ဒါ၊ ကို။ သံစေ ဣစ္ဆတိ၊
 အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တသံ၊ ထိုရဟန်း၏ဥစ္စာသည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ ဟေဋ္ဌာ စ၊ ပြာသင်
 ၏ အောက်ထပ်ကိုလည်းကောင်း။ ဥပရိ စ၊ ပြာသင်၏
 အထက်ထပ်ကိုလည်းကောင်း။ သစေ ဣစ္ဆတိ၊ အံ။ (ဧဝံ
 သတိ၊ သော်။ ဥဘယက္ခ၊ နှစ်မျိုးသော အောက်ထပ်၊
 အထက်ထပ်၌။ ဥပနံ၊ ကို။ လဘတိ၊ ရ၏။

(သံဃိကဝတ္ထိမတ္တမိ အဂ္ဂဟေတုာ အာဟရိမေန ဥပက-
 ရဏေန သံဃိကာယ ဘုမိယာ-ကိုလိုက်စေ)ဒွေ၊ ကုန်သော။
 သေနာသနာနိ၊ တို့ကို။ ကာရေတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊
 သော်။) ဧကံ၊ တစ်ကျောင်းသည်။ သံဃိကံ၊ သည်။
 ဟောတိ၊ ၏။ ဧကံ၊ သည်။ ပုဂ္ဂလိကံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သံဃိကပစ္စည်းပါဝင်သောကျောင်း အနက်

(၆) ဝိဟာရေ၊ ကျောင်းတိုက်၌။ ဥဋ္ဌိတေန၊ ပေါက်
 သော။ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေန၊ သစ်သား အဆောက်အဦဖြင့်။
 သစေ ကာရေတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တတိယ
 ဘာဝံ၊ သုံးခုမြောက်အဖို့ကို (သုံးဖို့တစ်ဖို့ကို)။ လဘတိ၊ ၏။
 အကတဋ္ဌာနေ၊ စယ၊ ပမုခတို့ကို မပြုအပ်ဖူးရာ အရပ်၌။
 စယံ ဝါ၊ အကျည်ကိုသော်လည်းကောင်း။ ပမုခံ ဝါ၊ အဦး
 စမုန်ကိုသော်လည်းကောင်း။ သံစေ ကရေတိ၊ အံ။ (ဧဝံ
 သတိ၊ သော်။) ဗဟိကုဇ္ဇေ၊ နံရံ၏အပြင်ဘက်၌။ ဥပနံ၊

သည်။ သံဃဿ၊ သံဃာ၏ဥစ္စာသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဥပစု၊
သည်။ တဿ၊ ထိုရဟန်း၏ဥစ္စာသည်။ ဟောတိ၊ ။

အထ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ မဟန္တံ၊ ကျယ်ဝန်းသော။ ဝိသမံ၊
မညီညွတ်သောအရပ်ကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍ (ပြည့်အောင်
ဖို့၍)။ အပဒေ၊ ခြေရာမရှိသောအရပ်၌။ ပဒံ၊ ခြေရာကို။
ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊
အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) တတ္ထ၊ ထိုကျောင်း၌။ သံဃော၊
သည်။ အနိဿရော၊ အစိုးမရ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒမ္ဗိ၊ ဤစကား
ကိုလည်း။ တတ္ထေဝ၊ ထိုကုရုဋ္ဌိ၌ပင်။ ဝုတ္တံ၊ ။ - ဟု ပြန်
လှည့်ပါ။

ကုရုဋ္ဌိအဋ္ဌကထာအဓိပ္ပာယ်

(၄) ဆက်၊ အခြားစကားကိုလည်း ထိုကုရုဋ္ဌိအဋ္ဌကထာ
၌ပင် မိန့်ထား၏။

နှစ်ပါးကုန်သောရဟန်းတို့သည် သံဃိကမြေကို ယူပြီး၍
သုတ်သင်ပြီး၍ သံဃိကကျောင်း ဆောက်လုပ်ကြကုန်၏။
(ကိုယ်စီကိုယ်၎ သံဃိကကျောင်း ဆောက်လုပ်ကြသည်)။

အကြင်ရဟန်းသည် သံဃိကမြေကို ဦးစွာယူအပ်ပြီး။ မြေ
ကို ရှေးဦးပထမယူသောရဟန်းသည် အရှင်ဖြစ်၏။ နှစ်ပါး
စုံသော ရဟန်းတို့သည်လည်း ပုဂ္ဂလိကပြုကြကုန်အံ့။ ထိုမြေ
ကို ပထမယူသော ရဟန်းသည်ပင် အရှင်ဖြစ်၏။ ထို
မြေကို ပထမယူသော ရဟန်းသည် သံဃိကပြု၏။ တစ်ပါး
သောရဟန်းသည်ပုဂ္ဂလိကပြု၏။ တစ်ပါးသော များသော
ကျောင်းနေရာ ရှိအံ့။ ပုဂ္ဂလိကပြုသော ရဟန်းကိုလည်း
မတားမြစ်အပ်။ အခြားသော ထိုကဲ့သို့ရှုအပ်သောလျောက်

ပတ်သော အရပ်သည် မရှိလတ်သော် (ကျောင်းဆောက်
ဖို့ရန် မြေအရပ်မရှိလတ်သော်) ထိုပုဂ္ဂလိက ကျောင်းဆောက်
သော ရဟန်းကို တားမြစ်၍ သံဃိကကျောင်း ပြုသဖြင့်သာ
ပြုအပ်၏။ ဆက်၊ ထိုပုဂ္ဂလိက ကျောင်းဆောက်သော ရဟန်း
အား ထိုကျောင်းနေရာ၌ ကုန်ကျမှုမှန်သမျှ အစားပေး
အပ်၏။ ပ။

သံဃိကပစ္စည်းမပါဝင်သောကျောင်း အဓိပ္ပာယ်

(၅) ဆက်၊ အကြင် ရဟန်းသည် သံဃိကန္တယ်မှုကို
လည်း မယူမူ၍ ဆောင်ယူအပ်သော မိမိ၏ အဆောက်အအုံ
ဖြင့် သံဃိကမြေ၌ ပုဂ္ဂလိကကျောင်းကိုပြုစေအံ့၊ ထိုရဟန်း၏
ထက်ဝက်သော ကျောင်းသည် သံဃိကဖြစ်၏။ (ဥပခုသံဃိ-
က)။ ထက်ဝက်သောကျောင်းသည် ပုဂ္ဂလိကဖြစ်၏။ (ဥပခု
ပုဂ္ဂလိက)။

ပြာသာဒ်ကျောင်းအဓိပ္ပာယ်

ပြာသာဒ်ဖြစ်အံ့၊ ပြာသာဒ်၏အောက်ထပ်သည် သံဃိက
ဖြစ်၏။ ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်သည် ပုဂ္ဂလိကဖြစ်၏။ ထို
ရဟန်းသည် ပြာသာဒ်၏အောက်ထပ်ကို အလိုရှိအံ့၊ ထို
ရဟန်း၏ဥစ္စာဖြစ်၏။ သို့မဟုတ် ပြာသာဒ်၏အောက်ထပ်ကို
လည်းကောင်း၊ ပြာသာဒ်၏ အထက်ထပ်ကိုလည်းကောင်း
အလိုရှိအံ့၊ နှစ်မျိုးသော အောက်ထပ်၊ အထက်ထပ်၌
ထက်ဝက်ကိုရ၏။ ကျောင်းနှစ်ကျောင်းတို့ကို ပြုစေအံ့၊ တစ်
ကျောင်းသည် သံဃိကဖြစ်၏။ တစ်ကျောင်းသည် ပုဂ္ဂလိက
ဖြစ်၏။

သံဃိကပစ္စည်းပါဝင်သောကျောင်းအဓိပ္ပာယ်

ကျောင်းတိုက်၌ပေါက်သောသစ်သား အဆောက်အအုံ
ဖြင့်ပြုအံ့၊ သုံးဖို့တစ်ဖို့ကိုရ၏။ စယ၊ ပဗုခ-တို့ကို မပြုအပ်ဖူးရာ

အရပ်၌ အကျည်ကိုသော် လည်းကောင်း၊ အဦး စမုန်ကို သော်လည်းကောင်း ပြုအံ့၊ နံရံ၏ပြင်ဘက်၌ ဥပခုသည် သံ-
ဗိကဖြစ်၏။ ဥပခုသည် ထိုရဟန်း၏ဥစ္စာဖြစ်၏။ သို့မဟုတ် ကျယ်ဝန်းသော မညီညွတ်သောအရပ်ကို ပြည့်စေ၍ (ပြည့် အောင်ဖို့၍) ခြေရာမရှိသောအရပ်၌ ခြေရာကိုပြု၍ ပြုအပ် သည်ဖြစ်အံ့၊ ထိုကျောင်း၌ သံဃာသည် အစိုးမရ။ ဤ စကားကိုလည်း ထိုကုရုန္ဒီ၌ပင် ဆိုအပ်၏။

(အဓိပ္ပာယ်-ဒီကော)

ဥတုကာလေ ပဋိဗာဟိတုံ န လဘတိတိ ဟေမန္တဝိမှေသု အညေ သမ္ပတ္တိက္ခ။ ပဋိဗာဟိတုံ န လဘတိ။

(သာရတ္ထ- ဒီ၊ ၃-၄၀၅)

ယေန။ ပ။ သော သာမိ။ တေသု ဒ္ဓိသု ဘိက္ခုသု။ သော သာမိတိ တဿာ ဘူမိယာ ဝိဟာရကရဏေ သော ညာမိ။ တံ ပဋိဗာဟိတွာ ဣတရေန န ကာတဗ္ဗန္တိ အဓိပ္ပာယော။ သော ဟိ ပဌမံ ဂဟိတော။

(ဝိမတိ-ဒီ၊ ၂၊ ၂၄၈)

အကတဋ္ဌာနေတိ။ ပ။ ဗဟိကုဇ္ဇေ။ အကတဋ္ဌာနေတိ သေနာသနုတော ဗဟိ စယာဒိနံ အကတဋ္ဌာနေ။

(သာရတ္ထ-ဒီ၊ ၃)

စယ-စသည်တို့ကို သံဗိကကျောင်းနံရံ၏ ပြင်ဘက်၌ ပြုရသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ သံဗိကမြေပေါ်ဝယ် ပြုရ သောကြောင့်လည်းကောင်း “ဗဟိကုဇ္ဇေ ဥပခု သံဃဿ၊ ဥပခု တဿ” ဆိုသည်။

အထ မဟန္တံ။ ပ။ သံဃော -

သံဃိကမေတြိက္ခိက ချိုင့်ကြီး ချောက်ကြီးဖြစ်နေ၍ ပြည့်
အောင်ဖို့ရသည်ကို “ဝိသမံ ပူရေတွာ” ဟုဆိုသည်။ ချိုင့်ကြီး
ချောက်ကြီးဖြစ်သဖြင့် သွား၍မရသည့်အတွက် ခြေရာ မရှိ
နိုင်သောကြောင့် ထိုဝိသမ အရပ်ကိုပင် “အပဒေ” ဟု ဆို
သည်။ ဖို့လိုက်သောအခါ သွား၍ဖြစ်သည့် အတွက် ခြေရာ
ထင်နိုင်သောကြောင့် “ပဒံ ဒဿေတွာ” ဟု ဆိုသည်။

သံဃိက ချိုင့်ကြီး၊ ချောက်ကြီးကိုဖို့၍ ခြေချဖြစ်အောင်
ပြုပြီးမှ ပုဂ္ဂလိကကျောင်း ဆောက်လျှင် ထိုကျောင်းမျိုး၌
သံဃာမပိုင်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သာပိုင်သည် - ဟူလို။

ပါဠိ အပ္ပကထဓမ္မေ၊ ဩလောကေတွာ ဝိစက္ခဏော။
သံဃိကေ ပစ္စယေ ဝေ၊ အပ္ပမတ္တော ဝ ဘာဇယေ-တိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၁၀၀)

အစ္စယဒါန လမ်းညွှန်

တေန ခေါ ပန သမယေန အညတရာ ဘိက္ခုနီ ကာလံ
ကရေန္တိ ဝေမာဟ၊ “မမစ္စယေန မယံ ပရိက္ခာရော
သံဃဿ ဟောတူ” တိ။

(ဝိ၊ ၄၊ ၄၅၉)

သစေ ဟိ ပဉ္စသု သဟဓမ္မိကေသု ယောကေဘိ ကာလံ
ကရေန္တော “မမစ္စယေန မယံ၊ ပရိက္ခာရော ဥပဇ္ဈာယဿ
ဟောကု၊ အာစရိယဿ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ၊ အန္တေဝိသိက -
ဿ၊ မာတု၊ ဝိတု၊ အညဿ၊ ဝါ ယဿ၊ ကုဿမိ ဟောတူ” တိ
ဝဒတိ၊ တေသံန ဟောတိ။ သံဃဿ ဝေမာဟ ဟောတိ။

န ဟိ ပဉ္စန္ဒံ သဟဓမ္မိကာနံ အစ္စယဒါနံ ရုဟတိ ဂိဟိနံ
ပန ရုဟဟိ။ ဘိက္ခု ဟိ ဘိက္ခုနီဝိဟာရေ ကာလံ ကရော-
တိ၊ တဿ ပရိက္ခာရော ဘိက္ခုနံ ယေဝ ဟောတိ။ ဘိက္ခုနီ
ဘိက္ခုဝိဟာရေ ကာလံ ကရောတိ၊ တဿာ ပရိက္ခာရော
ဘိက္ခုနီနံ ယေဝ ဟောတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄။ ၁၃၀)

(အနက်)

ဟိ၊ ချဲ့။ ပဉ္စသု၊ ငါးဦးကုန်သော။ သဟ ဓမ္မိဏေသု၊
သီတင်းသုံးဖော်တို့တွင်။ ယောကောစိ၊ အမှတ်မရှိ တစ်စုံ
တစ်ယောက် သီတင်းသုံးဖော်သည်။ ကာလံ၊ သေခြင်းကို။
ကရောန္တော၊ ပြုခါနီးလတ်သော်။ မမ၊ တပည့်တော်၏။
အစ္စယေန၊ ကွယ်လွန်ရာအခါ၌။ မယှံ၊ တပည့်တော်၏။
ပရိက္ခာရော၊ သည်။ ဥပဇ္ဈာယသ၊ ဥပဇ္ဈာယ်၏ (ဥစ္စာ
သည်)။ ယောဟု၊ ဖြစ်ပါစေ။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ ဝဒတိ၊
အကယ်၍ပြောအံ့။ (ဧဝံ သတိ ဝါ၊ ဤသို့ပြောသော်လည်း
ကောင်း။) အာစရိယဿ၊ ဆရာ၏(ဥစ္စာသည်)။ ဟောတု၊
စေ။ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ၊ ၏။ အန္တေဝါလိကဿ၊ ၏။ မာကု၊
၏။ ဝိတု၊ ၏။ အညဿ၊ အခြားသော(ဥပဇ္ဈာယ်စသည်မှ
အခြားသော)။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထားကပ်ပါးပါး
သောပုဂ္ဂိုလ်၏(ဥစ္စာသည်)။ ဟောတု၊ စေ။ ဣတိ၊ သို့။ သစေ
ဝဒတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ ဝါ၊ ဤသို့ပြောသော်လည်းကောင်း။)
တေသံ၊ ထိုဥပဇ္ဈာယ်စသည်တို့၏ ဥစ္စာသည်။ န ဟောဟိ။
မဖြစ်။ သံဃဿေဝ၊ သံဃာ၏(ဥစ္စာသည်)သာ။ ဟောတိ၊
၏။

ဟိ၊ မှန်။ ပဉ္စန္ဒံ၊ ငါးဦးကုန်သော။ သဟဓမ္မိကာနံ၊ တို့၏။
အစ္စယဒါနံ၊ သေလွန်ရာအခါ၌ပေးခြင်းသည်။ ဝါ၊ သေလွန်

မှပေးခြင်းသည်။ န ရှုဟတိ၊ မသတ်ရောက်။ ဝါ၊ အထမ
မြောက်။ (သိတင်းသုံးဖော်ငါးဦးတို့က သေမှပေးခြင်းသည်
ပေးရာမရောက် - ဟူသောစကားကို သဟိပြုပါ)။ ဂိဟိနံ၊
လူဝတ်ကြောင်တို့၏။ (အစ္စယဒါနံ) ပန၊ ကွား။ ရှုဟတိ၊
၏။ ဝါ၊ ၏။

ဟိ၊ ဆက်။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ဘိက္ခုနီဝိဟာရေ၊ ဘိက္ခုနီတို့၏
ကျောင်းတိုက်၌။ ဣလံ၊ ကို။ ဣရေတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊
သော်။) တဿ၊ တို့ရဟန်း၏။ ပရိက္ခာရော၊ သည်။ ဘိက္ခုနံ
ယေဝ၊ တို့၏(ဥစ္စာသည်) သာ။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခုနီ၊ သည်။ ဘိက္ခုဝိဟာရေ၊ ရဟန်းတို့၏ ကျောင်း
တိုက်၌။ ကာလံ၊ ကို။ ဣရေတိ။ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။)
တဿာဘိက္ခုနီယာ၏။ ပရိက္ခာရော၊ သည်။ ဘိက္ခုနီနံ
ယေဝါသာ။ ဟောတိ၊ ၏။

* * *

ပရိဝါအဋ္ဌကထာ

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၅)

ကျေတ္တရိကနယလမ်းညွှန်

စောဒကော နာမ ယော ဝတ္ထုနာ ဝါ၊ အာပတ္တိယာ
ဝါ၊ ပရံ စောဒေတိ၊ ယော ပန ဧဝံ စောဒိတော၊ အယံ
စုဒ္ဓိတကော နာမ။

ပဉ္စဒသသု ဓမ္မေသု အပ္ပတိဋ္ဌဟိက္ခာ အဘူတေန ဝတ္ထု-
နာ စောဒေန္တော အဓမ္မစောဒကော နာမ။ တေန
တထာ စောဒိတော အဓမ္မစုဒ္ဓိတကော နာမ။ ဝိပရိယာ-
ယေန ဓမ္မစောဒက၊ စုဒ္ဓိတကာ ဝေဒ္ဓိတဗျာ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၅၊ ၁၅၀)

အနက်

ယော၊ သည်။ ဝတ္ထုနာ ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ အာပတ္တိယာ ဝါ၊ ဖြင့်သော်လည်းကောင်း။ ဝရံ၊ ကို။ စော-
ဒေတိ၊ စောဒနာ၏။ သော၊ သည်။ စောဒကော နာမ၊
စောဒကပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။ ဝန၊ ကား။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်
သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ စောဒိတော၊ စောဒနာအပ်၏။ (စော-
ဒနာခံရ၏)။ အယံ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စုဒိတကော နာမ၊
စုဒိတကပုဂ္ဂိုလ်မည်၏။

ပဉ္စဒသသို၊ တစ်ဆယ့်ငါးပါးကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တို့၌
(ကာလေန ဝက္ခာမိ-စသည်ဖြင့် လာလတ္တံ့ သောတစ်ဆယ့်
ငါးပါးတို့၌)။ အပ္ပတိဋ္ဌဟိတွာ၊ မတည်ပူ၍။ အဘူတေန၊
မဟုတ်မမှန်သော။ ဝတ္ထုနာ၊ ဖြင့်။ စောဒေန္တော၊ စော-
ဒနာသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓမ္မစောဒကော နာမ၊ မည်၏။
တေန၊ ထိုအဓမ္မစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တယာ၊ ထိုဆိုအပ်
ခဲ့ပြီးသော အဘူဘဝတ္ထုဖြင့်။ စောဒိတော၊ စောဒနာအပ်
သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဓမ္မစုဒိတကော နာမ၊ မည်၏။
(သယံ သစ္စေ အကုပ္ပေ စ အဋ္ဌတွာ ပဋိစ္ဆာဒေန္တာပိ
အဓမ္မစုဒိတကော ဧဝံ ဝိမတိ-ဒိက္ခာ။)

ဝိပရိယာယေန၊ ပြောင်းပြန် ပြန်သော အာ၊ ဖြင့်။
ဓမ္မစောဒက၊ စုဒိတကာ၊ ဓမ္မစောဒက၊ ဓမ္မစုဒိတက
ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

စတုတ္ထဝဂ္ဂါရ

စက္ကာရော ပရိက္ခာရာ-

- (က) အတ္ထိ ပရိက္ခာရော ရက္ခိတဗ္ဗော၊ ဝေါပေ-
တဗ္ဗော၊ မမာယိတဗ္ဗော၊ ပရိဘုဋိတဗ္ဗော။

- (ခ) အတ္ထိ ပရိက္ခာရာ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ ဂေါပေတဗ္ဗော၊ မမာယိတဗ္ဗော၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။
- (ဂ) အတ္ထိ ပရိက္ခာရာ ရက္ခိတဗ္ဗော၊ ဂေါပေတဗ္ဗော၊ န မမာယိတဗ္ဗော၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။
- (ဃ) အတ္ထိ ပရိက္ခာရာ န ရက္ခိတဗ္ဗော၊ န ဂေါပေတဗ္ဗော၊ န မမာယိတဗ္ဗော၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။

(ဝိ၊ ၅၊ ၂၂၄)

(အနက်)

ပရိက္ခာရာ ။ ပရိက္ခရာတို့သည်။ စတ္တာရာ၊ တို့တည်း-

(က) ရက္ခိတဗ္ဗော၊ စောင့်ရှောက်အပ်သော။ ဂေါပေတဗ္ဗော၊ လုံခြုံစေအပ်သော။ မမာယိတဗ္ဗော၊ မြတ်နိုးအပ်သော။ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ သုံးဆောင်အပ်သော။ ပရိက္ခာရာ၊ မိမိပရိက္ခရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ခ) ။ပ။ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ မသုံးဆောင် အပ်သော။ ပရိက္ခာရာ၊ သံဃိကပရိက္ခရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ဂ) ။ပ။ န မမာယိတဗ္ဗော၊ မမြတ်နိုးအပ်သော။ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော၊ သော။ ပရိက္ခာရာ၊ စေတိယသန္တကပရိက္ခရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

(ဃ) ။ပ။ န ရက္ခိတဗ္ဗော၊ သော။ န ဂေါပေတဗ္ဗော၊ သော။ ပ။ ပရိက္ခာရာ၊ လူတို့ပရိက္ခရာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။

ပရိက္ခာရစတုက္ကေ(၁) ပဌမော သကပရိက္ခာရော (၂) ဒုတိယော သံဃိကောဝ (၃) တတိယော ဓေတိယသန္တကော (၄) စတုက္ကော ဂိ ပရိက္ခာရော။

သစေ ပန သော ပတ္တစီဝရပဝ ဘမ္မတေသုဒ္ဓာနံ အတ္ထာယ အာဟဋ္ဌော ဧကော၊ အဝါဒုရဏံ ဒါတုံ၊ အန္တော တပေတုံ စ ဝဋ္ဋတိ။

(ဝိ၊ ဋီ၊ ၅၊ ၁၆၀)

(အနင်္ဂိ)

ပရိက္ခာရစတုက္ကေ၊ ဌ။ ဝါ၊ တွင်။ (၁) ပဌမော၊ ပထမပရိက္ခရာသည် (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဝေါပေတဗ္ဗ၊ မမာယိတဗ္ဗ၊ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-ဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်)။ သကပရိက္ခရာ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော သကပရိက္ခရာတည်း။

(၂) ဒုတိယော၊ ဒုတိယပရိက္ခရာသည် (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဝေါပေတဗ္ဗ၊ မမာယိတဗ္ဗ၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-ဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်)။ သံဃိကောဝ၊ သံသဒ္ဓဗ္ဗာဖြစ်သော ပရိက္ခရာသာတည်း။

(၃) တတိယော၊ တတိယပရိက္ခရာသည် (ရက္ခိတဗ္ဗ၊ ဝေါပေတဗ္ဗ၊ န မမာယိတဗ္ဗ၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ - ဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်)။ ဓေတိယသန္တကော၊ ဓေတိတော်၏ ဥစ္စာဖြစ်သော ပရိက္ခရာတည်း။

(၄) စတုက္ကော၊ စတုတ္ထပရိက္ခရာသည် (န ရက္ခိတဗ္ဗ၊ န ဝေါပေတဗ္ဗ၊ န မမာယိတဗ္ဗ၊ န ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗ-ဖြစ်သော ပရိက္ခရာသည်)။ ဂိဟိပရိက္ခာရော၊ လူတို့၏ ပရိက္ခရာတည်း။

ပန၊ ဆိတ်။ သော၊ ထိုလူတို့၏ ပရိက္ခရာသံဃ်။ ပတ္တစီဝရ
 နဝကမ္ပတေသဗ္ဗာနံ၊ သပိတ်၊ သင်္ကန်း၊ အသစ်ပြုဖွယ်အမှု၊
 ဆေး-တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှာ။ အာဟိဋေ၊ ကျောင်း
 သို့ ဆောင်ယူအပ်သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊
 သော်။) အဝါပုရဏံ၊ သံကောက်ကို၊ ဝါ၊ သေ့ကို။ ဒါ-
 တုဉ္စ၊ ပေးခြင်းငှာလည်းကောင်း။ အန္တော၊ ကျောင်း
 အတွင်း၌။ ထပါပေတုဉ္စ၊ ထားစေခြင်းငှာလည်းကောင်း။
 ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။

သောတိ ဂိဟိပရိက္ခာရော။ အဝါပုရဏံ ဒါတုန္တိ ဝဋ္ဋံ
 ဝိဝရိက္ခာ အန္တော ပရိက္ခာရဋ္ဌပနတ္ထာယ ဝိဝရဏံ ကုဋ္ဌိကံ
 ဒါတံ။ သံဃတ္ထာယ ဥပနိတံ သယမေဝ အန္တော ပဋိ-
 သာမိ ဝဋ္ဋတိ။ ထေနာမာ ။ “အန္တော ထပါပေတုဉ္စ
 ဝဋ္ဋတိ” တိ။

(ဝိမတိ- ဇီ၊ ၂။ ၂၀၀)

* * *

နဝကဝါရဝတ္ထနာ

(ဝိ၊ ၅၊ ၂၄၅။ ဝိ၊ ၅၊ ၅၊ ၁၀၁)

အဝဋ္ဌိကဒါနလမ်းညွှန်။

နဝ အဓမ္မိကာနိ ဒါနာနိတိ--

- (က) သံဃာသံ ပရိဏတံ (၁) အညိသံဃိသံ ဝါ
- (၂) စေတိယသ ဝါ (၃) ပုဂ္ဂလသ ဝါ
- ပရိဏာမေတိ။

(ခ) စေတီယဿ ပရိဏတံ (၁) အညစေတီယဿ ဝါ (၂) သံဃဿ ဝါ (၃) ပုဂ္ဂလဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ။

(ဂ) ပုဂ္ဂလဿ ပရိဏတံ (၁) အညပုဂ္ဂလဿ ဝါ (၂) သံဃဿ ဝါ (၃) စေတီယဿ ဝါ ပရိဏာမေတိ။

(အနက်)

နဝ အဓမ္မိကာနိ ဒါနာနိတိ၊ ကာ။ (၁) သံဃဿ၊ ၏(အထံသို့)။ ပရိဏတံ၊ ညွတ်ပြီးသော လာဘ်ကို။ (၁) အညသံဃဿ ဝါ၊ အခြား သံဃာ၏ အထံသို့သော်လည်းကောင်း။ (၂) စေတီယဿ ဝါ၊ စေတီ၏ အထံသို့သော်လည်းကောင်း။ (၃) ပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထံသို့သော်လည်းကောင်း။ ပရိဏာမေတိ၊ ညွတ်စေ၏။ (ဤ၌သုံးပါး။)

(ခ) စေတီယဿ၊ စေတီတော်၏ အထံသို့။ ပရိဏတံ၊ ကို။ (၁) အညစေတီယဿ ဝါ၊ အခြားစေတီ၏ အထံသို့သော်လည်းကောင်း။ (၂) သံဃဿ ဝါ၊ သို့သော်လည်းကောင်း။ (၃) ပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊ သို့သော်လည်းကောင်း။ ပရိဏာမေတိ၊ ၏။ (ဤ၌လည်းသုံးပါး။)

(ဂ) ပုဂ္ဂလဿ။ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အထံသို့။ ပရိဏတံ၊ ကို။ (၁) အညပုဂ္ဂလဿ ဝါ၊ သို့သော်လည်းကောင်း။ (၂) သံဃဿ ဝါ၊ သို့သော်လည်းကောင်း။ (၃) စေတီယဿ ဝါ၊ သို့သော်လည်းကောင်း။ ပရိဏာမေတိ၊ ၏။ (ဤ၌လည်းသုံးပါး။)

ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဝုတ္တဘိ၊ ကုန်သော။ အဓမ္မိကာနိ၊
တရား၌မယှဉ်ကုန်သော။ ဒါနဘိ၊ တို့သည်။ နဝ၊ ကိုးပါး
တို့တည်း။

ဓမ္မိကာနိ ဝါနဘိနိတိ

တိဏိ ဓမ္မိကာနိ ဒါနဘိနိတိ-

- (က) သံဃဿ နိဇ္ဇံ သံဃဿေဝ ဒေတိ။
- (ခ) စေတိယဿ နိဇ္ဇံ စေတိယဿေဝ ဒေတိ။
- (ဂ) ပုဂ္ဂလဿ နိဇ္ဇံ ပုဂ္ဂလဿေဝ ဒေတိတိ ဣမဘိ
နိတိ။

(အနက်)

တိဏိ ဓမ္မိကာနိ ဒါနဘိနိတိ၊ အား။ (က) သံဃဿ၊ သို့။
နိဇ္ဇံ၊ ညွတ်ပြီးသောလက်ကို။ သံဃဿေဝ၊ အားသာ။
ဒေတိ၊ ဧေး၏။ (ခ) စေတိယဿ၊ သို့။ နိဇ္ဇံ၊ ကို။ စေ-
တိယဿေဝ၊ အားသာ။ ဒေတိ၊ ၏။ (ဂ) ပုဂ္ဂလဿ၊ သို့။
နိဇ္ဇံ၊ ကို။ ပုဂ္ဂလဿေဝ၊ အားသာ။ ဒေတိ၊ ၏။

ဣတိ။ သို့။ ဣမဘိ တိဏိ၊ ဤသို့ ပါးတို့သည်။ ဓမ္မိကာနိ၊
တရား၌မယှဉ်ကုန်သော။ ဒါနဘိ၊ ဒါနတို့တည်း။

အပရုဂါယာသင်္ဂဏိက

စောဒနာဒိပုစ္ဆာ၊ ဗိဿဇ္ဇာနာ-လမ်းညွှန်
“အကြောင်း-အကျိုး အမေး-အဖြေ”

- (၁) စောဒနာ ကိမတ္ထာယ၊ သုဘရဏာ
ကိဿ ကာရဏာ။

သံဃော ကိမတ္တာယ၊ မတိကမ္ပံ ပန ကိဿ
ကာရဏာ။

(၂) စောဒနာ သာရဏတ္တာယ၊ နိဂ္ဂဟတ္တာယ သာ-
ရဏာ။

သံဃော ပရိဂ္ဂဟတ္တာယ၊ မတိကမ္ပံ ပန ပါဠိ-
ယေက္ကံ။

(အနက်)

(၁) စောဒနာ၊ ဝတ္ထု၊ အာပတ်ကိုပြု၍ စောဒနာခြင်း
သည်။ ကိမတ္တာယ၊ အဘယ်အကျိုးငှာ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

သာရဏာ၊ အပြစ်ကိုအောက်မေ့စေခြင်းသည်။ ကိဿ
ကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဟောတိ၊ နည်း။

သံဃော၊ သံဃာ စည်းဝေးခြင်းသည်။ ကိမတ္တာယ၊
အဘယ်အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ နည်း။

မတိကမ္ပံ ပန၊ အချင်ချင်းနှီးနှောတိုင်ပင် ဆွေးနွေးခြင်း
သည်ကား။ ဝါ၊ သုတ္တန္တိက၊ ဝိနယဓရ - မယေရိတို့၏
အလိုကိုယူခြင်းသည်ကား။ ကိဿ ကာရဏာ၊ ကြောင့်။
ဟောတိ၊ နည်း။

(၂) စောဒနာ၊ ဝတ္ထု၊ အာပတ်ကိုပြု၍ စောဒနာခြင်း
သည်။ သာရဏတ္တာယ၊ စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို စောဒနာ၏
အပြစ်ကို အောက်မေ့စေခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။

သာရဏာ၊ အပြစ်ကို အောက်မေ့စေခြင်းသည်။ နိဂ္ဂ-
ဟတ္တာယ၊ စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်ခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

သံဃော၊ သံဃာ စည်းဝေးခြင်းသည်။ ပရိဂ္ဂဟဏတ္ထာယ၊
ဝိနိစ္ဆယကိုသိမ်းဆည်းခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ဓမ္မ၊ အဓမ္မကို နှိုင်း
ချိန်စိမ့်သောငှာ။ ဝါ၊ သုဝိနိစ္ဆိတ၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတ-ကိုသိခြင်း
ငှာ။ ဟောတိ၊ ဤ။

မတိကမ္ပံ ပန၊ အချင်းချင်း နှီးနှော့တိုင်ပင် ဆွေးနွေး
ခြင်းသည်ကား။ ဝါ၊ သုတ္တန္တိက၊ ဝိနယဓရ-မထေရ်တို့၏
အလိုကိုယူခြင်းသည်ကား။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီးအသီး
အဆုံးအဖြတ်ကို နှလုံး၌ထားခြင်းငှာ။ ဝါ၊ အးသီအသီး
သုတ္တန္တိက၊ ဝိနယဓရ-မထေရ်တို့၏ အလိုကိုသိ၍ ထိုမထေရ်
တို့သည် ဖြစ်စေအပ်သောနည်းကိုယူ၍ ဝိနိစ္ဆယကို ပြီးဆုံး
စေခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အကျိုးအဆင့်ဆင့် အမေးအဖြေနှင့် အဓိပ္ပာယ်

(၁) ဝတ္ထု၊ အာပတ်ကိုပြု၍ စောဒနာခြင်းသည်
အဘယ်အကျိုးငှာ ဖြစ်သနည်း -

* ဝတ္ထု၊ အာပတ်ကိုပြု၍ စောဒနာ ခြင်းသည်
စုဒ္ဓိတက ပုဂ္ဂိုလ်ကို စောဒနာ၏ အဖြစ်ကို
အောက်မေ့စေခြင်းငှာဖြစ်၏။

(၂) အပြစ်ကို အောက်မေ့စေ ခြင်းသည် အဘယ်
အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း။

* အပြစ်ကို အောက်မေ့စေခြင်းသည် စုဒ္ဓိတက
ပုဂ္ဂိုလ်ကို နှိပ်ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

(၃) သံဃာစည်းဝေးခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးငှာ
ဖြစ်သနည်း။

* သံဃာစည်းဝေးခြင်းသည် ဝိနိစ္ဆယကိုသိမ်း
ဆည်းခြင်းငှာ၊ ဝါ-ဓမ္မ၊ အဓမ္မကို - နှိုင်းချိန်

စိန္တုသောဒ္ဓါ၊ ဝါ-သုတ္တန္တိက၊ ဒုဗ္ဗိန္တိက-ကို သိစေခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

(၄) အချင်းချင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင်နှိုးနှောခြင်းသည် ဝါ-သုတ္တန္တိက၊ ဝိနယဓရ-မထေရ်တို့၏ အလိုကို ယူခြင်းသည် အဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း။

* အချင်းချင်း ဆွေးနွေးတိုင်ပင် နှိုးနှောခြင်း သည်။ ဝါ-သုတ္တန္တိက၊ ဝိနယဓရ-မထေရ် တို့၏ အလိုကိုယူခြင်းသည် အသီးအသီး အဆုံး အဖြတ်ကိုနှလုံး၌ထားခြင်းငှာ၊ ဝါ- အသီး အသီး သုတ္တန္တိက၊ ဝိနယဓရ - မထေရ်တို့၏ အလိုကိုသိ၍ ထိုမထေရ်တို့သည် ဖြစ်စေအပ် သောနည်းကိုယူ၍ ဝိနိစ္ဆယကို ပြီးဆုံးစေ ခြင်းငှာ ဖြစ်၏။

စောဒနာဒိပုစ္ဆာ၊ ဝိသုဇ္ဇနာဝတ္ထနာ

ဒုတိယာဂါထာသင်္ဂဏိယံ။ ။စောဒနာတိ ဝတ္ထံ၊ စ အာ-
ပတ္တိဉ္စ ဒဿေတော စောဒနာ။
သာရဏာတိ ဒေါသသာရဏာ။ သံသော ကိမတ္ထာယာတိ
သံသသန္ဓိပါတော ကိမတ္ထာယ။ မတိကမ္ပံ ပန ကိဿ
ကာရဏာတိ မတိကမ္ပံ ဝုစ္ဆတိ မန္တဂ္ဂဟဏံ၊ တံ ကိဿ
ကာရဏာတိ အတ္ထော။

စောဒနာသာရဏတ္ထာယာတိ ဝုတ္ထပကာရာ စောဒနာ၊
တေန စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂလေန ကတဒေါသသာရဏတ္ထာယ။
နိဂ္ဂဟတ္ထာယ သာရဏာတိ ဒေါသသာရဏာ ပန တဿ
ပုဂ္ဂလဿ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ။ သံသော ပရိဂ္ဂဟတ္ထာယာတိ

တတ္ထ သန္နိပတိတော သံဃော ဝိနိစ္ဆယပရိဂ္ဂဟဏတ္ထိယာ၊
ဓမ္မာဓမ္မံ တုလနတ္ထိယာ၊ သုဝိနိစ္ဆိတ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတံ ဇာနနတ္ထိ-
ယာတိ အတ္ထော။ မတိကမ္ပံ ပန ပါဠိယေက္ကန္တိ သုတ္တန္တိ-
ကထေရာနဉ္စ ဝိနယဓရ ထေရာနဉ္စ မန္တဂ္ဂဟဏံ ပါဠေက္ကံ
ပါဠေက္ကံ ဝိနိစ္ဆယသန္နိဋ္ဌာပနတ္ထံ။

(အနက်)

ဒုတိယဂါထာ သင်္ဂဏိယံ၊ ဒုတိယဂါထာ သင်္ဂဏိကဋ္ဌံ။
စောဒနာတိ၊ ကာမံ။ ပတ္ထု၊ ဝတ္ထု၊ ကိုလည်းကောင်း။
အာပတ္တိဉ္စ၊ အာပတ်ကိုလည်းကောင်း။ ဒေသောတွာ၊ ပြ၍။
စောဒနာ၊ အပြစ်တင်ခြင်းတည်း။ သာရဏာတိ၊ ကာမံ။
ဒေါသသာရဏာ၊ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်။ သံဃော
ကိုမတ္ထာယာတိ၊ ကာမံ။ သံဃာသန္နိပတိတော၊ သံဃာစည်း
ဝေးခြင်းသည်။ ကိမတ္ထာယ၊ အဘယ်အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊
နည်း။ ပတိကမ္ပံ ပန ကိဿ ကာရဏာတိ-တ္ထေ၊ ဋ္ဌံ။ မန္တ-
ဂ္ဂဟဏံ၊ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှုကိုယူခြင်းကို။ မတိကမ္ပံ၊ မတိ-
ကမ္ပ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ၊ ထိုတိုင်ပင်ဆွေးနွေးမှု
ကိုယူခြင်းသည်။ ကိဿ၊ အဘယ်၏။ ကာရဏာ၊ အကြောင်း
ကြောင့်။ ဟောတိ၊ နည်း။ ဣတိ၊ ကာမံ။ အတ္ထော၊ တည်း။

စောဒနာ သာရဏတ္ထာယာတိ၊ ကာမံ။ ဝုတ္ထိပကာရာ၊
ဆိုအပ်ပြီးသော အပြားရှိသော။ စောဒနာ၊ အပြစ်တင်ခြင်း
သည်။ ကေန စုဒိတဟပုဂ္ဂလေန၊ ထို စုဒိတဟပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ကတဒေါသသာရဏတ္ထာယ၊ ပြုအပ်ပြီးသော အပြစ်ကို အမှတ်
ရစေခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နိဂ္ဂဟတ္ထာယ သာရဏာတိ၊ ကာမံ။ ဒေါသသာရဏာ
ပန၊ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်းသည်ကား။ ကိဿ ပုဂ္ဂလဿ၊

ထိုစုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ၊ နိုင်ခြင်းအကျိုးငှာ။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သံဃော ပရိဝံဟတ္ထာယာတိ၊ ကား။ တတ္ထ၊ ထိုစည်း
ဝေးရာအရပ်၌။ သံန္ဓိပတိကော၊ စည်းဝေးသော။ သံဃော၊
သည်။ ဝိနိစ္ဆယပရိဝံဟတ္ထာယ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို ပိုင်း
ခြား၍ယူခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။

ဓမ္မာစံ၊ ဓမ္မ၊ အဓမ္မကို။ တုလနတ္ထာယ၊ နိုင်းချိန်ခြင်း
အကျိုးငှာ။ သုဝိနိစ္ဆိတ၊ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတံ၊ ကောင်းစွာဆုံးဖြတ်
အပ်၊ မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်ကို။ ဇာနနတ္ထာယ၊
သိခြင်းအကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ အဗျော၊ တည်း။

မတိကမ္ဘံ ပန ပါဠိယေက္ကန္တိ၊ ကား။ သုတ္တန္တိကထေရာ-
နဉ္စ၊ သုတ္တန်ဆောင် ထေရ်တို့၏လည်းကောင်း။ ဝိနယဓရ
ထေရာနဉ္စ၊ ဝိနည်းစိုရ် ထေရ်တို့၏လည်းကောင်း။ မန္တ-
ဂ္ဂဟဏံ၊ တိုင်ပင်ဆေးနွေးမှုကိုယူခြင်းသည်။ ပါဠေက္ကံ ပါ-
ဠေက္ကံ၊ အသီးအသီး။ ဝိနိစ္ဆယသန္တိဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ ဝိနိစ္ဆယကို
ပြီးဆုံးစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။

အနုဝိဇ္ဇက - အနုယောဂကျင့်ဝတ်

(၃) မာ ခေါ တုရိတော အဘဏိ၊ မာ ခေါ
စလ္လိကတော ဘဏိ။

မာ ခေါ ပဋိသံ ဇနယိ၊ သစေ အနုဝိဇ္ဇ-
ကော တုရိ။

မာ ခေါ သဟသာ အဘဏိ၊ ကသံ ဝိဂ္ဂါ-
ဟိတံ အနိတ္ထသံဟိတံ။

တုဝံ၊ သင်သည်။ အနုဝိဇ္ဇကော၊ သံဃာတောဝင်၌သက်
 သော အဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှာနေသော ဝိနည်းစိုရ်
 သည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ၊ သေဝ်။) တုရိ-
 တော၊ ဆောဆောလျင်လျင် ခုံတမင်။ မာ ခေါ အဘဏိ၊
 စကားမဆိုလင့်။ စဏ္ဍိကတော၊ ဆတ်ဆတ်မြားမြား အမျက်
 အားဖြင့်။ မာ ခေါ အဘဏိ၊ လင့်။ ပဋိသံ၊ အမျက်ကို။
 မာ ခေါ ဇနယိ၊ စုဒိတက၊ စောဒက-၌ မဖြစ်စေလင့်။
 သဟသာ၊ အဆောတလျင်ရှောင်တခင်။ ဝိဂ္ဂါဟိတံ၊ ငြင်းခုံ
 ခြင်းကိုပြုတတ်သော။ အနတ္ထသံဟိတံ၊ ကျေးဇူးမဟဲ့ အကျိုး
 မဲကိုဖြစ်စေတတ်သော။ ကထံ၊ စကားကို။ မာ ခေါ
 အဘဏိ၊ လင့်။

အနုဝိဇ္ဇက - အနုယောဂ ကျင့်ဝတ်အဋ္ဌကထာ

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၅၊ ၂၀၀)

မာ ခေါ ပဋိသန္တိ စုဒိတကေ ဝါ စောဒကေ ဝါ
 ကောပံ မာဇနယိ။ သစေ အနုဝိဇ္ဇကော တုဝန္တိ သစေ
 တံ သံဃမဇ္ဈေ ဩတိဏ္ဍိ အဓိကရုဏ် ဝိနိစ္ဆိတုံ နိသိန္ဓော
 ဝိနယဓရော။ ဝိဂ္ဂါဟိတန္တိ န တံ ဣမံ ဓမ္မဒိနယံ အာဇာ-
 နာသိတိ အာဒိနယဗ္ဗဝတ္ထံ။ အနတ္ထသံဟိတန္တိ ယာ အနတ္ထံ
 ဇနယတိ၊ ပရိသံ ခေါဘေတွာ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ဝေရူပိ-
 ကလံ မာ အဘဏိ။

(အနက်)

မာ ခေါ ပဋိသန္တိ၊ ကား။ စုဒိတကေ ဝါ၊ စုဒိတက
 ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း။ စောဒကေ ဝါ၊ စောဒက
 ပုဂ္ဂိုလ်၌သော် လည်းကောင်း။ ကောပံ၊ အမျက်ကို။ မာ
 ဇနယိ၊ မဖြစ်ပါစေလင့်။ သစေ အနုဝိဇ္ဇကော တုဝန္တိ၊

ကား။ တံ၊ သံညံ။ သံဃမဇ္ဈေ။ န္ဓံ။ ဩတိတ္ထံ၊ ယက်ဓရာတ်
လာသော။ အဓိကရဏံ၊ ကို။ ဝိနိစ္ဆိတုံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းငှါ။
နိသိန္ဓော၊ ထိုင်နေသော။ ဝိနယဓရာ၊ သည်။ သပေအသိ၊
အကယ်၍ဖြစ်အံ့။

ဝိဂ္ဂါဟိကန္တိ၊ ကား။ တံ၊ သည်။ ဣဝံ မဗ္ဗဝိနယံ၊ ဤ
ဓမ္မဝိနယကို။ န ဇာနာသံ၊ နားမလည်။ ဣတိ အာဒိ
နယပွဝတ္တံ၊ ဤသို့အစရှိသော နည်းဖြင့်ဖြစ်သော။ အနတ္ထ-
သံဟိတန္တံ၊ ကား။ ယာ၊ အကြင်ဘာသာသည်။ အနတ္တံ၊
စီးပွားမဲ့ကို။ ဇနယတိ။ ဖြစ်စေသတ်၏။ ပရိသံ၊ ကို။
ခေါတေဇာ၊ ချောက်ချားစေ၍။ (ရုတ်ရုတ်ရက်ရက်ဖြစ်
စေ၍)။ ဥဋ္ဌာပေတိ၊ ထသွားစေသတ်၏။ ဝေရုဏံ၊ ဤသို့
သဘောရှိသော။ ကထံ၊ ကို။ မာ အဘဏိ၊ မပြောပါနှင့်။

အနုပိဇ္ဇက ဝိနည်းမိရ် မြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါ (၅)ပါး

သံဃာ့ဘောင်၌သက်သော အဝိတရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း
ငှါနေသော အနုပိဇ္ဇက ဝိနည်းမိရ်သည် အောက်ပါအင်္ဂါ
(၅)ပါးနှင့် ပြည့်စုံရမည်။

- (၁) တုရိတ-ဆောဆော လျင်လျင် ခုံတမင် စကား
မဆိုရ။
- (၂) စက္ခုကတ-ဆတ်ဆတ် များများ အမျက်အားဖြင့်
စကားမဆိုရ။
- (၃) ပဋိဗ္ဗ-အမျက်ဒေါသ စောဒက၊ စုဒိတဏှအပေါ်
မဖြစ်စေရ။
- (၄) သဟသ-အဆောဟလျင် ရှောင်တခင် စကား
မဆို ။

(၅) ဝိဂ္ဂါဟ်က - ငြင်းခုံခြင်းကိုပြုတတ်သော ကျေးဇူးမဟဲ့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်စေတတ်သော စကားကိုမဆိုရ။

(၄) သုတ္တေ ဝိနယေ အနုယောမေ၊ ပညတ္တေ အနု-
ယောမိကေ။

အနုယောဂဝတ္ထံ နိသာမယ၊ ကုသလေန ဗုဒ္ဓိမတာ
ကတံ။

သုဂုတ္တံ သိက္ခာပဒါနုယောမိကံ၊ ဂတိံ န နာသေ-
န္တော သမ္ပရာယိကံ။

(အနက်)

ကုသလေန၊ လိမ်မာတော်မူသော။ ဗုဒ္ဓိမတာ၊ ပညာရှိ
တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝါ၊ ဉာဏ်တော်၏ အ
ဆုံးသို့ ရောက်စေတော် မူပြီးသော မြတ်စွာဘုရားသည်။
သုတ္တေ၊ ဥဘုတောဝိဘင်း၌လည်းကောင်း။ ဝိနယေ၊ မဟာ
ဝဂ္ဂခန္ဓက၊ ဖူဠဝဂ္ဂခန္ဓက၌ လည်းကောင်း။ အနုယောမေ၊
ပနဝါ၌လည်းကောင်း။ ပညတ္တေ၊ အလုံးစုံသော ဝိနည်း
ဝိဇ္ဇက၌လည်းကောင်း။ အနုယောမိကေ၊ မဟာပဒေသ လေး
ပါး၌လည်းကောင်း။ ယံ အနုယောဂဝတ္ထံ၊ အကြင် စိစစ်
ရာသောဝတ်ကို။ ဝါ၊ အကြင်စိစစ်ခြင်း အစဉ်ကို။ ကတံ၊
ထုတ်ဆောင်၍ ယားတော်မူအပ်ပြီ။ ဝါ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။
သုဂုတ္တံ၊ ကောင်းစွာ သိစေတော်မူအပ်ပြီ။ သိက္ခာပဒါ-
နုယောမိကံ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့အားလျော်၏။ တံ အနုယောဂဝတ္ထံ၊
ထိုစိစစ်ရာသောဝတ်ကို။ ဝါ၊ ထိုစိစစ်ခြင်းအစဉ်ကို။ နိသာ-
မယ၊ မှတ်လေ့။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းလေ့။ သမ္ပရာယိကံ၊ ဘဝ
နှောင်းကျန် တမလွန်၌ ဖြစ်သော။ ဂတိံ၊ မိမိ၏ သုဂတိဘဝ
ကို။ ဝါ၊ မိမိ၏ သုဂတိဘဝသို့လားခြင်းကို။ န နာသေန္တော၊
မဖျက်ဆီးသည်ဖြစ်၍။ အနုယောဂဝတ္ထံ၊ ကို။ နိသာမယ။
လေ့။

အဋ္ဌကထာအဖွင့်

သုတ္တေ ဝိနယေဝါတိအာဒိသု သုတ္တံ နာမ ဥဘတော
ဝိဘူဇီ။ ဝိနယော နာမ ခန္ဓကော၊ အနုလောမော
နာမ ပရိဝါရော၊ ပညတ္တံ နာမ သကလံ ဝိနယပိဋကံ၊
အနုလောမိကံ နာမ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ။

အနုယောဂဝတ္ထံ နိသာမယာတိ အနုယုဉ္ဇနဝတ္ထံ နိသာ-
မေဟိ၊ ကုသလေန ဗုဒ္ဓိမတာ ကတန္တိ ဆေကေန ပဏ္ဍိ-
တေန ဉာဏပါရမိပွတ္တေန ဘဂဝတာ နိဟရိတွာ ဌပိတံ၊
သုဝုတ္တန္တံ သုပညာပိတံ၊ သိက္ခာပဒါနုလောမိကန္တိ သိက္ခာပ-
ဒါနံ အနုလောမံ။

(အနက်)

သုတ္တေ ဝိနယေဝါတိအာဒိသု၊ တို့၌။ သုတ္တံ နာမ၊
သုတ္တန်မည်သည်။ ဥဘတောဝိဘူဇီ၊ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊
အားဖြင့် နှစ်ပါးသောဝိဘင်းတည်း။ ဝိနယော နာမ၊
မည်သည်။ ခန္ဓကော၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ စူဠဝဂ္ဂ-ခန္ဓကတည်း။
အနုလောမော နာမ၊မည်သည်။ ပရိဝါရော။ ပရိဝါတည်း။
ပညတ္တံ နာမ၊ မည်သည်။ သကလံ။ အလုံးစုံသော။ ဝိနယ-
ပိဋကံ၊ ဝိနည်းပိဋကတည်း။ အနုလောမိကံ နာမ၊မည်သည်။
စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ မဟာပဒေသာ၊ မဟာ
ပဒေသတို့တည်း။

အနုယောဂဝတ္ထံ နိသာမယာတိ၊ ကား။ အနုယုဉ္ဇန-
ဝတ္ထံ၊ မေးစိစစ်ပုံအစဉ်ဟူသောကျင့်ဝတ်ကို။ နိသာမေဟိ၊
ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်ရှုပါလေ၌(စူးစမ်းဆင်ခြင်ပါလေ၌)။ ကုသ-
လေန ဗုဒ္ဓိမတာ ကတန္တိ၊ ကား။ ဆေကေန၊ ကျမ်းကျင်

တော်မူသော။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိအစစ်ဖြစ်တော်မူသော။
 ဉာဏပါရမီပွဏ္ဏေန၊ ဉာဏပါရမီသို့ ရောက်တော်မူသော။
 ဘဝတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နိဟရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။
 ယပိတံ၊ သားတော်မူအပ်သော။ သုပုတ္တန္တိ၊ ကား။ သုပုညာ -
 ပိတံ၊ ကောင်းစွာအပြားအားဖြင့် သံစေတော်မူအပ်သော။
 သိက္ခာပဒါနုလောမိကန္တိ၊ ကား။ သိက္ခာပဒါနံ၊ တို့အား
 အနုလောမံ၊ လျော်သော။

အနုပိဏ္ဏန အနုယောဂဏ္ဍဖြင့်ဝတ်

(၅) ဟိတေသိ အနုယုဉ္ဇယု၊ ကာလေန အတ္ထုပ -
 သဟိတံ။

စုဒ္ဓိတကဿ စ စောဒကဿ စ၊ သဟသာ
 ဝေါဟာရံ ဓာ ပဓာရေသိ။

စောဒကော အာယ အာပန္နောတိ၊ စုဒ္ဓိ -
 တကော အာယ အနာပန္နောတိ။

ဥဘော အနုက္ခိပန္နော၊ ပဋိညာနံသန္ဓိတေန
 ကာရယေ။ ။

အနက်

ဟိတေသိ၊ မေတ္တာ၊ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဝကို ဖြစ်စေသော
 အာ၊ ဖြင့် အစီးအပွားကိုရှာလျက်၊ ကာလေန၊ လျောက်
 ပယတင့်တယ်သောအခါ၌။ အတ္ထုပသံဘိတံ၊ အကြောင်း
 အကျိုးနှင့်စပ်သော စိစစ်ခြင်းကို။ အနုယုဉ္ဇယု၊ စိစစ်လေ့။

စုဒ္ဓိတကဿ စ၊ စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်၏ လည်းကောင်း။
 စောဒကဿ စ၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၏လည်းကောင်း။ သဟ -

သဘ၊ ခင်။ ဝေါ ဟာရံ၊ ပြောမိဆိုမိသော စကားကို။
မာ ပဓာရေသိ၊ မမှတ်လင့်ဦး။

စောဒကော၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ သည်။ အာ-
ပန္နော၊ အာပတ်သံဃ်၏။ ဝါ၊ အာပတ်သို့ရောက်၏။ ဣတိ၊
သို့။ အာဟ၊ အံ။ စုဒ္ဓိတကော၊ စုဒ္ဓိတက ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
အဟံ၊ သည်။ အနာပန္နော၊ အာပတ်မသင့်။ ဝါ၊ အာပတ်
သို့မရောက်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဟ၊ အံ။ ဥပေသော၊ စောဒက၊
စုဒ္ဓိတက-နှစ်ပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုက္ခိပန္နော၊
မချီးမြှောက်မှု၍။ ပဋိညာနုသန္ဓိတေန၊ ဝန်ခံသည့်နှင့် ရှေ့
နောက်စပ်သော စကားအစဉ်အားဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊
ရှေ့နောက်ပြောဆိုသော စကားအစဉ်ကိုမှတ်၍ ဝန်ခံခြင်း
ဖြင့်လည်းကောင်း။ (တစ်နည်းကား) ပဋိညာ-ပဋိညာယ၊
ဝန်ခံခြင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုသန္ဓိတေန၊ ရှေ့နောက်
စပ်သော စကားအစဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါ၊ ရှေ့နောက်
ပြောဆိုသောစကားအစဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာရယေ၊
ဆုံးဖြတ်ရာ၏။

ယင်း-အဋ္ဌကထာ အဖွင့်

ဣဒါနိ တံ အနုယောဂဝတ္ထံ ဒသေတုံ ဟိတေလိတိ-
အာဒိ မာဟ။ တတ္ထ ဟိတေသိတိ ဟိတံ ဒေသဇ္ဇော၊
ဂဝေသဇ္ဇော၊ မေတ္တဉ္စ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဉ္စ ဥပဋ္ဌာပေ-
တူတိ အတ္ထော။ ကာလေနာတိ ယုတ္တပတ္တကာလေန၊
အဇ္ဈေယိတကာလေ ယေဝ တံဝ ဘာဝရ ကစေ အနု-
ယုဉ္စာတိ အတ္ထော။ သဟသာ ဝေါဟာရံ မာ ပဓာရေ-
သိတိ ယော ဧကေသံ သဟသာ ဝေါဟာရော ဟေတိ၊
သဟသာ ဘာသိတံ၊ တံ မာ ပဓာရေသိ၊ မာ ဝက္ခိတ္တ။

ပဋိညာနုသန္ဓိတေန ကာရယေတိ-ဧတ္ထ အနုသန္ဓိတန္တိ
ကထာနုသန္ဓိဝုစ္စတိ၊ တသ္မာ ပဋိညာနုသန္ဓိနာ ကာရယေ၊

ကထာနုသန္ဓိ သတ္တက္ခေတွာ ပဋိညာယ ကာရယေတိ
အတ္ထော။ အထ ဝါ ပဋိညာယ စ အနုသန္ဓိတေန စ ကာရ-
ယေ။ လန္ဓိ ပဋိညာယ ကာရယေ။ အလန္ဓိ ဝတ္တာနုသန္ဓိတေ
နာတိ အတ္ထော။

(အနက်)

ဣဒါနိ၊ ဌ။ တံ အနုယောဂဝတ္ထံ၊ ကို။ ဒသေတုံ၊ ဌာ၊
ဟိတေသီတိအာဒိ၊ - အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဥပါ-
လိတ္ထေရော၊ သည်။ အာဟ၊ ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို ဟိတေသီအစ
ရှိသော စကားရပ်၌။ ဟိတေသီတိ၊ ကား။ ဟိတံ၊ အစီး
အပွားကို။ ဒေသန္တေ၊ ဝဝေသန္တော၊ ရှာမိုးလျက်။ မေတ္တဉ္စ
အပ္ပနာသ္မိရောကံသော မေတ္တာဈာန်ကို လည်းကောင်း။
မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဉ္စ၊ အပ္ပနာမေတ္တာ၏ ရှေ့ အဖို့၌ဖြစ်သော
ဥပစာရမေတ္တာကို လည်းကောင်း။ ဥပဋ္ဌပေတွာ၊ စွဲကပ်
တည်နေစေ၍။ ဣတိအတ္ထော၊ တည်း။

ကာလေနာတိ၊ ကား။ ယုတ္တပတ္တကာလေန၊ သင့်တင့်
လျောက်မတ်သောအခါ၌။ အဇ္ဈေသိတကာလေ ယေဝ၊
တိုက်တွန်းအပ်ရာအခါ၌သာ။ တဝ၊ အသင်ဝိနည်းမိရ်၏။
ဘာရေ၊ တာဝန်ကို။ ကတေ ဝေ၊ ပြုအပ်သော်သာ
(ပြုအပ်ရာအခါကျမှသာ)။ အနုယုဉ္စ၊ မေးစိစစ်ပါလော့။
ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။

သဟသံ ဝေါဟာရံ မာ ပခာရေသီတိ၊ ကား။ ဧတေသံ၊
ထိုစောဒက၊ စုဒ္ဓိတကပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ သဟသံ၊ အဆောတလျှင်။
ယော ဝေါဟာရော၊ အကြင်ပြောဆိုအပ်သောစကားသည်။
ဟောတိ၊ ၏။ သဟသံ၊ လျှင်။ ဘာသီတံ၊ ပြောဆိုအပ်
သော။ တံ ဝေါဟာရံ၊ ထိုစကားကို။ မာ ပခာရေသီ။

မဆောင်ရွက် မမှတ်သားပါနှင့်။ မာ ဝဏ္ဏိတ္ထ၊ အတုလှ်မယျ ပါနှင့်။

ပဋိညာနုသန္ဓိတေန ကာရယေတိ-တ္ထေ၊ ဌ။ ကထာနု-
သန္ဓိ၊ စကားတို့၏ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်ခြင်းကို။ အနု-
သန္ဓိတန္တိ၊ အနုသန္ဓိတံ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တသ္မာ၊
ထို့ကြောင့်။ ပဋိညာနုသန္ဓိနာ၊ ဝန်ခံခြင်းဟူသောရှေ့နောက်
စကားတို့၏ ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်။ ကာရယေ၊ ပြုစေရာ၏။
ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ၏။ ကထာနုသန္ဓိ၊ စကားတို့၏ ရှေ့
နောက် ဆက်စပ်ခြင်းကို။ သဏ္ဍကေတွတွာ၊ မှတ်သား၍။ ပဋိ-
ညာယ၊ ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်။ ကာရယေ၊ ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊
တည်း။

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင် တစ်နည်းကား။ ပဋိညာယ စ၊
ဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုသန္ဓိတေန စ၊ ရှေ့
နောက် ဆက်စပ်ခြင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း။ ကာရယေ၊
၏။ လန္ဓိ၊ လန္ဓိပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဋိညာယ၊ အားဖြင့်။ ကာ-
ရယေ၊ ၏။ အလန္ဓိ၊ အလန္ဓိပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝတ္တာနုသန္ဓိနာ၊
ကျင့်ဝတ်ဟူသော အဆက်အသွယ်အားဖြင့်။ ကာရယေ၊ ၏။
ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။

လန္ဓိကိုပဋိညာ၍ဖြင့်၊ အလန္ဓိကိုဝတ္တာနုသန္ဓိ-ဖြင့်ဆုံးဖြတ်

(၆) ပဋိညာ လန္ဓိယု ဟတာ၊ အလန္ဓိယု ဧဝံ
န ဝိဇ္ဇတိ။

ဗဟံ ပိ အလန္ဓိ ဘာယေယျ၊ ဝတ္တာနုသန္ဓိ-
တေန ကာရယေ။

(အနက်)

လဇ္ဇိယု၊ လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ပဋိညာပဋိညာယ၊ ဝန်ခံခြင်း
ဖြင့်။ ကတဝါဆုံးဖြတ်အပ်၏။ အလဇ္ဇိယု၊ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။
ဝေ၊ ဤသို့ ပဋိညာဉ်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။
ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ အလဇ္ဇိ၊ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဗဟံပိ၊ များစွာသောစကားကိုလည်း။ ဘာသေယျ၊ ပြော
ဆိုရာ၏။ တသ္မာ၊ ထိုကြောင့်။ ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန၊ အကျင့်
ပတ်နှင့်စပ်သော။ ဝါ၊ ညီညွတ်သောဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ကာ-
ရယေ၊ ရာ၏။

အဋ္ဌကထာအဖွင့်

တသ္မာ ဝေ ပဋိညာ လဇ္ဇိယုတိ ဂါထမာဟ။ တတ္ထံ
ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန ကာရယေတိ ဝတ္တာနုသန္ဓိနာ ကာရယေ။
ယာ အဿ ဝတ္တေန သန္ဓိံ ပဋိညာ သန္ဓိယတိ၊ တာယ-
ပဋိညာယ ကာရယေတိ အတ္ထော။

(အနက်)

တသ္မာ ဝေ၊ ကြောင့်ပင်။ ပဋိညာ လဇ္ဇိယုတိ ဂါထံ၊ ပဋိညာ
လဇ္ဇိယု-အစရှိသော ဂါထာကို။ ဥပါလိတ္ထေရော၊ သည်။
အာယ၊ ပြီ။ တတ္ထံ၊ ထိုဂါထာ၌။ ဝတ္တာနုသန္ဓိတေန ကာ-
ရယေတိ၊ ကား။ ဝတ္တာနုသန္ဓိနာ၊ ကျင့်ဝတ်ဟူသော
အဆက်အသွယ်အားဖြင့်။ ကာရယေ၊ ပြုစေရာ၏။ အဿ၊
ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝတ္တေန၊ အကျင့်စာရိတ္တဟူသော ကျင့်ဝတ်
နှင့်။ သန္ဓိံ၊ ကွ။ ယာ ပဋိညာ၊ အကြင်ဝန်ခံခြင်းသည်။
သန္ဓိယတိ၊ ဆက်စပ်၏ (ရှေ့နောက်ညီညွတ်၏)။ တာယ
ပဋိညာယ၊ ထိုဝန်ခံခြင်းအားဖြင့်။ ကာရယေ၊ ပြုစေရာ၏
(ဆုံးဖြတ်ရာ၏)။ ဣတိ အတ္ထော၊ တည်း။

ဇိကာ။

။ဝတ္ထာနုယန္ဓေနာတိ ဣာစာရာနုသန္ဓိနာ၊ အာ...
စာရေန သဒ္ဓိံ သမေန္တိယာ ပဋိညာယာတိ
အတ္ထော။

(အဓိပ္ပာယ်)

- (၁) လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်အား ၎င်းပေးအပ်သောပဋိညာဉ် ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းပြုရမည်။
- (၂) အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်အား ၎င်းပေးအပ်သောပဋိညာဉ် ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုမူ၍ ၎င်းပဋိညာဉ်ဝန်ခံ ချက်ဖြင့် ၎င်း၏ အကျင့်အာစာရကို ဆက် စပ်ကြည့်ရှုပြီး ညီညွတ်မှ ဆုံးဖြတ်ရာ၏။ ဤ၌ လိုအပ်ချက်မှာ လဇ္ဇိ၊ အလဇ္ဇိခွဲခြားနိုင်ရန် အဓိကဖြစ်လေသည်။

အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်လက္ခဏာ အမေးအဖြေ

- (၇) အလဇ္ဇိ ကိဒိသော ဟောတိ၊ ပဋိညာ ယဿ န ရဟတိ။

တေဉ္စ တာဟံ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော ဝုစ္စတိ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော။

- (၈) သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိံ ပရိဂူဟတိ။

အဂတိဂမနဉ္စ ဝုစ္စတိ၊ ဒေဒိသော ဝုစ္စတိ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော။

(အနက်)

ဘန္တေ-ဘဂဝါ၊ ရား။ ယဿ အလဇ္ဇိနော။ အကြင်-
 အလဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝေဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ န ရူဟတိ၊
 မရောက်။ သော အလဇ္ဇိ၊ ထိုအလဇ္ဇိ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိဒိသော၊
 အဘယ်သို့သဘောရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ တေဉ္စ၊
 ဤစကားကိုလည်း။ ဝါ၊ ဤအလဇ္ဇိလက္ခဏာကိုလည်း။ တံ၊
 အရှင်ဘုရားကို။ အဟံ၊ သည်။ ပုစ္ဆာမိ၊ အံ့။ ကိဒိသော၊
 အသို့သဘောရှိသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော၊ အလဇ္ဇိ-
 ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ဆိုအပ်ပါသနည်း။

ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဉ္ဇိစ္စ၊
 သိလျက်။ ဝါ၊ သိသည်ဖြစ်၍။ အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာ-
 ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ အနာပတ္တိံ၊ ကို။ ပရိဂူဟတိ၊ မကြား၊ မထသော
 အားဖြင့် လျှို့ဝှက်၏။ အဂတိဂမနဉ္စ၊ အဂတိသို့ လိုက်ခြင်းသို့
 လည်း။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဒေသိသော၊ ဤသို့သဘောရှိ
 သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္ဆတိ၊ ၏။

အလဇ္ဇိသရုပ် (၃) ဦး

- (၁) သဉ္ဇိစ္စ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ အလဇ္ဇိ၊
- (၂) အာပတ္တိံ ပရိဂူဟတိ အလဇ္ဇိ၊
- (၃) အဂတိဂမနဉ္စ ဂစ္ဆတိ အလဇ္ဇိ။

နိကာ။ ။ သဉ္ဇိစ္စာတိ ဇောနန္တော အာပဇ္ဇတိ။ ပရိ-
 ဂူဟတိတ္ထိ နိဂူဟတိ၊ န ဒေသေတိ။ န ဝုဠာတိ။

လဇ္ဇိပုဂ္ဂိုလ်လက္ခဏာ အမေးအဖြေ

- (၉) သစ္စံ အဟ္မဗ္ဗိ ဇောနာမိ၊ ဒေသိသော ဝုစ္ဆတိ
 အလဇ္ဇိပုဂ္ဂလော။

အညဉ္ဇ တာဟံ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော ဝုစ္စတိ
လဇ္ဇိပုဂ္ဂလော။

(၁၀) သဉ္ဇိစ္စ အာပတ္တိ' နာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ' န
ပရိဂူဟတိ။

အဂတိဂမနံ န ဂစ္ဆတိ၊ ဒေဝိသော ဝုစ္စတိ
လဇ္ဇိပုဂ္ဂလော။

(အနက်)

ဘန္တေ-ဘဂဝါ၊ ဘုရား။ ဒေဝိသော၊ ကို။ အလဇ္ဇိပုဂ္ဂ-
လော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ ယံ၊ အကြင်စကား
ကို။ ဝါ၊ အလဇ္ဇိလက္ခဏာကို။ ဟုမ္ပေဟိ၊ အရှင်ဘုရားတို့
သည်။ ဝုတ္တံ၊ ၎်။ တံ၊ သည်။ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အဟမ္ပိ၊
သည်လည်း။ ဇာနာမိ၊ ဟောတိုင်းသိပါ၏။ အညဉ္ဇ။
တစ်ပါးသောစကားကိုလည်း။ ဝါ၊ တစ်ပါးသော လဇ္ဇိ
လက္ခဏာကိုလည်း။ တံ၊ ကို။ အဟံ၊ သည်။ ပုစ္ဆာမိ၊ အံ။
ကိဒိသော၊ ကို။ လဇ္ဇိပုဂ္ဂလော၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။

ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ ယော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဉ္ဇိစ္စ၊
လျက်။ ဝါ၊ ၎်။ အာပတ္တိ'၊ သို့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။
အာပတ္တိ'၊ ကို။ န ပရိဂူဟတိ၊ ကြားသော၊ ယသော
အားဖြင့် မလျှို့ဝှက်။ အဂတိဂမနံ၊ သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊
မရောက်။ ပ။

၎င်းအဋ္ဌကထာအဖွင့်

သာ အဟမ္ပိ ဇာနာမိတိ ယံ ဣမ္ပေဟိ ဝုတ္တံ၊ တံ
သစ္စံ၊ အဟမ္ပိ နံ ဝေမေဝ ဇာနာမိ။ အညဉ္ဇ တာဟန္တိ
အညဉ္ဇ တံ အဟံ ပုစ္ဆာမိ။

အမွေစာဒကပုဂ္ဂိုလ် အမေးအဖြေ

(၁၁) သစ္စံ အာဗ္ဗိ ဇာနာမိ၊ ဒေသော ဝုစ္စတိ
လဇ္ဇိပုဂ္ဂလော။
အညဉ္ဇ တာဟံ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော ဝုစ္စတိ
အဓိမ္မစောဒကော။

(၁၂) အကာလေန စောဒေတိ အဘူတေန၊
ဖရုသေန အနတ္ထသံဟိတေန။
ဒေါန္တယရော စောဒေတိ၊ နော မေတ္တ-
စိတ္တော၊
ဒေသော ဝုစ္စတိ အဓိမ္မစောဒကော။

(အနက်)

။၀။ အညဉ္ဇ၊ တစ်ပါးသော စကားကိုလည်း။ ဝါ၊
တစ်ပါးသော အဓိမ္မစောဒကလက္ခဏာကိုလည်း။ ၀။

(၁) အကာလေန၊ သံသမဇ္ဈ စသော မလျောက်ပတ်
သောအခါ၌။ စောဒေတိ၊ ၏။ (၂) အဘူတေန၊ မဟုတ်
မမှန်သဖြင့်။ စောဒေတိ၊ ၏။ (၃) ဖရုသေန၊ ကြမ်း
တမ်းဆယ်များသဖြင့်။ စောဒေတိ၊ ၏။ (၄) အနတ္ထသံ-
ဟိတေန၊ အကျိုးစီးပွားနှင့်မစပ်သဖြင့်။ ဝါ၊ အကျိုးမဟု
ကျေးဇူးနဲ့ကိုဖြစ်စေသဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းမရှိသဖြင့်။ စော-
ဒေတိ၊ ၏။ (၅) ဒေါန္တယရော၊ ဒေါသစိတ်ရှိသ ည်ဖြစ်၍။
စောဒေတိ၊ ၏။ မေတ္တစိတ္တော၊ မေတ္တာစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍၊
န စောဒေတိ၊ မစောဒနာ။ ၀။

ခမိစောဒက လက္ခဏာ အမေးအဖြေ

(၁၃) သစ္စံ အာဗ္ဗိ ဇာနာတိ၊ ဒေသော ဝုစ္စတိ
အဓိမ္မစောဒကော။

အညဉ္ဇ တာဟံ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော ဝုစ္စတိ
ဓမ္မစောဒကော။

(၁၄) ကာလေန စောဒေတိ ဘူတေန၊ သဏှေန
အတ္တသံဟိတေန။

မေတ္တစိတ္တော စောဒေတိ၊ နော ဒေါ-
သံန္တရော။

ဒေသော ဝုစ္စတိ ဓမ္မစေဒနာ။

(အနက်)

။ပ။ (၁) ကာလေန၊ အခွင့်တောင်းသဖြင့် လျှောက်
ပတ်သောအခါ၌။ စောဒေတိ၊ ၏။ (၂) ဘူတေန၊ ဟုတ်
မှန်သဖြင့်။ စောဒေတိ၊ ၏။ (၃) သဏှေန၊ နူးညံ့သိမ်မွေ့
သဖြင့်။ စောဒေတိ။ ၏။ (၄) အတ္တသံဟိတေန၊ အကျိုး
စီးပွားနှင့် စပ်သဖြင့်။ ဝါ၊ မှန်မြတ်ကျိုးထူး ဂုဏ်ကျေးဇူးကို
ဖြစ်စေသဖြင့်။ ဝါ၊ အကြောင်းကိုမှီသဖြင့်။ စောဒေတိ၊
၏။ ပ။

မာလစောဒကလက္ခဏာအမေအဖြေ

(၁၅) သစ္စံ အဟမ္မိဇာနာမိ၊ ဒေသော ဝုစ္စတိ ဓမ္မ-
စောဒကော။

အညဉ္ဇ တာဟံ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော ဝုစ္စတိ
မာလစောဒကော။

(၁၆) ပုဗ္ဗာပရံ န ဇာနာတိ၊ ပုဗ္ဗာပရဿ အကော
ဝိဒေါ၊
အနံသန္ဓိဝစနပထံ န ဇာနာတိ၊

အနုသန္ဓိဝစနပထဿ အကောဝိဒေါ၊
ဒေသော ဝုစ္စတိ ဗာလစောဒကော။

(အနက်)

ပ။ ပုဗ္ဗာပရံ၊ ရှေးဆိုအပ်သောစကား၊ နောက်ဆိုအပ်
သောစကားကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ပုဗ္ဗာပရဿ၊ ရှေး
ဆိုအပ်သော စကား၊ နောက်ဆိုအပ်သော စကား၌။
အကောဝိဒေါ၊ မလိမ်မာ။ အနုသန္ဓိဝစနပထံ၊ စေ့စပ်
သောစကားအကြောင်းကို။ ဝါ၊ ကထာနုသန္ဓေစကား၊
ဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓေစကားကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ အနုသန္ဓိ-
ဝစနပထဿ၊ ၌။ ပ။

ပဏ္ဍိတစောဒကလက္ခဏာအမေးအဖြေ

(၁၇) သစ္စံ အဟမ္ပိ ဇာနာမိ၊ ဒေသော ဝုစ္စတိ
ဗာလစောဒကော။

အညဉ္ဇ တာဟံ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော ဝုစ္စတိ
ပဏ္ဍိတစောဒကော။

(၁၈) ပုဗ္ဗာပရမ္ပိ ဇာနာတိ၊ ပုဗ္ဗာပရဿ၊ ကောဝိဒေါ၊
အနုသန္ဓိဝစနပထံ ဇာနာတိ၊ အနုသန္ဓိဝစန-
ပထဿ၊ ကောဝိဒေါ။
ဒေသော ဝုစ္စတိ ပဏ္ဍိတစောဒကော။

စောဒနာ - အမေးအဖြေ

(၁၉) သစ္စံ အဟမ္ပိ ဇာနာမိ၊ ဒေသော ဝုစ္စတိ
ပဏ္ဍိတစောဒကော။

အညဉ္ဇ တာဟံ ပုစ္ဆာပိ၊ စောဒနာ ကိန္တိ
ဝုစ္စတိ။

(၂၀) သီလဝိပတ္တိယာ စောဒေတိ၊ အထော အာ-
စာရဒိဋ္ဌိယာ။

အာဇီဝေန ပိ စောဒေတိ၊ စောဒနာ ဘေဒ
ဝုစ္စတိ- ကိ။

(၁၉) ။ပ။ ကိန္တိ၊ အဘယ်ကြောင့်။ စောဒနာ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ နည်း။

(၂၀) ဥပါလိ၊ ဥပါလိ။ သီလဝိပတ္တိယာ၊ အာပတ်-
နှစ်ဖုံ တည်းဟူသော သီလဝိပတ္တိဖြင့်။ စော-
ဒေတိ၊ ဤ။ အထော၊ ကိုမှတစ်ပါး။ အာ-
စာရ၊ ဒိဋ္ဌိယာ၊ အာပတ်ငါးဖုံတည်းဟူသော
အာစာရ ဝိပတ္တိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိ-
တည် ဟူသော ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိဖြင့်။ စောဒေတိ၊ ဤ။
အာဇီဝေနပိ၊ အာဇီဝ တည်းဟူသော
အကြောင်းကြောင့်ပညက်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်
ခြောက်ပါးဟူသော အာဇီဝပြင့်လည်း။ စော
ဒေတိ၊ ဤ။ ဘေဒ၊ ဟိုကြောင့်။ စောဒနာ၊
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဤ။

စောဒနာ(၄)ပါး

- (၁) သီလဝိပတ္တိ - ဂရုကအာပတ်နှစ်ဖုံဖြင့် စော
ဒနာခြင်း၊
- (၂) အာစာရဒိဋ္ဌိ - လဟုကအာပတ် ငါး ဖုံဖြင့်
စောဒနာခြင်း၊

- (၃) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ - မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိဖြင့် စောဒနာခြင်း၊
- (၄) အာဇီဝဝိပတ္တိ - အာဇီဝကြောင့် ပညတ်အပ်သော သိက္ခာပုဒ်ခြောက်ပါးတို့ဖြင့် စောဒနာခြင်း။
= ပေါင်း(၄)ပါး။

အဋ္ဌကထာ အဖွင့်များ

ဂါထာ(၈)၌- သဋ္ဌိစွာတိ ဇာနန္တော အာပဇ္ဇတိ။ ပရိဂူဟတိတိ နိဂူဟတိ၊ န ဒေသေတိ၊ န ပုဋ္ဌာတိ။

ဂါထာ(၁၆)၌- ပုဗ္ဗာပရံ န ဇာနာတိတိ ပုရေ ကထိတဉ္စ ပစ္ဆာ ကထိတဉ္စ န ဇာနာတိ။ အကောဝိဒေတိ တသ္မိံ ပုဗ္ဗာပရေ အကုသလော။ အနုသန္ဓိဝစနပထံ န ဇာနာတိတိ ကထာနုသန္ဓိဝစနံ ဝိနိစ္ဆယာနုန္ဓိဝစနဉ္စ န ဇာနာတိ။

ဂါထာ(၂၀)၌- သီလဝိပတ္တိယာ စောဒေတိတိ ခ္ဗိဟိ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ စောဒေတိ။ အာစာရ၊ ဒိဋ္ဌိယာတိ အာစာရဝိပတ္တိယာ စေဝ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ စ။ အာစာရဝိပတ္တိယာ စောဒေန္တော ပဉ္စဟာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ စောဒေတိ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ စောဒေန္တော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စေဝ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိယာ စ စောဒေတိ။ အာဇီဝေနဝိ စောဒေတိတိ အာဇီဝဟေတုပညတ္တေဟိ ဆဂ္ဂိ သိက္ခာပဒေဂ္ဂိ စောဒေတိ။

အဋ္ဌကထာ အနက်များ

ဂါထာ(၈)၌- သဗ္ဗိစ္စာတိ၊ ကာမံ။ ဇာနန္ဒော၊ သိလျက်။
အာပတ္တိံ၊ သို့။ အာဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။
ပရိဂူဟတိတိ၊ ကာမံ။ နိဂူဟတိ၊ လျှို့ဝှက်၏။
န ဒေသေတိ၊ ဒေသနာမပြော။ န ဝုဋ္ဌာတိ၊
အာပတ်မှမထ။

ဂါထာ(၁၆)၌- ပုဗ္ဗာပရံ န ဇာနာတိတိ၊ ကာမံ။ ပုရော၊
ရှေး၌။ ကထိဟဉ္စ၊ ပြောဆိုအပ်ပြီးသော
စကားကိုလည်းကောင်း၊ ပစ္စာ၊ မှ။ ကထိ-
တဉ္စ၊ ကိုလည်းကောင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ
(နားမလည်)။ အကောပိဒေ၊ တိ၊ ကာမံ။
ကသ္မိံ ပုဗ္ဗာပရော၊ လို ရှေ့စကား၊ နောက်
စကား၌။ အကုသလော၊ မကျွမ်းကျင်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ အနုသန္ဓိဝစနပယ န ဇာနာ-
တိတိ၊ ကာမံ။ ကထာနုသန္ဓိဝစနံ၊ စုဒ္ဓိ တက၊
အနုပိဇ္ဇကတို့၏ စကားနှင့် ဆက်သွယ်သော
စကားကိုလည်းကောင်း။ ဝိနိစ္ဆယာနုသန္ဓိ-
ဝနဉ္စ။ အာပတ် အနာပတ်-ဟူသောအဆုံး
အဖြတ်နှင့် ဆက်သွယ်သော စကားကိုလည်း
ကောင်း။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။

ဂါထာ(၂၀)၌- သီလဝိပတ္တိယာ စောဒေဟိတိ၊ ကာမံ။ ဒွိဟိ၊
နှစ်ပါးကုန်သော။ အာပတ္တိက္ခန္ဓေဟိ၊ အာ
ပတ်အစုတို့ဖြင့်။ (ပါ-သံတို့ဖြင့်။) စောဒေဟိ၊
၏။ အာစာရ၊ ဒိဋ္ဌိယာတိ၊ ကာမံ။ အာစာရ-
ပတ္တိယာ စေဝ၊ အာစာရပိပတ္တိဖြင့်လည်း
ကောင်း။ ဒိဋ္ဌိပိပတ္တိယာ စ၊ ဒိဋ္ဌိပိပတ္တိဖြင့်

လည်းကောင်း။ အာစာရဝိပတ္တိယာ၊ အာ
 စာရ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်။ စောဒေန္တော၊
 စောဒနာသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဉ္စဟိ၊ ငါး
 ပါးကုန်သော။ အာပတ္တိက္ခန္ဓဟိ၊ အာပတ်
 အစုတို့ဖြင့်။ စောဒေတိ၊ ၏။ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ၊
 သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏ ပျက်စီးခြင်းဖြင့်။ စောဒေန္တော၊
 သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စေဝ၊ (အန္တဂ္ဂါဟိက
 ဒိဋ္ဌိမှ အခြားသော) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြင့် လည်း
 ကောင်း။ အန္တဂ္ဂါဟိကဒိဋ္ဌိယာ စ၊ သဿတ
 အဇ္ဈိ၊ ဥဇ္ဈေဒအဖို့ကို ယူတတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့်
 လည်းကောင်း။ စောဒေတိ၊ ၏။

အာဇီဝေနာပိ စောဒေတိတိ၊ ကာမံ။ အာဇီဝ
 ဟေတုအာဇီဝဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 ပညတ္ထေဟိ၊ ပညတ်တော်မူအပ်ပြီးကုန်သော။
 ဆဟိ၊ ကုန်သော။ သိက္ခာပဒေဟိ၊ တို့ဖြင့်။
 စောဒေတိ၊ ၏။

* * *

အနုဝိဇ္ဇာန - အနုယောဂ

(ဝိ၊ ၅၊ ၂၁)

အနုဝိဇ္ဇာကောန စောဒကော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော - “ယံ ခေါ
 တံ အာဂုသော ဣမံ တိက္ခံ စောဒေသိ။ ကိမ္ဘိ နံ စော-
 ဒေသိ။

- (က) သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေသိ။
- (ခ) အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေသိ။
- (ဂ) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေသိ”တိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ-“(က) သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေမိ၊ (ခ) အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေမိ၊ (ဂ) ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ စောဒေမိ” တိ။

သော ဧဝမဿ ဝစနိယော-“(က) ဇာနာသိ ပနာ-ယသ္မာ သီလဝိပတ္တိ၊ (ခ) ဇာနာသိ အာစာရဝိပတ္တိ၊ (ဂ) ဇာနာသိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ” ဟိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ-“(က) ဇာနာမိ ခေါ အဟံ အာဂုသော သီလဝိပတ္တိ၊ (ခ) ဇာနာမိ အာစာရ-ဝိပတ္တိ၊ (ဂ) ဇာနာမိ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ” ဟိ။

သော ဧဝမဿ ဝစနိယော-“(က) ကတမာ ပနာ-ဂုသော သီလဝိပတ္တိ (ခ) ကတမာ အာစာရဝိပတ္တိ (ဂ) ကတမာ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ” တိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ-(က) စတ္တာရိ စ ပါရာဇိ-ကာနိ၊ တေရသ စ သံသာဒိသေသာ၊ အယံ သီလဝိ-ပတ္တိ။ (ခ) ထုလ္လစ္စယံ၊ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါဠိဒေသနိယံ၊ ဒုက္ကဋံ၊ ဒုပ္ပာသိတံ၊ အယံ အာစာရဝိပတ္တိ (ဂ) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အန္တဂ္ဂါ-ဟိကာ ဒိဋ္ဌိ၊ အယံ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိ” တိ။

သော ဧဝမဿ ဝစနိယော-“ယံ ခေါ တံ အာဂုသော ဣမံ ဘိက္ခု၊ စောဒေသိ (က) ဒိဋ္ဌေန ဝါ စောဒေသိ (ခ) သုတေန ဝါ စောဒေသိ (ဂ) ပရိသင်္ကာယ ဝါစောဒေသိ” တိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ-(က) ဒိဋ္ဌေန ဝါ စောဒေမိ (ခ) သုတေန ဝါ စောဒေမိ (ဂ) ပရိသင်္ကာယ ဝါ စောဒေမိ” တိ။

သော ဝေမဿ ဝစနိယော - “ယံ ခေါ တံ အာဂုသော ဣမံ ဘိက္ခုံ ဒိဋ္ဌေန စောဒေသိ - (က) ကိံ တေ ဒိဋ္ဌံ (ခ) ကိန္တိ တေ ဒိဋ္ဌံ (ဂ) ကဒါ တေ ဒိဋ္ဌံ (ဃ) ကတ္ထ တေ ဒိဋ္ဌံ (င) ပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပန္နော ဒိဋ္ဌော (စ) သံဃာဒိ - သေသံ အဇ္ဈာပန္နော ဒိဋ္ဌော (ဆ) ယုလ္လစ္စယံ, ပါရိတ္တိယံ, ပါဠိဒေသနိယံ, ဒုက္ကဋံ, ဒုပ္ပာသိတံ အဇ္ဈာပန္နော ဒိဋ္ဌော (ဇ) ကတ္ထ စ တံ အဟောသိ (ဈ) ကတ္ထ စာယံ ဘိက္ခု အဟောသိ (ည) ကိဉ္စ တံ ကရောသိ (ဋ) ကိဉ္စာယံ ဘိက္ခု က. ရောတိ” တိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ - “န ခေါ အဟံ အာဂုသော ဣမံ ဘိက္ခုံ ဒိဋ္ဌေန စောဒေမိ။ အပိ စ သုတေန စော - ဒေမိ” တိ။

သော ဝေမဿ ဝစနိယော - “ယံ ခေါ တံ အာဂုသော ဣမံ ဘိက္ခုံ သုတေန စောဒေသိ - (က) ကိံ တေ သုတံ (ခ) ကိန္တိ တေ သုတံ (ဂ) ကဒါ တေ သုတံ (ဃ) ကတ္ထ တေ သုတံ (င) ပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပန္နော တိ သုတံ (စ) သံဃာဒိသေသံ, ယုလ္လစ္စယံ, ပါရိတ္တိယံ, ပါဠိဒေသနိယံ, ဒုက္ကဋံ, ဒုပ္ပာသိတံ အဇ္ဈာပန္နော တိ သုတံ (ဆ) ဘိက္ခုဿ သုတံ (ဇ) ဘိက္ခုနိယာ သုတံ (ဈ) သိက္ခမာနာယ သုတံ (ည) သာမဏေရဿ သုတံ (ဋ) သာမဏေရိယာ သုတံ (ဌ) ဥပါသကဿ သုတံ (ဍ) ဥပါသိကာယ သုတံ (ဎ) ရာဇနံ သုတံ (ဏ) ရာဇမဟာမတ္တာနံ သုတံ (တ) တိတ္ထိ - ယာနံ သုတံ (ထ) တိတ္ထိယသာဝကာနံ သုတံ” န္တိ။

သော စေ ဧဝံ ဝဒေယျ - “န ခေါ အဟံ အာဂုသော ဣမံ ဘိက္ခုံ သုတေန စောဒေမိ။ အပိ စ ပရိသင်္ကာယ စောဒေမိ” တိ။

သော ဝေမဿ ဝစနိယော - “ယံ ခေါ တံ အာရုံသော
 ဣမံ ဘိက္ခုံ ပရိသင်္ကံယံ စောဒေသိ - (က) ကိံ ပရိ-
 သင်္ကံသိ (ခ) ကိန္တိ ပရိသင်္ကံသိ (ဂ) ကဒါ ပရိသင်္ကံသိ
 (ဃ) ကတ္ထ ပရိသင်္ကံသိ (င) ပါရာဇိကံ အဇ္ဈာပဇ္ဇောတိ
 ပရိသင်္ကံသိ (စ) သံဃာဒိသေသံ အဇ္ဈာပဇ္ဇောတိ ပရိသင်္ကံသိ
 (ဆ) ထုလ္လစ္စယံ, ပီတိတ္တိယံ ပါဠိဒေသနိယံ, ဒုတ္တံ, ဒုဗ္ဗာသိ နံ
 အဇ္ဈာပဇ္ဇောတိ ပရိသင်္ကံသိ (ဇ) ဘိက္ခုဿ သုတ္တာ ပရိသင်္ကံ-
 သိ (ဈ) ဘိက္ခုနိယာ သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (ည) သိက္ခမာ-
 နာယ သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (ဋ) သာမဏေရဿ သုတ္တာ
 ပရိသင်္ကံသိ (ဌ) သာမဏရိယာ သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (ဍ)
 ဥပါသကဿ သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (ဎ) ဥပါသိကာယ
 သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (ဏ) ရာဇနံ သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (တ)
 ရာဇမဟာမတ္တာနံ သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (ထ) တိတ္ထိယာနံ
 သုတ္တာ ပရိသင်္ကံသိ (ဒ) တိတ္ထိယသာဝကဉာဏံ သုတ္တာ ပရိ-
 သင်္ကံသိ” တိ။

အနုဝိဇ္ဇာက - အနုဝိယာဂ ပါဠိအောက်အနက်

အနုဝိဇ္ဇာကေန၊ ဝိနည်းမိရိသည်။ စောဒကော၊ ကို။
 ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ နိ။ ကိံ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ နည်း။ အာရုံသော၊
 ငါရှင်။ တံ၊ သည်။ ဣမံ ဘိက္ခုံ၊ ကို။ ယံ ခေါ စောဒေ-
 သိ၊ အကြင်စောဒနာ၏။ တံ၊ ထိုစောဒနာခြင်သည်။ ကိမ္ပိ၊
 အဘယ်အပြစ်ကြောင့်။ နံ၊ ထိုရဟန်းကို။ စောဒေသိ၊ နည်း။
 (က) သီလဝိပတ္တိယာ၊ ကြောင့်။ စောဒေသိ၊ စောဒနာ
 သလော။ ပ။ ဣတိ၊ သို့။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ နိ။

သော၊ ထိုစောဒကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာရုံသော၊ ငါရှင်။
 ခေါ၊ စင်စစ်။ အဟံ၊ သည်။ သီလဝိပတ္တိံ၊ ကို။ ဇာနာမိ၊
 နိ။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ စေ ဝဒေယျ၊ အံ။ ပ။ အာရုံသော၊ ရှင်။

သီလဝိပတ္တိ၊ သည်။ ကတမာ ပန၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ၊
သို့။ ဝစနိယော၊ သည်။ အဿ၊ ၎င်း။

သော၊ သည်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ပါရာဇိကာနိ စ၊
တို့သည်လည်းကောင်း။ တေရသ၊ ကုန်သော။ သံဃာဒိသေ-
သာ စ၊ တို့သည် လည်းကောင်း။ သန္တိ၊ ကုန်၏။ အယံ၊
ဤအာပတ်နှစ်ဖုံသည်။ သီလဝိပတ္တိ၊ မည်၏။ပ။

(ထူးခြားသောအနက်များ)-

ပရိသင်္ကာယ၊ ရှိရာခြင်းဖြင့်။ ကိန္တိ၊ အဘယ်သို့။ ကဒါ၊
အဘယ်အခါ၌။ ကတ္ထ၊ ၌။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနိယော၊ သည်။
အဿ၊ ၎င်း။

အာမိဿံ နှင့် ပုဂ္ဂလ ကြဉ်ဂါထာ

(ဝိ၊၅၊ ၂၀၄)

န စ အာမိဿံ နိဿာယ၊ န စ နိဿာယ ပုဂ္ဂလံ။
ဥဘော ဧတေ ဝိဝဇ္ဇေတွာ၊ ယထာ ဓမ္မော တထာ
ကရေ။

(အနက်)

အာမိဿံ၊ စုဒ္ဓိတက၊ စောဒကတို့ပေးအပ်သောသင်္ကန်း
စသော အာမိဿကို။ နိဿာယ၊ မြှင့်၍။ န စ ကရေ၊ မဆုံး
ဖြတ်ရာ။ ပုဂ္ဂလံ၊ ဥပဇ္ဈာယ်စသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နိဿာယ၊
၍။ န စ ကရေ၊ ရာ။ ဧတေ ဥဘောပိ၊ ထို အာမိဿံ
ပုဂ္ဂလနှစ်ပါးတို့ကိုလည်း။ ဝိဝဇ္ဇေတွာ၊ ကြဉ်၍။ ယထာ၊ ဖြင့်။
ဓမ္မော၊ သည်။ ဥဘော၊ ၎င်း။ တထာ၊ ဖြင့်။ ကရေ၊ ရာ၏။

စောဒကောဒိ ပဋိပတ္တိလမ်းညွှန်

(ဝိ၊ ၅၊ ၂၀၃။ ဝိ၊ ၅၊ ၅၊ ၂၀၃)

(က) စောဒနာယ ကော အာဒိ၊ ကိံ မဇဇ္ဈ၊ ကိံ ပရိယောဉသာနံ။

စောဒနာယ ဩကာသကမ္ပံ အာဒိ၊ ကိရိယာ မဇ္ဈေ၊ သမထော-ပရိယောဉသာနံ။

(ခ) စောဒနာယ ကတိ မူလာနိ။

စောဒနာယ ဒွေ မူလာနိ။

စောဒနာယ ကတမာနိ ဒွေ မူလာနိ။

သမူလိကာ ဝါ အမူလိကာ ဝါ၊ စောဒနာယ ဣမာနိ ဒွေ မူလာနိ။

(ဂ) ကတိ ဝတ္ထုနိ။

-တိဏိ ဝတ္ထုနိ။

စောဒနာယ ကတမာနိ တိဏိ ဝတ္ထုနိ

-ဒိဋ္ဌေန သုတေန ပရိသင်္ကာယ။ စောဒနာယ ဣမာနိ တိဏိ ဝတ္ထုနိ။

(ဃ) ကတိ ဘူမိယော။

ပဉ္စ ဘူမိယော။

စောဒနာယ ကတမာ ပဉ္စ ဘူမိယော။

စောဒနာခြင်း၏ ဘူမိ(၅)ပါးနှင့်

စောဒကကျင့်ဝတ် (၅)ပါး

(က) ကာလေန ဝက္ခာမိ၊ နော အကာလေန၊

သင့်လျော်သောအခါ၌ ပြောဆိုစောဒနာအံ့၊ (မသင့်လျော်။ ပ။ မပြောဆို)။

(ခ) ဣတေန ဝက္ခာမိ၊ နော အဘူတေန၊

ဟုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့် မပြောဆိုစောဒနာအံ့၊ (မဟုတ်မှန်။ ပ။ မပြောဆို)။

(ဂ) သဏ္ဍေန ဝက္ခာမိ၊ နော ဖရုံသေန၊

သိမ်မွေ့သောစကားဖြင့် ပြောဆိုစောဒနာအံ့၊ (ကြမ်းတမ်းသော။ ပ။ မပြောဆို)။

(ဃ) အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ၊ နော အနတ္ထသံဟိ-
တေန၊

အကြောင်းနှင့် စပ်ယှဉ်သောစကားဖြင့် ပြောဆိုအံ့၊ (အကြောင်းနှင့်မစပ်။ ပ။ မဆို)။

(င) မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ၊ နော ဒေါသန္တရော၊

မေတ္တာစိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ပြောဆိုစောဒနာအံ့၊ (ဒေါသစိတ်။ ပ။ မပြောဆို)။

စောဒနာယ ဣမာ ပဉ္စ ဘူမိယော။ စောဒကေန ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ကတမေဟိ န္ဒိဟာကာရေဟိ စောဒေတိ။

(၁) ကာယေန ဝါ စောဒေတိ၊ (၂) ဝါစာယ ဝါ စောဒေတိ၊ ဣမေဟိ န္ဒိဟာကာရေဟိ စောဒေတိ။

စောဒကောဒိပဋိပဇ္ဇိ

(ဝိ၊ ၅၊ ၂၀၃)

(က) စောဒကေန ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

စောဒကေန ပဉ္စသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာယ ပရော စော-
ဒေတဗ္ဗော။ ကာလေန။ ပ။ ဒေါသန္တရေတိ။

(ခ) စုဒိတကေန ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

စုဒိတကေန ဒွိသု ဓမ္မေသု ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ - သစ္စေ စ၊
အကုပ္ပေ စ၊ စုဒိတကေန ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

(ဂ) သံဃေန ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

သံဃေန ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ သံဃေန ဩက္ခိယာ-
နေတိဏ္ဏံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ သံဃေန ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

(ဃ) အနုဝိဇ္ဇကေန ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အနုဝိဇ္ဇကေန ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ - အနုဝိဇ္ဇကေန
ယေန ဓမ္မေန ယေန ဝိနယေန ယေန သတ္ထုသာသနေန
တံ အဓိကရဏံ ဝုပသမ္ပတိ၊ တဏှာ တံ အဓိကရဏံ
ဝုပသမေတဗ္ဗံ၊ အနုဝိဇ္ဇကေန ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

(အနက်)

စောဒနာယ၊ ဤ။ ကော၊ အဘယ်သည်။ အာဒိ၊ လက်မွန် -
မဆွ အစနည်း။ တစ်နည်းကား - အာဒိ၊ လက်မွန်မဆွ
အစကား။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ပ။ ဩကာသကမ္ပံ၊ အခွင့်
တောင်းခြင်းအမှုသည်။ အာဒိ၊ အစတည်း။ တစ်နည်း -
အာဒိ၊ အစကား။ ဩကာသကမ္ပံ၊ တည်း။ သမူလိကာ ဝါ၊
အရင်းရှိသော စောဒနာခြင်း လည်းကောင်း။ အမူလိကာ
ဝါ၊ အရင်းမရှိသော စောဒနာခြင်းလည်းကောင်း။ ပ။

စောဒကဘိ ပဋိပတ္တိအနက်

စောဒကေန၊ သည်။ ကထံ၊ သို့။ ပဋိပတ္တိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်
သနည်း။ ပ။ သုစ္စေ စ၊ ဝစီသစ္စာ၌လည်းကောင်း၊ အကု-
ပေ စ၊ အမျက်မရှိခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဝါ။ အမျက်မရှိ
သည်၏အဖြစ်၌လည်းကောင်း။ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊ တည်အပ်၏။

သံသေန၊ သည်။ ပ။ ဩတိဏ္ဍာနောတိဏ္ဍံ၊ သက်သေ
စကား၊ မသက်သေစကားကို။ ဇေနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ ပ။

ယေန မုဗ္ဗေန၊ အကြင်ကုတ်မှန်သောဝတ္ထုဖြင့်။ ယေန
ဝိနယေန၊ အကြင် စောဒနာဝိနည်း၊ သုရဏဝိနည်းဖြင့်။
ယေန သတ္ထုသိသနေန၊ အကြင် ဥဗ္ဗိသဗ္ဗဒါ၊ အနုသာဝန-
သမ္ပဒါဖြင့်။ တံ အဓိကရဏံ၊ သည်။ ယယာ၊ အကြင်
အခြင်းဖြင့်။ ဝူပသဗ္ဗတိ၊ ၏။ တထာ၊ ဖြင့်။ တံ အဓိကရဏံ၊
ကို။ ဝူပသမေတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပ။

စောဒကပုစ္ဆာ-ဝိသုဇ္ဈာနာဏောနာ

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၅၊ ၂၀၃)

သစ္စေ စ အကုပေ စာတိ သစ္စေ ပတိဋ္ဌာတဗ္ဗံ အကုပေ
စ၊ ယံ ကတံ ဝါ န ကတံ ဝါ၊ တဒေဝ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ န စ
စောဒကေ ဝါ အနုဝိဇ္ဇာဏေ ဝါ သံသေ ဝါ ကောပေါ
ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗော။

ဩတိဏ္ဍာနောတိဏ္ဍံ ဇေနိတဗ္ဗိန္နိ ဩတိဏ္ဍဉ္စ အနော-
တိဏ္ဍဉ္စ ဝစနံ ဇေနိတဗ္ဗံ။

တတြာယံ ဇေနနဝိမိ- ဧတ္ထကာ စောဒကဿ ပုဗ္ဗ-
တုဏ္ဏာ၊ ဧတ္ထကာ ပစ္ဆိမကထာ၊

တ္ထေကာ စုဒ္ဓိတကထာ ပုဗ္ဗကထာ၊ တတ္ထေကာ ပစ္ဆိမကထာတိ ဇာနိတဗျာ။

စောဒကထာ။ ပ။ ဂဏှိတဗ္ဗံ။ ပ။ သံဃေန ဧဝံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

ယေန ဓမ္မေန။ ပ။ ဝုပသမ္ပတိတိ တတ္ထေ ဓမ္မောတိ ဘူတံ ဝတ္ထု။ ဝိနယောတိ စောဒနာ စေဝ သာရဏာ စ။ သတ္ထုသဒ္ဓါသနန္တံ ဥတ္တိသမ္ပဒါ စေဝ အနုဿာဝနသမ္ပဒါ စ။

(အနက်)

သစ္စေ စ အက္ခယေ စာတိ။ ကာမံ။ သစ္စေ စ၊ မှန်ကန်သောစကား၌လည်းကောင်း။ အက္ခယေစ၊ အမျက်မထွက်ခြင်း၌လည်းကောင်း။ စုဒ္ဓိတကထာ၊ သည်။ ဌာ တဗ္ဗံ၊ တည်ရာ၏။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ တဒေဝ ဝါ၊ ထိုပြုအပ်ပြီးအမှုကိုသာလျှင် သော်လည်းကောင်း။ ယံ၊ အကြင်အမှုကို။ န ကတံ၊ မပြုအပ်။ တဒေဝ ဝါ၊ ထိုမပြုအပ်သော အမှုကိုသာလျှင်လည်းကောင်း။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ပြောဆိုရာ၏။ စောဒကော ဝါ၊ စောဒကပုဂ္ဂိုလ်၌ လည်းကောင်း။ အနုဝိဇ္ဇကော ဝါ၊ အနုဝိဇ္ဇက အမည်ရသော ဝိနည်းမိုရ် ပုဂ္ဂိုလ်၌ သော်လည်းကောင်း။ သံဃော ဝါ၊ သံဃာ၌သော်လည်းကောင်း။ ကောပေါ စ၊ အမျက်ကိုလည်း။ န ဥပ္ပါဒေတဗျော၊ မဖြစ်စေအပ်။

ဩတိဏ္ဏာနောတိဏ္ဏံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ ကာမံ။ ဩတိဏ္ဏံ၊ သက်ရောက်ပြီးသော။ ဝစနံ စ၊ စကားကို လည်းကောင်း။ အနောတိဏ္ဏံ၊ မသက်ရောက်သေးသော။ ဝစနံ စ၊ စကားကိုလည်းကောင်း။ ဇာနိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။ တတြ၊ ၌။ အယံ၊ ဣဒံ။ ဇာနနဂိမိ၊ သို့ပုံအစီအရင်တည်း။ စောဒကထာ။ ။

ဝိ-၈ ၃၇။

ပုဗ္ဗကံထာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော စကားသည်။ ဧတ္တကာ၊ ဤမျှ
အတိုင်းအရှည်ရှိ၏။ ပစ္စိမကကာ၊ သည်။ ဧတ္တကာ၊ ၏။
စုဒ္ဓိတကဿ၊ ၏။ ပုဗ္ဗကထာ၊ သည်။ ဧတ္တကာ၊ ၏။ ပစ္စိမ-
ကထာ၊ သည်။ ဧတ္တကာ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဧနိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်
၏။ ပ။ သံသေန၊ သည်။ ဧဝံ၊ သို့။ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ယေန ဓမ္မေန။ ပ။ ဂူပသဗ္ဗတိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဓဗ္ဗောတိ။
ကာ။ ဘူတံ၊ ဟုတ်မှန်သော။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုတည်း။ ဝိနယောတိ၊
ကာ။ စောဒနာ စေဝ၊ အပြစ်တင်ခြင်း လည်းကောင်း။
သာရဏာ စ၊ အပြစ်ကို အမှတ်ရစေခြင်း လည်းကောင်း
တည်း။ သတ္ထုသာသနန္တိ၊ ကာ။ ဥတ္တိသမ္ပဒါ စေဝ၊ ပြည့်စုံ
သော ဥတ်လည်းကောင်း။ အနုသာဝနသမ္ပဒါ စ၊ ပြည့်စုံ
မသာကမ္မဝါစာလည်းကောင်းတည်း။

စောဒကပုဂ္ဂိုလ်ကျင့်ဝတ် (၅)ပါး အဓိပ္ပာယ်

(၁) တစ်ပါးသော ရဟန်းသည် တစ်ပါးသော
ရဟန်းကို အခွင့်ကိုပြုစေ၍ စောဒနာခြင်း
သည် “ကာလေန ဝက္ခာမိ”။

၁။ သံဃဒူအလယ်၊ ၂။ ဂိုဏ်းအလယ်၊ ၃။
စာရေးတံစီရင်ရာအလယ်၊ ၄။ ယာဂုစီရင်ရာ
အရပ်၊ ၅။ ကြံစည်ရာတန်ဆောင်း၊ ၆။ ဆွမ်းခံ
လှည့်လည်ရာခရီး၊ ၇။ နေရာဖရပ် - အစရှိ
သည်တို့၌လည်းကောင်း၊ အလုပ်အကျွေးတို့
ခြံရံသောခဏ၌လည်းကောင်း စောဒနာခြင်း
သည် “နော အကာလေန”။

(၂) မှန်ကန်သော ဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာခြင်းသည်
“ဘူတေန ဝက္ခာမိ”။ အချိုးနီးသော ဝတ္ထုဖြင့်
စေဝဒနာခြင်းသည် “နော အဘူတေန”။

- (၃) ဒို-အသက်ကြီးတို့၊ ပရိတ်သတ်၌ ကျင်လည်သူတို့၊ ပံသုကုပုဂ္ဂိုလ်တို့၊ ဓမ္မကထိကတို့၊ သင်တို့၏ ဤအမှုသည် လျောက်ပတ်၏ - ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းသည် - “သဏှေန ဝက္ခာမိ”။
- (၄) အကြောင်းကိုမှီသည်ကိုပြု၍ ပြောဆိုခြင်းသည် “အတ္ထသံဟိတေန ဝက္ခာမိ”။
အကြောင်းကို မှီသည်ကိုပြု၍ မပြောဆိုခြင်းသည် “နော အတ္ထသံဟိတေန။”
- (၅) မေတ္တာစိတ်ကိုဖြစ်စေ၍ ဆိုခြင်းသည် “မေတ္တစိတ္တော ဝက္ခာမိ”။
ဒေါသစိတ်မရှိသည်ဖြစ်၍ ဆိုခြင်းသည် “နော ဒေါသန္တရော” ဖြစ်ပါသည်။

* * *

စူဠသင်္ဂါမ

သဒ္ဓိပါတ - ကျင့်ဝတ်(၅)ပါး

- သင်္ဂါမဝစရေန တိက္ခနာ သံသံ ဥပသင်္ဂါမန္တေန -
- (၁) နိစစိတ္တေ သံဇော ဥပသင်္ဂါမိတဗ္ဗေဝ ရဇောဟရဏသမေန စိတ္တေန။
- (၂) အာသနံကုသလေန ဘဝိတ ဗ္ဗိန္ဒိသဇ္ဇကုသလေန။
- (၃) ထေရေ တိက္ခံ အနံပဒန္တန္တေန နဝေ တိက္ခံ။ အာသနေနံ အပ္ပဋိမာဟန္တေန ယကောပဋိ- ရူပေအာသံနေ နိသိဒိတဗ္ဗံ။

(၄) အနာနာကထိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ အတိရိစ္ဆာန ကထိကေန။

(၅) သာမံ ဝါ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗော ပရော ဝါ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော၊ အရိယော ဝါ ကုဏ္ဍိ ဣဒေါ နာကိမညိတဗ္ဗော။

သန္တိပတိ ကျင့်ဝတ်(၅)ပါး ပါဠိတော်အနက်

သံဃံ၊ သို့။ ဥပသင်္ကမန္တေန၊ ချဉ်းကပ်လိုသော။ သင်္ဂါ-
မာဝစရဏေန၊ အဓိကရုဏ်းကို ဆုံးဖြတ်အံ့ သောငှာ
သံဃာအစည်းအဝေးသို့သက်ဝင်သော။ ဝါ၊ အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်
ကို နှိမ်နင်းသည်၏အစွမ်းအားဖြင့် သံဃာ့ အလယ်သို့ဝင်၍
အဆုံးအဖြတ်ကို ဖြစ်စေသော။ ဘိက္ခုနာ၊ သည်။ - (၁)
နိစစိတ္တေန၊ မာန်ကင်းသောစိတ်ဖြင့်။ ဝါ၊ မာန်ကျသော
စိတ်ဖြင့်။ ဝါ၊ တံတန်ခွန်ကိုချ၍ ချအပ်ပြီးသော မာန်ရှိ
သောစိတ်ဖြင့်။ ရဇောဟရဏသမေန၊ ခြေသုတ်ပုံဆိုး၊
ခြေသုတ်ကြိုးဝန်းနှင့်တူသော။ စိတ္တေန ဖြင့်။ သံသော၊ သို့။
ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော။ ချဉ်းကပ်၏။

(၂) အာသနကုသလေန၊ နေရာ၌လိမ္မာသည်။ နိသိဒ္ဓိ-
ကုသလေန၊ နေခြင်း၌လိမ္မာသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။

(၃) ထောရ၊ မထေရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ထို့ကို။
အနုပခဇ္ဇန္တေန၊ မတိုးမရှေ့သဖြင့်။ နဝေါ သံသာနော ဖြစ်
ကုန်သော။ ဘိက္ခု၊ ထို့ကို။ အာသနေန၊ နေရာဖြင့်။ အပ္ပဋိ-
ဗာဟန္တေန၊ မမြစ်မတားသဖြင့်။ ယတာပဋိရူပေါ၊ မိမိအား
တင့်အပ်လျှောက်ပတ်သော။ အာသနေ၊ နေရာ၌။ နိသိဒ္ဓါ-
တဗ္ဗံ၊ နေအပ်၏။

(၄) အနာနာကထိကေန၊ အထူးထူး အပြားပြား အကျိုးမရှိသောစကားကို မဆိုသည်။ အတိ ဣန္ဒာနကထိ- ကေန၊ အမြင်အကြားအတွေ့ရှိငြားသော်လည်း ရာဇကထာ စသော တိရစ္ဆာန်-စကားကို မဆိုသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။

(၅) သာမံ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ ခံဗ္ဗော၊ သုတ်၊ အံဘိ ဓမ္မာ၊ ဝိနည်း-ကရားကို။ ဘာသိတဗ္ဗော၊ ပြောဟောအပ် အပ်၏။ ပရော ဝါ၊ ပြောဟောခြင်းငှာစွမ်းနိုင်သော သူ တစ်ပါးကိုလည်း။ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော၊ တိုက်တွန်းအပ်၏။ အရိယော၊ မြတ်သော။ တုဏှိဘာဝေါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုနှလုံး သွင်းသဖြင့် ဆိတ်ဆိတ်နေသည်၏အဖြစ်ကို။ (တစ်နည်းကား) တုဏှိဘာဝေါ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းသဖြင့် တုဏှိဘော နေသော။ အရိယော၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ နာတိမညိတဗ္ဗော၊ မထိမဲ၊ မြင် မပြုအပ်။

စူဠသင်္ဂါမ

သဒ္ဓိပဂါက - ကျင့်ဝတ် (၅)ပါး - အဋ္ဌကထာ။

(ဝိ ဋ္ဌ၊ ၅၊ ၂၀၅)

သင်္ဂါမာဝစရေန ဘိက္ခုနာတိ သင်္ဂါမော ဝုစ္စတိ အဓိ- ကရဏဝိနိစ္ဆယတ္တာယ သံစာသဒ္ဓိပဂါတော၊ တတြိ ဟိ အတ္တ- ပစ္စတ္ထိကာ စေဝ သာသနပုတ္တိကာ စ ဥဒ္ဓမ္ပုပ္ပဗ္ဗိနယံ သတ္ထုသာသနံ ဒိပေန္တော သမောစရန္တိ - ဝေသာလိကာ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဝိယ။

ယော ဘိက္ခု တေသံ ပစ္စတ္ထိကာနံ လဒ္ဓိ' မဒ္ဓိတွာ သကဝါဒဒိ နတ္တာယ တတ္ထ အဝစရတိ၊ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ

ဝိနိစ္ဆယံ ပဝတ္ထေတိ၊ သော သင်္ဂါမဒဝစရော နာမ၊ ယ-
သတ္ထေရော ဝိယ။

တေန သင်္ဂါမာဝစရဏေန ဘိက္ခုနာ သံဃံ ဥပင်္က-
မန္တေန နိစစိတ္တေန သံဃော ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော။

နိစစိတ္တနာတိ မာနဒ္ဓဇံ နိပါတေတွာ နိဟတမာနံ-
စိတ္တေန။

ရဇောဟရဏသမေနာတိ ပါဒပုဉ္ဇနသမေန ယထာ-
ရဇောဟရဏသ သင်္ကလိဋ္ဌေ အသင်္ကလိဋ္ဌေ ဝါ ပါဒေ
ပုဉ္ဇယမာနေ နေဝ ရာဂေါ န ဒေါသော၊ ဧဝံ ဣဋ္ဌာ-
နိဋ္ဌေသု အရဇ္ဇန္တေန အဒုဿန္တေနာတိ အတ္ထော။

ယထာပတိရူပေ အာသနေနာတိ ယထာပဒိရူပံ အာ-
သနံ ဥတွာ အတ္တနော ပါပုဏနဋ္ဌာနေ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ
ပိဉ္ဇိ အဒဿေတွာ နိသီဒိဟဗ္ဗံ။

အနာနာကထိကေနာတိ နာနာဝိဓံ တံတံ အနတ္ထိကထံ
အကထေန္တေန၊ အတိရစ္ဆာန ကထိကေနာတိ ဒိဋ္ဌသုတ-
မုတမ္ပိ ရာဇကကာဒိကံ တိရစ္ဆာနကထံ အကထေန္တေန။

သာမံ ဝါ ဓမ္မော ဘာသိတဗ္ဗောတိ သံဃသန္ဓိပါတ-
ဋ္ဌာနေ ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိဿိတာ ဝါ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒသမ-
ထာစာရဝိပဿနာစာရဋ္ဌာနနိသဇ္ဇဝတ္တာဒိနိဿိတာ ဝါ
ကထာ ဓမ္မော နာမ၊ ဧဝရူပေါ ဓမ္မော သယံ ဝါ ဘာ-
သိတဗ္ဗော၊ ပရော ဝါ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော၊ ယော ဘိက္ခု
တထာရူပိ ကထံ ကထေတုံ ပဟောတိ၊ သော ဝတ္ထဗ္ဗော-
“အာဂုသော သံဃမဇ္ဈိမိ ပဉ္စေ ဥပ္ပန္နေ တံ ကထေယျာ-
သိ”တိ။

အရိယော ဝါ တုဏှိဘာဝေါ နာတိမညိတဗ္ဗောတိ
အရိယာ ဖုဏှိ နိသီဒန္တာ န ဗာလပုထုနာ ဝိယ နိသီ-
ဒန္တိ၊ အညတရံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာဝ နိသီဒန္တိ၊ ဣတိ
ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရဝသေန တုဏှိဘာဝေါ အရိယော
တုဏှိဘာဝေါ နာမ၊ သော နာတိမညိတဗ္ဗော၊ ကိံ ကမ္မ-
ဋ္ဌာနာနုယောဂေနာတိ နာဝဇာနိတဗ္ဗော၊ အတ္တနော
ပတိရူပံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာဝ နိသီဒိတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။

သန္တိပါတကျင့်ဝတ်(၅) ပါး အဋ္ဌကထာအနက်

သင်္ဂါမာဝစရေန ဘိက္ခုနာတိ-တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။
အဓိကရဏဝိနိစ္ဆယတ္ထာယ၊ အဓိကရဏ်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း
အကျိုးငှာ။ သံဃသန္တိပါတော၊ သံဃာ့အစည်းအဝေးကို။
သင်္ဂါမော၊ သင်္ဂါမဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဟိ၊ မှန်။
တတြ၊ ထိုသံဃာ့အစည်းအဝေး၌။ အတ္တပစ္စတ္တိကာ ဖေဝ၊
မိမိတစ်ပါးတည်း၏ ရန်သူရဟန်းတို့သည် လည်းကောင်း။
သာသနပစ္စတ္တိကာ စ၊ သာသနာတော်တစ်ရပ်လုံး၏ ရန်သူ
ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ သတ္ထုသာသနံ၊ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ သာသနာကို။ ဥဒ္ဓမ္မံ၊ ထွက်သွားသော ဓမ္မရှိသည်ကို
(ဓမ္မမဟုတ်သည်ကို)။ ဥဗ္ဗိနယံ၊ ထွက်သွားသော ဝိနည်း
ရှိသည်ကို (ဝိနည်းမဟုတ်သည်ကို)။ ဒိပေန္တာ၊ ပြကုန်
လျက်။ သမောသရန္တိ၊ ပေါင်းဆုံကြကုန်၏။ ဧက ဝိယ၊
အဘယ်သူတို့ကဲ့သို့နည်း။ ဝေသာလံကာ၊ ဝေသာလီမြို့၌
နေကုန်သော။ ဝဇ္ဇိပုတ္တကာ ဝိယ၊ ဝဇ္ဇိတိုင်းသား ရဟန်း
များကဲ့သို့တည်း။

ယော ဘိက္ခု၊ သည်။ တေသံ ပစ္စတ္တိကာနံ၊ ထိုရန်သူ
ရဟန်းတို့၏။ လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ မဒ္ဓိတွာ၊ နှိမ်နင်း၍။ သကဝါဒ
ဒီပနတ္ထာယ၊ မိမိဝါဒကိုပြခြင်းအကျိုးငှာ။ တတ္ထ၊ ထိုအစည်း

အဝေး၌။ အဝစရတိ၊ သက်ဝင်၏။ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ၊
သက်ဝင်ပြီး၍။ ဝိနိစ္ဆယံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကို။ ပဝတ္ထေတိ၊
ဖြစ်စေ၏။ သော။ ထိုစောဒကရဟန်းသည်။ သင်္ဂါမာဝ-
စရော နာမ၊ သင်္ဂါမာဝစရ-မည်၏။ ကော ဝိယ၊ အဘယ်
ထေရ်ကဲ့သို့နည်း။ ယသတ္ထေရော ဝိယ၊ ယသ-ထေရ်ကဲ့သို့
တည်း။

သင်္ဂါမာဝစရေန၊ စစ်မြေပြင်တမျှ သံဃာ့ အစည်း
အဝေး၌ သက်ဝင်သော။ တေန ဘိက္ခုနာ၊ ထိုစောဒက
ရဟန်းသည်။ သံဃံ၊ သို့။ ဥပသင်္ဂါမန္တေန၊ ချဉ်းကပ်လတ်
သော်။ နိစစိတ္တေန၊ နိမ့်ကျသောစိတ်ဖြင့်။ သံသော၊ သို့။
ဥပသင်္ဂါမိတဗ္ဗော၊ ချဉ်းကပ်၏။

(၁) နိစစိတ္တေနာတိ၊ ကား။ မာနဒ္ဓဇံ၊ မာနတည်း
ဟူသော အလံကို။ နိပါတေတွာ၊ ကျစေ၍(ချ၍)။ နိဟတ-
မာနစိတ္တေန၊ နိမ့်ချအပ်သော မာနရှိသောစိတ်ဖြင့် (မာနကို
နှိမ်ချထားသောစိတ်ဖြင့်)။ ရဇောဟရဏသမေနာတိ၊ ကား။
ပါဒပုဉ္ဇနသမေန၊ ခြေသုတ်အဝတ်နှင့်တူသော။ ရဇော-
ဟရဏဿ၊ မြို့ကိုပယ်ဆောင်ဘတ်သောခြေသုတ်၏။ ဝါ၊ သည်။
သံကိလိဋ္ဌေ၊ ညှစ်ပေသော။ ပါဒေ ဝါ၊ ခြေကိုသော်
လည်းကောင်း။ အသံလိဋ္ဌေ၊ မညှစ်ပေသော။ ပါဒေ ဝါ၊
ခြေကိုသော်လည်းကောင်း။ ပုဉ္ဇိယမာံနေ၊ သုတ်အပ်သော်။
ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ နေဝ ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။
ဒေါသော၊ သည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ ဧဝံ၊ တူ။
ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသုံ၊ ဣဋ္ဌ၊ နိဋ္ဌ-အာရုံတို့၌။ အရဇ္ဇန္တေန၊ မတပ်-
မက်သော။ အဒုဿန္တေန၊ မပျက်စီးသော (စိတ်မဆိုး
သော)။ ဣတိ အတ္ထော။ အနက်။

ယထာပဋိရူပေ အာသာနေတိ၊ ကား။ ယထာပတိရူပံ၊
အကြင်အကြင် လျှောက်ပတ်သော။ အာသာနံ၊ နေရာကို။

ဥတု၊ သိ၍။ အတ္တနော၊ ၎်။ ပါပုဏနဋ္ဌာနေ၊ ရောက်
ရာနေရာ၌။ ယေရာနံ၊ ယေရ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊
တို့အား။ ပိဋ္ဌိံ၊ ကျောက်ကုန်းကို။ အဒယေတွာ၊ မပြုမူ၍။
နိသိဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုင်ရာ၏။ (မထေရ်ကြီးတွေဘက် ကျောပေး၍
မထိုင်ပါနှင့်၊ မျက်နှာမူ၍ ရိုသေစွာထိုင်ပါ။)

အနာနာကထိကေနာတိ၊ ကား၊ နာနာပီဓံ၊ အထူးထူး
သော အပြားရှိသော။ တံတံ အနတ္ထကထံ၊ ထိုထို အနက်
မဲ့စကားကို။ အကယေန္တေန၊ မပြော ဆိုသူ သည်။
အတိရိစ္ဆာနကထိကေနာတိ၊ ကား၊ ဒိဋ္ဌသုတမုတံ၊ မြင်အပ်၊
ကြားအပ်၊ သိအပ်သည်။ သမာနမ္ပိ၊ သော်လည်း။ ရာဇကထာ -
ဒိကံ၊ ရာဇကထာအစရှိသော။ တိရိစ္ဆာနကထံ၊ မဂ်ဖိုလ် -
လမ်း၏ ဖိလာဖြစ်သောစကားကို။ အကယေန္တေန၊ သည်။

သာမံ ဝါ မဗ္ဗော ဘာသိတဗ္ဗောတိ၊ ကား၊ သံဃသန္ဓိ -
ပါတဋ္ဌာနေ၊ သံဃာစည်းဝေးရာအရပ်၌။ ကပ္ပိယာကပ္ပိယ -
နိသိတာ ဝါ၊ အပ်သောအရာ၊ မအပ်သောအရာ - ကို မှီသည်
မူလည်းဖြစ်သော။ ဂူပါဂူပပရိစ္ဆေဒံ၊ ပ။ ဝတ္ထာဒိသိတာဝါ။
ရုပ် - နာမ်အပိုင်းအခြား၊ သမယအကျင့်၊ ဝိပဿနာအကျင့်၊
ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း - ခန္ဓကဝတ် - အစရှိတည်တို့ကို မှီသည်
မူလည်းဖြစ်သော။ ကထာ၊ စကားသည်။ ဓမ္မော နာမ၊
တရားမည်၏။ ဧဝရူပေါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ဓမ္မော၊
တရားစကားကို။ သယံ ဝါ၊ ကိုယ်တိုင်သော်လည်း (သင်္ဂါ -
မာဝစရစောဒက ကိုယ်တိုင်သော်လည်း)။ ဘာသိတဗ္ဗော၊
ပြောဟောအပ်၏။ ပရော ဝါ၊ အခြားသောပုဂ္ဂိုလ်ကိုသော်
လည်း။ အဇ္ဈေသိတဗ္ဗော၊ တိုက်တွန်းအပ်၏။ ယော ဘိက္ခု၊
သည်။ တထာဂူပိံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ ကထံ၊ ကို။ ကယေတံ၊
ပြောဟောခြင်းငှာ။ ပဟောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ သော၊ ထို

ရဟန်းကို။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ လျှောက်အပ်၏။ ကိံ၊ နည်း။ အာ -
ပုသော၊ အရှင်ဘုရား။ သံဃမဇ္ဈမိ၊ သံဃာ၏ အလယ်၌။
ပဉ္စေ၊ ပြဿနာသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြတ်လတ်သော်။ တံ၊ အရှင်
ဘုရားသည်။ ကထေယျာသိ၊ ပြောပါလော့။ ဣတိ၊ သို့။
ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ၏။

အရိယော ဝါ။ ပ။ နာတိမညိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ အရိ-
ယာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ တုဏှိ၊ ဆိတ်ဆိတ်။ နိသိ-
ဒန္တော၊ ထိုင်ကုန်လတ်သော်။ မာလပုထုဇ္ဇနာ ဝိယ၊ ညံ့ဖျင်း
သော ပုထုဇဉ်တို့ကဲ့သို့။ န နိသိဒန္တိ၊ ထိုင်ကြဲကုန်သည်မဟုတ်။
အညတရံ၊ တစ်မျိုးမျိုးသော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊ ကို။ ဝဟေဘူဝါ
ယု၍သာ။ နိသိဒန္တိ၊ ထိုင်ကုန်၏။ ကမ္မဋ္ဌာနမနယိကာရ-
ဝသေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို နှလုံးသွင်းခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။
တုဏှိဘာဝေါ၊ ဆိတ်ဆိတ်ဖြစ်ခြင်းသည်။ အရိယော တုဏှိ-
ဘာဝေါ နာမ၊ အရိယတုဏှိဘာဝ - မည်၏။ သော၊ ထို
အရိယတုဏှိဘာဝကို။ နာတိမညိတဗ္ဗော၊ လွန်၍မမှတ်ထိုက်
(အတင်မသေးထိုက်)။

ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေန၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ခြင်းဖြင့်။
ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ နာဝဇာနိ-
တဗ္ဗော၊ အောက်ချ၍မသိအပ်။ (အထင်မသေးအပ်)။ အတ္ထ-
နော၊ အား။ ပတိဇ္ဇပံ၊ လျှောက်ပတ်သော။ ကမ္မဋ္ဌာနံ၊
ကို။ ဝဟေထူဝါ၊ ယု၍သာလျှင်။ နိသိဒိတဗ္ဗံ၊ ထိုင်အပ်၏။
ဣတိ၊ ကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

သန္နိပါတ ကျင့်ဝတ် (၅) ပါး

(ဇမတိ - ဇ၊ ၂၊ ၂၉၉)

တတြဟိတိ တသ္မိံ သန္နိပါတေ။ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာတိ
လဇ္ဇိပေသလဿ စောဒကပါပဂရဟိပုဂ္ဂလဿ အနတ္ထ-

ကာမာ ဝေရီပုဂ္ဂလာ။ သံသယနပစ္စတ္တိကာတိ အတ္တနော အနာဘာရာနုဂုဏံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပုကာသေန္တော ကဏှာ- ဂဟိကာ ဒိဋ္ဌိဂဟိကာ စ။

အဇ္ဈောဂါဟေတုာတိ အလဇ္ဈိအဘိဘဝနဝသေန သံသ- မဇ္ဈံ ပဝိသိတွာ။ (အရှင်ဒဗ္ဗကိုစွပ်စွဲသော မေတ္တိယဘူမိ- ဇကရဟန်းတို့သည် အရှင်ဒဗ္ဗဟူသော ပိမိတစ်ပါးတည်း၏ ပစ္စတ္တိကတို့တည်း။ သိင်္ဂီ၊ လောဗကပ္ပ-စသော အဓမ္မဝတ္ထု (၁၀)ပါးကိုပြုကြသော ဒဝသံသိကဝဇ္ဇိပုတ္တက ရဟန်းတို့ သည် သာသနာတော်တစ်ရပ်လုံး၏ ပစ္စတ္တိကတို့တည်း။)

နိစစိတ္တေန - ထိုသံသယအစည်းအဝေးဖြစ်သော သင်္ဂါမသို့ သက်ဝင်၍ အရှင်ယသကဲ့သို့ စောဒကလုပ်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မောက်မာသောစိတ်ကို မဖြစ်စေဘဲ၊ အစွယ်ကျိုးသောမြွေ၊ ဦးချိုကျိုးသောနွား၊ ခြေသုတ်အဝတ်အလားကဲ့သို့ နှိမ်ချ သော စိတ်နေစိတ်တားဖြင့် သံဃာတော်ကို ရိုသေလေး စားစွာ ချဉ်းကပ်ပါ- ဟူလို။

ဒိဋ္ဌ။ ပ။ ရာဇကထာဒိကန္တိ ဒိဋ္ဌသုတဝသေနေဝ ရာဇ- စောရာဒိကထံ၊ မုတဝသေန ပိ အန္တာဒိကထဉ္စ အကထေ- န္တေနာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

အနုဝိဇ္ဇက ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုပါဠိတော် (၁၂)ပါး

သံသေန အနုမတေန ပုဂ္ဂလေန အနုဝိဇ္ဇကေန အနု- ဝိဇ္ဇိတုကာမေန- (၁) န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ (၂) န အာစရိယော၊ (၃) န သဒ္ဓိဝိဟာရိကော၊ (၄) န အန္တေဝါသိကော၊ (၅) န သမာနုပဇ္ဈာယကော၊ (၆) န သမာနာစရိယကော၊ (၇) န ဇာတိ၊ (၈)

န နံ၃မံ၊ (၉) န ဂေါတ္ထံ၊ (၁၀) န အာဂမော၊ (၁၁)
န ကုလပဒေသော၊ (၁၂) န ဇာတိဘူမိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ။

တံ ကိံ ကာရဏာ၊ အတြဿံ ပေမံ ဝါ ဒေါသော
ဝါ၊ ပေမေ ဝါ သတိ ဒေါသေ ဝါ ဆန္ဒာပိ ဂစ္ဆေယျံ
ဒေါသောပိဂစ္ဆေယျံမောဟာပိ ဂစ္ဆေယျံ ဘယာပိဂစ္ဆေယျံ။

အနုဝိဇ္ဇက - ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထု ဝါဠိဟေဒ်အနက်

သံဃေန၊ သညံ။ အနုမတေန၊ ခွင့်ပြုသဖြင့်။ အနုဝိဇ္ဇိ-
တုကာမေန၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော။ အနုဝိဇ္ဇကေန၊
ဝိနည်းမိရ်ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။ ဥပဇ္ဈာယော၊
စောဒက၊ စုဒ္ဒိတက - ထို၏ ဥပဇ္ဈာယ်ကို။ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊
မမေးအပ်။ အာစရိယော၊ ကို။ ပ၊ ဇာတိ၊ အမျိုးကို။ ပ။
အာဂမော၊ ဒိဗ္ဗဘာဏက - စုသည်ကို။ ကုလပုဒေသော၊
အမျိုးအထူးကို။ ဇာတိဘူမိ၊ ဖွားရာချက်ကြော မွေးရပ်မြေ
ကို။ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အပ်။

တံ၊ ထိုမမေးအပ်ဟူသည်။ ကိံ ကာရဏာ၊ အဘယ့်အ
ကြောင်းကြောင့်နည်း။ အတြ၊ ထိုမေးသောပုဂ္ဂိုလ်၌။ ပေမံ
ဝါ၊ ချစ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဒေါသောဝါ၊ မုန်းခြင်း
သည်လည်းကောင်း။ အဿ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပေမေ ဝါ၊ ချစ်ခြင်း
သည် လည်းကောင်း။ ဒေါသေ ဝါ၊ မုန်းခြင်းသည်
လည်းကောင်း။ သတိ၊ ရှိသည်ရှိသော်။ ဆန္ဒာပိ - ဆန္ဒနံပိ၊
ချစ်သဖြင့်လည်း။ ဂစ္ဆေယျံ၊ အဂတိသို့လိုက်ရာ၏။ ပ။
ဘယာပိ - ဘယေနပိ၊ ကြောက်မက်သဖြင့်လည်း။ ဂစ္ဆေယျံ၊
အဂတိသို့လိုက်ရာ၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်တည်း။

အနုဝိဇ္ဇာကဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုအဋ္ဌကထာပါဠိ

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၅၊ ၂၀၄)

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ “ကော နာမောတု-
ယံ ဥပဇ္ဈာယော” တိ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ဇေယှံ နယော သဗ္ဗတ္ထ။
န ဇာတိတိ “ခတ္တိယ ဇာတိယော တံ ပြာဟ္မဏဇာတိ-
ယော” တိ ဧဝံ ဇာတိ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ န အာဂမောတိ
“ဒိဃဘာဏကောသိ တံ မဇ္ဈိမဘာဏကော” တိ ဧဝံ
အာဂမော န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ ကုလပဒေသောပိ ခတ္တိယ-
ကုလာဒိဝသေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အကြဿ ပေမံ ဝါ
ဒေါသော ဝါတိ အကြ ပုဂ္ဂလေ ဧတေသံ ကာရဏာနံ
အညတရဝသေန ပေမံ ဝါ ဘဝေယျ ဒေါသော ဝါ။

အနုဝိဇ္ဇာကဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုအဋ္ဌကထာအနက်

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ၊ ကာ။ ကုယံ၊ သင်၏
(သင်စုဒ္ဓိတက၊ သို့မဟုတ် -- သင်စောဒက၏)။ ဥပဇ္ဈာယော၊
သည်။ ကော နာမော၊ အတယ်အမည်ရှိသနည်း။ ဣတိ၊
သို့။ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ မမေးအပ်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသောဝါကျ
တို့၌။ ဇေ-သော၊ ဤဆီအပ်ပြီးသော အစီအရင်သည်။
နယော၊ အနက်ကိုဆောင်ကြောင်း အစီအရင်တည်း။ န
ဇာတိတိ၊ ကာ။ တံ၊ သည်။ ခတ္တိယဇာတိယော၊ ခတ္တိယ
ဇာတ်ရှိသူလော။ ပြာဟ္မဏဇာတိယော၊ ပြာဟ္မဏဇာတ် ရှိသူ
လော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ ဇာတိ၊ ကို။ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အပ်။
န အာဂမောတိ၊ ကာ။ တံ၊ သည်။ ဒိဃဘာဏကော၊
ဒိဃနိကာယ်ကိုရွတ်အံ့သူသည် (ဒိဃနိကာယ်ဆောင်သည်)။
အသိ၊ ဖြစ်သလော။ မဇ္ဈိမဘာဏကော၊ သည်။ အသိ၊
လော။ ဣတိ ဧဝံ၊ သို့။ အာဂမော၊ တို(နိကာယ်ကို)။ န
ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အပ်။ ကုလပဒေသောပိ၊ ကုလပဒေသကိုလည်း။

ခတ္တိယကုလ၌ ဝိဝေသနေဝ၊ ခတ္တိယကုလ - အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗျော၊ ၏။

အတြဿ ပေမံ ဝါ ဒေါသော ဝါတိ၊ ကား။ အတြ-ပုဂ္ဂလေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ (စု၊ ခော - ပုဂ္ဂိုလ်၌)။ တေသံ ကာရဏာနံ၊ ထိုအကြောင်းတို့တွင်။ အညတရဝသေန၊ တစ်မျိုးမျိုးသော အကြောင်း၏ အစွမ်းကြောင့်။ မေမံ ဝါ၊ ချစ်ခြင်းသည်သော်လည်း။ ဘဝေယျ၊ ၏။ ဒေါသော ဝါ၊ မုန်းခြင်းသည်သော်လည်း။ ဘဝေယျ၊ ၏။

အနုဝိဇ္ဇကအနုယောဂပဋိပဋိတဗ္ဗဝတ္တပါဠိတော်

သံဃေန အနိမတေန ပုဂ္ဂလေန အနုဝိဇ္ဇကေန အနု-
ဝိဇ္ဇိတုကာမေန -

- ၁။ သံသဂရုံကေန ဘဝိတဗ္ဗံ နော ပုဂ္ဂလဂရုကေန၊
- ၂။ သဒ္ဓမ္မဂရုကေန ဘဝိတဗ္ဗံ နော အာမိသဂရုကေန၊
- ၃။ အတ္ထဝသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နော ပရိသကပ္ပိကေန၊
- ၄။ ကာလေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နော အကာလေန၊
- ၅။ ဘူတေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နော အဘူတေန၊
- ၆။ သဏှေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နော ဖရုသေန၊
- ၇။ အတ္ထသံဟိတေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ နော အနတ္ထသံဟိ-
တေန၊
- ၈။ မေတ္တဖိတ္တေန အနုဝိဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ နော ဒေါသန္တရေန၊
- ၉။ န ဥပကဏ္ဍကဇပိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
- ၁၀။ န ဇိမ္မံ ပေက္ခိတဗ္ဗံ၊
- ၁၁။ န အက္ခိနိံ ခဏိတဗ္ဗံ၊

- ၁၂။ န ဘမုကံ ဥက္ခိပိတဗ္ဗံ၊
- ၁၃။ န သီသံ ဥက္ခိပိဟဗ္ဗံ၊
- ၁၄။ န ဟတ္ထဝိကာရာရာ ကာတဗ္ဗော၊
- ၁၅။ န ဟတ္ထမုဒ္ဒါ ဒသောတဗ္ဗော၊
- ၁၆။ န အာသန ဣသလေန ဘဂီတဗ္ဗံ၊
- ၁၇။ နိသဇ္ဇကုသလေန၊
- ၁၈။ ယုဂမတ္ထံ ဝေက္ခန္ဓေန၊
- ၁၉။ အတ္ထံ အနုပိဓိယန္ဓေန၊
- ၂၀။ သကေ အာသနေနိသိဒိတဗ္ဗံ၊
- ၂၁။ နော အာသနာ ပုဋ္ဌာတဗ္ဗံ၊
- ၂၂။ န ဝိတိဟာတဗ္ဗံ၊
- ၂၃။ န ကုဗ္ဗဝေါ သေဝိတဗ္ဗော၊
- ၂၄။ န ဗဟာဝိက္ခေပကံ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
- ၂၅။ အတုရိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အသာယသိကေန၊
- ၂၆။ အစဏ္ဍိကတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊
- ၂၇။ ဝစနက္ခမေန၊
- ၂၈။ မေတ္ထဝိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဟိတာနံကမ္ဘိနာ၊
- ၂၉။ ကာရုဏိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဟိတပရိသတ္တိနာ၊
- ၃၀။ အသမ္ပပ္ပလာဘိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ပရိယန္တဘာဏိနာ၊
- ၃၁။ အဝေရဝသိကေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ အနသုရတ္ထေန၊
- ၃၂။ အတ္တာ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊
- ၃၃။ ပရာ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊
- ၃၄။ စောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊

- ၃၅။ စုဒ္ဓိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊
- ၃၆။ အဓမ္မစောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊
- ၃၇။ အဓမ္မစုဒ္ဓိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊
- ၃၈။ ဓမ္မစောဒကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊
- ၃၉။ ဓမ္မစုဒ္ဓိတကော ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊
- ၄၀။ ဝုတ္တံ အယောပေန္တေန၊
- ၄၁။ အဝုတ္တံ အပကာယေန္တေန၊
- ၄၂။ ဩဗိက္ခာနိ ပဒျူဇနာနိ သာသကံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊
- ၄၃။ ပရောပုန္နိတွာ ယယာ ပရိညာယ ကာရေတဗ္ဗော၊
- ၄၄။ မန္တော ဟာယေတဗ္ဗော၊
- ၄၅။ တိရူ အဿာယေယဗ္ဗော၊
- ၄၆။ စန္ဒော နိယေဓေတဗ္ဗော၊
- ၄၇။ အသုစိ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊
- ၄၈။ ဥဓမ္မဒ္ဓဝေန၊
- ၄၉။ န ဆန္ဒာဂတိံ ဂန္တဗ္ဗံ၊
- ၅၀။ န ဒေါသာဂတိံ ဂန္တဗ္ဗံ၊
- ၅၁။ န မောဟာဂတိံ ဂန္တဗ္ဗံ၊
- ၅၂။ န ဘယာဂတိံ ဂန္တဗ္ဗံ၊
- ၅၃။ မဇ္ဈတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဓမ္မေသု စ ပုဂ္ဂလေသုံ စ။

ဝေဉ္စ ပန အနုဝိဇ္ဇကော အနုဝိဇ္ဇမာနော သတ္ထုစေဝ
 သာသနကရော ဟောတိ။ ဝိညုနဉ္စ သဗြဟ္မစာရိနံ ဝိယော
 စ ဟောတိ။ မနာပေါ စ ဂရ စ ဘာဝနီယော စ။

အနုရိဇ္ဇက အနုယောဂပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗဝတ္ထု ပါဠိတော်အနက်

. သံဃောန၊ သညိ။ အနုမတေန၊ ခွင့်ပြုသဖြင့်။ အနုရိဇ္ဇိတု-
ကာမေန၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော။ အနုရိဇ္ဇကေန၊
ဝိနည်းမိုရ်ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။

(၁) သံဃာရကေန၊ သံဃာကိုအလေးပြုသည်။ ဘဝိ-
တဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ပုဂ္ဂလရကေန၊ သည်။ နော ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ။

(၂) သဒ္ဓမ္မဂရုကေန၊ သူတော်ကောင်းတရားကိုအလေး
ပြုသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ အာမိသဂရကေန၊ ပစ္စည်းအာမိ-
သကိုအလေးပြုသည်။ နော ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ။

(၃) အတ္ထဝသိကေန၊ အနက်အားဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။
ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။ ပရိသကပ္ပိကေန၊ ပရိသတ်တို့လိုအပ်သော
အကြောင်းနှင့် အတူလိုက်၍ စီရင်သည်။ ဝါ၊ ပရိသတ်
နှစ်သက်တိုင်း စေ့ဆော်ကြံစည်၍ ဆုံးဖြတ်သည်။ နော
ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ။

(၄) ကာလေန၊ လျောက်ပတ်သောအခါ၌။ အနုရိဇ္ဇိ-
တဗ္ဗံ၊ မေးစိစစ်အပ်၏။ ပ။

(၅) ဥပကုဏ္ဍကဗ္ဗေန၊ နားရင်း၌ တိုင်ပင်သည်။ န
ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ။

(၁၀) ဇိမ္မံ၊ အပြစ်ကို။ န ပေက္ခိတဗ္ဗံ၊ မရှာအပ်။

(၁၁) အက္ခနိံ၊ မျက်စိကို။ န နိက္ခဏိတဗ္ဗံ၊ မမှိတ်အပ်။

(၁၂) ဘမုကံ၊ မျက်မှောင်ကို။ န ဥက္ခိမိတဗ္ဗံ၊ မချီအပ်။

(၁၃) သိသံ၊ ဦးခေါင်းကို။ န ဥက္ခိပိတဗ္ဗံ၊ အင်္ဂါ။

(၁၄) ဟတ္ထကုဿရော၊ လက်ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ ဝါ၊ လက်ယပ်ခြင်းကို။ န ကာတဗ္ဗော၊ အင်္ဂါ။

(၁၅) ဟတ္ထမုဒ္ဒါ၊ လက်ဆုပ်ကို။ န ဒံသေတဗ္ဗော၊ အင်္ဂါ။

(၁၆) အာသနကုသလေန၊ သည်။ ။ ဝ။

(၁၇) ယုဂမတ္ထံ၊ ရဟားယမ်းပိုးတစ်ပြန်မျှကို။ ပေက္ခန္တေန၊ ကြည့်သဖြည့်။

(၁၈) အတ္ထံ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော အနက်ကို။ အနုပိဗိယမန္တေန၊ မှတ်သဖြင့်။ ဝါ၊ နှိုင်းချိန်သဖြင့်။ ဝါ၊ စိတ်၌ ထားသဖြင့်။

(၁၉) သကေ အာသနေ၊ မိမိအား ရောက်သော နေရာ၌။ နိဿိတဗ္ဗံ၊ အင်္ဂါ။

(၂၀) အာသနော၊ မှ။ နောဥဗ္ဗာတဗ္ဗံ၊ မထအင်္ဂါ။

(၂၁) န ဝိတိဟာတဗ္ဗံ၊ အဆုံးအဖြတ်ကိုမယုတ်စေအင်္ဂါ။

(၂၂) ကုမ္မတ္တေ၊ မကောင်းသောခရီးကို။ န သေဝိတဗ္ဗော၊ မမှီဝဲအင်္ဂါ။

(၂၃) ဗာဟာဝိက္ခေပကံ၊ လက်ရုံးကိုခါးသံညှိ။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ။

(၂၄) အတုရိကေန၊ ဖြန်းဖြန်း တောတော မဆုံးဖြတ်အပ်သည့်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နိ။ အသာဟသိတေန၊ အဆောတလျှင် ရှောင်တခင်ပြုလေ့မရှိသည့်။

(၂၅) အစန္တိကုတေန၊ မကြမ်းတမ်းသည့်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ နိ။

(၂၇) ဝစနိက္ခမေန၊ မကောရင်းသဖြင့် ဟိုအင်သော် စကားကို သီးခံလေ့ရှိသည်။

(၂၈) မေတ္တ စိတ္တေန၊ မေတ္တာစိတ်ရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗ၊ ၏။ ဟိတဝနုဏမ္မိနာ၊ အစီးအပွားကို ကျင့်စောင့်သည်။

(၂၉) ကာရုဏိကေန၊ သနားခြင်းရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗ၊ ၏။ ဟိတပရိသတ္တိနာ၊ အစီးအပွားကို ရှာလေ့ရှိသည်။

(၃၀) အသမ္ပပ္ပလာဘိနာ၊ သိမ်ဖျင်းသော စကားကို မဆိုသည်။ ဘဝိတဗ္ဗ၊ ၏။ ပရိယန္တဘာဏိနာ၊ အဆုံးတိုင် အောင်သောစကားကို ဆိုသည်။

(၃၁) အဝေရဝသိကေန၊ မုန်းသူတို့၏ အလိုအိုမလိုက် သည်။ ဘဝိတဗ္ဗ၊ ၏။ အနုသုဗုတ္တေန၊ မငြိမ်းခုံသော စကားရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗ၊ ၏။

(၃၂) အတ္တာ၊ မိမိကိုယ်၏။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ ဆုံးဖြတ် ငြိမ်းစေခြင်းငှာ တတ်နိုင်အံ့လော - မတတ်နိုင်အံ့လောဟူ၍ စုံစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ (တစ်နည်းကား) အတ္တာပရိဂ္ဂဟေ - တဗ္ဗော၊ မိမိ၏ပမာဏကိုသိအပ်၏။

(၃၃) ပရော၊ ပရိသတ်တည်းဟူသော သူတစ်ပါးကို။ ပရိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော၊ လတ္တီပရိသတ်ကို သိစေခြင်းငှာ တတ်နိုင် အံ့လော - မတတ်နိုင်အံ့လောဟူ၍ စုံစမ်းဆင်ခြင်အပ်၏။ ပ။

(၄၀) ဝုတ္တံ၊ စောဒက၊ စုဒ္ဓိဘက်ကို ဆိုလောစကားကို။ အဟာပေန္တေန၊ မဟုတ်စေသဖြင့်။

(၄၁) အဝုတ္တံ၊ မဆိုသောစကားကို။ ဝါ၊ မသက်သော ဝတ္ထုကို။ အပကာသေန္တေန၊ မပြုသဖြင့်။

(၄၂) ဩတိဏ္ဏာနိ၊ သံဃာဒုဘောဝသ္မိ သက်ကုန်သော။
ပဒဗျဉ္ဇနာနိ၊ ပုဒ်ဝါကျတို့ကို။ သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ ပရိဂ္ဂ-
ဟေတွာ၊ ကောက်ယူ၍။

(၄၃) ပရော၊ ပရိသတ်တည်းဟူသော သူတစ်ပါးကို။
ပရိပုစ္ဆိတွာ၊ ၍။ ယဏာ ပဋိညာယ၊ လျှောက်။ ကာရေ-
တဗ္ဗော၊ ၏။

(၄၄) မန္ဓော၊ တွေ့မိန်းမောသောသူကို။ ဟာ သေ-
တဗ္ဗော၊ ရှင်စေအပ်၏။ ဝါ၊ ချီးမြှောက်အပ်၏။

(၄၅) ဘိရူ၊ ကြောက်တတ် ရှုံ့တတ်သောသူကို။
အဿာသေဟဗ္ဗော၊ နှစ်သိမ့်စေအပ်၏။ ဝါ၊ သက်သာရာ
ရစေအပ်၏။

(၄၆) စက္ကော၊ ကြမ်းတမ်းဆတ်မြားသောသူကို။ နိသေ-
ဓေတဗ္ဗော၊ မြစ်အပ်၏။ ဝါ၊ မောင်'မဲချိန်းခြောက်-
လျှောက်အပ်၏။

(၄၇) အသုစိ၊ အာပတ်မှမစင်ကြယ်သော အလဇ္ဇီကို။
ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ထင်စွာပြုအပ်၏။ ဝါ၊ ပြု၍ အာပတ်ကို
ဒေသနာကြားစေအပ်၏။

(၄၈) ဥဇု-ဥဇုကာယ၊ ဝက်-စသည်ကင်း၍ ဖြောင့်မတ်
သော စိတ်နှလုံးရှိသောသူကို။ မဒ္ဒပေန၊ နူးညံ့သည်၏
အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပစရိတဗ္ဗော၊ ပြောဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ခေါ်
ဝေါ်အပ်၏။

(၄၉) ဆန္ဒာဂတိ၊ သို့။ နဂန္တဗ္ဗံ၊ မလိုက်အပ်။ ပ။

(၅၀) ဓမ္မေသု စ၊ တို့၌လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂံလေသု စ၊
ကောင်း။ မဇ္ဈတ္တေန၊ လျစ်လျူရှုသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ၏။

ဝေဠိ ပန၊ ဤသို့လျှင်။ အနုရိဇ္ဇမာနော။ မေးစိစစ်
သော။ အနုရိဇ္ဇကော၊ ဝိနည်းမိရိသည်။ -

(၁) သတ္တု၊ ၏။ သံသနကရော စေဝ၊ သာသနာ
ဇော်ကိုပြုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

(၂) ဝိညုနံ၊ ကုန်သော။ သဗြဟ္မစာရိနဉ္စ၊ သီတင်းသုံး
ဖော်တို့သည်လည်း။ ဝိယော စ၊ ချစ်အပ်သည်လည်း။ ဝါ၊
ချစ်ရာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

(၃) မနာပေါ စ၊ နှစ်သက်အပ်သည်လည်း။ ဝါ၊
နှစ်သက်ရာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

(၄) ဝရ စ၊ အလေးပြုအပ်သည်လည်း။ ဝါ၊ အလေး
ပြုရာသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။ ဘာဝနီယော စ၊ မေတ္တာ
ဖြင့် ပွားစေအပ်သည်လည်း။ ဝါ၊ မေတ္တာဖြင့် ပွားရာသည်
လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

(မှတ်ချက်)။ ။ အနုရိဇ္ဇကဝိနည်းမိရိသည် ဝိမိကိုယ်တိုင်
အနုရိဇ္ဇကကျင့်ဝတ် (၁) သန္နိပါကကျင့်ဝတ်
၅-ပါး၊ (၂) အနုရိဇ္ဇကဝိရမိတဗ္ဗ ကျင့်ဝတ် ၁၂-ပါး၊
(၃) အနုရိဇ္ဇက အနုယောဂပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗကျင့်ဝတ် ၅၃-ပါး၊
ပေါင်း (၇၀) ကျင့်ဝတ်နှင့် အညီကျင့်၍ စောဒကကျင့်ဝတ်
ငါးပါး၊ စုဒ္ဓိတကျင့်ဝတ်နှစ်ပါးကို နှိုင်းချိန်စူးစမ်း၍ ဟုတ်
မှန်သောဝတ္ထု၊ စောဒနာ၊ သံသရဏာဝိနည်း။ ပြည့်စုံသော
ဥတ်၊ ပြည့်စုံသောကမ္မဝါစာတို့ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ရမည်။

ဤသို့ဆုံးဖြတ်မှသာ ယထာဘူတနည်းမှန်ကျ၍ ပြီးပြတ်
ပြေငြိမ်းနိုင်၏-ဟု ဆိုလိုသည်။ ဤသို့ မေးစိစစ်အပ်သော
ဝိနည်းမိရိသည် (၁) ဘုရားရှင်၏ သာသနာပြု(သာသနာ

ကရပုဂ္ဂိုလ်)လည်း ဖြစ်၏။ (၂) ပညာရှိသူတော်ကောင်း သီတင်းသုံးဖော်တို့ကလည်း ချစ်ခင်ကြည်ညို လေးစားအပ် သော (ဝိယ) ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ (၃) ၎င်းတို့၏နှစ်သက်မြတ်နိုး အပ်သော (မနောပ) ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ (၄) ၎င်းတို့၏ရိုသေစွာ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော (ဂရုက) ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။ (၅) ၎င်းတို့၏ မေတ္တာပွားအပ်၊ ချီးမွမ်းအပ်သော (ဘာဝနီယ) ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်၏။

အနုဝိဇ္ဇက အနုယောဂ ပဋိပဋိကဗွဲဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၅၊ ၂၀၇)

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ “ကော နာမော ကုယံ ဥပဇ္ဈာယော” တိ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော။ပ။ဝုတ္တ အဟာပေဇ္ဇေန- နာတိ ဝေဝဒကုစုဒိတကောဟိ ဝုတ္တဝစနံ အဟာပေဇ္ဇေန။ အပုတ္တံ အဟာပေဇ္ဇေနာတိ အနောသဋံ ဝတ္ထံ အပ- ကာသဇ္ဇေန။မဇ္ဇောယာသေတဗ္ဗောတိ မဇ္ဇော မောမူဟော ပဏိဝုတဗ္ဗော “နန္တံ ကုလပုတ္တော”တိ ဥတ္တေဇေတော အနုယောဂဝတ္ထံ ကထာပေတောကထာ အနုယောဂေါ ဂဏိ- တဗ္ဗော။ အိရူ အဟာပေတဗ္ဗောတိ ယဿ သံသမဇ္ဈံ ဝါ ဂဏမဇ္ဈံ ဝါ အနောသဋပုဗ္ဗတ္တာ သာရဇ္ဇံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ တာ- ဒိသော “မာဘာ ယိဝိဿဋ္ဌော ကထေဟိ၊ မယံ တေဥပတ္တ- ဟ္တာဘဝိဿာ မာ”တိ ဝတုာဝိ အနုယောဂဝတ္ထံ ကထာ- ပေတဗ္ဗော။ပ။

(အနက်)

န ဥပဇ္ဈာယော ပုစ္ဆိတဗ္ဗောတိ၊ ကား။ ကုယံ၊ ၏။ ဥပဇ္ဈာယော၊ သည်။ ကော နာမော၊ အဘယ် အမည်ရှိ သနည်း။ ကုယံ၊ သို့။ န ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ အပ်။ပ။ဝုတ္တံ အဟာ-

ပေန္တေနာတိ၊ ကာမံ။ စောဒကစုဒိတကောဟိ၊ တို့သည်။
 ဝုတ္တဝစနံ၊ ပြောဆိုအပ်သောစကားကို။ အဟာပေန္တေနံ၊
 မယုတ်လျော့စေဘဲ။ အဝုတ္တံ အပကာသေန္တေနာဟိ၊ ကာမံ။
 အနောသဋံ၊ မသက်ရောက်သော။ ဝတ္ထံ၊ ဝတ္ထုကို။
 အပကာသေန္တေနံ၊ ထင်ရှားမပြတ်။ မန္တော ဟာသေ-
 တဗ္ဗောတိ၊ ကာမံ။ မန္တော၊ ညံ့သော။ ခောမူဟော၊ ပြင်း
 စွာတွေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (စုဒိတကာ၊ သို့မဟုတ်-စောဒက
 ကို။) ပဂ္ဂဏံတဗ္ဗော၊ ချီးမြှောက်အပ်၏။ တံ၊ သည်။
 ကုလပုတ္တော နနံ၊ အမျိုးကောင်းသော မဟုတ်ပါလော။
 ဣတိ၊ ဤသို့ပြော၍။ ဥပတ္တဗေတော၊ ယက်သန်စေ၍။ အနု-
 ယောဂဝတ္ထံ၊ မေးစံစစ်ခြင်း၏ကျင့်ဝတ်ကို။ ကယာပေတ္တာ၊
 ပြောစေ၍။ တဿ၊ ထိုမန္တ၊ ခောမူဟပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနုယော-
 ဂေါ၊ အစစ်ခံချက်ကို။ ဂဏံတဗ္ဗော၊ လူအပ်၏။ အိရူ
 အဿာသေတဗ္ဗောတိ၊ ကာမံ။ ယဿ၊ အကြိုင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။
 သံဃမဇ္ဈံ ဝါ၊ သံဃာ၏အလယ်သို့ သော်လည်းကောင်း။
 ဂဏမဇ္ဈံ ဝါ၊ ဂိုဏ်း၏ အလယ်သို့ သော် လည်းကောင်း။
 အနောသဋံပုဗ္ဗတ္တာ၊ မသက်ဝင်ဖူးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သာရဇံ၊ ရှံ့ရှားသူ၏အဖြစ်သည်။ ပုဗ္ဗုတိ၊ ၎င်း၏။ တာဒိ-
 သော၊ ထိုကဲ့သို့ရူအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မာဘာယံ၊ မကြောက်
 ပါလင့်။ ပိဿဋ္ဌော၊ စွန့်လွှတ်အပ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိသည်။
 ဟုတ္တာ၊ ၍။ ကထေဟိ၊ ပြောပါလော။ မယံ၊ တို့သည်။
 တေ၊ ၎င်း၏။ ဥပတ္တန္တာ၊ အတောက်အပံ့တို့သည်။ ဘပိဿာမ၊
 အံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာပိ၊ ပြောဆို၍သော်မှလည်း။ အနု-
 ယောဂဝတ္ထံ၊ ကို။ ကထာပေတဗ္ဗော၊ ၎င်းပ။

အကျိုးအဆက်ဆက်
 (ဝိ၊ ၅၊ ၂၀၀)

သုတ္တံ သံသန္ဓနတ္ထာယ၊ ဩပဗ္ဗံ နိဒဿနတ္ထာယ၊
 အတ္ထော စိညာပနတ္ထာယ၊ ပဋိပုစ္ဆံ ဌပနတ္ထာယ၊ ဩကာသ

ကမ္မံ စောဒနတ္ထာယ၊ စောဒနာ သာရဏတ္ထာယ၊ သာ-
 ရဏာ သဝနိယတ္ထာယ။ သဝနိယံ ပလိဗောဓတ္ထာယ၊ ပလိ-
 ဗောဓော ဝိနိဗ္ဗယတ္ထာယ၊ ဝိနိဗ္ဗယော သန္တိရဏတ္ထာယ၊
 သန္တိရဏံ ဌာနာဌာနဂမနတ္ထာယ၊ ဌာနာဌာနဂမနံ ဒုမင်္ဂါနံ
 ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟတ္ထာယ၊ ပေသလာနံ ဘိက္ခူနံ သမ္ပဂ္ဂဟတ္ထာယ၊
 သံဃော သမ္ပဋိဂ္ဂဟ၊ သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထာယ၊ သံဃေန အနုမတာ
 ပုဂ္ဂလာ ပစ္စေကတ္ထာယိနော အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာယိနော။

ဝိနယော သံဝရတ္ထာယ၊ သံဝရော အဝိပုဋိသာရတ္ထာယ၊
 အဝိပုဋိသာရော ပါမောဒတ္ထာယ၊ ပါမောဒံ ဝီတတ္ထာယ၊
 ဝီတိ ပဿဒ္ဒတ္ထာယ၊ ပဿဒ္ဓိ သုခတ္ထာယ၊ သုခံ သမာ-
 ဓတ္ထာယ၊ သမာဓိ ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနတ္ထာယ၊
 ယထာဘူတဉာဏ ဒဿနံ နိဗ္ဗိဓတ္ထာယ၊ နိဗ္ဗိဒါ ဝိရာ-
 ဂတ္ထာယ၊ ဝိရာဂေါ ဝိမုတ္တတ္ထာယ၊ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏ
 ဒဿနတ္ထာယ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာ-
 နတ္ထာယ။

ဧတဒတ္ထာ ကထာ၊ ဧတဒတ္ထာ မန္တနာ၊ ဧတဒတ္ထာ
 ဥပနိသာ၊ ဧတဒတ္ထံ သောတာဝဓာနံ၊ ယဒိဒံ အနုပါဒါ-
 ဝိတ္တဿ ဝိမောက္ခောတိ။

(အနက်)

သုတ္တံ၊ အနုဝိဒ္ဓကပုဂ္ဂိုလ်ဆောင်သောပါဠိကို။ သံသန္ဓ-
 နတ္ထာယ၊ အာပတ်သင့်-မသင့်ကို နှိုးနှောခြင်းအကျိုးငှာ။
 ဝါ၊ နှိုးနှော၍အဆုံးအဖြတ်ပြုခြင်း အကျိုးငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။
 (သံသန္ဓနတ္ထန္တိ အာပတ္တိ ဝါ အနာပတ္တိ ဝါတိ သံသယေ
 ဇာတေ သံသန္တိတွာ နိဗ္ဗယကရဏတ္ထံ ဝုတ္တန္တိ အဓိပ္ပာယ်ယော။
 -ဝိမတိ) ဩပမ္ပ၊ ဥပမာ-ဥပမေယျစတာတားကို။ နိဒုဿနတ္ထာ-
 ယ၊ သာဓေတဗ္ဗဖြစ်သော အာပတ္တိစံသော ဥပမေယျအနက်

ကို ထင်စွာပြခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ အတ္ထော၊ ထင်စွာ
 ပြအပ်သောအနက်ကို။ ဝိညာပနတ္ထာယ၊ စောဒက-စုဒိ
 တကသံဃာတို့ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ ဝနံခံစေခြင်း
 အကျိုးငှာ။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ ပဋိပုစ္ဆာ၊ မေးခြင်းကို။ ဌပန-
 တ္တောယ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို အာပတ္တိ- အနာပတ္တိတို့၌ ထားခြင်း
 အကျိုးငှာ။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ ဩကာသကမ္ပံ၊ အခွင့်တောင်း
 ခြင်းအမှုကို။ စောဒနတ္ထာယ၊ ဝတ္ထု၊ အာပတ်ဖြင့် စော
 ဒနာခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ စောဒနာ၊ ကို။ သာရဏ-
 တ္ထာယ၊ အပြစ်ရှိသည်-မရှိသည်ကို အောက်စေ့စေ့ခြင်း
 အကျိုးငှာ။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ သာရဏာ၊ အပြစ်ရှိသည်ကို
 အောက်မေ့ စေခြင်းကို။ သဝစနိယတ္ထာယ၊ ဆိုအပ်
 သောစကားရှိသည်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်လွယ်
 သောစကားရှိသည်ကို ပြုခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ သဝ-
 စနိယံ၊ ဆိုအပ်သော။ ဝါ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်သော စကားရှိ
 သည်ကိုပြုခြင်းကို။ ပလိဗောဓတ္ထာယ၊ ဤကျောင်းမှ ကျောင်း
 တစ်ပါးသို့မသွား-မစွဲလင့်ဟု တားမြစ်လွယ်ခြင်းအကျိုးငှာ။
 ဝုတ္တော၊ ဧ။ ပလိဗောဓော၊ တားမြစ်ခြင်းကို။ ဝိနိစ္ဆယ-
 တ္ထာယ၊ အဆုံးအဖြတ်သို့ရောက်စေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝုတ္တော၊
 ဧ။ ဝိနိစ္ဆယော၊ အဆုံးအဖြတ်သို့ရောက်စေခြင်းကို။ သန္တိ-
 ရဏတ္ထာယ၊ အပြစ်ရှိသည် မရှိသည်ကို စူးစမ်းနှိုင်းချိန်ခြင်း
 အကျိုးငှာ။ ဝုတ္တော၊ ဧ။ သန္တိရဏ၊ ကို။ ဌာနာဌာန-
 ဝမနတ္ထာယ၊ အရာဟုတ်သည်- မဟုတ်သည်ကို သိစေခြင်း
 အကျိုးငှာ။ ဝါ၊ အာပတ္တိ- အနာပတ္တိ၊ ဝရုက-လဟုက-
 အာပတ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ဌာနာဌာန-
 ဝမနံ၊ ကို။ ဒုမ္မင်္ဂနံ၊ ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ နဂ္ဂဟ-
 တ္ထာယ၊ ဌာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။ ပေသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဘိက္ခူနံ၊
 တို့ကို။ သမ္ပဂ္ဂဟတ္ထာယ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဝုတ္တံ၊ ဧ။
 သံဇော၊ သည်။ သမ္ပဒိဂ္ဂဟ၊ သမ္ပဒိစ္ဆနတ္ထာယ၊ အဆုံး
 အဖြတ်ကို ဝနံခံခြင်း၊ ကျောင်းစွာ ဆုံးဖြတ် အပ်သည်-

မကောင်းသဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်း အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ သံဃေန၊ သည်။ အနုမတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ တို့သည်။ ပစ္စေကဋ္ဌာယိနော၊ ဣဿရိယအဖြစ်၊ အမိပတိအဖြစ်ဖြင့် အကြီးအကဲအရာ၌တည် ကုန်၏။ အဝိသံဝါဒကဋ္ဌာယိနော၊ မချွတ်မယွင်း ဓွန်သော စကားရှိသော အရာ၌ တည်ကုန်၏။

ဝိနယော၊ ဝိနည်းပညတ်သည်။ သံဝရတ္ထဝံယ၊ ကာယ - ခွါရ၊ ဝစီခွါရ-ကို စောင့်ခြင်းအကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ သံဝရော၊ သည်။ အဝိပုဋိသာရတ္ထဝံယ၊ စိတ်၏မကြည် - မသာ မရှိခြင်း အကျိုးငှာ။ ဝါ၊ စိတ်၏ သာယာရှင်တည် ကြည်လင်စွာ ရှိခြင်း အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ အဝိပုဋိသာရော၊ သည်။ ပါမောဇ္ဇတ္ထဝံယ၊ ဒုဗ္ဗလ - တရုဏပီတိအစွဲငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ပါမောဇ္ဇံ၊ သည်။ ပီတတ္ထဝံယ၊ ဗလဝပီတိအကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဒီတိ၊ သည်။ ပဿဒ္ဓတ္ထဝံယ၊ ကိုယ်စိတ်တို့၏ ပူပန်ခြင်း၏ငြိမ်းခြင်း အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဿဒ္ဓိ၊ သည်။ သုခတ္ထဝံယ၊ ကာယကသုခ၊ စေတသိကသုခအကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ သုခံ၊ ချမ်းသာသည်။ သမာဓတ္ထဝံယ၊ စိတ္တေကဝံတာ အကျိုး - ငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ သမာဓိ၊ သည်။ ယထာဘူတဉာဏ - ဒုဿနတ္ထဝံယ၊ ယထာဘူတဉာဏ်အမြင် အကျိုးငှာ။ ဝါ၊ တရုဏပီတိပဿနာတည်းဟူသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ယထာဘူတဉာဏဒုဿနံ၊ သည်။ နိဗ္ဗိဒ္ဓတ္ထဝံယ၊ နိဗ္ဗိဒါအကျိုးငှာ။ ဝါ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဝုဋ္ဌာနဂါမ်၊ ဗလဝပီပဿနာအကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ နိဗ္ဗိ - ဒါ၊ သည်။ ဝိရာဂတ္ထဝံယ၊ အရိယိမဂ် အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိရာဂေါ၊ သည်။ ဝိမုတ္တတ္ထဝံယ၊ အရဟတ္တဖိုလ်အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိ၊ သည်။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒုဿနတ္ထဝံယ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်အကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိမုတ္တိဉာဏ - ဒုဿနံ၊ သည်။ အနုပါဒ္ဓါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထဝံယ၊ အကြောင်း

ကင်းသော ပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးရာ။ ဝါ။ အကြောင်းတရား
တို့သည် ပြုပြင်ခြင်းကင်းသော ပရိနိဗ္ဗာန်အကျိုးငှာ။ ဝါ။
နောင်အခါ ပဋိသန္ဓေ၏အကြောင်းမရှိသော ပရိနိဗ္ဗာန်
အကျိုးငှာ။ ဟောတိ။ ဣ။

ကထာ၊ ဝိနယကထာသည်။ တေဒတ္တာ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာန်
အကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣ။ နိမန္တနာ၊ ဝိနည်းကိုပြော
ဆိုတိုင်ပင်ခြင်းသည်။ ဝါ။ ဝိနည်းကို ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။
တေဒတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣ။ ဥပနိသာ၊ ဝိနယော-
သံဝရတ္ထာယ-စသော အဆင့်ဆင့်သော အကြောင်း၏အဖြစ်
သည်။ တေဒတ္တာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣ။ သောတာ-
ဝဇာနံ၊ အဆင့်ဆင့်ဖြစ်သော အကြောင်းကို ပြောဆိုသော
စကားကို နားထောင်မှတ်သားခြင်းသည်။ တေဒတ္တာ၊ သည်။
ဟောတိ။ ဣ။ အနုပါဒါ၊ ဥပါပါနိယေးပါ၊ တို့ဖြင့်မစွဲလန်း
မှု၍။ စိတ္တသာ၊ ဣ။ ယဒိဒံ-ယံ ဣဒံ ယော အယံ ပိမောက္ခော၊
အကြင်အရဟတ္တဖိုလ်ဟုဆိုအပ်သော လွတ်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
ဣ။ သောပိ ဝိမောက္ခော၊ သည့်သည်။ တေဒတ္တာ၊ သည်။
ဟောတိ။ ဣ။

မဟာသင်္ဂါမ

(ဝိ၊ ၅၊ ၂၉၀။ ဝိ၊ ၄၊ ၅၊ ၂၁၀)

ဝေါဟရန္တေန ဇာနိတဗ္ဗာဒိ ဣဒံ ဇာနိ(၁၀)ပါး

သင်္ဂါမာဝစရေန ဘိက္ခုနာ သံသော ဝေါဟရန္တေန-
(၁) ဝတ္ထု ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၂) ပိပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၃)
အာပတ္တိ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၄) နိဒါနံ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၅) အာ-
ကာရော ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၆) ပုဗ္ဗာပရံ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၇)
ကတာကတံ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၈) ကမ္ပံ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၉) အဓိ-
ကရဏံ ဇာနိတဗ္ဗာ၊ (၁၀) သမကော ဇာနိတဗ္ဗာ။

အဂတိ အဂန္တဗ္ဗ ကျင့်ဝတ် (၄)ပါး

(၁) န ဆန္ဒာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ၊ (၂) န ဒေါသာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ၊ (၃) န မောက္ခာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ၊ (၄) န ဘယာဂတိ ဂန္တဗ္ဗာ။

အဂတိ အဂမန ကျင့်ဝတ် (၄)ပါး

(၁) န ဆန္ဒာဂတိ ဂစ္ဆတိ၊ (၂) န ဒေါသာဂတိ ဂစ္ဆတိ၊ (၃) န မောယာဂတိ ဂစ္ဆတိ (၄) န ဘယာဂတိ ဂစ္ဆတိ။

သညာပနိယာဒိကျင့်ဝတ် (၄)ပါး

(၁) သညာပနိယေ ဌာနေ သညာပေတိ၊ (၂) နိဇ္ဈာပနိယေ ဌာနေ နိဇ္ဈာပေတိ၊ (၃) ပေက္ခနိယေ ဌာနေ ပေက္ခတိ၊ (၄) ပသာဒနိယေ ဌာနေ ပသာဒေတိ။

ပရပက္ခာဒိအဝဇာနုန-ကျင့်ဝတ် (၆)ပါး

(၁) “လဒ္ဓ ကျောမ္ဘီ” တိ ပရပက္ခံ အဝဇာနာတိ၊ (၂) “ဗဟုဿုတောမ္ဘီ” တိ အပဿုတံ အဝဇာနာတိ၊ (၃) “ထေရတရောမ္ဘီ” တိ နဂက္ခတရံ အဝဇာနာတိ၊ (၄) အသမ္ပတ္တံ န ဗျာဟရိတဗ္ဗန္တိ အနောတိဏ္ဏံ ဘာရံ န သြတာရေတဗ္ဗံ၊ (၅) သဗ္ဗတ္ထံ ဓမ္မတော ဝိနယတော န ပရိဟာသေတဗ္ဗန္တိ ယံ အတ္ထာယ သံယော သန္နိပတိတော ဟောတိ၊ တံ အတ္ထံ ဓမ္မတော ဝိနယတော န ပရိဟာသေတဗ္ဗံ၊ (၆) ယေန ဓမ္မောနာတိ ဘူတေန ဝတ္ထုနာယေန ဝိနယေနာတိ၊ စောဒေဗ္ဗံ သာရေတွာ၊ ယေန သတ္ထုသာသနေနာတိ ဥတ္တိသမ္ပဒါယ အနုသာဝနသမ္ပဒါယ။

ယေနိဓမ္မေနိ ယေန ဝိနယေန ယေန သတ္တုသာသနေန တံ
အဓိကရဏံ ဝုပသမ္ပတိံ၊ တထာ တံ အဓိကရဏံ ဝုပသမေ-
တဗ္ဗန္တိ။

(စာနက်)

သံဃေ၊ ဣ။ ဝေါဟရန္တေန၊ ဣ။ တရားဆုံးဖြတ်သော။
သင်္ဂါမာဝေစရန၊ သော။ ဘိက္ခုနာ၊ သညံ။ ဝတ္ထု၊ ကို။
ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ဧ။ ပ။

ဆန္ဒာဂတိ၊ သို့။ န ပန္နိဗ္ဗံ၊ မလိုက်အပ်။ ပ။

သညာပနိယေ၊ သိုစေအပ်သော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။
သညာပေတိ၊ ဧ။ နိဇ္ဈာပနိယေ၊ ရှုစေအပ်သော။ ဌာနေ၊
ဣ။ နိဇ္ဈာပေတိ၊ ရှုစေ၏။ နိပေက္ခယေ၊ ငဲ့အပ်သော။
ဌာနေ၊ ဣ။ ပေက္ခတိ၊ ငဲ့၏။ ပသာဒနိယေ၊ ကြည့်စေအပ်
သော။ ဌာနေ၊ ဣ။ ပသာဒေတိ။ ဧ။

အဟံ၊ သညံ။ လဒ္ဓပက္ခော၊ ပရိသတ်ကိုရသည်။ ဝါ၊
ရအပ်သောအသင်းအပင်းရှိသည်။ အမှီ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ပရပက္ခံ၊ သူတစ်ပါးပရိသတ်ကို။ ဝါ၊ သူတစ်ပါး အသင်း
အပင်းကို။ အဝဇာနာတိ၊ မထိမဲ့ ဖြစ်ပြု၏။ အဟံ၊ သညံ။
ဗဟုဿုတော၊ သညံ။ အမှီ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ အပ္ပဿုတံ၊ ကို။
အဝဇာနာတိ၊ ဧ။ အဟံ၊ သညံ။ ကေရတရော၊ မယေရိ
သည်။ အမှီ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ နဝကကရံ၊ သိတင်းငယ်ကို။
အဝဇာနာတိ၊ ဧ။

အသမ္ပတ္တံ၊ မရောက်သေးသော အဓိကရဏ်းကို။ န
ဗျာဟရိတဗ္ဗံ၊ မဆိုအပ်။ သမ္ပတ္တံ၊ ကို။ ဓမ္မတော၊ မှ။
ဝိနယတောမှ၊ မှ။ န ပရိဟာသေတဗ္ဗံ။ မယုတ်စေ
အပ်။ ပ။

သီမာဝိနိစ္ဆယလမ်းညွှန်

သီမာနာမေသာ ဗဒ္ဒသီမာ၊ အဗဒ္ဒသီမာကိ ဒုဂ္ဂိဓာ
ဟောတိ။

(ဝိ၊ သင်္ဂဟ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၇၀)

သိမ်သည် (၁) ဗဒ္ဒသိမ်၊ (၂) အဗဒ္ဒသိမ်-ဟု နှစ်မျိုး
ရှိ၏။

(၁) ကမ္မဝါစာဖြင့်သမုတ်အပ်သော သိမ်သည်-ဗဒ္ဒသိမ်။

(၂) ကမ္မဝါစာဖြင့် မသမုတ်အပ်သော သိမ်သည်-
အဗဒ္ဒသိမ်မည်၏။

ဗဒ္ဒသိမ်အင်္ဂါလက္ခဏာ

တတ္ထ ကောဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော အတိက္ကမိတွာ၊
တိဝိဓသမ္ပတ္တိယုတ္တာ၊ နိမိတ္တေန နိမိတ္တံ ဗန္ဓိတွာ၊ သမ္ပတာ
သီမာ ဗဒ္ဒသီမာ နာမ။

(ဝိ၊ သင်္ဂဟ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၇၀)

(၁) ဝိပတ္တိသိမ်ပျက် တစ်ဆယ့်တစ်လုံး အပြစ်မှီလွတ်
ကင်းခြင်း၊

(၂) သမ္ပတ္တိသုံးပါးနှင့်ပြည့်စုံခြင်း၊

(၃) နိမိတ်ချင်းစပ်အောင် နိမိတ်ကြား၍ သမုတ်ခြင်း။

ဤအင်္ဂါ လက္ခဏာသုံးပါးနှင့် ပြည့်ညွတ်စွာ သမုတ်အပ်
သော သိမ်သည် “ဗဒ္ဒသိမ်”မည်၏။

က) ကောဒသ ဝိပတ္တိသီမာယော အတိတ္တမိတ္တာ-- အရ ဝိပတ္တိသိမ်ပျက် တစ်ဆယ် တစ်လုံး

(၁) အတိဒုဒ္ဒကာ - နှစ်ကျိပ်တစ်ယောက်မထိုင်လောက် သော အလွန်ငယ်သောသိုမ်။

(၂) အတိမဟတိ- သုံးယူဇနာထက်ကျယ်ပြီး အလွန်ကြီး သောသိုမ်။

(၃) ခဏ္ဍနိမိတ္တာ - နိမိတ်ကျိုးပြတ်သောသိုမ်။

(၄) ဆာယာနိမိတ္တာ - တောရိပ်, တောင်ရိပ်, သစ်ပင် ရိပ်ကို နိမိတ်ပြုလုပ်သောသိုမ်။

(၅) အနိမိတ္တာ - နိမိတ်လုံးလုံးမရှိဘဲ သမုတ်သော သိုမ်။

(၆) ဗဟိသီမေ ဌိတယမ္မတာ - သို့မပဉ္စတည်၍ သမုတ် သောသိုမ်။

(၇) နဒိယံ သမ္မတာ - မြစ်ပြင်၌ သမုတ်သောသိုမ်။

(၈) သမုဒ္ဒေ သမ္မတာ - သမုဒ္ဒရာအပြင်၌ သမုတ် သောသိုမ်။

(၉) ဇာတဿရေ သမ္မတာ - ဇာတဿရ အိုင်အပြင်၌ သမုတ်သောသိုမ်။

(၁၀) သီမာယသီမံ သိန္နိန္ဒနေန သမ္မတာ - သိမ် ဟောင်းနှင့် စုပ်၍ ထပ်၍ သမုတ်သော သိုမ်။

(၁၁) သီမာယ သီမံ အဇ္ဈောတ္တရဇ္ဇေန သမ္မတာ -

သိမ်ဟောင်းကိုခြုံငုံ၍ သမုတ်သောသိမ်။
ဤကားဝိပတ္တိသိမ်ပျက်တစ်ဆယ် တစ်လုံးဖြစ်သည်။

တိဝိသမ္ပတ္တိယုတ္တာ - ဌ

(၁) တိဝိသမ္ပတ္တိ လက္ခဏာသုံးပါး

တိဝိသမ္ပတ္တိယုတ္တာ နာမ နိမိတ္တသမ္ပတ္တိယာ၊ ပရိသ-
သမ္ပတ္တိယာ၊ ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိယာ စ ယုတ္တာ။
(ဝိ၊ သင်္ဂဟ၊ ၅၊ ၁၀၀)

သိမ်သမုတ်ရာ၌ ပြည့်စုံရမည့် သမ္ပတ္တိသုံးပါး

- (၁) နိမိတ္တသမ္ပတ္တိ - နိမိတ်၏ပြည့်စုံခြင်း၊
- (၂) ပရိသသမ္ပတ္တိ - သို့မဟုတ် မြတ်ရဟန်းပရိသတ်
၏ ပြည့်စုံခြင်း၊
- (၃) ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိ- ကမ္မဝါစာဖတ်ရွတ်မှု ပြည့်စုံ
ခြင်း၊ ဤသုံးပါးတို့ ဖြစ်ပါ
သည်။

(၁) နိမိတ္တသမ္ပတ္တိ - နိမိတ်၏ပြည့်စုံခြင်း

နိမိတ္တသမ္ပတ္တိ - ဟူသည် မြတ်စွာဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူအပ်
သော နိမိတ်ရှစ်မျိုးတို့တွင် နိမိတ်လောက်သော တစ်မျိုးမျိုး
ကိုဖြစ်စေ၊ နှစ်မျိုး၊ သုံးမျိုးကိုဖြစ်စေ စနစ်တကျ နိမိတ်ကြား
၍ သမုတ်ခြင်းတည်း။

နိမိတ်ရှစ်မျိုး

- (၁) တောင်နိမိတ်၊
- (၂) ကျောက်နိမိတ်၊
- (၃) တောနိမိတ်၊
- (၄) သစ်ပင်နိမိတ်၊

- (၅) လမ်းနိမိတ်၊
- (၆) တောင်ပို.နိမိတ်၊
- (၇) မြစ်နိမိတ်၊
- (၈) ရေနိမိတ်-တို့ဖြစ်သည်။

* တောင်-ကျောက်-တော-သစ်-လမ်း-ပို့- မြစ်၊
 ရေ-ရှစ် နိမိတ်မျိုး။

(၂) ပရိသာသမ္ပတ္တိ-ပရိသတ်၏ ပြည်စုံခြင်း

ပရိသာသမ္ပတ္တိယုတ္တာ နာမ သမ္ပန္နိမေန ပရိစ္ဆေဒေန စတူဟိ ဘိက္ခုဟိ သန္နိပတိတွာ ယာဝတိကာ တသ္မိံ ဝါမခေတ္တေ ဗဒ္ဒသိမံ ဝါ နဒိသမုဒ္ဒဇာတဿရေ ဝါ အနောတိက္ကမိတွာ ဌိတာ ဘိက္ခု။ တေ သဗ္ဗေ ဟတ္ထပါ-
 သေ ဝါ ကတွာ ဆန္ဒံ ဝါ အာဟရိတွာ သမ္ပတာ။

(ဝိ၊ သင်္ဂဟ၊ ဌ၊ ၁၈၄)

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိလာပရိသာသမ္ပတ္တိလက္ခဏာသုံးပါးတို့တွင်

- (၁) ပရိသာသမ္ပတ္တိယုတ္တာ နာမ။ ပ။ သန္နိပတိတွာ (ဤဝါကျဖြင့်) ပထမသမ္ပတ္တိ လက္ခဏာကို ပြသည်။
- (၂) ယာဝတိကာ။ ပ။ ဆန္ဒံ ဝါ အာဟရိတွာ- (ဤဝါကျဖြင့်) ဒုတိယသမ္ပတ္တိ လက္ခဏာကိုပြသည်။
- (၃) သဗ္ဗန္တိဉာတာ န ပဋိစ္စောသန္တိ (ဤသာမတ္ထိယ-

ဝါကျဖြင့်) တတိယသမ္ပတ္တိ လက္ခဏာ ကို ပြသည်။

(၆၊ လင်၊ ဇို၊ ၁၊ ၃၀၅)

ဖော်ပြပါ ပရိသာသမ္ပတ္တိလက္ခဏာ သုံးပါးသည် ပကတိဂါမခေတ်အတွင်း နယ်သိမ်း၍ သမုတ်သော ဗဒ္ဒသိမ်နှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။

ဝိသုံဂါမ၌ သမုတ်သော ဗဒ္ဒသိမ်နှင့်ကား သမ္ပုဒိသုတ အပဋိက္ခောသာန အင်္ဂါနှင့်သာ သက်ဆိုင်သည်။ ပကတိဂါမခေတ်အတွင်း၌ ကည်ရှုတုန်သော ရဟန်းတို့ကို ဟတ္ထပါသ် သို့ဆောင်ခြင်း၊ ထိုရဟန်းတို့၏ ဆန္ဒကိုဆောင်ခြင်း - အင်္ဂါတို့နှင့် မသက်ဆိုင်ဟု မှတ်ရမည်။

(၃) ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိ = ကမ္မဝါစာ၏ပြည်စုံခြင်း

ဗျတ္တလက္ခဏာ၊ ပဋိမလလက္ခဏာ ဖြစ်သော ဌာန်၊ ကရိုဏ်း၊ ငယ်တံ၊ ဗျဉ္ဇနဗုဒ္ဓိ ဆယ်ပါး စသည်တို့ဖြင့် ပြည့်စုံစွာဖတ်ရှုတ်ခြင်းသည် ကမ္မဝါစာသမ္ပတ္တိ-ကမ္မဝါစာ၏ ပြည့်စုံခြင်းဖြစ်သည်။ ဤကား တိဝိသေမ္ပတ္တိယုတ္တာ ဖြစ်သည်။

ကမ္မဝါစာပရိယောသာနေ နိမိတ္တာနံ အန္တော သိမာဟောတိ၊ နိမိတ္တာနိ သိမာတော ဗဟိ ဟောန္တိ။

ဧဝံ ဗဒ္ဒါယ စ သိမာယ တိစိဝရေန ဝိပွဝါသသုခတ္ထံ ဒဠိကမ္မဉ္စ အဝိပွဝါသသမ္ပုတိ ကာတဗ္ဗာ။

(ဝိ၊ သင်္ဂဟ၊ ၅၊ ၁၀၅)

(ဂ) နိမိတ္တေန နိမိတ္တဗန္ဓနသမ္ပတလက္ခဏာ

ဗဒ္ဒသိမ်လက္ခဏာသုံးပါးတို့တွင် ကတိယမြောက် နိမိတ္တေန နိမိတ္တဗန္ဓန သမ္ပတလက္ခဏာ-အရ နိမိတ်ချင်းစပ်အောင် နိမိတ်ကြား၍ သမုတ်ခြင်းနှင့်စပ်၍ နိမိတ်ကြား အမေး- အဖြေ-

မှတ်ချက်။ ။နိမိတ်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်း သာဖြစ်ရမည်။ နိမိတ်စောင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန်း သာမဏေ၊ လူတို့တွင် တစ်ဦးဦးဖြစ်ရမည်။

နိမိတ်ကြားနည်း

- (၁) နိမိတ်ကြားပုဂ္ဂိုလ်က နိမိတ်ရှိ နိမိတ်စောင့်ထံသွား ၍ မေး-ဖြေသောနည်း။
- (၂) နိမိတ်ကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကတစ်နေရာတည်း သံဃာ့ အလယ်မှနေ၍ နိမိတ်စောင့်များက နိမိတ်ရှိရာ အရပ်မှနေ၍ မေး-ဖြေသောနည်း။
- (၃) နိမိတ်ကြားပုဂ္ဂိုလ်ရော နိမိတ်စောင့် ပုဂ္ဂိုလ်များပါ သံဃာ့အလယ်မှနေ၍ မေး-ဖြေသော နည်း။

(မှတ်ချက်)။ ။ဖြေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်ဦးတည်းသော် လည်းကောင်း၊ ထိုထက်လွန်သော် လည်း ကောင်း ဖြေနိုင်သည်။

နိမိတ်မေး-ဖြေကြားနည်း သုံးမျိုး

- (က) ပါဠိသက်သက်ကြားနည်း၊

(ခ) မြန်မာသက်သက်ကြားနည်း၊

(ဂ) ပါဠိ-မြန်မာ(မိဿက)ကြားနည်း-ဖြစ်သည်။

(က) ပါဠိသက်သက်မေး-ဖြေကြားနည်း

(၁) နိမိတ်ကြားပုဂ္ဂိုလ် - ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ
ကိံ နိမိတ္တံ၊

(၂) နိမိတ်စောင့်ပုဂ္ဂိုလ် - ဥဒကံ ဘန္တေ၊

(၃) နိမိတ်ကြားပုဂ္ဂိုလ် - ဧတံ ဥဒကံ နိမိတ္တံ၊

မှတ်ချက်။ ။ကြွင်းအရပ်မျက်နှာများ နည်းယူပါ။

(ခ) မြန်မာသက်သက်မေး-ဖြေကြားနည်း

(၁) နိမိတ်ကြား ပုဂ္ဂိုလ် - ဤ သမုတ်အပ် လတ္တံ့
သောသိမ်၏ အရှေ့မျက်နှာအရပ်၌ အဘယ်
နိမိတ်နည်း။

(၂) နိမိတ်စောင့်ပုဂ္ဂိုလ်- ရေနိမိတ်ပါဘုရား၊

(၃) နိမိတ်ကြားပုဂ္ဂိုလ် - ငါ့ရှင် လျှောက်ထား
အပ်သော ထိုရေသည် သမုတ်အပ်လတ္တံ့သော
သိမ်၏အရှေ့အရပ်မျက်နှာ၌ နိမိတ်၊

မှတ်ချက်။ ။ကြွင်းအရပ်မျက်နှာများနည်းယူပါ။

(ဂ) ပါဠိမြန်မာ(မိဿက)ကြားနည်း

(၁) နိမိတ်ကြားသောပုဂ္ဂိုလ်- သမ္ပနိတဗ္ဗံယ၊ သမုတ်
အပ်လတ္တံ့သော။ ဣမိ-

မိဿာ သီမာယ၊ ဤသိမ်
၏။ ပုရတ္ထိမာယ၊ အရှေ့
ဖြစ်သော။ ဒိသာယ၊
အရပ်မျက်နှာ၌။ နိမိတ္တံ၊
သတ်မှတ်ပိုင်းခြား မှတ်
သား ကြောင်း ဖြစ်
သော နိမိတ်သည်။ ကိံ၊
အဘယ်နည်း။

(၂) နိမိတ်စောင့်ပုဂ္ဂိုလ်- သမ္ပနိတဗ္ဗာယ၊ သော။
ဣမိဿာ သီမာယ၊ ဤ
သိမ်၏။ ပုရတ္ထိမာယ၊
အရှေ့ဖြစ်သော။ ဒိသာ-
ယ၊ အရပ်မျက်နှာ၌။ နိမိ-
တ္တံ၊ သတ်မှတ် ပိုင်းခြား
မှတ်သား ကြောင်း ဖြစ်
သော နိမိတ်သည်။ ဥဒ-
ကံ။ ရေပါဘုရား၊

(၃) နိမိတ်ကြားသောပုဂ္ဂိုလ်- ဧတံ ဥဒကံ၊ ထိုရေ
သည်။ သမ္ပနိတဗ္ဗာ-
ယ၊ သော။ ဣမိဿာ
သီမာယ၊ ၏။ ပုရတ္ထိ-
မာယ၊ သော။ ဒိသာ-
ယ၊ ၌။ နိမိတ္တံ၊ နိမိတ်။

မှတ်ချက်။ ။ ကြွင်းအရပ်မျက်နှာများနည်းယူပါ။

နိမိတ္တာနိ သံကိံ ကိတ္တိတာနိပိ ကိတ္တိတာနေဝ ဟောန္တိ၊
အန္ဓကဋ္ဌကထာယံ ပန တိက္ခတ္ထိ၊ သီမမဏ္ဍလံ ဗန္ဓန္ဓေန
နိမိတ္တံ ကိတ္တေတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။

(ဝိ၊ သင်္ဂဟ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၀၀)

ဤအဋ္ဌကထာအရ နိမိတ်ကို တစ်ကြိမ်ကြားလျှင်အပ်၏။
အန္ဓကဋ္ဌကထာ၌ “သုံးကြိမ် သိမ်အပြင်ကို ဖွဲ့သဖြင့် နိမိတ်
ကြားရမည်” ဟု မိန့်သည်။ ယခုအခါ၌ အမျိုးမျိုးကြားကြ
ပါသည်။

ဗဒ္ဓသိမ်အပြား

- (က) ခဏ္ဍသိမ်၊
- (ခ) သမာနသံဝါသသိမ်၊
- (ဂ) အဝိပွဝါသသိမ် - ဟူ၍ သုံးပါးပြားသည်။

အဗဒ္ဓသိမ်အပြား

- (က) ဝါမသိမ်၊
- (ခ) သတ္တန္တရသိမ်၊
- (ဂ) ဥဒဏုက္ခေပ သိမ် - ဟူ၍ သုံးပါးပြားသည်။

ဗဒ္ဓသိမ်သမုတ်နည်း

ဗဒ္ဓသိမ်သမုတ်ခြင်းသည် -

- (က) ပက္ခတိဝါမ၌ နယ်သိမ်း၍သမုတ်ခြင်း၊

(ခ) ဝိသိုဂါမဋ္ဌသမုတ်ခြင်း - ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏။

(က) ပကတိဂါမဋ္ဌ နယ်သိမ်း၍ သမုတ်ခြင်း

ထိုနှစ်မျိုးတို့တွင် ပကတိဂါမဋ္ဌ သမုတ်မည်ဖြစ်အံ့။ သိမ့် သမုတ်မည့်နေရာကို စည်မျက်နှာပြင်ကဲ့သို့ ညီညာအောင် ပြုလုပ်ပြီးလျှင် ကျမ်းဂန်များနှင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ မိန့်ကြားဆောင်ရွက်တော်မူကြသည့်နည်းအတိုင်း သိမ်နုတ်ခြင်းကိစ္စများဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် ပကတိဂါမဓေတိကို သုတ်သင်စောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် နယ်သိမ်း၍ သမုတ်ရသည်။

ဂါမဓေတိ တစ်ခုတစ်ခုသည် ဗဒ္ဒသိမ်ကဲ့သို့ ရဟန်းများ ကံပြုခြင်းငှာထိုက်ခြင်းကြောင့် သီမာသမ္ပုတိကံ ဆောင်ရွက်ကြမည့် သံဃာအား ဝင် မဖြစ်စေရန် ထိုဂါမဓေတိအတွင်း၌ တည်ရှိသောရဟန်းများကို ဟတ္ထပါသိသို့ ဆောင်ခြင်း စသည်ကိုပြုလုပ်သောအားဖြင့် ဂါမဓေတိကို သုတ်သင်ရပါသည်။

ထိုဂါမဓေတိတွင် သီမာသမ္ပုတိကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် အခြားသော ဂါမဓေတိများမှ ရဟန်းများ ထိုဂါမဓေတိအတွင်းသို့ ဝင်မလာရအောင် စောင့်ရှောက်ရပါသည်။

ဤသို့သုတ်သင်မှု၊ စောင့်ရှောက်မှု - ကိုပြုလုပ်ခြင်းဟူသော နယ်သိမ်းခြင်းကိုပြု၍သမုတ်ခြင်းကို "နယ်သိမ်း၍သမုတ်ခြင်း" ဟု ခေါ်ရသည်။

သမုတ်ရမည့်အချိန်

ဒိသာစာရိကတိက္ခန် နိဿဉ္ဇာရသမယေ။

(ပိ၊ ဋ၊ ၃၊ ၃၂၂)

ခရီးသွားလာကြကုန်သော ရဟန်းတို့ သွားလာခြင်း ကင်းသောအချိန်၌ သမုတ္တရမည်။ (ညဉ့်အချိန်၌ လျော် သည်။)

သိမ်သက်ရောက်ခြင်း

ကမ္မဝါစာ ပရိယောသာနေ ယေဝ နိမိတ္တာနိ ဗဟိ ကုတ္တာ ဟေဋ္ဌာ ပထဝီသန္တာရဏံ ဥဒကံ ပရိယန္တံ ကတွာ သိမာ ဂတာ ဟောတိ။

ကမ္မဝါစာ အဆုံး၌သာလျှင် နိမိတ်တို့ကို အပပြု၍ အောက်၌ မြေကိုဆောင်သော ရေကိုအဆုံးပြု၍ သမာန- သံဝါသ- သိမ် သက်ရောက်သည်။

အဝိပွင်္ဂါသသိမ်ထပ်သမုတ်ခြင်း

အထ တဿာ ဧဝ ဒိဋ္ဌိကမ္မတ္ထံ အဝိပွင်္ဂါသကမ္မဝါစာ ကာ တဗ္ဗာ။

သံမုတ်ပြီးသော သမာနသံဝါသ သိမ် မြေမြေစွာပြုခြင်း အကျိုးငှာ အဝိပွင်္ဂါသကမ္မဝါစာကို ထပ်၍ ဖတ်ရွတ်ရပါ သည်။

(ခ) ဝိသုဂါမ သိမ်သမုတ်ခြင်း

တစ်ခုသောရွာနယ်ကြီးအတွင်း၌ တစ်ခုသော မြေကွက် ကို အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ “ဤမြေ အရပ်သည် နယ်သီး၊ ရွာသီး ဖြစ်စေ” ဟု ရေမြေကိုပိုင် သော အဖိုးရနှင့် ယိုမင်းတို့ဟံမှ နယ်မြေကို ခွဲဝေပိုင်းခြား နိုင်ခွင့်ရှိသော မှူး၊ မတ်၊ ဝန်ကြီး စသောသူတို့က နယ်သီး

ပြုလုပ်ခဲ့သည်ရှိသော် ထိုအရပ်၊ ထိုအကွက်သည် အသီးသော ဂါမသိမ် “ဝိသုံဂါမသိမ်” ဖြစ်၏။

ယဗ္ဗိ ကေသ္မိံ ယေဝ ဂါမခေတ္တေ ကေံ ပဒေသံ “အယံ ဝိသုံဂါမော ဟောတူ” တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ ရာဇော ကဿစိ ဒေတိ၊ သောပိ ဝိသုံဂါမသိမော ဟောတိ ယေဝ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၃၃၃)

(အနက်)

ကေသ္မိံ ယေဝ၊ တစ်ခုသာလျှင် ဖြစ်သော။ ဂါမခေတ္တေ၊ ဂါမခေတ်၌။ ကေံ၊ တစ်ခုသော။ ယဗ္ဗိ ပဒေသံ၊ အကြင် အရပ်ကိုလည်း။ “အယံ၊ ဤအရပ်သည်။ ဝိသုံ၊ အသီး။ ဂါမော၊ ရွာသည်။ ဟောတူ၊ ဖြစ်စေ။” ဣတိ၊ သို့။ ရာဇော၊ သည်။ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ၊ မိုင်းခြား၍။ ကဿစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်အား။ ဒေတိ၊ ပေး၏။ သောပိ၊ ထိုအရပ်သည်လည်း။ ဝိသုံဂါမသိမော၊ ဝိသုံဂါမသိမ်သည်။ ဟောတိ ယေဝ၊ ဖြစ်သည်သာလျှင်တည်း။

ဝိသုံဂါမဏင်္ဂါလေးပါး

- (၁) ပကတိဂါမ ခေတ်လည်းဖြစ်စေ၊
-ယင်းကို “ကေသ္မိံ ယေဝ ဂါမခေတ္တေ” ဖြင့် ပြသည်။
- (၂) ပကတိဂါမခေတ်အတွင်း တစ်စိန်သော မြေ အဖို့အရပ်လည်းဖြစ်စေ၊
-ယင်းကို “ယဗ္ဗိ ကေံ ပဒေသံ” ဖြင့် ပြသည်။
- (၃) အဋ္ဌကထာပြု အခြင်းအရာ အာကာရဖြင့် နယ် မိုင်းခြား သတ်မှတ် သည်လည်းဖြစ်စေ။

-ယင်းကို “အယံ ဝိသုံဂါမော ဟောသတူတိ ပရိစ္ဆိန္ဒတွာ” ဖြင့် ပြသည်။

- (၄) နယ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ်သောသူသည် ရေမြေကို အစိုးရသောမင်းနှင့် မင်းထံမှ နယ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ်နိုင်ခွင့် အာဏာရရှိသော မှူးမတ်၊ ဝန်ကြီး - အစရှိသော လက်အောက်ဝန်ကြီး၊ လက်အောက်အရာရှိလည်း ဖြစ်စေ၊ -ယင်းကို “ရာဇာ” ဟူသောပါဌ်ဖြင့်ပြသည်။ ဤအကြောင်း အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံမှသာ ဝိသုံဂါမ မြောက်သည်။

ဝိသုံဂါမမြောက် - မမြောက်

ဝိသုံဂါမသိမ့်အင်္ဂါလေးပါးတွင် -

- (၁) ပထမအင်္ဂါဖြင့် ဂါမခေတ်မဟုတ်သော ဂါမခေတ်မှ ကင်းလွတ်သော မြစ်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ဇာတသုရ စသောအရပ်တို့၌ မင်းတို့က နယ်ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ပေးသော်လည်း ဝိနည်းအလို ဝိသုံဂါမ မမြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို သိစေတော်မူသည်။
- (၂) ဒုတိယအင်္ဂါဖြင့် ပုဂံကတိဂါမခေတ် အားလုံးကို ဝိသုံဂါမ ပေးသော်လည်း ဝိသုံဂါမ မမြောက်သည်၏အဖြစ်ကို သိစေတော်မူသည်။
- (၃) တတိယအင်္ဂါဖြင့် “ဤအရပ်သည် ဘုရားမြေဖြစ်စေ၊ ကျောင်းမြေဖြစ်စေ” စသည်ဖြင့် အပိုင်းအခြားပြု၍ လှူဒါန်း ပေးကမ်းသော်

လည်း ဝိသုံဂါမအဖြစ် မမြောက်သည်၏ အဖြစ်ကို သိစေတော်မူသည်။

(၄) စတုတ္ထအင်္ဂါဖြင့် မင်းနှင့်မင်းထံမှ နယ်ပိုင်းခြား ခွင့် အာဏာရ မှူး၊ မတ်၊ ဝန်ကြီး-စသည်တို့မှ တစ်ပါး ပိုင်းခြားခွင့်အာဏာရသောမှူး၊ မတ်၊ အစိုးရအရာရှိတို့ မိမိတို့ သဘောအလျောက် ပိုင်းခြားသော်လည်း ဝိသုံဂါမ မမြောက် သည်၏အဖြစ်ကို သိစေတော်မူသည်။

သိမ်နုတ်ခြင်း

သိမ် ဘိက္ခုဝေ သမူဟနန္တေန ပထမံ တိစိဝရေန အဝိပ္ပဝါသောသမူဟန္တဗ္ဗော၊ ပစ္စွာ သမာနသံဝါသသိမာ သမူဟန္တဗ္ဗော။

ရှေးဦးစွာ အဝိပ္ပဝါသသိမ်ကို နုတ်ရမည်။ ထို့နောက် သမာနသံဝါသသိမ်ကို နုတ်ရမည်။

သိမ်နုတ်ရခြင်းအကျိုး

“သိမာယ သိမ်ံ သန္တိန္တန္တေန သမ္ပတာ၊ သိမာယ သိမ်ံ အဇ္ဈောတ္တရန္တေန သမ္ပတာ” တိ ဝုတ္တေဟိ ဒ္ဓိဟိ ဝိပတ္တိဒေါသေဟိ မုစ္စနတ္ထံ သိမာသမူဟနနကမ္ပံ ကာတဗ္ဗံ။

(ဝိ၊ လင်၊ ဇို၊ ၁၊ ၃၅၃)

နောက်သမုတ်မည့် သိမ်သစ်အား သမ္ပေဒဒေါသ၊ အဇ္ဈောတ္တရဏဒေါသ-နှစ်ပါးမှ ကင်းလွတ်ရန် အကျိုးငှာ သိမ်နုတ်ကို စွဲ ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

သိမ်နုတ်နည်း

- (က) အကွက်မချဘဲနုတ်နည်း၊
- (ခ) အကွက်ချ၍နုတ်နည်း - ဟု နှစ်မျိုးရှိသည်။

အကွက်ချ၍ သိမ်နုတ်နည်း

အကွက်ချရာ၌-

- (၁) ကလျာဏိကျောက်စံာ၌လာသောနည်း၊
- (၂) ဝိနယာလင်္ကာရ ဋီကာ၌လာသောနည်း၊
- (၃) သိမ်ပုံကျမ်း၌လာသောနည်း၊
- (၄) ရှေးဆရာတော်ကြီးများ တီထွင်ထူးသော -

ကြက်ခြေ၊ ထောင့်တန်း၊ ရင်ဘောင်တန်း၊ လယ်လမ်း ထောင့်ပတ်သာ။

ခရု၊ ပျာကြီး၊ လယ်ဆုံစည်း၊ ပြင်စီးငါးမျိုးလာ-ဟူသော နည်းအမျိုးမျိုးများ -

- (၁) ကြက်ခြေခတ်ဖတ်၍နုတ်နည်း၊
- (၂) ထောင့်တန်းဖတ်၍နုတ်နည်း၊
- (၃) ရင်ပေါင်တန်းဖတ်၍နုတ်နည်း၊
- (၄) ခရုပတ်ခွေဖတ်၍နုတ်နည်း၊
- (၅) ပျားကြီးစွဲဖတ်၍နုတ်နည်း - ဟူ၍ နည်းငါးမျိုး ရှိသည်။

မှတ်ချက်။

‘သိမ်နုတ်အကွက်ချ-မချ နုတ်နည်းများနှင့် အကွက်ပုံပံများကို ပေါများလှသော ပုံနှိပ်စာအုပ် (သိမ်နှင့်စပ်သောစာအုပ်)များ ကြည့်ရှုပါ။

* * *

သိမ်နုတ်, သိမ်သမုတ် ဗဟုသုတလမ်းညွှန် အဖြစ်ဖြင့် ဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ သိမ်နုတ်သိမ်သမုတ် ရှုမှတ်ပွဲများ ကြည့်ရှုမှတ်သားကြပါကုန်။

သိမ်သမုတ်လမ်းညွှန်

- (၁) အမိန့်ခွင့်ပန်၊ နေရန်ရှင်းလင်း၊ ကွက်ရိုက်သွင်း၍၊ နုတ်ခြင်းတစ်ဖြာ၊ စောင့်ထုန်းရာ၊ ကြားပါသိမ်သမုတ်။
- (၂) လုပ်ငန်း ပြီး ဆုံး၊ စာဖတ်အုံး၊ သိမ်းကျုံးအောင်ပွဲလုပ်။

သိမ်သမုတ်လုပ်ငန်း ကိုးမျိုး

(၁) အမိန့်ခွင့်ပန်။

ရှေးဦးစွာ သိမ်သမုတ်ရန် ခွင့်ပြုသည့် အမိန့်စာကို ရအောင်ဆောင်ရွက်ရမည်။

* မြေတိုင်းပုံဆွဲ၊ အလုပ်လဲ၊ ပူးတွဲတင်ပြပါ။
၎င်း အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရမင်းများထံ လျှောက်လွှာမတင်ပီ-

(က) မြေတိုင်းခြင်း၊

(ခ) မြေပုံဆွဲခြင်း - လုပ် နား များကို ကြိုတင်ပြုလုပ် ထား၍ လျှောက်လွှာ တင်သောအခါ မြေပုံ ပါ ပူးတွဲတင်ရမည်။

* ကျောင်းထိုင်ဆရာ၊ ထောက်ခံစာ၊ တွဲကာထည့် လိုက်ပါ။

(၂) နေရန်ရှင်းလင်း။

သိမ်အမိန့်စာ လျှောက်ထားပြီးလျှင် သိမ်သမုတ်မည့် နေရာ၌ သစ်ပင်ခြုံနွယ်များကိုရှင်းလင်းခြင်း၊ မညီမညွတ်ဖြစ် နေသောမြေကို ညီညွတ်အောင်တူးဆွခြင်း၊ ဖို့ခြင်း-စသော “ဘူမိသောခက” အမှုကို ပြုရမည်။

(၃) ကွက်ရိုက်သွင်း၍

သိမ်သမုတ်မည့်မြေကို “စည်မျက်နှာပြင်ကဲ့သို့” တစ်ပြင် တည်းဖြစ်အောင်သန့်ရှင်းစွာ ပြင်ဆင်ပြီးခဲ့သော် သိမ်နုတ်ရန် အတွက် “ညောင်စောင်းကွက်” စသော အကွက်များကို-

(က) ထုံးမှုန့်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊

(ခ) မြေနီမှုန့်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊

(ဂ) မြေဖြူမှုန့်ဖြင့်ဖြစ်စေ - ထင်ရှားအောင် အကွက် ရိုက်သွင်းရမည်။ (အကွက်အမျိုးမျိုးချပါ)

(၄) နုတ်ခြင်းတစ်ဖြာ။

သိမ်နုတ်ရန်အတွက် အကွက်များရိုက်သွင်း ရေးသားပြီး ခဲ့သော် အမှတ်စဉ် ၄-အရ သိမ်နုတ်ရမည်။

ဤသိမ်နုတ်နည်း၌ သံသယကင်းရှင်းအောင် နည်းမျိုးစုံ နုတ်ခြင်း၊ ကမ္မဝါစာကိုနည်းမျိုးစုံဖတ်ရွတ်ခြင်း၊ အကြိမ်များ စွာဖတ်ခြင်းသည် အကောင်းဆုံး သံသယအကင်းဆုံး ဖြစ် သည်ကို သတိပြုပါ။

(၅) စောင့်ထားရာ။

သိမ်နုတ်ခြင်းကိစ္စ ပြီးဆုံးသဖြင့် သိမ်သမုတ် လိုခဲ့သော် သိမ်သမုတ်တုန်း (သိမ်သမုတ်နေဆဲ) အချိန်၌ ဂမိက (ခရီး သွား) ရဟန်းများ ဂါမခေတ်အတွင်းသို့ ဖြတ်သန်းသွား လာခြင်းမပြုနိုင်ရန် နယ်စောင့်ထားရသည်။

ထို့ပြင် သိမ်သမုတ်ရာပါ ဆရာတော် သံဃာတော်တို့ ကလည်း နယ်သိမ်းတားမြစ်တောင်းပန်စာများကို ပတ်ဝန်း ကျင်ရှိ ရဟန်းသံဃာနှင့် လူများပါမကျန် ကြိုတင်ပြီးအသိ ပေး ကမ်းလှမ်းထားရမည်။

နိမိတ်ကြားနည်းများ

(၆) ကြားပါ။

သိမ်သမုတ်ရန်အတွက် နိမိတ်ကြားရာ၌ သိမ်ပန္နက်ရိုက် ရသည်။ အတွက်တစ်ခု၏ ထောင့်တိုင်း၌ တစ်တိုင်တစ်တိုင် ရိုက်ပါ။ ပန္နက်တို့၏ တစ်ခု တစ်ခုကို အပ်ချည်မျှင်တို့ဖြင့် ဆက်သွယ်ချည်ထားရမည်။

သိမ်နိမိတ်ကြားရာ၌-

- (၁) ပါဠိသက်သက်ကြားနည်း၊
- (၂) မြန်မာသက်သက်ကြားနည်း၊

(၃) ပါဠိ-မြန်မာ ရော၍ (အနက်ပေး၍) မိဿက ကြားနည်း

ဟု သုံးမျိုးရှိသည်။ မိမိနှစ်သက်ရာဖြင့် ကြားနိုင်သည်။ သုံးနည်းလုံး ကြားနိုင်သည်။ (ရေးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။)

(၇) သိမ်သုမုတ်။

သမာနသံဝါသ သိမ်သုမုတ်ကမ္မဝါစာ အကြိမ်ကြိမ် ဖတ်ပြီးလျှင် အဝိပွင်ဝါသ သိမ်သုမုတ်ကမ္မဝါစာကို နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်လောက်ဖတ်ပါ။

ဆရာတော်ကြီးအသီးသီး သမုတ်တော်မူကြ၍ ကော ဒသဝိပွတ္တိသိမ်ပေါ်ကို ကျော်ကာလွန်သွားပြီး သမ္ပတ္တိသုံးပါးဖြင့် ကြီးမားမြင့်မြတ်သော သိမာသမ္ပုတိကံ စီမံဆောင်ရွက်၍ ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်ပါပြီ။

(၈) လှိုင်ငန်းပြီးဆုံး၊ စာဖတ်အံ့

(၁) သမာနသံဝါသ သိမ်သုမုတ်ကမ္မဝါစာ (၂) အဝိပွင်ဝါသ သိမ်သုမုတ်ကမ္မဝါစာများ ဖတ်ပြီးလျှင် သိမ်အောင်မြင်ပြီဖြစ်၍ သိမ်အောင် ဩဘာစာ - စသည်ဖတ်ကြားရမည်။

(၉) သိမ်းကျုံးအောင်ပွဲလုပ်

သိမ်အောင်ဩဘာစာဖတ်ကြားပြီးလျှင် သိမ်သုမုတ်ခြင်းဆိုင်ရာလှိုင်ငန်းအရပ်ရပ် ပြီးဆုံးပြီဖြစ်၍ အောင်ပွဲခံသော အနေအားဖြင့် သိမ်သုမုတ်ရေစက်ချပွဲ - စသည် ကျင်းပပြုလုပ်ကြရမည်။

၁၃၅၃-ခု ဂိဗ္ဗန္တဥတု၊ နယုန်လပြည့်နေ့၊ နံနက် (၁၀) နာရီထိတိ ကျတ်သရေမင်္ဂလာရှိသော အချိန်တွင်၊ မာရဇိန် ခေါင်ဖြား၊ ငါးမာရ်အောင်မြတ်ဘုရားအား၊ ညွတ်တွား သမှု၊ အာရုံပြု၍၊ အောင်ကုသိုလ်ပေါင်း၊ အောင်ဆုတောင်း လျက်၊ အောင်ကြောင်း အောင်စည်၊ အောင်ပွဲရည်၍၊ အောင်မြင်ပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်သတည်း။

“သဗ္ဗံ တူရိယသင်္ဂဋ္ဌံ ဣတွာ ဒေဝမနုဿာနံ အနုမောဒန္တံ ကာရေတဗ္ဗံ” -

ကျမ်းဂန်ဝိနယာယကံဘရ ထုတ်ပြအပ်သည်နှင့် မသွေ မြေထု၊ ရေထု၊ မေရု-စက္ကဝါ သွက်သွက်ခါမျှ “သာသန-မေဒိနီ” သညာချီလျက် နာမည်နွတ္ထ ဗဒ္ဒသိမ်မြတ် အောင် အပ်တပြီး အောင်မောင်းတီး၍ ကောင်းချီးသာဓု-ခေါ် စေသော်။

သာဓု-သာဓု-သာဓု။

* * *

မဟုသုတလမ်းညွှန်

အသက် (၂၀) ပြည့်ပြီးထင်၍ ရဟန်းခံခြင်း

အသက်(၂၀) မပြည့်သော ရဟန်းလောင်းကို အသက် (၂၀)ပြည့်ပြီးဟူသောအမှတ်ရှိသော်လည်း အသက် (၂၀) မပြည့်သောကြောင့် ရဟန်းမဖြစ်ပါ။

(အထောက်) အနာပတ္တိ ဦးနိသတိဝသံ ပရိပုဏ္ဏဝိ-
သတိဝဿသညီတိ ဧတ္ထ ကိဉ္ဇာပိ ဥပ-
သမ္မာဒေန္တဿ အနာပတ္တိ၊ ပုဂ္ဂလော ပန အနုပသမ္ပန္နောဝ
ဟောတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃။ ၁၃၆)

(အနက်)

အနာပတ္တိ။ ပ။ ဧတ္ထ၊ ဋ္ဌ။ ဥပသမ္မာဒေန္တဿ၊ ရဟန်း
ခံသောဆရာသံဃာအား။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်သည်။
ကိဉ္ဇာပိ၊ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကားဖြစ်၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင်
အာပတ်မသင့်သော်လည်း။ ပုဂ္ဂလော၊ ရဟန်းခံသော
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနုပသမ္ပန္နောဝ၊ ရဟန်း မဖြစ်သည်သာ။
ဟောတိ၊ ၏။

ရဟန်းဖြစ်သည်ထင်၍ ရဟန်းပတ်နေခြင်း

ရဟန်းမဖြစ်ခဲ့သော် ရဟန်းလုပ်၍နေခြင်း၌အပြစ်မရှိပါ။
ရဟန်းခံ၍ ရဟန်းဖြစ်သည်ဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်သာ
နေမှု အပြစ်မရှိပါ။

အထောက်။ သောပိ စ ယာဝ နံ ဇာနာတိ၊
တာဝဿ နေဝ သဂ္ဂန္တရာယော န
မေခက္ခန္တရာယော။ ဥတ္တာ ပန ပုန ဥပသမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၃၆)

(အနက်)

သောပိ စ၊ ထိုအသက် (၂၀) မပြည့်ဘဲ ပြည့်ပြီဟူသော အမှတ်ဖြင့် ရဟန်းခံသော သူသည်လည်း။ ယာဝ၊ အကြင် မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ နံ ဇာနာတိ၊ မသိ။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ အဿ၊ ထို ရဟန်းအား။ သဂ္ဂန္တရာယော၊ နတ်ပြည် ရောက်မည်ကို တားမြစ်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မေခက္ခန္တရာယော မဂ်ဖိုလ် ရမည်ကို တားမြစ်ခြင်း သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဥတ္တာ၊ သိလုတ်သော်။ ပန၊ တစ်ဖန်။ ဥပသမ္ပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ရဟန်းခံအပ်၏။

X * X

ရဟန်းဟူသောအမှတ်ဖြင့် ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေးခြင်း

အသက်(၂၀) မပြည့်ဘဲလျက် ပြည့်ပြီဟူသော အမှတ် ဖြင့် ရဟန်းခံ၍ (၁၀) ဝါရလျှင် တစ်ပါးသော ရဟန်း လောင်းကို ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာပြု၍ ရဟန်းခံပေးလျှင် ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာကိုလွှတ်၍ ဂိုဏ်းပြည့်မှု ရဟန်းဖြစ်ပါသည်။

အထောက်။ သစေ ပန သော ဒိသဝဿစ္စယေန
အညံ ဥပသမ္ပာ ဒေတိ၊ တဇ္ဇေ မုဇ္ဈိတွာ
ဂဏော ပူရတိ၊ သူပသမ္ပန္နော။

(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၁၃၆)

(အနက်)

သော၊ ထိုအသက်(၂၀)ပြည့်ပြီဟု ထင်မှတ်လျက် ရဟန်း
ခံသောသူသည်။ ဒသဝသစ္စယေန၊ (၁၀)ဝါကိုလွန်သဖြင့်။
အညံ၊ တစ်ပါးသောသူကို။ သစေ ပန ဥပသမ္ဘာဒေတိ၊
ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံပေး ငြားအံ့။ တံ ထိုရဟန်း
မဖြစ်ဘဲ ရဟန်းဟုထင်မှတ်၍နေသော ဥပဇ္ဈာယ်ကို။ မုဉ္ဇိတွာ၊
လွတ်၍။ ဝဏော၊ ဂိုဏ်းသည်။ ပူရတိ၊ ပြည့်၏။ သူပသမ္ဘန္ဓော၊
နောက်ခံသော ကပည့်သည် ကောင်းစွာရဟန်းဖြစ်၏။

* * *

ရဟန်းမဖြစ်သူ ပါရာဇိကကျသူ ရဟန်းက ကမ္မဝါစာ ဖတ်ခြင်း

ရဟန်းမဖြစ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည် တစ်ပါးသူကို
ကမ္မဝါစာဖတ်မစေခြင်းဘဲ မိမိသည်ပင် ကမ္မဝါစာဆရာပြု၍
ရဟန်းခံမှု နောက်ခံသောကပည့် ရဟန်း ဖြစ်ပါသည်။
မိမိသည်ပင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ နှင့် ကမ္မဝါစာဆရာပြု၍ ရဟန်း
ခံရာ ထိုဆရာကိုလွတ်၍ ဂိုဏ်းပြည့်မှု နောက်ခံသော ကပည့်
ရဟန်းဖြစ်ပါသည်။

အထောက်။ အညံ ဥပသမ္ဘာဒေတိတိ ဥပဇ္ဈာယော
ကမ္မဝါစာစရိယော ဝါ ဟုတွာ ဥပသမ္ဘာဒေတိ။

(သာရဏ္ဍ၊ ဒို့၊ ၃၊ ၀၆)

(အနက်)

အညံ။ ပ။ ဒေတိတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပဇ္ဈာယော ဝါ၊
ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မဝါစာစရိယော ဝါ၊
ကမ္မဝါစာဆရာသည်လည်းကောင်း။ ဟုတွာ၊ ၍။ ဥပသမ္ဘာ-
ဒေတိ၊ ရဟန်းခံပေး၏။

ထိုစကားကိုသောက်၍ ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းသံဃ်
ကမ္မဝါစာဖတ်၍ တစ်ပါးသူ၏ကံကို ဆောင်ရာ၌လည်း ထို
ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းကိုလွှတ်၍ ဂိုဏ်းပြည်မှ ထိုကံ
အောင်သည်ဟု မှတ်ယူသင့်၏။

အထောက်ကား။ အဘိက္ခနာ ကမ္မဝါစာယ သာဝိတာ၊
ယဝိ ကမ္မံ ရဟတိ၊ ကမ္မဝိပတ္တိယာ အသမ္ဘဝတော။

(ဝဇီရ၊ ဒို့၊ ၁၀၉)

(အနက်)

အဘိက္ခနာ၊ ရဟန်းမဟုတ်သောသူသည်၊ ကမ္မဝါစာ-
ယ၊ ကမ္မဝါစာကို။ သာဝိတာယဝိ၊ ကြားသည်ရှိသော်
လည်း။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ရဟတိ၊ ရောက်၏။ ကမ္မဝိပတ္တိယာ၊
ကံပျက်ခြင်း၏။ အသမ္ဘဝတော၊ မဖြစ်သင့်သောကြောင့်
တည်း။

ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကကျသော ဒုဿီလရဟန်း ကမ္မဝ
စာဖတ်ရာ ကံအောင်သည်ဟု သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်လေ။

ဝဇီရဗုဒ္ဓိဒီကာ ပထမ ပါရာဇိက အဖွင့်၌ပင်-ဥပသမ္ပန္န-
ပုဗ္ဗော ဧဝ စေ ကမ္မဝါစံ သာဝေတိ၊ သံသော စ တသ္မိံ
ဥပသမ္ပန္နသညိ ဧဝေဇ္ဇေ ကမ္မံ ရဟတိ၊ န အညုထာတိ နော
ခန္တိတိ အာစရိယော။၀။

(ဝဇီရ၊ ဒို့၊ ၁၀၉)

(အနက်)

ဥပသမ္ပန္နပုဗ္ဗော ဧဝ၊ ရဟန်းဖြစ်ဖူးသော သူကိုသာလျှင်။
ဝါ၊ သူသည်သာလျှင်။ ကမ္မဝါစံ၊ ကို။ စေ သာဝေတိ၊

ကြားစေသည် ဖြစ်အံ့။ သံဃော စ၊ သံဃာ သည်လည်း။
တသ္မိံ၊ ထိုရဟန်း။ ဥပသမ္ပန္နသည်။ ရဟန်းဟုအမှတ်ရှိ
သည်။ စေ ဟောတိ၊ ဖြစ်အံ့။ ဝေ စ၊ ဤသို့သာလျှင်။ ဧတံ
ကမ္မံ၊ ထိုကံသည်။ ရဟတိ၊ ရောက်၏။ အညထာ၊ တစ်ပါး
သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ န ရဟတိ၊ မရောက်။ ဣတိ
အယံ၊ ဤသည်သာလျှင်။ နော၊ ငါတို့၏။ ခန္တိ၊ နှစ်သက်
ခြင်းတည်း။ပ။

ပါရာဇိကကျသောရဟန်းထံ၌ သာမဏေပြုခြင်း

ပါရာဇိကကျသောရဟန်းထံ သရဏဂုံခံယူ၍ သာမ-
ဏေပြုရာ - ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းသည် ပါရာဇိကကျ
သည်ကိုသိလျက် နေသည်ဖြစ်စေ၊ မသိ၍နေသည်ဖြစ်စေ
ရဟန်းဟူသော ပဋိညာဉ်ဖြင့်နေ၍ တပည့် သာမဏေကို
သရဏဂုံပေး၍ ရှင်ပြုရာ ဆရာ၊ တပည့်နှစ်ပါးပင် သရ-
ဏဂုံကိုပြည့်စုံအောင် ဆိုနိုင်မှု ဥပသမ္ပဒကဲ့သို့ သာမဏေ
ဖြစ်ပါသည်။

အထောက်အား။ အညံ့ ဥပသမ္ပဒဒေတီတိ ဥပဇ္ဈာ-
ယော ကမ္မဝါစာစရိယော ဝါ
ဟုတွာ ဥပသမ္ပဒဒေတီ။ (သာရတ္ထဒီ၊ ဝဇီရဒီ-တို့ကို
လည်းကောင်း)၊ အဘိက္ခုနာ ကမ္မဝါစာယ သာဝိတာ-
ယဝိ ကမ္မံ ရဟတိ ကမ္မဝိပတ္တိယာ အသမ္ဘဝတော-ဟု
(ဝဇီရဒီကုာကိုလည်းကောင်း)ထောက်လေ။

ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းသည် ဥပသမ္ပဒကမ္မဝါစာ
ဖတ်ရာ ကမ္မဝါစာ ပီအောင်ဆိုနိုင်မှု၊ ထိုပါရာဇိကကျသော
ရဟန်းကိုလွယ်၍ ရိုဏ်းပြည့်လျှင် ရဟန်းခံသောသူသည်

ရဟန်းဖြစ်သကဲ့သို့ ပါရာဇိကကျသောရဟန်း သရဏဂုံပေး၍ ရှင်ပြုရာ သရဏဂုံပီသ အောင်ပေးနိုင်လျှင် သံဃမဏောဖြစ် ထိုက်သည်ဟု မှတ်ယူ သင့်သည်။

ဒုဿီလရဟန်းထံမှာ ရဟန်းဟု ယင်မှတ်၍ သရဏဂုံ၊ ပဉ္စသီလခံယူသောလူတို့မှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊ သရဏဂုံသီလ ပြည့်စုံကြသည်ဟုမှတ်။

ပါရာဇိကဖြင့် ယုံမှားသံသယရှိသူကို ရှိခိုးခြင်း စသည်၌ အပြစ်ရှိ- မရှိ

ပါရာဇိကကျသောရဟန်းသည် မိမိပါရာဇိကကျသည့်အဖြစ်ကို ဝန်မခံသမျှကလပတ်လုံး ရဟန်းဟု ခေါ်ထိုက်သည် ဖြစ်၍ ယုံမှားသံသယ ရှိသော်လည်း ရှိခိုးခြင်း၊ လက်အုပ်ချီခြင်း စသည်ကိုပြုရာ အပြစ်မရှိပါ။

အထောက်အား။ ပါရာဇိကံ အာပန္နော ဟိ တံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ယာပ တိက္ခပဋိ-
ညော ဟောတိ၊ တာဝ တိက္ခ ဝေ ဟောတိ။ တိက္ခနမေဝ ပါရာဇိကဿ ပညတ္တတ္တာ။ ယော ပန တိက္ခတိ ဟိ ပုတ္တံ၊ တတ္တာဟိ ဝေ သံဝါသံ သာဒိယန္တောပိ ယေယျ-
သံဝါသဏော န ဟောတိ၊ သဟသေယျာဒိအာပတ္တိဉ္စ န ဇနေတိ။ အတ္တာနံ ဩမသန္တဿ ပါစိတ္တိယဉ္စ ဇနေတိ။

(ပမတိ၊ ဋီကာ။ သာ X ဋီကာ)

အနက်။ ဟိ၊ ဝန်၏။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ အာပန္နော၊ ရောက်သော ရဟန်းသည်။ တံ၊ ထိုပါရာဇိကကို။ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ၊ စုံ ကျမ်း၍။ ယာပ၊ အကြင်မျှလောက်သော

ကာလပတ်လုံး။ ဘိက္ခုပဋိညော၊ ရဟန်းဟု ဝန်ခံသည်။
 ဟောတိ၊ ဧ။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။
 ဘိက္ခု ဧဝ၊ ရဟန်း မည်သည်သံသယျင်။ ဟောတိ၊ ဧ။
 ဘိက္ခုနမေဝ၊ ရဟန်းတို့အားသာလျှင်။ ပါရာဇိကဿ၊ ကို။
 ပညတ္တတ္တာ၊ ပညတ်တော်မူသည့် အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဟိ-
 ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ သေဝပိ၊ ထိုရဟန်းကိုလည်း၊
 ဘိက္ခုတိ၊ ရဟန်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။ တထာဟိ
 တတော ဧဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ သော၊ ထိုရဟန်းသည်။
 သံဝါသံ၊ ရဟန်းတို့ရှိခိုးခြင်းစသော သံဝါသကို။ သာဒိယ-
 ယန္တောပိ၊ သာယာသော်လည်း။ ဝေယျဟံဝါ၊ ကော၊
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သဟသေယျာဒိအာပတ္တိဉ္စ၊
 သဟသေယျ-စသော အာပတ်ကိုလည်း။ န ဇနေတိ၊ မဖြစ်
 စေ။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ဩမသန္တဿ၊ ဆဲသော
 ရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယဉ္စ၊ ပါစိတ်အာပတ်ကိုလည်း။ ဇနေ-
 တိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ထိုဒီကာပါဠိ၌ သံဝါသကိုသာယာသော်လည်း ဝေယျ
 သံဝါသက မဖြစ်ဟုပြသဖြင့် ရှိခိုးခြင်း၊ နေရာခင်းခြင်း-
 အစရှိသော သံဝါသကိုပြုသောရဟန်းကိုလည်း အပြစ်မရှိ
 ဟု ပြတော်မူသည်။

သဟသေယျာဒိ၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့်လည်း ရှိခိုးခြင်း၊
 လက်အုပ်ချီခြင်း၊ နေရာခင်းခြင်း၊ အဟူကပ်ခံ၍စားခြင်း- အစ
 ရှိသည်တို့ကို ပြုသောရဟန်းတို့အားလည်း အာပတ်ကို
 မဖြစ်စေ-ဟုပြတော်မူသည်။

ဝဇီရ-ဒီကာ၌လည်း - အကုဗ္ဗေန ဥပသဗ္ဗန္ဓော ပန ပစ္ဆိမ
 ပါရာဇိကောပိ ဇာတိတော ဥပသမ္ပန္နဋ္ဌာနေ တိဋ္ဌတိ-ဟု
 မိန့်တော်မူသည်။

အနက်။ ။ အကုပေနေ၊ သမ္ပတ္တိငါးပါးနှင့်ပြည့်စုံ၍ မပျက်
 သဖြင့်။ ဥပသမ္ပန္နော ပန၊ ပဉ္စင်းဖြစ်သော
 ရဟန်းသည်ကား။ ပစ္ဆိမ၊ နောက်မှ။ ပါရာဇိကောပိ၊
 ပါရာဇိကကျသော်လည်း။ ဇာတိတော၊ တိက္ခဏာတော်အား
 ဖြင့်။ ဥပသမ္ပန္နဋ္ဌာနေ၊ ရဟန်းအရာ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။

သဘရတ္ထဒီကာ။ ။ သံသာဒိသိသိ၊ ဒုဋ္ဌဒေါသိသိက္ခာပုဒ်
 အခွင့်၌လည်း- အန္တိမတ္ထိ၊ အဇ္ဈာ -
 ပန္နဿ အဝန္တနိယေသု အဂုတ္တတ္တာ တေန သဒ္ဓိံ သယ -
 န္တဿ သဟသေယျာပတ္တိယာ အဘာဝတော တဿ စ
 ပဋိဂ္ဂဟဏဿ ရူပဏတော တဒေဝ ယုတ္တတရန္တိ ဝိညာ -
 ယတိ-ဟု ဖိန့်တော်မူ၏။

(သဘရတ္ထ၊ ဒီ၊ ၂၊ ၃၅၁)

အနက်။ ။ အန္တိမတ္ထိ၊ အဇ္ဈာပန္နဿ၊ ပါရာဇိကကျသော
 ရဟန်းအား။ အဝန္တနိယေသု၊ ရှိမခိုးအပ်
 သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ အဂုတ္တတ္တာ။ မဆိုသောကြောင့်။ တေန၊
 ထိုပါရာဇိကကျသောရဟန်းနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ အတူ။ သယန္တဿ၊
 အိပ်သောရဟန်းအား။ သဟသေယျာပတ္တိယာ၊ သဟသေယျ
 အာပတ်၏။ အဘာဝတော၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 တဿ စ၊ ထိုပါရာဇိကကျသောရဟန်းအားလည်း။ ပဋိဂ္ဂဟ -
 ဏဿ၊ အကပ်ခံခြင်း၏။ ရူပဏတော၊ ရောက်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ တဒေဝ၊ ထိုပါရာဇိကကျသော ရဟန်းကို
 ရှိခိုးခြင်း၌ အာပတ်မသင့်ဟုဆိုအပ်သော စူဠဂဏ္ဍိ၊ မဇ္ဈိမ -
 ဂဏ္ဍိ- စကားသည်သာလျှင်။ ယုတ္တဟရံ၊ သင့်မြတ်၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့။ ဝိညာယတိ၊ သိအပ်၏။

ထိုဒီကာကိုထောက်၍ ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းသည်
 အကပ်ခံရာ အကပ်ခံမြောက်သည်-ဟု မှတ်။

ပါရာဇိကကျသောရဟန်း သိလျက် ရှိခိုးခြင်း

ပါရာဇိကကျသောရဟန်းကို ကေန္တကျသည်ကို သိမြင်
သော်လည်း ရဟန်းဟု ဝန်ခံခြင်းရှိမှ ရှိခိုးခြင်း၊ လက်အုပ်
ချိခြင်းကို ပြုသော်လည်း အပြစ်မရှိပါ။

အထောက်ကံ။ ။ ကိဉ္ဇာပိ ယာဝ သော ဘိက္ခု-
ဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ၊ တာဝ ဝန္တိ-
တဗ္ဗော၊ ယဒါ ပန “အသမဏောမ္ပိ” တိ ပဋိဇာနာတိ
တဒါ န ဝန္တိတဗ္ဗော။

(သာရတ္ထ၊ ဇူ၊ ၃၅၁)

အနက်။ ။ ယာဝ၊ လုံး။ သော၊ ထိုပါရာဇိကကျသော
ရဟန်းသည်။ ဘိက္ခုဘာဝံ၊ ရဟန်း၏အဖြစ်ကို။
ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ တာဝ၊ လုံး။ ဝန္တိတဗ္ဗော။ ရှိခိုးအပ်
သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ရှင်။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်
သော်လည်း။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ အသမဏောမ္ပိတိ၊
ငါ့ရဟန်းမဟုတ်သည်ဖြစ်၏ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ။ ဝန်ခံ၏။
တဒါ၊ ထိုဝန်ခံသောအခါ၌။ န ဝန္တိတဗ္ဗော၊ ရှိမခိုးအပ်။

* * *

အလဇ္ဇိရုသီလဟု သံသယရှိလျက် ထောက်ပံ့ခြင်း

ပါရာဇိကကျသောရဟန်းဖြစ်စေ၊ အလဇ္ဇိလက္ခဏာနှင့်
ပြည့်စုံ၍ အလဇ္ဇိအဖြစ်ကိုထင်ရှားသိမှ ထိုအလဇ္ဇိရဟန်းကို
ငဲ့၍သာ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းကိုပြုမှ အပြစ်ရှိသည်။
ထိုအလဇ္ဇိကို အလဇ္ဇိဟု ထင်ရှားသိသော်လည်း အလဇ္ဇိ
ပုဂ္ဂိုလ်ဟုမငဲ့ဘဲ တရားကိုနာလို၍ တပည့်ဒါယကာကိုတရား

နာလိုစေ၍၊ ခါနကုသိုလ် ဖြစ်စေလို၍၊ မိမိကုသိုလ်ရလို၍
သာ ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့မှု အပြစ်မရှိ။

အထောက်ကံ ၃၅။ သစေပန လဇ္ဇိ အလဇ္ဇိ ပဂ္ဂဏှာတိ၊
အနမောဒနာယ အဇ္ဈေသတိ။ ၃။

(သံဝါ ဇို။ဝိနယာလင်္ကာရ၊ဇို)

အနက်။ ။ပန၊ အထူးကိုဆိုပြီးအံ့။လဇ္ဇိ၊ အရှက်ရှိသော
လဇ္ဇိရဟန်းသည်။ အလဇ္ဇိ၊ အရှက်မရှိ
သော အလဇ္ဇိရဟန်းကို။ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ မြှောက်စား၏။အန-
မောဒနာယ၊ အနမောဒနာတရားဟောစေခြင်းငှာ။အဇ္ဈေ-
သတိ၊ တိုက်တွန်း၏။ ၀။

သီလဝန္တေဟိတိ ဝစနတော ဒုဿီလဿ အဒါတံပိ
ဝဇ္ဇတိ၊ သာရဏီယဓမ္မပူရိတေန ပန သဗ္ဗေသံ ဒါတဗ္ဗ-
မေဝါထိ ဝုတ္တံ။

(ဝိ၊ဋ္ဌ၊ ၄၊ ခန္ဓကပုစ္ဆာ)

အနက်။ ။သီလဝန္တေဟိတိ၊ ဟူ၍။ဝစနတော၊ ကြောင့်။
ဒုဿီလဿ၊ သီလမရှိသော ရဟန်းအား။
အဒါတံပိ၊ မပေးဘဲနေခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။သာရ-
ဏီယဓမ္မပူရိတေန ပန၊ သာရဏီယကျင့်ဝတ်ကို ဖြည့်သော
ရဟန်းတည်ကား။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသောရဟန်းတို့အား။
ဒါတဗ္ဗမေဝ၊ ပေးအပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ဝုတ္တံ၊
ဟောတော်မူဖော်၏။

အဒါတံပိ ဝိ ဧတ္ထ ပိသန္ဓေန ဒါတံပိ ဝဇ္ဇတိတိ ဒဿတိ။
ဒါနံ ဟိ နာမ န ကဿမိ နိဝါရိတံ၊ တေန ဒုဿီလ-

သ္မိ အတ္ထိကဿ သတိသမ္ဘဝေ ဒါတဗ္ဗံ၊ တဗ္ဗ ခေါ
ကရုဏာယ ဝသေန န ဝတ္ထုပူရဏဝသေန၊ သာရဏီယ-
ဓမ္မပူရဏဿ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိဘာယ” သဗ္ဗေသံ ဒါ-
တဗ္ဗမေဝါတိ စုတ္တိ”။

(သံသရာဇီကာ)

အနက်။ ။ အဒါတုံပီတိ ဧတ္ထ၊ ပုဗ္ဗိန္ဒြ။ ဝိသဒ္ဓေန၊ ပိသဒ္ဓါဖြင့်။
ဒါတုံပိ၊ ပေးခြင်းငှာလည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဣတိ၊
သို့။ ဒသေတိ၊ ၏။ ဟိ-သစ္စံ၊ ၏။ ဒါနံ နာမ၊ ဒါနမည်
သည့်ကား။ ကဿမိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူအား။ န
နိဝါရိတံ၊ မမြစ်အပ်။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ ဒုဿီလဿပိ၊
ဒုဿီလ ပုဂ္ဂိုလ်အားလည်း။ အတ္ထိကဿ၊ အလိုရှိသော
သူအား။ သမ္ဘဝေ၊ ပေးလှူလိုသော အဖြစ်သည်။ သတိ၊
သော်။ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးလှူအပ်၏။ တဗ္ဗ ခေါ၊ ထိုပေးလှူ
ခြင်းသည်။ ကရုဏာယ၊ ၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဝဇ္ဇတိ၏။
ဝတ္ထုပူရဏဝသေန၊ ဖြင့်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ပ။

ဤသို့လောသော အဋ္ဌကထာ - ဇီကာပါဌ်ဟိုဖြင့်လည်း
အလဇ္ဇိ၊ ဒုဿီလ-ရဟန်းကို ချီးမြှောက်လိုသောစိတ်၊ ဝတ်
ပြုလိုသောစိတ်ဖြင့်သာ မပေးမလှူအပ်သည်။ သနားခြင်း
ကရုဏာစိတ်ရှိ၍ ပေးလှူမှု အပြစ်မရှိ-ဟု ပြတော်မူသည်။

ပါရာဇိကကျသည့်ဟု သံသယရှိလျက် ကံအတူပြုခြင်း

ပါရာဇိကကျသောရဟန်း၌ သံသယ မဟောင်းသော်လည်း
ရဟန်းမဟုတ်သော်လည်း ရဟန်းဟု ဝန်ခံလျက်ရှိသော
ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ရဟန်းဟူသော အမှတ်သညာဖြင့်

ကံဆောင်နိုင်မှု အာပတ်လည်းမသင့်၊ ကံလည်း မပျက်။
ရဟန်းဟူသော အမှတ်ကိုလည်းမထင်နိုင်၊ သံသယမကင်းနိုင်
သော်လည်း 'ရဟန်းမဟုတ်ဟု မဆိုဝံ့' ဤသာ ထိုရဟန်းနှင့်
တကွ ကံဆောင်မှု သံသယရှိ၍ အာပတ်သင့်ဖို့ရှိသည်။
ဆောင်သော ကံမှာ ထိုရဟန်းကို လွှတ်၍ ဂိုဏ်းပြည်မှု
မပျက်။

ဝဇ္ဇနီယပုဂ္ဂိုလ် (၂၁) ယောက်တို့တွင် ဥက္ခိတ္တကရဟန်း
ဟတ္ထပါသ်ရှိက ပါစိတ်သင့်၊ ကြွင်း-ဒုတ္တင်္ဂသင့်၍ ကံမပျက်
ပါ။ သိက္ခာစွန့်သောသူ၊ ပါရာဇိကကျသော သူတို့မှာ
ရဟန်းအသွင်ကိုမစွန့်သော ဒုဿိလရဟန်း၌ သွင်းယူပါ။

ထို့ကြောင့်ပါတိမောက္ခပရမတ္ထအနုဝဏ္ဏနာ၌ "သိက္ခာ-
ပစ္စက္ခာတကအန္တိမဝတ္ထု၊ အဇ္ဈာပန္နေသု သမဏလိင်္ဂံ အပရိ-
စ္စတ္ထော ပုဂ္ဂလော ဂဟေတဗ္ဗော ဂဟဏောတိ ဝိသုံ
ပုတ္တတ္တာ" - ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ပါရာဇိကကျမှန်းမသိ၍ ရဟန်းဘောင်၌ နေခြင်း

အကြင်ရဟန်းသည် ရဟန်းခံ၍ရဟန်းဖြစ်ပြီးမှ ပါရာဇိက
ကျသည်ကိုမသိ၍ မိမိကိုယ်ကို ရဟန်းဟုထင်မှတ်၍နေရာ
ဒုဿိလဖြစ်သော်လည်း အပြစ်မရှိပါ။

မသိသဖြင့်လွန်ကျူးသော ပဏ္ဍိတိဝဇ္ဇအာပတ်ကိုလည်း
လွန်ကျူးပြီး၍ အာပတ်သင့်သည်ဟုသိသောအခါ ဒေသနာ
မကြားဘဲနေမှ အန္တရာယိကဖြစ်၍ အပြစ်ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိမတိ ဋီကာ၌ - "အဇာနန္တေန ဝိတိက္က-
န္တာတိ ပဏ္ဍိတိံ ဝါ ဝတ္ထံ၊ ဝါ အဇာနန္တေန ဝိတိန္တကာ-

ပထဝီဇဏနသုဟသေယျာဒိကဿ၊ သာဝိ ပစ္ဆိမ အာပန္နဘာဝံ ဥတွာ ပဋိကမ္ပံ အကရောန္တဿအန္တရာယိကာဝ ဟောတိ” ဟု ဆိုတော်မူ၏။

အနက်။ ။အဇာနန္တေန ဝိတိက္ကန္တာတိ၊ ဟူသည်ကား။
ပဏ္ဍိတိ ဝါ၊ ဝိနည်းပညတ်ကိုလည်းကောင်း။
ဝတ္ထု ဝါ၊ လွန်ကျူးသောဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ အဇာ-
နန္တေန၊ မသိသဖြင့်။ ဝိတိက္ကန္တာ၊ လွန်ကျူးအပ်ကုန်သော။
ပထဝီဇဏန၊ သဟသေယျာဒိကဿ၊ ပထဝီဇဏနအာပတ်၊
သဟသေယျအာပတ်တို့တည်း။ သာဝိ၊ ထိုအာပတ်သည်
လည်း။ ပစ္ဆိမ၊ မသိ၍လွန်ကျူးပြီးသည့်နေ့ဘက်၌။ အာပန္န-
ဘာဝံ၊ အာပတ်သင့်သည်၏အဖြစ်ကို။ ဥတွာ၊ လိ၍။ ဝါ၊
သို့လျက်။ ပဋိကမ္ပံ၊ ကုစားခြင်းကို။ အကရောန္တဿ၊ မပြု
သောရဟန်းအား။ အန္တရာယိကာဝ၊ အန္တရာယ် ပြုသည်
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပ။

ပါရာဇိကအာပတ်ကုစားခြင်း

ပါရာဇိကကျသည့်ကိုသိုလျှင် စင်ကြယ်လိုမှ လူထွက်၍ဖြစ်
စေ၊ သာမဏေပြု၍ဖြစ်စေ၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို
အားထုတ်မှု လှူပြည်၊ နတ်ပြည်သို့ရောက်နိုင်သည်။ ပါရမီရှိမှ
မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကိုလည်း ရနိုင်သည်။

အထောက်ကား။ အယဉ္ဇိ ယသ္မာ ပါရာဇိကံ အာ-
ပန္နော၊ တသ္မာ ဘိက္ခုဘာဝေ
၌တွာ အာပန္နော ဈာနာဒိနိ အဓိဝန္တံ၊ ဣစ္စဿ ဘိက္ခု-
ဘာဝေါ ဝိသုဒ္ဓိ နာမ န ဟောတိ။ ယသ္မာ ပန ဂိဟိ
ဝါ ဥပါသကာရာမိကသာမဏေရာနံ ဝါ အညတရော

ဟူတွာ ဒါနာဒိဟိ သက္ကမဂ္ဂံ ဝါ ဈာနာဒိဟိ မောက္ခ-
မဂ္ဂံ ဝါ အာရာဓေတုံ ဘဗ္ဗော ဟောတိ၊ တသ္မာဿ
ဝိဟိအာဒိဘာဝေါ ပိသုဒ္ဓိ နာမ ဟောတိ။

(မာတိကာအဋ္ဌကထာ)

အနက်။ ။ဟိ၊ မှန်၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ ပါရာ-
ဇိကံ၊ သို့။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာပန္နော၊
ရောက်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဘိက္ခုဘာဝေါ၊ ရဟန်းအဖြစ်
၌။ ဌတွာ၊ တည်၍။ ဈာနာဒိနိ၊ ဈာန်စသောတရားတို့ကို။
အဓိဝန္တိ၊ ရခြင်းငှာ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဣတိ-တသ္မာ၊
ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ဘိက္ခုဘာဝေါ၊ သည်။
ပိသုဒ္ဓိ နာမ၊ စင်ကြယ်သည်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ယသ္မာ ပန၊ အကြင်ကြောင့်။ ဝိဟိ ဝါ၊ လူသည်
လည်းကောင်း။ ဥပါသုကာရာမိကသမ္ပယောရာနံ၊ တို့တွင်။
အညတရော ဝါ၊ တစ်ယောက်ယောက်သည်လည်းကောင်း။
ဟူတွာ၊ ၍။ ဒါနာဒိဟိ၊ ဒါန၊ သီလ-စသည်တို့ဖြင့်။ သဂ္ဂ-
မဂ္ဂံ ဝါ၊ နတ်ပြည်ခရီးကို လည်းကောင်း။ ဈာနာဒိဟိ၊
တို့ဖြင့်။ မောက္ခမဂ္ဂံ ဝါ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို လည်းကောင်း။
အာရာဓေတုံ၊ သုတ်သင်ခြင်းငှာ။ ဝါ၊ ပြီးစေ့ခြင်းငှာ။ ဘဗ္ဗော၊
သည်။ ဟောတိ၊ ၍။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပါရာဇိကကျ
သောရဟန်း၏။ ဝိဟိအာဒိဘာဝေါ၊ လူအစရှိသော အဖြစ်
သည်။ ပိသုဒ္ဓိ နာမ၊ စင်ကြယ်သည်မည်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။

* * *

ပါရာဇိကကျသည်ကိုသိလျက် ရဟန်းဝတ်နေခြင်း၊ ပါရာ-
ဇိကကျသည်ကိုသိလျက် တူမထွက်ဘဲ ရဟန်းဟုဝန်ခံ၍နေ
သော ဒုဿီလရဟန်းသည်-

အထောက်ကား

သေယျော အယောဂုံဇော ဘုတ္တော၊
တတ္တော အဂ္ဂိသိရူပမော။
ယဇ္ဇေ ဘုဇ္ဇေယျ ဒုဿိလော၊
ရဋ္ဌပိဏ္ဍမသညတော။

(ဓမ္မပဒပါဠိတော်)

(အနက်)

အသညတော၊ မစောင့်စည်းသော။ ဒုဿိသော၊ သီလ
မရှိသော ရဟန်းသည်။ ရဋ္ဌပိဏ္ဍ၊ တိုင်းသူပြည်သူ ရွာသူတို့
လှူသောဆွမ်းကို။ ယံ ဘုဇ္ဇေယျ၊ အကြံကြောင့်စားငြားအံ့။
တတော၊ ထိုဆွမ်းကိုစားရသည်ထက်။ တတ္တော၊ ပူလောင်
သော။ အဂ္ဂိသိရူပမော၊ မီးလျှံနှင့်တူသော။ အယောဂုံဇော၊
သံတူခဲကို။ ဘုတ္တော၊ စားရခြင်းသည်။ သေယျော၊ မြတ်
သေး၏။ ဟု - လာ ရှိပါသည်။ပ။

* * *

ပါရာဇိကကျသံ၌ ဒေသနာကြားခြင်း

ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းထံ၌ မသိမူ၍ဖြစ်စေ၊ သံသယ
ရှိလျက်ဖြစ်စေ ရဟန်းဟူသော အမူအရာဖြင့်နေ၍ ရဟန်း
ဟု ထင်မှတ်၍ ဒေသနာကြားမှု အာပတ်မှထမြောက်သည်။

အထောက်ကား။ ။ပါရာဇိကံ အာပဇ္ဇော စ ဘိက္ခုလိင်္ဂံ
ဥတော ယာဝ န ပဋိဇာနာတိ၊ တာဝ
အတ္ထေဝ ဤန္တုဘာဝေါ၊ န အနုပသမ္ပန္နသချိ ဝန္တတိ၊
တထာဟိ သော သံဝါသံ သာဒိသန္တောပိ ထေယျသံဝါ-

သကော န ဟောတိ၊ သဟသေယျာဒိအာပတ္တိံ န ဇနေတိ၊
ဩမသဝါဒေ ပါစိတ္တိယဉ္စ ဇနေတိ။

(သာရတ္ထ ဋီကာ)

(အနက်)

ပါရာဇိကံ၊ သို့။ အပန္နော စ၊ ရောက်သောရဟန်းသည်
လည်း။ ဘိက္ခုလိင်္ဂေ၊ ရဟန်း၏အသွင်၌။ ဌိတော၊ တည်
လျက်။ ယာဝါ လောကံ။ န ပဋိဇာနာတိ၊ ရဟန်းမဟုတ်
ဟု ဝန်ခံ။ တာဝါ လောကံ။ တဿ၊ ထိုပါရာဇိက ကျ
သော ရဟန်း၏။ ဘိက္ခုဘာဝေါ၊သည်။ အတ္ထေဝါရှိသည်
သာလျှင်တည်း။ သော၊ သည်။ အနုပသမ္ပန္နသင်္ချံ၊လူ၊သာ
မဏေ-ဟူသော အရေအတွက်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။
တထာဟိ-တတော ဝေ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ သော၊
သည်။ သံဝါသံ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ သာဒိယန္တောဝိ၊
သာယာသော်လည်း။ ထေယျသံဝါသကော၊ သည်။ န
ဟောတိ၊ မဖြစ်။ သဟသေယျာဒိအာပတ္တိံ၊ သဟသေယျ
စသောအာပတ်ကိုလည်း။ န ဇနေတိ၊ တစ်ပါးသောရဟန်း
တို့အား မဖြစ်စေ။ ဩမသဝါဒေ၊ဆဲရေးခြင်း၌။ ပါစိတ္တိ-
ယဉ္စ၊ ပါစိတ်အာပတ်ကိုလည်း။ ဇနေတိ၊ ဆဲရေးသော
ရဟန်းတို့အား ဖြစ်စေ၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား- ပါရာဇိကကျသောရဟန်းသည် ရဟန်း
ဟု ဝန်ခံ၍ နေသမျှ ကာလ ပတ်လုံး
ရဟန်းအဖြစ်၌သာ ရေတွက်အပ်၏၊ လူ၊သာမဏေ-အဖြစ်၌
မရေတွက်အပ်။ ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကကျသော ရဟန်းကို
ဆဲရေးသော ရဟန်းအား ပါစိတ်အာပတ်သင့်သည်။ ထို
ပါရာဇိက ကျသော ရဟန်းနှင့် အတူ အိပ်ခြင်း-စသည်တို့
ကြောင့် သဟသေယျ-စသော အာပတ်လည်း မသင့်။ ထို

ပါရာဇိကကျသောရဟန်းသည် ရဟန်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်၍
ထေယျသံဝါသကလည်းမဖြစ်--ဟုပြကော်မူသည်။ပ။

ဟတ္ထပါသ်၏ပြင်ပ၌နေ၍ ဒေသနာကြားခြင်း

တစ်လိပ်တည်း၌တည်မူ ဟတ္ထပါသ်၏ပြင်ပ၌နေ၍ ဒေ
သနာကြားသော်လည်းအပ်၏။

အထောက်ကား။ ။မာဠကသီမာယ ဟိ ဣတေန သိ-
မန္တရိကာယ ဣတဿ၊ သီမန္တရိ-
ကာယ ဝါ ဣတေန အဝိပ္ပဝါသသီမာယ ဣတဿာပိ
အာပတ္တိံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၅)

အနက်။ ။ဟိ၊ မှန်၏။ မာဠကသီမာယ၊ အဝိပ္ပဝါသ-
သိမ်အပြင်၌။ ဣတေန၊ တည်သဖြင့်။ သီမန္တရိကာယ၊
ဝါမခေတ်ဖြစ်သော သီမန္တရိတ်၌။ ဣတဿ၊ တည်သော
ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ သီမန္တရိကာယ ဝါ၊ ဝါမ
ခေတ်ဖြစ်သော သီမန္တရိတ်၌လည်း။ ဣတေန၊ တည်သဖြင့်။
အဝိပ္ပဝါသသီမာယ၊ အဝိပ္ပဝါသ သိမ်၌။ ဣတဿ၊ တည်သော
ရဟန်းအားလည်းကောင်း။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ဒေသေတုံ၊
ငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။

* * *

ရဟန်းတော်သုံးပါး ဒေသနာကြားခြင်းအပ်-မအပ်

နှစ်ပါးဖြစ်စေ၊ သုံးပါးဖြစ်စေ တစ်ပေါင်းတည်း ဒေ
သနာကြားအပ်သည်။ သုံးပါးထက်လွန်၍ လေးပါး၊ ငါး
ပါး-စသည် မကြားအပ်။

အထောက်။ စတ္တာရော ပဉ္စ ဇနာ ဧကုတော အာပတ္တိံ ဒေသေန္တိတိ အတ္ထော။

အနက်။ စတ္တာရော ပဉ္စ ဇနာ၊ လေးပါး၊ ငါးပါးသော ရဟန်းတို့သည်။ ဧကုတော၊ တစ်ပေါင်းတည်း။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ဒေသေန္တိ၊ ကြားကုန်၏။ ဣတိ အယံ၊ လျှင်။ အတ္ထော၊ ဒေသနာမကြားအပ်သော အနက်တည်း။

(ဝိ၊ ဋ၊ ၅)

တိဏ္ဍန္တံ ဥပရိ သံဟာ အာပတ္တိံ ဒေသေတုံ န လတန္တိ။

(ဝဇီရဋီကာ)

ကံဆောင်ရာ၌ လိုအပ်သောဟတ္ထပါယ်

ဟတ္ထပါယ်မှာ-(၁) တစ်တောင်ထွာ ဟတ္ထပါယ်၊

(၂) နှစ်တောင်ထွာ ဟတ္ထပါယ်၊

(၃) တစ်ဆယ့်နှစ်တောင်ထွာ ဟတ္ထပါယ်

သုံးပါးတို့တွင် ဥပုသ်ကံစသော ကံကိုဆောင်ရာ၌ တစ်တောင်ထွာဟတ္ထပါယ်ကို ယူရမည်။

အထောက်။ ။ဟတ္ထပါသော နာမ ဒိယခုဟတ္ထပ္ပမာဏော။

အနက်။ ။ဟတ္ထပါသော နာမ၊ မည်သည်ကား။ ဒိယခုဟတ္ထပ္ပမာဏော၊ အခွဲနှင့်တကွ နှစ်ခုမြောက်သောလက် ပမာဏတည်း။ ဝါ၊ တစ်တောင်ထွာ ပမာ ဖတည်း။

ပါရိယုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုရာ သမာနသံဝါသကရဟန်းရှိက
ဝင်ဖြစ်ခြင်း

ဥပုသ်ပြုသောကံသည် (က) အဓမ္မဝဂ္ဂကံ (ခ) အဓမ္မသံမဂ္ဂကံ၊ (ဂ) ဓမ္မဝဂ္ဂကံ (ဃ) ဓမ္မသမဂ္ဂကံ-လေးပါး တို့တွင် အဓမ္မဝဂ္ဂကံ၊ အဓမ္မသမဂ္ဂကံ၊ ဓမ္မဝဂ္ဂကံ သုံးပါးသည် မအပ်။ ဓမ္မသမဂ္ဂကံ တစ်ခုသာအပ်၏။ တစ်ခုသော သိမ်အပြင်၌ သမာနသံဝါသကဖြစ်သော ရဟန်း တစ်ပါးရှိလျက်ထိုရဟန်းနှင့်ဟတ္ထပါယ်လွတ်အောင်နေ၍ရဟန်းနှစ်ပါးပါရိယုဒ္ဓိဥပုသ်ပြုခြင်းသည် အဓမ္မသမဂ္ဂကံမည်သောကြောင့် မအပ်။

X X X

ကမ္မဝါစာပြီးဆုံးခြင်းအင်္ဂါ

ဥတိထား၍ပြုသော သံသကံအရာ၌ ဥတ္တိဒုတိယ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထ-ကမ္မဝါစာဖတ်ရာပြီးဆုံးခြင်းအင်္ဂါသုံးပါးရှိပါသည်။

အထောက်။ ။ဥတ္တိကပ္ပနာ၊ ဝိပုကတပစ္စတ္တံ၊ အတိတကရဏန္တိ။ တတ္ထ ဒဒေယျ၊ ကရေယျာတိ-အာဒိဘေဒါ ဥတ္တိကပ္ပနာ၊ ဒေတိ၊ ကရောတိတိ အာဒိဘေဒံ ဝိပုကတပစ္စတ္တံ၊ ဒိန္တိ၊ ကတန္တိအာဒိဘေဒံ အတိတကရဏံ နာမ။

(ဝိ၊ ဋ၊ ၅)

အနက်။ ။ဥတ္တိကပ္ပနာ၊ လည်းကောင်း။ ဝိပုကတ-ပစ္စတ္တံ၊ လည်းကောင်း။ အတိတကရဏံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဝိဓံ၊ သုံးပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုတွင်။ ဒဒေယျ၊ ကရေယျာတိအာဒိဘေဒါဒဒေယျ၊ ကရေယျ-ဤသို့စသော အပြားသည်။ ဥတ္တိကပ္ပနာ၊ မည်

၏။ ဒေဝီ၊ ကရောတိတိအာဒိဘေဒံ၊ ဤသို့စသော အပြား သည်။ ဝိပွဲကတဝစ္စတ္ထံ၊ မည်၏။ ဒိန္နံ၊ ကတ-န္တိအာဒိဘေဒံ၊ စသောအပြားသည်။ အတိတကရဏံ နာမ၊ မည်၏။

ဤသို့လာသော အဋ္ဌကထာကြောင့် ဒေဝယျံ၊ ကရေယျ စသောအပြား၊ ဒေဝီ၊ ကရောတိ-စသောအပြား၊ ဒိန္နံ၊ ကတံ စသောအပြားအရ အင်္ဂါသုံးပါးကို ဥတ္တိဒုတိယ၊ ဥတ္တိ စတုတ္ထကမ္မဝါစာတို့မှာကြည့်၍ မှတ်လော့။

အတိတကရဏ အကြောင်း

ထိုသုံးပါးသော ကမ္မဝါစာအင်္ဂါတို့တွင် အတိတကရဏ အင်္ဂါ၌ အထူးမရှိ။ ဥတ္တိဒုတိယကံမှာ ဥတ်တစ်ကြိမ်၊ ကမ္မဝါစာတစ်ကြိမ် ဖတ်၍- အတိတကရဏကို တစ်ကြိမ်သာ ဖတ်သော်လည်း အပ်၏။ ဥတ္တိစတုတ္ထကံမှာ ဥတ်တစ်ကြိမ်၊ ကမ္မဝါစာသုံးကြိမ်ဖတ်၍ အတိတကရဏကို တစ်ကြိမ်သာဖတ် သော်လည်း အပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၊ ဇီကာတို့၌ အထူးမဆို-မပြသောကြောင့် ဥတ္တိဒုတိယကံဖြစ်စေ၊ ဥတ္တိစတုတ္ထကံဖြစ်စေ- အတိတကရဏ အင်္ဂါမှာ တစ်ကြိမ်သာဖတ်သော်လည်း အပ်သည်။ နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ် ဖတ်သော်လည်း အပ်သည်- ဟုသဒ္ဓိဋ္ဌာန်ကျ မှတ် လေ။

သံဃာကိုသင်းခွဲလျှင် ပါရာဇိကအာပတ်သင့်

ယခုအခါသာသနာတော်၌ သံဃာကိုသင်းခွဲအောင် ပြု သောရဟန်းအား သံဃာသင်းကွဲမှု ပါရာဇိက အာပတ် သင့်သည်။

အထောက်။ ။ကေသာ ဆန္ဒန္တိ ဂါထာယ နဝသု ဇနေသု
ယော သလာကံ ဂဟေတွာ သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊
တဿေဝ ဆန္ဒိ ဟောတိ၊ ဒေဝဒတ္တော ဝိယ ပါရာဇိကံ
အာပဇ္ဇတိ။

(ဝိ၊ ၅၊ ၅)

အနက်။ ။ကေသာ ဆန္ဒန္တိ ဂါထာယ၊ ဟူသော ဂါထာ
၌။ နဝသု၊ ကိုးယောက်ကုန်သော။ ဇနေသု၊
ရဟန်းတို့တွင်။ ယော၊ အကြင်ပကတတ် ရဟန်းသည်။
သလာကံ၊ စာရေးတံကို။ ဂါဟေတွာ၊ ယူစေ၍။ သံဃံ၊
ကို။ ဘိန္ဒတိ၊ ခွဲ၏။ တဿေဝ၊ ထိုရဟန်းအားသာလျှင်။
ဆန္ဒိ၊ အရင်းပြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ။ဒေဝဒတ္တော ဝိယ၊
ကဲ့သို့။ ပါရာဇိကံ၊ သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။တစ်သိမ့်တည်း၌ “အဓမ္မံ ဗမ္မောတိ
ဒိပေတိ” အစ ရှိသော သံဃာ
သင်းကွကြောင်း ဝတ္ထု တစ်ဆယ့်ရှစ်ပါးတို့တွင် တစ်ခုခု
သောဝတ္ထုကိုပြု၍ တစ်ဘက် လေးပါးစီအားဖြင့် သံဃာ
ရှစ်ပါးအလယ်ကနေ၍ ထိုအယူကိုမပျက်နိုင်စေခြင်းငှာ စာ
ရေးတံကိုယူစေ၍ သင်းခွဲသောရဟန်းအား ကေသီမာယ
ဖြစ်မှု ပါရာဇိကကျသည်- ဟူလို။

ထိုအဋ္ဌကထာပါဠိဖြင့် တစ်ဘက်လေးပါး အောက် ယုတ်
၍ သံဃဘေဒကံမထိုက်၊ တစ်ဘက်လေးပါးမှစ၍ အလွန်သာ
သံဃဘေဒကံထိုက်သည်-ဟု ပြတော်မူသည်။

အဝတ်ကိုသင်္ကန်းနှင့် ထပ်ခြုံခြင်း

ယခုအခါ ရဟန်းတို့သည် ဟေမန္တဥတု၌၊ အဖြူ၊ အနီ၊ အကြောင်၊ အကျား-စသော လူတို့ ခြုံရုံသော အဝတ်ကို သင်္ကန်းနှင့်ထပ်၍ ခြုံရုံခြင်းငှာ မအပ်။

အထောက်။ ။န ဂိဟိဒ္ဓဇောတိ ဩဒါတဝတ္ထာနိ အတ္ထိန္ဒ-
ဒယပုပ္ဖဒသာနိ စ န ဓာရေတဗ္ဗာနိ။

(ဝိ၊ ၅၊ ၄)

အနက်။ ။န ဂိဟိဒ္ဓဇောတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဩဒါ-
တဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်ဖြူတို့ကို လည်းကောင်း။
အတ္ထိန္ဒဒယ၊ ပုပ္ဖဒသာနိ စ၊ မဖြတ်သောအဆာ၊ ပန်းပွင့်
အဆာရှိသော သင်္ကန်းတို့ကို လည်းကောင်း။ န ဓာရေ-
တဗ္ဗာနိ၊ မဆောင်အပ်ကုန်။

အဓိပ္ပာယ်ကား- ဤအဋ္ဌကထာပါဌ၌ ဩဒါတဝတ္ထ-
သဒ္ဓါဖြင့် နီလ၊ ဝိတ၊ လောဟိတဝတ္ထ
အစရှိသော အညို၊ အရွှေ၊ အနီ-စသော လူတို့အဝတ် ဟူ
သမျှကို ပြတော်မူသည်။

X * X

အဝတ်ကိုမကုစားဘဲ လူထွက်ပြီး ရဟန်းပြန်ခံလျှင်
အဝတ်ဆက်သင့်

ရဟန်းအဖြစ်ဖြင့် ပါရာဇိကမှဟပ်ပါးသော အဝတ်
သင့်၍ မကုစားဘဲ သိက္ခာကိုစွန့်၍ လူထွက်သောသူသည်
တစ်ဖန် ရဟန်းပြန်ခံလာသောအခါ ယခင် ရဟန်းဖြစ်

တုန်းက သင့်သော အာပတ်များ ဒေသနာမကြားသမျှ မထဲ
ဘဲ တည်မြဲတည်ပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် ထမရဟန်းခံတုန်းက
သံဃာဒိသိသ်သင့်ဖူးလျှင် လူထွက်၍ တစ်ဖန် ရဟန်းခံပြန်
သောအခါ ဝုဋ္ဌာနကံဖြင့်ကုမှ စင်ကြယ်သည်။ ဒေသနာဝါဒ
အာပတ်သင့်ဖူးလျှင် ဒေသနာကြားမှ စင်ကြယ်သည်။

အထောက်။ ။ ပုဗ္ဗေ အာပန္နာပတ္တိယော ဥပ္ပဗ္ဗဇိတဿပိ
န ပဋိပ္ပဿန္တိ - ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
ဥပသမ္ပန္နော ဘိက္ခု အန္တမသော ဒုန္တာသိတမ္ပိ အာပဇ္ဇိ-
တွာ အပရဘာဂေ ဝိန္တမိတွာ အာဂတော ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊
တံ အာပတ္တိံ ဒေသေတွာဝ သုဇ္ဈတိ။ န အညထာတိ။
(ဝဇီရဗုဒ္ဓိဋီကာ)

အနက်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးရဟန်း ဖြစ်သောအခါ၌။ အာ-
ပန္နာပတ္တိယော၊ သင့်သော အာပတ်ဟူသည်။
ဥပ္ပဗ္ဗဇိတဿပိ၊ လူထွက်သော်လည်း။ န ပဋိပ္ပဿန္တိ၊
မငြိမ်းကုန်။

ဥပသမ္ပန္နော၊ ပဉ္စင်းဖြစ်သော။ ဘိက္ခု၊ သည်။ အန္တ-
မသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ဒုန္တာသိတမ္ပိ၊ ဒုန္တာသိအာပတ်သို့
လည်း။ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ရောက်၍။ အပရဘာဂေ၊ နောက်
အဖို့၌။ ဝိန္တမိတွာ၊ လူထွက်၍။ အာဂတော၊ လာသည်။
ဟူတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဥပသမ္ပဇ္ဇတိ၊ ရဟန်းခံပြန်၏။ တံ အာ-
ပတ္တိံ၊ ထိုရဟန်းဖြစ်စဉ်တုန်းက သင့်သောအာပတ်ကို။ ဒေ-
သေတွာဝ၊ ဒေသနာကြား၍သာလျှင်။ သုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်
၏။ အညထာ၊ ဒေသနာကြားသည်မှတစ်ပါး လူထွက်ရုံ
မျှဖြင့်။ န သုဇ္ဈတိ၊ မစင်ကြယ်။

ထိုဋီကာ၌ ဒေသေတွာဝ - ၌ ဒေသနာသဒ္ဓါဖြင့် ဝုဋ္ဌာန-
တ္တိကိုလည်း ပြဟော်မူသည် - မှတိပါ။
ဝိ - ၈ ၄၆။

ရဟန်းခံသော်လည်း ရဟန်းမဖြစ်သူများ

ရဟန်းခံ၍ ရဟန်းမဖြစ်သောသူ နှစ်ကျိပ်ငါးယောက် ရှိသည်။

အလောက်။ ။ဥပသမ္ပဒကမ္မဿ၊ အဘဗ္ဗာ ပဉ္စဝိသတိ။
အဇာနိတွာ ကတောစာပိ။ ဩသာ-
ရော နာသနာရဟော။

အနက်။ ။ဥပသမ္ပဒကမ္မဿ၊ ရဟန်းခံသောကံအား။
ပဉ္စဝိသတိ၊ နှစ်ကျိပ်ငါးယောက်သော သူတို့
သည်။ အဘဗ္ဗာ၊ မရယိုက်ကုန်။ အဇာနိတွာ၊ မသိမူ၍။
ဩသာရော၊ ရဟန်းဘောင်သို့ သွင်းခြင်းကို။ ပိ၊ ရဟန်းခံ
ခြင်းကို။ ကတော စာပိ၊ မြို့ခံခြားသော်လည်း။ နာသနာ-
ရဟော၊ အသွင်ကို ဖျက်ဆီးထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ပဉ္စဝိသတိအရ။ ရှစ်ပါးပါရာ၊ ဘဗ္ဗာရောသွပ်၊ လူဝတ်
သည့်နီ၊ လမ္ပိ၊ မုဒ၊ မရှေးရှုထိုင်ခဲ့၊ စုပ်
ပြန်ခဲ့၊ နှစ်ဆယ့်လေးပါရာ။

ပါရာဗိကရှစ်ပါး၊
အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဆယ့်တစ်၊
လူထွက်သောတိက္ခနီမ၊
အနုလောမပါရာဗိကလေးပါး၊
ဦးဝိသတိဝဿ၊ အသက်နှစ်ဆယ် မပြည့်သော
ပုဂ္ဂိုလ်၊ ပေါင်း-
ပဉ္စဝိသတိ၊ နှစ်ဆယ့်ငါးယောက် ဖြစ်သည်။

* * *

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမရှိဘဲ ရဟန်းခံခြင်း

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမရှိဘဲလျက် ရဟန်းခံသော်လည်း ရဟန်း
လောင်းမှာ ရဟန်းဖြစ်သည်။ ရဟန်းခံ၍ ပေးသောသူတို့
မှာ ဒုက္ခဋ္ဌိအဝတ်ထင်၍ အပြစ်လွယ်။

အထောက်။ ။န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကောတိ ဥပဇ္ဈိ
အဂါဟာပေတွာ နိရုပဇ္ဈာယကော န
ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ယော ဥပသမ္မာဒေယျ အာပတ္တိ
ဒုက္ကဋ္ဌဿာတိ သိက္ခာပဒပညတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ ဥပ-
သမ္မာဒေန္တဿ အာပတ္တိ ဟောတိ၊ ကမ္မံ ပန န ကုပ္ပတိ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃)

အနက်။

န ဘိက္ခဝေ အနုပဇ္ဈာယကောတိ၊ ဟူသည်ကံား။ ဥပဇ္ဈိ၊
ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာကို။ အဂါဟာပေတွာ၊ မယူစေမူ၍။ နိရုပဇ္ဈာ-
ယကော၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမရှိသော ရဟန်းလောင်းကို။ န
ဥပသမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ရဟန်းခံ၍မပေးအပ်။ ယော၊ အကြင်
ရဟန်းသည်။ ဥပသမ္မာဒေယျ၊ ရဟန်းခံ၍ ပေး၍ အံ့၊
အာပတ္တိ ဒုက္ကဋ္ဌဿ၊ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သင့်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
သိက္ခာပဒပညတ္တိတော၊ သိက္ခာပုဒ်ပညတ်သည်မှ။ ပဋ္ဌာယ၊
စ၍။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဥပသမ္မာဒေန္တဿ၊ ရဟန်းခံပေးသော သူ
အား။ အာပတ္တိ၊ ဒုက္ကဋ္ဌအာပတ်သင့်၏။ ပန၊ ထိုသို့ဒုက္ကဋ္ဌ
သင့်သော်လည်း။ ကမ္မံ၊ ပြုအပ်သောကံသည်။ န ကုပ္ပတိ၊
မပျက်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ “ယော ဥပသမ္မာဒေယျ အာပတ္တိဒုက္ကဋ္ဌဿ”
ဟူ၍သာ ဟောတော်မူ၏။ “ယော စ ပုဂ္ဂလော အနုပ-
သမ္မာဒေန္တော” ဟူ၍ဟောတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း၊
ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ မရှိသော်လည်း ကပ္ပဝါစာဖြင့် မရှိသော
ဥပဇ္ဈာယ်၏ အမည်ကို ဖတ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သုံးသပ်သည့် မည်
သောကြောင့် လည်းကောင်း ဒုက္ကဋ္ဌသာ သင့်သည်၊ ပြုအပ်
သောကံ မပျက်။

ပုဗ္ဗကိစ္စရှစ်ပါးကိုမမြုတ် ရဟန်းခံခြင်း

ရဟန်းခံရာ၌ “ဝတ်, ညွတ်, ကမ္မဝါ၊ သိမ်, ပရိသာ၊ ငါး ဖြာ သမ္ပတ္တိ” ဟူသော ပြည့်စုံခြင်းမှ တစ်ပါး ပုဗ္ဗကိစ္စပြီးခြင်း ရှစ်ပါးတို့ကို မပြုတ် ရဟန်းခံမှု ရဟန်းဖြစ်ပါသည်။

ပုဗ္ဗကိစ္စ နိဋ္ဌာနရှစ်ပါး

- (၁) ဥပဇ္ဈဂါတာပန၊
- (၂) ပတ္တစီဝရာစိက္ခဏ၊
- (၃) အနုညာတ သမ္ပုတိ ကရဏ၊
- (၄) ဝန္တောအနုသာသန၊
- (၅) ဟတ္ထပါသအပ္ပာန၊
- (၆) ဥပသမ္ပဒါယာစန၊
- (၇) ပုစ္ဆကသမ္ပုတိကရဏ၊
- (၈) သမ္ပတေနပုစ္ဆန - ဖြစ်ပါသည်။

ဧတသ္မိံ စ ပုဗ္ဗကိစ္စနိဋ္ဌာနေန သတိ ဝေ ဣဒံ သံဃဿ ဥပသမ္ပဒါကမ္မံ ပတ္တကလ္လံ နာမ ဟောတိ၊ နာသတိ။

ဧတေသု ပန ပုဗ္ဗကမ္ပေသု အကတေသုပိ ကတံ ကမ္မံ ယထာပုတ္တ ဝတ္ထု၊ သမ္ပတ္တိ အာဒိသု ပိဇ္ဇမာနေသု အကုပ္ပ-မေဝ ဟောတိ။

(ပိမတိဒီကာ)

အနက်။

ဧတသ္မိံ စ ပုဗ္ဗကမ္ပနိဋ္ဌာနေန၊ ထိုပုဗ္ဗကမ္ပ၏ ပြီးဆုံးခြင်း သည်။ သတိ ဝေ၊ ရှိသော်သာလျှင်။ သံဃဿ၊ ၏။ ဣဒံ - ဥပသမ္ပဒါကမ္မံ၊ ဤ ဥပသမ္ပဒကံသည်။ ပတ္တကလ္လံ နာမ၊ လျောက်ဝတ်သောအခါရှိသောကံမည်သည်။ ဟောတိ။ ၏။ အသတိ၊ မရှိသော်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ပန၊ အထူး။ ဧတေသု ပုဗ္ဗကမ္မေသို၊ ဤသို့သောပုဗ္ဗကမ္မတို့ကို။ အကတေသုပိ၊ မပြုအပ်ကုန်သော်လည်း။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော ။ကံဗ္ဗံ၊ ဥပသမ္ပဒကံသည်။ ယထာ ပုတ္တ ဝတ္ထု၊ သဒ္ဓတ္တိအာဒိသု၊ အကြင်ဆိုအပ်ကုန်သော ဝတ္ထုစုသည်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းတို့သည်။ ဝါ၊ ဝတ္ထု၊ ဥတ္တိ၊ အနုဿာဝန၊ သီမာ၊ ပရိသတ်၏ ပြည့်စုံခြင်းငါးပါးတို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေသု၊ ရှိကုန်လတ်သော်။ အကုပ္ပမေဝ၊ မပျက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ။၏။

တဿ ပန ကမ္မဿ ဝတ္ထု၊ ဥတ္တိ၊ အနုဿာဝန၊ သီမာ၊ ပရိသာ - သမ္ပတ္တိဝသေန အကုပ္ပတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

(မာတိကာအဋ္ဌကထာ)

ရဟန်းလောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အမည်ကို မမှည့်ဘဲ ရဟန်းခံခြင်း

ရဟန်းလောင်း၏ အမည်၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အမည်ကို ပုဗ္ဗကိစ္စ ရှစ်ပါးအားမပြုမီ ရှေးအဖိုက အမည်မမှည့်ဘဲ ရဟန်းခံမှု ရဟန်းခံပျက်မပျက်၊ ရဟန်းဖြစ်မဖြစ်၌ ရဟန်းလောင်း၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ - နှစ်ဦးတို့တွင် ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏ အမည်နာမကို တိဿအမည်ဖြင့်ဖတ်မှု မဆုံးမခင် ဖြစ်စေ၊ ဆုံးမသောအခါ မမှည့်မကြားသော်လည်း ကမ္မဝါစာဖတ်သောအခါ “တိဿဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခော - စသည်ဖြင့်” တိဿ အမည်ရှိသော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏အမည် ပါရှိသော ကြောင့် ကံမပျက်။

ရဟန်းလောင်း၏ အမည်မှာ မိမိ၏ အမည်ဟောင်းအတိုင်း ကမ္မဝါစာ၌ ထည့်သွင်း၍ဖတ်မှု မခိန့်မကြားသော်လည်း ကံမပျက်။

အမည်ဟောင်းကို လဲ၍ ကမ္မဝါစာရှိတိုင်း နာဂဟူသော အမည်ဖြင့် ဖတ်လိုမှ မဆုံးမခင်ကပင် အမည်ဟောင်းကို ဖျောက်၍ နာဂဟူသော အမည်ပေးခြင်းကို ပြောကြား ရမည်။ ထိုသို့မဆုံးမခင်က သတိမရ၍ မပြောကြားမီမှ ဆုံးမသောအခါ “ကို” နာမောသိ၊ အဟံ ဘန္တေ နာဂေါ နာမ”ဟု မေး၍ ပြောကြား သော်လည်း နာဂဟူသည့် ငါး၏အမည်ဟု သညာရှိမှ ကံမပျက် ထိုသို့ မဆုံးမခင်က ဖြစ်စေ၊ ဆုံးမသောအခါ၌ဖြစ်စေ-မမှည့်မကြားဘဲ အမည် ဟောင်းကို ကမ္မဝါစာ၌ ထည့်သွင်း၍ မဖတ်ဘဲ “နာဂေါ” ဟူသော ကမ္မဝါစာအတိုင်းဖတ်မှု ရဟန်းလောင်း၏ အ မည်ဟောင်းကံလည်း တစ်ခြား၊ ကမ္မဝါစာ၌ နာဂ-ဟူသော အမည်ကလည်း တစ်ခြားစီဖြစ်နေသောကြောင့် ရဟန်းမဖြစ်

အထောက်။ ။တသ္မာ အညုပ္ပိ ယံကိဉ္စိ တဿ နာမံ ပသိဒ္ဓံ၊ တသ္မိ’ ဝါ ခဏေ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ နာမံ ပညာပိတံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဂဟေတွာပိ အနုဿာဝနာ ကာတဗ္ဗာ၊ ယသာ၊ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ ဧဝံ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခယာပိ ဂေါတ္တာဒိနာခေန တံဗ်ဏိကနာမေ န စ အနုဿာဝနံ ကာတံ ဝန္တတိ။ ပ။

(ဝိမတိပိနောဒနိဋ္ဌိကာ)

အနက်။ ။တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညုပ္ပိ၊ တစ်ပါးလည်း ဖြစ်သော။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိသော။ တဿ၊ ထိုဥဇ္ဈာယ်ဆရာ၏။ နာမံ၊ အမည်သည်။ ပသိဒ္ဓံ၊ မြစ်။ ဝါ၊ ထင်ရှား၏။ တသ္မိ’ ဝါ ခဏေ၊ ထိုရဟန်းခံသော ခဏ၌။ သုခဂ္ဂဟဏတ္ထံ၊ ကမ္မဝါစာဖတ်ရွတ်လွယ်စေခြင်းငှာ။ နာမံ၊ ကို။ ပညာပိတံ၊ ပညတ်အပ်၏။ ဝါ၊ ခေါ်ဝေါ် သမှတ် အပ်၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဂဟေတွာပိ၊ ယူ၍ လည်း။ အနုဿာဝနာ၊ ကမ္မဝါစာဖတ်ခြင်းကို။ ကာတဗ္ဗာ၊

အပ်၏။ ဥပဇ္ဈာယဿ၊ အား။ ကာတဗ္ဗာ ယထာ၊ ပြုအပ်သကဲ့သို့။ (ဧဝံ တယာ၊ ထို့အတူ။) ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿပိ၊ ရဟန်းလောင်းအားလည်း။ ဂေါတ္တာဒိနာမေန စ၊ ဂေါတ္တအစရှိသော အမည်ဟောင်းဖြင့်လည်းကောင်း။ တင်္ဂဏိကာနာမေန စ၊ ထိုရဟန်းခံသောအခါ၌ မှည့်သောအမည်ဖြင့်လည်းကောင်း။ အနုဿာဝနံ၊ ကမ္မဝါစာကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၏။ ပ။

အဓိပ္ပာယ်ကား။ ။ ဤဋီကာကို ဟောကံ၍ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၏အမည်ကို ကမ္မဝါစာမဖတ်မီဘယ်အခါမှ မမှည့်မကြားသော်လည်း ဥပသမ္ပဒကံမပျက်ဟု မှတ်ယူရမည်။ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာမရှိဘဲ ရဟန်းခံခြင်း၊ ဥပတောဗျည်းစသည်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြု၍ ရဟန်းခံခြင်းတို့၌ ရဟန်းဖြစ်သကဲ့သို့တည်း။

ရဟန်းလောင်း၏ အမည်ကို ပကတိ အမည်ဟောင်းအတိုင်း ကမ္မဝါစာ၌ ယည့်သွင်း၍ ဖတ်လိုသဖြင့် ဖတ်ကြားခြင်းကိုပြုမူ ရဟန်းလောင်း၏ အမည်နာမကို ထုတ်ဖော်၍ မမှည့်မကြားသော်လည်း ကမ္မဝါစာဖြင့် ပတ္တကို သုံးသပ်သည်မည်သောကြောင့် ရဟန်းဖြစ်သည်ဟုမှတ်။

ရဟန်းလောင်း၏ ပကတိအမည်ဟောင်းကို ပယ်စွန့်၍ နာဂ-စသောအမည်သစ်ဖြင့် ကမ္မဝါစာဖတ်လိုမူ စောစောတင်ကြို၍ နာဂ-စသောအမည်ကိုမှည့်ပေးပြီး ဆုံးမသောအခါလည်း ရဟန်းလောင်းအားလည်းကောင်း၊ သံဃာအားလည်းကောင်း ပြောကြား၍ ဥပသမ္ပဒ ကမ္မဝါစာကို ဖတ်ရမည်။

စောစောကတင်ကြို၍ မမှည့်မဆိုသော်လည်း ဆုံးမသောအခါ၌ "ကိ" နာမောသိ၊ အဟံ ဘန္တေ နာပေါနာမ"ဟု ဆို၍ အမည်ကို ပြောကြားမှု အပ်သည်။

အဘူယံအခါမှ နာဂ-ဟူသောအမည်ကို မပြောကြားဘဲ ရဟန်းလောင်း၏အမည်ဟောင်းက “ပညာ” ကမ္မဝါစာက “နာဂ”ဟူ၍ ဖတ်မှု ဝတ္ထု တစ်ခြား၊ အမည်တစ်ခြားဖြစ်နေသောကြောင့် မအံ့။ ရဟန်းမဖြစ်-ဟု မှတ်လေ။

X * X

ရဟန်းလောင်းများကို ဒွန်တွဲ၍ ကမ္မဝါစာဖတ်

ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါးဖြစ်စေ၊ သုံးပါးဖြစ်စေ၊ ကမ္မဝါစာဆရာတစ်ပါးတည်းဖတ်လို၍ ဒွန်တွဲဖတ်ရာ အဘူယံသို့ တွဲ၍ ဖတ်ရအံ့နည်း။

အယံ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော စ အယံ ဓမ္မရက္ခိတော စ အာယသ္မတော သံဃရက္ခိတဿ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခောတိ အာဒိနာ နယေန ဧကေန အာစရိယေန ဒိန္နံ ဧကသ္မိံ ခဏေ အနဿာဝနာနယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဣမိနာဝ နယေန တိဏ္ဍိဗ္ဗိ ဧကေန အာစရိယေန ဧက.ကုဏေ အနုဿာဝနာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

(ဝိမတိဝိနောဒ္ဓနိဒ္ဓိကာ)

ဤဒ္ဓိကာလာသည့်အတိုင်း ဒွန်တွဲဖတ်ရမည်။ ဤကား ဝိမတိဒ္ဓိကာလာသော ဒွန်ဖတ်နည်းတည်း။

ကမ္မဝါစာကို ဒွန်တွဲဖတ်ရာ၌ “အယဉ္ဇ ဗုဒ္ဓရက္ခိတော အယဉ္ဇ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မတော သံဃရက္ခိတဿ

ဥပသမ္ပဒါပေက္ခာ”စသည်ဖြင့် ဖတ်သော်လည်း အပ်သည် သာ-ဟု မှတ်လေ။

ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစီဝရံ-၌ “ပရိပုဏ္ဏဿ စ ပတ္တစီဝရံ၊ ပရိပုဏ္ဏဿ စ ပတ္တစီဝရံ”ဟု ဖတ်သင့်သည်။

ဝိနည်းတတ်သော ဆရာမြတ်တို့ကား “ပရိပုဏ္ဏဿ ပတ္တစီဝရံ”ဟူ၍ပင်ဆိုသော်လည်း အသား၌ တ-သဒ္ဓါအရ ဖြင့် ပါပင်သောကြောင့် ကံမပျက်ဟု မိန့်ဆိုတော်မူကြ ကုန်၏။

ယခုအခါ ဝိနည်းတတ်သော ဆရာမြတ်တို့သည်ကား “ယသ္မာ ပန ဟိန္တံ ဥဒ္ဓံ ကမ္မာရဟာ န ဟောန္တိ၊ န ဟိ သံဃော သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ၊ တသ္မာ ဧကော ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါတိ ဝုတ္တံ”ဟုလာသော ပါရာဇိကဏ်- အဋ္ဌကထာ၊ မာတိကာအဋ္ဌကထာ။ “ယသ္မာ ဥဗ္ဗာဟိကာဒိ- သမ္ပုတိကမ္မံ မဟုနမ္ပိ ကာတုံ ဝုဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ “န ဟိ သံဃော သံဃဿ ကမ္မံ ကရောတိ” တိ ဣဒံ နိဂ္ဂဟဝသေန ကုတ္တဗ္ဗကမ္မံ ယန္တာယ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ” ဖွင့်သော ဝိမတိ- ဇီကာ၊ ကင်္ခါဇီကာတို့ကိုထောက်၍ သိမ်နုတ်- သိမ်သမုတ် သော အရာတို့၌ နိဂ္ဂဟအရာမဟုတ်၍ ကမ္မဝါစာဆယ်လက်၊ ကိုးလက်-ကိုင်၍ ဆယ်ပါး၊ ကိုးပါး ကပ်မြိုင်နက်ဖတ်သော် လည်း အပ်သည်ဟု မိန့်ဆိုတော်မူကြကုန်။

အဋ္ဌကထာ၊ ဇီကာတို့၌ နာနာစရိယ၊ နာနုပဇ္ဈာယ- ဖြစ်မှု အပ်သည်ဆိုသောစကားမှာလည်း အဋ္ဌကထာ၊ ဇီကာ တို့၌သာ သည်အတိုင်း ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါး၊ ဥပဇ္ဈာယ် နှစ်ပါးဖြစ်မှု တစ်ပါး၏တပည့်ကို တစ်ပါးက ကမ္မဝါစာ ဝိ-မ ၄၇။

ဆရာပြုလုပ်၍ အချင်းချင်း ဂဏပူရဏအဖြစ်ဖြင့်ဖတ်မှ အပ်
သည်။

အချို့အရပ်၌ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် - ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာ
နှစ်ပါး၊ ရဟန်းလောင်းနှစ်ပါး၊ ကမ္မဝါစာဆရာနှစ်ပါးတို့
အသီးသီး ရဟန်းခံကြသည်မှာ အချင်းချင်း ဂဏပူရဏ
မဖြစ်၍ မအပ်-ဟု သိရာ၏။

အာဂုဿော - ဘန္တေ - အဆိုမှားက ကံပျက် - မပျက်

ကမ္မဝါစာဖတ်ရာမှာ သီတင်းကြီးရဟန်းက “အာဂုဿော”
ဆိုရာမှာ မဆိုဘဲ “ဘန္တေ” ဆို၍လည်းကောင်း၊ ငယ်သော
ရဟန်းက “ဘန္တေ” ဆိုရာမှာ မဆိုဘဲ “အာဂုဿော” ဆို၍
လည်းကောင်း ဖတ်မှု ကံမပျက်ပါ။

အထောက်။ ။ သစေ ပန အနုဿာဝနော သဗ္ဗေဟိ
ဘိက္ခုဟိ ဝုဗ္ဗတရော ဟောတိ “သုဏာ-
တု မေ အာဂုဿော သံဃော” တိ ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ သောပိ စေ
“ဘန္တေ” တိ ဝဒေယျ။ နဝတတရော ဝါ “အာဂုဿော”
တိ ကမ္မကောပေါ နတ္ထိ။ ကေဓိ ပန “ကေတ္ထ အာဂု-
ဿောတိ ဝတွာ အညတ္ထ ဘန္တေတိ ဝုတ္ထေပိ နတ္ထိ ဒေါသော
ဥဘယေနပိ အာလပနဿ သိဇ္ဈနတော” တိ ဝဒန္တိ။

(ဝိမတိဒီကာ)

အနက်။ ။ အနုဿာဝနော၊ ကမ္မဝါစာဆရာသည်။ သဗ္ဗေ
ဟိ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဘိက္ခုဟိ၊ တို့ထက်။
ဝုဗ္ဗတရော။ သီတင်းကြီးသည်။ သစေ ပန ဟောတိ၊

ဖြစ်အံ့။ သုဏ္ဍာတု မေ အာဂုသော သံဃောတိ၊ ဟူ၍။
ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဆိုအပ်၏။ သောပိ၊ ထိုသီတင်းကြီး ရဟန်းသည်
လည်း။ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ သစေ ဝဒေယျ။ ဆိုငြားအံ့။
နဝကတရော ဝါ၊ သီတင်းငယ်ရဟန်းသည်လည်း။ အာဂု-
သောတိ၊ ဟူ၍။ စေ ဝဒေယျ၊ အကယ်၍ဆိုငြားအံ့။ ကမ္မ-
ကောပေါ၊ ကံပျက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကေစိ ပန၊ အချို့သော ဆရာတို့သည်ကား။ ကေတ္ထ၊
တစ်ခုသောအနက်၌။ အာဂုသောတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊
အညတ္ထ၊ တစ်ခုသောအနက်၌။ ဘန္တေတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထေပိ၊
ဆိုသော်လည်း။ ဒေါသော၊ အပြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥဘ-
ယေနပိ၊ နှစ်ပါးစုံဖြင့်လည်း။ အာလပနဿ၊ ခေါ်ဝေါ်
ခြင်း၏။ သိဇ္ဈနတော၊ ပြီးသောကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။
ဝဒန္တိ၊ နှုန်၏။

ပါကိမောက္ခပဒတ္ထအနုဝတ္ထုနာ၌လည်း - သဗ္ဗကမ္မဝါ-
စာယ သံဃံ ဥပါဒါယ သံဃတ္ထေရေနာပိ “ဘန္တေ”တိ
ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဟိက္ခု၊ ဥပါဒါယ “အာဂုသော”တိ ဝုတ္ထိ-
ဗ္ဗံဟု ဆို၏။

ကမ္မဝါစာဆရာ၏ဟတ္ထပါသ်၌ ရဟန်းလောင်းမရှိခြင်း

ကမ္မဝါစာဖတ်သောအခါ ရဟန်းလောင်းသည် ကမ္မ-
ဝါစာဖတ်သောဆရာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌ (တစ်စောင်ထွာ-
ဟတ္ထပါသ်၌) နေမှ အပ်သည်။ သံဃာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌
နေရုံမျှဖြင့် မအပ်။

အထောက်။ ။ တတ္ထ အယန္တိ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ ဟတ္ထ-
ပါသေသန္တိဟိတဘာဝဒဿနံ၊ တေန ဟတ္ထ-

ပါသေ ငွိတသေဝ ဥပသမ္ပဒါ ရူဟတိ တိသိဇ္ဈတိ။ ဟတ္ထပါ
သုတော ဗဟိ ငွိတဿ “အယ” နိ န ဝတ္ထဗ္ဗတော။

(ဝိမတိဋီကာ)

အနက်။ ။တတ္ထ-ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ အယုန္တိ၊ အယံ
ဟူသည်ကား။ ဥပသမ္ပဒါပေက္ခဿ၊ ပဉ္စင်း
လောင်း၏။ ဟတ္ထပါသေ၊ ၌။ သန္တိဟိတဘာဝဒဿနံ၊
ကျောင်းစွဲတည်ခြင်းကိုပြုခြင်းတည်း။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။
ဟတ္ထပါသေ၊ ကမ္မဝါစာဆရာ၏ ဟတ္ထပါသ်၌၊ ငွိတသေဝ၊
တည်သော ရဟန်းလောင်းအား သာလျှင်။ ဥပသမ္ပဒါ၊
ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့။ ရဟတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ သည်။
သိဇ္ဈတိ၊ ပြီး၏။

ဟတ္ထပါသတော၊ ဟတ္ထပါသ်၌၊ ဗဟိ၊ အပ၌။ ငွိတဿ၊
တည်သောသူကို။ အယုန္တိ၊ အယံ-ဟူ၍။ နဝတ္ထဗ္ဗတော၊
မဆိုအပ်သောကြောင့်တည်း။

* * *

မအပ်သော ကျောင်း-စံသည်ကိုမသိ၍ သုံးဆောင်ခြင်း

တစ်ပါးသောရဟန်းသည် ရှေ့ငွေကို အလှူခံ၍ဖြစ်စေ၊
မိမိပရိက္ခရာပစ္စည်းကိုရောင်းချ၍ဖြစ်စေမ အပ်သောနိဿဂ္ဂိ-
ယဝတ္ထု၊ ဒုက္ကဋ်ဝတ္ထုတို့ဖြင့် ဝယ်ယူ ဆောက်လုပ်အပ်သော
ကျောင်း၊ ဇရပ်၊ တံတား၊ ညောင်စောင်း၊ အင်းပျဉ်၊
နေရာအခင်း၊ အဝတ်သင်္ကန်း၊ ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ်- စသည်
တို့ကို မသိသော်လည်း မသုံးဆောင်အပ်။ ထိုရူပိယပဋိဂ္ဂါ-
ဟကသိက္ခာပုဒ်၊ ရူပိယသံဝေါဟာရသိက္ခာပုဒ်တို့သည် အစိ-
တ္တကသိက္ခာပုဒ်များ ဖြစ်သောကြောင့် မသိ၍ သုံးဆောင်
သော်လည်း အစိတ္တကဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်၍ အပြစ်ရှိသည်။

ထို့ကြောင့် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာအဖွဲ့တို့၌ နော် သညာဝိမောက္ခံ၊ အစိတ္တကံ ပဏ္ဍိတိဝံ- ဟုဖွင့်၏။

နောသညာဝိမောက္ခံ၊ ရွှေငွေမဟုတ်ဟု အမှတ်ရှိသော် လည်း အာပတ်မှ မလွတ်သောကြောင့် “နောသညာဝိ- မောက္ခ”မည်၏။ အစိတ္တကံ၊ မသိသော်လည်း အာပတ် သင့်သောကြောင့် “အစိတ္တက” မည်၏။ ပဏ္ဍိတိဝံ၊ ပဏ္ဍိတိဝံမည်၏။

အကပ္ပိယဝတ္ထုဖြင့် တူးဖော်သည့် ရေတွင်းရေကန်

မအပ်သောရွှေငွေကို အလှူခံ၍ဖြစ်စေ၊ မိမိပရိက္ခရာကို မအပ်သော ဖလှယ်ရောင်းဝယ်၍ရသော ရွှေငွေဖြင့်ဖြစ်စေ ငှား၍တူးသောရေကန် ရေတွင်းကို ရဟန်းတို့ မသုံးဆောင် ကောင်းပါ။ မအပ်ပါ။

အထောက်။ ။တေန ဝတ္ထုနာ ခဏာပိတာယ ပေါက္ခ- ရဏိယာ ဥဒ္ဓတောဒကံ ပါတံ ဝါ ပရိ- ဘုဒ္ဓိတံ ဝါ န ဝဋ္ဋတိ၊ အန္တော ဥဒကေ ပန အသတိ အညံ အာဂန္တုကံ ဥဒကံ ဝါ ဝသောဒကံ ဝါ ပဒိဋ္ဌ ဝဋ္ဋတိ။ ကိတာယ ယေန ဥဒကေန သဒ္ဓိံ ကိတာ၊ တံ အာဂန္တုကမ္ပိ န ဝဋ္ဋတိ။

(ဝိ။ ၅။ ၂။ ရူပိယသိက္ခာပုဒ်)

အနက်။ ။တေန ဝတ္ထုနာ၊ လိုနိသပ္ပိယဝတ္ထု၊ ဒုက္ခင် ဝတ္ထုဖြင့်။ ခဏာပိတာယ၊ တူးဖော်အပ်သော။ ပေါက္ခရဏိယာ၊ ရေကန်၌။ ဥဒ္ဓတောဒကံ၊ ထွက်ရေကို။ ပါတံ ဝါ၊ သောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပရိဘုဒ္ဓိတံ

ဝါ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။
 အန္တော၊ ကန်တွင်း၌။ ဥဒကော၊ ထွက်ရေသည်။ အသတိ
 ပန၊ မရှိသော်ကား။ အညံ၊ တစ်ပါးသော။ အာဂန္တုကံ၊
 မြောင်း- စသည်မှလာသော။ ဥဒကံ ဝါ၊ ရေသည်
 လည်းကောင်း။ ဝ သော ဒ ကံ ဝါ၊ မိုးရေသည်
 လည်းကောင်း။ ပဝိဋ္ဌံ၊ ဝင်၍တည်သည်ဖြစ်အံ့။ ဝဋ္ဋတိ၊ ဧ။
 ကိတာယ၊ တူးပြီးသောကန်ကိုဝယ်ရာ၌။ ယေန ဥဒကေန၊
 အကြင်ရေနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ကိတာ၊ ဝယ်သည်ဖြစ်အံ့။
 တံ၊ ထိုမိုးရေ၊ မြောင်းရေ-စသောရေသည်။ အာဂန္တုကံပိ၊
 အာဂန္တုကရေဖြစ်သော်လည်း။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ထိုအဋ္ဌကထာပါဌ်ကိုကောက်၍ မအပ်
 သောရွှေငွေ စသည်ဖြင့် ငှား၍တူးသော
 ကန်၌ ထွက်သောရေသာ မအပ်သည်။ ထွက်ရေမရှိဘဲ
 တစ်ခြားသော မြောင်းဝယ်စသည်မှ ဝင်သောရေ၊ မိုးရေ
 ကိုသည်အပ်သည်။

ရေနှင့်တကွ ဝယ်ယူသောကန်မှာ ထွက်ရေမဟုတ်သော်
 လည်း မအပ်ကုန်။ ထိုရေနှင့်တကွ ဝယ်သောကန်သည်
 ရေခမ်း၍ကုန်သဖြင့် ကစ်ဖန် ဝင်လာသောရေ၊ မိုးရေကို
 သည် အပ်သည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

* * *

ရွှေငွေဖြင့် ဝယ်ယူသော ကျောင်းမြေ

ထိုမအပ်သော ရွှေငွေစသည်ဖြင့် ဝယ်ယူသောကျောင်း
 မြေ- စသည်တို့၌ ရဟန်းတို့မနေအပ်ဝါ။

အထောက်။ ။ သစေ ဘူမိ° ယေဝ ကိဏိတွာ အညှိနုနိ
ဗိဇာနိ ရောပိတာနိ၊ ဖလံ ဝဇ္ဇတိ။ န
ဘူမိ၊ အယ ဗိဇာနိ ကိဏိတွာ ကပ္ပိယဘူမိယံ ရောပိတာနိ၊
ဖလံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဘူမိယံ နိသီဒိတုံ ဝါ နိပ္ပဇ္ဇိတုံ ဝါ ဝဇ္ဇတိ။

(ဝိ။ ဋ္ဌ။ ၁)

အနက်။ ။ ဘူမိ° ယေဝ၊ မြေကိုသာလျှင်။ ကိဏိတွာ၊
ဝယ်၍။ အညှိနုနိ၊ တစ်ပါးကုန်ယော။ ဗိဇာ-
နိ၊ အပ်သောမျိုးစေ့တို့ကို။ ရောပိတာနိ၊ စိုက်အပ်ကုန်
သည်။ သစေ ဟောနန္တိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့။ ဖလံ၊
အသီးသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဘူမိ၊ မြေသည်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ နေ
ခြင်းငှာ မအပ်။ အယ၊ ထိုသို့မဟုတ်။ ဗိဇာနိ၊ မျိုးစေ့
တို့ကို။ ကိဏိတွာ၊ ဝယ်၍။ ကပ္ပိယဘူမိယံ၊ အပ်သောမြေ၌။
ရောပိတာနိ၊ စိုက်အပ်ကုန်သည်။ သစေ ဟောနန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်
အံ့။ ဖလံ၊ အသီးသည်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအပ်။ ဘူမိယံ၊ မြေ၌။
နိသီဒိတုံ ဝါ၊ ထိုင်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ နိပ္ပဇ္ဇိတုံ ဝါ၊
အိပ်ခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ ဤ အဋ္ဌကထာပါဠိကို ယောက်၍ မအပ်
သော ရွှေငွေစသည်ဖြင့် ဝယ်ယူသော
ကျောင်းမြေ၊ ဘုရားမြေ-စသည်တို့၌ မနေအပ်၊ နေမှု
ဒုက္ကဋ်အာပတ်သင့်သည်။ ထိုမအပ်သောမြေ၌ အပ်သော
သစ်စေ့ကိုစိုက်မှု သစ်သီးကိုသုံးဆောင်အပ်၏။

မအပ်သောရွှေငွေဖြင့် ဝယ်ယူသော သစ်စေ့ကို အပ်
သောမြေ၌စိုက်မှု သစ်သီးကိုသာ မသုံးဆောင်အပ်၊ မြေငှာ
နေထိုင်အပ်သည်ဟုမှတ်။

* * *

ရွှေငွေဖြင့် ဝယ်ယူတည်ထားသောစေတီဆင်းတု

မအံင်သော ရွှေငွေစသည်တို့ဖြင့်ရဟန်းတို့တည်ထားသော စေတီ၊ ရုပ်ပွားဘုရား၊ ဝယ်ယူပူဇော်သောဘုရားကို ရဟန်းတို့ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းငှာ အံင်ပါသည်။

အထောက်။ ။တေန ဝတ္ထုနာ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ ဘောဇနသာလံ ဝါ ကရောန္တိ၊ ပရိဘုဠိတုံ န ဝဇ္ဇတိ၊ ဆာယာပိ ဂေဟပရိစ္ဆေဒေန ဌိတာ န ဝဇ္ဇတိ။ ပရိစ္ဆေဒါတိက္ကန္တာ အာဂန္တုကတ္တာ ဝဇ္ဇတိ။

အနက်။ ။တေန ဝတ္ထုနာ၊ ထိုရွှေငွေစသော မအံင်သောဝတ္ထုဖြင့်။ ဥပေါသထာဂါရံ ဝါ၊ ဥပုသ်အိမ်ကိုလည်းကောင်း။ ဘောဇနသာလံ ဝါ၊ ဆွမ်းစားစရပ်ကိုလည်းကောင်း။ ကရောန္တိ၊ ပြုတုန်၏။ ပရိဘုဠိတုံ။ သုံးဆေခွင်ခြင်းငှာ။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအံင်။ ဆာယာပိ၊ အရိပ်သည်လည်း။ ဂေဟပရိစ္ဆေဒေန၊ အိမ်အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဌိတာ၊ တည်သောအိမ်အရိပ်သည်။ န ဝဇ္ဇတိ၊ မအံင်။ ပရိစ္ဆေဒါတိက္ကန္တာ၊ အပိုင်းအခြားကိုလွန်သောအရိပ်သည်။ အာဂန္တုကတ္တာ၊ အာဂန္တုက အရိပ် ဖြစ်သောကြောင့်။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ဤအဋ္ဌကထာပါဌ်အရ- အုတ်ရိုးစေတီဖြစ်မှု ပကတိအရိပ်၌ မခိုအပ်၊ စေတီတော်၏ ရှေ့တော်၌ မအံင်သော ရွှေငွေဖြင့် ရဟန်းတို့ဆောက်လုပ်သောပြာသာဒ်ရှိမူထိုအရိပ်၌ခို၍ ဘုရားကို ရှိမခိုးအပ်။ မအံင်သောရွှေငွေဖြင့် ဘုရားကျောင်းဆောက်လုပ် ပူဇော်သောဘုရားကို ထိုကျောင်းပေါ်နေ၍ ရှိမခိုးအပ်၊ ပကတိဘုရားရိပ်၊ ကျောင်းရိပ် လွတ်ရာဗေရပ်၌နေ၍ ဘုရားရှင်ကို မူ ရှိခိုးပူဇော် အပ်သည်သာဟု မှတ်ရမည်။

အထောက်။ ။ဥတ္တရရာဇပုတ္တော ကိရ သုဝဏ္ဏစေတီယံ
ကာရေတွာ မဟာပဒုမတ္တေရဿ ပေ--
သေသိ၊ ထေရော “န ကပ္ပတိတိ” - ပဋိက္ခိပိ။

ပိ-၅-၂။

အနက်။ ။ဥတ္တရရာဇပုတ္တော၊ ဥတ္တရမင် သားသည်။
သုဝဏ္ဏစေတီယံ၊ ရှေ့ကြိုတံ၊ ကာရေတွာ၊ ပြု
စေ၍။ မဟာပဒုမတ္တေရဿ၊ မဟာပဒုမမဟာအား။ ပါ၊
၏။ သန္တိကံ၊ အထံသို့။ ပေသေသိ ကိရ၊ ရို့စေသတတ်။
ထေရော၊ သည်။ န ကပ္ပတိတိ၊ မအပ်။ ဇူတ်၊ သို့။ ပဋိက္ခိပိ၊
ပယ်တော်မူ၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။ထိုအဋ္ဌကဟာဝါဒ်ဖြင့် မဟာပဒုမ -
ယေရိသည် ရှေ့ဖြင့် ပြီးသောခေတ်
တော်ကြိုက်ကိုလည်းကောင်း၊ ရှေ့စေတီ၊ ရှေ့ဆင်းကု၊
ဘုရားရပ်ဟုကို လည်းကောင်း၊ မိမိ စွာ ပြုလုပ်ခြင်း၌သာ
နိဿဂ္ဂိယ အာပတ်သင့်သောကြောင့် ပယ်တော်မူသည် - ဟု
ပြတော်မူသည်။ နိဿဂ္ဂိယဝတ္ထု ဖြစ်သောဘုရားကို ရှိခိုး
ပူဇော်ခြင်း၌ အပြစ်မရှိဟု မှတ်ရမည်။

X * X

ရှေ့ချထားသောပေစာကို ရဟန်းတို့ သုံးဖြတ်ပြီးခြင်း
ရှေ့ချသောပေစာကို ရဟန်းတို့ကိုင်ခြင်း၊ ကြည့်ရှုခြင်းငှာ
အပ်-မအပ် စကား၌-

ပိ-စ ၄၈။

အထောက်။ ။စေတီယဃရေ စေတီယဂေါပကာ ပန
ရူပိယဆန္ဒကုဋ္ဌာနေ ဌိတာ၊ တသ္မာ တေသံ
ကေလာပယိတုံ ဝဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ။

(၈-၅-၂)

အနက်။ ။စေတီယဃရေ၊ စေတီအိမ်၌။ စေတီယဂေါ-
ပကာ ပန၊ စေတီစောင့် ရဟန်းတို့သည်
ကား။ ရူပိယဆန္ဒကုဋ္ဌာနေ၊ ရွှေငွေစွန့်သောအရာ၌။ ဌိတာ၊
တည်ထုန်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုစေတီစောင့်ရဟန်း
တို့အား။ ကေလာပယိတုံ၊ ပြောင်းရွှေ့သဖြင့်သုံးသပ်ခြင်း
ငှာ။ ဝါ၊ သုံးသပ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတီ၊ သင့်၏။
ဒုတ္တံ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ မဟာအဋ္ဌကထာ၌ဆိုအပ်၏။

အဓိပ္ပာယ်။ ။စေတီစောင့်ရဟန်းတို့သည် စေတီအိမ်၌ ရွှေ
ငွေဖြင့်ပြုသော အသုံးအဆောင်ကို သုံးသပ်
၍ ထိုမှဗျာဒိတ်အပ်၊ သိမ်းအပ်သည်-ဟု ပြတော်မူသဖြင့်
“ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်သည် ဘုရား
ပေါင်းရှစ်သောင်းလေးထောင်မည်သည်”ဟု မဟာပရိ-
နိဋ္ဌာနသုတ် ပါဠိ-အဋ္ဌကထာတို့၌လာသောကြောင့် ဓမ္မ-
က္ခန္ဓာပိဋကတ်သည် ဘုရားမည်သည်၊ ထိုဓမ္မက္ခန္ဓာပိဋကတ်
ဖြစ်သော အက္ခရာပပန္န၏ တည်ရာပေသည် စေတီအိမ်မည်
သည်။ ထိုစေတီအိမ်မည်သော ရွှေချသောပေစာကို စောင့်
ရှောက်သောအားဖြင့် ကိုင်သောရဟန်း၊ ဘုရားမည်သော
ဓမ္မက္ခန္ဓာအက္ခရာကို ကြည့်ရှုသိမြင်လို၍ရွှေကိုနှလုံးမသွင်းမူ၍
ပေကို ကိုင်၊ ကြည့်၊ ချိတ် - သော ရဟန်းတို့သည် အပြစ်
မရှိဟု အဓိပ္ပာယ်ကျရောက်သည်။

ရွှေကျောင်းစာညွှန်အပ် - မအပ်

ရွှေချသောကျောင်း၊ ရွှေညှောင်စောင်း၊ ရွှေအင်းပျဉ်
တို့၌ သံဃိကကျောင်းစသည်ဖြစ်မှ ရဟန်းတို့ နေထိုင်ခြင်း
ငှာ အပ်သည်။

အထောက်။ ။ သေနာသနံ ဟိ သောဝဏ္ဏမယမ္ပိ ဝဇ္ဇတိ။
အနက်။ ။ ဟိ၊ မှန်၏။ သေနာသနံ၊ ကျောင်း၊ ညှောင်
စောင်း၊ အင်းပျဉ်သည်။ သောဝဏ္ဏမယမ္ပိ၊
ရွှေဖြင့်ပြီးသော်လည်း။ ဝဇ္ဇတိ၊ ၏။

သေနာသနအပ္ပား နေပပါး

သေနာသနအပ္ပား။ ။ စဟုဗ္ဗိဓံ ဟိ သေနာသနံ - ဝိဟာ -
ရသေနာသနံ၊ မဇ္ဇပိဋသေနာ -
သနံ၊ သန္တတသေနာသနံ၊ ဩကာသသေနာသနန္တိ။

တတ္ထ“ယတ္ထ ဝါ ပန ဘိက္ခု။ ပဋိက္ကမန္တိ၊ သဗ္ဗမေတံ
သေနာသနန္တိ ဝစနတော ဝိဟာရော အစုယောဂေါ
ပါသာဒေါ ဟမ္ပိယံ ဂုဟာ ဣဒံ ဝိဟာရသေနာသနံ
နာမ။ မဇ္ဇော ပိဋံ ဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနန္တိ ဣဒံ မဇ္ဇပိဋ -
သေနာသနံ နာမ။ စိမိလိကာ စမ္ပခဏ္ဍော တိဏသန္တာရော
ပဏ္ဏသန္တာရောတိ ဣဒံ သန္တကသေနာသနံ နာမ။ ယတ္ထ ဝါ
ပန ဘိက္ခု။ ပဋိက္ကမန္တိတိ ဣဒံ ဩကာသသေနာသနံ နာမ။

(သာရတ္ထဒီကာ)

အနက်။ ။ ဟိ၊ မှန်၏။ သေနာသနံ၊ သေနာသနသည်။
ဝိဟာရသေနာသနံ၊ လည်းကောင်း။ မဇ္ဇပိဋ -

သေနာသနံ၊ လည်းကောင်း။ သန္တတသေနာသနံ၊ လည်းကောင်း။ ဩကာသသေနာသနံ၊ လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတုဗ္ဗိဓံ၊ လေးပါးအပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ တို့တွင်။ ယတ္ထ ဝါ ပန တိက္ခူ၊ ပဋိက္ခမန္တိ၊ သဗ္ဗမေတံ သေနာသနံတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူသောကြောင့်။ ဝိဟာရော၊ နှစ်ဖက် မိုးကျောင်း လည်းကောင်း။ အံ၊ ခုယောဂေါ၊ တစ်ဖက်မိုး ကျောင်းလည်းကောင်း။ ပါသာဒေါ၊ ပြာသာဒ်ရှည်လည်းကောင်း။ ဟဗ္ဗိယံ၊ ပြာသာဒ် ဦးပြည်း လည်းကောင်း။ ဂူဟာ၊ လိုက်၊ ဥမင်လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤသည် ကား။ ဝိဟာရသေနာသနံ နာမ၊ ၏။

မဇ္ဈော၊ ညောင်စောင်း လည်းကောင်း။ ဝိဋ္ဌံ၊ အင်း ပျဉ်လည်းကောင်း။ ဘိသိ၊ ဘုံသျှိလည်းကောင်း။ ဝိမ္ဗောဟနံ၊ ခေါင်းအုံးလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ကား။ မဇ္ဈဝိဋ္ဌသေနာသနံ နာမ၊ ၏။

စိမိလိကာ၊ ပုဆိုးနှမ်းအခင်းလည်းကောင်း။ စမ္မခဏော၊ စိမ္မခဏ်အခင်း လည်းကောင်း။ တိဏသန္တာရော၊ မြက်အခင်း လည်းကောင်း။ ပဏ္ဍိသန္တာရော၊ သစ်ရွက်အခင်း လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣဒံ၊ ကား။ သန္တတသေနာသနံ နာမ၊ ၏။

ယတ္ထ ဝါ ပန တိက္ခူ၊ ပဋိက္ခမန္တိတိ ဣဒံ၊ ဟူသည်ကား။ ဩကာသသေနာသနံ နာမ၊ တည်ရာသေနာသန မည်၏။

အပြစ်လွတ်အောင် ဇရပ်စသည် ရေစက်ချ

ယခုကာလ ဆရာတို့သည် ဇရပ်၊ တံတား - စသည် တို့ကို “ဣမံ သာလံ၊ ဣမံ သေတံ - အာဂတာနာဂတဿ စာ ဣဒ္ဓိ - သဿ သံဃဿ ဒေမ၊ မဟာဇနာနန္ဓ ပရိဘောဂတ္ထာယ။”

ဣမံ သံဘလံ၊ ဤဇရပ်ကို။ ဣမံ သေတံ၊ ဤတံတားကို။ စာတုဒ္ဓိသဿ၊ အရပ်လေးမျက်နှာ၌ရှိသော။ အာဂတဘ- နာဂတဿ၊ လာရောက်ပြီး လာရောက်လတ္တံ့ ဖြစ်သော။ သံဃဿ၊ အား။ ဒေမ၊ ကုန်၏။ မဟာဇနာနဉ္စ၊ များစွာ သောလူတို့အားလည်း။ ပရိဘောဂတ္ထာယ၊ သုံးဆောင်ပါ စေခြင်းငှာ။ ဒေမ၊ ကုန်၏။ ဤသို့ ရေစက် ချကြကုန်၏။ လူတို့သုံးဆောင်ခြင်းငှာမအပ်ပါ။

ဇရပ်တံတား-စသည်ကို ဆောက်လုပ်၍ လူ့ရှင်၊ ရဟန်း ဟူသမျှကို သုံးဆောင်စေလို၍ ရေစက်ချရာမှာ-

“ဤမံ သံဘလံ သံဃဿ စ မဟာဇနာနဉ္စ ယထာသိခံ ပရိဘုဉ္စိတံ ဒေမ၊ အမှာကံ သဂ္ဂံမောက္ခတ္ထာယ” ဟူ၍ သုံး ဆောင်စေလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှကို ဦးစွာသမ္ပဒါန်ထား ပြီးလျှင် “ဒေမိ၊ ဒေမ” အစရှိသော ကြိယာဆို၍လှူမှ လူ့ သံဃာ နှစ်ဦးပိုင်ဆိုင်၍ သုံးဆောင်နိုင်သည်။

သံဃဿ ဒေမ-ဆို၍ ဒေမိ၊ ဒေမ-ကြိယာဆိုပြီးမှ “မဟာ ဇနာနဉ္စ ပရိဘောဂတ္ထာယ” ဟု နောက်မှဆိုသော် သံဃာ ပိုင်ပြီး၍ လူတို့နှင့်မဆိုင်ချေ။ ထိုသို့ မဆိုင်မပိုင်ဘဲနှင့် ဇရပ် တံတား-ဟူသမျှ အများနှင့် ဆက်ဆံ၍ ငါတို့နေပိုင် သွား လာပိုင်သည်ဟု သုံးဆောင်မှု အပြစ်မလွတ်၍ သုံးဆောင် ခြင်းငှာ မအပ်။

မှတ်ချက်။ ။ လှူလိုသမျှ သုံးဆောင်စေလိုသမျှလူရှင် ရဟန်းတို့ကို သမ္ပဒါန်အညီ ဦးစွာဆိုပြီးလျှင် လှူခြင်းကြိယာကို နောက်ထား၍ဆိုမှ လူ့ ရှင်၊ ရဟန်း အားလုံးပင် ပိုင်၍ လူပါသုံးဆောင်ထိုက်သည်။

သံဃာကိုသမ္ပဒါန်ထား၍ လှူခြင်းကြိယာကို ဆိုပြီးမှ တစ်ပါးသောလူတို့ကို သုံးဆောင်စေလို၍ ရေစက်ချရာမှာ

ထည့်သွင်း၍ ဆိုသော်လည်း အရာမရောက်၍ လူတို့နှင့် မဆိုင်ဟု မှတ်ရမည်။

ဘုရားအမှူးရှိသောသံဃာကိုလှူဒါန်း

ယခုအခါ ဘုရားအမှူးရှိသောသံဃာကို လှူလိုမှ ဥဒ္ဓိ- သကဖြစ်သော စေတီ၊ ရုပ်ပွား တစ်ဆူဆူသော ဘုရားကို အလယ်ထားပြီး လက်ဝဲ-လက်ယာ၌ ရဟန်းသံဃာကို ပင့် ထား၍ “ဗုဒ္ဓပုဗ္ဗဿ သံဃဿ ဒေမ”ဟု ဆို၍လှူရမည်။

ဘုရားဆွမ်းတော်ပွဲစား

ယခုအခါ ဘုရားကိုလှူသော ခွဲဖွယ်ဘောဇဉ်တို့ကို သုံး ဆောင်စားသောက်လိုမှ ထိုစေတီ၊ ရုပ်ပွား-ဘုရားအား အမြဲစောင့်ရှောက် သုတ်သင်ပြုစုသော ရဟန်းရှင်လူတို့ စားသောက် သုံးဆောင်နိုင်သည်။ ထိုအမြဲ စောင့်ရှောက် သုတ်သင်ပြုစုသောသူ မရှိခဲ့လျှင် ဘုရား၌ဝတ်ပြု၍ လူဖြစ် စေ၊ ရဟန်း-သာမဏေဖြစ်စေ စားသောက် သုံးဆောင် ခြင်းငှာ အပ်သည်။

အထောက်။ ။ တတ္ထ ယံ ပဌမံ ခါဒနိယံ ဘောဇနိယံ ဒေန္တိ၊ ဝိဟာရံ ဝါ အာဟရိတွာ “ဣဒံ စေတိယဿ ဒေမာ”ဟိ၊ ဝိဇ္ဇာပါတဉ္စ မာလာဂန္ဓာဒိနိ စ ဒေန္တိ။ တတ္ထ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ။ ဟလာဂန္ဓာဒိနိ တာဝ စေတိယေ အာရောပေတဗ္ဗာနိ၊ ပတ္ထေဟိ ပဋာကာ၊ တေလေန ပဒိပါ ကာတဗ္ဗာ၊ ဝိဇ္ဇာပါတမုဖာဏိတာဒိနိ ပန ယော နိဗဒ္ဓံ စေတိယဇဂ္ဂဏော ဟောတိ၊ ပဗ္ဗဇိ- တော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ တထေဝံ ဒါတဗ္ဗာနိ၊ နိဗဒ္ဓဇဂ္ဂ-

ဏေ အသတိ အာဟာရဘတ္တိ ဌပေတွာ ဝတ္ထိ ကတွာ ပရိ-
ဘုဉ္ဇိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ ဘုဉ္ဇိတွာ ပစ္ဆာပိ
ဝတ္ထိ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။

(ဝိ။ ဋ္ဌ။ ၃)

အနက်။ ။ တတ္ထ၊ ထိုဘုရား၌။ ယံ ခါဒနိယံ၊ ကို။ ယံ
ဘောဇနိယံ၊ ကို။ ပဌမံ၊ စွာ။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။
ဝိဟာရံ ဝါ၊ သို့မူလည်း။ အာဟရံတွာ၊ ၍။ ဣဒံ၊ ဤဝတ္ထု
ကို။ စေတိယဿ၊ အား။ ဒေမ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။
ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ ဝိဇ္ဇာပတိဗ္ဗာလည်းကောင်း။ မာလာဂန္ဓာ-
ဒိနိ စ၊ တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို
လှူရာ၌။ ကထံ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ အဘယ်သို့ကျင့်ရပါအံ့နည်း။
ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္ထေ၊ ရှိသော်။ တာဝ၊ စွာ။ မာလာဂန္ဓာဒိနိ၊
ပန်း၊ နံ့သာစသည်တို့ကို။ စေတိယေ၊ ၌။ အာရောပေ-
တဗ္ဗာနိ၊ ကုန်၏။ ဝတ္ထေဟိ၊ တို့ဖြင့် ပဋ္ဌာကာ၊ ကုက္ကား၊
တံခွန်တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။ ဧတေလေန၊ ဆီဖြင့်။ ပဒီပါ၊
တို့ကို။ ကာတဗ္ဗာ၊ ကုန်၏။

ဝိဇ္ဇာပတိမရုဇာဏိတာဒိနိ ပန၊ ဘုရား၌ တင်အပ်
သောဆွမ်း၊ ပျားရည် တင်လဲ စသည် တို့ကိုကား။
ယော ပဗ္ဗဇိတော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ ယော
ဂဟဋ္ဌော ဝါ၊ သည်လည်းကောင်း။ နိဗဒ္ဓံ၊ အမြဲမပြတ်။
စေတိယဇဂ္ဂဏော၊ စေတိကိုစောင့်ရှောက်သုတ်သင်ပြုစုသည်။
ဟောတိ၊ ၍။ တဿေဝ၊ ထိုသူအားသာ။ ဒါတဗ္ဗာနိ၊
ပေးအပ်ကုန်၏။ နိဗဒ္ဓဇဂ္ဂကေ၊ သည်။ အသတိ၊ သော်။
အာဟာရဘတ္တိ၊ တင်သောဆွမ်းကို ‘‘ထပေတွာ၊ ကော်ကယူ
ထား၍။ ဝတ္ထိ၊ ဘုရား၌ ပြုအပ်သောဝတ်ကို။ ကတွာ၊ ၍။
ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ ဌာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ ၍။’’ ကာလေ၊ မွန်းတည့်အချိန်
သည်။ ဥပကဋ္ဌေ၊ နီးလတ်သော်။ ဘုဉ္ဇိတွာ၊ စားပြီး၍။

ပစ္စာပိ၊ နောက်မှလည်း။ ဝတ္ထံ၊ ကို။ ကာတုံ၊ ငှာ။ ဝဋ္ဋတိ
ယေဝ၊ အပ်သည်သာတည်း။

* * *

အနုဋ္ဌာပနိယ ပုဂ္ဂိုလ်လမ်းညွှန်

အနုဋ္ဌာပနိယာ ကတိတိ၊ စတ္တာရော အနုဋ္ဌာပနိယာ
ဝုဗ္ဗတရော၊ ဂိလာနော၊ ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊ သံဃတော-
လဒ္ဓသေနာသနော-တိ။

ဝုတ္တဉ္ဇေတံ ကင်္ခါဝိတရဏိယံ “ဝုဗ္ဗော ဟိ အတ္တနော
ဝုဗ္ဗတာယ အနုဋ္ဌာပနိယော၊ ဂိလာနော ဂိလာနတာယ၊
သံဃော ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝါ၊ ဓမ္မကထိက၊ ဝိနယ-
ရေ၊ ဂဏဝါစကာစရိယာနံ ဝါ၊ ဗဟူပကာရတံ ဂုဏ-
ဝိသိဋ္ဌတဉ္စ သဗ္ဗက္ခေတွာ ဓုရဝါသတ္တာယ ဝိဟာရံ သဗ္ဗ-
က္ခေတွာ သမ္ပနိတွာ ဒေတံ၊ တသ္မာ ယဿ သံဃေန
ဒိန္နော၊ သောပိ အနုဋ္ဌာပနိယော။

(ဝိ၊ လင်၊ ဇို၊ ၂၊ ၅၃-၄)

အနက်။ ။ အနုဋ္ဌာပနိယာ ကတိတိ၊ ကား။ အနုဋ္ဌာ-
ပနိယာ၊ နေရာမှ မထစေအပ်ကုန်သော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝုဗ္ဗတရော၊ သီတင်းကြီး လည်းကောင်း။
ဂိလာနော၊ သူနာရဟန်းလည်းကောင်း။ ဘဏ္ဍာဂါရိကော၊
ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းလည်းကောင်း။ သံဃတော၊ သံဃာမှ။
လဒ္ဓသေနာသနော၊ ရအပ်သောကျောင်းရှိသော ရဟန်း
လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ညို့။ စတ္တာရော၊ လေးပါးတို့တည်း။

ဟိ၊ မှန်၏။ ကင်္ခါဝိတရဏိယံ၊ ကင်္ခါဝိတရဏိ အဋ္ဌကယာ
ဋ္ဌ။ ဝုဗ္ဗော၊ သီတင်းကြီးကို။ အတ္တနော၊ မိမိထက်။ ဝုဗ္ဗတာယ၊

ကြီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဋ္ဌာပနိယော၊ မထစေအပ်။
 ဂိလာနော၊ ဂိလာနရဟန်းကို။ ဂိလာနတာယ၊ နာနေသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ အနုဋ္ဌာပနိယော၊ အပ်။ သံဃော ပန၊ သံဃာ
 သည်ကား။ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝါ၊ ဘဏ္ဍာစိုးအား လည်း
 ကောင်း။ ဓမ္မကထိက၊ ဝိနယဓရ၊ ဝဏဝါစက၊ စရိယာနံ၊ ဓမ္မ-
 ကထိကပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝိနည်းမိုရ်ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဝဏဝါစက (စာချ) ဆရာတို့
 အားလည်း ကောင်း။ ဗဟုပကာရတဉ္စ၊ ကျေးဇူးများ
 သည်၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ ဂုဏ္ဍဝိသိဋ္ဌတဉ္စ၊ ဂုဏ်ထူး
 ရှိသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်၍။
 ဓုဝဝါသတ္ထာယ၊ အမြဲနေအလိုမှာ။ ပိယာရံ၊ ကျောင်းကို။
 သလ္လက္ခေတွာ၊ ၍။ သမ္ပနိတွာ၊ သမုတ်၍။ ဒေတိ၊ ၍။
 တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယဿ၊ အကြင်ရဟန်းအား။ သံဃေန၊
 သည်။ ဒိန္နော၊ ပေးအပ်၏။ သောဝိ၊ ထိုရဟန်းကိုလည်း။
 အနုဋ္ဌာပနိယော၊ မထစေအပ်။

အနုဋ္ဌာပနိယ - မထစေအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်များ

- (၁) ပုခုတရ - သိတင်းကြီးပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၂) ဂိလာန - နာနေသောပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၃) ဘဏ္ဍာဂါရိက - ဘဏ္ဍာစိုးပုဂ္ဂိုလ်၊
- (၄) လဒ္ဓသေနာသနော - ရအပ်သော ကျောင်းရှိ
 သောပုဂ္ဂိုလ် - တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကတိဟုဂေဟိ ယုတ္တဿ ဓုဝဝါသတ္ထာယ ဒိယတေတိ၊
 ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန ဒွိတိအဂေဟိ ယုတ္တဿ ဓုဝဝါသတ္ထာယ
 ပိယာရော ဒိယတေ၊ ကတမေဟိ ဒွိတိ ဗဟုပကာရ-
 တာယ၊ ဂုဏ္ဍဝိသိဋ္ဌတာယ စေတိ၊ ကဏိ ဝိညာယတိတိ
 စေ၊ “ဗဟုပကာရတန္တိ ဘဏ္ဍာဂါရိကထာဒိဗဟုပကာ-
 ရဘာဝံ၊ န ကေဝလံ ဣဒမေဝါတိ အာဟ-” ဂုဏ္ဍဝိသိဋ္ဌ-
 တဉ္စာတိ။

တေန ဗဟူပကာရတ္ထေပိ ဂုဏ်ပိသိဋ္ဌတ္တာဘာဝေ၊ ဂုဏ်-
ပိသိဋ္ဌတ္ထေပိ ဗဟူပကာရတ္ထဘာဝေ ဒါတုံ ဝနုတိတိ ဒသေ-
တိတိ ဝိနယတ္ထမဉ္ဇူသဘယံ ဝစနတော။

ဩမကပရိစ္ဆေဒေန ဧကေန အင်္ဂေန ယုတ္တဿာပိ။
ကတမေန ဧကေန အင်္ဂေန- ဗဟူပကာရတာယ ဝါ၊
ဂုဏ်ပိသိဋ္ဌတာယ ဝါ။

ကထံ ဝိညာယဟိတိ စေ- “ဗဟူပကာရတံ ဂုဏ်ပိသိဋ္ဌ-
တဉ္စ သဗ္ဗက္ခန္ဓောတိ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဗဟူပကာရတံ၊
ဓမ္မကလိကာဒိနံ ဂုဏ်ပိသိဋ္ဌတဉ္စ သဗ္ဗက္ခန္ဓော” တိ
သာရတ္ထဒီပနီယံ ဝစနတော။

အနက်။ ။ကဟိဟင်္ဂေဟိ ယုတ္တဿ ခုဝဝါသာယ ဒိ-
ယတေတိ၊ ကား။ ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေန၊ မြတ်
သောအပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဋ္ဌိတိ အင်္ဂေဟိ၊ နှစ်ပါးသော
အင်္ဂါတို့နှင့်။ ယုတ္တဿ၊ ယှဉ်သောရဟန်းအား။ ခုဝဝါ-
သတ္ထာယ၊ အမြဲနေရန်အလို့ငှာ။ ဝိဟာရော၊ကျောင်းကို။
ဒီယတေ၊ ပေးအပ်၏။

ကတမေဟိ ဋ္ဌိတိ၊ အဘယ်နှစ်ပါးတို့ဖြင့် ပေးအပ်သနည်း
ဟူမူကား။ ဗဟူပကာရတာယ၊ ကျေးဇူးများသည်၏အဖြစ်
ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဂုဏ်ပိသိဋ္ဌတာယ စ၊ ဂုဏ်တူးရှိ
သည်၏အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့တည်း။

ကထံ ဝိညာယဟိ၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊အံ။ ဗဟူပကာရ-
တဉ္စ၊ ကား။ ဘဏ္ဍာဂါရိကတာဒိ ဗဟူပကာရတာဝံ၊
ဘဏ္ဍာဂါရိကအဖြစ် အစရှိသော ကျေးဇူးများသော
အဖြစ်ကို ။ ကေဝလံ၊ သက်သက်။ ဣဒမေဝ၊ ဤ ဗဟူ-
ပကာရအဖြစ်သည်သာလျှင်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ဣတိ၊
ကြောင့်။ ဂုဏ်ပိသိဋ္ဌတဉ္စာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ မိန့်တော်

မူ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ မဟူပကာရတ္ထေပိ၊ မဟူပကာရ အဖြစ်ရှိသော်လည်း။ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတ္တာဘာဝေ၊ ဂုဏဝိသိဋ္ဌအဖြစ်မရှိခဲ့သော်လည်းကောင်း။ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတ္ထေပိ၊ ဂုဏဝိသိဋ္ဌအဖြစ်ရှိသော်လည်း။ မဟူပကာရတ္တာဘာဝေ၊ မဟူပကာရအဖြစ်-မရှိခဲ့သော်လည်းကောင်း။ ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိနယတ္ထမဉ္ဇူသဘယံ၊ ဤဝစနတော၊ ဆိုသောကြောင့်တည်း။

ဩမကပရိစ္ဆေဒေန၊ ယုတ်သော အပိုင်းအခြားအားဖြင့်။ ဧကေန အင်္ဂေန၊ အင်္ဂါတစ်ပါးနှင့်။ ယုတ္တိဿပိ၊ ယှဉ်သော်လည်း။ ဝုဝဂါသတ္ထာယ၊ အမြဲနေအလိုငှာ။ ဗဟုာရော၊ ကို။ ဒိယတေ၊ အပ်၏။

ကတပေန ဧကေန အင်္ဂေန၊ အဘယ်တစ်ပါးသော အင်္ဂါနည်း- ဟူမူ။ မဟူပကာရတာယ ဝါ၊ မဟူပကာရ၏ အဖြစ်သော်လည်းကောင်း။ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ ဝါ၊ ဂုဏဝိသိဋ္ဌ၏ အဖြစ်သော်လည်းကောင်းတည်း။

ကလံ ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဣတိ စေအံ။ မဟူပကာရတံ၊ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတဉ္စ သလ္လက္ခန္ဓောတိ၊ ကား။ ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ၊ ဘဏ္ဍာစိုး ရဟန်းအား။ မဟူပကာရတံ၊ များသောကျေးဇူးရှိသည်၏အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။ ဓမ္မကထိကာဒိနံ၊ ဓမ္မကထိက စံသည်တို့၏။ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတဉ္စ၊ ဂုဏဝိသိဋ္ဌ၏အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။ သလ္လက္ခန္ဓော၊ မှတ်လျက်။ ဣတိ၊ သို့။ သာရတ္ထဒိပနိယံ၊ ဤ။ ဝစနတော၊ ဆိုသောကြောင့်တည်း။

အဝိပ္ပဿ။ ။ အဘယ်မျှလောက်သော အင်္ဂါတို့နှင့် ယှဉ်သောရဟန်းအားဝုဝဂါသကျောင်း- အမြဲနေခြင်းငှာ ပေးအပ်သနည်း။

ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် နှစ်ပါးသောအင်္ဂါတို့နှင့် ယှဉ်
သောရဟန်းအား ရဝါဝသ - အမြဲနေရန်အလို့ငှာ ကျောင်း
ကိုပေးအပ်၏။

အင်္ဂါနှစ်ပါးကား -

- (၁) ဗဟူပကာရ - ကျေးဇူးများသောရဟန်း၊
- (၂) ဂုဏဝိသိဋ္ဌ - ဂုဏ်ထူးရှိသောရဟန်း။

တစ်နည်းကား -

- (၁) ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်းအား များသောကျေးဇူးရှိသည်
၏အဖြစ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊
- (၂) ဓမ္မကထိက စသည်တို့အား ဂုဏ်ထူးရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့် လည်းကောင်း။ - အင်္ဂါနှစ်ပါးတို့
ဖြစ်ပါသည်။

ဩမကပရိစ္ဆေဒအားဖြင့် အင်္ဂါတစ်ပါးနှင့် ယှဉ်သော်
လည်း ရဝါဝသ - အမြဲနေခြင်းငှာ ပေးအပ်၏။

အင်္ဂါတစ်ပါးကား -

- (၁) ဗဟူပကာရ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း၊
- (၂) ဂုဏဝိသိဋ္ဌ၏အဖြစ်လည်းကောင်း၊ (တစ်ပါး
ပါးသော အင်္ဂါတည်း။)

သိမဂ္ဂေါ သံဃော ရဝါဝသဝသေန ဒေတိ၊ န သေ-
နာသနဂ္ဂါဟာပကောတိ အယမတ္ထောံ ကထံ ဉာတဗ္ဗော
တိ စေ -

“သံဃော ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝါ၊ ဓမ္မကထိက -
ဝိနယဓရာဒိနံ ဝါ၊ ဂုဏဝါစကဿ အာစရိယဿ ဝါ၊

ဗဟုပကာရတံ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတဉ္စ သလ္လက္ခေန္တော ဝေဝါ-
သတ္ထာယ ဝိဟာရံ သမ္ပန္နိတွာ ဒေတီ”တိ စ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၄၆)

“သံဃော ပန ဗဟုသုတဿ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ
ဗဟုပကာရဿ ဘာရနိတ္ထာရကဿ ဖာသုကံ အာဝါသံ
အနုဋ္ဌာပနီယံ ကတ္တာ ဒေတီ”တိ စ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၃၊ ၄၀၄)

“သံဃော ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကဿ ဝါ၊ ဝုဗ္ဗကထိက-
ဝိနယဓရဂဏဝါစကာစရိယာနံ ဝါ၊ ဗဟုပကာရတံ ဂုဏ-
ဝိသိဋ္ဌတဉ္စ သလ္လက္ခေတွာ ဝေဝါသတ္ထာယ ဝိဟာရံ
သလ္လက္ခေတွာ သမ္ပန္နိတွာ ဒေတီ” တိ စ။

“ဗဟုသုတဿ သံဃံဘာရနိတ္ထာရကဿ တိက္ခုနော
အနုဋ္ဌာပနီယာယေနာသနဗ္ဗိ” တိ စ။

(ဝိ၊ ဋ္ဌ၊ ၄၊ ၂၅၃)

“အပလောကနကမ္ပံနာမ သီမဋ္ဌိကံ သံဃံ သောစေတွာ
ဆန္ဒာရဟာနံ ဆန္ဒိ အာဟရိတွာ သမဂ္ဂဿ သံဃဿ
အနုမတိယာ တိက္ခတ္ထိ သာဝေတွာ ကတ္ထဗ္ဗံ ကမ္ပ” န္တိ စ၊
အဋ္ဌကထာသု ဝစနတော သာဓုကံ နိသံသယေန ဣတ-
ဗ္ဗောတိ။

အနက်။ ။ သမဂ္ဂေါ၊ ညှိညှိတ်သော။ သံဃော၊ သံဃာ
သည့်။ ဝေဝါသဝသေန၊ အပြုနေ၏အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဒေတီ၊ ။ သေ့နာသနဂ္ဂါဟာပကော၊ ကျောင်း
ခံသောရဟန်းသည့်။ န ဒေတီ၊ မပေး။ ဣတိ အယံ အတ္ထော၊
ကို။ ကထံ၊ သို့။ ဣတဗ္ဗော၊ နည်း။ ဣတိ စေ၊ အံ့။

ယော ပန၊ သည်ကား။ ဘဏ္ဍာဂါရိကသံ ဝါ၊ ဘဏ္ဍာ
 စိုးရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဓမ္မကထိကဝိနရောနံ ဝါ၊
 ဓမ္မကထိက ရဟန်း၊ ဝိနည်းမိရ် ရဟန်း - တို့အား
 လည်းကောင်း။ ဂဏဝါစကအာစရိယသံ ဝါ၊ ဂဏဝါ-
 စက (စာချ)ဆရာအားလည်းကောင်း။ ဗဟူပကာရတဉ္စ၊
 များသော ကျေးဇူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို လည်းကောင်း။
 ဂုဏဝိသိဋ္ဌတဉ္စ၊ ဂုဏ်ထူးရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း။
 သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်လျက်။ ဝုဝဝါသတ္ထာယ၊ အမြဲနေအလို
 ဌာ။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းကို။ သမ္ပန္နိတွာ၊ သမုတ်၍။ ဒေတိ၊
 ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။

သံသော ပန၊ သည်ကား။ ဗဟုသုတသံ၊ များသော
 အကြားအမြင်ရှိသော။ ဥဒ္ဓေသပရိပုစ္ဆာဒီဟိ၊ ပါဠိ၊ အဗ္ဗ-
 ကထာ - အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဗဟူပကာရသံ၊ များသော
 ကျေးဇူးရှိသော။ ဘာရနိတ္ထာရကသံ၊ ဝန်ဆောင်ပုဂ္ဂိုလ်
 အား။ ဖာသုကံ၊ ချမ်းသာစွာ။ အာဝါသံ၊ ကျောင်းကို။
 အနုဋ္ဌာပနီယံ၊ မလအပ်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဒေတိ၊ ၏။
 ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။

သံသော ပန၊ သည်ကား။ ဘဏ္ဍာဂါရိကသံ ဝါ၊
 ဘဏ္ဍာစိုးရဟန်းအားလည်းကောင်း။ ဓမ္မကထိကဝိနယ-
 ဓရဂဏဝါစကာစရိယာနံ ဝါ၊ ဓမ္မကထိက၊ ဝိနည်းမိရ်၊
 ဂဏဝါစက(စာချ)ဆရာတို့အားလည်းကောင်း။ ဗဟူပကာ-
 ရတဉ္စ၊ လည်းကောင်း။ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတဉ္စ၊ လည်းကောင်း။
 သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်၍။ ဝုဝဝါသတ္ထာယ၊ အမြဲနေအလို ဌာ။
 ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းကို။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်၍။ သမ္ပန္နိတွာ၊
 ၍။ ဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။ ဗဟုသုတသံ၊
 သော။ သံသဘာရနိတ္ထာရကသံ၊ သံသ့ဝန်ဆောင် ဖြစ်။
 သော။ ဘိက္ခုနော၊ အား။ အနုဋ္ဌာပနီယံသေနာသနိဗ္ဗိ၊ မလ

စေအပ်သော ကျောင်း ကိုလည်း။ ဒေတိ၊ ၏။ ဣတိ စ၊
လည်းကောင်း။

အပလောကနန္ဒကမ္ဘံ နာမ၊ ကံမည်သည်။ သီမဋ္ဌကံ၊
သီမဋ္ဌကဖြစ်သော။ သံဃံ၊ ကို။ သောဓေတွာ၊ သုတ်သင်
၍။ ဆန္ဒာရဟာနံ၊ ဆန္ဒထိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဆန္ဒံ၊ ကို။
အာဟရိဟ္မာ၊ ၍။ သမဂ္ဂဿ၊ သော။ သံဃဿ၊ ၏။ အနု-
မတိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။ တိက္ခတ္ထံ၊ သုံးကြိမ်။ သာဝေတွာ၊
စေ၍။ ကုတ္တဗ္ဗံ၊ သော။ ကမ္ဘံ၊ ကံတည်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့
လည်းကောင်း။ အဋ္ဌကထာသု၊ တို့၌။ ဝစနဟော၊ ကြောင့်။
သာဓုကံ၊ ကောင်းစွာ။ နိဿံသယေန၊ ယုံမှားကင်း
သဖြင့်။ ဣတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

မန္တလေးမြို့၊ မိုးကောင်းတိုက်၊ ညောင်းရမ်းပါဠိတက္ကသိုလ်၊
 ဝါးတန်းစာချကျောင်း၊ ဤကျမ်းပြုဆရာတော်
 ဘဒ္ဒန္တညဏာဘိဝံသ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ)
 (သ-စ-အ-ဓမ္မာစရိယ)

(တိပိဋကပိသိဋ္ဌ ဒိသဘာဏကံ၊ ဒိသနိကာယကောဝိဒ)

မဟာထေရ်၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိနိဂုံး

အတ္ထုပ္ပတ္တိ ကရိယာမိ၊ ညဏာဘိဝံသထေရဿ၊
 ပါဠိ မြန်မာ ဒွိဘာသာဟိ၊ သန္တေဟိ နယဂါဟတ္ထံ။

မွေးဖွားခဲ့ရာ တိုင်းမြို့ရွာ

ဤအတ္ထုပ္ပတ္တိရှင် အရှင်ညဏာဘိဝံသ မထေရ်လောင်းလျှာ
 သည် မန္တလေးတိုင်း၊ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်၊ သူတော်ကောင်း
 သူမြတ်လောင်းတို့၏ နေရာဖြစ်သော ဒိုင်ကောင်းကုန်း
 ရွာ ဇာတိဖြစ်လေသည်။

မန္တလေးတိုင်းတိ အန္တရေ၊
 ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်တိ ပါကဋေ။
 ဒိုင်ကောင်းကုန်း နာမကော ဂါမော၊
 သပ္ပုရိသာနမာသယော။

မိဘနှစ်ဖြာ မည်နာမာ

အရှင်ညဏာဘိဝံသ မထေရ်လောင်းလျှာ၏ အနန္တဂိုဏ်း
 ဝင် ကျေးဇူးရှင်မိဘတို့သည် အထက်ပါ ဒိုင်ကောင်းကုန်း
 ရွာ နေရတနာသုံးပါးကို အမြဲမပြတ် မှီဝဲဆည်းကပ်နေကြပြီး
 တရားဓမ္မတို့ကို လိုလား နှစ်သက်ကြသော ဦးဘိုးထွန်း-
 ဒေါ်ဒေါ်ကောက် - တို့ဖြစ်ကြသည်။

ဥပါသကော ဦးဘိုးထွန်းတိ၊ ဒေါ်ဒေါ်ကောက်တိ
 ဥပါသိကာ။
 ဥဘော တေ မာတာပိတရော၊
 အဟေသုံ ဓမ္မကာမိနော။

မွေးဖွားရက်နေ့ သက္ကရာဇ်

အရှင် ဉာဏဘိဝံသ--မထေလောင်းလျာသည် ၁၂၀၀-
ပြည့်နှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် ၈-ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၊ ကောင်း
သောနက္ခတ်၊ ကောင်းသောမင်္ဂလာအချိန်၌ မီးရှူးသန့်စင်
ဖွားမြင်တော်မူသည်။

အသိတိ ဒွေက သာကုမ္ပိ၊ ကတ္တိကာ ကာလပက္ခဿ။
အဋ္ဌမေ အင်္ဂါရဒိနေ၊ ယေရက်၊ ရော ဝိဇာယတိ။

ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာ ဗညံနာမာ

အရှင်ဉာဏဘိဝံသ မထေရ်လောင်းလျာကို အနန္တဂိုဏ်း
ဝင် ကျေးဇူးရှင်မိဘတို့ကပင် ၁၂၀၀-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲ
လပြည့်နေ့၊ အသက်(၈)နှစ်သားအရွယ်၌ ဆိုင်း၊ ရုပ်သေး
ပွဲ-- စသော များစွာသော ပွဲသဘင်တို့ဖြင့် ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာ
အဖြစ် ရှင်သာမဏေပြု၍ “ရှင်ဉာဏ” အမည်တွင်ခဲ့သည်။

ဇာတိယာ အဋ္ဌဝဿိကေ၊ ကတံ ပဗ္ဗဇ္ဇမင်္ဂလာ၊
ရှင်ဉာဏဝယနာမေန၊ အာရိယေဟိ သမ္ပတံ။

ဥပသမ္ပဒံ ပဉ္စင်္ဂံ

ရှင်ဉာဏသာမဏေသည် ပဋိသန္ဓေ-နေ့၊ လ-ဖြင့်အသက်
နှစ်ဆယ်(၂၀) ပြည့်လတ်သော် မြူးမြို့၊ မင်းကျောင်း အဂ္ဂ-
မဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဘုရားကြီးကို ကျောက်ထီးတန္တ၊
အလေးပြုအပ်သော ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာအဖြစ်ပြု၍ ၁၂၉၉-ခုနှစ်
တပို့တွဲလဆုတ်(၈)ရက်၊ အင်္ဂါနေ့၊ နနက်(၈)နာရီတိုက်အချိန်
၌ ဥပသမ္ပဒခေါ် အရှင်ဉာဏ-ရဟန်းအဖြစ်သို့ရောက်ရှိသည်။

ပရိပုဏ္ဏေ ဝိသဝဿေ၊ မြူးနဂရေ မင်းကျောင်းထေရံ။
ဥပဇ္ဈာယံ ကရိတွာန၊ သမ္ပတ္တော ဥပသမ္ပဒံ။

ရဟန်းဝါယကာ အဖြာဖြာ

သာမဏေရှင်ဉာဏအား ရဟန်းတော် ‘အရှင်ဉာဏ၊

အဖြစ်သို့ရောက်ရှိအောင် ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာအဖြစ် ခံယူပြီး သပိတ်, သင်္ကန်း-စသော ပရိက္ခရာအဖြာဖြာတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့လှူဒါန်းကြသော ရဟန်းဒါယကာ- ဒါယိကာမများမှာ -

(၁) (ထမ) ရှူးမြို့၊ လမ်းကောက်ရပ်၊ အမိ သိမ်ကျောင်း အမကြီး ဒေါ်ပင်ညို-ကို အမှူးထား၍ ဗန္ဓုလဆေးလိပ်ခုံ ပိုင်ရှင် ဦးအုန်း- ဒေါ်ဖွားရှင်၊ သားသမီးတစ်စုတို့ ဖြစ်ပါ သည်။

(ဒုတိယအကြိမ်) ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်၊ နိုင်ကောင်းကုန်း ရွာနေ (အထွေးကြီး) ကျောင်းဒါယကာ ဦးဘိုးစွာ- ဒေါ်ပင်ညို၊ သားသမီးတစ်စုတို့ ဖြစ်ပါသည်။

(တတိယအကြိမ်) ပျဉ်မနားမြို့၊ ဈေးအရှေ့ဘက်၊ မင်္ဂလာ ရပ်၊ ဘုရားအမ-ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်အေးမင်၊ ဒေါ် ကြည်ကြည် (သနတ်ဖက်ကုန်သည်ကြီး ဖြစ်သည်။

(စတုတ္ထအကြိမ်) ရန်ကုန်မြို့၊ လမ်းမတော်၊ လှည်းတန်း၊ ဘုရားအမ-ရဟန်းအမကြီး ဒေါ်ဒေါ်ကြည်နှင့် မောင်ညိုမ များ ဖြစ်ကြသည်။

(ပဉ္စမအကြိမ်) မန္တလေးမြို့၊ ပန်းဆိုးတန်းရပ်၊ ကျောင်း ဒါယကာ၊ ရဟန်းဒါယကာကြီး ဦးစံနိုး-ကျောင်းအမ၊ ရဟန်းအမ ဒေါ်ဒေါ်သေး-မြေး မောင်မြင့်ကြွယ်တို့ ဖြစ်

(ဆဋ္ဌမအကြိမ်) ယခင် မန္တလေးတိုင်း၊ တိုးင်လုပ်ငန်း ကြသည်။

စစ်ဆေးရေး ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒုတိယ မိုလ်မှူးကြီး ဦးသန်းညွန့် (အငြိမ်းစား) ဒေါ်ခင်ရီ မိသားစုများဖြစ်ကြသည်။

(ပ) မြူးနဂရေ ဝသန္တာဝ၊ ဦးအုန်းစေဝ ဒေါ်ဖွားရှင် စ။ ဥဘော သပုတ္တမိတူဟိ၊ အဟေသုံ ဘိက္ခု ဒါယကာ။

(ဒ) နိုင်ကောင်းကုန်းနာမကေ ဝါမေ၊ ဦးဘိုးစွာ၊ ဒေါ်ပင်ညိုတိ စ၊ ဥဘော သပုတ္တမိတူဟိ၊ အဟေသုံ ဘိက္ခုဒါယကာ။

- (တ) ပျဉ်းမနား နဂရေ ဝါသာ၊ ဒေါ်အေးရင်-
ဒေါ်ကြည်ကြည်တိ ပါကဋ္ဌာ။
ဗုဒ္ဓဝိဟာရဒါယိကာ၊ အဟေသုံဘိက္ခုဒါယိကာ။
- (စ) ရန်ကုန်နဂရေ ဝသန္တော၊ ဒေါ်ကြည် ဘဝိနိဘာ-
တိကာ၊
လမ္မတော် လှည်းတန်းတိဝှယာ၊ အဟေသုံ
ဘိက္ခုဒါယိကာ။
- (ပဉ္စ) မန္တလေး နဂရေ ဝါသာ၊ ပန်းဆိုးတန်းတိ
ဘိပါကဋ္ဌေ။ ဦးစံနိုး စော၊ ဒေါ်ဒေါ်သေးစ၊
ဝိဟာရဘိက္ခုဒါယိကာ။
- (ဆ) မန္တလေးတိုင်းတိ ဝိသုတာ လုပ်ငန်းစစ်
ဥက္ကဋ္ဌတာတိ နာမကေ။ ဦးသန်းညွန့် ဒေါ်
ခင်ရီ တိစ၊ အဟေသုံ ဘိက္ခု ဒါယိကာ။

ဆရာတော်များစွာ အဖြာဖြာ

အရှင်ဥဏ၏ ပထမ ငယ်ဆရာတော်ကား ငမ်းတွင်းမြို့
နယ် မိုင်ကောင်းကုန်းရွာ၊ ညောင်ပင်လှကျောင်းတိုက်၌
သီတင်းသုံးလျက် ရွာသူရွာသား ဝါယကာ ဒါယိကာမ
များအား အမြဲမပြတ် တရားဓမ္မတို့ဖြင့် ဆုံးမဩဝါဒ ပေး
တော်မူသော ဘဒ္ဒန္တတေဇ - မဟာထေရ်မြတ်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယ ပညာသင်ဆရာ၊ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာတော်ကား - မြူးမြို့
မင်းကျောင်းစာသင်တိုက်ကြီး၏ ဦးစီးမဟာနာယက၊ ဘဒ္ဒန္တ
ကုသလ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) မဟာထေရ်မြတ် ဖြစ်သည်။

တတိယ ပညာသင်ဆရာတော် များကား - ပန္တလေးမြို့
အနောက်ပြင် မိုးကောင်းတိုက်၊ ညောင်ရမ်းပါဠိတက္ကသိုလ်၊
ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ဦးစီးနာယကချုပ် (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ - အဘိ
ဇေမဟာရဋ္ဌဂုရု) ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ကျေးဇူးရှင် ညောင်ရမ်း
ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တလက္ခဏာ
ဘိဝံသ၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘိဇေမဟာရဋ္ဌဂုရု ဘဒ္ဒန္တ
ဇောတိကာဘိဝံသ) ဆရာတော်များဖြစ်ကြပေသည်။

- (ပ) နိုင်ကောင်းကုန်းဂါမေ ညောင်ပင်လှ၊ ဝိယာရေ
ဣဋ္ဌကာမယေ။ ဘဒ္ဒန္တတေဇထေရော စ၊ အာစေ
ရော မမ ဝဋ္ဌမော။
 - (ဒ) မြိုး-နဂရေ ဝသန္တာဝ၊ မင်းကျောင်း မဟာဝိနာ
ယကော။ ဘဒ္ဒန္တကုသလကေရော၊ အာစေရော
ဒုတိယော မမ။
 - (တ) မန္တလေး နဂရေ ဝါသော၊ ညောင်ရမ်းထေရောတိ
ပါကဋ္ဌော။ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတာဘိဇဇော။ အာ
စေရော တတိရော မမ။
- ဘဒ္ဒန္တလက္ခဏော စေဝ၊ ဘဒ္ဒန္တဇောတိကောတထာ။

ဆရာတော်များထံတွင် ပညာသင်

အရှင်ဉာဏပဉ္စင်းငယ်သည် အထက်ပါ ဆရာတော်များ အသီးသီးထံတွင် ပညာအစ “နမောဗုဒ္ဓါယ” ဆိုသည့်အတိုင်း အောက်တန်း စာပေပညာ၊ အလယ်တန်း စာပေပညာ၊ အထက်တန်းဖြစ်သော ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသော စာပေပညာခေါ်သည့် ပရိယတ္တိဓမ္မ အဝဝတို့ကို သင်ယူပြီး စာမေးပွဲအမျိုးမျိုးတို့ကို ဝင်ရောက် ဖြေဆိုခဲ့ရာ အောင်ပန်းအဆင့်ဆင့် အောင်ပွဲအတန်တန် ရရှိအောင်မြင် ခဲ့လေသည်။

သန္တိကေ တေသမညေသံ၊ ဥဂ္ဂဏိတွာန ပါဠိဝ၊
သာဋ္ဌကထံ သဋီကံ စ၊ ဇယပတ္တော ဇယုဿဝေါ။

ဓမ္မာစရိယ အထပ်ထပ်အံ့ရ

အရှင်ဉာဏ ပဉ္စင်းငယ်သည် အထက်ပါဆရာတော်များ နှင့် မန္တလေးရှိ အကျော်အမော် အခြားဆရာတော်များ ထံ ပညာဆည်းပူးရင်း မြန်မာပြည်ဝယ် အလွန်ထင်ရှား ကျော်ကြားသော စာမေးပွဲများကို ဝင်ရောက်ဖြေဆိုခဲ့ရာ -

- (က) မန္တလေး ပရိယတ္တိ(သကျသီဟ) စာမေးပွဲ၌(၁)
- စာသင်တန်း(၂)ဓမ္မာစရိယ စာချတန်းတို့ကိုလည်းကောင်း၊

(ခ) ရန်ကုန် စေတီယက်ဏပရိယတ္တိ စာမေးပွဲ၌ (၁) စာသင်တန်း (၂) ဓမ္မစရိယစာချာတန်းကို လည်းကောင်း၊

(ဂ) ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ပထမပြန်၊ ဓမ္မစရိယ စာမေးပွဲ၌ (၁) ပထမငယ် (၂) ပထမလတ်။ (၃) ပထမကြီး (၄) ဓမ္မစရိယစာချာ တန်းတို့ကို ဂုဏ်ထူးကျမ်း များစွာတို့နှင့် လည်းကောင်း အသီးသီး အောင်မြင်ခဲ့လေသည်။

ဤသို့ သကျသီဟ ဓမ္မစရိယစာချာတန်း၊ စေတီယက်ဏ ဓမ္မစရိယစာချာတန်း၊ အစိုးရ ဓမ္မစရိယစာချာတန်း-ဆို သည့် ဓမ္မစရိယ (၃) ထပ်ကွမ်း အောင်မြင်ပါသဖြင့် သ-စ-အ-ဓမ္မစရိယစာချာဆရာတော်ဟု နာမည်ဖြစ်ပေါ် လာလေသည်။

(က) မန္တလေးသကျသီဟတီ၊ ပါကဋေ မြန်မာ့ဘူတလေ။ ဒုပ္ပညေတိ အစိန္တေယျော၊ ဇယပတ္တောတိ ဒုလ္လဘော။

(ခ) ရန်ကုန်စေတီယက်ဏာတီ၊ ပါကဋေ မြန်မာ့ဘူတလေ။ ဒုပ္ပညေတိ အစိန္တေယျော၊ ဇယပတ္တောတိ ဒုလ္လဘော။

(ဂ) အစိုးရ ဓမ္မစရိယတီ၊ ပါကဋေ မြန်မာ့ဘူတလေ။ ဝိသုံဝိသုံ ငယ်၊ ဇာတ်၊ ကြီး- စ။ ဇယပတ္တောတိ ဒုလ္လဘော။

(ဃ) သဗ္ဗဿစေသု သော ထေရော၊ ဇယပတ္တော ဇယံဇယံ။ ဉာဏာတိဝံ - သ-စ-အ-ဓမ္မစရိယ နာမိကော။

ဒီဃနိကာယ အောင်ပွဲရ

အရှင်ဉာဏာတိဝံသ သ-စ-အ-ဓမ္မစရိယ စာချာဆရာ တော်သည် ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံ တော်အစိုးရ ပြည်ထဲရေးနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ ကျင်းပပြုလုပ်ဘော တိပိဋကဓရ ရွေးချယ်ပွဲ၊ စာပြန်ပွဲ၊ စာမေးပွဲကြီး၌ဒီဃနိကာယခေါ် သုတ်သုံးကျမ်းကို အာဂုံ ပြန်မှာ ဂုဏ်ထူးဖြင့်အောင်မြင်ပါ၍ အရှင်ဉာဏာတိဝံသ ဝိသိဋ္ဌဒီဃဘာဏကုက္ကပုံလက်မှတ်ကိုလည်းကောင်း၊ သဘော

ရေးဖြေကို အောင်မြင် ပါသဖြင့် အရှင် ဉာဏာဘိဝံသ ဒီဃနိကာယကောဝိဒ ဣပုံလက်မှတ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဘုန်း၊ ရေး-ဆိုသည့် မီးရထား၊ မီးသင်္ဘော အထက်တန်းစီးနှင့် ခရီးသွား အခမဲ့ပတ်စ် လက်မှတ်နှင့်အတူ အလှူခံယူရရှိ ခဲ့လေသည်။

ဉာဏာဘိဝံသဝိသိဋ္ဌ - ဒီဃဘာဏကကောဝိဒေါ။
လဒ္ဓလဉ္ဇော အယံ ထေရော၊ တိပိဋကဓရုဿဓေ။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဆောင်ရွက်ရာ

အရှင် ဉာဏာဘိဝံသ ဓမ္မာစရိယ စာချဆတော်သည် ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာတင်ပွဲပြုလုပ်ရန်အတွက် ပထမဆုံး အစီအစဉ် ပြုလုပ်စဉ်ကပင် မန္တလေးတောင်တော်အနီး ကုသိုလ်တော် ဘုရားအတွင်းရှိ ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်ခဲ့သော ကျောက်စာ မူရှိ ပါဠိတော်များနှင့် ဟံသာဝတီပုံနှိပ်စာအုပ် ပါဠိတော် များ အမှားအမှန်တိုက်ကြည့်စဉ်ကစပြီး ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာရက အဖြစ်လည်းကောင်း၊ မူလသောဓကအဖြစ်လည်းကောင်း၊ ပဋိဝိသောဓကအဖြစ် လည်းကောင်း၊ အကြိမ်ကြိမ်ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။

ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာ ဝေဝ၊ သင်္ဂါယနာ သောဓကောနိ စ။
ဗဟူနိပိ ဝဟိတ္တာန၊ ဇောတေသိ ဗုဒ္ဓသာသနံ။

သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွားရေးဆောင်ရွက်ရာ

၁၃၄၂-ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာ နိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ပြန့်ပွား ရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံသံဃာ့အစည်း အဝေးကြီးကျင်းပနိုင်ရေး အတွက် ကိစ္စအဝဝတို့ကို တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် သံဃာ့ဝန်ဆောင်ဆရာတော် (၆၆)ပါးတို့တွင်-

- (၁) သံဃာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်တစ်ပါး အဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
- (၂) သံဃာသမ္မုတိရ သံဃာ့ကိုယ်စား လှယ်ဆရာတော် တစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့် လည်းကောင်း၊
- (၃) နိုင်ငံတော် ဗဟိုသံဃာ့ဝန်ဆောင် ဆရာတော်တစ်ပါးအဖြစ်

ဖြင့် လည်းကောင်း၊ (၄) သာသနာတော် သန့်ရှင်း
တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဂိုဏ်းပေါင်းစုံ သံဃာ့အစည်းအဝေး
ကြီးက ချမှတ်ထားသော ဝိနိစ္ဆယရေး၊ ပညာရေး၊ သာသ
နာရေး စတဲ့ကိစ္စအဝဝတို့ကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်လျက်ရှိ
ကြသော နိုင်ငံတော်သံ ဘုမဟာနာယက (ပထမအကြိမ်)
၃၃ ပါးအဖွဲ့ကြီး၏ - (၅) အဖွဲ့ဝင် ဆရာတော် တစ်ပါး
အဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ (၆) တွဲဖက်အကျိုးတော်ဆောင်
ဆရာတော်တစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း၊

(ဒုတိယအကြိမ်နှင့် ယခု တတိယအကြိမ်)၌ -

(၇) နိုင်ငံတော်သံဃာ့မဟာနာယက ၄၇- ပါးအဖွဲ့ကြီး
၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဆရာတော်တစ်ပါးအဖြစ်ဖြင့်လည်းကောင်း
ပါဝင်လျက် - ကိစ္စအဝဝတို့ကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ ထက်ထက်
သန်သန် အားပါးတကုတ် ကြီးကြီးစားစား သာသနာ
သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးဟူသော ဦးတည်ချက်ဖြင့်
ယနေ့အချိန်အထိ ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ပါသည်။

သာသနာ သန့်ရှင်းတည်တံ့စေ ပြန့်ပွားရေး စ ပေါ်
ပေါက်လာ။

သံဃဝန်ဆောင် ၆၆၀-ပါး၊ တစ်ပါးပါးဝင်ရွေးချယ်ခံကာ။
သံဃသမ္မုတိရမဟိ၊ ဝန်ဆောင် လေရောထိ သညိတာ။
မ-ဟ-န-စတွဲ ကျိုးဆောင်ကာ၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဘိနာမိကာ။

နှစ်ပေါင်းများစွာ စာချလော

စာချဆရာတော် အရှင်ဉာဏာဘိဝံသ မထေရ်သည်
စာမေးပွဲကိစ္စများ ပြီးမြောက် အောင်မြင်သည့်နောက်မှ
“သာသနဋ္ဌိတိယာ ပုန ပရိယတ္တိပမာဏံသတိ ယေဝ
ဟိ တသ္မံ ဣတရေ ဥပ္ပဇန္တိ၊ နာသတိ” ဟူသော -
(အံ၊ ဋ္ဌ၊ ၁၊ ၇၂) စကားတော်ကို ဦးထိပ်ပန်ဆင်၍ပရိ-
ယတ္တိဖြစ်သော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ - စသောပို့ဒူတ
သုံးပုံတို့ကို များစွာသောတပည့် စာသင်သားတို့အား အမြဲ
မပြတ်အချိန်ပြည့် ယနေ့တိုင် အခေါက်ခေါက် အခါခါ

မိုချနေပါသဖြင့်မ နန္ဒလေးမြို့၌ ယင်ရှားကျော်ကြားသော စာချဆရာတော်တစ်ပါး ဖြစ်ပါသည်။

အနေကောနိဝိ ဝဿယနိ၊ ဝါစေသိ ပိဋကတ္ထယံ။
သတတံ ဗဟုသောတူနံ၊ ပါကဋော ဓမ္မဝါစကော။

သာသနာပြုကာ ဖြန့်ဖြူးရာ

ယနေ့အချိန် စာချဆရာတော် အရှင် ဉာဏာဘိဝံသ မထေရ်မြတ်သည် မန္တလေးမြို့ မိုးကောင်းတိုက် ညောင်ရမ်း ပါဠိတက္ကသိုလ်၊ ဝါးတန်းစာချကျောင်း၌စာပို့ချမှု ဤဝိနည်း မိုရ်လမ်းညွှန်ကျမ်း စသော ကျမ်းဂန်များ ရေးသားပြုစုမှု စသော ဂန္ထရူရခေါ်သည့် ပရိယတ္တိသာသနာ့ ကာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက် အမြဲသီတင်းသုံးနေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။

မိုးကောင်း အာရာမေ ညောင်ရမ်းတိ၊ ပါဠိဝိဇ္ဇာလ ယန္တေရေ။

ဝါးတန်းစာချ ဝိဟာရေဝ၊ ထေရော နိဝါသိ သဿတံ။

ဤသို့ သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ကိစ္စအဝဝတို့ကို စိတ်ရောကိုယ်ပါ ထက်ထက်သန်သန် အား ပါးတကုတ် ကြီးကြီးစားစား သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးဟူသော ဦးတည်ချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ခြင်းကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ဆက်ကပ် လှူ ဒါန်းရေး စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် ဘက်စုံညီညွတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း။ ၁၃၄၀ ခုနှစ်၊ လွတ်လပ်ရေးနေ့၌ ပြည် ယောင်ဖု ဆိုရှယ်လစ် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ နိုင်ငံတော်ကောင်စီမှ အပ္ပမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်ကို ဆက် ကပ်လှူဒါန်းခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။

တစ်သုံးလေးရှစ် စ သက္ကာရေ၊ လွတ်လပ်ရေးတိ ဝိဒိဝသေ။

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတလဠိ၊ အလဘိ ဉာဏာဝံသော။

ဣဒ မေ ပုညံ အာသက္ခယံ ဝဟံ ဟောတု။

ဝိနည်းမိုရ် လမ်းညွှန်ကျမ်း ပြီးပါပြီ။

ရန်ကုန်မြို့ ဓမ္မဒါန
အလှူရှင် စာရင်း

(၁၁-ဦး)

ဦးစိတြဉာဏ စိတြာဇေယျကျောင်း၊ သိမ်ဖြူတိုက်၊ ရန်ကုန်	၅၀၀
အရှင်သုမင်္ဂလ၊ ပေတောကုန်းကျောင်းတိုက်၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်	၁၀၀
ဦးဩဘာသ၊ သီရိမင်္ဂလာပျော်ဘွယ်ကျောင်း၊ ကမာရွတ်၊	၃၀၀
။ ဇာဂရာဘိဝံသ ။ ။	၂၅၀
။ တိုင်းကျော်-သမီး မခင်ကြည် (၄၉)လမ်း၊	၁၀၀၀၀
ဒေါက်တာ မင်းတင်မွန်-ဒေါ်ရင်မြ၊ ဦးဝိစာရရပ်ကွက်၊	၁၀၀၀
ဒေါ်တင်မြင့်၊ သမီး-မမာမာ မိသားစု၊ ဝင်ဒါမိယာ၊	၁၅၀၀
ဦးကျော်ရှိန်-ဒေါ်မြိုင်မြိုင်ထွန်း၊ တက္ကသိုလ်ရိပ်သာလမ်း၊	၅၀၀
။ သန်းညွန့်-ဒေါ်ခင်ရီ မိသားစု၊ ဝင်ဒါမိယာ။	၁၀၀၀
။ တင်ဝင်း-ဒေါ်သန်းဦး ။ ။	၅၀၀
။ ခင်ဇော်-ဒေါ်လှညွန့် ။ ။	၁၀၀

ဝိနည်းဓိုရ်လမ်းညွှန်ကျမ်း ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက်

မန္တလေးမြို့ရှိ ဆရာတော်များနှင့် ဒကာ-ဒကာမများမှ
ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင်များ

(၅၁-ဦး)

ဆရာတော် ဦးဇောတိက၊ ဒေးဝန်းကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	
မန္တလေးမြို့၊ အနောက်တောင်မြို့နယ်	၁၀၀၀
ဦးထေရာဝံသ၊ စည်သူဘုရင်ကျောင်း၊ ဝွေးချိုတိုက်၊	။
။ ကေသရာ၊ မိုးကောင်းကျောင်း၊ ကျွန်းကြီးရွာ၊ စဉ့်ကူးမြို့နယ်	။
။ သုမန၊ ဒေးဒေရဲကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၅၀၀

။ သံဝရာ၊ ဒေဝင်မြေချမ်းသာကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်၊ မန္တလေးမြို့	၂၀၀
။ သာသနာဘိဝံသ၊ သုဓမ္မဝတီကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၃၀၀
။ သုဇနာဘိဝံသ၊ ဇယဝတီကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၂၅၀
။ ဇောတိက၊ ရတနာသိင်္ဂီဒိုက်ဦးကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၅၀၀
။ အာဒိစ္စဝံသ၊ ရွှေရတနာကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၁၅၀
။ ဇဝန၊ ဗန္ဓုလအုဋ်ကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၂၀၀
ဒေါ်ခက်ကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၂၀၀
မင်းကြီးဆရာတော်၊ မင်းကြီးကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၁၀၀
စာရေးကြီးကျောင်း၊ ဆရာတော်၊ မိုးကောင်းတိုက်	။
ဦးရာဇိန္ဒ၊ ဇေယျသိန်ကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	။
ဦးဩဘာသာဘိဝံသ၊ ရေနံချောင်းကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	။
မြအုဋ်ကျောင်းဆရာတော်၊ မိုးကောင်းတိုက်	။
အရှင်ဉာဏဇေ၊ ဒီသာယုကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	။
ဆရာတော်ဦးဝါယမ၊ ကံ့ကော်ကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	။
ဇောတိကမိမာန်ကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၅၀
ဦးတိက္ခ၊ တောင်စလင်းတိုက်သစ်၊ ဘာဝနာဌာန၊ ၆၂-လမ်း၊ ပြည်ကြီးမျက်ရှင်ရပ်	၅၀၀
ဦးကလျာဏ၊ ကျောင်းသစ်ကျောင်း၊ ရတနာပူဂံတိုက်	။
။ နာရဒ၊ ဆုတောင်းပြည့်ကျောင်းတိုက်	။
။ ဇဝနာဘိဝံသ၊ မအူပင်အုဋ်ကျောင်း၊ ဂွေးချိုတိုက်	၃၀၀
။ ဝိသုဒ္ဓါ၊ ကျောက်ဆောင်ကျောင်း၊ ခင်မကန်တိုက်	၂၅၀
။ ပဏ္ဍဝ၊ ပွဲစားကျောင်း၊ ဒက္ခိဏဝန်တိုက်	၁၀၀
။ ဣန္ဒက၊ သံဖြူမင်္ဂလာကျောင်း၊ ဆင်တဲ့တိုက်	။
။ ဝါသဝ၊ ဇေယျာသီရိကျောင်း၊ အနောက်ထီးလင်းတိုက်	။
။ သုမန၊ ကန်ကြီးသာကျောင်း၊ တောင်သမန်တိုက်	၅၀
။ ကဝိဇေ၊ မိုးကုတ်ရိပ်သာ၊ မေမြို့	၁၀၀
ဒေါ်လှမင်း၊ ဒေါ်စန်းတင်၊ ဒေါ်စန်းရင်၊ စစ်ကိုင်းတန်း	၁၀၀
ဦးပဏ္ဍိစွာဘိဝံသ၊ သိန်းသန်းရတနာအုဋ်ကျောင်း၊ မိုးကောင်းတိုက်	၂၀၀
ဒေါ်မိမိစိမ်း (ဗန္ဓုလ) ငါးပိတန်းလက်ကြား၊ မန္တလေး	၃၀၀

ဗိုလ်ကြီး ဝင်းမြင့်အား ရည်စူး၍၊ ဒေါ်စန်းစန်းတင်	မိသားစု၊
စစ်ကိုင်းတန်း။	၅၀
ဒေါက်တာ လှလှဝင်းမိသားစု၊ စစ်ကိုင်းတန်း	၁၀၀
ဦးသိုက်ထွန်းသော်၊ ဒေါ်ရီရီမြ၊ စစ်ကိုင်းတန်း	၅၀
ဦးအုံးမောင်၊ ဒေါ်နီနီခင်၊ စစ်ကိုင်းတန်း	။
ဆရာမ ဒေါ်မမလေးနှင့် ညီမကစ်စု၊ စစ်ကိုင်းတန်း	။
ယိုးဒယားစားသောက်ဆိုင်	။
ကြံတိုင်းအောင်၊ မိုးကုတ်ကားဂိတ် ညီအစ်ကိုများ	။
ခိုင်သလင်မိသားစု	။
ဦးဘကြည်	။
ဒေါ်စိန်စိန်နှင့်မိသားစု	။
ဒေါ်ဒေါ်အုံးမိသားစု	။
ဦးမြင့်ဆွေနှင့်မိသားစု	။
ဒေါ်ကြင်ငွေ၊ မောင်ဦးဆယ်-ဒေါ်ခင်မြင့်၊ မိသားစု၊ အိမ်တော်ရာ	အမြောက်ပေါက်
	၅၀၀
ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်သေးသေး၊ မြေး မောင်မြင့်ကြွယ်-မဉ္ဇမ္ဗာ၊	
ပန်းဆိုးတန်း	၁၀၀၀
ကျောင်းဒကာကြီး ဦးအေး၊ ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်ခင်စု၊	
အောင်သပြေဆိစက်၊ အမှတ်(၃၅) ၂၇-လမ်း၊ ၈၆-၈၇ ကြား၊	
မန္တလေး	၅၀၀
ကျောင်းဒကာကြီး ဦးကျော်-ဒေါ်အေး၊ မြေး မမကြီးနှင့် မောင်	
ညီမများ၊ ပန်းဆိုးတန်း	၂၅၀
ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်မမလေး၊ သမီးဒေါ်ထားရီ	
ပန်းဆိုးတန်း	၂၅၀
ဦးသာမောင်၊ ဒေါ်တင်မေ၊ ပန်းဆိုးတန်း	၂၅၀
ဦးချစ်တင်၊ ဒေါ်ညွန့်ကြည်၊ သား စိုးမောင်မောင် (ခ)	
မင်းမင်းအောင်၊ ဇေယျာလင်း၊ ၈၂-၈၃ လမ်းကြား၊	
၃၄-လမ်း၊ ထီးဝင်း	၁၀၀၀
လဲ့လဲ့အေး၊ တံတားဦးကုတ်သစ်၊ ဝမ်းတွင်း	၅၀

ဝမ်းတိုင်းမြို့နယ်၊ ဒိုင်ကောင်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ညောင်ပင်လှ
တိုက်ကျောင်း ဆရာတော်မှ အလှူခံပေးသော ဝိနည်းဓိုရ်လမ်းညွှန်ကျမ်း
အတွက်

ဓမ္မဒါနကုသိုလ်ရှင်များ

(၁၁၈-ဦး)

ဦးကုဏ္ဍလ၊ ညောင်ပင်လှတိုက်ကျောင်း၊	ညောင်ပင်လှရွာ	၅၀၀
ဦးဇာဂရ၊ ညောင်ပင်လှတိုက်ကျောင်း	။	၁၀၀
ဦးပေါစံ၊ ဒေါ်မိုးရင် မိသားစု		၃၀၀
ဘုန်းကြီးဘ၊ ဦးမောင်ငယ်အားရည်စူး၍	ဘုန်းကြီးမေ	
ဒေါ်လှငယ် မိသားစု	ညောင်ပင်လှရွာ	၂၅၀
ဦးလုံး၊ ဒေါ်နီ	။	၁၅၀
ဦးမြစိန်၊ ဒေါ်ကြင်လှိုင်	။	၁၅၀
(ဦးဘိုးဇွေး၊ ဒေါ်ညီမနှင့်ဦးကျော်) တို့ကို	ရည်စူး၍ ဒေါ်အုံးရီ	
	မိသားစု ညောင်ပင်လှရွာ	၁၀၀
ဦးသာခံ (၇၀၈ ဥက္ကဋ္ဌ) ဆရာမ	ဒေါ်ညွန့်ရီ	။
	။	၁၀၀
ဦးမောင်မောင် (ပွဲစား) ဒေါ်မြတင်	။	။
	။	၂၀၀
ဒေါ်မဲ	။	။
	။	၁၀၀
ဦးထွန်းမောင်၊ သား၊ ကိုတင်လုံး၊ သမီး၊ မရီ	။	။
ဘုန်းကြီးဘ၊ ဦးကြာခိုင်အား	ရည်စူး၍ ဘုန်းကြီးမေ	
ဒေါ်ဇွေး	မိသားစု	။
	။	။
ဦးညွန့်ခင်၊ ဒေါ်ရီ	။	။
ကျောင်းအမ ဒေါ်မယ်ကြွယ်၊ သမီး ဒေါ်မြ	။	။
	။	။
ဦးတင်၊ ဒေါ်မြကြည်	။	။
ဦးအုံးမြင့်၊ ဒေါ်ကြည်ခင် (ကား)	။	။
ပွဲစား ဦးပု၊ သား၊ ကိုဟန်ရွှေ၊ သမီး မသန်းညွန့်	။	။
ကျောင်းဆရာ ဦးစောလွင်၊ ဒေါ်ပု	။	။
ဦးပန်းခိုင်၊ ဒေါ်ခိုင် (ကား)	။	။
ဦးချစ်ပြုံး၊ ဒေါ်ညို	။	။

ဦးဌေးမြင့်၊ ဒေါ်အုံးညွန့်(ကား)	မိသားစု	ညောင်ပင်လှရွာ	၁၀၀
ဘုန်းကြီးမေ၊ ဒေါ်သိန်းခင်	။	။	။
ရဟန်းဒါယကာ ဦးထွန်းကြည်	ရဟန်းဒါယကာမ		
ဒေါ်မိုးတင်	မိသားစု	။	၅၀
ဦးသာမောင်၊ ဒေါ်ရွှေလေး	။	။	။
ဘုန်းကြီးဘ ဦးလှန်းမောင်၊ ဘုန်းကြီးမေ၊ ဒေါ်ရွှေစို	မိသားစု	။	။
ဦးပွင့်၊ ဒေါ်လှစိန်	။	။	။
ဘုန်းကြီးမေ၊ ဒေါ်မြမိုး	။	။	။
ဦးအောင်ကျော်၊ ဒေါ်မိတင်	။	။	။
ဦးသန်းထွန်း၊ ဒေါ်ဝင်းမြိုင်	။	။	။
ဦးထွန်းလှိုင်-ဒေါ်ကောင်းတင်	မိသားစု၊	ညောင်ပင်လှရွာ	၅၀
။ ထွန်းခင်-ဒေါ်တင်ညွန့်	။	။	။
။ တင်မောင်-ဒေါ်သန်းကြွယ်	။	။	။
။ ချစ်တီး-ဒေါ်ရီ	။	။	။
ဒေါ်သာအား အမှူးထား၍ ဦးတင်အောင်မိသားစု	။	။	။
ဦးပေါ်တိုး-ဒေါ်ပွား	မိသားစု	။	။
။ ထွန်းစော-ဒေါ်သန်းသန်း	။	။	။
ကျောင်းသရာဦးတင်-ဆရာမဒေါ်မြလေး	မိသားစု	။	။
ဦးဘုလေး-ဒေါ်ခင်ထွေး	။	။	။
။ ပြုံး-ဒေါ်မန်း	။	။	။
။ မောင်ခင်-ဒေါ်သိန်း	။	။	။
။ ချစ်မြိုင်-ဒေါ်ကျော်	။	။	။
ဒေါ်ကြည်	။	။	။
ဦးအောင်ထွန်း-ဒေါ်ရွှေမြ	။	။	။
။ သန်းဝင်း - ဒေါ်ကြင်ဝင်း၊ သမီးမနှင်းခိုင်အေး	မိသားစု	။	။
။ အောင်တုန်း-ဒေါ်ထွေးကြည်	။	။	။
။ မောင်ပေါ-ဒေါ်အတင်	။	။	။
။ ညွန့်ဝေ ဒေါ်မြင့်သန်း	။	။	။

။ သာကြည်-ဒေါ်စောခင်	မိသားစု၊	ညောင်ပင်လှရွာ	၅၀
ဒေါ်လှမြိုင် သားကိုတင်ထွန်း၊ သမီးမမကြီး	။	။	။
ဦးဒေါင်းငွေ-ဒေါ်တင်ပု	။	။	။
။ ထွန်းစိ-ဒေါ်လှကြည်	။	။	။
။ မောင်ဆိုင်-ဒေါ်ခင်ပု	။	။	။
။ ငွေ၊ သား ကိုထွန်းပေါ်၊ သမီးမဖွားရှင်	။	။	။
။ ကျော်မြင့်-ဒေါ်သန်းမြင့်	။	။	။
။ ဖိုးပြား	။	။	။
။ လက်ရ-ဒေါ်စောရွှေ	။	။	။
။ တင်ထွန်း-ဒေါ်လှညွန့်	။	။	။
။ ချစ်ပိုင်-ဒေါ်ဆီကျော်	။	။	။
။ မောင်ပု ဒေါ်ခင်နု	။	။	။
ဒေါ်ပြည့်	။	။	။
။ ခင်	။	။	။
ဦးပေါစိ-ဒေါ်တင်ခင်		။	။
။ ချစ်အောင်-ဒေါ်အုံးမြိုင်	။	။	။
ဒေါ်သင့်၊ သားကိုထွန်းလင်း၊ သမီး မတင်မြ	။	။	။
ဦးမောင်တင်၊ ဒေါ်တင်ချို	။	။	။
။ ချစ်လှိုင်အားရည်စူး၍ ဒေါ်ညိုမိသားစု ကောင်းမှု			
		ညောင်ပင်လှရွာ	။
။ ဖြူဝင်း၊ ဒေါ်အုန်း	မိသားစု	။	။
။ ထွန်းမွှေး၊ ဒေါ်သန်းမြင့်	။	။	။
။ ကျော်ဝေ၊ ဒေါ်ခင်ငွေမြင့်	။	။	။
။ ထွန်းမြိုင်၊ ဒေါ်ခင်အေး	။	။	။
။ ဖြူထွန်း၊ သား၊ ကိုနေဝင်း၊ သမီး မမယ်ပြား မိသားစု၊			
		ညောင်ပင်လှရွာ	။
။ တိုး၊ ဒေါ်ခင်ညိုမိ	မိသားစု	။	။
။ အောင်ရွှေ၊ ဒေါ်နက်သာ	။	။	။
။ တိုး၊ ဒေါ်လှအေး	။	။	။

- မိခင်ကြီး ဒေါ်မြရင်အားရည်စူး၍ သား၊ ကိုမိုးကျော် ၅၀၀
- သမီး မကြည်ကြည်အေး မောင်နှစ်မတစ်စုံ ညောင်လှရွာ ။
- ဦးဝင်းမောင်၊ ဒေါ်အေးခင် မိသားစု ညောင်ပင်လှရွာ ။
- ။ ဖိုးဟံအားရည်စူး၍ ဒေါ်ကောင်း ။ ။ ။
- ။ ပုတိုကြီး၊ သား ကိုကျောက်လုံး၊ သမီး မလှအေး မိသားစု
ညောင်လှရွာ ။
- သမီး မပေါခင်အားရည်စူး၍ ဦးစိန်ပွ ဒေါ်အခုရွာ
- မိသားစု ညောင်ပင်လှရွာ ။
- ဦးထွန်းကြည် ဒေါ်သိန်းရင် ။ ။ ။
- ။ စီအားရည်စူး၍ ဒေါ်သန်းခင် ။ ။ ။
- ။ မောင်ရှိန် ဒေါ်ခင်လှ ။ ။ ။
- ။ ချစ်ထွေးအားရည်စူး၍ ဒေါ်ပြုံး မိသားစု ။ ။ ။
- ။ ပြောင် ဒေါ်လှသာတို့အားရည်စူး၍ ဦးကြည်မောင် ဒေါ်တိုးမ
မိသားစု ညောင်ပင်လှရွာ ။
- ။ အောင်မှင် ဒေါ်အုံးမို့ ။ ။ ။
- ။ ပေါလုံး ဒေါ်သိန်းလှ ။ ။ ။
- ။ တိုးမို့အားရည်စူး၍ သမီး မမယ်ကြည် ။ ။ ။
- ။ စိုက်ပန်းအားရည်စူး၍ ဒေါ်နက်မ မိသားစု ။ ။ ။
- ။ ချစ်အောင် ဒေါ်သွယ် ။ ။ ။
- ဘုန်းကြီးဘ၊ ကိုတော၊ ဘုန်းကြီးမေ၊ ဒေါ်အုန်းလှိုင် မိသားစု
ညောင်ပင်လှရွာ ။
- ဦးတင်ဝင်း ဒေါ်လှိုင် မိသားစု ။ ။ ။
- ။ ကြည်ဝင်း ဒေါ်ကျင်မြိုင် ။ ။ ။
- ။ မောင်ခင် ဒေါ်တင်ဥ ။ ။ ။
- ။ စိုးရ ဒေါ်မယ်ဆင့် ။ ။ ။
- ။ ကျော်အေး ဒေါ်ခင်ကြွယ် မိသားစု ။ ။ ။
- ။ ဝင်းမြင့် ဒေါ်ဆန်းမြိုင်၊ သား နန်းဝင်းဆန်း ။ ။ ။
- ။ ထွန်းကြိုင် ဒေါ်အုံးခင်၊ သမီး မမကြီး
မိသားစု ညောင်ပင်လှရွာ ။
- ။ ဝင်းတင့် ဒေါ်ခင်ကြည် မိသားစု ညောင်ပင်လှရွာ ။ ။ ။

ဒေါ်ပွေးအားရည်းစူး၍၊ ဦးပိန်၊	မိသားစု	ညောင်ပင်လှရွာ	၅
ဦးကာလီ ဒေါ်ခင်မြင်	။	။	။
။ တင်ထွန်း ဒေါ်ပု	။	။	။
။ သာဖောင်(ဘုန်းကြီးဘ)			
သား-ဦးအောင်ထွန်း၊ သမီး-ဒေါ်တင်အောင်	။	။	။
။ ချစ်ရင် ဒေါ်ပု	။	။	။
။ ခင်ပောင်ထွေး ဒေါ်တင်အောင်	။	။	။
။ တင်ဝင်း ဒေါ်မြင့်မြင့်ဌေး	။	။	။
။ ကံထူး ဒေါ်လုံးပိုး	။	။	။
။ ဗိုလ်ကြီး-ဒေါ်လှရီ	။	။	။
။ အောင်ငြိမ်း-ဒေါ်သက်သက်	။	။	။
။ ကံဒွေး ဒေါ်ပုအားရည်းစူး၍ -			
။ ပေါ်ညို ဒေါ်မြခင်	။	။	။
။ နီ ဒေါ်နု	။	။	။
။ သိန်းတန် ဒေါ်ခင်အုံးမြင့်	။	။	။
။ အုံးကျော် ဒေါ်ခင်ရွှေ	။	။	။
။ သိန်းမောင် ဒေါ်ငွေတင်	။	။	။
။ ကျော်ရှိန် ဒေါ်အုံးကြင်၊ သမီး မစန္ဒာဖြူ	။	။	။
။ ထွန်းခင် ဒေါ်သန်းခင်	။	။	။
ဒေါ်ငယ်ကြီး၊ သမီး မသိန်းရွှေ	။	။	။
ဦးပေါ်ဒင် ဒေါ်ဆန်းကြည်၊			
သား မောင်ကျော်စွာဝင်း	။	။	။
အများကောင်းမှု ညောင်ပင်လှရွာ			၁၅၀

ဝမ်းတွင်းမြို့ ကုသိုလ်ရှင်စာရင်း

(၇-ဦး)

ဦးမြင့်လှန်း ဒေါ်တင်ရီ မိသားစု၊

ပျော်ဘွယ်လေး၊ အမှတ်(၁) ဝမ်းတွင်းမြို့

ဓမ္မဒါန အလှူရှင်များစာရင်း

ဦးညိုကြီး ဒေါ်မြင့်ကြည် မိသားစု၊ ဂဠုမင်းလွန်းလုပ်ငန်း၊ အမှတ်(၃) ဗဟိုရပ်၊ ဝမ်းတွင်းမြို့	၃၀၀
ဦးကျော်ဝင်း ဒေါ်ကြည်သန်း အမှတ်(၂)နယ်မြေ အမှတ်(၅)၊ ဝမ်းတွင်းမြို့	၂၀၀
ဦးဆရာဦးပုဇွန် ဒေါ်သန်းရီ၊ မိသားစု-ဝမ်းတွင်းမြို့ ဒေါ်တင်လှိုင် မိသားစု၊ ရွှေအိုးတံဆိပ်၊ လွန်းလုပ်ငန်း၊ ပျော်ဘွယ်လေး၊ အမှတ်(၁)ရပ်၊ ရာကျော်လမ်း၊ ဝမ်းတွင်းမြို့	၁၅၀
ဦးကျော်ခင် ဒေါ်လှရင်၊ ပျော်ဘွယ်လေး၊ အမှတ်(၁)ရပ်၊ ဝမ်းတွင်းမြို့	၁၀၀
ဦးကျော်ကျော် ဒေါ်ကြည်ကြည်၊ အမှတ်(၃) ဗဟိုရပ်၊ ဝမ်းတွင်းမြို့	၅၀

ဘုရားဂူဆရာတော်များစာရင်း

(၁၄-ပါး)

ဦးဓမ္မိကာ၊ ဆပ်ပြာကျောင်းကျောင်း	ဆရာတော်	၁၀၀
။ နန္ဒိမာ၊ ရုံးတောကျောင်း	။	။
။ ကုသလ၊ ကျောင်းသစ်ကျောင်း	။	။
။ စိတ္တရာ၊ ရွာဦးကျောင်း	။	၅၀
။ သာသနာ၊ လေသာကျောင်း	။	။
။ စန္ဒိမာ၊ ကျောင်းကြီးကျောင်း	။	။
။ ကေလာသ၊ ကျောင်းလေးကျောင်း	။	။
။ ကောသလ္လ၊ ရွှေဘုံသာကျောင်း	။	။
ရိပ်သာကျောင်း	။	။
ဦးဝိလာသတောင်ပေါ်ကျောင်း	။	။
ထိန်ပင်းအင်းကျောင်း	။	။
ဦးကောဝိဒ၊ ကံသာကျောင်း	။	။
။ ဓမ္မိယရာ၊ အင်းမကြီးကျောင်း	။	။
သိမ်တော်ကျောင်း		။

ဒွိုင်ကောင်းကုန်းတိုက်ကျောင်း ဆရာတော်အရှင်ပုညမှ အလှူခံရသူ
ဝိနည်းဓိုရ်လမ်းညွှန်ကျမ်းအတွက်

ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင်များ

(၁၇၂-ဦး)

ဦးပုညဝန္တ၊ ဒွိုင်ကောင်းကုန်းတိုက်ကျောင်း၊ ဒွိုင်ကောင်းကုန်းရွာ			၅၀၀
။ ဘုန်းကြီးဘ ဦးလောစံ၊ သမီး ဒေါ်တုတ်ကြည်၊ မြေး-မမြတ်စိမ်းသူ		။	။
ဦးဘုန်းကြီးဘ ဦးအောင်ဆန်း-ဒေါ်ပေါရင်			
	မိသားစု	ဒွိုင်ကောင်းကုန်းရွာ	၂၅၀
။ မြသောင်း ဒေါ်ငြိမ်းရွှေ	။	။	၅၀
ဒေါ်မြရွှေ၊ သမီး မပု	။	။	။
ဦးဘုလေးအားရည်စူး၍ - ဒေါ်ငယ်	။	။	။
ဦးကြယ်၊ ဒေါ်ဗိုင်းတုတ်- သမီး မကြည်-မညွန့်	။	။	။
ဦးပေါ်ကြည်၊ ဒေါ်ကြာမေ	။	။	၁၀၀
။ ချစ်တင် ဒေါ်ကြည်ကြည်	။	။	၂၀၀
။ မြဆောင် ဒေါ်ခင်ရီ	။	။	၁၅၀
။ ဘမောင် ဒေါ်ဥ	။	။	၁၅၀
။ မောင်ပု ဒေါ်တင်မြိုင်	။	။	၅၀
။ ထွန်းရွှေ ဒေါ်အေးမို့	။	။	။
။ မင်းသန့်၊ မမိသိန်း	။	။	။
။ အေးမောင် ဒေါ်ပွားတင်	။	။	။
။ ပေါ်ငွေ ဒေါ်အေးမြိုင်	။	။	၁၀၀
ဘုန်းကြီးမေ ဒေါ်ပွားခင်- သမီး မလှဝိုင်း	။	။	၅၀
ဦးစိ ဒေါ်မြရီ	။	။	။

ဦးမြထွန်း ဒေါ်အုံးတင်

မိသားစု

နွားဘဲကန်

၅၀

။ မြထွန်း ဒေါ်အုံးရွှေ

။

လက်ပတ်ကုန်း

။

ဦးနောက်တိုး ဒေါ်ခင်ကြည်

။

ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ

။

။ ဘိုးအောင် သမီး ဒေါ်စောမြ

။

။

။

။ ထွန်းကြည် ဒေါ်ခင်ကြည်

။

။

။

။ ငြိမ်းဆောင် ဒေါ်နီ

။

။

။

။ ငွေသောင်း ဒေါ်ထွေး

။

။

။

။ ကျော်အုံး ဒေါ်ကြွယ်

။

။

။

။ ချမ်းသာ ဒေါ်ကြင်ငွေ

။

။

။

။ အေးမောင်(ဘုန်းကြီးဘ)၊ ဒေါ်မြအေး(ဘုန်းကြီးမေ)

မိသားစု

ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ

။

ဦးထွန်းမြိုင် ဒေါ်လေး

။

။

၁၀၀

။ ရွှေမောင် ဒေါ်ပု

။

။

၅၀

။ ပုတိုကြီး ဒေါ်စောတင်

။

။

၁၅၀

။ မြား(ဆရာကြီး)ဒေါ်ရွှေပုံ

။

။

၅၀

။ လူစော ဒေါ်မိခင်

။

။

။

ဦးပေါ်လာ ဒေါ်သိ

။

။

။

။ ကောင်းကျော် ဒေါ်အေး

။

။

။

ဒေါ်လှညွန့်

။

။

။

။ မိတင်၊ သား-ကိုကျော်မြင့်၊

မကြည်သာလှိုင်-

။

။

။

ဦးတင်အောင် ဒေါ်မြိုင်

။

။

။

။ စောထွန်း ဒေါ်တင်မြ

။

။

။

။ ကြီးငွေ ဒေါ်ပြုံးကြည်

။

။

၁၀၀

။ ခင်ပောင် ဒေါ်ပေါ

။

။

၅၀

။ အောင်တော် ဒေါ်ဆန်းလှိုင်

။

။

။

။ မြင့်မောင် ဒေါ်ညို

။

။

။

။ ရှေ့ ဒေါ်အိမ်သန့်

။

။

၁၅၀

ဒေါ်မမ	မိသားစု	ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ	၅၀
ဦးမြင့်ဆွေ ဒေါ်ညွန့်ညွန့်စိန်-			
(လင်းလင်းစတိုး)	။	။	။
ဦးပေါအိ ဒေါ်အိ	။	။	။
။ ရွှေဒိုး ဒေါ်လှအေး	။	။	။
။ ဘုကြယ် ဒေါ်ချက်မ	။	။	။
။ ပုငယ် ဒေါ်မြကြည်	။	။	။
။ အောင်မြင့် ဒေါ်ကြင်ဆိုင်	။	။	။
။ ဌေးမောင် ဒေါ်ကြင်စိန်	။	။	၁၀၀
ဒေါ်သွယ်၊ သမီး-မသန်း	။	။	၅၀
ဦးမောင်ကျော် မကြည်သန်း	။	။	။
။ ကျော်ဝင်း ဒေါ်ရွှေတင်	။	။	။
။ ထွန်းစိန် ဒေါ်မိလုံး	။	။	။
။ သက်ရှည် ဒေါ်သန်းဌေ	။	။	။
။ ထွန်းစိ ဒေါ်ခွေး	။	။	။
။ မြမောင် ဒေါ်သန်း-			
သမီး-မမြမြ	။	။	။
။ ချစ်ပိုင် ဒေါ်ဖွားတုတ်	။	။	။
။ အောင်ကြီး မဌေး	။	။	။
။ ဆန်းဦး ဒေါ်ပွေးမ	။	။	။
။ ပုလေးငယ် ဒေါ်ရွှေသစ်	။	။	။
။ ကျော်ငြိမ်း မညွန့်ကြည်	။	။	။
။ ကျော်ဝင်း ဒေါ်အုံးကြွယ်	။	။	။
။ ညွန့်ဆိုင် ဒေါ်ခင်ခင်	။	။	။
။ အောင်ကြီး ဒေါ်သန်းအောင်။			
။ ကျော်ညွန့် ဒေါ်မြဝင်း	။	။	။
။ ဘိုးရှင် ဒေါ်လှချော	။	။	။
။ အောင်တိုး ဒေါ်ခင်ထွေး	။	။	။
။ စိန်မောင် ဒေါ်ခင်ကြိုင်	။	။	။
။ ကြည် ဒေါ်မိန်းခလေး	။	။	။

	မိသားစု	ဒိုင်ကောင်းကုန်း	၅၀
။ ဟန်ပိုင် ဒေါ်ခင်တင်			
။ ဌေး ဒေါ်လှငယ်	။	။	။
။ ဘသောင် ဒေါ်ချစ်စု	။	။	။
။ ချစ်စံ ဒေါ်မယ်ပု	။	။	။
။ ကျော်စွာ ဒေါ်မြဌေး	။	။	။
ဒေါ်ခင်လှ	။	။	။
ဦးအောင်သိန်း ဒေါ်ဖွားညို	။	။	။
။ ညွန့်လှိုင် ဒေါ်ထင်မြင့်	။	။	။
။ ပွဲကြီး ဒေါ်ဝင်း	။	။	။
။ ပေသီး ဒေါ်လှမွှေး	။	။	။
။ ကျော်မြင့် ဒေါ်မြသင်း	။	။	။
။ ကြည်ဆောင် ဒေါ်သန်းဇွေ	။	။	။
။ ပေါက်စ ဒေါ်လှတင်	။	။	။
။ ထွန်းဖေ ဒေါ်မယ်ကြည်	။	။	။
။ ရှေ့အေး ဒေါ်ကုလားမ	။	။	။
။ ဘဒင် ဒေါ်ဖွားမိ	။	။	။
။ ဖိုးသောင်း ဒေါ်တာ	။	။	။
။ ခင်မောင်ဝင်း ဒေါ်ဝင်းရှေ့	။	။	။
။ တင်အောင် ဒေါ်မြသွေး	။	။	။
။ လှသွင်၊ ဒေါ်တင်ကြည် ဒေါ်ကြည်ကြည်- မိသားစု		။	။
ဦးမောင်ပု ဒေါ်ညိုတင်	။	။	။
။ တိုးမောင် ဒေါ်လှခင်	။	။	။
။ မောင်လှိုင် ဒေါ်မြဌေး	။	။	။
။ ထွန်းလှိုင် မဆန်းတင်	။	။	။
။ ပိုး ဒေါ်မြမျှ	။	။	။
ကိုဟန်ရ မသန်းဌေး	။	။	။
။ ကျော်လှိုင် မစိန်စိန်	။	။	။
။ သန်းထွန်းအောင် မဝင်းမြင့်	။	။	။
။ ချစ်ဆိုင် ဒေါ်နက်သာ	။	။	။

	မိသားစု	ဒိုင်ကောင်းကုန်ရှာ	၅ပိ
ဦးအောင်ညွန့် ဒေါ်မြခင်			
။ ချစ်ဆိုင် ဒေါ်ကတီမ	။	။	။
။ ချစ်ဖွယ်	။	။	။
။ ညွန့်ရွှေ ဒေါ်ခင်ပု	။	။	။
။ ရွှေညွန့်	။	။	။
ဦးအောင်သန်း ဒေါ်တင်အေး	။	။	။
ဒေါ်မယ်အောင်	။	။	။
ဦးတင်ထွန်း ဒေါ်ဝင်း	။	။	။
မောင်ထိန်ဝင်း မလှကြည်	။	။	။
ဦးဘရင် ဒေါ်လှဌေး	။	။	။
ကိုဟန်သိန်း မစိန်	။	။	။
မရီ	။	။	။
ရဟန်းဒါယကာ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ရဟန်းအမဒေါ်မြသိန်း			
	မိသားစု	။	၁၅ပိ
ဦးရွှေမြ ဒေါ်ခင်သန်း	။	။	၅ပိ
ဒေါ်ဖော့၊ သမီး-မရီရီမြင့်	။	။	။
ဦးပွဲကြီး ဒေါ်မြခင်	။	။	။
ကိုကန်သာ မဆန်းကြွယ်	။	။	။
ကိုမောင်ဆန်း မတင်ဥ	။	။	။
ဦးကျော်စိန် ဒေါ်စိုင်းရှင်		။	။
။ အုံးကျော် ဒေါ်သန်းခင်	။	။	။
ဒေါ်လှခင်	။	။	။
ဦးမောင်ပု ဒေါ်ရီ	။	။	။
။ အောင်သန်း၊ သမီး မစမွှားတင်။		။	။
။ အောင်သိုက် ဒေါ်ဌေးကြည်။		။	။
။ လှတော်	။	။	။
။ ဘိုအောင် ဒေါ်ရွှေ	။	။	။
။ ကုလားမြိုင်၊ သား-ကိုဖိုးလှ၊ သမီး-မမြင့်ဆွေ-			
	မိသားစု	။	။
ဒေါ်ချစ်စိန်	။	။	။

ဦးဘ ဒေါ်ကလေးမ၊ သမီး-မတင် -

	မိသားစု	ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ	၅၀
ဦးအောင်သန်း ဒေါ်ကူး	။	။	။
။ မောင်ငယ်လေး ဒေါ်သန်း	။	။	။
။ တော ဒေါ်ငယ်	။	။	။
။ အုန်းကျော် ဒေါ်မြင့်အေး	။	။	။
။ ညွန့်ဝင်း ဒေါ်သန်းသန်း	။	။	။
။ လှကျော် ဒေါ်မိသိန်း	။	။	။
။ မောင်ကို ဒေါ်ရွှေတင်	။	။	။
။ လှရွှေ၊ သား-ကိုထွန်းရီ မပြုံး -			
	မိသားစု	။	။
ကိုစိုးဝင်း မလှလှ	။	။	။
ဦးဓမ္မပါလ၊ ကန်ညီနောင်တောကျောင်း		။	၂၀၀
။ ညွန့်ဆိုင် ဒေါ်အေးမ မိသားစု		။	၅၀
။ ထွန်းဝင်း မတင်စိန်	။	။	။
။ ရွှေခံ ဒေါ်လှမယ်၊ သား-ကိုကြည်လှိုင်		။	။
မမြလွင်၊ မတင်မိုးအောင်၊ မတင်အုံးမြိုင် -			
	မိသားစု	။	။
ဦးမဲ့မောင် ဒေါ်အေးကြည်မ	။	။	။
။ ဆိုင် ဒေါ်သိန်းကြွယ်	။	။	။
။ ပေါအောင် ဒေါ်ဟန်	။	။	။
။ ရဲမြင့် ဒေါ်ခင်ဝင်း	။	။	။
။ နီ ဒေါ်လှပြုံး	။	။	။
။ တိုး ဒေါ်လှကြည်	။	။	။
ဒေါက်တာ ဦးသောင်းတင် ဒေါ်ခင်သန်း -			
	မိသားစု	။	၁၅၀
ဦးမောင်ညို ဒေါ်ငွေစံ၊ မြေးတစ်စု		။	၁၀၀
ဦးလှအောင် ဒေါ်ညွန့်မြိုင်	မိသားစု	(နတ်ကန်ရွာ)	၁၀၀
ဦးမာ ဒေါ်စောလှ	။	။	၅၀
ဦးမြင့်ဆွေ ဒေါ်ညွန့်ကြည်	။	။	။

ဦးချစ်ဆောင် ဒေါ်တင်အေး	မိသားစု	ဒိုင်ကောင်းကုန်းရွာ	၅
ဦးရဲမောင် ဒေါ်ခင်လှ	။	။	။
ဘုန်းကြီးဘ ဦးထွန်းမြိုင်၊ ဘုန်းကြီးမေ	ဒေါ်တုတ်မယ်-		
	မိသားစု	နဘဲကန်ရွာ	။
ဦးကျော်မြင့် ဒေါ်တင်တင်	။	။	၁၀၀
ဦးညီလေး ဒေါ်မြခင်	။	။	၅၀
ဦးဘုန်းကျော် ဒေါ်မြစန်း	။	။	။
ဦးလှအောင် ဒေါ်ခင်လှ	မိသားစု	(ဝမ်းဟောင်းမြို့)	၁၅၀
ဦးဖိုးလုံး ဒေါ်ထွေး	။	။	၅၀
ဦးမြမောင် ဒေါ်ငြိမ်း	။	။	။
ဦးကုလား ဒေါ်လှအေး	။	။	။
ဦးအုန်းဖေ ဒေါ်ညို	။	။	။
ဒေါ်ပု၊ သား-ကိုကိုလေး	။	။	။
ဦးကျော်အုံး ဒေါ်ကြွယ်	။	။	။
ဦးကျောက်ဖား ဒေါ်ဝိုင်း	။	။	။
ဦးအောင်ညွန့် ဒေါ်ထွေးကြည်	။	။	။
ဒေါ်ကြင်ကြင်မြ (ကျောင်းအုပ်ဆရာမကြီး အထက) -			
	မိသားစု	။	။
ဒေါ်မြကြည်	။	။	။
။ အေး၊ သား-ကိုသောင်းတင် မသိန်းမြိုင်-			
	မိသားစု	။	။

မန္တလေးမြို့

ဆရာတော် ဦးတိဿစာရာ၊ ရွှေမန်းညွန့်အုဉ်ကျောင်းမှ ဦးစီး၍
ကောက်ခံရရှိသော ကျမ်းစာအုပ်

ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင်များ
(၁၂၀-ဦး)

ဆရာတော် ဦးတိဿစာရာ၊ ရွှေမန်းညွန့်အုဉ်ကျောင်း၊ ပုဂံအတွင်းဝန်တိုက်
ဒေးဝန်-အရှေ့၊ အမှတ်(၂)နယ်မြေ၊ အနောက်တောင်မြို့နယ်၊
မန္တလေး။

ဆရာတော် ဦးသူရိယ၊ ရွှေမန်းညွန့်အုဉ်ကျောင်း၊ ပုဂံအတွင်းဝန်တိုက်
မန္တလေး။ ၅၀၀

ဆရာတော် ဦးအာစိန္တ၊ သာသနဟိတေသီကျောင်း၊ ငွေတောင်တိုက်
မန္တလေး။ (တ-အကြိမ်သံဃသမ္မုတိ၊ မြို့နယ်ဝန်ဆောင်၊ ရပ်ကွက်
သံဃ နာယကအဖွဲ့အကျိုးတော်ဆောင်။) ၅၀၀

ဦးခွန်ကြည် ဒေါ်ယဉ်ယဉ်နုရွှေကမ္ဘာရွှေဆိုင်မျက်ပါးရပ်မန္တလေး ၁၀၀၀
မောင်ခင်မောင်ညွန့်၊ မတင်တင်ထွေး၊ နှမ်းတန်းရပ်၊ ဦးတာရဲဈေး

မန္တလေး ၅၀၀

ဦးဝင်းစိန် ဒေါ်တင်ညွန့် မဟာအောင်မြေရပ် မန္တလေး ၂

ဦးအောင်ဈေး ဒေါ်တင်တင် စတီးဝင်း ဒေးဝန်းအရှေ့ မန္တလေး ၂

ဒေါ်ခင်သန်း မိသားစု ရွှေနန်းတိုက်ရေစဉ် ဘူတာကြီး ၂ ၂

ဦးလှမြင့် ဒေါ်လှလှမင်း ကြည်တင်ဆေးလိပ်ခုံ ရှမ်းပွဲရပ် ၂ ၂

ဦးမြင့်လွင် ဒေါ်မာမာစန်း၊ မြစ်ငယ်မြို့ ၂

ဒေါက်တာကျော်လှ မီးရထားဆေးရုံ မြစ်ငယ်မြို့ ၂

ဦးတင်အောင် ဒေါ်ခင်ကြည် ရွှေပန်းထိမ်တောင်ရပ် သဲတောမြို့ ၂

ဦးသန်းအောင် ဒေါ်ပုကြီး စက်ရက်ကန်း မြို့မရပ် သဲယော ၂

ဒေါ်မြရီ ညိမ-မသန်းသန်းဝင်း မော်လမြိုင်မြို့ ၂

ဦးသန်းမောင် ဒေါ်မြရွှေ ကုန်သည် ရှမ်းပိုင်းရပ် မန္တလေး ၃၀၀

ဦးသန်းဦး ဒေါ်ခင်ဝင်း သမီး ယဉ်ယဉ်အောင်

သား-အောင်ကျော်ကျော် ပပဝင်းစတိုးသဲတောမြို့ ၃၀၀

ဦးခင်စိန်မောင် ဒေါ်သိန်းသိန်းလွင် (ကထိက)ဆေးပညာ-

သင်ကြားရေးယူနစ် ဆေးတက္ကသိုလ် မန္တလေး ၂၅၀

ဒေါက်တာမောင်မောင် ဒေါ်မြင့်မြင့် ၃၀-လမ်း၁၄ '၁၅လမ်းကြား ၂

ဒေါ်ရွှေအိမ်နှင့်သားသမီးများ မေဝါစတိုး တရုတ်တန်း ၂

မောင်တင်မောင် မသန်းသန်းအေး (၁)၊ နာရီအမျိုးမျိုး
အရောင်းဆိုင် ဈေးချို မန္တလေး ၂

မောင်တင်မောင် မသန်းသန်းအေး (၂)၊ နာရီအမျိုးမျိုး

အရောင်းဆိုင် ဈေးချို မန္တလေး ၂

ဒေါ်သက်တင် မိသားစု၊ နန်တော်ဝင်ခန်းမ၊		
၄၁-လမ်း၊ စိန်ပန်း	မန္တလေး	၂၅၀
ဦးကိုကြီး ဒေါ်မြလေး မိသားစု		
ပဉ္စသိခံတေးသံသွင်း၊ ဈေးချိုတိုက်တန်း	။	။
ဦးဝင်းကြည် ဒေါ်ခင်ဆင့်၊ ရွှေကုရပ်ကွက်၊ မိုးကုတ်မြို့	။	။
ဦးသူရိယ၊ ဦးပညာစက္က၊ ဦးဓမ္မဒိန္န၊ ဦးအင်္ဂါ၊ ဦးဥတ္တမ		
ရွှေမန်းညွန့်အငှေ့ကျောင်း၊ ပုဂံအတွင်းဝန်တိုက်	။	၁၅၀
ဆရာမ ဒေါ်သန်းကြည်		
အမှတ် (၁၁) အစိုးရအထက်တန်းကျောင်း	။	။
ဒေါ်မြမြမိသားစု၊ နှမ်းတန်းရပ်	။	။
ကိုအောင်သန်း မဆွေဆွေဝင်း၊ နှမ်းတန်းရပ်	။	။
ကိုတင့်ဝေ မဆွေဆွေဝင်း၊ ဒီဘိုးဝင်း	။	။
ကိုအိုက်စံ မခင်ခင်၊ ကောင်းစံစတိုး-		
၈၀-လမ်း၊ တရုတ်တန်း	။	။
ဒေါ်လှအင်း မိသားစု၊ ဒီဘိုးလမ်း	။	။
ဦးဝင်းရွှေ ဒေါ်အမာ၊ ရွှေကုန်သည် မိတ္ထီလာမြို့		။
ဆရာမ ဒေါ်လှမြင့်နှင့်ညီမများ ညဲတော ဝမ်းတွင်း အ·ထ·က		။
ဦးစိုးငြိမ်း ဒေါ်မြကျင် ဈေးချိုးအထည်ဆိုင်	မန္တလေး	၁၀၀
ကိုဝင်းပို မမြင့်မြင့်အေး ဒီဘိုးဝင်း။	။	။
ဒေါ်ငြိမ်းငြိမ်း သံဖြူတန်း ဈေးချို	။	။
ဒေါ်ခင်မြင့်	။	။
ဒေါ်ခင်စိန်	။	။
ဦးစံမြင့် ဒေါ်ခင်အုံး ကားဝပ်ရွှေ		
၃၃-လမ်း၊ ၇၆-၇၇ လမ်းကြား	။	။
ဦးမြင့်သန်း မလဲ့လဲ့ကြူ၊ မလွန်ထန်းလျက်တန်း	။	။
။ ကြည်ဆောင် ဒေါ်အမလေး ဟယ်ပြဒါးဝင်း	။	။
။ လှဒင် ဒေါ်ဌေးဌေး သံဖြူတန်း ဈေးချို	။	။
။ ခင်မောင်ကြည် ဒေါ်တင်ငြိမ်း-		
ဒေးဝန်းအရှေ့၊ ကုက္ကိုစုရပ်ကွက်	။	။
ဦးရင် ဒေါ်ဝေဝေ မလွန်ရပ်	။	။

ဦးမြမောင် ဒေါ်သန်းခင်-

သီဟမန္တလေးလားရှိုးကားဂိတ် လမ်း ၃၀ မန္တလေး ၁၀၀

ဒေါ်သန်းမေ သမီး-သန်းသန်းနု၊

မေစန္ဒာအထည်ဆိုင် ကရုတ်တန်း ။ ။

ဦးအောင်ရွှေ ဒေါ်စန်းအေး

သံလျက်မော် အနောက်ပတ္တာ ။ ။

ဦးသန်းထွန်း ဒေါ်သန်းသန်း၊ မလွန်နီပါးတန်း

။ တင်မောင်မောင် ဒေါ်စန်းစန်းဝင်း ။ ။

(ရဲအုပ်-ရုံးချုပ်)လက်ဆည်ကန်ရပ် ။ ။

ဦးဝင်းရွှေ၊ ဒေါ်လှစိန် တိဒဗလျူဘက်ထရီ မိသားစု

မျက်ပါးရပ် မန္တလေး ။ ။

ဦး မောင်ကို၊ ဒေါ်ခင်သောင်း ခင်ကြီးကျေးရွာ မင်းတွင်းမြို့နယ်

။ မြအောင် ဒေါ်ကောင်းကြွယ် ။ ။ ။

။ တင်အောင် ဒေါ်ခင်ကြည် သမီး မသိန်းသိန်း (စက်ချုပ်သင်တန်း

ဆရာမ) သဲတောမြို့ ။ ။

။ ဗိုလ်၊ ကိုညိုညို အောက်နန်းရပ် မြစ်ကြီးနားမြို့

ရှင်သာမဏေ (၂၇)ပါး ရွှေမန်းမြို့အုဉ်ကျောင်း ။ ။

ပုဂံအတွင်းဝန်တိုက် မန္တလေး ၅၀

ရဟန်းမယ်တော်ကြီး ဒေါ်အေးရင် ။ ။ ။

မလှအေး တောင်ရွာသစ် ။ ။

ဦးခင်ညွန့်၊ ဒေါ်စောလှမြင့်

ရွှေစံတိုင်ရပ် တမ္ပဝတီမြို့ဟောင်း ။ ။

ဒေါ်မြသန်း ရှေ့တော်ပြေးဝင်း ။ ။

ဦးသိန်းအောင်၊ ဒေါ်အမာကြည် (ဒုရဲမူး)ကမိုင်းမြို့နယ်မူး

ကမိုင်းမြို့ ။ ။

ကိုကျော်တင်၊ မဝင်းမာ ဒီဘိုးဝင်း မန္တလေး ။ ။

ဦးဝင်းမောင်၊ ဒေါ်ခင်အေးရီ ဗောဓိကုန်းရပ် ။ ။

မောင်ရဲမြင့်၊ မသန်းသန်းဆင့် ရွှေစံတိုင်ရပ် တမ္ပဝတီမြို့ဟောင်း ။ ။

ဦးချစ်၊ ဒေါ်မိမိကြီး နှမ်းတန်းရပ် မန္တလေး ။ ။

။ တင်အောင် ဒီဘိုးဝင်း ။ ။

ဦးတင်ထွန်း၊ ဒေါ်လှငြိမ်း မြင်းကလေးရပ် ၈၅ လမ်း	မန္တလေး	၅၀
။ ဒေါင်း၊ ဒေါ်သိန်းသိန်း ရှေ့တော်ပြေးဝင်း	။	။
ဆရာမ ဒေါ်မေသက် အမှတ်(၁၉) အ-ထ-က	။	။
ဦးမောင်မောင်ချို၊ ဒေါ်အိုက်ဖုံး သင်္ဘောဆေးရောင်းဝယ်ရေး		
၃၈ လမ်း စက္ကူတန်း ၈၁/၈၁ လမ်းကြား	။	။
ကိုမြင့်သိန်း၊ မမာမာဦး (၂၉)လမ်း ဒေါင်းရိုးရပ်	။	။
ဦးလာဘ မိသားစု ကုက္ကိုစုရပ်ကွက် ဒေးဝန်းအရှေ့	။	။
ကိုအေးမြင့်၊ မတင်နှယ်ဂင်း နိပါးတန်း မသွန်	။	။
ကိုဝင်းမြင့်၊ မစိုးသင်း ကုက္ကိုစုရပ်ကွက် ဒေးဝန်းအရှေ့	။	။
ဦးကျော်သိန်း၊ ဒေါ်အမာကြည် ဆန်ဝင်းရပ်	။	။
ဒေါ်မြခင် မိသားစု ကုက္ကိုစုရပ်ကွက် ဒေးဝန်းအရှေ့	။	။
ကိုကိုအေး၊ မကေသီအောင် ။ ။	။	။
ဒေါ်မြင့်မြင့်သန်း နှမ်းတန်းရပ် ၈၇ လမ်း၊		
၃၁/၃၂ လမ်းကြား	။	။
ဦးကောင်း၊ ဒေါ်ဒေါ်ပို့ ထာရဲတန်း	။	။
ဒေါ်သန်းကြည်၊ မှန်စီရွှေချ နိဗ္ဗာန်ကုန်သည်		
၃၈-လမ်း စက္ကူတန်း	။	။
ဦးအောင်မင်း-ဒေါ်ကြင်စိန် ကုက္ကိုစုရပ်ကွက်	။	။
။ စိုးမြင့်၊ ဒေါ်ခင်လှရီ သမီးမြို့မြို့စိုး ။	။	။
ဦးခင်အောင် ဒေါ်အေးသန်း ကုက္ကိုစုရပ်ကွက်	။	။
။ လှမောင် ဒေါ်အုံးကြည် ။	။	။
ဒေါ်အုံးခင် မိသားစု၊ ရှမ်းပိုင်းရပ်	။	။
ဒေါ်မူန့် မိသားစု ပိုက်ကျုံး	။	။
မောင်ထွန်းဝေ မကြည်ကြည်ဝင်း ဟောမြိုင်		
(အပိုင်း ၉) ရပ်ကွက်	။	။
ဦးလေလွင် ဒေါ်တင်တင်ရီ ရှေ့တော်ပြေးဝင်း	မန္တလေး	။
။ အုံးမောင် ဒေါ်ရဲမေ ဈေးချို သံဖြူတန်း	။	။
ဒေါ်သန်းတင် မိသားစု မန်းမြို့ဈေး လှည်းတန်း	။	။
ဦးလှဖေနှင့် သမီးများ လှည်းကုန်သည် မန်းမြို့ဈေး	။	။

ဦးဟန်သိန်း ဒေါ်တင်တင်အုံး မိသားစု		
ရှေ့တော်ပြေးဝင်း တရုတ်တန်း	မန္တလေး	၅၀
။ ဟန်သိန်း ဒေါ်တင်တင်တို့၏သမီး ခင်စီသက်		
ရှေ့တော်ပြေးဝင်း	။	။
မမိုးမိုး၊ သင်းသင်း၊ အိတုံ၊ ညီအမများ	ရှေ့တော်ပြေးဝင်း	။
မောင်ကျော်မင်း မစုစုခိုင် မန်းတော်သာရပ်	။	။
မောင်တိုးတိုး မမြသောင်း ၃၁၊ ၃၂-လမ်းကြား၊		
၈၃ လမ်း နဘဲကြူးရပ်	။	။
ဦးကျော်စိန် ဒေါ်တင်ထူးမိသားစု ပေါက်ပေါက်တန်း	မန္တလေး	။
ဒေါ်တုတ်တုတ် မိသားစု ၂၄ လမ်း၊ ၈၀-၈၁ လမ်းကြား	။	။
ဦးခင်ထွန်း ဒေါ်ကြင်လှ မိသားစု		
၃၃-၃၄ လမ်း၊ ၈၂ ၈၃ လမ်းကြား	။	။
ဒေါ်အမ၊ ကိုးလုံးတစ်ရာဘုရားအနီး သမီးတော်ဈေးရပ်	။	။
ကိုကျော်လှိုင် မပေါ်လှိုင် မိသားစု မီးရထားဝင်း	။	။
ဒေါ်ပြား မိသားစု ခင်ကြီးကျေးရွာ ဝမ်းတွင်းမြို့နယ်		။
ဒေါ်တုတ် ခင်ကြီးကျေးရွာ	။	။
ဦးအုံးညွန့် ဒေါ်အေးကြည်	။	။
မောင်ထွန်းဝင်း မတင်ဌေး	။	။
ဦးချစ်ပြုံး ဒေါ်လှညွန့်	။	။
။ ရေဘော ဒေါ်ခင်ကြည်	။	။
။ လှရွှေ ဒေါ်သန်းရီ	။	။
။ ဘိုးငယ် ဒေါ်ရွှေရင်	။	။
။ မောင်ရီ ဒေါ်သောင်းတင်	။	။
။ သန်းညွန့် ဒေါ်ရွှေ	။	။
မခင်းစန်း	မြစ်ကြီးနားမြို့	။
ဦးကျောက်ထိန် ဒေါ်သိန်းအားရည်စူး၍ သားသမီးတစ်စု	ဖြူးမြို့	။
မတင်စိန် မစန်းရီ ပဲခူးလမ်း	ဖြူးမြို့	။
ဒေါ်စန်းရီ ပဲခူးလမ်း	ဖြူးမြို့	။

ဦးသိန်းဌေ သမီး၊ မငယ်ငယ်၊ ထန်းတပင်ရပ်ကွက်	
၆-လမ်း ပဲခူးမြို့	၅၀၀
ဒေါ်ခင်ငြိမ်း မြို့မရပ်၊ သဲတောမြို့	။
ဒေါ်အုံးကြည် မြို့မရပ် သဲတောမြို့	။
ဆရာတော် ဦးသီလဝံသ တောင်ကျောင်း သဲတောမြို့	။
ဦးမြင့်နိုင်၊ ဒေါ်ရီရီ ကံဦးရပ်	။
ဦးဘမောင်၊ ဒေါ်အေးကြီး ဉာဏ်တော်ရပ် ပြင်ဦးလွင်မြို့	။
ဆရာတော် ဦးဒီပါစာရ ရွှေမုဋ္ဌောကျောင်း ပြားကျေးရွာ	
တံတားဦးမြို့နယ်	၂၅၀
ဆရာတော် ဦးဇဋိလ ကျောင်းသစ်ကျောင်း ကြီးကြာကျေးရွာ	
တံတားဦးမြို့နယ်	၁၀၀
ဆရာတော် ဦးစန္ဒီမာ ရွာဦးကျောင်း လာသဲကျေးရွာ	
တံတားဦးမြို့နယ်	။
ဆရာတော် ဦးစက္ကနှင့် ရဟန်းအမကြီး ဒေါ်ပို၊ ဒေါ်ညို	
၊ အင်းတဲရပ် မန္တလေး (ကျပ်တစ်သောင်းတိတိ)	၁၀၀၀၀

ပျဉ်းမနားမြို့ ဈေးအရှေ့တောင်ထောင့် ဘုရား၊ တန်ဆောင်း၊ သိမ်၊
 ကျောင်း ဒကာမကြီး ရဟန်းမယ်တော် သာလနမိခင်ကြီး
 ဒေါ်အေးရင် ဦးဆောင်သော
ဓမ္မဒါန စာအုပ်အလှူရှင်များစာရင်း

(၁၀၇-ဦး)

ပါဠိတက္ကသိုလ်ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်အေးရင်	ပျဉ်းမနားမြို့	၁၀၀၀
ဦးမြစံ၊ ဒေါ်အုံးကြည်၊ သမီး ပသင်းလှိုင်	။	။
စက်ဝိုက်အုပ်ကြီး	။	၅၀၀
ကံဦးရိပ်သာ ဆရာတော်	။	၂၅၀
ပေါက်မြိုင်ဆရာတော်	။	၃၀၀
ဦးစံရင်၊ ဒေါ်ကြင်သန်း (ရွှေကုန်သည်)	။	။
။ တင်မောင်၊ ဒေါ်မြစိန်	။	။
။ ဇေယန်းဦး၊ ဒေါ်ခင်စောမူ	။	။

မောင်နေဝင်း၊ မခင်စောကြူ ရွှေကုန်သည်	ပျဉ်းမနားမြို့	၃၀၀
ဦးကျော်ကြီး၊ ဒေါ်တင်တင်	။	။
ကိုမြင့်၊ မဌေးအောင် (ဒေါင်းမရှုဆေးလိပ်)	လယ်ဝေးမြို့	၅၀၀
ဒေါ်ပု သား/သမီးတစ်စု	။	၁၅၀
ကိုတင်အောင်၊ မတင်ရွှေ(ရွှေကုန်သည်)	။	။
ဦးတင်ရီ၊ ဒေါ်နုနု(မြို့ပိုင်)	။	၅၀
။ ကျော်ယု၊ ဒေါ်မြင့်မြင့်(ရွှေကုန်သည်)	ပျဉ်းမနားမြို့	၁၀၀
ကိုအောင်၊ ပန်းရံဆရာ	။	။
ကျောင်းဒကာ ဦး သိန်း၊ ဒေါ်စောသူ	။	၅၀
ဒေါ်သင်းကြည် (ကန်ဦးကျောင်းအကြီး)	။	။
ဆရာမ ဒေါ်ခင်မြ	။	။
ကိုမြင့်ဦး၊ မခင်ဝင်းညွန့်	။	။
ဒေါ်ခင်ရီ၊ ဒေါ်နှင်း အဖွဲ့	။	။
ဦးခင်မောင်၊ ဒေါ်လှကြည်	လယ်ဝေးမြို့	။
ဒေါ်အုံးမေ၊ ညီမများ	။	။
ချိုစမ်းရွှေဆိုင် ညီအမများ	။	၃၀၀
မောင်သက်ဦး၊ စံပြုရွှေဆိုင်	။	၁၀၀
ဦးစိန်မောင်၊ ဒေါ်သိန်းရှင် (ကုန်သည်)	။	၃၀၀
ကိုကျော်စိန်၊ မမြလေး	။	။
ကိုကျော်ဝင်း(ယာဉ်မှူး)၊ မတင်ဥ	။	၁၀၀
မောင်သိန်းရွှေ၊ မဝင်းနု(အလည်သည်)	။	။
ဦးကြူစိန်၊ သား-ကိုသန်းလွင်၊ သမီး မကြည်ကြည်	။	၁၅၀
ဦးချစ်ပို့၊ ဒေါ်တင်ရွှေ	။	၅၀
။ တင်ဝင်း၊ (နဂါးစာတို)	။	။
ကိုကျော်၊ မအေးခ	။	။
ဦးဟန်စိန်၊ မခင်မြမူ(လက်ဖက် အကြော်) လယ်ဝေးမြို့	လယ်ဝေးမြို့	၅၀
။ သာရာ (ရွှေကုန်သည်)	။	။
ကိုသန်းရီ မနွဲ့	ပျဉ်းမနားမြို့	၁၀၀
ဦးမောင်မောင်ကြီး(ပညာရေးမှူး)	။	။
။ စိုးမြင့် ဒေါ်စမ်းစမ်း(ကားပိုင်ရှင်)	။	။

	ပျဉ်းမနားမြို့	၅၀
။ စိုးမောင် ဒေါ်မြင့်ရီ	။	၁၀၀
ဒေါ်မြလေး (ပဲကုန်သည်)	။	။
ဦးကျော်ခင်၊ ဒေါ်အမာကြည် (ရွှေစင်မင်း)	။	။
ဒေါ်အေးတင် (မြေပိုင်) မြို့ဦး	။	၅၀
ဦးရှိန် ဒေါ်လှခင်	။	။
မခင်သန်းတင့် မိသားစု	။	။
ကိုဝင်းမြင့် မနှင်း (ကုန်သည်)	။	၁၀၀
ကိုတင်အောင် မစန်းမြင့် (ကုန်သည်)	။	၅၀
ဦးအောင်ငြိမ်း ဒေါ်တင်ရီ	။	။
။ သန်းရှိန် ဒေါ်စိန်တင်	။	၁၀၀
ဒေါ်မြခင် (အလှူကုန်ဆိုင်)	။	၅၀
ဦးတင့်လွင် ဒေါ်တင်မေ	။	၁၀၀
ဖွားသန်း (ကျောင်းအမ)	။	။
ဦးဝင်းမြင့် (သစ်တော) ဒေါ်ခင်လေးမြင့်	။	၅၀
ဦးလှရွှေ ဒေါ်တင်အေး	။	။
ဒေါ်လှခင် မိသားစု	။	။
ဦးအောင်သန်း ဒေါ်ညွန့် (ပန်းရိုးမ)	။	။
ဒေါ်ညို မိသားစု	။	။
ဒေါ်ကြည် (ရန်အောင်)	။	။
ဦးချစ်ဆွေ ဒေါ်ဆက်မိ	။	။
ဒေါ်ကြည်စိန်နှင့်ညီအမများ	။	၅၀
ဒေါ်ပု-သစ်လေးလုံးရွာ	။	၁၀၀
ဦးစိုး ဒေါ်ခင်တင့်	။	၅၀
ဦးကြန့်- ဘိုးဘိုးအောင်ထိဆိုင်	။	။
ဒေါ်ရင် (ဆရာမကြီး)	။	။
ဦးသွင် ဒေါ်ခင်ကြည် (ရွှေကုန်သည်)	။	။
ဦးထွန်းရွှေ ဒေါ်ရီလေးချို	။	။
ဦးဝင်းမြင့် ဒေါ်စမ်းစမ်းရီ (သစ်တော)	။	။
ကိုခင်မောင်လတ် မဖြူမိုးမိုး (သစ်စက်ပိုင်)	။	၃၀၀
ဦးတင်ထူး ဒေါ်နှင်းအေး (ဖော်လှိုင်ထူး)	။	၁၀၀

ဒေါ်ခင်ကြည်(သုခိတာပုံနှိပ်စက်)	ပျဉ်းမနားမြို့	၁၀၀
ဒေါ်မြသန်း (ကုန်သည်)	။	။
ဦးသိန်းစံ ဒေါ်ခင်ကြည် (ကုန်သည်)	။	။
။ ဘိုးနီ ဒေါ်သန်းနု	။	။
။ စိုးတင့် (ပြောင်းပွဲစား-သစ်စက်)	။	၂၅၀
။ မြသန်း (ကုမ်းခြံ)	။	၁၀၀
။ မြမောင် ဒေါ်နှင်းရီ	။	၅၀
။ သန်းအောင် ဒေါ်ကြင်မြိုင်	လယ်ဝေးမြို့	၂၅၀
။ လှမောင် ဒေါ်ခင်မြင့်	ပျဉ်းမနားမြို့	၁၀၀
။ သောင်းတင်နှင့်အဖွဲ့-ဂျပန်ကုန်မြေကီလီမိတက် ရန်ကုန်		၁၀၀
။ တင်မောင် ဒေါ်စိန်ပု (မရမ်းခြံ)	ပျဉ်းမနားမြို့	၅၀
။ သက်ထွေး ဒေါ်စမ်းစမ်း၊ စော်ဘွားကြီးကုန်း ရန်ကုန်		။
။ မျိုးသိန်း ဒေါ်ကြွယ်ကြွယ်--		
ပလောင်လက်ဖက်ခြောက်	ပျဉ်းမနားမြို့	။
ဦးစံညွန့် ဒေါ်ခင်မေ(ခြူးဆေးလိပ်)	။	။
။ အောင်ကြီး မိသားစု ကံဦး-	။	။
။ လှမောင် ဒေါ်ခင်လှ	။	။
ဒေါ်ဖွားရင်	။	။
ဦးထွန်းရှိန် ဒေါ်ငွေမြိုင်	။	။
။ ပါ ဒေါ်သန်းရွှေ	။	။
ဒေါ်မြကြင်	။	။
ဦးမြသောင်း ဒေါ်တင်တင်	။	။
ဒေါ်ခင်ညွန့်	။	။
မရွှေသိန်း၊ မခင်မာရီ၊ မမ၊ မခင်စန်း၊ (ကံဦး)	။	။
မမ (ကုန်သည်)	။	၁၅၀
ဦးဗိုလ် ဒေါ်ခင်ကြည် ပန်းခင်းရပ်	။	၅၀
။ တင်ဝင်း ဒေါ်လှရီ(ဒေါ်လှရှင်)		
ပင်ယုံ ဘက်ထရီလုပ်ငန်း		။

ရွှေနန်းမြင့် ကျောင်းအမကြီး ဒေါ်ခင်ရွှေ		
ပန်းခင်းရပ်	ပျဉ်းမနားမြို့	၁၀၀
ဦးစန်းမောင် ဒေါ်မြသန်း ၊		
သမီး-စန်းစန်းမြင့် (လဝက)	။	၅၀
ဦးခွေး ဒေါ်အိမ်မြဲ(ညွန့်ဆန်းယဉ် အပ်ချုပ်ဆိုင်)		။
ဒေါ်ဆောင်း၊ ကိုခင်ဇော်၊ မခင်စန်းဝင်း၊ ပန်းခင်းရပ်		။
ကိုခင်မောင်ဦး (မန်နေဂျာ-ဖိုက်ပျိုရေးသူတေသန)-		
ရေဆင်း ပျဉ်းမနား		။
ဦးလှဌေး (လေကြောင်းရုံး) ဒေါ်စောရီ(ဆရာမ) အမှတ် ၉		
ဗိုလ်မင်းဂေါင်လမ်း၊ ဗိုလ်စိန်မှန်ရပ်ကွက် ရန်ကုန်မြို့		။
၁၉၉၁-၉၂ ခုနှစ် အမက ၅-ဒဂုံ၊ ဆရာမ ဒေါ်စောရီနှင့်		
ပထမတန်း ကျောင်းသားကျောင်းသူများ		။
ကိုမိုးမြင့်သောင်း မမြင့်မြင့်မိုး သား-ဟော်နီမိုးမြင့်သောင်း		
(အိုင်-ဒီ-အို-ဒဗလျှူ) မီးရထား ရန်ကုန်		။
မရီနှင့်အလှူရှင်များ		၃၀၀
ဦးအေး ဒေါ်တင်မေ၊ ရွှာရှည် ဝမ်းတွင်းမြို့		၅၀
။ မြစိန် ဒေါ်ငွေကြူ၊ ရွှေဂုံတိုင် ရန်ကုန်မြို့		၁၀၀
ကိုကြည်ဝင်း ဖဝင်းဝင်းအောင်၊		
သား-စိုးထက်ဝင်း၊ မြူးဇော်ဦး ရွှေဂုံတိုင် ရန်ကုန်မြို့		၅၀
ကိုဝင်း မဆန်းကြည်၊ သား-ဇော်လင်းအောင်၊		
သမီး-သူဇာလင်း ပြန်တန်ဆာ		၅၀

ပျဉ်းမနားမြို့ ပါဠိတက္ကသိုလ်ဆရာတော် ဦးဝိမလဗုဒ္ဓိအကျိုးဆောင်သော
ဓမ္မဒါနကုသိုလ် အလှူရှင်များ

(၅၀-ဦး)

ဆရာတော် ဦးဝိမလဗုဒ္ဓိ ပါဠိတက္ကသိုလ် မင်္ဂလာဇေယျင်-		
ကျောင်းတိုက်	ပျဉ်းမနားမြို့	၅၀၀
တပ်ဦးမင်းကျောင်းဆရာတော်	။	၁၀၀
ဦးပဏ္ဍိတ စီးတီကျောင်း	။	။

။ တေဇနိယ ဆုတောင်းပြည့်ကျောင်း	ပျဉ်းမနားမြို့	၁၀၀
။ ကုသလ ကြာပင်ကျောင်း	။	။
။ တေဇနိယ ကျောင်းကြီးကျောင်း	။	။
။ သုမန ဂုဏ်မင်းအင်းကျောင်း	။	။
။ စက္ကိန္ဒ ညောင်ပင်ကြီးစု	။	။
။ သင်္ခါယ ဂုဏ်လုပ်ရေးဇေယျကောင်းဝင် ပထမဆင့် နိုင်ငံ့ဂုဏ်ရည်- ဒုတိယဆင့်	။	။
။ ဦးချစ်စိန်၊ ဒေါ်လုံး ရွှေဟင်္သာ	လယ်ဇေး	။
။ သာဇံ၊ ဒေါ်ထွန်း ညောင်ပင်ကြီးစု	ပျဉ်းမနားမြို့	၅၀
။ သန်းမောင်၊ ဒေါ်ခင်လှ ပေါင်းလောင်း	။	။
။ ကျော်မင်းအောင်၊ ဒေါ်မြမြဝင်း မီးရထား	။	။
။ အေးကို၊ ဒေါ်ခင်လေးမြင့်	။	။
။ ပု၊ ဒေါ်ချစ်ချစ် အိုင်စောက်	။	၁၀၀
။ တင်လှ၊ ဒေါ်စန်း အမှတ် (၂)ဈေး	။	၅၀
။ ဆရာမ ဒေါ်မြင့်မြင့်စန်း မအူလေးပင်	။	။
။ ဒေါ်ခင်မကြူ၊ တဲကုန်း	။	။
။ ဦးတင်လှ၊ ဒေါ်လှတင် စည်ပင်သာယာ	။	။
။ တင်လင်းအောင်၊ ဒေါ်ကြည်ကြည်အေး ပေါင်းလောင်း	။	။
။ ဒေါက်တာစိန်တိုး၊ ဒေါ်စန်းရီ သာယာကုန်း	ပျဉ်းမနား	။
။ ဦးစိုးရင်၊ ဒေါ်သန်းလှ	။	။
။ စိန်ဝင်း၊ ဒေါ်ခင်မာလှ မန်ကျည်းတော	။	။
။ ကျော်သောင်း၊ ဒေါ်နုနုခိုင် မီးရထား	။	။
။ မြလေး၊ မင်္ဂလာသာဇံ	။	။
။ ကျော်ဝင်း၊ ဒေါ်ခင်ဝင်း အောင်မင်္ဂလာ	။	။
။ မုန်း။ ဒေါ်တင်အုန်း (မိတ်ဆက်ထမ်းဆိုင်)	။	။
။ ကိုရာထွန်း၊ မတင်အေး ညောင်ပင်ကြီးစု	။	။
။ ဦးမောင်ငယ် (ဒေါ်ခင်မြ) ပြန်ကပြေး	။	။
။ ကိုငြိမ်းမောင်-မရင်မြ၊ ကိုဝင်းရွှေ-မရီဝင်း ညောင်ပင်ကြီးစု	။	။
။ ဦးဇွန်က၊ အုန်းတောကျောင်း	ပျဉ်းမနား	။
။ ဓမ္မပိယ ဆိပ်နံကုန်းကျောင်း	။	။

ဦးအာလောက မဇ္ဈိမဝိဟာရကျောင်း	ပျဉ်းမနားမြို့	၅၀
။ ကုပေရ ပါဠိတက္ကသိုလ် မင်္ဂလာဇေယျုံ	။	။
။ အာစိန္တ	။	။
။ စောမောင်၊ ဒေါ်တင်မြင့် ရွှေဟင်္သာ	လယ်ဝေး	။
။ သောင်းရွှေ၊ ဒေါ်သန်းရွှေ	။	။
။ ကျော်ဒင်၊ ဒေါ်သောင်း	။	။
။ ထွန်းရွှေ၊ ဒေါ်ပု	။	။
။ အောင်သိန်း၊ ဒေါ်လှို ညောင်ပင်ကြီးစု	ပျဉ်းမနားမြို့	။
။ ရွှေ၊ ဒေါ်ခင်သန်းမြင့် ရွှေချည်	။	။
။ ကျော်စိန်၊ ဒေါ်သန်းရင် မစိုးရိမ်	။	။
။ အောင်ငြိမ်း၊ ဒေါ်တင်ရီ အမှတ် ၂ ဈေး	။	။
။ ဝိုင်းမောင်၊ ဒေါ်ကျင်လှိုင် သမီး မတင်တင်အေး		
အေးသစ္စာ ၃၀၈ မေတ္တာလမ်း	။	။
။ မြင့်အောင်၊ ဒေါ်နီနီလှိုင် သား၊ စည်သူမြင့်အောင်	။	။
။ ထွန်းအောင်၊ ဒေါ်မြစိန် ပြန်ကပြေး	။	။
ကိုတင်ရီနီ၊ မခင်ရွှေ ညောင်ပင်ကြီးစု	။	။
ကိုထွန်းမြိုင် မန္တကြည် သပြေကုန်း	။	။
ကိုမြင့်သိန်း၊ မသန်းနွဲ့	။	။
မခင်စာ ဂုဏ်မင်းအင်းရွာ	။	။

ညောင်ရမ်းပေါက်တောဆရာတော် ဦးတေဇဗလ ဦးဆောင်သော
အလှူရှင်များစာရင်း

(၃၄ ဦး)

ဆရာတော်ဦးတေဇဗလ	ပေါက်တော	၂၅၀
။ ။ သုမန အောင်စွာသိမ်ကျောင်း	။	၁၅၀
။ ။ နန္ဒိယ အင်းအုံးကျောင်း	။	၁၀၀
ဒေါ်သန်းခင်၊ သား-ကိုစံသိန်း၊ သမီး-မစံရင်	။	၂၅၀
ဦးလှစိန် ဒေါ်သောင်းရွှေ	။	၁၅၀
ဒေါ်မြခင်	။	၁၀၀

ဦးဘိုးထယ်	ပေါက်တော	၁၀၀
။ လှဝေ ဒေါ်လှညွန့်	။	။
။ လှဝေ ဒေါ်လေးလေး	။	။
။ မျံစီ ဒေါ်လှဖြူ	။	။
။ ချစ်ရာ ဒေါ်ပု	။	။
။ ထွန်း ဒေါ်လှရီ	။	။
။ အောင်ညွန့် ဒေါ်မြမေ	။	။
။ လှစိန် ဒေါ်သိန်း	။	။
။ မောင်စိန် ဒေါ်အေးငြိမ်း	။	။
။ စံ ဒေါ်နု	။	။
ဒေါ်ခင်သန်း	။	။
ဦးကြည် ဒေါ်အုံးစိန်	။	။
။ ထွန်းစိန် ဒေါ်ကြည်	။	။
ဒေါ်အေးရှင်၊ သမီး-မိဖော်	။	။
။ အုံးရှင်	။	၅၅
။ မြကြင်	။	။
ဦးပန်းရီ ဒေါ်ရွှေလာ	။	။
။ ချစ်အေး ဒေါ်မကြီး	။	။
။ ညီ ဒေါ်အုန်းကြည်(ဘိုးမိုးကုန်း)	။	၁၁၀
ဒေါ်မြအေး	။	။
ဦးကျော်မြိုင် ဒေါ်နှင်းရီ	။	။
။ ဂွတ် ဒေါ်သန်းရီ	။	။
ဒေါ်သောင်းတင်၊		
သား-မောင်အောင်အောင်ကျော်၊ မောင်အောင်ဖြူ	။	၁၁၁
ဦးဘိုးအေး ဒေါ်လှကြည်(ဘိုးမိုးကုန်း)	။	၅၀
ဒေါ်လှသင်း	။	၁၀၀
ဦးသန်းကြည် ဒေါ်မရီ	။	။
ဒေါ်သန်းညွန့် ဒေါ်သန်းတင်	ကျောင်းအမများ	၁၅၀
မသန်းမြင့်၊ မမြင့်အေး၊ မလှဌေး	သာစည်	၁၀၀

မအူပင်မြို့ မြို့လည်ကျောင်း ဆရာတော်ဦးခန္တိဝါဒ-မှ အလှူခံပေးသော
 စာအုပ်ဓမ္မဒါန ကုသိုလ်ရှင်များစာရင်း
 (၄၆ ဦး)

ဦးခန္တိဝါဒ၊ မြို့လည်ကျောင်း	မအူပင်မြို့	၃၁၀
။ ဝါသဝါဘိဝံသ ။	။	၂၅၀
။ ဣဿရိယ ။	။	၃၀၀
။ လက္ခဏ ။	။	၁၀၀
။ အာစိဏ္ဍ ။	။	။
။ တိက္ခိန္ဒိယ ရတနာပုံကျောင်း	။	။
။ ဂန္ဓမာ၊ သပြေကုန်း သာသနာဟိတကျောင်း	။	။
။ သုဇာတနှင့်တပည့်များသုံးကြိုင်းရွာ	။	၁၅၀
။ သေကာ၊ ဓမ္မရက္ခိတကျောင်း၊ မြို့လည်ကျောင်းတိုက်	။	၅၀
။ ပုဏ္ဏ၊ အောင်မြေသာစည်ကျောင်း	။	၂၅၀
။ ဇောတိပါလ၊ ဦးဝိလာသ၊ ဦးဇာဂရ၊ ဦးဇေဋ္ဌိလ	။	၅၀
ဥပုသ်သည်များ ကောင်းမှု		၁၀၀
ဦးလှမြင့် ဒေါ်ညွန့်ညွန့် (ဒု-တိုင်းတရားသူကြီး)	။	၅၀၀
။ ညွန့်စိန် ဒေါ်မြင့်မြင့်သန်း (မြို့နယ်ဥပဒေအရာရှိ)	။	၃၀၀
။ ရွှေထွန်း ဒေါ်စန်းတင့် (ရှေ့နေ)	။	၂၅၀
။ ဝင်းနိုင်ကျော် ဒေါ်ခင်ပြုံးကျော် - (တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)	။	၁၅၀
စိုးမြင့် ဒေါ်ခင်စီ၊ သား-ဦးကျော်စိန်ဝင်း (တရားရုံးချုပ်ရှေ့နေ)	။	၂၅၀
။ ခင်ချို ဒေါ်ပန်းရည် (ချိုရောင်းဝယ်ရေး)	။	၁၀၀
။ အုံးဟန် ဒေါ်ခင်ခင်စီ (မြို့နယ်တရားရုံး)	။	၅၀
။ ခင်ဆန်း ဒေါ်သင်းသင်းခိုင် (။)	။	။
။ ဒေါ်သန်းနွဲ့ (ရှေ့ကြား ဆေးလိပ်ခုံ)	။	၅၀၀
။ ထွန်းရွှေနှင့် (၁၀)ဦး	။	၁၀၀
။ ကြည်ဝင်း ဒေါ်ခင်စန်း	။	၅၀
။ တင်ရွှေ ဒေါ်ကြည်ဝင်း	။	။
။ စံရွှေ ဒေါ်ရင်မြင့်	။	။

ဒေါ်သန်းစိန် မိသားစု	မအူပင်	၅၀
ဦးခင်ဖေ့ ဒေါ်ခင်သန်းမြင့်	။	။
ဒေါ်ထွေး	။	။
ဦးဟန်စိုး ဒေါ်စန်းရီ(ပြည်တော်အေးဆန်စက်)	။	။
မောင်ဌေးလှိုင် (ငရစ်ရိုးရွာ-ကျိုက်လတ်မြို့နယ်)		။
ဦးရွှေဝင်း ဒေါ်အေး မိသားစု မအူပင်မြို့		။
။ လှဖေ ဒေါ်ကြည်ညွန့် ။	။	။
။ ယွန်းတင် ဒေါ်မြသင် ။	။	၂၅၀
။ အောင်သန်းဌေး၊ ဒေါ်ခိုင်ခိုင်ဝင်း ကမ်းနားလမ်း		၁၀၀
။ တုန်ငါး ဒေါ်ညွန့်ညွန့် မိသားစု မအူပင်မြို့		။
။ ဦးမင်းစိန် ဒေါ်ခင်သန်းဌေး၊ သား-ကျော်ကျော်ပင်း၊		။
ဦးကျင်မစင်း၊ ဒေါ်ခင်လှ (မိသားစု) မအူပင်မြို့	။	။
ဒေါ်လှရှင်၊ ဦးစံမြင့်၊ ဒေါ်ခင်ကြည် (နှင်းပန်းစာပေ)		၅၀
ဒေါ်ချိုချို၊ မတင်တင်အေး (နှင်းပန်းစာပေ)		။
မောင်မျိုးဦး၊ မခင်မြင့်ကြည် (၄၀)ကမ်းနားလမ်း		။
ဒေါ်မြင့်မြင့်စော၊ အမှတ်(၇)ဈေးလမ်း မအူပင်မြို့		။
မောင်ဝင်းတင်၊ မလှလှဟန် အမှတ်(၄၉) ဝေဇယန္တာလမ်း		
သင်္သန်းကျန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်		၂၅၀
ဦးကာမ၊ ဒေါ်ငွေသိန်း (မရမ်းကွေ့အရှေ့) မအူပင်မြို့		၅၀
ဦးတင်ဝင်း၊ ဒေါ်ယဉ်မြင့် အမှတ်(၂၅)		
အောင်ဇေယျလမ်း	။	။
ဦးချစ်သန်း၊ ဒေါ်လှလှမြင့် သမီး မေန္တာလင်း	။	။
အလှူရှင်အမည်မပါ	။	၁၅၀

အုတ်ဖိုမြို့မှ စာအုပ်အလှူရှင်စာရင်း

(၃ ဦး)

ဦးစန္ဒောဘာသ သုံးထပ်ကျောင်း	အုတ်ဖိုမြို့	၅၀၀
ဦးသုမင်္ဂလ ကရင်ကွင်း စံပြကျောင်း	။	၂၀၀
ဦးဝိလာသဂ္ဂ ချောင်းဂွကြီးကျောင်း	။	၅၀

ကျောက်ဆည်မြို့မှ စာအုပ်အလှူရှင်စာရင်း

(၂ ဦး)

ဦးဇနိတာဘိဝံသ	မင်းကုန်းစာသင်တိုက်	ကျောက်ဆည်မြို့	၁၀၀၀
ဦးဓမ္မပါလာဘိဝံသ	။	။	၅၀၀

ရေဦးမြို့မှ စာအုပ်အလှူရှင်စာရင်း

(၃ ဦး)

ဦးအာစာရာဘိဝံသ	မင်္ဂလာရာမကျောင်းတိုက်	ရေဦးမြို့	၅၀၀
ဦးပဝရ(စာချ)	။	။	၂၅၀
ဦးနာဂိန္ဒ(စာချ)	။	။	၂၅၀

ကလေးတောင်ကြီး၊ အောင်ပန်းမြို့မှ စာအုပ်အလှူရှင်များစာရင်း

(၄ ဦး)

ဦးလလိတဝံသ	မဟာဇောတိကာရုံကျောင်းတိုက်		
	အမှတ်(၆)ရပ်ကွက်	ကလေးမြို့	၁၀၀
ကလေးသိမ်တောင်နာယကဆရာတော်များ		ကလေးမြို့	၃၀၀
ဦးတိက္ခသိဒ္ဓိ	ဘိုးဘွားရိပ်သာကျောင်း	တောင်ကြီးမြို့	၁၁၀၀
ဦးညာဏိန္ဒ	အောင်စကြာကျောင်း	အောင်ပန်းမြို့	၅၀၀

ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ်မှ အစာအုပ်လှူရှင်များစာရင်း

(၅ ဦး)

ဦးကောသလ္လနှင့်ဗဟညျများ	(ဝါခင်းကုန်း)ဆူးဖြူရိပ်သာ		
		ပုသိမ်ကြီးမြို့နယ်	၁၀၀၀
ဦးဇဋ္ဌိလ	ဘန့်တင်ကျောင်း	ဘန့်တင်ရွာ	၃၀၀
ဦးခေမိန္ဒ	သုန္ဒရာရာမကျောင်း	လက်သစ်ရွာ	။
ဦးမဓမ္မာဘာသ	ကျောက်မီးကျောင်း	ကျောက်မီးရွာ	။
ဦးဇဋ္ဌိလ	ဣစ္ဆာသယတိုက်ကျောင်း	ဝါခင်ကုန်း	။

မေတ္တာဒါန အလှူရှင်များစာရင်း

ရွှေဘိုမြို့နယ် မခေါက်ရွာမှ စာအုပ်
အလှူရှင် စာရင်း

(၂ ဦး)

ဦးစန္ဒီမာ	ပတ္တမြားတိုက်သစ်ကျောင်း	မခေါက်ရွာ	ရွှေဘိုမြို့	၅၀၀
ခမည်းတော်ဦးဘစိန်	မယ်တော်ဒေါ်ဖွားသိုက်	။	။	၅၀၀

ပျော်ဘွယ်မြို့မှ စာအုပ်အလှူရှင်စာရင်း

(၅ ဦး)

ဦးကောဝိဒ (မ.ဟ.န)	ရေလည်ကျောင်းတိုက်	ပျော်ဘွယ်မြို့	၅၀၀
။ ပရမ	(ပျော်ဘွယ်မြို့)		၂၅၀
။ ပိဏ္ဍောလ	။		။
။ ဉာဏိက	။		။
။ ဉာဏ	။		။

ဓနုဖြူမြို့မှ မေတ္တာဒါန စာအုပ်အလှူရှင်များစာရင်း

(၁၇ ဦး)

ဒေါ်ညွန့်ညွန့်နှင့်မောင်နှမများ (ဆေးလိပ်ခုံ)	ဓနုဖြူမြို့	၂၅၀၀
ဦးမောင်မောင် ဒေါ်မြသင်		
အမှတ်(၁၃) ပျားရည်ကုန်းလမ်း၊ ကျောက်မြောင်း		၁၀၀၀
ဦးတင်ရွှေ ဒေါ်လှရင်၊ သမီး မမြင့်မြင့်ဝေ		
(ယင်းမာ မိသားစု) ဓနုဖြူမြို့။		၇၀၀
ဦးစောအောင် ဒေါ်အေးအေးသန်း-		
သား-ပြည့်ဖြိုးစုံ၊ သမီး-စုမြတ်ဖြိုး	ဓနုဖြူမြို့	၂၀၀
ဦးတင်လှိုင် ဒေါ်ခင်မေကြည် (ရွှေလင်းယုံဆိစက်)	။	၁၀၀
။ မြတ်သွင် ဒေါ်မြင့်မြင့်စိန်၊ သား-မျိုးမြင့်သွင်	။	။
။ တိုးလှိုင် ဒေါ်ဆွေဆွေ၊ သား-လှမင်းခန့်၊ ဇင်တို့ထွန်း	။	။

(ယင်းမာ အမျိုးသမီးများ)	။	၀၀၀
ဦးကြင်မောင် ဒေါ်လှကြည်-		
(မြမြင်းဝံဆေးလိပ်) အမှတ်(၃)	။	၇၅၀
ဦးသိန်းဟန် ဒေါ်ခင်နွဲ့ (ထွန်းထွန်း စတိုး)	။	၅၀၀
။ သန်း ဒေါ်ခင်သွဲ့-		
သား-ညီညီထွန်းသိန်း (မြမြင်းဝံဆေးလိပ်)	။	။
ကိုအောင်ကြည် မတင်တင်ဌေး၊ သား-အောင်ချမ်းထက်-		
အောင်ချမ်းပြည့်၊ သမီး-သုန္ဒရီအောင်-		
(ပြည်ရတနာစတိုး)	။	၁၅၁
ကိုရဲထွန်းဝင်း၊ မယုယုခိုင်၊ သား-ကျော်ထွန်းခိုင်၊ သမီး-သီရိထွန်းခိုင်		
အိုးဘိုလမ်း၊ ကြည့်မြင်တိုင်၊ ရန်ကုန်မြို့။		၁၀၀
ဦးရဲမြင့် ဒေါ်ညွန့်ရီ၊ သား ငြိမ်းချမ်းထွန်း		။
။ မြင့်သောင်း အေးအေးနွဲ့၊ သားကျော်စွာဝင်း -		
သမီး ဖာင်လေးမြင့်၊ ယဉ်ဆွေမြင့် (ကုန်သည်) ဓနုဖြူမြို့	။	။
။ လှတိုး ဒေါ်မြင့်မြင့်ရီ၊ သား-ဇော်တိုး၊ သမီး-စိမ်းလဲ့လဲ့		
(ရွှေဥဒေါင်း ဆေးလိပ်ခုံ)	။	။
မစန်းစန်းဌေး၊ အမှတ် ၅၀၁၊ ပြည်တော်သာ(၃)လမ်း၊ ပဲခူးမြို့		၂၀၀

ကသာမြို့

သာသနပဇ္ဇောတာရုံ ဆရာတော်
ဦးစီးလှဒါနိသော အလှူရှင်စာရင်း

(၅၅ ဦး)

ဦးသုမန သာသနပဇ္ဇောတာရုံ	ကျောင်းဆရာတော်	ကသာမြို့	၁၀၀
။ ဝိလာသ	။	။	၅၀
။ ချစ်မြိုင်	မိသားစု	။	၁၀၀
အဖွားချယ်	။	။	။
။ အောင်ထွန်း သမီး မမြဝင်း	။	။	၂၅၀
ဒေါ်ခင်မေ	။	။	၁၀၀

ဦးမိုင်း ဒေါ်စိန်ပု	။	။	၅၈
။ ပန်း ဒေါ်အုန်းခင်	။	။	။
အဖွားဇင်	။	။	။
ဦးငြိမ်းမောင် ဒေါ်ခင်ငြိမ်း	။	။	။
။ ဘဂျမ်း၊ ဒေါ်ဖြူ၊ ဒေါ်ယူ	။	။	။
ဒေါ်အေးလှ	။	။	။
ဦးရန်အေး ဒေါ်သန်းသန်း	။	။	။
။ လှလှ ဒေါ်ခင်မူ	။	။	။
ဒေါ်ပြည့်	။	။	။
ဦးသိန်းထွန်း ဒေါ်ခင်မြ	။	။	။
မောင်လှညွန့် မဇော်	။	။	။
မောင်သန်းလှ မခင်ပွား	။	။	။
ဦးတေလေ ဒေါ်စောမြ	။	။	။
။ ထွန်းရှင် ဒေါ်မုန်းခင်	။	။	။
ဒေါ်ညွန့် သမီး-မလှလှမြင့်(လယ်ဖျား)	။	။	။
။ အေးကြည်	။	။	။
။ အေးရီ	။	။	။
မောင်မြင့်အောင် မတင်အေး	။	။	။
ဒေါ်ကြည်ကြည်အေး	။	။	။
ဒေါ်ချစ်စိန်(စက်ရုံကုန်း)	။	။	။
မောင်မြရီန် မခင်မြင့်	။	။	။
မစိန်ရွှေ (စက်ရုံကုန်း)	။	။	။
ဦးဘိုနီ ဒေါ်တင်မြ	။	။	။
ဒေါ်စောခင်	။	။	။
ဒေါ်အေးပု	။	။	။
ဦးမင်းရွှေ ဒေါ်စမ်း	။	။	။
ဒေါ်ချစ်စိန်	။	။	။
ဒေါ်ပိုး	။	။	။
မသန်းရှင်	။	။	။
ဒေါ်စောင်း (မိုးတားလေး)	။	။	၅၀၀

ဒေါ်တင်စိန်	။	။	၅၀
ဦးအောင်သွင် ဒေါ်ကြည်ကြည်မာ	။	။	။
ဦးကျော်အေး ဒေါ်မြမေ	။	။	။
မခင်နု	။	။	။
မခင်တုတ်(မိုးတားအေး)	။	။	။
မောင်ချစ်တင်-မသိန်းကြွယ်(မိုးတားလေး)	။	။	။
မောင်မင်းလွင် မကြည်သန်း	။	။	။
ဒေါ်အေးရှိန်၊ သမီး-မညိုညို	။	။	။
ဦးကျော်တင့် ဒေါ်ပြုံး	။	။	။
။ ကျော်မြင့် ဒေါ်စမ်း	။	။	။
။ မြင့်လွင် ဒေါ်အမာ	။	။	။
။ အေးမောင် ဒေါ်ကြည်	။	။	။
။ ကျော်စိန် ဒေါ်တင်	။	။	။
။ တိုးမောင် ဒေါ်စက်မေ(ဆေးမွှေး)	။	။	။
ဒေါ်ငြိမ်းခင်၊ သမီး-ဒေါ်မြင့်မြင့်သိန်း	။	။	။
ဒေါ်သန်းမေ၊ သမီး-ဒေါ်မြမြသန်း	။	။	။
ဒေါ်ခင်ရီအားရည်စူး၍ -			
ဦးမြင့်လွင်-ဒေါ်အမာ	။	။	။
မောင်တင်ဝင်းရွှေ မခင်ခင်သိန်း	။	။	၁၅၀
မတင်ဝင်း၊ သား-မောင်လပြည့်	။	။	၅၀

ကသာမြို့ မြောက်ကျောင်းဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဓမ္မ၊ အလှူခံရရှိသော
ဓမ္မဒါန စာအုပ်အလှူရှင်များ

(၅၀-ဦး)

ဆရာတော် ဦးအဂ္ဂဓမ္မ၊ မြောက်ကျောင်း	ကသာ	၅၀၀
ဆရာတော် ဦးဣန္ဒြိယ၊ လေးထပ်ကျောင်း	။	၅၀
ဆရာတော် ဦးဇဠိလ၊ သပြေလှ အောက်ကျောင်း	ရွှေကူ	။
ဆရာတော် ဦးသဇ္ဇန၊ ဆိပ်သာကျောင်း	ကသာ	။
ဦးယသ၊ မြောက်ကျောင်း	။	။

။ ဂန္ဓမာ	။	။	၅၀
။ ဝါသဝ	။	။	။
။ သုနန္ဒ	။	။	။
။ ရေဝတ	။	။	။
ကိုမြင့်ဝေ၊ မခင်မြနှယ်	မိသားစု	။	။
ကိုသန်းထွန်း၊ မကြည်ဝင်း	။	။	။
ဦးမြအုန်း၊ ဒေါ်လှလှ	။	။	။
။ ကံလှ၊ ဒေါ်အေးဆိုင်	။	။	။
ကိုတင်အုန်း၊ မတင့်လှိုင်	။	။	။
ဒေါ်မြသန်း၊ ကိုသန်းဌေး၊ မတူး	။	။	။
ဒေါ်အမာ	။	။	။
မအေးအေးတင် မိသားစု	။	။	၁၅၀
သမီး မသိင်္ဂီမြင့်	။	။	၅၀
ဒေါ်ရွှေ မိသားစု	။	။	။
ကိုဝင်းလှိုင်၊ မအေးမြင့် မိသားစု	။	။	။
ဒေါ်စောမြိုင် မိသားစု	ရွှေကူ	။	။
ကိုတင်ဌေး၊ မမန်းစန်းဝင်း	။	။	။
ဦးချန်ထွန်း၊ ဒေါ်ကြည်မြ မိသားစု	ကသာ	။	။
မခင်မာဖြူ	။	။	။
မကျင်	။	။	။
ဒေါ်ခင်မြ မိသားစု	။	။	။
ကိုသန်းစိန်၊ မညိုဝင်း မိသားစု	။	။	။
မယောက် မိသားစု	။	။	။
ကိုမြင့်ကြိုင်၊ မရီရီထွေး	ကသာ	။	။
ဒေါ်လှတင်	။	။	။
အမိဒေါ်လွန်းရင်နှင့် ကိုတင်နေဝင်း မစန်း	။	။	။
ကိုမြင့်ဦး၊ မခင်တိုး	။	။	။
ဦးသောင်းလှ၊ ဒေါ်ခင်စိန် မိသားစု	။	။	၁၀၀
ဦးရှောင်မြင့်၊ ဒေါ်အေးစိန် မိသားစု	။	။	။
ဦးချစ်တင်၊ ဒေါ်တင်လှ မိသားစု	။	။	၅၀

ဒေါ်ရီ မိသားစု	။	၂၅၀
ဦးတင်မောင်၊ ဒေါ်စက်တိုင် မိသားစု	။	၁၀၀
မသင်းသင်းမေ၊ မတင်တင်အေး	။	၅၀
ဦးတင်မေ၊ ဒေါ်ကြည် မိသားစု	။	။
ဦးဘဝမ်းအား ရည်စူး၍ ဒေါ်တီ	။	။
ဦးညွန့်တင်၊ ဒေါ်ဝေဝေ မိသားစု	။	။
မအမာရီ	။	။
ဦးချစ်ရွှေ၊ ဒေါ်ရီရီမြင့် မိသားစု	။	။
ဦးဘချစ်၊ ဒေါ်စိန်စိန် မိသားစု	။	။
ဦးငပအောင်၊ ဒေါ်အေးအေးခိုင် မိသားစု	။	။
ဦးစိန်ဆိုင်၊ မလင်းလင်း မိသားစု	။	၁၀၀
ကိုမောင်သန်း၊ မခင်စန်း မိသားစု	ဟိုပင်	၅၀
ဦးဖိုးကျော်၊ ဒေါ်နက်ခေါက် မိသားစု	ကသာ	။
ဦးလှသန်း၊ ဒေါ်ရီရီ မိသားစု	။	။
ဦးဖိုးကျော်၊ ဒေါ်ကြည်လောင်း မိသားစု	။	။
ဦးစိန်သောင်း၊ ဒေါ်ကြေ မိသားစု	။	။
ဒေါ်ပြုံးချို အမှူးထား၍ မိသားစု	။	။
ဦးဆေး၊ ဒေါ်ဖွားနု မိသားစု	။	။
ဦးလှထူး၊ ဒေါ်ခင်ကြည် မိသားစု	။	။
ဦးဖိုးရွှေ၊ ဒေါ်အုံးကြည် မိသားစု	။	။
ဦးတင်မောင်၊ ဒေါ်ခင်မေ မိသားစု	။	။
ဒေါ်သောင်းတင် မိသားစု	။	။
ဒေါ်စောရီ	။	။

ကသာမြို့ မိုးဟား ဆရာတော် ဦးငိလာသ ဦးစီးလှူဒါန်းငွေ

(၂၂-ဦး)

ဆရာတော် ဦးငိလာသနှင့် တပည့်များ		
သရက်ပင်ကျောင်း		မိုးတား ၅၀၀
ဆရာတော် ဦးနန္ဒ သရက်ပင်ကျောင်း		။ ၁၀၀

ဦးထွန်းမြိုင်၊ ဒေါ်သောင်းခင်	မိသားစု အလယ်ရပ်	၅၀၀
။ ဘယု၊ ဒေါ်စိန်စိန်	။ အရှေ့ရပ်	။
။ ကျော်သန်း၊ ဒေါ်ကြည်မာ	။ ရှေ့ရပ်	။ ၁၀၀
ဒေါ်အောင်စိန်၊ သမီး၊ မခင်လေး	။ စေတီရပ်	။
ဦးတင်မောင်၊ ဒေါ်လှမြို့	။ အလယ်ရပ်	။
။ အောင်ညွန့်၊ ဒေါ်အုံးကြည်	။ စေတီရပ်	။
ဦးရှိုန်၊ ဒေါ်အေးဆင်	။ အရှေ့ရပ်	။
ဦးစံပ၊ ဒေါ်လှမေ လက်ပန်ရပ်		။
ဒေါ်ခင်စိန်	။	။
ဦးစိန်ရ၊ ဒေါ်ဌေးကြွယ်	။	။ ၅၀
ဒေါ်ခင်သိန်း		။
ဒေါ်ကြည်	။ စေတီရပ်	။
ဦးတင်မောင်၊ ဒေါ်စု	။	။
ဒေါ်အုန်းမြိုင် အလယ်ရပ်	။	။
ဦးပေါ်စံ၊ ဒေါ်ဖွားမူန့်	။	။
ဒေါ်စောညွန့်	။ အရှေ့ရပ်	။
ဒေါ်ခင်ညွန့်	။	။
ဦးအောင်ရှင်း၊ ဒေါ်ကျင်မေ	။	။
ဆရာမြ၊ ဒေါ်မဲတူ	။ တိုက်ကုန်း	။
ဦးဖေအောင်- ဒေါ်အေးပု	။ ဟေမိကုန်း	။
ကျမ်းစားအုပ်ပေါင်း(၅၇)အုပ်	ငွေစုပေါင်း	၂၀၅၀

ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာ ဓမ္မပါလာပရိယတ္တိစာသင်တိုက် ကသာမြို့
 ဦးစီးလှူဒါန်းသော ဓမ္မဒါနစာအုပ်အလှူရှင်များ
 (၁၅- ဦး)

ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာ၊ ဓမ္မပါလာ ပရိယတ္တိစာသင်တိုက်	အမှတ်(၉)ရပ်ကွက်	ကသာမြို့	၅၀၀
ဦးသာသန	။	။	၁၀၀
ဦးပဏ္ဍဝံသ	။	။	၁၀၀

ဦးလှနွာစာရ	။	။	၅၀
ဦးစန္ဒောဘာသ	။	။	။
ဦးစန္ဒီမာ	။	။	။
ဦးသောဘဏ	။	။	။
ဦးဣဿရိယ	။	။	။
ဦးသုဝဏ္ဏ	။	။	။
ရှင်သုစိတ္တ	။	။	။
ရှင်ဉာဏိန္ဒ	၊	။	။
ဆရာတော် ဦးနာဂိန္ဒ၊ နတ်ရေတွင်းကျောင်း		ကသာမြို့နယ်	။
ဆရာတော် ဦးလှနွာစက္က အောင်ဘုံကျောင်း		ကသာမြို့နယ်	။
ဆရာ ဦးစံလှိုင်၊ ဒေါ်ရီသွင် အမှတ် (၉) ရပ်ကွက်		ကသာမြို့	။
ဒေါ်နှင်းညွှာ၊ သမီး၊ ဒေါ်ခင်လှိုင် ရပ်ကွက် (၁)		ကသာမြို့	။

ဖြူးမြို့မင်းကျောင်းအရှင်ဇယျသေန ဦးဆောင်သော ဖြူးမြို့ရဟန်းရှင်လှ
စာအုပ်အလှူရှင်များစာရင်း
 (၁၆၁ ဦး)

ဆရာတော်ဦးဥတ္တမ၊ ထန်းကုန်းကျောင်းမကြီး - သိမ်အုန်းရပ်ကွက်		ဖြူးမြို့	၅၀၀
ဆရာတော်ဦးဉာဏိန္ဒ နတ်ရေလယ်ကန် ရွာလယ်ကျောင်း		။	။
။ ဦးဓမ္မရက္ခိတ ဓမ္မဗိမာန်ကျောင်း မြို့မအရှေ့		။	၁၀၀
။ ဦးဝါယမိန္ဒ၊ သပြေတန်းကျောင်း၊ ဘူတာတောင်		။	၂၀၀
။ ဦးရာဇိန္ဒ၊ မြို့ယောင်ကျောင်း၊ ဆေးရုံရပ်ကွက်		။	၁၀၀
ဦးပဉ္စင်းဦးပညာဝံသ၊ ထန်းကုန်းကျောင်းမကြီး		။	၅၀
။ ဦးသာဂရ	။	။	။
။ ဦးသုမန	။	။	။
။ ဦးကဝိ		။	။
ရှင်သီဟ၊ ရှင်ကုဏ္ဍလ၊ ရှင်မိဏ္ဍ၊ ရှင်သောဘန၊ ရှင်ပဏ္ဍိတ		။	။
ဦးစန္ဒန၊ မင်းကျောင်းစာသင်တိုက်၊ ပဲခူးလမ်း		။	၁၀၀
ဦးတင်ရွှေဦး ဒေါ်တင်တင်အေး (မြို့နယ်တရားသူကြီး)			။

ဦးအက္ခက် (၂၆၃)မန္တလေး အနောက်တောင်မြို့နယ်	မန္တလေး	၀၀၀
ဒေါ်တင်အေးဆီ၊ သား-ဦးမြင်လွင် မမြတ်အောင်	ဖြူးမြို့	၅၀
ဒေါ်သိန်း မိသားစု	။	။
ဦးစိန်ဟုတ် မိသားစု	။	။
ဦးချစ်ဆွေ ဒေါ်မြမြဝင်း-		
(အကယ်ဒမီစားသောက်ဆိုင်)ပဲခူးလမ်း	။	။
ဦးတင်ဝင်းလှိုင် ဒေါ်စန်းတင့်၊ ၂၀ လမ်း၊ ဂေါ်ဖီခြံ	။	။
။ ဇော်ဝင်း မရီမြင့် မိသားစု၊		
၂ လမ်း၊ ဆေးရုံရပ်ကွက်	။	။
ဦးသန်း ဒေါ်လှကြည်-		
သမီး-ဆရာမ ဒေါ်မြမြဝင်း၊ ရှမ်းဝဲဒေါင့်	။	။
ဒေါ်ဆင့် မိသားစု၊ (၃)လမ်း၊ ဗထူးရပ်ကွက်	။	။
ဒေါ်သိန်းမေ၊ (၃)လမ်း) မြောက်ပိုင်း၊ မြို့မအနောက်	။	။
ဦးစိ ဒေါ်သန်းဝင်း မိသားစု၊ ၂ လမ်း	။	။
ဦးပန်းစိန် ဒေါ်ညွန့်စိန်(အစ်မ)ဒေါ်ညွန့်ရင်နှင့်-		
သမီးများ၊ ပဲခူးလမ်းမြောက်ပိုင်း	။	။
မောင်မြတ်စိုးလင်း	ရှမ်းဝဲဒေါင့်	။
ဒေါ်ကြည်	။	။
ဦးထွန်းကြိုင် ဒေါ်တင်မြ၊ မိသားစု	။	။
။ မြဝင်း ဒေါ်မြဝင်း၊ ပဲခူးလမ်းမြောက်ပိုင်း	ဖြူးမြို့	။
။ သိန်း ဒေါ်မြင့်မြင့်၊ ဦးဇော်သိန်း ဒေါ်ခင်ဝင်းမြင့်		
ညီမ-မခင်ဌေးမြင့်၊ မခင်သက်မော်၊ ၅-လမ်း	။	။
အဖွားဒေါ်ရီ မိသားစု(၃)လမ်း၊ ဗထူးရပ်ကွက်	။	။
ဒေါ်ပညာခေါ် ဒေါ်စိန်ဥ(ရည်စူး) -		
ဒေါ်ကျင်ရီမိသားစု၊ ၅ လမ်း၊	။	။
ဦးကံကောင်း ဒေါ်တင်မြင့် သမီး မဆွေဆွေမင်း		
ဗလီ ၂ လမ်း ၊	။	။
ကိုတင်အုန်း။ မဖြူဖြူဝင်း မိသားစု ၉-လမ်း	ဖြူးမြို့	၅၀
ဒေါ်စောရီ မိသားစု သင်္ကန်းပရိက္ခရာဆိုင် ၉-လမ်း		၁၀၀

ဦးလှဝင်း၊ မြို့နယ်ပြည်သူ့ရဲတပ်ဖွဲ့မှူး	၅၀
ဦးသောင်း၊ မိသားစု ၂၈-လမ်း	။
ဦးမြသန်း၊ ဒေါ်ရီရီဝင်း မိသားစု ၃-လမ်း	။
ဒေါ်ကျင်နှင့်ညီမများ (၅)လမ်း	။
ဦးဘရင်(ရည်စူး) ဦးရဲမောင်၊ ဒေါ်ကြင်စိန် သား သမီးများကုသိုလ် ပဲခူးလမ်း မြောက်ပိုင်း	ဖြူးမြို့ ။
ဦးထောဝါး(ရည်စူး) ဒေါ်ပန်း သမီး မဝင်း မိသားစု (၃)လမ်း	။
ဦးစိန်မောင်၊ ဒေါ်သောင်းတင်	။ ။
ဒေါ်ငွေခင်၊ ငင်းအဏ္ဏဝါရေခဲစက်	။ ။
ဦးစံတင်၊ ဒေါ်တင်လှ မိသားစု (၅)လမ်း	။
ဦးစန်ဝင်း၊ ဒေါ်ပိုပိုခင် (၄)လမ်း မြို့မအနောက်	။
ဦးညွန့်၊ ဒေါ်ရီ (၁)လမ်း မြို့မအနောက်	။
ဦးကျင်မောင်၊ ဒေါ်တင်ငင်း (၁)လမ်း မြို့မအနောက်	။
ဦးစန်းဝင်း၊ ဒေါ်ပိုပိုခင် မြို့မအနောက် (၄)လမ်း	။
ဦးစန်း၊ ဒေါ်ခင်ဘင်း မိသားစု (၄)လမ်း	။
ဦးလှလေး၊ ဒေါ်ဖွားသီ မိသားစု (၂)လမ်း	။
ဒေါ်ပုမ၊ မတင်ညွန့်(သမီး)မမာမာဦး (၁)လမ်း	။
(ဦးမောင်ကို) ဒေါ်ညွန့်တင် မိသားစု မြို့မအနောက်	။
ဒေါ်ခင်ဥ၊ မြို့မအနောက် (၃)လမ်း	။
မိခင်ကြီး ဒေါ်ဆယ်မိနှင့် သာ ကိုဉာဏ်မြင့် သမီး မနွဲ့နွဲ့ ပဲခူးလမ်း မြောက်ပိုင်း	။ ၂၅၀
(ဦးစစ်) ဒေါ်အုန်းကြည်၊ ဇေယျာဖြိုးသက်န်းပရိက္ခရာဆိုင်	၂၅၀
ကိုင်းသန်း၊ မစန်းစန်းမာ (သမီး)သက်စုဝင်းသန်း	၅၁
ကိုသောင်းမြင့်၊ ကိုသိန်းမြင့်၊ မသန်းသန်းအေး၊ မသဇင်အောင်၊ မစပယ်အောင် ပဲခူးလမ်း	။
ဦးကျော်ဟိန်း၊ ဒေါ်သန်းသန်းချို မိသားစု ဂေါ်ဖီခြံ	။
(ဦးတောနော)၊ ဒေါ်လုံးခင် မိသားစု အင်းတိုင်ရွာ	။
ဦးသိန်းဆွေ၊ ဒေါ်ရမ်းဆပ်ဘီ မိသားစု ပဲခူးလမ်း	။
ကိုသန်းဇွေး၊ မနီနီဘင်း မိသားစု ပဲခူးလမ်း	။

ဒေါ်တင်လှ၊ မချယ်ရီ မိသားစု		၅၀
ကိုကျင်မောင်၊ (ကုမ) မရှုဟုန်၊ ပဲခူးလမ်း		။
မိဘများအား ရည်စူး၍ ဒေါ်မဲ ပဲခူးလမ်း		။
(ဒေါ်နု) သမီး မပို့ပို့၊ ပဲခူးလမ်း		။
ဦးကျော်ဝင်း၊ ဒေါ်ထွန်းရီ မိသားစု ပဲခူးလမ်း		။
။ ကုလား၊ ဒေါ်ငွေကျင်	။	အုတ်ဖြတ်ရွာ
။ ချစ်တင်၊ ဒေါ်သောင်း	။	ကင်မုန်းမြို့
ကိုကျော်ကျော်ဦး၊ မယဉ်ယဉ်မူ	။	ပဲခူးလမ်း
ဒေါ်ရွှေ၊ ဒေါ်သေးသေး	။	။
ဒေါ်တင်ရွှေ၊ ဒေါ်ငွေညွန့်	။	အုတ်ဖြတ်လမ်း
ဆရာတော် ဦးတေဇ၊ တေဇာရာမကျောင်း		။
ဆရာတော် ဦးဥတ္တမ လေသာကျောင်း		။
ရဟန်းမယ်တော်ကြီး၊ ကြီးမူး အုတ်ဖြတ်လမ်း		။
ဦးသာအေး၊ ဒေါ်ခင်ရီ သားသမီးများ အုတ်ဖြတ်လမ်း		။
။ အောင်ခင်၊ ဒေါ်သောင်းရင် သားသမီးများ		။
။ လှထွန်း။ ဒေါ်ဝင်းကြည် မိသားစု ဘွားအိမ်စုရွာ		။
မယ်တော်ကြီး ဒေါ်ပု ဘွားအိမ်စုရွာ		။
ဦးဝင်းမောင်၊ ဒေါ်ခလေးမ မိသားစု		အုတ်ဖြတ်လမ်း
။ သန်းလှိုင်၊ ဒေါ်ခင်လေးတင့်		။
။ ပုကြီး၊ ဒေါ်အေးကျင် မိသားစု		။
။ အာစာ၊ ဇီးခုံတောင်ကျောင်း		ဖြူးမြို့နယ်
။ ဣန္ဒာစက္က အောက်ခုံကျောင်း		။
။ အောင်လှိုင်၊ ဒေါ်ခင်မြ မိသားစု		အုတ်ဖြတ်လမ်း
ဒေါ်သင်(သမီး) ဒေါ်တင်အေး	။	။
ဦးကျော်ဝင်း၊ ဦးကျော်သန်း၊ မဆန်းမေ ကျွန်းပေါ်ရွာ		။
။ အုန်းမောင်၊ ကိုခင်မောင်လှ		။
။ အေးကို၊ ဒေါ်တင်ကြည် မိသားစု		အုတ်ဖြတ်လမ်း
ဒေါ်တင်မေ	။	။
ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဝံသ၊ တံခွန်တိုင်ကျောင်း		ဖြူးမြို့နယ်
။	။	။

ဦးရွှေ၊ ဒေါ်ခင်သန်း၊ သား ရှင်ပညာသီရိ တေဇာရာမကျောင်း ၂၁၆
 မောင်ထွန်းသိန်း၊ မသိန်းသိန်းဌေး သိမ်ကုန်းရပ်ကွက် ၂၁၇
 ဦးထွန်း၊ ဒေါ်လှရီ ၂၁၈
 ။ ဝင်းနိုင်၊ ဒေါ်စိုးကြိုင် အုတ်ဖြတ်လမ်း ၂၁၉
 ဦးသန်းဌေး ဒေါ်မြကြည်ဌေး၊ (ဘိုးဘွားရိပ်သာဥက္ကဋ္ဌ) ဖြူးမြို့ ၂၂၀
 ။ ဉာဏ်ခင် ဒေါ်ဝင်းရှိန်၊ ရှင်ဏဝရ၊ တေဇာရာမ ၂၂၁
 ။ ပေးအေးအေး (ရည်) ဒေါ်အေးကြည် မိသားစု ၂၂၂
 ။ စိုးရှိန် ဒေါ်ခင်လှ အုတ်ဖြတ်လမ်း ၂၂၃
 ။ ချစ်ဆိုင် ဒေါ်မဲလုံး ၂၂၄
 ။ ကြည် ဒေါ်ဆစ်တို့ ၂၂၅
 ။ ကျော်သန်း ဒေါ်ဝဲကျော် မိသားစု ဇောင်းလျားခုံရွာ ၂၂၆
 ။ ပွား ဒေါ်တင်မူ ၂၂၇
 ။ ကံတင် ဒေါ်မြရီ ၂၂၈
 ဒေါ်ခင်၊ ဒေါ်အုံးကျင်၊ ဦးကံမြင့်၊ ဦးသိမ်းမောင်၊ ဦးရှိန် -
 ကျွန်းပေါ်ရွာ ဖြူးမြို့နယ် ၂၂၉
 ။ ညို ဒေါ်ရင်ရွှေ မိသားစု ကျွန်းပေါ်ရွာ ၂၃၀
 ။ သောင်းကျော်၊ ဦးဟိုင်၊ ဦးစံရင် ၂၃၁
 ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍိတ (အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ) ဒက္ခိဏာရုံကျောင်းတိုက် ၂၃၂
 ။ ဦးဇော်တိက ဇော်တိကာရုံကျောင်းတိုက်၊ ဇေယျဝတီ ၂၃၃
 တောင်မြင့် ချလမ်း ၂၃၄
 မောင်ကျော်ဦး မခင်နွယ်နွယ် ၂၃၅
 မောင်ကျင်အေး မစုစု ငဲမူးလမ်း ၂၃၆
 မောင်လှစု မရွှေ ၂၃၇
 မငွေ ၂၃၈
 ကိုမြအုံး မခင်ဝင်း ယန်းကုန်းလမ်း ၂၃၉
 ဦးဘခင် ဒေါ်မြမီးရင် ၂၄၀
 ကိုကျော်လွင် မမြမြ ၂၄၁
 ဦးသန်းမြင့် ဒေါ်သန်းချစ် မိသားစု ၂၄၂
 ဒေါ်အေးအေး၊ ဦးပု၊ ဦးကျင်၊ ကျွန်းပေါ်ကျေးရွာဖြူးမြို့နယ် ၂၄၃
 နာယကမဇရာတော် ဦးဝင်ရည်ဏ မင်းကျောင်းစာသင်တိုက် ၂၄၄

အပူ နာယကဆရာတော် ဦးဇယထောန	။	။	၂၅၀
ဆရာတော် ဦးနရပတိ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာ			။
ဒေါ်ကုလားမ ပဲခူးလမ်း	မြူးမြို့		။
ဦးကျော်သန်း	မိသားစု	ထန်းကျန်းလမ်း	၅၀၀
။ ယုရင် ဒေါ်ကျင်သိုင်း	။		၁၀၀
ဒေါ်ချို	။	။	။
ဒေါ်ခင်သန်းရီ		။	။
ဦးကြည်ပို		။	၅၀
ဒေါ်ဝင်းညွန့် (သမီး) မြစ်			။
ဦးလှဘော် ဒေါ်ဒေါ်အေး	မိသားစု	။	။
။ အောင်ကျော် ဒေါ်ခင်စိန်	။	။	။
ဒေါ်ကြည်ကြည် (ညီအစ်မကပ်စု) ပဲခူးလမ်း			၁၀၀
ဒေါ်လှကြည်	မိသားစု	(၁)လမ်း	၅၀
ဒေါ်အုံးကြည်	။	(၃) လမ်း	၁၀၀
ကိုတင်မောင်သွင် မခင်တင့်			၅၀
မထွေး (၂၄)လမ်း			။
ဦးစိန် ဒေါ်အေးပြည့် (၃)လမ်း			။
ဒေါ်ခင်စိန်၊ မြစ် လမ်း			။
တင်မောင်ဦးနှင့် မောင်နှမဟစ်စု			။
ဦးမြဒင် ဒေါ်အေးစိန် မိသားစု	(၅)လမ်း		၁၀၀
ဒေါ်စိန်ရင် ဒေါ်ကျင်တူး	(၂၀)လမ်း		။
ဒေါ်စိန်ကြည်	မိသားစု	အောင်သုခ	၅၀
ဒေါ်တင်ကြည်	မိသားစု	ပဲခူးလမ်းမြောက်ပိုင်း	၁၀၀
ဦးပေါက်ကြီး ဒေါ်ကျင်တိ	အုတ်ဖြတ်လမ်း		၅၀
ဦးမိုးကျော် ဒေါ်ဝင်းညွန့်	မိသားစု	ဆားပျော်	။
ဒေါ်မဲ	မိသားစု	ပဲခူးလမ်း	။
ဒေါ်ညွန့်မိသားစု	အုတ်ဖြတ်လမ်း		။
ဦးကျော်ဝင်း၊ ဦးကျော်သန်း	မဆန်းမေ၊	ကျန်းပေါ်ဖြူးမြို့	။
ဦးအုန်းဖေ	ခင်မောင်လှ	ကျန်းပေါ်	ဖြူးမြို့
ဒေါ်လှရင်	မိသားစု	ကျန်းပေါ်	ဖြူးမြို့

ဦးမြင့်ထွန်း ဒေါ်စုစုဝင်း -

၂၀၆-ဦးအုံးခိုင်လမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် ရန်ကုန် ၁၅၀

ဒေါ်မြိုင် ဓမ္မဒါနလမ်း ကျောက်မြောင်း ။ ၁၀၀

ဦးပါ ဒေါ်စန်း၊ ၂၇- အာဇာနည်လမ်း ။ ။

။ တင်မောင်ဝင်း ဒေါ်ခင်စန်းဝေ -

၁၀၂-ရွှေတောင်တန်းလမ်း ။ ။

။ တင်အောင်၊ ၆၂-ရေကျော်လမ်း ။ ၅၀

ရန်ကုန် အလှူရှင် လက်ကျန်

ဦးကျော်စိုးမိုး (သ-သ-န) ဒေါ်မြင့်မြင့်ကြည် ရန်ကုန် ၅၀

အရှင်သီလာစာရာဘိဝံသနှင့် -

ရဟန်းဒကာ ဦးချစ်ဟန် ဒေါ်ကလေးမ ဖြူးမြို့ ၅၀၀

ဦးဘိုးထူး ဒေါ်လှတင်၊ ဗထူးရပ်၊ ၃ လမ်း ။ ၁၀၀

။ အောင်ဒင် ဒေါ်ထိ၊ နတ်ရေကန် ။ ။

။ အေးမောင် (ဒေါ်ရှေးဌေး) -

သစ္စာလမ်းသွယ်၊ ၃၁/၅၊ ရွှေလံရပ် မန္တလေး ၅၀

(ဦးလတ် ဒေါ်ခင်လေး) ဒေါ်ခင်ကြည် ဝဲခူးလမ်း ဖြူးမြို့ ။

ဦးဝိဇယ-ခမည်းတော် ဦးတင်မောင်၊ ဖယ်တော်ဒေါ်ညွန့် -

ခင်ကြီးရွာ ဝမ်းတောင်းမြို့ ၀၀၀

မောင်မောင်စိုး ဝဲခူးလမ်း ဖြူးမြို့ ၅၀၀

ဒေါ်ဝိုင်းစိန် ။ ။ ၃၀၀

အလှူရှင်များ

- ၁။ ဦးခင်မောင်သန်း၊ ဒေါ်မြင့်တင် (ရနေောင်)
ပျော်ဘွယ်မြို့ ၁၅၀၀
- ၂။ ဦးဉာဏ်တင်၊ ဒေါ်စိန်တင်
ပျော်ဘွယ်မြို့ ၁၀၀၀
- ၃။ ဒေါ်သန်းကြည် သမီး မခင်သန်း (ရနေောင်)
ပျော်ဘွယ်မြို့ ၅၀၀
- ၄။ ဦးအောင်သင်း ရမည်းသင်းမြို့ ၅၀၀
- ၅။ ဦးစံရှင်း ရမည်းသင်းမြို့ ၅၀၀
- ၆။ ဦးအေးကို၊ ဒေါ်မြင့်မြင့် (ပျော်ဘွယ်)
မန္တလေး ၅၀၀
- ၇။ ဦးကျော်ဝင်း ဒေါ်တင်မေ (ပျော်ဘွယ်)
မန္တလေး ၅၀၀

ဗုဒ္ဓဩဝါဒ

သဗ္ဗပါပဿ၊ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။

သစိတ္တ ပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါနုသာသနံ။

(ဓမ္မပဒ၊ ၄၁)

၁။ မကောင်းသောအမှုကို မပြုခြင်း၊

၂။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြည့်စုံစေခြင်း၊

၃။ မိမိစိတ်ကို ဖြူစင်စေခြင်း၊

၁။ အကုသိုလ်ရှောင်၊ ကုသိုလ်ဆောင်၊ ဖြူအောင်စိတ်ကိုထား။

၂။ ဘုရားတိုင်းသာ၊ ဟောမိန့်မှာ၊ သုံးဖြာဤစကား။

၃။ ဘုရားတပည့်၊ ထားသတိ၊ ပွားဘိဤတရား။